

Ю НЕСБЬО ЛЕОПАРДЪТ

Част 8 от „Случаите на инспектор Хари Хуле“

Превод от норвежки: Ева Кънева, 2014

chitanka.info

ПЪРВА ЧАСТ

ПЪРВА ГЛАВА

ХИПОКСИЯ

Събуди се. Премига срещу гъстия мрак. Вдиша през носа. Устата ѝ зееше широко отворена. Стисна очи и пак ги отвори. По бузата ѝ потече сълза и отми солта от засъхналите предишни сълзи. Слюнката бе престанала да се стича в гърлото ѝ. Усещаше лигавицата суха и корава. Бузите ѝ се издуваха от натиска отвътре. Чуждото тяло в устата ѝ заплашваше да избухне и да разбие черепа ѝ на парчета. Но какво, какво за бога беше това нещо в устата ѝ? Събуди се с неистовото желание отново да потъне, да се потопи в тъмната, топла глъбина, обгръщала я допреди малко. Все още се намираше под въздействието на транквиланта, който той ѝ бе инжектирал, но тъпото пулсиране в слепоочията ѝ при поетапния приток на кръв към мозъка предвещаваше скорошното завръщане на болката. Къде е той? Дали не стои зад гърба ѝ? Притаи дъх и се послуша. Не чуваше нищо, но усещаше присъствието му. Дебнеше я като леопард. Някой ѝ беше казал, че леопардът се движи съвсем безшумно и промъквайки се към плячката си в мрака, синхронизира дишането си с дишането на жертвата. Притаява дъх, когато тя притаи дъх.

Струваше ѝ се, че усеща топлината на тялото му. Какво чака той? Тя пак възобнови нормалното си дишане и на мига нечий дъх лъхна тила ѝ. Тя се обърна рязко, размаха слепешком ръце, но напипа единствено нематериалния мрак. Сви се в опит да се смали максимално, да се скрие. Оказа се напълно безсмислено.

Колко време бе прекарала в безсъзнание?

Наркотикът се изпари от кръвта ѝ. Това усещане продължи едва частица от секундата, ала за този кратък миг жената успя да предвкуси, да предугади какво я очаква.

Чуждото тяло, което той бе поставил върху масата пред нея, приличаше по големина на билиардна топка, изработена от лъскав метал, чиято повърхност бе осеяна с малки дупчици, фигурки и знаци. От една дупчица излизаше червена жица с примка. Тази жица веднага събуди спомена за коледното дръвче в дома на родителите ѝ: след

седмица предстоеше да го украсят с лъскави топки, фигурки, кошнички, свещи и норвежки знаменца, а ден по-късно — да изпеят „Колко прекрасна е земята“ и тя да се вгледа в сияещите очи на племенниците си, докато отварят подаръците ѝ. Да можеше, колко неща би променила! Би изживяла дните си много по-пълноценно, по-истински, би ги наситила с радост, дихание и любов; би се спряла на местата, откъдето само е минавала; би променила крайната точка на пътуванията си; би се отнасяла различно с мъжете, с които се бе запознавала, и с мъжа, когото още не бе срещнала; би преосмислила аборта преди седемнайсет години и нежеланието си да ражда деца; би наситила със смисъл дните, прекарани в безсмислие и в очакване на бъдещето. После спря да мисли за друго освен за ножа пред лицето си. В съзнанието ѝ се вряза мек глас и ѝ заповяда да вкара топчето в устата си. Тя се подчини, разбира се. С лудешки биещо сърце отвори широко уста и набута топчето вътре така, че жицата да остане навън. Металът имаше горчиво-соления вкус на сълзи. После той наведе със сила главата ѝ назад и долепи стоманеното острие до шията ѝ. Фенер, опрян о бетонната стена в ъгъла, пръскаше светлина в сивото голо помещение. Вътре имаше бяла пластмасова маса, два стола, две празни бирени бутилки и двама души: той и тя. Тя усети миризмата на кожена ръкавица, когато той леко подръпна червената жица, висяща от устата ѝ. В следващия миг главата ѝ се изду до пръсване. Топчето набъбна и опъна вътрешността на бузите ѝ. Колкото и да се опитваше да отвори устата си още по-широко, напорът не отслабваше. Той огледа разчекнатата ѝ уста със съсредоточен и загрижен вид на зъболекар, който проверява дали зъбната шина е закрепена правилно. Лека усмивка издаде задоволството му. Тя плъзна език по топчето и установи, че от него стърчат шипове. Явно те се впиваха в небцето, в меката тъкан под езика ѝ, във венците, в мъжеца. Помъчи се да каже нещо, а той изслуша търпеливо неразбираемите звуци, излизащи от устата ѝ. Тя се отказа, той кимна и извади спринцовка. На върха на иглата проблесна капчица.

— Не пипай жицата — прошепна той в ухото ѝ и заби иглата странично в шията ѝ.

Тя мигом изгуби съзнание.

Сега се заслуша в дишането си, учестено от паниката, и премига няколко пъти в мрака.

Трябваше да предприеме нещо. Опря длани о седалката на стола, овлажняла от потта ѝ, и се изправи. Никой не я спря. Направи няколко ситни крачки и се озова пред стена. Опипом стигна до гладка студена повърхност: метална врата. Дръпна резето. То не помръдна. Беше заключено, разбира се. Нима бе очаквала друго? Смях ли чу, или изтерзаното ѝ въображение ѝ погаждаше подли номера? Къде се намира той? Защо я побърква по този начин?

Трябва да действа, да мисли. За целта обаче се налага да се отърве от това метално топче, преди да е откачила от болка. Разтегли с палец и показалец двете ъгълчета на устата си и опипа шиповете. Напразно се мъчеше да пъхне пръсти под тях. Задави се и започна да се задушава. Обзе я паника. Ами ако шиповете са предизвикали оток на трахейната лигавица и той блокира притока на въздух, изплаши се тя. Ритна металната врата и се помъчи да извика, по топчето заглуши звука. Не направи втори опит. Облегна се на стената и се ослуша. Какво беше това? Прокрадвачи се стъпки? Нима той се движи безшумно из помещението и играе с нея на „сляпа баба“? Какво тупти в ушите ѝ? Кръвта ѝ или нещо друго? Събра сили, настрои се психически да изтърпи предстоящата болка и стисна челюсти. Успя за малко да натисне шиповете обратно в дупките, но те тутакси издуха бузите ѝ. Топчето започна да пулсира като желязно сърце, част от нейния организъм.

Трябва да направи нещо, да мисли.

Пружини. Явно пружинен механизъм контролираше шиповете, защото те изскочиха, когато той дръпна жицата.

— Не пипай жицата — беше я предупредил той.

Защо? Какво ще се случи, ако го направи?

Опряна на стената, тя бавно се свлече върху бетонния под. През дрехите ѝ се просмука влажен студ. Идеше ѝ да се развика, ала не ѝ бяха останали сили. Тишина. Мълчание.

Всички онези думи, запълвали неловкото мълчание в компанията на хора, които са ѝ напълно безразлични, тя би изрекла пред близките си.

Нямаше изход. Остана сама с влудяващата я болка. Главата ѝ пулсираше до пръсване.

„Не пипай жицата.“

Ако я дръпне, шиповете вероятно ще се приберат в топчето и болката ще стихне. Мисълта да го направи започна сериозно да се загнездва в съзнанието ѝ. Колко време бе прекарала тук? Два часа? Осем часа? Двайсет минути?

Ако всичко наистина е толкова лесно и трябва само да дръпне жицата, защо още се колебае? Заради предупреждение, отправено от откровен психопат? Навярно това също е част от играта — да я заблуди, та тя да не смее да прекрати непоносимите си болки? Или предупреждавайки я, да я предизвика да се противопостави и да дръпне жицата на инат, а после... да се случи нещо ужасно. Какво собствено? Как е устроено това топче?

Да, той я беше въвлякъл в порочен кръг, защото не ѝ бе оставил избор. Болките ставаха нетърпими, лигавицата в гърлото ѝ набъбваше, съвсем скоро щеше да се задуши. Пак се опита да извика, но от устата ѝ се изтръгна немощен хрип. Колкото и да мигаше, от очите ѝ не избиха сълзи.

Пръстите ѝ напипаха жицата, висяща от устата ѝ. Тя я опъна предпазливо. Наистина съжеляваше за пропуснатите шансове в живота си, ала бе готова да прекара цял живот в разкаяние, ако можеше да се спаси. Искаше просто да живее, все едно как. Нищо повече.

Дръпна силно жицата.

От върховете на шиповете изскочиха седемсантиметрови игли. Четири пробиха бузите ѝ, три — синусите, две — носа, други две — брадичката. Дванайсетата прониза хранопровода ѝ, тринайсетата — дясната ѝ очна ябълка. Други две игли се забиха в задната част на небцето и проникнаха в мозъка. Ала не това се яви непосредствена причина за смъртта ѝ. Металното топче препречи пътя на рукнала от раните към устата ѝ кръв и тя се изля в трахеята, оттам попадна в дробовете и блокира притока на кислород към тъканите. Това, от своя страна, доведе до спиране на сърцето и „церебрална хипоксия“ — както записа патологът в доклада си — или с други думи, недостиг на кислород в мозъка. Казано накратко: Боргни Стем-Мюре се удави.

ВТОРА ГЛАВА

ПРОСВЕТЛЯВАЩИЯТ МРАК

18 декември

Дните са къси. Навън все още е светло, но тук вътре, в моята режисьорска кабина, цари вечен мрак. На светлината от настолната лампа хората на снимките изглеждат толкова дразнещо щастливи и нищо неподозиращи. Толкова изпълнени с очаквания, все едно е повече от ясно, че животът се разстила пред тях като гладката, ненарушавана от вълнения повърхност на море от време. Редактирах по свой вкус вестника, изрязах сълзливите истории за шокираното семейство, зачеркнах кървавите подробности около намирането на трупа. Оставих единствено неизбежната снимка, която роднина или приятел бе предоставил на напорист журналист; снимка от времето, когато е била в разцвета на силите си, усмихната, все едно никога няма да умре.

Полицаяте още не знаят почти нищо, но скоро ще им се отвори повечко работа. Кое прави човека убиец? Вродено ли е, предава ли се генетично, дали е плод на наследствена предразположеност, която присъства у едни, а у други липсва? Или поривът да убиваш се явява логично следствие от сблъсък с реалността? Един вид стратегия за оцеляване, животоспасителна болест, рационална лудост? Защото ако страданието е безжалостен вражески обстрел по тялото ни, то лудостта е необходимото отстъпление, за да си осигурим отново прикритие.

Лично аз смятам, че способността да убиваш, е фундаментално заложена във всеки здрав индивид. Съществуването ни представлява непрестанна борба за блага и онзи, който не може да убие ближния си, няма право да оцелее. Да отнемеш живот в крайна сметка означава да ускориш идването на неизбежното. Смъртта не подминава никого и това е хубаво, защото животът е болка и страдание. В този смисъл и всяко убийство е акт на милосърдие. Ала не така изглежда, когато слънцето огрява кожата ти, водата се стича сладостно по устните ти, усещаш идиотското

си жизнелюбие във всеки удар на сърцето си и си готов да жертваш всичко постигнато — чест, позиция в обществото, принципи, — за да си изпросиш още няколко трошици време. Точно в такъв момент трябва да се устремим към дълбините, подминавайки измамната заслепяваща светлина, да се потопим в студения просветляващ мрак и да почувстваш сърцевината: истината. Защото точно това трябваше да открия. И го открих. Открих какво превръща човека в убиец.

А моят живот? И аз ли смятам, че животът ми се разстила пред мен като безметежно море от време?

В никакъв случай. Не след дълго и аз ще се озова върху бунещото на смъртта заедно с останалите участници в тази малка драма. Ала независимо в какъв стадий от процеса на гниене се намира тялото ми, дори да е останал само скелетът, на устните ми ще грее усмивка. Защото в момента живея тъкмо с тази цел. Тя е единствената причина да съм още жив, моят шанс да се пречистя, да се отърся от целия този срам. Но това е само началото. Сега искам да изгася лампата и да изляза на дневната светлина. Макар тя почти да си е отишла.

ТРЕТА ГЛАВА

ХОНКОНГ

Дъждът отказваше да спре. Продължаваше да вали. Влажното и меко време продължи седмици. Земята се наводни, европейски пътища започнаха да се срутват, прелетните птици не отлетяха, а по медиите съобщиха за насекоми, каквито досега не били виждани толкова на север. Астрономическата зима настъпи, но тревните площи в Осло не само не бяха заснежени — дори не бяха покафенели. Примамваха със зеления си цвят. Площадката с изкуствена настилка в район Согн се напълни с разочаровани скиори, облечени с екипи от марката „Дели“^[1]. Те тичаха за здраве, докато чакат температурите да паднат и езерото Согн да се заледи. В навечерието на Новата година падна гъста мъгла и гърмът от фойерверките от центъра на Осло отекваше чак в предградието Аскер, но затова пък хората не виждаха дори ракетите, които са изстреляли от градината си. Въпреки това според проучване на потреблението всяко норвежко домакинство изразходило средно шестстотин крони за пироефекти. Същото проучване показваше и друго: само за три години броят на норвежците, осъществили мечтата си за бяла Коледа по белите брегове на Тайланд, се е удвоил. Явно времето се бе побъркало и в Югоизточна Азия, защото върху метеорологичната карта се появиха знаци, характерни единствено за сезона на тайфуните. Сега обаче те изпъстриха района около Южнокитайско море. Тази сутрин в Хонконг, където февруари по принцип е най-сухият месец през годината, валеше проливен дъжд и поради лоша видимост самолетът на компания „Кетуей Пасифик Еървейс“, полет номер 731 от Лондон, се принуди да кръжи няколко минути, преди да започне финално снижаване към летище „Чек Лап Кок“.

— Радвайте се, че няма да се приземим на старото летище — отбеляза пасажерът до Кая Сулнес, която стискаше ръкохватките с побелели пръсти. — То се намира в центъра на града и има опасност самолетът да се забие право в някой небостъргач.

От излитането преди дванайсет часа мъжът не бе обелил дума. Кая веднага се хвана за забележката му, за да се откъсне от мисълта, че се намират във въздуха, а целият самолет се тресе от турбуленция:

— Успокоихте ме, господине. Англичанин ли сте?

Той се сепна, все едно му бе ударила шамар. Кая се досети, че му е нанесла кръвна обида, вземайки го за потомък на бившите колониални владетели, и побърза да се поправи:

— Навярно сте китаец?

— Хонконгски китаец — поправи я той. — А вие, госпожице?

Кая Сулнес се поколеба дали да не отговори „хоксјонска норвежка“, но се ограничи до „норвежка“. Хонконгският китаец се позамисли и възкликна победоносно:

— Аха! Скандинавка значи! А по каква работа идвате в Хонконг?

— Търся мъж — отвърна тя и се вторачи в оловносивите облаци с надеждата под тях съвсем скоро да се мерне твърда земя.

— Аха! Много сте красива, госпожице. Не вярвайте на приказките, че китайците се женели само за китайки.

— За хонконгските китайци ли говорите? — усмихна се малко вяло тя.

— Най-вече за тях — кимна разпалено той и повдигна демонстративно ръката си, на която нямаше халка. — Занимавам се с производство на микрочипове. Семейството ми притежава фабрики в Китай и Южна Корея. Какво ще правите тази вечер?

— Ще спя — прозина се Кая.

— А утре вечер?

— Дотогава се надявам да съм го намерила и да пътувам към къщи.

— Много бързате, госпожице — намръщи се мъжът.

На летището той ѝ предложи да я закара до хотела, но тя отказа и се качи на двуетажен автобус до центъра. След час се озова сама в коридора на хотел „Емпайър Коулун“ и вдиша дълбоко няколко пъти. Прокара магнитната карта през четеца на вратата и оставаше само да отвори. Насили се да натисне дръжката и я дръпна рязко към себе си. После надникна трескаво в стаята. Вътре нямаше никого. Съвсем естествено.

Кая влезе, остави куфарчето на колелца до леглото, застана до прозореца и погледна навън: първо към гъмжилото по улицата

седемнайсет етажа под нея, после към небостъргачите, които по нищо не приличаха на ако не грациозните, то поне помпозните си побратими в Манхатън, Куала Лумпур и Токио. Тукашните напомнях термитници. Едновременно плашещи и внушителни, те свидетелстваха за способността на човешкия род да се нагажда към обстоятелствата дори когато седем милиона души трябва да се поберат върху малко повече от сто квадратни километра. Кая усети как умората бавно я надвива, изхлузи обувките си и се отпусна върху леглото. Широко сто и двацет сантиметра, то заемаше почти цялата двойна стая в четиризвездния хотел. Кая си даде сметка, че сред цялата тази гмеж трябва да открие конкретен човек, който — личеше по всичко — бе предприел всякакви мерки да потъне в неизвестност. Претегли възможностите: да затвори очи или да се хване на работа. Стегна се и стана от леглото. Съблече се и се мушна под душа. После застана пред огледалото и без капка самодоволство констатира правотата на хонконгския китаец: наистина беше красавица. Красотата ѝ не беше въпрос на вкус, а се доближаваше до неоспорим факт, доколкото външният вид може да бъде неподвластен на субективизъм. Високи скули, гарвановочерни, характерни и фино оформени вежди над по детски големите очи със зелени ириса, от които струеше зрялото излъчване на млада жена; меденокафяви коси, широки сочни устни, нежно прилепнали една към друга; издължена слаба шия, елегантна фигура с малки гърди, които приличаха на малки възвишения или вълни върху гладка морска повърхност от безупречна, макар и доста бледа кожа; нежно закръглени бедра, дълги крака, които изкушиха две столични модни агенции да се пробват с предложения за фотосесии, докато Кая учеше в гимназията в Хоксюн. Приеха отказа ѝ с многозначително поклащане на глава. На сбогуване един от агентите злобно отбеляза:

— Не забравяй, миличка: не си идеална. Имаш прекалено малки и остри зъби. Съветвам те да не се усмихваш прекалено често.

Кая прие „препоръката“ с радост и оттогава се усмихваше много по-често отпреди.

В камуфлажен панталон и тънък дъждобран Кая се качи в асансьора, а той се понесе в безтегловност към рецепцията.

— „Чунгкинг Меншън“? — попита рецепционистът и едва се стърпя да не повдигне вежда. После посочи: — Първо по Кимбърли

Роуд, после по Нейтън Роуд и накрая наляво.

Всички хостели и хотели от страните членки на Интерпол са длъжни да регистрират чуждестранните гости, но когато Кая се обади в норвежкото посолство в Хонконг, за да провери последното местонахождение на човека, когото търси, секретарят ѝ обясни, че „Чунгкинг Меншън“ не е хотел или „меншън“ в смисъла на „имение“, а квартал с магазини, заведения за бързо хранене, ресторанти и повече от сто сертифицирани и несертифицирани хостела, обхващащи четири небостъргача. Някои от стаите били чисти, приятни, със скромна мебелировка, но не липсвали и дупки с вид на затворнически килии. И най-важното: в „Чунгкинг Меншън“ човек без големи претенции можел преспокойно да спи, да се храни, да живее, да работи и да се формира като личност, без изобщо да напуска мравуняка.

По Нейтън Роуд — оживена търговска улица с маркови стоки, лъскави фасади и високи витрини — Кая откри входа към „Чунгкинг Меншън“ и влезе. Посрещнаха я миризми на готвено от заведения за бързо хранене, удари с чук от обуцарски ателиета, мюсюлмански молитви от радиоапарати и изморени погледи на продавачи в магазини за дрехи втора употреба. Усмихна се на объркан турист с огромна раница и пътеводител в ръка. Изпод камуфлажните му шорти — прекалено оптимистичен избор за сезона — се подаваха побелелите му премръзнали прасци. Кая показа на униформен служител бележка, а той каза „*lift*^[2] C“ и ѝ направи знак да продължи към дъното на коридора. Пред асансьора се извиваше дълга опашка и тя успя да се напъха вътре чак на третия път. В скърцащия, тресящ се железен сандък хората се возеха натъпкани като сардели и Кая неволно се сети, че циганите погребват мъртъвците си вертикално.

Съдържателят на хостела, мюсюлманин с нещо като тюрбан на главата, веднага и с голям ентузиазъм показа на Кая стая, малка като кутийка, където — незнайно как — бяха побрали телевизор на стената над долната част на леглото и малък климатик до горната. Въодушевлението на съдържателя обаче се стопи в мига, когато Кая го прекъсна с въпроса знае ли къде се намира мъжът от снимката, която му показва. Уточни и как се пише името му. Виждайки какво неудоволствие се изписа върху лицето на съдържателя, Кая побърза да го осведоми, че е съпруга на мъжа от снимката. Секретарят от посолството неслучайно я бе предупредил колко „контрапродуктивно“

би било да размаха официална служебна карта под носа на служител в „Чунгкинг“. За всеки случай Кая добави, че с мъжа от снимката имат пет деца. Това предизвика коренна промяна в отношението на съдържателя. С това признание „многодетната майка“, макар западнячка и неверница, си извоюва уважението му. Мъжът въздъхна тежко, поклати глава и отговори на отсечен английски със съжаление в гласа:

— Лоша работа, госпожо. Дойдоха и му взеха паспорта.

— Кой?

— Как кой? Триадата, разбира се.

— Триадата ли? — възкликна Кая.

Тя, разбира се, беше чувала за криминалната организация, но незнайно защо си мислеше, че китайската мафия съществува предимно в комиксите и във филмите за бойни изкуства.

— Седнете, госпожо. — Той издърпа внимателно стол и Кая се настани. — Питаха за него, но го нямаше и му взеха паспорта.

— Паспорта ли? Защо?

Той се поколеба.

— Моля ви, кажете ми. Трябва да знам.

— Боя се, че мъжът ви залагаше на конни състезания.

— На конни състезания?

— Да, на хиподрума в Хепи Вали. Гадна работа.

— И е задлъжнял на Триадата?

Той кимна и поклати глава няколко пъти, за да потвърди и отрече едновременно.

— И са му взели паспорта?

— Ако иска да се махне от Хонконг, ще трябва първо да си плати дълга.

— Какво му пречи да си извади нов паспорт в консулската служба?

— Нищо. — Тюрбанът се разклати наляво-надясно. — А в „Чунгкинг“ ще ти направят фалшив за осемдесет американски долара. Но проблемът не е в паспорта, а в мястото: Хонконг е остров, госпожо. Вие например как дойдохте дотук?

— Със самолет.

— А как ще си тръгнете?

— Пак така.

— Именно. В Хонконг функционира едно летище, всички имена на пътниците се вписват в компютър, правят се щателни проверки. Триадата плаща на някои служители, за да се оглеждат за познати лица. Разбирате ли?

— Значи е много трудно да избягаш — кимна бавно тя.

— Не, госпожо: невъзможно е да избягаш. Но можеш да се скриеш. В Хонконг живеят седем милиона души. Лесно е да се слееш с тълпата.

Кая затвори очи, защото ѝ се спеше ужасно, а събеседникът ѝ явно разтълкува жеста погрешно и сложи окуражително ръка върху рамото ѝ:

— Спокойно, спокойно.

Поколеба се, наведе се напред и прошепна:

— Мисля, че той е още тук, госпожо.

— Аха.

— Не, не. Имам предвид, че е в „Чунгкинг“. Видях го.

Тя повдигна глава.

— Два пъти, в ресторанта на Ли Юан. Там предлагат евтин ориз. Не казвайте на никого, че знаете това от мен. Мъжът ви е добър, но все си търси белята — отбеляза той и забели театрално очи, а те почти изчезнаха в тюрбана. — Здравата е загазил.

Кая отиде в ресторанта. След шест часа престой, гарниран с две порции пържен ориз, три кафета и два литра вода, тя вдигна стреснато глава от мазната маса и погледна със сънливи очи Ли Юан, а той ѝ се усмихна окуражително. Заведението се състоеше от тезгях и четири пластмасови маси.

— *Tired?*^[3] — засмя се той и оголи оределите си предни зъби.

Кая се прозина, поръча си четвърто кафе и продължи да чака. В заведението влязоха двама китайци и седнаха до тезгяха, без да разговарят и без да си поръчват. Дори не я удостоиха с поглед. Испита облекчение. Тялото ѝ се бе схванало от продължителното седене и каквато поза да заемеше, я прорязваха ужасни болки. Направи няколко кръга с глава, за да активизира кръвообращението си. Тилът ѝ изпука. Вторачи се в синкавобелите луминесцентни лампи на тавана и пак наведе глава. Пред очите ѝ се появи бледо, някак мнително лице. Застанал пред една от спуснатите щори в коридора, мъжът оглеждаше внимателно малкото заведение на Ли Юан. Погледът му спря върху

двамата китайци до тезгяха, после продължи да сканира помещението. Кая се изправи, но единият ѝ крак бе изтръпнал и се огъна. Все пак грабна чантата си и закуцука след мъжа, колкото ѝ позволяваха силите.

— *Welcome back*^[4] — чу Кая поканата на Ли Юан зад гърба си.

Мъжът ѝ се стори прекалено слаб. На снимките изглеждаше широкоплещест, грамаден. В онова токшоу по телевизията столът, на който го бяха настанили, изглеждаше като за пигмеи. Ала независимо от всичко Кая не се съмняваше, че е същият: късо подстриган, с ръбест череп, характерен нос, ситна мрежа от кръвоносни съдове в склерите на очите, измити от алкохола светлосини ириси, волева брадичка с изненадващо нежни, почти красиво изписани устни.

И така, Кая тръгна по Нейтън Роуд. Под неоновата светлина проблесна гръб с кожено яке, извисяващ се над навалищата. На пръв поглед той не вървеше бързо, но ѝ се наложи да подтичва, за да не го изгуби. Той сви от оживената търговска улица и увеличи разстоянието помежду им, докато навлизаше в тесни, малко по-пусти улички. Тя забеляза табела с надпис „Мелдън Роу“. Изкушаваше се да се приближи до него и да му се представи, да приключи с това веднъж завинаги, но бе решила да се придържа стриктно към плана и да разбере къде живее той. Дъждът спря, някой сякаш повдигна крайчеца на облачната покривка и откри високото, кадифеночерно небе, изпъстрено с блещукащи звезди с големината на иглен бод. След двайсет минути той спря неочаквано до един ъгъл и Кая веднага се изплаши да не я е разкрил. Ала той не се обърна. Само извади нещо от джоба на якето си. Тя се вторачи изумена: бебешко шише за хранене? Мъжът зави зад ъгъла. Кая го последва и излезе на голям открит площад, пълен с хора, предимно младежи. В отсрещния му край, над широки стъклени врати светеше табела с надпис на английски и китайски. Кая разпозна заглавията на някои от новите филми, които никога нямаше да успее да гледа поради липса на време. Погледът ѝ веднага фиксира коженото яке и тя забеляза как мъжът остави бебешкото шише върху ниския цокъл на бронзова скулптура, представляваща бесило с празен клуп, а после продължи покрай две заети пейки и седна на третата. Извади вестник. След около двайсет секунди пак стана, върна се до постамент, грабна шишето мимоходом, мушна го бързо в джоба си и продължи по пътя, по който дойде.

Започна да вали. Мъжът влезе в „Чунгкинг Меншън“.

Кая се приготви за речта си. Пред асансьорите вече не се точеха опашки, но мъжът предпочете стълбите, зави надясно и изчезна през въртяща се врата. Кая се спусна след него и неочаквано се озова на рушаща се пуста стълбищна площадка. Лъхна я остра миризма на котешка урина и мокър бетон. Притаи дъх, но не чу друго освен шум от капеща вода. Реши да продължи нагоре, ала някаква врата се затръшна малко по-нататък. Спусна се по стълбите и се озова пред единствената врата, способна да произведе такъв звук: метална, осеяна с вдлъбнатини. Сложи ръка върху дръжката и усети как отново започва да трепери. Затвори очи и изруга наум. После дръпна рязко вратата и пристъпи в мрака. Нещо пробяга през краката ѝ, но тя нито изпищя, нито помръдна.

Първоначално помисли, че се е озовала в асансьорна шахта. Ала когато погледна нагоре, различи опушени стени, премрежени с множество тръби, кабели, криви метални парчета и полусрутено ръждясало желязно скеле. Беше излязла в междублоковото пространство с площ едва няколко квадратни метра. Не можеше да се нарече вътрешен двор. Единствената светлина идваше от звездите. Небето беше ясно, ала върху асфалта капеше вода. Досети се, че течността се получава при кондензация в малките ръждясали климатици, накацали върху фасадите на околните сгради. Отдръпна се и се облегна на металната врата. Зачака.

Накрая от тъмнината се чу:

— *What do you want?*^[5]

За пръв път чуваше гласа му. Всъщност бе гледала предаването за серийните убийци с негово участие, но на живо беше много по-различно. Дрезгавият му глас, сякаш раздиран от терзания, подходеше на по-възрастен мъж, а — доколкото Кая знаеше — той нямаше още четирийсет. Същевременно долови спокойствие и самоувереност, в пълен дисонанс с подплашеното лице, което зърна в заведението на Ли Юан. Дълбок, топъл глас.

— Норвежка съм — побърза да му съобщи тя.

Той не отговори. Кая преглътна. Знаеше колко важни са първите думи.

— Казвам се Кая Сулнес. Възложиха ми да те открия. По-конкретно Гюнар Хаген ми го възложи.

Дори името на началника му в Отдела за борба с насилието не предизвика реакция. „Да не би вече да се е омел?“ — зачуди се тя.

— Разследвам убийства под ръководството на Хаген — поясни тя.

— Поздравления.

— Няма място за поздравления. Не си ли чел норвежки вестници през последните месеци? — Идеше ѝ да си отхапе езика. Откъде ѝ хрумна да се прави на оригинална? Сигурно липсата на сън си казваше думата. Или притеснението.

— Поздравявам те, че успя да си свършиш задачата — обади се той. — Откри ме. Вече може да си ходиш.

— Почакай! — извика Кая. — Не искаш ли да чуеш защо съм дошла?

— Не.

Заучените наизуст думи обаче се затъркаляха от устата ѝ:

— Две жени са убити. Според съдебномедицинските експертизи извършителят е един и същ. Не разполагаме с никакви други улики. Медиите получиха съвсем малко информация, но веднага гракнаха: из Осло вилнее нов сериен убиец! Ширят се и спекулации, че се вдъхновявал от Снежния човек. Поискахме съдействие от специалисти в Интерпол, но и те не могат да помогнат. Натискът от страна на медии и власти...

— Казах „не“ — прекъсна я той.

После се чу как затръшна врата.

— Ехо? Ехо? Там ли си?

Тя стигна опипом до някаква врата и я отвори, преди страхът да я сграбчи за гърлото. Озова се в друго тъмно стълбище. Горещо зърна светлина и взе три стъпала с един скок. Светлината идваше от стъклена въртяща се врата и Кая я бутна. Навлезе в гол коридор, където явно се бяха отказали да подновяват олющената мазилка, и влагата от стените я лъхна с гнилия си дъх. Опрени на стената, срещу Кая стояха двама мъже с цигари, олюляващи се от крайчеца на устните им. В ноздрите ѝ нахлу миризма на застояло. Изгледаха я с премрежен поглед. Тя се молеше да не ѝ обърнат внимание. По-дребният беше чернокож, вероятно от африкански произход. По-високият — бял, с пирамидален белег на челото, напомнящ предупредителен светлоотразителен триъгълник. Докато веднъж преглеждаше служебното списание на

полицията, ѝ попадна информация, че по улиците на Хонконг патрулират близо трийсет хиляди пазители на реда. Затова го смятали за най-безопасния мегаполис в света. Но уточнението беше много съществено: „по улиците“.

— *Looking for hashish, lady?*^[6]

Тя поклати глава и се помъчи да се усмихне спокойно, както едно време инструктираше младите момичета от училищата. „Постарайте се да изглеждате като човек, който знае къде отива, а не като изгубил стадото, не като плячка.“ Мъжете също ѝ се усмигнаха. Единственият друг изход в коридора беше зазидан. Те извадиха ръце от джобовете на панталоните си, а цигарите — от ъглите на устата си.

— *Looking for fun, then?*^[7]

— *Wrong door, that's all*^[8] — отвърна тя, обърна се и понечи да излезе.

Ала в китката ѝ се вкопчиха пръсти. Кая усети вкуса на страх в устата си: все едно лапна парче алуминиево фолио. На теория знаеше как се действа в такава ситуация. Беше се упражнявала по време на демонстрация с учебна цел заедно с колеги и инструктор в осветен физкултурен салон. Тогава обаче всички седяха върху гумени постелки.

— *Right door, lady. Right door. Fun is this way*^[9].

Лъхна я дъх на риба, лук и марихуана. По време на демонстрацията във физкултурния салон се беше упражнявала само срещу един противник.

— *No thanks*^[10] — парира тя, като се опитваше да говори спокойно.

Чернокожият се изравни с нея, стисна и другата ѝ китка и каза с глас, от време на време преминаващ във фалцет:

— *We will show you.*^[11]

— *Only there's not much to see, is there?*^[12]

И тримата се обърнаха към вратата.

Кая знаеше, че по паспорт е висок сто деветдесет и четири сантиметра, но като го видя на вратата, съобразена с хонконгските стандарти за височина, ѝ се стори поне два метра и десет. И двойно поширокоплещест отпреди час. Бе отпуснал ръце отстрани на тялото си, като ги държеше леко разперени, но не помръдваше. Не фиксираше с

очи, не си придаваше заплашителен вид, само погледна спокойно белия и повтори:

— *Is there, jau-ye?*^[13]

Кая усети как белият изпъна пръсти и отпусна хватата около китката ѝ, а чернокожият започна да пристъпва от крак на крак.

— *Ng-gou*^[14] — отвърна мъжът на вратата.

Пуснаха колебливо ръката ѝ.

— Ела — подкани я той и внимателно я хвана над лакътя.

Кая усети как я облива гореща вълна от напрежение и от срам. Засрами се, защото изпита страшно облекчение от намесата му; в критични ситуации умът ѝ работеше много мудро и тя не успя да се справи сама с двама нищо и никакви дилъри на хашиш, които просто искаха да я поизплашат.

Мъжът я поведе. Два етажа по-нагоре минаха през въртяща се врата, застанаха пред асансьора, той натисна копчето за надолу и прикова поглед в светещото табло с етажите.

— Гастарбайтери — поясни. — Скучат и се чудят как да си разнообразят живота.

— Знам — инатливо отвърна тя.

— Натисни „G“ за партера, после тръгни надясно и само направо, докато излезеш на Нейтън Роуд.

— Моля те да ме изслушаш. Единствено ти в целия отдел си минал специално обучение за разследване на серийни престъпления. Ти залови Снежния човек.

— Така е. — Кая улови някакво раздвижване в погледа му. Той потърка челюстта под дясното си ухо. — А после напуснах.

— Как така си напуснал? По-скоро си взел отпуск.

— Напуснах. Подадох си оставката.

Едва сега Кая забеляза, че долната му челюст стои неестествено изпъкнала от дясната страна.

— Гюнар Хаген ми каза, че преди шест месеца, когато си заминал от Осло, ти е разрешил да излезеш в безсрочен отпуск.

Той се усмихна и Кая забеляза колко се промени лицето му.

— Хаген говори така, защото така и не си наби в главата, че...

Млъкна и усмивката му изчезна. Пак погледна таблото. Светеше числото пет.

— Така или иначе — вече не работя за полицията.

— Нуждаем се от теб... — тя си пое дъх. Осъзнаваше, че стъпва върху тънък лед, но се налага да действа, преди пак да е изчезнал. — А ти се нуждаеш от нас.

Той рязко отвърна поглед от таблото и прикова очи в нея:

— И кое те кара да мислиш така?

— Дължиш пари на Триадата. Купуваш си дрога с бебешко шише. Живееш... — тя се намръщи — ... тук. И нямаш паспорт.

— Чувствам се добре. За какво ми е паспорт?

Чу се звук, вратите на асансьора се разтвориха със скърцане и отвътре ги лъхна топъл въздух с неприятна миризма от телата на пътуващите в кабината.

— Няма да се кача! — извика Кая по-високо, отколкото възнамеряваше, и забеляза раздражение и нескрито любопитство по лицата на хората.

— Напротив, ще се качиш — възрази той, докосна кръста ѝ и внимателно, но категорично я напъха в асансьора.

На мига Кая се озова сред човешки тела, блокиращи изхода. Не можеше нито да мръдне, нито да се обърне. Завъртя глава тъкмо навреме да види как вратите се затварят.

— Хари! — извика тя.

Но него вече го нямаше.

[1] Бьорн Ерлен Дели (р. 1967 г.) — норвежки ски бегач, завоювал рекорден брой олимпийски медали. След края на спортната си кариера се занимава с бизнес, по-конкретно с дизайн и производство на спортни екипи. — Б.пр. ↑

[2] *Lift* (англ.) — асансьор. — Б.пр. ↑

[3] *Tired* (англ.) — изморена. — Б.пр. ↑

[4] *Welcome back* (англ.) — Заповядайте пак. — Б.пр. ↑

[5] *What do you want?* (англ.) — Какво искаш? — Б.пр. ↑

[6] *Looking for hashish, lady?* (англ.) — Хашиш ли търсиш, момиче? — Б.пр. ↑

[7] *Looking for fun, then?* (англ.) — Да не би тогава да си търсиш забавления? — Б.пр. ↑

[8] *Wrong door, that's all.* (англ.) — Не, просто обърках вратата. — Б.пр. ↑

- [9] *Right door, lady. Right door. Fun is this way* (англ.) — Правилната врата си улучила, момиче. Купонът е насам. — Б.пр. ↑
- [10] *No thanks* (англ.) — Не, благодаря. — Б.пр. ↑
- [11] *We will show you* (англ.) — Ще ти покажем. — Б.пр. ↑
- [12] *Only there's not much to see, is there* (англ.) — Само дето няма нищо интересно за гледане, нали? — Б.пр. ↑
- [13] *Is there, jau-ye?* (англ.) — Нали, jau-ye? — Б.пр. ↑
- [14] *Ng-gou* (кантонски) — Извинявай. — Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА „СЕКС ПИСТЪЛС“

Възрастният съдържател на хостела долепи замислено показалец до челото си под тюрбана и я изгледа продължително.

После вдигна слушалката и набра номер. Каза няколко думи на арабски и затвори.

— Почакайте — обърна се той към Кая. — Може да стане, а може и да не стане.

Тя се усмихна и кимна.

Стояха един срещу друг от двете страни на тясната маса, служеща за плот на рецепция.

Телефонът звънна. Той вдигна слушалката, изслуша какво му съобщиха и затвори, без да обели дума.

— Сто и петдесет хиляди долара.

— Сто и петдесет хиляди? — изуми се Кая.

— Хонконгски долари, госпожо.

Кая пресметна наум. Правеше сто и трийсет хиляди норвежки крони или двойно повече от отпуснатия ѝ бюджет.

Минаваше полунощ. Кая не бе мигнала от четирийсет часа. Обикаля високия блок в продължение на три часа. Разучи всички хостели, кафенета, снекбарове, масажни студиа и стаи за молитви, докато стигна до най-евтините хостели, квартири и спални помещения, където живееха гастарбайтери от Африка и Пакистан. Обитаваха не стаи, а нещо като кабинки, отделени с паравани, без врати, без телевизори, без климатици, без възможност за лично пространство. Тъмнокожият портиер пусна Кая, огледа внимателно снимката и още по-внимателно стодоларовата банкнота, която тя му подаде, взе я и посочи една стаичка.

„Got you^[1], Хари Хуле“ — помисли си тя.

Той лежеше по гръб върху дюшек и дишаше едва доловимо. В челото му се бе врязала дълбока бръчка, а изпъкналата кост под дясното му ухо личеше още по-ясно, докато спеше. От съседните кабинки се чуваше кашлица и хъркане на други мъже. От тавана

капеше вода и срещаше бетонния под с дълбоки унили въздишки. В кабината на Хари влизаше студен синкав лъч светлина от рецепцията. Пред прозореца имаше гардероб, а до дюшека — стол и пластмасова бутилка с вода. Нищо повече. Вътре се носеше сладникаво-горчив мирис като от изгоряла гума. На пода се търкаляше бебешко шише, а до него от пепелник димеше фас. Кая седна на стола и забеляза мазна жълто-кафява буца в ръката му. Едногодишният опит в патрулка я бе научил да различава бучките хашиш от пръв поглед. Хари Хуле определено не държеше хашиш.

Той се събуди в два часа. Кая долови съвсем лека промяна в дишането му и изведнъж белтъците на очите му светнаха в мрака.

— Ракул? — прошепна той в просъница и пак заспа.

След половин час отвори очи, стресна се и веднага извади нещо изпод дюшека.

— Аз съм, Кая Сулнес — успокои го тя.

Той замръзна и пак се свлече върху дюшека.

— Какво, по дяволите, търсиш тук? — попита я дрезгаво.

— Дойдох да те взема.

— Да ме вземеш ли? — засмя се той със затворени очи. — Още ли не си се отказала?

Кая извади плик, наведе се напред и го размаха под носа му. Той отвори едното си око.

— Самолетен билет за Осло — обясни тя.

Окото му пак се затвори.

— Благодаря, но ще остана тук.

— Щом аз успях да те открия, значи е въпрос на време и те да те открият.

Той не отговори. Кая чакаше, заслушана в дишането му и във въздишките на капещата вода. Хари отвори очи, разтърка кожата под дясното си ухо и се надигна на лакти:

— Случайно да ти се намира цигара?

Тя поклати глава. Хари отметна чаршафа, стана и се приближи до гардероба. За човек, прекарал половин година в условията на субтропичен климат, Хари изглеждаше изненадващо блед и толкова изпосталял, че ребрата изпъкваха и под кожата на гърба му. Телосложението му подсказваше, че е бил атлетичен, но някогашните му мускули в момента представляваха само сенки под бялата кожа. Той

отвори гардероба и Кая не без известно учудване забеляза колко старателно сгънати и подредени са дрехите му. Хари си облече тениска и обу чифт дънки — същите като предния ден. С мъка извади смачкана кутия цигари от джоба.

Нахлузи на краката си джапанки и си запали цигара.

— Ела — подкани я той. — Време е за вечеря.

В два и половина през нощта — защото това показваше часовникът — пред магазините и закувалните в „Чунгкинг“ бяха спуснати сиви железни щори. Само Ли Юан още не бе затворил.

— Как се озова в Хонконг? — поинтересува се Кая, докато гледаше как Хари с ефективни, но лишени от елегантност движения лапа стъклени спагети от бяла купа за супа.

— По въздуха. Студено ли ти е?

Кая веднага извади ръцете си изпод бедрата.

— Но защо избра да дойдеш точно тук?

— Бях тръгнал за Манила. В началото Хонконг беше само междинна спирка.

— И какво смяташе да правиш на Филипините?

— Да се метна в кратера на някой вулкан.

— В кой по-точно?

— Ти колко местни вулкана познаваш?

— Нито един. Само съм чела, че има много. А доста от тях се намират на остров... Лусон?

— Добре си се подготвила. На територията на Филипините съществуват общо осемнайсет вулкана. Три от тях са на остров Лусон. Аз исках да отида до вулкана Майнт Майон на височина две хиляди и петстотин метра. Стратовулкан.

— Тоест вулкан със стръмни стени, образувани от слоеве лава, изстинала след изригването му.

Хари спря да се храни и я погледна.

— Изригвания през последните петстотин години?

— Много. Трийсет? — предположи Кая.

— Официалната статистика регистрира четирийсет и седем след 1616 година, като последното е било през 2002. Вулканът може да бъде обвинен в убийството на минимум три хиляди души.

— Какво се е случило?

— Налягането се повиши.

— Попитах какво се е случило с теб.

— Аз говорех за себе си. — По лицето му сякаш пробяга бегла усмивка. — Не издържах и пих алкохол в самолета. Съобщиха ми, че трябва да слеза в Хонконг.

— От Хонконг непрекъснато има полети за Манила.

— Осъзнах, че освен вулкани Манила не притежава нищо повече от Хонконг.

— И с какво Хонконг превъзхожда филипинската столица?

— Намира се по-далече от Норвегия.

Кая кимна. Беше запозната с подробностите около случая със Снежния човек.

— И най-важното — Хари посочи с дървената клечка — тук приготвят невероятни стъклени спагети. Опитай. Те са достатъчна причина да кандидатстваш за гражданство.

— Те и опиумът?

Обикновено Кая общуваше по-завоалирано, но знаеше, че този път се налага да преодолее вродената си стеснителност, ако иска да свърши работата, заради която дойде.

Хари сви рамене и продължи да яде спагети.

— Редовно ли пушиш опиум?

— Не редовно.

— И защо го правиш?

— За да не пия — отговори той с пълна уста. — Алкохолик съм. В това отношение се сещам за още едно предимство на Хонконг спрямо Манила: тук законът предвижда по-леки наказания за притежание на наркотици. А и затворите са по-чисти.

— За проблемите ти с алкохола знам, но и наркоман ли си станал?

— Дефинирай „наркоман“.

— Зависим ли си от наркотици?

— Не, но искам да ги вземам.

— Защото...?

— Действат като упойка. Разговорът ни заприлича на интервю за работа, която аз обаче не искам, Сулнес. Пушила ли си опиум?

Кая поклати глава. Беше опитвала марихуана няколко пъти по време на екскурзия из Южна Америка, но не й хареса особено.

— Китайците обаче имат опит с опиума. Преди двеста години британците започнали да заливат китайския пазар с дрогата, за да подобрят търговския си баланс. За нула време — той щракна с пръсти — превърнали половината китайци в наркомани. А когато китайските власти съвсем естествено забранили опиума, британците им обявили война, задето онези им отнели правото да дрогират и разболеят цял Китай. Все едно Колумбия да бомбардира Ню Йорк, защото американците са конфискували кокаинова пратка по границата.

— Накъде биеш?

— Чувствам се задължен като европейец да изпуша част от отровата, която сме внесли в тази страна.

Кая се разсмя, без да се усети. Недоспиването започваше да я мъчи сериозно.

— Наблюдавах те, докато си купуваш. Знам как се прави. В бебешкото шише имаше пари. А после ти пуснаха опиум, нали?

— Мм — потвърди Хари с пълна уста. — В Наркотичния ли си работила?

— Не. Защо използвате бебешки шишета?

Хари протегна ръце над главата си. Бе омел всичко от купата пред себе си.

— Опиумът мирише адски гадно. Ако го държиш в джоба си или го опаковаш във фолио, полицейските хрътки веднага ще те надушат дори сред навалищата. Освен това бебешките шишета не се връщат за амбалаж и няма опасност някое дете или пияница да ти го отмъкнат, докато пазаруваш. Защото и това ми се е случвало.

Кая кимна. Хари започна да се отпуска. Тя трябваше просто да продължи в същия дух. Хората, които от половин година не са говорили на родния си език, винаги стават словоохотливи в присъствието на сънародник. Съвсем естествено е. Нужно е само да следва същата линия.

— Разбрах, че харесваш коне?

— По принцип не — отвърна той, докато дъвчеше клечка за зъби.
— Много бързо си променят настроението.

— Но обичаш да залагаш на конни надбягвания?

— Да, обаче пристрастеността към хазарта не е сред пороците ми.

Той се усмихна и Кая се удиви колко много усмивката променя физиономията му. Лицето му стана някак по-човешко, приветливо, момчешко. Напомни ѝ за късчето синьо небе, показало се над Мелдън Роу.

— В дългосрочна перспектива хазартът се оказва лоша стратегия за печалба. Но ако нямаш какво да губиш, той е единственият ти шанс. На едно състезание заложих всичко, което имах. Че и отгоре.

— Заложил си всичките си пари само на един-единствен кон?

— На два. Направих залог, който се нарича куинела: прогнозираш кои два коня според теб ще спечелят първо и второ място, независимо в какъв ред.

— И си взел заем от Триадата?

За пръв път Кая забеляза изненада в погледа на Хари.

— Кое кара влиятелен китайски престъпен картел да даде заем на чужденец, зависим от опиума, който няма какво да губи?

— Като чужденец през първите три седмици след подпечатването на паспорта ти в Хонконг получаваш достъп до ВИП-ложката на хиподрума в Хепи Вали — обясни Хари, извади цигара, запали я и издуха дима към мудния вентилатор, който по-скоро взеше на въртележка накачалите върху него мухи, отколкото да раздвижваше въздуха. — Там се спазват строги правила за облеклото и си уших костюм. Първите две седмици бяха достатъчно да се запаля. Запознах се с Херман Клойт — южноафриканец, забогатял от добива на минерали през деветдесетте. Той ме научи как да губя много пари с финес. Концепцията ми допадна. Вечерта преди състезанието през третата седмица му гостувах за вечеря. За да забавлява компанията, той ни показа колекцията си от африкански инструменти за мъчения от Гома. Шофьорът на Клойт ми подшушна слуха, че конят фаворит в предстоящата гонка бил контузен, но пазели това в тайна; въпреки всичко щял да стартира, защото бил изявен фаворит и имало вероятност да се получи така наречения *minus pool*, тоест заложилите на него да не спечелят нищо. Затова пък, ако попълниш и трите колонки върху бланката, можеш да си осигуриш печалба. Например с куинела. Но за да заложи, ми трябваше сериозен капитал, разбира се. Клойт ми отпусна заем заради сините ми очи и ушития ми по поръчка костюм.

Хари се загледа в догарящата си цигара и се усмихна.

— И? — подкани го да продължи Кая.

— И фаворитът спечели с шест обиколки преднина — сви рамене Хари. — А когато съобщих на Клойт за пълния си провал, той ме изгледа с искрено съжаление и учтиво ме светна, че като бизнесмен е длъжен да се придържа към общоприетите пазарни принципи. Това, увери ме той, не включвало използване на инструментите за мъчения от Конго, а задължението да продаде дълга ми с отстъпка на Триадата. Призна, че положението ми ще се усложни още повече, и ми отпусна трийсет и шест часа преднина, за да се измъкна от Хонконг, преди да е продал дълга ми на Триадата.

— Но ти не се възползва, така ли?

— Понякога схващам малко бавно.

— А после?

— После дойдох тук — разпери ръце той. — В „Чунгкинг“.

— А какви планове имаш за бъдещето?

Той сви рамене и изгаси цигарата. Кая неволно се сети за снимката на Сид Вишъс от „Секс пистълс“ върху обложката на албума им и за песента, в която се пееше „*No future, no future*“^[2].

— Е, научи каквото ти трябваше, Кая Сулнес.

— Каквото ми трябваше ли? — намръщи се тя. — Не те разбирам.

— Нима? — Хари се изправи. — Ти да не си помисли, че се разбъбрих за пристрастеността си към опиума и за дълговете си, защото се чувствам самотен и се радвам да видя сънародница?

Кая мълчеше.

— Разказах ти всичко това, за да разбереш, че нямате нужда от отрепка като мен, и да се върнеш в Осло без чувство за неудовлетвореност от свършеното. Така няма повече да се сблъскаш със съмнителни типове по стълбищата, а аз ще спя, без да се притеснявам, че ще доведеш кредиторите право в дома ми.

Тя го погледна. Хари излъчваше строгост, почти аскетизъм, но в очите му гореше закачливото пламъче, което сякаш казваше „не приемай нещата толкова на сериозно“. Или по-точно: „все ми е тая“.

— Почакай — Кая отвори чантата си и извади малка червена книжка.

Подаде му я, наблюдавайки реакцията му. Той я разгърна и по лицето му се изписа изненада.

— Мамка му, ама това е оригиналният ми паспорт!

— Да.

— Не мога да повярвам, че отделът е намерил толкова пари.

— Курсът на дълга ти е паднал — излъга тя. — Направиха ми отстъпка.

— Дано не си се охарчила, защото нямам никакво намерение да се връщам в Осло.

Кая го изгледа продължително. Изтръпна, защото не ѝ остана друг изход, освен да се възползва от последния си коз — онзи, който Гюнар Хаген я предупреди да изиграе само в краен случай — ако Хари прояви нечуван инат.

— Има още нещо — Кая се приготви за последната си атака.

Едната вежда на Хари се вдигна високо — навярно усети нещо тревожно в тона ѝ.

— Става дума за баща ти, Хари. — Кая си даде сметка, че по навик вмъкна малкото му име, както правеше обикновено, преди да поднесе подобни вести. В този случай обаче го направи искрено, а не само заради търсения ефект.

— За баща ми ли? — попита той, все едно изненадан, че има баща.

— Да. Свързахме се с него, за да го попитаме дали знае къде се намираш. Болен е.

Кая заби поглед в масата. Хари задиша по-тежко.

— Сериозно ли е? — попита той. Дрезгавината в гласа му се завърна.

— Да. Съжалявам, че го научаваш точно от мен.

Кая не смееше да вдигне очи. Чувстваше се силно смутена и затова чакаше. От телевизора зад тезгяха на Ли Юан се носеше разговор на кантонски. Кая едва преглътна. Нуждаеше се от сън.

— Кога излита самолетът?

— В осем. Ще те взема оттук след три часа.

— Сам ще стигна до летището — възрази Хари. — Първо трябва да уредя някои неща.

Той протегна ръка към нея. Кая го изгледа въпросително.

— Паспортът ще ми е нужен — поясни той. — А ти хапни нещо, че ще умреш от глад.

Тя се поколеба, но все пак му подаде паспорта и билета.

— Разчитам на думата ти — напомни Кая.
Хари я изгледа равнодушно.
И изчезна.

Часовникът над изход С4 на летище „Чек Лап Кок“ показваше осем без четвърт. Кая изгуби надежда. Няма да дойде, разбира се. По силата на вроден рефлекс ранените животни и хора се скриват. А Хари Хуле бе повече от ранен. Докладите за Снежния човек описваха в подробности убийствата на жените, но Гюнар Хаген ѝ разказа допълнително неща, които не фигурираха в официалната документация: как психопатът посегнал на бившата приятелка на Хари, Ракел, и на сина ѝ Олег. Двамата напуснали страната веднага след приключването на случая. А Хари подал оставка и също заминал. Даваше си сметка, че е отнесъл много по-тежки травми, отколкото тя може да си представи.

Кая предаде бордната си карта на летищния персонал и се запъти към изхода за самолета. Вече започна да обмисля как да формулира рапорта за неуспешното си пътуване, но неочаквано го видя да тича към терминала под косите слънчеви лъчи, праметнал сак на рамо, с плик от безмитния магазин в другата ръка и димяща цигара в устата.

Хари спря до гишето за проверка преди допускането на пътниците на борда, ала вместо да даде на служителя бордната си карта, остави сака на земята и погледна умолително към Кая. Тя се върна.

— Проблем ли има?

— Извинявай, но не мога да се кача на самолета.

— Защо?

Хари посочи плика от безмитния магазин.

— Току-що се сетих, че всеки пътник за Норвегия има право да внесе само един стек цигари. А аз купих два. Така че освен ако...

По лицето му не трепна и мускулче.

Кая се помъчи да прикрие облекчението си зад добре изиграна досада:

— Хайде, аз ще взема другия.

— Много ти благодаря.

Хари отвори плика — Кая веднага забеляза, че вътре няма бутилки — и ѝ подаде отворен стек с цигари „Кемъл“, където една кутия вече липсваше. Тя тръгна пред него, за да прикрие усмивката си.

На борда успя да остане будна до излитането. Видя как Хонконг се изгубва под краката им. Стюардесите започнаха да разнасят напитки и закуски, а погледът на Хари веднага се закова в количката, от която се чуваше весело подрънкване на бутилки. Забеляза как той затвори очи и промърмори едва доловимо „*No, thank you*“^[3], когато стюардесата го попита желае ли нещо за пиене.

Кая се чудеше дали Гюнар Хаген има право, настоявайки, че мъжът до нея е онова, от което се нуждаят в момента.

После се унесе и заспа. Сънува как стои пред затворена врата, а от гората проехтява самотен вледеняващ писък на птица. Странно, защото слънцето грее ли, грее... Отваря вратата...

Събуди се. Бе отпуснала глава върху рамото му. Избърса слюнката от ъгълчетата на устата си. Гласът на командира обяви, че започват снижаване към летището в Лондон.

[1] *Got you* (англ.) — пипнах те. — Б.пр. ↑

[2] *No future* (англ.) — Няма бъдеще. — Б.пр. ↑

[3] *No, thank you* (англ.) — Не, благодаря. — Б.пр. ↑

ПЕТА ГЛАВА

ПАРКЪТ

Марит Улсен обичаше да кара ски, но мразеше да бяга. Изпитваше остра непоносимост към дишането си, учестено само след стотина метра, към разклащането на земята под краката ѝ като от земетресение, към изненаданите погледи на разхождащите се минувачи и картината, неизменно изникваща пред очите ѝ: представяше си двойната си брадичка, издутините по анцуга си, под който напират сланини, безпомощното си изражение тип „риба на сухо“ с широко отворена уста, каквото бе виждала у други бегачи с наднормено тегло. Това бе една от причините Марит да насрочва трите си седмични тренировки из парка „Фрогнер“ за десет часа вечерта. По това време там почти не се мяркаше жива душа. А случайно минаващите виждаха само силуета ѝ под малобройните фенери, докато тя пъхти по пътеките, прорязващи цялата територия на най-големия парк в града. А от малцината свидетели на тренировката ѝ онези, които разпознаваха депутатката от Работническата партия за района на Финмарк, се брояха на пръсти. Впрочем дори да зачеркнем представката „раз“, съждението пак ще е вярно. Марит Улсен рядко се появяваше в публичното пространство. Когато се изказваше — обикновено от името на родния си край — не привличаше силно внимание като други, по-фотогенични свои колеги. Освен това по време на двата си мандата не бе допуснала нито един гаф. Ето така си обясняваше тя липсата на внимание към личността ѝ. Редакторът на местния вестник във Финмарк пък имаше друго обяснение: „Марит Улсен е състезател от лека категория“, написа той в свой коментар: язвителен намек за физиологичните ѝ особености. Редакторът все пак не изключваше вероятността тя да участва в правителство на Работническата партия, защото според него Марит Улсен отговаряла на най-важните критерии за член на бъдещ кабинет: посредствено образование, представителка на нежния пол и провинциален произход.

Е, навярно този нахалник имаше право в известен смисъл. Тя не беше от политиците, вещи в строежа на мащабни, сложни — и

въздушни — кули. Ала идваше от недрата на народа и знаеше как живеят обикновените хора. Нейният глас би могъл да представлява интересите им пред самодоволното и себично население на столицата. Защото гласът на Марит Улсен избликваше от сърцето ѝ. Там се криеше нейната сила, това нейно преимущество я доведе там, където въпреки всичко успя да стигне. Благодарение на словесната си интелигентност и на чувството си за хумор — според южняците „севернонорвежко“ и „пиперливо“ — се открие като сигурен победител в малкото дебати, в които успя да си издейства участие. Въпрос на време е да я забележат. Само да се отърве от излишните килца. Проучванията показват, че избирателите са по-малко склонни да вярват на политици с наднормено тегло, защото подсъзнателно свързват повечкото тлъстини е липса на самоконтрол.

Марит стигна до баир, стисна зъби и намали дължината на крачките. Бягането ѝ премина в ход — ако трябваше да бъде честна. Бързо ходене. Да, точно така: победоносен поход към властта. Килограмите се топяха, шансовете ѝ да се хареса на електората растяха. Неочаквано чу хрущене на чакъл зад гърба си. Инстинктивно се стегна. Пулсът ѝ се ускори. И преди три дни чу същото хрущене. Както всъщност и преди пет дни. И в двата случая някой бягаше зад нея в продължение на няколко минути. После шумът изведнъж изчезваше. Веднъж Марит се обърна и видя човек в черен спортен екип и с черна качулка. Приличаше на командос. Но що за човек — да не говорим за командос! — би сметнал за смислено да бяга със скоростта на Марит Улсен? Тя, разбира се, нямаше как да бъде сигурна, че зад нея и сега бяга същият човек, но стъпките сякаш ѝ се сториха познати. Още малко и ще изкачи баира до Монолита^[1], а после пътеката слиза стръмно надолу към квартал „Скойен“, където я очакват съпругът ѝ и страховит прехранен ротвайлер. Стъпките зад гърба ѝ скъсиха дистанцията. И изведнъж фактът, че бяга в десет часа в тъмния безлюден парк, престана да ѝ се струва повод за радост. Марит Улсен се страхуваше от доста неща, но преди всичко от чужденци. Да, знаеше много добре, че в устава на партията ѝ ксенофобските настроения се порицават строго, ала страхът от непознатото все пак ѝ се струваше разумна точка от стратегията ѝ за оцеляване. В момента съжали, задето не гласува против либералните към имигрантите закони, прокарани от нейната партия, и най-вече

задето преди внасянето им в Парламента не се осмели да прояви прословутата си откровеност. Тялото ѝ се движеше прекалено бавно, мускулите на бедрата ѝ започнаха да парят от болка, дробовете ѝ отчаяно се опитваха да погълнат достатъчно въздух и тя знаеше, че съвсем скоро силите ще я напуснат. Разсъдъкът ѝ се мъчеше да пребори страха, да я увери, че тя не се вписва в определението „типична жертва на изнасилвачи“.

Подгонена от страха, Марит стигна до върха на възвишението и пред погледа ѝ се откри изглед към „Мадсерю але“. От портата на една от къщите излезе автомобил на заден ход. Марит прецени, че ще успее да стигне до колата: оставаха само стотина метра. Хукна по хлъзгавата трева по нанадолнището, като едва се държеше на краката си. Стъпките зад гърба ѝ заглъхнаха, запъхтяното ѝ дишане заглуши всичко останало. Колата вече бе излязла на улицата, скоростната кутия проскърца, когато шофьорът превключи на предна предавка. Марит Улсен стигна до подножието на склона. До улицата и до спасителните светли конуси пред фаровете на автомобила оставаха само няколко метра. Внушителното ѝ тяло обаче набра силна инерция заради стръмния наклон и телесната ѝ маса я тласкаше неудържимо напред. Краката ѝ не издържаха на темпото и тя политна напред — към уличното платно, към светлината. Коремът ѝ, пристегнат в подгизналия от пот полиестерен екип, се плъосна върху асфалта и тя хем се хлъзна, хем се претърколи напред. Когато най-сетне Марит Улсен спря да се търкаля, усети в устата си вкуса на прах. Бе изранила дланите си по чакъла.

Някой се надвеси над нея и я хвана за рамото. Марит се хвърли панически настрани, простена и вдигна ръце пред лицето си да се защити. Видя обаче не войник от специалните части, а възрастен мъж е бомбе. Вратата на колата зад него стоеше отворена.

— Всичко наред ли е, госпожице?

— А вие как мислите? — сопна се Марит и усети силен прилив на гняв.

— Я чакайте! Май съм ви виждал някъде!

— Не, благодаря — тя отблъсна ръката му и се изправи със стон.

— Вие не участвахте ли в онази развлекателна програма?

— Точно това — Марит Улсен се вторачи в безлюдния мрак и разтри натъртените си ребра — изобщо не те интересува, дядка.

[1] Монолитът представлява седемнайсетметрова каменна колона на известния норвежки скулптор Гюстав Вигелан (1869–1943) с изсечени на нея повече от 120 преплетени фигури. — Б.пр. ↑

ШЕСТА ГЛАВА

ОТНОВО У ДОМА

Волво „Амазон“, произведено през 1970-а — годината, в която шведският автомобилен концерн прекратява производството на този модел, — спря пред пешеходната пътека до залата за пристигащи в летище „Гардермуен“, Осло.

Колона от невръстни малчугани, облечени в дъждобрани, мина покрай автомобила. Няколко деца изгледаха любопитно старата кола със залепена върху покрива и багажника лента за рали, а после — и двамата мъже зад включените чистачки, подсушаващи капките от предобедния дъжд. Мъжът на мястото до шофьора, главен полицейски инспектор Гюнар Хаген, си даваше сметка, че децата пред очите му би следвало да предизвикат на лицето му усмивка, а в ума му — мисълта за сплотеност и грижа за ближния и за общество, където хората проявяват внимание един към друг, но съзнанието му роди асоциация с верига от хора, бавно пристъпващи напред в издирване на труп. Ръководните позиции в Отдела за борба с насилието неизменно се отразяват върху светогледа на титулярите. Или както един умник бе написал върху вратата на кабинета на Хуле: *I see dead people*^[1].

— Какво търси цяла детска градина на летището? — учуди се мъжът зад волана — Бьорн Холм.

Волвото беше най-любимата му придобивка. Единствено миризмата на шумното, но удивително добре функциониращо парно отопление, от пропитите с пот седалки, от прашасалата поставка за шапки под задното стъкло беше в състояние да му възвърне душевния комфорт. Особено под акомпанимента на двигателя, работещ на максимални обороти, тоест с около осемдесет километра в час на равно, и на Ханк Уилямс от касетофона. Бьорн Холм от Отдела по експертно-криминална дейност беше селско момче от Скрея с каубойски ботуши от змийска кожа и кръгло лице с леко изпъкнали очи, които му придаваха постоянно учуден вид. Това лице бе заблудило не един началник. Ала в действителност в Норвежката полиция от

златната ера на Вебер не се бе раждал по-талантлив криминалист от Бьорн Холм.

През този ден Холм беше облечен в меко велурено яке с набрана кожа за украса по дължината на ципа и ямайска плетена шапка, откъдето се подаваха най-гъстите и рижи бакенбарди, които Хаген бе виждал от тази страна на Северно море. Почти покриваха бузите на Холм. Бьорн сви леко встрани и спря на паркинга за кратък престой. „Амазон“-ът изхълца, а двамата мъже слязоха. Хаген вдигна яката на палтото си, ала това не попречи на дъжда да засипе голото му теме с водните си снаряди. Заради венеца от гъста черна коса около тонзурата му някои хора го подозираха, че не е плешив, а просто посещава ексцентричен коафьор.

— Я ми кажи, Бьорн, якето ти пропуска ли вода? — попита Хаген, докато крачеха бързо към входа.

— Да.

Докато чакаха във волвото, Кая Сулнес телефонира да им съобщи, че самолетът от Лондон кацнал десет минути преди разписанието и тя изгубила Хари Хуле от поглед.

Гюнар Хаген влезе през въртящата се врата и се огледа. Видя Кая, седнала върху куфара си до гишето за таксита, кимна ѝ и се втурна към залата за пристигащи. Двамата с Холм използваха случая, когато някакъв пътник отвори вратата, и се шмугнаха вътре. Охранител понечи да ги спре, ала Хаген извади служебната си карта и процеди „полиция“. Охранителят кимна, готов едва ли не да се поклони.

Началникът сви вдясно и мина покрай митничарите и кучетата им, наредени пред лъскави метални гишета, които му напомняха на чекмеджетата с трупове в моргата. После влезе в кабината за обиск и се закова на място толкова рязко, че Холм за малко да се блъсне в гърба му.

— Здравсти, шефе — поздрави познат глас през стиснати зъби. — Съжалявам, че не мога да се изправа.

Бьорн Холм надникна над рамото на шефа си. Гледката щеше да го преследва до края на живота му. Наведен над облегалката на стол, стоеше мъжът, превърнал се в жива легенда не само в Столичното полицейско управление, а и в цяла Норвегия. В страната не остана полицаи, който да не знае поне една невероятна история с негово

участие — за добро или лошо. Самият Холм бе работил в тясно сътрудничество с него, но не и в такава близост, каквато се откри пред очите му, докато ръката на митничаря, в латексова ръкавица, се губеше между бледите бузи на задника на легендата.

— Оттук поемам аз — побърза да го спре Хаген и размаха служебната си карта пред лицето на митничаря. — Пусни го.

Служителят се втренчи в главния полицейски инспектор. Прекрати заниманието си с голяма неохота, принуден от по-възрастен свой колега с жълти нашивки на раменете, който му кимна със затворени очи. Митничарят завъртя за последно ръката си и я извади. Жертвата простена тихо.

— Обуй си панталоните, Хари — подкани го Хаген и се обърна.

Хари го послуша и се обърна към митничаря:

— И на теб ли ти беше толкова приятно, колкото на мен?

При появата на тримата ѝ колеги Кая Сулнес стана от куфара. Бьорн Холм отиде да докара колата, а Гюнар Хаген — да купи нещо за пиене от близкия павилион.

— Често ли те проверяват? — поинтересува се Кая.

— Всеки път.

— Мен никога не са ме спирали за митническа проверка.

— Знам.

— Откъде?

— Защото митничарите имат страшно набито око. У теб не могат да открият нищо подозрително, докато аз отговарям поне на половината критерии за криминален тип.

— Да не би да смяташ митничарите за предубедени?

— Някога пренасяла ли си забранени стоки?

— Не — засмя се Кая. — Но ако наистина са толкова добри, щяха да забележат, че си полицай и да те пуснат да минеш.

— Сигурно и това са забелязали.

— Стига де. Само по филмите има чак толкова прозорливи митничари.

— Дали? — Хари затърси опипом цигарите си. — Погледни гишето за таксите. Виждаш ли мъж с присвити, малко несиметрично разположени очи?

Тя кимна.

— Откакто дойдох в тази зала, вече за втори път си подръпва колана. Все едно на него виси нещо тежко, например чифт белезници или полицейска палка. Това движение се автоматизира, ако си работил в патрулка или в ареста няколко години.

— И аз съм работила в патрулка, но никога...

— Този мъж в момента работи за Отдела за борба с наркотиците и се оглежда за хора, по чиито лица се изписва прекалено силно облекчение след проверката, или които бързат да отидат до тоалетната, защото не издържат повече с дрога в ректума. Следи и за хора, които си разменят куфари, защото често контрабандистите молят някой отзивчив спътник да пренесе чанта през митническата проверка и нищо неподозиращият наивник всъщност прекарва цялата пратка с наркотици.

Кая наклони глава, а по устните ѝ се изписа усмивка.

— Или просто панталоните на заподозрения по принцип му стоят леко паднали, а той е обикновен гражданин, който чака майка си, и ти грешиш.

— Възможно е — съгласи се Хари, погледна си часовника, а после и часовника на стената. — Грешки стават непрекъснато. Наистина ли вече стана обяд?

Волвото пое по магистралата, а уличните лампи светнаха. На предните седалки Холм и Кая Сулнес подеха оживен разговор под дискретното хлипане на Таунс ван Зант от касетофона. На задната седалка Гюнар Хаген прокара длан по гладката чанта в скута си, изработена от свинска кожа.

— Искане ми се да можех да ти направя комплимент за външния вид — отбеляза тихо началникът.

— Уморих се от полета, шефе — обясни Хари, който по-скоро лежеше, отколкото седеше върху седалката.

— Какво се е случило с челюстта ти?

— Дълга и отегчителна история.

— Както и да е. Добре дошъл у дома. Приеми искреното ми съжаление, задето се прибиращ по такъв повод.

— Мислех, че съм си подал оставката.

— Случвало се е неведнъж.

— Колко още трябва да подам?

Гюнар Хаген изгледа бившия си подчинен, отпусна вежди и понижи глас:

— Пак казвам: съжалявам, задето се прибиращ по неприятен повод. Разбирам колко тежко преживя последния случай. Двамата с любимата ти жена станяхте жертва на психопат и... е нормално да искате да промените живота си. Но ти си детектив, Хари, това ти е работата.

Хари подсмръкна, все едно още със стъпването на норвежка земя си бе навлякъл настилка.

— Две убийства, Хари. Дори не знаем в подробности как са извършени, но се забелязва един и същ почерк. А опитът, за който последния път платихме твърде скъпо, изостри бдителността ни.

Главният полицейски инспектор спря дотук.

— Не се страхувай да изречеш думата на глас, шефе.

— Още не съм напълно сигурен.

Хари се загледа в хълмистата местност, в покафенелите поля, където още не бе паднал сняг.

— И преди се е случвало да подозираме, че вилнее сериен убиец, но всъщност тези престъпници са рядка порода.

— Знам — кимна Хаген. — Досега в професионалната си кариера съм се сблъсквал с един-единствен: Снежния човек. Но този път почти не се колебаем. Жертвите не са свързани помежду си, а в кръвта им открихме еднакво упойващо вещество.

— Значи, има нещо съмнително. Е, успех.

— Хари...

— Възложи случая на някой способен полицай, шефе.

— Ти си способен полицай.

— Вече се разпадам.

— Ще те сглобим — увери го Хаген, след като си пое дълбоко дъх.

— *Beyond repair*^[2] — възрази Хари.

— Единствен ти в страната притежаваш необходимите знания и опит, за да разследваш серийни престъпления.

— Ами извикайте някой американец.

— Много добре знаеш, че не става така.

— В такъв случай съжалявам.

— Така ли? Вече две млади жени изгубиха живота си, Хари.

Бившият старши инспектор махна с ръка, когато Хаген отвори чантата си и извади кафява папка.

— Говоря сериозно, шефе. Благодаря, задето откупихте паспорта ми, но приключих със снимки на мъртъвци и страховити доклади.

Хаген погледна Хари малко засегнат, ала остави папката върху коленете му.

— Хвърли й един поглед, само за това те моля. И не споменавай пред никого, че работим по този случай.

— Защо?

— Сложно е за обяснение. Просто си трай, разбра ли?

Отпред разговорът замря. Хари се загледа в тила на Кая. Понеже волвото на Бьорн Холм бе произведено години преди да се появи понятието „камшичен удар“, седалките нямаха облегалки за тила и това позволи на Хари да види тънката шия под вдигнатата й коса и белия мъх по кожата й. Замисли се колко бързо се променят нещата, как всичко може да пропадне за секунди. Сякаш животът представлява именно това: процес на развала, на съсипване на нещо, което в началото е било идеално. Оставаше единствено въпросът дали това нещо ще се разпадне изведнъж, или постепенно. Мисълта го натъжи, но той не и прогони, докато не навлязоха в тунела „Ибсен“ — сива, невзрачна брънка от транспортния механизъм в града, която преспокойно би могла да се намира където и да е по света. И все пак точно в този тунел го споходи буйна, безусловна радост, задето се намира тук. В Осло. У дома. Усещането го завладя така силно, че за няколко секунди Хари съвсем забрави защо всъщност се прибра.

Оставиха го на улица „Софие“ и си тръгнаха. Той се загледа след волвото. По фасадата на сградата, където живееше, бяха „цъфнали“ още графити, но синята мазилка под тях си беше същата.

Заяви недвусмислено, че няма да поеме случая, защото се е върнал в Норвегия само заради болния си баща. Премълча обаче колко му се щеше да не бе узнавал за състоянието му. Защото Хари се прибра не от любов към болния си родител, а от срам.

Вдигна очи към двата тъмни прозореца на третия етаж, където се намираше неговият апартамент.

Отключи портата и влезе в задния двор. Контейнерът си стоеше на обичайното място. Хари вдигна капака. Обеща на Хаген да прегледа папката с копия от документацията по случая най-вече за да пожали

авторитета на шефа си: паспортът на Хари все пак погълна сериозна сума от бюджета на Отдела. Сега Хари пусна папката в контейнера при скъсани найлонови чували, преливащи от използвано кафе, памперси, изгнили плодове и обелки от картофи. Вдиша миризмата и установи, че навсякъде боклукът мирише изненадващо еднакво.

В двустайния му апартамент всичко си стоеше непобутнато. И все пак откри нещо различно: сивкав слой, все едно някой току-що е излязъл и мразовитият му дъх още не се е разнесъл из въздуха. Влезе в спалнята, остави сака си и извади запечатания стек с цигари. Да, всичко в дома му си беше същото: сиво като кожата на двудневен труп. Отпусна се назад върху леглото и затвори очи. Приветства наум познатите звуци: на дъждовната вода, стичаща се от дупката на улука върху ламарината на перваза. Този звук не приличаше по нищо на бавното спокойно шушнене в Хонконг, а се чуваше като бясно трополене, сякаш капките съвсем скоро ще преминат в непрекъснатата струя. Един вид напомняне, че времето тече, секундите отминават, краят на времевата линия приближава. Това му напомни за Ла Линеа — онова човече от италианската анимация, дето след четири минути обикновено пада и изчезва, защото линията на художника — неговия създател — се изгубва.

Хари знаеше, че в долапа под мивката за по-мръсни предмети го чака полупълна бутилка „Джим Бийм“; че може да започне оттам, откъдето е приключил в този апартамент. По дяволите, напи се още преди да се качи в таксито за летището — през онзи ден преди половин година. Нима е чудно, че не успя да се добере до Манила?

Имаше и друга възможност: да излее съдържанието на бутилката в мивката.

Хари простена. Пълни глупости — изобщо не се чудеше на кого му прилича! На Ракул, разбира се. Всички жени му приличаха на Ракул.

[1] *I see dead people.* (англ.) — Привиждат ми се мъртъвци. — Б.пр. ↑

[2] *Beyond repair* (англ.) — Щетите са непоправими. — Б.пр. ↑

СЕДМА ГЛАВА

БЕСИЛО

— Но аз се страхувам, Расмус — натърти Марит Улсен. — Ужасно съм изплашена!

— Знам — увери я съпругът ѝ с приглушения си приятен глас, неизменно съпътствал и успокоявал Марит в продължение на двайсет и пет години изборни кампании, изпити за шофьорска книжка, гневни изблици и някоя и друга паническа атака. — Съвсем естествено е да изпитваш страх — той я прегърна. — Работиш усилено, умът ти е зает със стотици мисли. Просто мозъкът ти няма повече енергия да изключи подобни притеснения.

— Подобни притеснения? — Марит се обърна и го погледна. Отдавна бе изгубила интерес към дивидито, което гледаха: филма „Наистина любов“. — Подобни глупави притеснения — това ли искаше да кажеш?

— Не е важно какво съм искал да кажа аз, а... — пръстите на ръцете му се размърдаха нервно.

— ... а какво мислиш ти — цитира го тя с ироничен тон. — За бога, Расмус, престани да следиш телевизионните изяви на доктор Фил.

Той се засмя с копринена мекота.

— Само казвам, че като депутат в Норвежкия парламент имаш право да поискаш персонална охрана, ако се чувстваш застрашена. Това ли искаш?

— Ммм — замърка тя, когато пръстите му започнаха да масажират гърба ѝ там, където той знаеше, че тя обича. — Какво имаш предвид с този въпрос?

— Замисли се. Според теб какво ще се случи?

Марит Улсен се отдаде на размисъл. Затвори очи и с наслада усети как с ръцете си мъжът ѝ влива спокойствие и хармония в душата и в тялото ѝ. Марит се запозна с Расмус, докато работеше в Бюрото по труда в Алта. Избраха я за официален представител на Бюрото и Сдружението на норвежките служители я изпрати на квалификация в

Конферентния център в Съормарка. Още първата вечер към Марит се приближи слаб мъж с живи сини очи под високи, извити вежди. Заговори я по начина, по който общуват фанатизираните християни от младежкия клуб в Алта.

С разликата, че Расмус говореше не за религия, а за политика. Работеше в Централата на Работническата партия, където съдействаше на депутатите при ежедневни бюрокралични казуси, командировки, медийни изяви, а при нужда дори съставяше речите им. Расмус я почерпи с бира и я покани на танц. След четири евъргрийна с прогресираща баладичност и все по-тесен физически контакт той я попита иска ли да го последва. Не в стаята му, а в партията. След като се прибра в Алта, Марит започна да посещава местните партийни сбирки на Работническата партия, а вечер с Расмус си споделяха подробно какво са правили през деня и какво ги вълнува. Макар да не го бе изричала на глас, тя смяташе, че тогава се е чувствала най-щастлива във връзката им въпреки разделящите ги две хиляди километра. Един ден комисията по номинации се обади, включи Марит в списъка с кандидатурите и хоп! — избраха я за член на Общинската управа в Алта. Две години по-късно тя стана заместник-председател на местното звено на Работническата партия, а след година вече членуваше в управата на административната област. Поредното телефонно обаждане извести, че е номинирана за депутат в Стуртинга. В момента Марит разполагаше с малък кабинет там, със съветник, който да ѝ помага при писането на речи, и с отлична перспектива да се издигне в йерархията, стига всичко да върви по план. Затова Марит винаги се стараеше да действа внимателно и обмислено.

— Ако се оплача, ще ми осигурят лична охрана — подхвана тя. — И медиите ще започнат да разпитват защо депутатка, за която никой не е чувал, се разхожда с бодигард за сметка на данъкоплатците. А когато журналистите разберат причината — тоест съмненията ми, че някой ме преследва в парка, — веднага ще напишат, че по тази логика всяка втора жителка на Осло има право на личен охранител, осигурен от държавния бюджет. Не искам бодигард. Забрави!

Расмус се разсмя безшумно и се опита да ѝ покаже съгласието си с нежните движения на пръстите си.

В парка „Фрогнер“ вятърът виеше глухо в голите клони на дърветата. По тъмната водна повърхност се носеше патица, забила човка в перушината си. В плувния комплекс „Фрогнер“ гнили листа се бяха полепили по плочките на дъното на празните басейни. Най-сетне мястото изглеждаше изоставено за вечни времена. Като свят, обречен на гибел. В най-дълбокия басейн вятърът предизвика турбуленция и се разнесе напевен монотонен звук, напомнящ плач, а десетметровият бял трамплин се извисяваше върху нощното небе като бесило.

ОСМА ГЛАВА SNOW PATROL

Хари се събуди в три следобед. Отвори сака, извади комплект чисти дрехи, намери някакво вълнено палто в гардероба и излезе. Ситният дъждец го разбуди до степен да придобие що-годе трезвен вид на влизане в ресторант „Скръодер“ — кафяв интериор, пропит с миризмата на цигари. Обичайната му маса беше заета, затова седна на най-вътрешната, под телевизора.

Огледа се. Над халбите с бира забеляза няколко нови лица, иначе тук времето сякаш бе спряло. Нина му донесе бяла чаша и кана с кафе.

— Хари — каза тя — не като поздрав, а по-скоро за да получи потвърждение дали е той.

— Здравсти, Нина — кимна Хари. — Стари вестници?

Тя се изгуби в помещението зад бара и се върна с купчина пожълтяла хартия. Хари и досега се питаше защо в „Скръодер“ пазят стари броеве от повечето ежедневници, но тази традиция неведнъж му бе помагала да се сдобие с нужната информация.

— *Long time*^[1] — отбеляза лаконично Нина и пак се отдалечи.

И Хари си спомни защо толкова харесваше това заведение. Освен дето то се намиреше най-близо до апартамента му, персоналът не проявяваше многословие и нездрав интерес към личния живот на клиентите. Тук хората просто установяваха, че си се върнал, без да те разпитват къде си бил и какво си правил. Наля си две чаши от удивително гадното кафе, докато прелистваше трескаво вестниците, за да си създаде най-обща представа за събитията в страната през последните месеци. Както се очакваше, не се бе случило почти нищо ново. Точно това му харесваше най-много в Норвегия.

Излъчили победителя в състезанието за музикален идол на страната, някаква знаменитост изхвърчала от танцово състезание, футболист от трета дивизия вземал кокаин, а Лене Галтунг, дъщеря на корабния магнат Андерш Галтунг, наследила предварително няколко милиона и се сгодила за красив, но не толкова богат инвеститор на име Тони. Хари попадна и на поредната статия от редактора на „Либерал“

Арве Стъоп, където той изразяваше мнението, че за нация с претенциите да служи за пример на останалите как се изгражда социалдемократия, е срамно все още да бъде монархия. С други думи: всичко си беше постарому.

Едва в декемврийските броеве Хари откри първите заглавия на криминална тематика. В една от бележките разпозна описаното от Кая: тялото било открито в мазе на офис сграда в Нюдален, където в момента течал ремонт. Причината за смъртта не била изяснена, но разследващите не изключвали убийство.

Хари не дочете статията и се прехвърли на интервю с бивш министър, който се хвалеше, че подал оставка, за да прекарва повече време със семейството си. Макар в архива на ресторанта да имаше известни пропуски, второто убийство се появяваше във вестник, датиран две седмици след новината за първото. Този път открили труп на жена зад изоставен стар автомобил до езерото Даушоен в долината Маридален. Полицията не изключвала вероятността да става дума за „криминално деяние“, но разследващите отказали да коментират подробности по случая.

Хари прегледа статията и се досети, че мълчанието на полицията се дължи на обичайната причина: не разполагат с нищо, радарът им напразно снове над открито море.

Само две убийства. И въпреки това Хаген изглеждаше убеден, че са извършени от сериен убиец. Каква връзка бяха открили полицаите? Какво бяха премълчали пред пресата? Усети как разсъжденията му отново поемат по старите, отгпкани пътеки, изруга неспособността си да се дистанцира от онова, което не го засяга, и продължи да разлиства вестниците.

Изпи кафето от каната, остави намачкана банкнота върху масата и излезе от ресторанта. Загърна се грижливо в палтото и погледна нагоре към сивото небе.

Махна на свободно такси. Шофьорът сви към ръба на тротоара, пресегна се по диагонал към задната седалка и му отвори задната врата: рядко срещан жест в днешно време. Хари реши да го възнагради с бакшиш, но не само заради професионалното отношение, а и защото в прозореца на вратата се отрази лице в автомобил, паркирал зад гърба на Хари.

— Държавната болница — поръча Хари и се настани в средата на задната седалка.

— Разбира се.

Хари погледна в огледалото за задно виждане, докато шофьорът потегляше, и се поправи:

— Впрочем, първо ме закарайте на улица „Софие“ 5.

Там шофьорът остана да чака с включен двигател, а Хари се спусна нагоре по стълбите, прехвърляйки възможностите наум. Триадата? Херман Клойт? Или добрата стара параноя? Принадлежностите му — старата му служебна карта с изтекъл срок, два чифта белезници марка „Хайътс“ с пружинен механизъм за светкавично закопчаване и служебният му револвер „Смит & Уесън“, 38 калибър — си стояха където ги бе оставил, преди да тръгне за Манила: в куфарчето с инструменти в кухненския долап.

Хари се върна на улицата и без да се озърта, веднага се качи в таксито.

— А сега — към Държавната болница ли? — попита шофьорът.

Хари пак погледна в огледалото. Не видя нищо, а това можеше да означава две неща: или го гонеше старата параноя, или „опашката“ му си я биваше. След кратко колебание Хари помоли шофьора да го закара до болницата.

Непрекъснато гледаше кой кара зад тях. Минаха покрай църквата във Вестре Акер и покрай болницата в квартал „Юлевол“. Не биваше да ги води там, където се намира слабото му място; там, където могат да го ударят: семейството му.

Най-голямата болница в страната се извисяваше над останалата част от града. Хари плати на шофьора, а той му благодари за бакшиша и пак му отвори задната врата със същия елегантен жест.

Пред Хари се издигаха внушителни сгради. Ниските облаци сякаш пълзяха по покривите. Той си пое дълбоко дъх.

Улав Хуле се усмихна нежно и изнемощяло от болничната възглавница. В гърлото на Хари заседна буца.

— Бях в Хонконг — отговори той на въпроса на баща си. — Имах нужда да помисля.

— И какво измисли?

— Какво казват лекарите?

— Много са лаконични. Това не е добър знак, но аз предпочитам да не знам подробности. Както ти е известно, способността да се справяме с житейските реалности никога не е била сред силните ни семейни черти.

Хари се чудеше ще говорят ли за майка му. Надяваше се да не се стига дотам.

— Намери ли си работа?

Хари поклати глава. Косата на баща му — съвсем тънка и бяла, разпиляна над челото му — сякаш не беше негова, а част от вещите, раздадени в болницата, ведно с пижамата и пантофите.

— Нищо ли не се появи? — попита баща му.

— Предложиха ми да изнасям лекции в Полицейската академия.

Не беше лъжа: Хаген действително му предложи да преподава след приключването на случая със Снежния човек — като вид отпуск.

— Учител? — Улав Хуле се засмя тихо и предпазливо, сякаш не би издържал физически да се разсмее с цяло гърло. — А аз си мислех, че един от житейските ти принципи е никога да не повтаряш моите постъпки.

— Не е вярно.

— Няма нищо. Винаги си умеел да правиш нещата според твоето разбиране. Тези детективски... Е, май трябва да съм благодарен, задето не постъпваш като мен. Аз не съм пример за подражание. След смъртта на майка ти...

Хари бе прекарал в бялата болнична стая едва дващсет минути, а вече изпитваше неудържим порив да избяга.

— След смъртта на майка ти не успях да се върна към нормалния си живот. Отдръпнах се, не исках да се виждам с никакви хора. Имах чувството, че самотата ме доближава до нея. Но съм грешал, Хари — усмихна се той с мекотата на ангел. — Знаем колко тежко преживяваш раздялата с Ракел, но не бива да следваш моя пример. Не се крий от хората, Хари. Не си и помисляй да заключиш вратата и да изхвърлиш ключовете.

Хари заби поглед в ръцете си, кимна и усети как по тялото му плъзват мравки. Нуждаеше се от нещо силно, все едно какво. В стаята влезе мъж от медицинския персонал, представи се като Алтман, вдигна спринцовка и обясни с леко изопачено „е“, че ще бие малко

сънотворно на „Улав“. Хари едва се стърпя да не поиска инжекция и за себе си.

Баща му легна на хълбок. Кожата на лицето му увисна. Настрани изглеждаше по-стар, отколкото по гръб. Погледна сина си с натежали, светнали очи. Хари стана рязко от стола. Краката му изпращяха.

— Къде отиваш? — промърмори баща му.

— Да изпуша една цигара. След малко се връщам.

Застана на ниска терасовидна платформа, откъдето се откриваше гледка към паркинга, и запали цигара. От срещнатата страна на магистралата се виждаше квартал „Блиндерн“ с университетските сгради, където бе следвал баща му. Според широко разпространено мнение синовете се превръщали в повече или по-малко замаскирани копия на бащите си; увереността, че си се откъснал от познатия модел, била пълна илюзия; човек винаги се връщал към корените си; притегателната сила на кръвта била не просто по-мощна от волята — била самата воля. Хари открай време се смяташе за живо доказателство в полза на противоположната теза. Тогава защо, вглеждайки се в изпосталялото оголено лице на баща си, сякаш видя себе си? Докато баща му говореше, той сякаш чуваше себе си, собствените си мисли и думи. Все едно стоматологична бормашина се врязва в нерва на зъба му. Защото Хари също представляваше копие.

Проклятие! Забеляза бяла тойота „Корола“ на паркинга. Да, винаги избираха бели автомобили: за да не се набиват на очи. Същата тойота стоеше и пред „Скръодер“. Тогава Хари видя лицето зад волана. Беше го видял преди по-малко от денонощие. Същите онези присвити, накриво разположени очи. Изхвърли цигарата си и се втурна в болницата. Тръгвайки по коридора, където се намираще стаята на баща му, все пак намали темпото. Сви към открита чакалня и се престори, че разглежда купчината списания върху масата, докато с периферното си зрение проверяваше хората наоколо. Подозрителният тип се бе скрил зад брой на „Либерал“. Хари си избра някакво списание със снимка на Лене Галтунг и годеника ѝ и излезе.

Улав Хуле лежеше със затворени очи. Хари долепи ухо до устните му. Старецът дишаше едва доловимо, но Хари все пак усети лека въздушна струя до бузата си.

Поседя известно време на стола до леглото. Гледаше баща си, а в съзнанието му се заредиха лошо монтирани кадри от детството му,

чиято единствена обща черта беше, че Хари все пак си ги спомня.

После премести стола до вратата и я остави откритата. Чак след половин час видя мъжа да излиза от чакалнята и да тръгва надолу по коридора. Нисък и набит, имаше необичайно криви крака, сякаш носеше плажна топка между коленете си. Повдигна си колана и влезе в мъжката тоалетна. Все едно на кръста му висеше нещо тежко. Хари стана и го последва.

Пред тоалетната спря и си пое дъх. Отдавна не бе изпадал в такава ситуация. Бутна вратата и се промъкна вътре.

Тоалетната, впрочем както и цялата Държавна болница, беше чиста, нова и просторна. По протежение на едната дълга стена се намираха шест кабинки — всички свободни, както личеше по зелените линии над ключалките. По по-късата стена и по другата дълга бяха наредени четири писоара. Мъжът бе застанал пред един от тях, с гръб към Хари. Над мъжа висеше хоризонтално разположена водопроводна тръба. Достатъчно здрава — прецени Хари и извади револвера и белезниците. Според неписано правило, валидно по целия свят, посетителите в мъжките тоалетни избягват зрителен контакт. Дори неволен поглед се третира като основателна причина за убийство. Затова мъжът не се обърна да погледне Хари. Продължи да стои с гръб към него дори когато Хари внимателно заключи входната врата на тоалетната, приближи се към него със спокойни крачки, опря дулото на револвера о дебелия гънка между тила и главата му и прошепна думата, която — според негов колега — всеки полицай трябва да произнесе поне веднъж в живота си:

— *Freeze!*^[2]

И мъжът го послуша. Хари видя как гладко избръснатата кожа на тила му настръхна, когато мъжът се вцепени.

— *Hands up!*^[3]

Мъжът вдигна късите си мускулисти ръце над главата. Хари се наведе напред и в същия миг осъзна грешката си. Мъжът действаше с удивителна бързина. На тренировките по ръкопашен бой ги учеха, че е важно да можеш и да поемаш юмруци, не само да ги раздаваш. Майсторлъкът в случая е да знаеш как да отпуснеш мускулатурата си, да осъзнаеш, че няма как да избегнеш удара, но можеш да сведеш щетите до минимум. Затова когато мъжът се извърна отривисто и грациозно като танцьорка с вдигнато коляно, Хари мигновено се опита

да се подчини на движението му: отмести се в посоката на удара. Стъпалото на противника му го удари над хълбока. Хари изгуби равновесие, падна и изпълзя по гръб върху гладките плочки, докато излезе извън обсега на мъжа. После остана легнал, въздъхна и се вгледа в тавана, докато вадеше кутията с цигари. Лапна една.

— Нарича се светкавично закопчаване — обясни Хари. — Усвоих го по време на курс във ФБР в Чикаго. Живеех в общежитията в Кабрини Грийн. Ужасна дупка. Вечерно време всеки светлокож си стои вкъщи, освен ако не иска да го ограбят. Затова и аз не излизах. Упражнявах две неща: да изпразвам и пълня служебния си револвер в тъмното за възможно най-кратко време и да си закопчавам ръката към крака на масата за секунди.

Хари се надигна на лакти.

Мъжът изглежда безизразно Хари с ръце, изпънати над главата. Двете му китки бяха закопчани за водопроводната тръба.

— *Mister Kluit sent you?*^[4]

Мъжът не отмести поглед от Хари. Окото му не мигна.

— *The Triade? I've paid my debts, haven't you heard?*^[5]

Хари гледаше неразгадаемото лице на мъжа. Мимиката — или по-скоро липсата ѝ — предполагаше азиатски светоглед, но по форма на лицето и цвят на кожата мъжът не изглеждаше като китаец. Монголец?

— *So what do you want from me?*^[6]

Никакъв отговор. Нищо чудно: мъжът най-вероятно не бе дошъл с искане към Хари, а с конкретна поръчка.

Хари се изправи и се завъртя. Опря револвера о слепоочието на непознатия, а с лявата си ръка пребърка вътрешния джоб на сакото му. Пръстите му напипаха студената стомана на огнестрелно оръжие и портфейл.

Хари отстъпи три крачки назад.

— *Let's see... mister Jussi Kolkka*^[7] — прочете Хари и вдигна кредитна карта „Американ Експрес“ срещу светлината. — Finnish? Финландец ли си? Сигурно разбираш норвежки?

Никакъв отговор.

— Бивш полицай си, нали? Когато те видях в залата за пристигащи на летището, те взех за сътрудник към Отдела за наркотици. Откъде разбра, че пристигам точно с този полет, Юси? Ако

нямаш нищо против да те наричам така. Понеже стоиш пред мен със смъкнати гащи, ми се струва по-естествено да се обръщам към теб на малко име.

Мъжът се изхрачи и плюнката му полетя във въздуха, въртяща се около оста си, и капна върху гърдите на Хари. Той наведе глава да огледа пораженията върху тениската си: черната лепкава слуз със следи от тютюн бе образувала наклонена черта върху второто „о“ от надписа и от „Snow Patrol“ стана „Snow Patrol“.

— Явно разбираш норвежки — заключи Хари. — За кого работиш, Юси? И какво искаш?

По лицето на финландеца не трепна и мускул. Някой натисна дръжката на вратата отвън, изруга и се отдалечи.

Хари въздъхна, вдигна револвера на височината на челото на Юси и запъна ударника.

— Навярно ме мислиш за обикновен човек с нормални реакции, а, Юси? Нека ти обясня колко съм нормален. Баща ми лежи безпомощен на няколко стаи отгук, а ти знаеш това и представляваш опасност за живота му. Този проблем има едно-единствено решение. За мое щастие си въоръжен и спокойно ще мога да се оправдая пред полицията, че съм те застрелял при неизбежна самоотбрана. — Хари натисна ударника още по-назад и усети прилива на познатото прилошаване.

— КРИПОС — отрони мъжът.

— *Repeat?*^[8] — Пръстът на Хари спря.

— Работа в КРИПОС — процеди непознатият на шведски с фински акцент^[9] — любим на шегаджиите, които обичат да разказват вицове на норвежки сватби.

Хари се втренчи в мъжа с невярващи очи. Не се съмняваше, че онзи казва истината, но въпреки това признанието му се струваше абсурдно.

— В портфейла — процеди финландецът, ала гневът в гласа му не се отрази на очите.

Хари отвори портфейла и надникна вътре. Извади ламинирана служебна карта. Данните в нея бяха малко, но изчерпателни. Мъжът пред Хари работеше за Норвежката криминална полиция — КРИПОС: специализирано звено в Осло, което подпомага — а обикновено и ръководи — разследване на убийства из цялата страна.

— Какво, по дяволите, иска от мен КРИПОС?

— Попитай Белман.

— Кой е Белман?

Финландецът издаде звук, наподобяващ и кашлица, и смях.

— Главен инспектор Белман, нещастнико. Моят началник. А сега ме разкопчай, пич.

— Мамка му — изруга Хари и пак погледна служебната му карта. — Мамка му!

Хвърли портфейла върху пода и тръгна към вратата.

— Ехо! Ехо!

Викът на финландеца заглъхна зад гърба на Хари, след като вратата се хлопна и той пое по коридора към изхода. Срещу него се зададе санитарят, който се грижеше за баща му, и му кимна усмихнат. Хари хвърли ключето от белезниците във въздуха.

— Алтман, в кенефа е влязъл някакъв ексхибиционист. Мъжът улови ключето с две ръце. Хари продължи нататък, усещайки изумения поглед на Алтман в гърба си.

[1] *Long time* (англ.) — Дълго време. — Б.пр. ↑

[2] *Freeze!* (англ.) — Не мърдай! — Б.пр. ↑

[3] *Hands up!* (англ.) — Горе ръцете! — Б.пр. ↑

[4] *Mister Kluit sent you?* (англ.) — Господин Клойт ли те праща?
— Б.пр. ↑

[5] *The Triade? I've paid my debts, haven't you heard?* (англ.) —
Триадата? Платих си всички дългове, не си ли чул? — Б.пр. ↑

[6] *So what do you want from me?* (англ.) — Какво искаш от мен?
— Б.пр. ↑

[7] *Let's see... mister Jussi Kolkka* (англ.) — Да видим... господин
Юси Колка. — Б.пр. ↑

[8] *Repeat?* (англ.) — Повтори? — Б.пр. ↑

[9] Част от населението на Финландия говори като майчин език
шведски. — Б.пр. ↑

ДЕВЕТА ГЛАВА

СКОКЪТ

В единайсет без четвърт вечерта термометрите показваха девет градуса над нулата, а Марит Улсен си спомни, че синоптиците обещаваха още по-хубаво време за утрешния ден. В парка „Фрогнер“ не се виждаше жива душа. Незнайно защо големият басейн ѝ напомняше за акостирали кораби, за изоставени рибарски колиби, в чиито стени вятърът свирука, за увеселителни съоръжения извън сезона. Откъслечни спомени от детството ѝ: призраците на удавилите се рибари витаят из Тронхолмен, появяват се нощем с водорасли в косите и дребни риби в устата и ноздрите. Бездиханни призраци, които обаче от време на време надават пронизителни писъци, от които кръвта в жилите ти се вледенява; мъртъвци с размекнати от водата крайници, вкопчили се в някой клон. Откъсват се от него, но това не спира похода им към Тронхолмен, където живеят баба и дядо, а самата Марит трепери в детската си стая.

Марит Улсен дишаше. Все още дишаше. Долу не подухваше дори лек ветрец, ала на върха на десетметровия трамплин се усещаше раздвижване на въздуха. Кръвта на Марит пулсираше в слепоочията ѝ, в гърлото, в слабините. С всяка частица от тялото си тя усещаше живителната сила на кръвта. Колко приятно е да се чувстваш жив. Марит дори не се задъха след изкачването на всичките стъпала до върха. Само сърцето ѝ — този предан мускул — заблъска като лудо в гърдите. Вторачи се в празния басейн под краката си. Лунната светлина му придаваше почти неестествен синкав оттенък. В далечината, където очертанятията на басейна свършваха, видя големия часовник. Стрелките показваха пет без десет. Явно за часовника времето бе спряло. Марит чуваше жуженето на града, виждаше светлините от фаровете на автомобилите по „Ширкевайен“. Намираха се толкова близко и същевременно толкова далеч. Прекалено далеч, за да я чуе някой.

Тя дишаше и въпреки това беше мъртва. Около врата ѝ бе усукано дебело въже. Вече чуваше пронизителните крясъци на

призраците, към които съвсем скоро щеше да се присъедини. Ала Марит не мислеше за смъртта. Мислеше за живота; колко ѝ се иска да го живее. Прехвърляше през ума си всички дребни и значителни неща, които ѝ се искаше да бе направила; би посетила непознати страни, би гледала как израстват племенниците ѝ, как светът помъдрява.

Нападна я с нож. Острието му проблесна под светлината на лампа в парка и се долепи до шията ѝ. Казват, че страхът влива сили у изплашения. На нея той изсмука всичките ѝ сили, отне ѝ всяка дееспособност. Мисълта, че острието ще пониже тялото ѝ, я превърна в тресящ се от ужас, безпомощен вързоп. Затова когато ѝ нареди да се покатери по оградата, тя не успя. Свлече се и остана на земята като чувал, докато сълзите се стичаха по бузите ѝ. Защото Марит знаеше какво ѝ предстои; осъзнаваше, че не ще може да го предотврати, дори да направи всичко, за да не я пониже с ножа. А ѝ се искаше да поживее още малко; още няколко години, още няколко минути: същото уравнение, същата сляпа, налудничава логика, която командва човешката психика в такива моменти.

Забрави забраната да говори и се опита да обясни защо не е успяла да прескочи оградата. Ножът се плъзна като змия в устата ѝ, острието се завъртя и изхрущя в зъбите ѝ. После пак излезе навън. Кръвта рукна изведнъж. Гласът прошепна нещо зад маската и я избута в тъмното до място зад храстите, където в оградата зееше дупка. Под натиска на чуждите ръце Марит се провря оттам.

Преглътна кръвта, която продължаваше да пълни устата ѝ, и погледна надолу към трибуните под краката си. И те се къпеха в синкавата лунна светлина. Бяха толкова пусти. Марит се изправи пред съд без свидетели и съдебни заседатели; присъстваше само съдията. Екзекуция без простолюдие, само с палач. Последната ѝ публична изява, на която никой не бе пожелал да присъства. Марит Улсен си помисли, че както и приживе, така и преди смъртта си се оказва неспособна да произнесе агитаторска реч. Вече дори не можеше да говори.

— Скачай.

Марит видя колко красив е паркът дори сега, през зимата. Прииска ѝ се часовникът да не беше развален, а да отмерваше откраднатите секунди живот.

— Скачай — повтори гласът.

Явно си бе свалил маската, защото гласът се промени и тя го позна. Обърна се и го изгледа ужасена. Усети как кракът му я удари в гърба и изкрещя. Почвата под краката ѝ се изплъзна и тя се усети в безтегловност. После земята започна да я тегли неудържимо към себе си, тялото ѝ летеше надолу все по-бързо, синьо-белите плочки на басейна се приближаваха към нея главоломно, готови да натрошат тялото ѝ.

Три метра над дъното на басейна примката около шията на Марит Улсен се стегна. Въжето — стар модел — беше изработено от лико от липа и бряст и съответно лишено от еластичност. Огромното тяло на Марит Улсен, полетяло неудържимо към бездната, се откъсна от главата и се удари в дъното на басейна с глух тътен. Главата и шията ѝ останаха да висят на въжето. Не се разплиска много кръв. После главата клюмна напред, изплъзна се от примката, падна върху синия анцуг на Марит и се претърколи по плочките с трополене.

Над басейна отново се спусна предишната тишина.

ВТОРА ЧАСТ

ДЕСЕТА ГЛАВА

НЕПОГАСЕНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

В три през нощта Хари преустанови опитите да заспи и стана. Пусна чешмата в кухнята, подложи чаша под крана, изчака водата да прелее над ръба ѝ и да облее китката му с хладната си струя. Челюстта го болеше. Загледа се в две снимки, закачени над кухненския плот. От едната, със захабени ръбове, гледаше Раquel в светлосиня лятна рокля. Зад нея обаче се виждаха есенни листа. Черната ѝ коса се спускаше по голите ѝ рамене. Тя сякаш търсеше с очи нещо зад обектива, навярно фотографа. Хари ли бе правил тази снимка? Странно, но не си спомняше.

От другата снимка се усмихваше Олег. Хари го бе снимал с камерата на мобилния си телефон, докато го учеше да кара кънки миналата година. Олег сигурно още е слабичък, но ако е продължил да тренира, навярно скоро ще изпълни червеното си трико. Какво ли прави малкият в момента? Къде ли е? Дали Раquel е успяла да създаде нов дом за себе си и за сина си? Дом, по-безопасен и по-спокоен от досегашния в Осло? Дали в живота им са се появили нови хора? Продължава ли Олег — в моменти на умора и липса на концентрация — да нарича Хари „тате“?

Завъртя крана на чешмата. Коленете му се опряха о вратата на долапа под мивката. „Джим Бийм“ шепнесе името му отвътре.

Обу си панталон, облече си тениска, влезе във всекидневната и пусна „Kind of Blue“ на Майлс Дейвис в оригиналния вариант, записан без обработка. Звукозаписното оборудване в студиото бе уловило звука с известно забавяне и това придаваше на звученето оттенък на нереалност.

Послуша още малко и увеличи звука, за да заглуши изкусителния шепот от кухнята. Затвори очи.

КРИПОС. Белман.

За пръв път чуваше това име. Можеше още преди часове да се обади на Хаген и да го попита, но не го направи, защото

предчувстваше за какво става дума. Предпочете да не се рови из случая.

Изслуша и последното парче от албума — „Flamenco Sketches“ — и се предаде. Изправи се и се запъти към кухнята. В коридора сви наляво, обу си кубинките и излезе навън.

Намери папката под пробит найлонов чувал. Цялата ѝ корица лепнеше от нещо като засъхнала грахова супа. Хари седна в зеления фатерщул и започна да чете, потръпвайки от студ.

Първата жертва, Боргни Стем-Мюре, на трийсет и три години, родом от Левангер, необвързана, без деца, живеела в квартал „Сагене“ в Осло. Работела като стилист, общувала ежедневно с широк кръг хора, имала много познати особено в средите на коафьори, фотографи и в редакциите на модните списания. Редовно посещавала заведения, и то не само „порядъчните“. Освен това обожавала природата и обичала походите — и пеш, и на ски.

„Не успя да надскочи произхода си“ — прочете Хари в доклад от разговорите с нейни колеги и предположи, че думите са на „доброжелател“, горд, задето успешно е заличил провинциалния си произход.

„Всички я харесвахме. Беше една от малцината неподправени хора в бранша.“

„Не мога да повярвам. Не разбирам кой би искал да я убие.“

„Беше прекалено добра. Всичките ѝ гаджета се възползваха от това по един или друг начин и я превръщаха в своя играчка. Просто се целеше прекалено нависоко.“

Хари разгледа нейна снимка — единствената в документацията, на която Боргни беше жива. Руса, вероятно изрусена, най-общо казано симпатична, но не и изумителна красавица, облечена като мъжкарана в камуфлажно яке и ямайска шапка. Нима грубоватият стил и прекалената наивност вървят ръка за ръка? Според изказвания на очевидци Боргни отишла в клуб „Моно“ на месечната промоция и анонс към броя на модното списание „Sheness“^[1]. Събитието продължило до осем вечерта, после Боргни споделила с колежка/приятелка, че ще се прибира вкъщи, за да подготви за следващия ден модни аксесоари за фотосесия на тема — по идея на фотографа — „джунглата среща пънка през осемдесетте“. Разследващите предполагаха, че Боргни е тръгнала към най-близката стоянка на

таксита, но от таксиметровите шофьори, спрели там във въпросния час (по приложени данни от превозвачите „Норгестакси“ и „Осло Такси“), нито един не разпознал жената от снимката. През онази вечер нямало регистрирани курсове до квартал „Сагене“. С две думи — никой не бил виждал Боргни, след като излязла от „Моно“. На сутринта двама строителни работници от полски произход дошли на работа, установили, че катинарът на железната врата пред бомбоубежището е прерязан, и влезли да проверят какво става. Намерили Боргни на сред пода в неестествена поза и напълно облечена.

Хари огледа снимката. Същото камуфлажно яке. Сякаш някой бе нанесъл плътен слой бяла пудра върху лицето ѝ. Сенките по стената на подземие то изпъкнаха драматично, подчертани от светкавицата на фотоапарата, фотосесия. И то доста екстравагантна.

Съдебният лекар бе установил, че Боргни Стем-Мюре е починала между два и два и два и три часа. В кръвта ѝ открили следи от кетаномин — силно упойващо вещество, което действа мигновено дори ако се постави мускулно. Ала като пряката причина, довела до смъртта ѝ, в доклада се посочваше хипоксия, настъпила вследствие от кръвоизливи в устата ѝ. И тук започваше най-обезпокоителната част. Патологът бе преброил два и четири прободни рани в устата ѝ, разположени симетрично и — с изключение на раните с изходно отворстие — с еднаква дълбочина — седем сантиметра. Разследващите не можеха дори да предположат с какво оръжие или инструмент са били нанесени. Не се сещаха да са виждали предмет със съответстваща форма. По време на огледа на местопрестъплението не открили никакви следи: нито от пръсти, нито от кръв, нито дори от обувки: предния ден персоналът на заведението почистил щателно бетонния под заради предстоящ монтаж на нагревателни кабели за подово отопление. В доклада на Ким Ерик Локер, криминален експерт, постъпил в Отдела явно по време на отсъствието на Хари, бе поместено изображение на две сиво-черни камъчета, открити върху пода в мазето, защото имали произход, различен от камъните в района около местопрестъплението. Локер доста прозорливо посочваше, че ботуши с едър рисунък на грайфера често „привличат“ дребни камъчета в лабиринтите на подметките си, а тези камъчета падат оттам при досега с по-твърда и стабилна повърхност, например бетон. Поради необичайния си строеж и състав

камъчетата представлявали важна находка и евентуално съвпадение с камъчета от чакълеста пътека например можели да се окажат важно доказателство. Към доклада по-късно бе прикрепено допълнително уточнение: от вътрешната страна на два от резците в устата на Боргни Стем-Мюре патологът открил следи от желязо и колтан. Хари започваше да се досеща за продължението. Отгърна следващата страница. Другата жертва се казваше Шарлоте Лол. Баща — французин, майка — норвежка. Адрес: Ламбертсетер в Осло. Навършени двайсет и девет години, с юридическо образование, живеела сама, но имала приятел на име Ерик Фокеста. Разследващите веднага го бяха изключили от кръга на заподозрените: по време на убийството Ерик се намирал на семинар по геология в националния парк „Йелоустоун“ в щата Уайоминг, САЩ. Шарлоте възнамерявала да го придружи, но в последния момент се отказала заради ангажиментите си по текущо дело за имотен спор.

За последно колегите на Шарлоте я видели в кантората във вторник вечер около девет. Явно не се бе прибирала до дома си, защото на местопрестъплението, до трупа ѝ зад изоставения автомобил в Маридален, намерили куфарчето със служебни документи. И двете страни в имотния спор доказали невинността си. Според доклада от извършената аутопсия под ноктите на Шарлоте Лол имало парченца автомобилен лак и ръжда. Находката се потвърждаваше и от огледния доклад: там се съобщаваше за драскотини по капака на багажника, сякаш Шарлоте панически се е опитвала да го отвори. Повнимателният оглед на ключалката на багажника показал следи от взлом, извършен от друго лице. В главата на Хари се оформи предположение: Шарлоте вероятно е била завързана към нещо, намиращо се в багажника, и се е мъчила да го отвори, за да се освободи. А после убиецът е отнесъл предмета със себе си. Но какъв е бил този предмет? И за какво му е послужил?

Хари стигна до частта с разпитите на колегите ѝ от адвокатската кантора. „Шарлоте беше амбициозно момиче, винаги оставаше да работи до късно. Нямам представа доколко е била ефективна като служител. Винаги мила и възпитана, но не толкова отворена, колкото усмивката и южняшкото ѝ излъчване даваха вид. Доста дискретна по отношение на личния си живот. Изключително рядко споменаваше приятеля си. Но шефовете я харесваха“. Хари веднага си представи как

колежката на Шарлоте, любезно предоставила на полицията тези данни, щедро ѝ е поднасяла подробности от интимния си живот, а е получавала единствено усмивка в отговор. Детективският му ум заработи на автопилот: навярно Шарлоте се е дистанцирала от прекалено „задушевната“ женска общност в кантората, защото е криела нещо, навярно...

Хари огледа снимките: малко грубовати, но красиви черти, тъмни очи като очите на... мамка му! Хари стисна за миг очи. После се прехвърли на съдебномедицинския доклад. Плъзна нетърпеливо поглед надолу по листа. Ако не бе прочел „Шарлоте“ върху корицата, би си помислил, че препрочита доклада за Боргни: кетаномин в кръвта, двацет и четири прободни рани в устата, хипоксия. Никакви други следи от насилие или сексуално посегателство. Единствената разлика беше часът на смъртта. Шарлоте бе издъхнала между двацет и три часа и полунощ. И към този доклад бе добавено уточнението, че по зъбите на жертвата са открити следи от желязо и колтан. Експертите от Отдела по криминалистика очевидно бяха сметнали, че находката от първата аутопсия може да се окаже разковничето към изясняването на целия случай, и бяха проверили и втората жертва за наличие на колтан. Колтан... Хуманоидният робот във филма „Терминатор“ не беше ли изработен именно от такава руда?

Хари се почувства съвсем бодър. Седнал на ръба на стола, усети познатото напрежение. И гаденето. Както преди първото питие, което кара стомаха му да се свие, защото организъмът му отчаяно се съпротивлява. Но после започва да иска още и още. Все повече. Докато съсипе него и всички около него. Така се пристрастяваше и към работата си. Изправи се рязко и му се зави свят. Грабна папката и — макар че беше доста тежка — я разкъса на две. Събра парчетата и пак ги хвърли в контейнера в задния двор. Този път обаче повдигна няколко чувала, за да се увери, че документите ще паднат на дъното. Надяваше се фирмата за почистване да ги отнесе още утре или поне вдругиден.

Върна се в апартамента си и седна във фатерщула.

Когато навън нощният мрак се разреши и придоби сивкав оттенък, Хари чу първите звуци на пробуждащия се град. Ала зад равномерното бръмчене на автомобилите по „Пилестреде“ долови пронизителния писък на полицейска сирена. Е, какво толкова. Включи

се втора сирена. Сигурно нещо дребно. Трета. Не, станало е нещо сериозно.

Стационарният телефон звънна.

Хари вдигна.

— Обажда се Хаген. Току-що ни съобщиха за...

Хари затвори.

Телефонът пак звънна. Хари погледна през прозореца. Изобщо не се обади на Съос след завръщането си. Защо? Не искаше да се покаже в този вид пред по-малката си сестра — неговия най-ревностен и най-безусловен почитател. С — по нейните думи — „частичен синдром на Даун“. Съос обаче се справяше много по-добре в живота от брат си. Единствено нея Хари не би си позволил да разочарова. Телефонът замлъкна. После пак започна да звъни. Хари дръпна слушалката:

— Не, шефе. Отговорът е „не“. Не желая да работя.

След няколко секунди в слушалката се чу непознат глас:

— Обаждам се от „Електроразпределение Осло“. Търся господин Хуле.

— На телефона — увери го Хари и изруга наум.

— Не сте погасили задълженията си към дружеството ни и не отговаряте на предупредителните ни писма. Обаждам се, за да ви уведомя, че от дванайсет часа днес електрозахранването на апартамента ви на улица „Софие“ 5 ще бъде преустановено.

Хари мълчеше.

— Ще го възобновим, след като погасите задълженията си.

— А на каква сума възлизат те?

— С натрупаните лихви стават четиринайсет хиляди четиристотин шейсет и три крони.

Пауза.

— Ало?

— Да, чувам ви. В момента не разполагам с толкова пари.

— Непогасената сума от текущите и старите ви задължения ще отиде на инкасо в съда. Ще се надяваме през това време температурите да не паднат под нулата, нали?

— Аха — отвърна Хари и затвори.

Навън воят на сирените ту стихваше, ту пак се надигаше.

Хари си легна. Полежа петнайсетина минути със затворени очи, стана, облече се и излезе от апартамента. Качи се на трамвай към Държавната болница.

[1] *Sheness* (англ.) — измислена дума със значение „Нейност“ — Б.пр. ↑

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА

РАЗПЕЧАТКА

Когато се събудих сутринта, знаех, че пак съм бил там. Насън винаги се повтаря едно и също: лежим на земята, кръвта тече, а когато погледна встрани, тя ни гледа.

Гледа ме с тъга, все едно чак сега е разбрала кой съм и ме е разобличила; осъзнала е, че не съм онзи, когото тя иска.

Закуската беше превъзходна. В телетекста прочетох: „Депутатка открита мъртва в басейна под трамплина във «Фрогнер».“ Уебстраниците на вестниците изобилстват от информация. Разпечатвай, изрязвай, изрязвай. Не след дълго ще публикуват името. Досега разследващите органи действаха като пълни аматьори и нелепият им подход по-скоро дразни, отколкото да създава напрежение. Ала този път ще вложат всички сили, няма да си играят на полицаи, както направиха в случаите с Боргни и Шарлоте. Марит Улсен все пак беше депутат. Време е всичко това да спре, защото вече съм си набелязал следващата жертва.

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА МЕСТОПРЕСТЪПЛЕНИЕ

Пред болницата Хари изпуши една цигара. Над него блестеше бледосиньо небе, но под краката му гъста мъгла похлупваше като капак града, сгушен между ниските зелени възвишения. Гледката му напомни детските му години в квартал „Опсал“, когато с Йойстайн често бягаха от първия час в училище, за да отидат до нацистките бункери в Нурщран, откъдето се вираха в зеленикавата мъгла с цвят на грахова супа, скриваща от погледа им центъра на Осло. С годините обаче сутрешната мъгла изчезна от града — заедно с индустриалните предприятия и отоплението на дърва.

Хари стъпка фаса с пета.

Улав Хуле изглеждаше по-добре или просто светлината смекчаваше болния му вид. Попита сина си защо се усмихва и какво се е случило с челюстта му. Хари промърмори нещо в смисъл, че все се удря някъде, защото е непохватен, и започна да се пита кога у децата се заражда желанието да спестяват истината на родителите си. Около десетгодишната им възраст, заключи Хари.

— Сестра ти дойде да ме види — каза баща му.

— Как е тя?

— Добре. Когато разбра, че си се прибрал, веднага заяви готовност да се грижи за теб. Защото станала голяма, а ти — малък.

— Мм. Голяма умница ми е тя. Как си днес?

— Добре, всъщност много добре. Май е време да се махам оттук.

Улав се усмихна, Хари — също.

— Какво казват лекарите?

— Прекалено много — отвърна Улав Хуле, без усмивката да слиза от лицето му. — Хайде да говорим за друго.

— Дадено. За какво ти се говори?

Улав Хуле се замисли.

— За нея.

Хари кимна и заслуша мълчаливо разказа на баща си за първата му среща с майка му, за женитбата им, за болестта ѝ, докато Хари бил

още дете.

— Ингри винаги ми е помагала. Винаги. А самата тя много рядко се нуждаеше от помощта ми. Само когато се разболя. Понякога възприемах болестта ѝ като благодат.

Хари потръпна.

— Защото именно болестта ѝ ми даде възможност да ѝ се издължа. И аз го направих. Направих всичко, за което ме помоли тя. — Улав Хуле прикова настойчиво поглед в сина си: — Почти всичко, Хари.

И продължи да разказва: за Съос и Хари като малки, колко мила и любвеобилна била Съос и колко силна воля притежавал още като дете Хари. Страхувал се от тъмното, ала го криел от всички. Понякога родителите му се притаявали до вратата и го слушали как плаче и проклина невидими страшилища, но не смеели да влязат и да го успокоят, защото знаели, че Хари ще се ядоса, ще ги засипе с шумни упреци, задето не уважават пространството му, и ще ги изгони от стаята си.

— Винаги си искал да се сражаваш сам срещу чудовищата, синко.

Улав Хуле му разказа и прословутата история за проговарянето му: до петата си годишнина Хари не отронил дума, но неочаквано един ден от устата му избликнали цели изречения. Говорел бавно, сериозно като възрастен и използвал думи, които никой не знаел откъде е чул.

— Съос е права — заключи с усмивка бащата на Хари. — Пак си станал малък. Не говориш.

— Мм. Искаш ли да говоря?

— Не, предпочитам да слушаш. Но стига толкова. Ще продължим друг ден.

Хари стисна лявата ръка на баща си с десницата си и стана.

— Имаш ли нещо против да остана в „Опсал“ за няколко дни?

— Благодаря, че сам ми предлагаш услугите си. Не исках да те задължавам, но къщата се нуждае от грижи.

Хари пропусна да спомене, че са му спрели тока.

Баща му позвъни и в стаята влезе млада усмихната медицинска сестра. Обърна се към него на малко име — едновременно невинно и кокетно. Хари усети как баща му заговори с по-нисък глас, докато я молеше да даде на сина му куфара и ключовете за къщата. Болният се

разведри и явно искаше да се покаже пред младото момиче в добра светлина. По една или друга причина поведението му не изглеждаше ни най-малко жалко или нелепо, а, напротив, напълно уместно.

На раздяла баща му повтори:

— Направих всичко, за което тя ме помоли — и добави шепнешком: — Освен едно.

Докато водеше Хари към помещението, където съхраняваха личния багаж на пациентите, сестрата му съобщи, че лекарят иска да го види. Хари намери ключа в куфара и почука на вратата, посочена му от сестрата.

Лекарят кимна към стола за посетители, облегна се назад и долепи върховете на пръстите на двете си ръце:

— Добре че се прибрахте. От доста време се опитваме да се свържем с вас.

— Знам.

— Ракът е метастазирал.

Хари кимна. Някой веднъж му беше казал, че работата на раковата клетка е именно да се разпространява.

Лекарят го изглежда изпитателно, все едно обмисляше следващата си реплика.

— Да — каза Хари.

— Моля?

— Да, готов съм да чуя всичко.

— Прекратихме практиката да даваме прогноза колко живот остава на болния, за да избегнем огромното психическо натоварване и риска от грешки. Ала в този случай ми се струва редно да ви уведомя, че всеки следващ ден е подарък за баща ви.

Хари кимна. Погледна през прозореца. Гъстата мъгла долу още не се бе разнесла.

— Ще ми оставите ли телефонен номер за спешни случаи?

Хари поклати глава. От мъглата сякаш се чуваше вой на сирена.

— Тогава на ваш близък?

— Не е необходимо. Ще се обаждам и ще идвам да го виждам всеки ден.

Лекарят кимна и изпрати Хари с поглед.

В девет Хари пристигна в плувния комплекс „Фрогнер“, разположен в парк с площ петстотин декара. Злополучният басейн обаче заемаше малка част, а и освен това достъпът до него бе ограничен. Така че полицията съвсем бързо и лесно отцепи местопрестъплението: просто опънаха оранжева лента по протежение на загражденията около целия басейн и поставиха охрана на пропускателния пункт. Веднага долетя цяло стадо лешояди — криминални журналисти. Кацнаха пред входа и започнаха да грачат, чудейки се как да се докопат до трупа. Дявол да го вземе, там ги очакваше не каква да е мърша, а тяло на депутат! Нима полицаите ще отнемат на обществеността правото да види снимки на толкова знаменит труп!

Хари си купи американско — еспресо, разрежено с вряла вода — от „Кафепикене“. През целия февруари държаха маси и столове на тротоара. Хари седна, запали цигара и се загледа в навалицата пред входа на басейна.

До него се настани мъж.

— И това ако не е прословутият Хари Хуле! Къде се изгуби?

Той вдигна глава. Оказа се Рогер Йендем, криминален журналист във вестник „Афтенпостен“. Рогер също запали цигара и размаха ръце към парка „Фрогнер“:

— Най-сетне Марит Улсен сбъдна дълго лелеяната си мечта: още днес, преди осем часа, ще се превърне в звезда. Да се обесиш на трамплина в басейна на „Фрогнер“! *Good career move*^[1] — Рогер Йендем се обърна към Хари и лицето му се сгърчи: — Какво се е случило с челюстта ти? Изглеждаш ужасно.

Хари не отговори. Продължи да отпива на малки глътки от кафето, без изобщо да се опитва да прекрати неловкото мълчание. Надяваше се журналистът да усети, че е нежелана компания. От непрогледната мъгла над главите им се разнесе бръмчене от витла на хеликоптер. Журналистът вдигна глава.

— Сигурно репортери от „Ве Ге“. Дано мъглата не се вдигне скоро.

— Мм. По-добре никой да не успее да снима местопрестъплението, отколкото само „Ве Ге“, така ли?

— Разбира се. Какво знаеш?

— Вероятно по-малко от теб. Един от пазачите намерил трупа рано сутринта и веднага позвънил в полицията. А ти?

— Главата ѝ се откъснала. Явно е скочила от трамплина с въже около шията. А и нали беше дебела, около сто и петдесет килограма... По оградата открили нишки от плат, вероятно откъснали се от анцуга ѝ, докато е прескачала. Няма следи от друг човек, затова предполагат, че е била сама.

Хари вдиша жадно дима. „Главата ѝ се откъснала.“ Тези журналисти! Говорят, както пишат: на принципа на обратната пирамида. Първо съобщават най-важната информация.

— През нощта ли се е случило? — осведоми се Хари.

— Или през нощта, или малко преди полунощ. Според съпруга ѝ Марит Улсен излязла от къщи снощи в десет без петнайсет на обичайния си крос из парка.

— Струва ми се малко късно за джогинг.

— Да, но тя обичала да бяга късно, защото нямало хора.

— Мм.

— Опитал да се намеря пазача, който я е открил.

— Защо?

— За да получа информация от първоизточника, как защо? — изуми се от въпроса Йендем.

— Да, разбира се — съгласи се Хари и пак дръпна от цигарата.

— Но явно се е покрил. Няма го нито тук, нито в дома му. Сигурно още се намира в шок, горкият човечец.

— Не за пръв път се натъква на труп в басейна — отбеляза Хари.

— Навярно разследващият екип се е погрижил да го предпази от журналистически набези.

— Какво искаш да кажеш? Как така не за пръв път намира труп в басейна?

— Викали са ме тук на оглед два-три пъти — сви рамене Хари.

— Младежи, промъкнали се през нощта. В единия случай беше само самоубийство, в другия — нещастен случай. Четирима пияни приятели се прибирали от купон и решили да се позабавляват, да видят кой ще се осмели да застане на ръба на дъската. Най-смелият си отиде на деветнайсет години. Най-големият в компанията му беше батко.

— Да му се не види — дежурно промърмори Йендем.

Хари си погледна часовника, все едно го чака важна работа.

— Явно доста е натежала на въжето — предположи журналистът. — Главата ѝ буквално се е откъснала от тялото. Чувал ли си за подобен случай?

— Том Кечъм — отвърна Хари, изгълта остатъка от кафето на един дъх и се изправи.

— Кетчуп ли?

— Кечъм. Бандата „Hole in the Wall“. Обесен в Ню Мексико през 1901. Съвсем обикновена бесилка, само въжето е било по-дълго от обикновено.

— Ау. Колко дълго?

— Малко повече от десет метра.

— Само толкова? Тогава явно е бил много дебел.

— Нищо подобно. Само показва колко лесно е да си изгубиш глава, нали?

Йендем извика нещо след него, но Хари не го чу. Пресече паркинга от северната страна на басейна, мина през парка и сви наляво по моста към входа. По цялото си протежение оградата не слизаше под два метра и половина. „Около сто и петдесет килограма“. Дори да се бе опитала, Марит Улсен едва ли е прескочила оградата без чужда помощ. От другия бряг на моста Хари тръгна наляво и се изкачи към басейна от отсрещната страна. Мина през оранжевата ограничителна линия, поставена от полицията, и спря на билото на склона пред гъст храсталак. През последните години Хари започна да забравя много неща, но фактите от онзи случай не бяха избледнели съвсем. Още си спомняше имената на четирите момчета, решили да изпробват смелостта си на трамплина, а после — празния поглед на по-големия брат, взрян в нищото, докато отговаряше с равен глас на въпросите на Хари, а накрая посочи и откъде са влезли.

Хари стъпваше внимателно, за да не унищожи евентуални следи. Наведе храста настрана. За общинската служба по поддръжка на парковете в Осло явно „Фрогнер“ не стоеше на първо място — процепът от времето на злополучното влизане на момчешката компания все още зееше.

Хари приклепна и огледа остриите зъбци. Забеляза тъмни нишки. Някой не просто се бе проврял, а определено със сила бе проникнал през оградата. Или някой друг го бе натикал. Огледа се за други следи. Върху най-горния ръб на процепа висеше дълга черна вълнена нишка.

По височината на оградата Хари прецени, че се е откъснала от дрехата на човек, който е стоял изправен. Най-вероятно там се е намирала главата му. Точно така: нишка от вълнена шапка. Звучеше съвсем логично. Дали Марит Улсен е носела такава шапка? По думите на Рогер Йендем депутатката излязла от дома си в десет без четвърт, за да побяга из парка. Улсен тренирала редовно, все по това време.

Хари се опита да си представи ситуацията: необичайно топла зимна вечер; едра, плувнала в пот жена бяга. Вълнена шапка? Не, едва ли. Хари изключваше и вероятността случайни минувачи да носят плетена шапка, защото навън не беше студено. Следователно човек би сложил шапка, и то такава, по друга причина — примерно да не го видят или разпознаят. Черна вълнена шапка. Или качулка с процеп само за очите, каквато нахлузват крадците.

Хари внимателно излезе от храстите. Не ги беше чул да идват. Единият държеше пистолет, насочен срещу Хари — най-вероятно марка „Стейр“, австрийски, полуавтоматичен. Имаше руса коса и силно издадена долна челюст. Избухна в грухтящ смях и Хари веднага си спомни прозвището на Трюлс Бернтсен от КРИПОС — защото този мъж бе именно той: Бийвъс като анимационния герой от сериала „Бийвъс и Бътхед“, излъчван по „Ем Ти Ви“. Вторият, нисък, много кривокрак, държеше ръцете си в джобовете на палто, под което — Хари не се съмняваше — криеше огнестрелно оръжие и служебна карта от КРИПОС с финландско име. Ала вниманието на Хари привлече най-вече третият мъж, облечен в сив елегантен шлифер, вляво от другите двама. Нещо в стойката на Бернтсен и финландеца, начина, по който стояха обърнати хем към Хари, хем към третия, издаваше, че се възприемат като негово продължение, сякаш *всъщност* именно Шлифера държи пистолета. Хари остана поразен не от почти женствената му красота, не от миглите му, които се виждаха толкова ясно и над, и под очите му, че човек би го заподозрял в козметична намеса; не от изящната форма на носа, брадичката и бузите му; не от гъстата му тъмна, леко прошарена и завидно поддържана коса, доста по-дълга от общоприетото в бранша; не от множеството дребни пигментни петна по загорялата кожа, придаващи ѝ вид на поразена от киселинен дъжд. Порази го омразата в погледа на мъжа, докато се взираше в Хари; толкова силна омраза, че Хари я усети физически.

Мъжът си чистеше зъбите с клечка. Гласът му се оказа изненадващо висок и мек:

— Нахлул си в район, отцепен от полицията, Хуле.

— Неопровержим факт — Хари се огледа.

— Защо?

Вторачен в мъжа, Хари мислено отхвърляше едно по едно възможните обяснения, докато стигна до извода, че не може да изтъкне основателна причина за постъпката си.

— Понеже явно ме познаваш, с кого имам удоволствието да се запозная? — попита той.

— Съмнявам се запознанството ни да ощастливи някого, Хуле. Затова предлагам незабавно да напуснеш района и никога повече да не се вясваш в близост до местопрестъпления от компетентията на КРИПОС. Ясно?

— Прието, но не и съвсем ясно. Ами ако подпомогна работата на полицията, като хвърля светлина върху въпроса как Марит Улсен...

— Приносът ти към работата на полицията — прекъсна го мекият глас — се изчерпва с лошата репутация, която си й създал. В моето съзнание ти си пияница, престъпник и вредител, Хуле. Затова те съветвам да изпълзиш обратно под камъка, изпод който си излязъл, преди някой да те е стъпкал.

Хари усети, че и разумът, и интуицията му диктуват едно и също: примири се, оттегли се от полесражението. Няма как да отговориш на атаката. Постъпй хитро.

Искаше му се наистина да е хитър, да притежава това толкова ценно качество. Хари извади кутията с цигари:

— И този някой сигурно ще бъдеш ти, нали, Белман? Защото ти си Белман — геният, изпратил по петите ми онази финландска маймуна. — Хари кимна към Юси. — Имайки предвид действията ти, едва ли ще можеш да стъпчеш... тъъ...

Хари трескаво търсеше подходяща дума, но не му хрумна нищо. Шибана часова разлика! Белман го изпревари:

— Изчезвай, Хуле — главният инспектор посочи с палец над рамото си. — Хайде, да те няма. По-бързичко.

— Ама... — подхвана Хари.

— Достатъчно — Белман се усмихна широко. — Арестуван си, Хуле.

— Какво?

— Отправихме ти три предупреждения да напуснеш местопрестъплението и ти не се подчини. Ръцете на гърба!

— Я чакай малко! — процеди Хари, у когото се прокрадваше усещането, че все повече заприличва на безкрайно предвидим лабораторен плъх. — Искам само да...

Бернтсен, по прякор Бийвъс, дръпна ръката му и цигарата падна от устата му върху мократа земя. Хари се наведе да я вдигне, но Юси го ритна в гърба и го повали по корем. Хари си удари челото и усети в устата си вкус на пръст и жлъчка. А в ухото му прозвуча гласът на Белман:

— Оказваш съпротива при арест, Хуле. Помолих те да сложиш ръце на гърба си, нали? Казах ти да ги сложиш ето тук.

И Белман отпусна ръка върху задника на Хари. Хари задиша тежко през носа, без да мърда, защото знаеше точно какво цели Белман: да го предизвика да извърши насилие срещу служител на реда. И то пред двама свидетели. Параграф 127. Наказание: лишаване от свобода до пет години. И край. И макар да осъзнаваше съвсем ясно намеренията на Белман, Хари предчувстваше, че онзи ще си постигне целта. Затова се съсредоточи върху друго, престана да чува грухтящия смях на Бийвъс и да усеща одеколона на Белман. Стараеше се да мисли само за нея. За Ракел. Сложи ръце на гърба си върху ръката на Белман и завъртя глава настрани. Вятърът бе разнесъл мъглата над тях и Хари виждаше белия строен трамплин върху фона на сивото небе. От издадената платформа на върха се развяваше нещо като въже.

Белезниците щракнаха меко около китките му.

Застанал на паркинга до улица „Миделтхюн“, Белман гледаше как автомобилът с арестанта се отдалечава. Вятърът внимателно подръпваше шлифера му.

Дежурният в ареста четеше вестник. Вдигна глава, когато тримата мъже застанаха пред гишето.

— Здравсти, Туре — поздрави Хари. — Да ти се намира стая за непущачи с хубаво изложение?

— Здравсти, Хари. Отдавна не сме се виждали. — Мъжът извади ключ от шкафа зад гърба си и го подаде на Хари. — Давам ти младоженския апартамент.

Туре остана силно изненадан, защото Бийвъс се наведе напред, дръпна рязко ключа от ръката му и процеди:

— Този път арестантът е Хуле, старче.

Хари погледна Туре със съжаление, докато ръцете на Юси вадеха ключовете и портфейла от джобовете му.

— Най-добре се обади на Гюнар Хаген, Туре. Той...

Юси дръпна веригата на белезниците и гривните им се впиха в китките на Хари. Двамата мъже го повлякоха по коридора. Заклучиха го в килия с размери два и половина на метър и половина, Юси отиде да разпише документите, а Бийвъс остана пред решетките, загледан в Хари. Явно искаше да го пита нещо. Помълча и най-сетне процеди с глас, накипял от затаен гняв:

— Какво е чувството след като си бил суперченге, заловил си двама серийни убийци и са те давали по телевизията, изведнъж да се озовеш зад решетките?

— Защо си насъбрал толкова гняв, Бийвъс? — попита тихо Хари и затвори очи.

Тялото му се клатеше като след продължително плаване с кораб.

— Не съм разгневен, просто побеснявам, когато си имам работа с анархици, застреляли добри ченгета.

— Направи три грешки в рамките на едно изречение — отбеляза Хари и легна върху нара. — Първо, не се казва „анархици“, а „анархисти“, второ, старши инспектор Валер не се вписваше в категорията „добри ченгета“ и трето, не съм го застрелял, а му отрязах ръката. От рамото. Хари показа, за да онагледи думите си.

Бийвъс зяпна, но от устата му не излезе нито звук. Хари отново затвори очи.

[1] *Good career move.* (англ.) — Хитър ход за блестяща кариера.
— Б.пр. ↑

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА

КАБИНЕТ

След два часа в арестантската килия Хари отвори очи. Пред вратата Гюнар Хаген се мъчеше да отключи.

— Извинявай, Хари, бях на заседание.

— Няма нищо, шефе, тъкмо дремнах — Хари се протегна. — Свободен ли съм?

— Говорих със служебния адвокат и той ме увери, че те пускат. Арестът е временна мярка, а не затвор. Доколкото разбрах, двама от КРИПОС те довели тук. Какво се случи?

— Надявам се ти да ми обясниш.

— Аз?

— Откакто кацнах в Осло, от КРИПОС не ме изпускат от очи.

— От КРИПОС ли?

Хари се надигна и прокара пръсти през сплъстената си коса.

— Следваха ме до Държавната болница, а после си измислиха причина да ме арестуват. Какво става, шефе?

Хаген повдигна брадичка и подръпна кожата на гърлото си.

— По дяволите, трябваше да го предвидя.

— Кое?

— Че ще надушат опитите ни да те вербуваме да се върнеш на работа и Белман ще ни попречи.

— Шефе, обясни ми с ясно изречение, ако обичаш.

— Ситуацията, както вече споменах, е изключително сложна. Най-общо, става дума за съкращения и оптимизиране на работата в системата. За юрисдикция. Извечната борба между нашия отдел и КРИПОС. За пореден път се разисква въпросът дали малка страна като нашата разполага с достатъчно средства да поддържа две звена с — до голяма степен — припокриващи се функции. В КРИПОС назначиха нов заместник-директор, Микаел Белман, и дискусията пламна с нова сила.

— Кажи ми нещо за него.

— За Белман ли? Завършил полицейската академия, за кратко работил в Норвегия, после постъпил в Европол в Хага. Прибрал се като супергерой и го вземат в КРИПОС. Страшно амбициозен. Още от първия ден избухва скандал, защото Белман иска да назначи в КРИПОС свой бивш колега от Европол, чужденец.

— Да не е случайно финландец?

— Юси Колка — кимна Хаген. — Завършил полицейската академия във Финландия, но не притежава нужната квалификация да работи като полицаи в Норвегия. От синдиката се разбеснели. За да потушат скандала, го назначили временно на разменни начала. Белман поде акция, свързана с тълкуване на закона: според него КРИПОС трябва да решава дали сериозните убийства да се поемат от тях, или от съответното местно полицейско управление, а не обратното.

— И?

— И това, разбира се, е напълно неприемливо. В Главното полицейско управление в Осло работи най-големият отдел за разследване на убийства. Наша работа е да решаваме кои случаи на територията на столицата да поемаме самостоятелно, при кои се нуждаем от помощ и кои да прехвърлим на КРИПОС. КРИПОС е създадена именно за да подпомага работата на регионалните полицейски звена при разследване на убийства, но Белман има амбицията да направи службата си водеща. Министерството на правосъдието също се включи в дискусията. Тамошните шефове видяха в конфликта възможност да осъществят проект, който бяхме успели да замразим: да съсредоточат разследването на убийства в един-единствен център с най-големи правомощия. Изобщо не искат да чуят нашите аргументи, че съществува опасност от едностранчиво мислене и израждане на процеса, че местните звена познават по-добре спецификата на съответния район, че професионалната компетентност не бива да е съсредоточена на едно-единствено място, че е важно да се произвеждат и кадри на местно ниво...

— Няма нужда да ме просвещаваш, всичко това ми е известно.

Хаген вдигна ръка:

— Добре, но в момента Министерството на правосъдието провежда реструктуриране.

— И?

— Оправдават го с желанието да действат прагматично и да използват оптимално ограничените ресурси. Ако КРИПОС наистина покаже, че може да постигне оптимален резултат, работейки независимо от местните полицейски звена...

— ... центърът на властта се премества в „Брюн“^[1] — довърши Хари. — По-голям кабинет за Белман и сбогом на Отдела за борба с насилието, така ли?

— Нещо такова — сви рамене Хаген. — Когато открихме трупа на Шарлоте Лол зад старата кола и установихме сходства с убийството на момичето в мазето на онази нова сграда, настъпи истинска катастрофа. От КРИПОС заявиха, че макар трупите да се открити на територията на Осло, двойните убийства са под тяхна юрисдикция, и започнаха самостоятелно разследване. Осъзнаха, че този случай ще реши битката за подкрепата на Министерството.

— Значи, трябва просто да разкрием убийствата преди КРИПОС?

— Както вече казах, ситуацията е много сложна. От КРИПОС отказват да споделят с нас наличната им информация, независимо че са стигнали до задънена улица и се нуждаят от нашата помощ. Обърнаха се към Министерството, а оттам се обадили на началника на Главното управление да му съобщят за „предпочитанието“ си КРИПОС да се заеме с разследването по случая, а после щели да си съставят мнение как да разделят правомощията занапред.

— Нещата започват да ми се изясняват — поклати глава Хари. — Изпаднали сте в безизходица и...

— Не бих се изразил точно така.

— И в отчаянието си сте решили да издирите стария ловец на серийни убийци Хуле. Аутсайдер, отдавна извън редиците на полицията, но би могъл да започне разследване при пълна дискретност. Затова ме предупредихте да пазя задачата си в пълна тайна.

— Явно Белман е разбрал отнякъде — въздъхна Хаген. — И ти е прикачил опашка.

— За да провери дали наистина отказвате да се съобразите с нареждането на Министерството и да ме спипа, докато чета стари доклади и разпитвам свидетели.

— Или още по-хитро: следи те, за да те извади от играта. Белман знае, че една твоя грешка е достатъчна, за да те отстранят: бутилка бира през работно време или дори най-дребно нарушение на служебния правилник.

— Мм. Или съпротива при арест. Този шибаняк явно няма намерение да се отказва.

— Ще поговоря с него. Ще те остави намира, ако го уверя, че не искаш да се забъркваш в случая. Нали уж не въвличаме полицаи в помията освен при крайна необходимост. — Хаген си погледна часовника. — Чака ме работа, хайде да те изведем оттук.

Излязоха от ареста, прекосиха паркинга и спряха до входа на Главното управление — величествен колос от бетон и стомана, издигащ се върху най-високата част от парка. До Управлението, свързано с него посредством подземен пасаж, се намираха старите сиви стени на „Бутсен“ — затвора в Осло. В подножието му, надолу към фиорда и пристанището, се разстилаше квартал „Грьонлан“. Фасадите на сградите, бледи и мръсни, изглеждаха като поръсени с пепел. Строителните кранове на пристанището приличаха на бесилки върху небесния фон.

— Гледката не е особено приятна, а?

— Никак — съгласи се Хари и помириса въздуха.

— И все пак този град притежава особен чар.

— Така е.

Двамата мъже постояха, олюлявайки се на пети и с ръце в джобовете.

— Захладня — отбеляза Хари.

— Не, не е студено.

— Може, но моят термостат все още работи по хонконгски стандарти.

— Аха.

— Имаш ли време за чаша кафе в кабинета ти? — Хари кимна към шестия етаж. — Или те чака спешна работа по случая на Марит Улсен?

Хаген не отговори.

— Мм... Значи, Белман и КРИПОС са го поели.

Докато вървяха по коридорите на шестия етаж, повечето колеги кимнаха на Хари за поздрав, макар и резервирано. Той наистина се

славеше като легенда в бранша, но не го обичаха особено. Двамата мъже подминаха врата, на която бе залепен лист А4 с надпис „I SEE DEAD PEOPLE“. Хаген се прокашля.

— Наложил се да настаня Магнус Скаре в твоя кабинет. Навсякъде е пълно.

— Няма проблем.

Взеха си по една картонена чаша с прословутото шварц кафе и влязоха в кабинета на Хаген. Сигурно за стотен път Хари седна на стола пред бюрото на началника.

— Още не си го преместил — отбеляза Хари и посочи малката статуетка върху бюрото.

На пръв поглед приличаше на удивителен знак, но всъщност представляваше препарираният малък пръст от ръката на японски главнокомандващ през Втората световна война. По време на отстъплението той си отсякъл кутрето пред войниците си като извинение, задето не могли да се върнат да приберат телата на падналите в битката. Хаген обичаше да разказва тази история, когато поучаваше началниците от средно ниво как да ръководят подчинените си.

— И твоят липсва — Хаген посочи ръката на Хари, останала с четири пръста.

Хари кимна и отпи от кафето: същия вкус на разтопен асфалт. Намръщи се, докато го преглътне.

— Трябва ми екип от трима души — заяви той.

— Само трима?

— Винаги ми задаваш този въпрос. Трябват ми трима и толкоз.

— Имаш ги. По-малобройният екип занижава риска КРИПОС да надушат, че водим паралелно разследване на двойното убийство.

— Тройно убийство — поправи го Хари с прозявка.

— Чакай малко, не знаем дали Марит Улсен.

— Жена, излязла сама вечер, насилствено е заведена на друго място, където я убиват по неконвенционален начин. За трети път в малкия град Осло. Това е третото убийство, повярвай ми. Ала независимо колко скромни са екипът ми, непременно трябва да предотвратим вероятността от тук нататък пътищата ни с КРИПОС да се пресекат.

— Да, ясно ми е. Затова едно от условията ми гласи: разберат ли за разследването, не бива да намесваш Отдела за борба с насилието.

Хари затвори очи. Хаген продължи:

— Ние, естествено, ще изкажем искреното си съжаление от намесата на наши служители в тяхното разследване, но ще заявим недвусмислено, че това е солова проява на Хари Хуле без знанието на началника. А ти ще потвърдиш тази версия.

Хари отвори очи и ги прикова в Хаген.

— Някакви въпроси?

— Да.

— Слушам те.

— Откъде е изтекла информацията?

— Какво?

— Кой е снесъл информацията на Белман?

— Не съм забелязал той да разполага с подробности около дейността на нашия отдел. А колкото до опитите ни да те вербуваме да се върнеш, може да е научил от много места.

— По мое впечатление Магнус Скаре обича да дрънка, без да подбира публиката си.

— Не ме разпитвай повече, Хари.

— Добре. Къде ще разположим щабквартирата?

— Именно, именно — кимна Гюнар Хаген, все едно вече бяха обсъждали този въпрос. — По отношение на кабинета...

— Да?

— В сградата всичко е заето и ще се наложи да намерим място извън Управлението, но все пак да е наблизо.

— Къде например?

Хаген погледна през прозореца право към сивите зидове на „Бутсен“.

— Шегуваш се — отрони Хари.

[1] В квартал „Брюн“ се намира щабквартирата на КРИПОС. — Б.пр. ↑

ЧЕТИРИНАЙСЕТА ГЛАВА

НАБОР НА КАДРИ

Бьорн Холм влезе в заседателната зала на Отдела по експертно-криминална дейност в квартал „Брюн“. Навън слънцето вече се оттегляше от фасадите и се канеше да предаде града на следобеден мрак. На паркинга отпред нямаше свободни места, а пред централата на КРИПОС отсреща стоеше бял микробус с огромна чиния на покрива и логото на норвежка телекомуникационна компания отстрани.

Единственият човек в залата беше началникът на Бьорн — Беате Льон: много бледа, крехка и мълчалива жена. Ако не я познава, човек би помислил, че тя не би могла да ръководи група зрели, самоуверени, вечно намусени специалисти по криминология, които никога не се боят да влязат в открит конфликт. Ала които я познаваха, знаеха, че никой не би се справил с тази нелека задача по-успешно от Беате Льон. Не само защото я уважаваха за стоицизма, с който понасяше загубата на двамата си най-обичани мъже — първо баща ѝ, а после бащата на детето ѝ бяха загинали по време на служба, — а главно защото Беате беше отличен специалист и излъчваше перфекционизъм, честност и професионална тежест. Затова всяко нареждане, макар прошепнато от Беате Льон със сведен поглед и пламнали бузи, се изпълняваше на мига. По същата причина Бьорн Холм дойде веднага щом му се обадиха.

Завари я седнала на сантиметри от телевизора.

— Предават пресконференцията директно — каза тя, без да се обръща. — Сядай.

Холм веднага позна лицата на екрана. Стори му се изключително странно, че приема телевизионни сигнали, пропътували хиляди километри в космоса и обратно, за да разбере какво се случва от другата страна на улицата. Беате Льон увеличи звука.

— Разбрахте ме правилно — Микаел Белман се наведе към микрофона върху масата пред него. — Към настоящия момент не

разполагаме с улики и няма заподозрени. Ще повторя още веднъж: не изключваме вероятността починалата да се е самоубила.

— Но нали току-що казахте... — прекъсна го журналистка.

Белман веднага я сръза:

— Казах, че случаят буди *известни подозрения*. Сигурно познавате терминологията, с която боравим. В противен случай ви съветвам да... — той не довърши и даде думата на някой зад камерата.

— „Ставангер Афтенбла“ — представи се следващият журналист. — Полицията съзира ли връзка между този случай и двете убийства от...

— Не! Ако ме бяхте слушали внимателно, щяхте да чуете как точно се изразих: *не изключваме* да съществува връзка.

Бьорн Холм забеляза как Белман прикова поглед в журналиста с нарастващо нетърпение, което ясно си личеше по нервните тикове на устните му. Жена в униформа до него се наведе и му прошепна нещо. Лицето му помръкна.

— Микаел Белман няма подход към медиите — отбеляза Бьорн Холм. — Урок номер едно: прави им вятър, особено на регионалния вестник.

— Още няма опит. Ще се научи.

— Дали?

— Да, Белман е от хората, които си вземат поука.

— Отнякъде знам, че покорството не се усвоява лесно.

— Не става въпрос за искреното покорство, а за способността да сведеш глава при необходимост. Говорим за безспорния крайъгълен камък в съвременната комуникация. Именно това му обяснява в момента Нини. Белман е достатъчно умен да го проумее.

Белман се прокашля и се насили да се усмихне с почти хлапашки чар. Наведе се към микрофона:

— Съжалявам, ако съм ви прозвучал грубо, но изминалият ден беше тежък за всички ни. Надявам се, разбирате колко бързаме да се върнем към работата по разследването на този трагичен случай. Налага се да приключим пресконференцията, но ако някой от вас има още въпроси, дайте ги на Нини, а аз обещавам да се свържа лично с вас надвечер и да отговоря преди приключването на редакционния брой. Съгласни?

— Какво ти казах? — засмя се победоносно Беате.

— *A star is born.*^[1]

Картината на екрана се промени. Беате Льон се обърна.

— Хари се обади. Иска да ти възложи да му сътрудничиш.

— Аз ли? За какво?

— Много добре знаеш за какво. Разбрах, че си придружавал Гюнар Хаген, когато сте взели Хари от летището.

— Опа — Холм се усмихна широко и показа и горните си, и долните си зъби.

— Хаген, предполагам, е искал да те използва във вербуването на Хари, защото всички знаем, че си един от малцината колеги, които се ползват със симпатиите на Хари.

— Не постигнахме нищо, защото Хари веднага отказа.

— Явно после си е променил решението.

— Сериозно? И кое го е подтикнало да се съгласи?

— Не каза. Само уточни, че държал първо да ме уведоми.

— Разбира се, нали ти си началникът на Отдела.

— Когато става дума за Хари, може да се очаква всичко. Както знаеш, познавам го много добре.

Холм кимна. Знаеше историята: Як Халвуршен, интимен приятел на Беате и баща на детето ѝ, загина, докато изпълняваше поръчение от Хари. Убиец преряза гърлото му наред улица в квартал „Грюнерльока“ през мразовит зимен ден. Холм пристигна на мястото почти веднага. Още помнеше как топлата кръв течеше по твърдия лед. Никой не смяташе, че Хари е виновен за кончината на Халвуршен. Никой освен самия Хари.

Бьорн Холм се почеса по брадясалата буза.

— И ти какво му отговори?

Беате си пое дъх и се загледа в журналистите и фотографите, които с бързи стъпки излизаха от централата на КРИПОС.

— Същото, което ще кажа и на теб: Министерството определи КРИПОС да се ползва с привилегии, и следователно в разследването на този случай нямам право да осигурявам съдействието на специалисти от моя отдел на друг освен на Белман.

— Но?

Беате Льон започна да барабани силно с химикалка върху бюрото.

— Но полицията разследва и други случаи освен двойното убийство.

— Тройното — поправи я Холм и забелязал острия поглед на Беате, побърза да добави: — Повярвай ми, знам какво говоря.

— Не съм запозната подробно със случая, по който работи старши инспектор Хуле, но със сигурност не се занимава с някое от тези убийства. По този въпрос сме се разбрали. Моля те да му съдействаш в работата му, чието естество в подробности не познавам. Ще очаквам копие от първия доклад по случая на бюрото ми след пет работни дни. Ясно?

В душата на Кая Сулнес грееше слънце. Идеше ѝ да се завърти няколко пъти на стола.

— Щом Хаген няма възражения, и аз нямам — помъчи се да звучи овладяно, но силното въодушевление все пак се прокрадна в гласа ѝ.

— Хаген е съгласен — увери я мъжът, облегал се диагонално на рамката на вратата. — Екипът се състои само от трима души: Холм, ти и аз. Информацията по кой случай работим е строго секретна. Започваме утре. В седем ще ви чакам в моя кабинет.

— В... седем?

— Да. В седем нула нула.

— Добре. Къде е кабинетът ти?

По лицето му се разля широка усмивка и той обясни.

— Щабът ни ще работи в затвора? — смая се тя.

Диагонално разположената фигура се отдръпна от рамката на вратата.

— Ще очаквам да се подготвиш. Въпроси?

В главата на Кая изникнаха много, но Хари Хуле вече бе изчезнал.

Сънят започна да се появява и през деня. В далечината чувам как съставът продължава да свири „Love Hurts“^[2]. Забелязвам, че неколцина мъже са ни наобиколили, но не се намесват. Добре. Гледам я. Виж какво направи, опитвам се да ѝ кажа. Погледни го. Още ли

искаш да бъдеш с него? Господи, колко я мразя! Искам да изтръгна ножа, от устата си и да го забия в плътта ѝ, да я направя на решето; да гледам как кръвта и вътрешностите ѝ изтичат, а с тях и лъжата, и глупостта, и идиотското ѝ самодоволство. Някой трябва да ѝ покаже колко е грозна отвътре.

Гледах пресконференцията по телевизията. Ама че малоумници! Никакви следи, никакви заподозрени? Златните четирийсет и осем часа след престъплението изтичат! Побързайте, побързайте. Какво повече да направя? Да го напиша на стената с кръв ли?

Вие, а не аз, сте виновни, че убийствата продължават.

Писмото е готово.

Побързайте.

[1] *A star is bom.* (англ.) — Роди се звезда. — Б.пр. ↑

[2] *„Love hurts“* (англ.) — „Любовта боли“. — Б.пр. ↑

ПЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

СВЕТЛИНА ОТ СТРОБОСКОП

Стине огледа младежа, с когото говореше. Имаше брада, руса коса и носеше шапка. Тук, в заведението. И то не като аксесоар към облеклото, а дебела, плетена шапка с наушници. Сноубордист? Впрочем, като се загледа по-внимателно, установи, че младежът всъщност е мъж, прехвърлил трийсетте, ако съдеше по белите бръчки, прорязващи почернялата му кожа.

— И какво от това? — извика тя.

В „Крабе“ тонколониите дънеха здраво. Новооткритото заведение се бе обявило за новия сборен пункт на младото поколение в Ставангер: музиканти, кинопродуценти, писатели — все интелектуалци, чийто брой впрочем нарасна в града, известен предимно с високи добиви на нефт, процъфтяващ бизнес и сериозни парични постъпления.

Още не можеше да се каже дали посетителите на заведението смятат, че то заслужава благоразположението им. Стине пък още не беше решила дали този младеж — или по-скоро мъж — заслужава нейното.

— Ще ти е интересно, струва ми се, да изслушаш разказа ми — отвърна той, усмихна се и я погледна със сините си очи — прекалено светли за вкуса ѝ.

Навярно изкуствената светлина бе променила цвета им. Какви лампи използват тук? Стробоскопи ли? Това готино ли е? Ще стане ясно. Той повъртя халбата с бира в ръка и се облегна на барплота, за да я предизвика да се наведе към него, ако иска да чуе какво ѝ говори. Стине обаче не се хвана на този номер. Мъжът беше навлечен с шушляково яке, ала по лицето му под нелепата — или готина? — шапка не се виждаше дори капка пот.

— На пръсти се броят хората, които в Бирма ходят с мотоциклет до устията на реките и се връщат що-годе живи, че и в състояние да разкажат за преживелиците си.

Що-годе живи. Не му липсва оригиналност. На Стине ѝ допадна. Този мъж ѝ приличаше на някого: на герой от често излъчван американски екшън или сериал от осемдесетте.

— Бях си обещал, ако се върна в Ставангер, да отида на бар, да си поръчам бира, да се приближа до най-красивото момиче в бара и да ѝ кажа едни специални думи. — Той разпери ръце и се усмихна широко: — Ти си момичето до синята пагода.

— Какво?

— Ръдиард Киплинг, миличка. Ти си девойката, която чака английския войник до синята пагода на Моулмейн. Как ти се струва? Ще тръгнеш ли с него боса по мрамора в Шведагон? Ще хапнеш ли месо от кобра в Баго? Ще се унесеш ли в сън под звуците на мюсюлманските молитви в Янгон, за да те събудят будистките молитви в Мандалей?

Той си пое дъх. Стине се наведе напред:

— Значи, аз съм най-красивото момиче в заведението, така ли?

Той се огледа.

— Не, но имаш най-големите „бомби“. Красива си, ала конкуренцията е сериозна. Хайде да се махаме оттук.

Тя се засмя и поклати глава. Затрудняваше се да прецени дали този мъж е забавен, или просто луд.

— Тук съм с приятелки. Пробвай дали номерът ти ще мине при някоя друга.

— Елиас.

— Какво?

— Сигурно си любопитна да разбереш как се казвам. Може пак да се засечем. Името ми е Елиас. Елиас Скуг. Вероятно ще забравиш фамилията ми, но ще запомниш малкото ми име. Пак ще се видим. Порано, отколкото предполагаш.

— Така ли? — Тя наклони глава.

— Точно така — изимитира тона ѝ той и направи същото.

После пресуши халбата, остави я върху барплота, усмихна ѝ се и си тръгна.

— Какъв беше този тип? — поинтересува се Матилде.

— Нямам представа. Симпатичен, но малко странен. Говореше като южняк.

— В какъв смисъл странен?

— Очите и зъбите му блестяха някак особено. Тук стробоскопи ли използват?

— Какво?!

— Оборудват солариумите с такива лампи — засмя се Стине. — На цвят светлината прилича на паста за зъби. Придава ти вид на зомби.

— Май трябва да пийнеш нещо — поклати глава Матилде. — Ела.

Стине се обърна към изхода. Стори ѝ се, че с крайчеца на окото си улови някакво лице, долепено до стъклото, но после то изчезна.

ШЕСТНАЙСЕТА ГЛАВА „SPEED KING“

В девет вечерта Хари вървеше по улиците в центъра на Осло. Прекара деня в обзавеждане на новия си кабинет. Следобед се отби в болницата, но бяха отвели баща му за изследвания. Върна се в кабинета, направи копия на докладите, обади се тук-там, резервира си билет за Берген и отскочи до центъра да си купи SIM карта с размерите на цигарен фас.

Вървеше с широки крачки. Открай време обичаше това пътешествие пеш от източната към западната част на компактния град. Харесваше му да наблюдава постепенните, но видими промени в хората, в модата, в етническия състав на населението, в архитектурния стил, в магазини, кафенета и барове. Влезе в „Макдоналдс“, изяде един хамбургер, пъкна три сламки в джоба на палтото си и излезе.

Половин час след като тръгна от квартал „Грьонлан“, населен предимно от пакистанци и с вид на гето, Хари се озова в красивия, малко стерилен и безупречно бял квартал „Фагерборг“. Кая Сулнес живееше на улица „Людер Саген“ в една от онези големи стари дървени къщи, които привличат тълпи от хора, щом собствениците ги обявят за продан. Тези хора се редяха на опашки не с цел да купят въпросния имот — малцина можеха да си позволят подобен лукс, — а за да погледат, помечтаят и да се уверят, че „Фагерборг“ действително е онова, за което се представя: квартал, където богатите не са чак толкова богати, а парите — не чак толкова нови; където няма плувни басейни, електрически гаражни порти или други безочливи модерни измислици. Жителите на този квартал пазеха навиците си непокътнати: през лятото седяха под ябълковите дървета в големите си сенчести градини, обзаведени с градински мебели — стари, непрактично големи и байцвани в черно: също като къщите, от които ги изнасяха. А когато дните се скъсят и собствениците са принудени да приберат мебелите, по прозорците грейват светлини. На улица „Людер Саген“ коледното настроение траеше от октомври до март.

Портата изскърца пронизително. Хари се надяваше обитателите на къщата да са сметнали за безсмислено да държат куче пазач. Чакълът изхрущя под подметките на ботушите му. Вкъщи ги извади от шкафа с почти детска радост, но ето че сега пропуснаха вода и подгизнаха.

Качи се по вътрешното стълбище и натисна звънеца без табелка.

Пред вратата стояха чифт кокетни дамски обувки и чифт мъжки, големи — вероятно номер 46, предположи Хари. Явно приятелят на Кая е едър мъж. Защото жена като нея, разбира се, си има приятел. Хари недоумяваше как изобщо му е хрумнал този въпрос. Искане или не — минал му бе през ум. Все едно. Вратата се отвори.

— Хари?

Кая се появи в торбеста жилетка, протрити дънки и раздърпани овехтели пантофи. Не носеше грим. Усмихна се учудено. И все пак сякаш го бе очаквала със съзнанието, че ще му хареса да я види небрежно облечена. Още в Хонконг Хари забеляза в очите ѝ интерес, какъвто повечето жени проявяват към известен мъж, независимо дали се ползва с добро, или с лошо име. А и Хари не си бе направил труда да анализира подробно кое го доведе до вратата ѝ. И по-добре. Номер четирийсет и шест. Или четирийсет и шест и половина.

— Хаген спомена къде живееш — поясни Хари. — Понеже си само на няколко крачки от мен, реших да се отбия, вместо да ти звъня.

— Нямах ли телефон? — усмихна се тя.

— Имам — Хари извади червен апарат от джоба си. — Хаген ми даде, но забравих PIN кода. Неподходящ момент ли улучих?

— Не, не.

Кая отвори широко вратата и Хари влезе.

Пулсът му леко се учести — белег на слабост. Преди петнайсет години навярно би се ядосал, но сега само посрещна вълнението си с примирение. Беше успял да приеме баналния факт, че не е в състояние да остане безразличен към женската красота.

— Ще направя кафе. Ти искаш ли?

В хола стените не се виждаха от рафтове и картини. Тук имаше толкова много книги, че Хари не вярваше Кая да ги е купувала сама. Обзавеждането носеше ясен отпечатък на мъжки вкус: големи, ръбести мебели, глобус, водна лула, грамофонни плочи, карти и фотографии на високи заснежени планински върхове. От обстановката Хари заключи,

че мъжът ѝ е доста по-възрастен от нея. Телевизорът работеше без звук.

— Марит Улсен е новина номер едно в емисиите — Кая вдигна дистанционното и изгаси телевизора. — Двама от опозиционните лидери излязоха с изявления, че ще настояват случаят да бъде приключен възможно най-скоро, и порицаха правителството за непрекъснатите съкращения в полицията. През следващите дни на КРИПОС ще им бъде доста напрегнато.

— Ще пия кафе — върна се Хари на въпроса ѝ, а Кая отиде в кухнята.

Той се настани на дивана. Върху ниската масичка до чифт женски очила за четене лежеше разтворена книга от Джон Фанти, с корицата нагоре, а до очилата — снимки от басейна „Фрогнер“. Не на самото местопрестъпление, а на хората, скупчили се до загражденията около отцепения район. Хари изсумтя със задоволство. Не само защото Кая си бе донесла работа вкъщи, а и защото дежурните екипи продължаваха да снимат местопрестъплението. Докато оглавяваше повечето разследвания в Отдела, Хари непрекъснато повтаряше да фотографират появяващите се минувачи. По време на обучението във ФБР научи, че серийният убиец винаги — и това не е само мит — се връща на местопрестъплението. И братя Кинг от Сан Антонио, и убиецът от веригата магазини „Кей-Март“ попаднаха в ръцете на полицията именно защото не бяха успели да устоят на изкушението да се полюбуват на творението си, да се насладят на предизвиканата от тях сензация, да се почувстват недосегаеми, фотографите към Отдела по експертно-криминална дейност наричаха това правило „седмото правило на Хуле“. И, да, имаше още девет. Хари разгледа снимките.

— Не го пиеш с мляко, нали? — извика Кая от кухнята.

— Да.

— Така ли? А защо на „Хийтроу“...

— Имах предвид „да, права си, не го пия с мляко“.

— Аха. Явно си възприел кантонския начин на отрицание.

— Защо?

— Престанал си да използваш двойно отрицание. Кантонският е по-логичен в това отношение. А ти си падаш по логичните неща.

— Дали наистина кантонският ми е повлиял?

— Не знам — засмя се тя от кухнята. — Просто се правя на оригинална.

Хари забеляза, че фотографът е бил изключително дискретен: снимал е от кръста нагоре без светкавица. Любопитните минувачи бяха насочили вниманието си към трамплина. Гледаха някак безизразно, с полуотворени уста, все едно скучаеха в очакване да зърнат нещо ужасяващо, което да впишат в регистъра от страшни преживявания в паметта си, а после да го разкажат и да вземат ума на съседа. Мъж бе вдигнал мобилния си телефон във въздуха: явно снимаше. Хари наведе лупата над купчината доклади и разгледа лицата едно по едно. Не знаеше какво точно търси, освободи ума си от всякакви представи — най-добрия начин да не пропусне нищо важно.

— Откри ли нещо? — Тихо приближила се зад стола му, Кая се наведе над него.

Хари усети дискретен аромат на лавандула — същия, който помнеше от пътуването със самолета, докато тя спеше на рамото му.

— Мм. Според теб снимките ще покажат ли нещо интересно? — попита Хари и пое чашата с кафе от ръцете ѝ.

— Не.

— Тогава защо си взела тези снимки в дома си?

— Защото проверяването на погрешни следи представлява деветдесет и пет процента от всяко разследване.

Кая току-що цитира третото правило на Хуле.

— Или се научаваш да намираш положителна страна и в тези деветдесет и пет процента, или откачаш.

Четвъртото правило.

— А докладите? — попита Хари.

— Разполагаме единствено с нашите доклади за убийствата на Боргни и Шарлоте, а там няма нищо. Никакви веществени доказателства, никакви показания на очевидци за нещо необичайно, за озлобени врагове, ревниви любовници, алчни наследници, обсебени психопати, изнервени дилъри или други хора, на които жертвите да дължат пари. Накратко...

— Никакви улики, никакви видими мотиви, никакво оръжие на убийството. Искане ми се да можем да разпитаме свидетели по случая на Марит Улсен, но, както знаеш, не се занимаваме с него.

— Разбира се — усмихна се Кая. — Днес разговарях с журналист от отдел „Политика“ във „Ве Ге“. По думите му из репортерските среди никога не са се носели слухове Марит Улсен да е страдала от депресии, житейски кризи или суицидни нагласи. Нямала нито професионални, нито лични врагове.

— Мм.

Хари плъзна поглед по лицата от снимките. Направи му впечатление жена с поглед на лунатик и дете на ръце.

— Какво искат тези хора?

На заден план се виждаше мъж, отдалечаващ се от тълпата. Шушляково яке, плетена шапка.

— Да останат шокирани, разтърсени, да усетят нещо различно, да се пречистят.

— Невероятно.

— Мм. Виждам, четеш Джон Фанти. Да разбирам ли, че си падаш по по-стари неща?

Той кимна към стаята, към къщата. И точно тях имаше предвид, ала очакваше тя да изкоментира и мъжа си, ако наистина е доста по-възрастен от нея.

— Чел ли си Фанти? — въодушевено попита тя.

— Като млад. Не помня заглавието. Тогава бях на вълна Буковски. Купувах си всички книги на Буковски, защото навсякъде говореха за него.

Хари погледна демонстративно часовника:

— Време е да си тръгвам.

Кая изгледа смаяно първо него, после — недокоснатата чаша с кафе.

— Дългият полет ми се отрази зле — усмихна се той и стана. — Ще поговорим повече утре сутринта.

— Разбира се.

Хари се потупа по джоба на панталоните:

— Впрочем свърших цигарите. Какво стана с онзи стек цигари от летището?

— Секунда — усмихна се Кая.

Върна се с отворения стек. В коридора Хари вече си бе облякъл палтото и обул ботушите.

— Благодаря — кимна той, пое стека, веднага извади една кутия и я отвори.

Излезе на стълбите. Кая се опря на рамката на вратата:

— Вероятно не бива да го казвам, но имам чувството, че искаше да ме подложиш на тест.

— На тест ли? — Хари запали цигара.

— Няма да те питам какво точно си проверявал, но издържах ли теста?

Хари се засмя.

— Не, дойдох само за цигарите.

Заслиза по стълбите и извика:

— В седем нула-нула!

В апартамента си Хари включи осветлението и установи, че още не са му спрели тока. Съблече си палтото, влезе в хола и си пусна парчето „Speed King“ на „Дийп Пърпъл“ — абсолютния му фаворит в категорията „несъзнателно-комични-но-все-пак-супер-яки“. На барабаните — Иън Пейс. Седна на дивана и притисна върховете на пръстите о слепоочията си. Кучетата дърпаха ожесточено веригите. Виеха, ръмжаха, лаеха, късаха вътрешностите му със зъби. Този път пусне ли ги, няма връщане назад. Не и този път. Преди все си намираще мотивация да спре: Ракел, Олег, работата, дори баща му. Но вече нямаше причина. Ала почне ли пак да пие, не би успял да се откаже от алкохола. Затова се налага да прибегне към друг наркотик. Към зависимост, която да контролира. Благодаря ти, Кая. Не се ли срамуваше от постъпката си? Срамуваше се, разбира се, но гордостта е лукс, какъвто не всеки може да си позволи.

Хари разкъса найлона около стека. Извади най-долната кутия цигари. Бандеролът беше едва видимо нарушен. Митничарите никога не проверяват жени като Кая. Хари отвори кутията и издърпа станиола. Разстла го. Кафявата бучка си беше на мястото. Вдиша сладкия ѝ мирис.

Започна подготовката.

Хари бе виждал какви ли не начини за пушене на опиум — сложни ритуални процедури, по нищо не отстъпващи на чайни церемонии; чрез различни приспособления за пушене с формата на

лула и най-лесния начин: запалваш бучката, долепяш до нея сламка и вдишваш силно, докато опиумът буквално се превръща в дим. Всички тези похвати целят едно и също: активните вещества — билите морфин, тебаин, кодеин или цял букет от други упойващи съставки — да попаднат в кръвта. Хари използваше съвсем прост метод. Залепва стоманена лъжица до ръба на масата, слага в нея опиум колкото главичка на кибритена клечка и загрява лъжицата със запалка. Когато опиумът започва да се изпарява, захлупва лъжицата със стъклена чаша, за да събере изпаренията. После пъха в чашата сламка — най-добре с кривка — и започва да всмуква от тръбичката. Този път пръстите му действаха без никакъв тремор. В Хонконг редовно изпробваше степента на зависимостта си от опиума. Не познаваше поддисциплиниран наркоман от себе си. Беше в състояние да определи каква доза алкохол да изпие и да я спази, колкото и неадекватен да се чувства от изпитото количество. В Хонконг направи два успешни опита да спре опиума — първо за една, после за две седмици. Вземаше само паралгин форте, но не за да блокира симптомите на абстиненцията — лекарството нямаше такова приложение, — а за да се залъже, че все пак приема макар и минимално количество морфин, което се съдържа в паралгина. Хари не се бе пристрастил. Да, беше развил зависимост към упойващи вещества, но не и към опиума. С уговорка, разбира се, защото една крачка дели контролираната употреба от зависимостта. Още докато залепяше с тиксо лъжичката, усети как кучетата се успокояват, защото знаят какво ще получат.

И замълчаха. До следващия път.

Пламъкът от запалката опари пръстите на Хари. Върху масата лежаха сламките от „Макдоналдс“.

След минута вдиша.

Въздействието настъпи моментално. Болките — дори онези, които не бе осъзнавал, че изпитва, — изчезнаха.

Появиха се асоциации, картини. Тази нощ щеше да поспи.

Бьорн Холм не можеше да заспи. Разтвори биографията на Ханк Уилямс — Ескът разказваше за краткия живот и продължителната смърт на кьнтри легендата — после остави книгата и си пусна аудиозапис от концерт на Лусинда Уилямс в Остин. Нищо. Дори

започна да брои тексаски дългороги бикове. И това не помогна. Дилема — точно това не му даваше да заспи. Изправи се пред проблем, който няма правилно решение. Криминалният експерт Холм ненавиждаше подобни ситуации.

Сви се на късичкия разтегателен диван — едно от нещата, които донесе в Осло наред с колекцията си от грамофонни плочи на Елвис, кънтри, „Секс пистълс“, „Джейеън & Дъ Скочърс“, три шити по поръчка костюма в Нашвил, американска Библия и обзавеждане за трапезария, оцеляло при три поколения от фамилията Холм. Не можеше да се съсредоточи.

По време на огледа на въжето, на което бе обесена — или по-скоро обезглавена — Марит Улсен, Бьорн се натъкна на интересна следа. Независимо дали тя щеше да тласне разследването в някаква посока, или не, Холм стоеше пред дилемата на кого да предостави информацията: на КРИПОС или на Хари. Реално погледнато, Бьорн Холм откри миниатюрните миди по въжето в момент, когато още работеше за КРИПОС. Водеше се техен сътрудник и по време на разговора си с биолог — специалист по сладководни басейни в университета в Осло. После обаче Беате Льон го прехвърли към Отдела на Хари и понеже Холм още не бе съставил доклада си и възнамеряваше да изпълни това задължение през утрешния ден, на практика означаваше да докладва за откритието си на настоящия си пряк началник Хари Хуле.

Погледнато съвсем обективно, дилема нямаше. Информацията следваше да се предаде на КРИПОС. Иначе Холм би нарушил служебните си задължения. Пък и какво дължеше той на Хари Хуле? Старши инспекторът му бе създавал единствено неприятности. Беше особняк и работеше, без да се съобразява с никого. Пиян, ставаше крайно опасен. Ала в трезво състояние нямаше по-надежден и стабилен мъж от Хари. Винаги се отзоваваше, без обяснения и без да те кара да се чувстваш задължен. Пагубен враг, но добър приятел. Свестен човек. Изключително свестен. Дори малко напомняше на Ханк.

Бьорн Холм простена и се обърна към стената.

Стине се сепна.

В тъмното се разнасяше бръмчене. Обърна се на хълбок. От пода струеше слаба светлина и хвърляше леки отблясъци по тавана. Колко ли е часът? Три през нощта? Протегна се да вземе мобилния телефон.

— Ало? — промърмори тя с престорено сънлив глас — в действителност се чувстваше бодра.

— След като посетих делтата на река Иравади, толкова ми писна от змии и комари, че поех с мотоциклета на север по крайбрежието към планината Аракан.

Стине веднага позна гласа му.

— Към остров Сай Чунг — продължи той. — Там има действащ кален вулкан и ми бяха споменали, че се очаквало скорошно изригване. През третата нощ от престоя ми там вулканът наистина изригна. Очаквах да изпусне само кал, но — ако искаш, вярвай — избълва и стара лава. Гъста лава, която се стичаше бавно из града, и затова успяхме да се спасим без паника.

— Късно през нощта е — напомни му Стине и се прозина.

— И въпреки това лавата се оказа неудържима стихия. Много е гъста и затова я наричат студена, но всъщност попари всичко по пътя си: дървета със свежи зелени листа пламнаха за четири секунди като коледни елхи, а после станаха на пепел. Бирманците се опитаха да избягат с автомобилите си, натоварени с вещи, но бяха се забавили при събирането на багажа, подведени от привидно бавно прииждащата лава. Когато започнаха да излизат от къщите с телевизорите си, тя вече бе стигнала до стените. Мятаха се в колите, ала нажежената вулканична течност стопи гумите. Бензинът се запали и хората наизскачаха от автомобилите като горящи факли. Помниш ли името ми?

— Слушай, Елиас...

— Запомнила си го, значи.

— Трябва да спя. Утре имам лекции.

— Аз съм точно такъв вулкан, Стине. Приличам на студена лава. Тека бавно, но съм неудържим. Ще те намеря.

Откъде знае името ѝ? Не си спомняше да му го е казвала. Инстинктивно погледна към отворения прозорец. Навън вятърът шумолеше спокойно и тихо.

— Видях куче, усукало се в бодлива тел, докато е бягало. Лавата течеше точно срещу него, но в последния момент се отклони вляво.

Сякаш щеше да подмине клетото животно. Сякаш милостивият Бог щеше да го пощади. Ала лавата го лизна. Половината от тялото на кучето изчезна, изпари се. Останалата част пламна. И стана на пепел. Всичко се превръща в пепел.

— Уф, ще затварям.

— Погледни през прозореца. Виж, стоя до стената на къщата ти.

— Престани!

— Спокойно, само се шегувам — засмя се той и гръмкият му смях отекна в ухото ѝ.

Стине потръпна. Сигурно беше пиян. Или луд. Или и двете.

— Лека нощ, Стине. Ще се видим съвсем скоро.

Връзката прекъсна. Стине се вторачи в телефона. После го изключи и го запрати към долната част на леглото. Изруга. Вече не се съмняваше, че тази нощ няма да мигне.

СЕДЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

ВЛАКНА

В 06.58 Хари Хуле, Кая Сулнес и Бьорн Холм навлязоха в четиристотинметровия пасаж между Главното полицейско управление и ареста. Понякога използваша пасажа да превеждат арестанти към залите за разпит, зимно време — като място за тренировки, а при по-смутни времена там, далеч от любопитни погледи, „вразумяваха“ най-опърничавите затворници.

От тавана се стичаха капки вода и срещаша бетонния под с мокри целувки, които отекваха по сумрачния коридор.

— Ето тук — оповести Хари в дъното на коридора.

— ТУК? — изуми се Бьорн Холм.

Наведоха глава, за да минат под стълбите към килиите. Хари завъртя ключа и отвори желязната врата. Лъхна го горещ мирис на застояло и влага.

Включи осветлението. Студена синя светлина от луминесцентна лампа заля четириъгълно помещение с голи стени и под, покрит със сиво-син линолеум.

Нямаше нито прозорци, нито радиатори; нищо от удобствата, нужни, за да могат трима души да използват определено помещение като работен кабинет.

Мебелировката се изчерпваше с три маси, три стола и три компютъра. Върху пода се мъдреше мръсна кафемашина и бидон с вода.

— Котлите за централното отопление на целия затвор се намират в съседното помещение — уточни Хари. — Затова тук е такава жега.

— На мен ми се струва даже уютно — обади се Кая и седна на една от масите.

— Много уютно, няма що: прилича на преизподня. — Холм си свали якето и разкопча най-горното копче на ризата си. — Тук има ли обхват?

— Слаб, но имаме интернет. Разполагаме с всичко необходимо.

— А чаши за кафе? — попита Холм.

Хари извади от джобовете си три бели чаши и ги постави по масите. После тръгна към кафемашината с пликче кафе.

— Взел си ги от столовата — Бьорн огледа надписа върху чашата си. — Ханк Уилямс?

— Написано е с флумастер, така че внимавай да не го изтриеш — предупреди Хари и разкъса пликчето със зъби.

— Джон Фанти — прочете Кая надписа върху своята чаша. — А на твоята какво пише?

— Засега нищо — отвърна Хари.

— Защо?

— *Защото* смятам да пиша имената на главните заподозрени във всеки етап от разследването ни.

Двамата му колеги мълчаха. Кафемашината започна да хъхри.

— Преди кафето да стане, искам да ми изложите три теории — оповести Хари.

Хари прекрати упражнението, докато пиеха втората чаша кафе, а броят на теориите бе нараснал до седем.

— Стига толкова. Това беше за мозъчна загрявка.

Кая застъпваше мнението, че убийствата са на сексуална основа, а извършителят — осъждан за изнасилване. Понеже е знаел, че полицията разполага с биологичните му данни, не е посмял да остави сперма, а е мастурбирал в пликче или нещо подобно, а после е избягал от местопрестъплението. Затова Кая предложи да започнат търсенето сред регистрираните сексуални престъпници и да поискат съдействие от Отдела за борба с порока.

— Не смяташ ли, че напипахме вярна следа? — попита тя.

— Нищо не смятам — възрази Хари. — Опитвам се да бъда непредубеден и възприемчив към всякакви теории.

— Със сигурност имаш мнение по въпроса.

— Да. Мисля, че трите убийства са извършени от едно и също лице или лица. Според мен е възможно да открием някаква връзка между трите жертви, тя на свой ред да ни отведе до вероятен мотив, а мотивът — ако извадим небивал късмет — до виновника или виновниците.

— Небивал късмет ли? Говориш, все едно шансовете ни да открием убицеца граничат с нула.

— Специализираната литература, изписана за серийните убийци, би заела няколко метра по рафтовете — Хари се облегна и сплете ръце на тила си. — Във филмите полицията вика психолог, той изчита докладите по случая и веднага изготвя профил, който безупречно съвпада с характера на престъпника. Хората си мислят, че „Хенри — портрет на сериен убиец“ е достатъчно добро описание, но в действителност серийните убийци се различават един от друг както и останалите хора. Едно-единствено обаче ги отличава от всички други престъпници.

— И кое е то?

— Не ги залавят.

Бьорн Холм се разсмя, но усети колко неуместно реагира и млъкна.

— Как така? — възмути се Кая. — Ами...

— Вероятно имаш предвид случаите, в които разследващите успяват да разберат на какъв принцип убиецът подбира жертвите си, и така го залавят. Но помисли колко убийства остават неразкрити, защото поради привидна липса на връзка се смятат за единични случаи. Хиляди.

Кая погледна Бьорн, а той кимна красноречиво.

— Значи си убеден в наличието на основен модел?

— Да. Трябва да го открием, без да започваме разпити, които да ни разкрият.

— А как именно?

— Докато работех в ПСС — Полицейската служба за сигурност, — често ни възлагаха да определим нивото на заплахата. Справяхме се, без да разговаряме с никого. Разполагахме с търсачка на НАТО години преди да се появят Yahoo и Google. С нейна помощ влизахме тайно където си поискаме и сканирахме на практика файловете от всички компютри с достъп до интернет. Сега трябва да постъпим по същия начин. — Хари погледна часовника. — Затова след час и половина летя за Берген. А след още час и половина ще разговарям с бивша колежка, която — надявам се — ще ни помогне. Затова предлагам да приключим оперативката. Бьорн, с Кая предложихме няколко хипотези. Искам да чуя твоята.

Бьорн Холм подскочи на стола, все едно го стреснаха от сън.

— Моята ли? Ами... боя се, че нямам какво да споделя.

Хари потърка леко долната си челюст.

— Все нещо си открил.

— Не. С колегите от Отдела по експертно-криминална дейност не открихме абсолютно нищо, тактическите следователи — също. Нито по случая „Марит Улсен“, нито по другите два.

— Изминали са два месеца. Не може да е толкова зле, Бьорн.

— Добре, ще повторя. В продължение на два месеца анализирахме, претърсвахме и се взирахме до полуда в снимки, кръвни проби, косми, нокти и какво ли още не. Обсъдихме и отхвърлихме двайсет и четири теории как и защо убиецът е пробил двайсет и четири дупки в челюстта на първите две жертви, и то така, че прободните рани на едната и на другата се намират на еднакъв радиус от въображаем център. В устата на Марит Улсен също се натъкнахме на рани, но според нас са причинени с нож, а убиецът е действал невъздържано и небрежно. С две думи: не разполагаме с нищо.

— А камъчетата в мазето, където беше открита Боргни?

— Подложихме ги на експертиза. Високо съдържание на желязо и магнезий с примеси от алуминий и силиций. Значи, от така наречените магмени скали. Материалът е порест и черен. Да ти говори нещо?

— От вътрешната страна на кътниците и на двете жертви открихте следи от желязо и колтан. Какво ще рече това?

— Че са били убити с едно и също дяволско изобретение, но не можем да определим с какво точно.

Пауза. Хари се прокашля.

— Хайде, Бьорн, изплюй камъчето.

— Моля?

— Откакто дойде, не си спрял да мислиш за това.

Криминалният експерт се почеса по брадата, без да сваля очи от Хари, изкашля се, после пак. Потърси с поглед подкрепа от Кая. Понечи да каже нещо, но се отказа.

— Добре, тогава преминаваме към...

— Открих нещо по въжетото.

Хари и Кая го погледнаха изненадани.

— Мидени черупки.

— Мидени черупки?

— Да. Но не и следи от сол.

Двамата му колеги продължаваха да го гледат с очакване.

— Това е необичайно — обясни Бьорн. — Обикновено в сладководни басейни не се срещат миди.

— И?

— Посъветвах се със специалист биолог. Тази мида се нарича ютландска мида и е най-малката от ред Беззъбки. Среща се само в две норвежки езера.

— И номинираните са?

— Йойерен и Люсерен.

— В Йостфол — веднага се сети Кая. — Намират се близо едно до друго. Големи са.

— Гъсто населена област — намеси се Хари.

— Съжалявам — сви рамене Бьорн Холм.

— Мм.

— По въжето открихте ли надпис къде е произведено?

— Не, точно там е проблемът. Няма никакви отличителни знаци и не прилича на обикновено въже. Влакната са само от органичен произход, няма следи от найлон или друга изкуствена материя.

— Коноп — заключи Хари.

— Какво?

— Коноп. От него се правят и въжета, и хашиш. Ако ти се допуши нещо по-така, отиваш на пристанището и подпалваш въжето, с което корабът за Дания е завързан за кея.

— Не е коноп — възрази Бьорн, опитвайки се да надвика смеха на Кая. — Влакната са от бряст и липа, като брястът е водещ.

— Ръчно изработено норвежко въже — заключи Кая. — Едно време от такъв материал са изработвали въжетата в норвежките имения.

— В именията ли? — изненада се Хари.

— Да — кимна Кая. — Във всяко селище имало поне един майстор въжар. Оставяш дървени трупи да киснат във вода за месец, после излющваш кората и използваш полученото лико. Усукваш го и ето ти въже.

Хари и Бьорн се завъртяха на столовете с лице към Кая.

— Какво има? — леко се смути тя.

— От всеки норвежец ли се очаква да е запознат с тази информация?

— А, това ли? Не, просто дядо ми правеше въжета.

— Аха. И за целта се използват бряст и липа?

— По принцип може да се използва лико от което и да е дърво.

— А съотношението между различните видове?

— Не съм специалист — сви рамене Кая, — но според мен много рядко за едно въже се използва лико от различни дървета. Евен, брат ми, спомена веднъж, че дядо предпочитал липата, защото поемала малко вода и не се налагало да насмолява въжетата.

— Мм. Какво ще кажеш, Бьорн?

— Щом смесването на два вида лико не е обичайно, значи по-лесно ще открием къде е направено въжето.

Хари се изправи и започна да снове напред-назад из стаята. При всяко вдигане на подметките му от линолеума се чуваше шляпане, наподобяващо тежка въздишка.

— Следователно производството на такива въжета е ограничено, а продажбата се осъществява на местно ниво. Логично ли ти звучи, Кая?

— Да.

— Значи, можем да предположим, че въжето е произведено в близост до мястото, където е било използвано. Ръчно изработени въжета едва ли се пренасят далеч от въжарницата.

— По принцип си прав, но...

— Нека тази теория бъде наша отправна точка. Като начало съставете списък на местните производители на въжета близо до Люсерен и Йойерен.

— Вече никой не произвежда такива въжета — възрази Кая.

— Постарайте се — Хари погледна часовника, взе си палтото от облегалката на стола и тръгна към вратата. — Трябва да разберем къде е направено въжето. Надявам се, че Белман не знае за ютландската мида, нали, Бьорн?

В отговор Холм се усмихна със стиснати устни.

— Може ли да проверя теорията ми за убийство от сексуален характер и да се свържа с колегите от Отдела за борба с порока?

— Не — отвърна Хари. — Забраната да говорите за случая се отнася най-вече за колегите, с които работим в Главното управление. Явно отгук някой снася информация на КРИПОС. Затова имате право да обсъждате случая единствено с Гюнар Хаген.

Кая понечи да възрази, ала Бьорн Холм я разубеди с поглед.

— Но може да направиш друго — предложи Хари. — Свържи се с експерт по вулканични дейност и му изпрати резултатите от експертизата на камъчетата.

Русата вежда на Бьорн се повдигна.

— Порест черен камък от магмена скала — напомни Хари. — Какво друго ще е, освен лава? Ще се върна от Берген в четири.

— Поздрави на тамошните колеги — поръча Бьорн и вдигна чашата с кафе.

— Няма да ходя в Управлението.

— Така ли? А къде отиваш?

— В болница „Сандвикен“.

— В „Санд...“

Вратата зад Хари се затръшна. Кая погледна Бьорн Холм, който се втрени като попарен в тресящата се рамка.

— Защо ще ходи в тази болница? — попита Кая. — За консултация със съдебен лекар ли?

— „Сандвикен“ е психиатрична клиника — уточни Бьорн.

— Така ли? Да не би да си е уредил среща с психолог — специалист по серийни убийства?

— Знаех си, че трябва да откажа — прошепна Бьорн. — Ако шефът разбере с какво се занимаваме, ще си изгубим работата, а тази колежка от Берген...

— Какво за нея?

— Здраво й хлопа дъската.

— Да не намекваш, че е...?

— Въдворена за принудително лечение под усилен надзор в психиатрията.

ОСЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

ПАЦИЕНТКАТА

Полицаят правеше една крачка, а за същото време доктор Шеци Ръодсмуен — две. Въпреки това тя се стараше да не изостане съвсем и подтичваше по коридора на болница „Сандвикен“. През високите тесни прозорци се виждаше как дъждът се сипе над фиорда, където измамно зелените листа на дърветата вдъхваха усещането, че пролетта е дошла преди зимата.

Вчера Шеци Ръодсмуен веднага позна полицая по телефона. Все едно през цялото време бе чакала той да се обади и да поиска да говори с Пациентката. Наричаха я с това прозвище, за да ѝ осигурят максимална анонимност след участието ѝ в проведено преди близо година мащабно полицейско разследване. Огромното напрежение я върна там, откъдето току-що бе излязла: психиатричното отделение. Тя действително се възстанови удивително бързо, изписаха я, върна се вкъщи, но журналистите — обсебени до маниакалност от Снежния човек дори след разкриването на самоличността му, — не я оставиха на мира и една вечер преди три месеца Пациентката се обади на доктор Ръодсмуен с молбата отново да постъпи в болницата.

— Значи се е позакрепила? — попита полицаят. — И е на медикаментозна терапия?

— Отговорът на първия въпрос е да. Колкото до втория — задължението да пазя лекарска тайна ми забранява да ви давам информация.

Всъщност Пациентката се намиралше в задоволително здраве и състоянието ѝ не налагаше нито медикаментозна терапия, нито хоспитализация. Въпреки това доктор Ръодсмуен се колебаеше дали да позволи на Хари Хуле да я посети, защото появата му — все пак той оглавяваше разследването по онзи случай — би могла да отприщи рецидив. Клиничната практика бе убедила Шеци Ръодсмуен в ползите от изтласкването, от капсулирането на болезнени преживявания, от забравянето им. Психиатърката смяташе, че колегията неоснователно подценява това свойство на човешката психика. От друга страна,

среща с човек от тежкия период на Пациентката би показал ясно доколко психиката ѝ е укрепнала след лечението.

— Разполагате с половин час — предупреди Шеци Ръодсмуен и отвори вратата към стаята за свиждане. — И не забравяйте колко крехък е постигнатият психичен баланс.

По време на миналото свиждане Хари се озова пред неузнаваема Катрине Брат. Някогашната хубавица с тъмна коса, лъскава кожа и пламък в очите бе отстъпила пред същество, което Хари асоциира с изсъхнало цвете: безжизнено, прекършено, сломено, с избледнели цветове. Докато се ръкуваше с нея, Хари се побоя да не счупи крехката ѝ десница.

Затова посрещна сегашния ѝ вид с облекчение. Катрине изглеждаше по-възрастна или просто изморена, но пламъкът в очите ѝ се бе завърнал. Тя се усмихна и стана от стола.

— Хари Хо — тя го прегърна. — Как е?

— Средна работа. А при теб?

— Кошмарно, но много по-добре от предния път.

Катрине се засмя и Хари разбра, че пак е същата, каквато я помнеше. Или поне се е отърсила от болестта.

— Какво се е случило с челюстта ти? Боли ли те?

— Само когато се храня или говоря. И когато се събуждам.

— Звучи ми познато. Погрознял си от последния път, но се радвам да те видя.

— Подобно.

— Надявам се, че това „подобно“ не се отнася за погрозняването.

— Не, разбира се — усмихна се Хари.

Огледа се. Останалите пациенти в стаята се взираха през прозореца, в скута си или в стената. Изглежда, никой не се интересуваше от разговора му с Катрине. Хари ѝ разказа за последните новости в живота си: за заминаването на Ракел и Олег за чужбина, за Хонконг, за болестта на баща си, за последния случай. Предупреди я да запази информацията за полицейското разследване в тайна. Катрине се засмя.

— А с теб какво става? — поинтересува се той.

— Тук не ме искат повече. Смятат, че съм здрава и само заемам място. Но аз се чувствам добре в болницата. Румсървисът е ужасен, обстановката обаче е спокойна. Имам телевизор, позволяват ми да

излизам и да се връщам когато пожелаея. Нищо чудно след месец-два да се прибера вкъщи, кой знае.

— Кой знае?

— Никой. Психичните сринове са непредвидими. Какво искаш?

— А ти какво искаш да поискам?

Тя го изгледа продължително:

— Секс и помощ за разследването.

— Позна.

— Секс, значи?

— Не, искам помощ.

— Да му се не види. Е, добре, казвай. За какво става дума?

— Тук имате ли компютър с достъп до интернет?

— В стаята за свободни занимания разполагаме с общ компютър, но не е свързан към интернет. Лекарите предпочитат да не рискуват. Компютърът се ползва само за редене на пасианси. В моята стая обаче имам личен лаптоп.

— Използвай общия. — Хари извади неотдавна купената SIM карта от джоба си и я плъзна по масата. — Това е нещо като „мобилен офис“, както се изразиха в магазина. Пъхаш картата в...

— ... един от USB-портовете — прекъсна го Катрине и прибра картата в джоба си. — Кой плаща абонамента?

— Аз. По-точно Хаген.

— Чудесно. Значи, тази вечер ще се развихря из нета. Препоръчай ми някой нов порносайт.

— Нося ти и докладите — Хари избута папка към нея. — Три убийства, три имена. От теб искам да откриеш връзката между тях, както го направи миналия път. Чела ли се нещо за убийствата?

— Да — Катрине дори не погледна папката. — Три жени. Това е общото помежду им.

— Четеш ли вестници?

— По малко. Защо смяташ, че не са случайно подбрани?

— Не съм си изградил твърдо мнение. Търся.

— Но не знаеш какво?

— Точно така.

— И все пак си сигурен, че убиецът на Марит Улсен е убил и другите две жени, така ли? Доколкото разбрах, методът на умъртвяване не съвпада.

Хари се усмихна. Развесели го опитът на Катрине да прикрие колко задълбочено е следила подробностите по случая, публикувани в пресата.

— Не, Катрине, не съм сигурен. Но явно и ти предполагаш същото като мен.

— Разбира се. Нали сме сродни души.

Тя се разсмя и изведнъж стана пак онази ослепителна, ексцентрична Катрине, с която Хари се запозна, преди всичко да се сгромоляса и тя да се превърне в бледо подобие на себе си. Хари усети как в гърлото му заседна буца. Проклетата умора.

— Ще можеш ли да ми помогнеш?

— Да открия нещо, което специалистите в КРИПОС от два месеца безуспешно се мъчат да открият? С допотопен компютър в психиатрична клиника? Изумена съм, че ме молиш за помощ. В Главното управление изобилства от много по-способни компютърни специалисти от мен.

— Знам, но разполагам с информация, която не искам да им дам — призна Хари. — Паролата за пропастта.

Тя го изгледа с недоумение. Хари се озърна, за да се увери, че никой не ги подслушва.

— Докато работех в ПСС по случая „Червеношийката“, ми осигурих достъп до търсачките на ПСС за издирване на терористи. Използвах секретна база данни, създадена от MILNET — мрежата на американските военни структури. През осемдесетте години наследницата ѝ ARPANET — мрежата на Агенцията за сложни изследователски проекти — стана достъпна за комерсиални цели. Впоследствие от ARPANET се разви Интернет, но секретните бази данни продължават да съществуват. Търсачките използват троянски коне, които изтеглят пароли, шифри и актуализации на софтуера. Самолетни и хотелски резервации, преминаване на контролни пунктове по пътищата, банкови преводи по интернет — нищо не остава скрито от тези търсачки.

— Чувала съм за тях, но, честно казано, не вярвах, че наистина съществуват.

— И още как. Създадени са през 1984. Кошмарът от антиутопията на Оруел се сбъдна. Идва ред на най-хубавото: паролата ми все още важи. Проверих.

— И за какво съм ти аз? Можеш да се справиш сам.

— Единствено ПСС използва тази система, и то само в кризисни ситуации. Търсачките ще отведат полицията при компютъра, откъдето са задействани — точно както стои въпросът и с Гугъл. А разбере ли се, че аз или някой друг от Главното управление сме пускали търсачките, рискувам да ме подведат под съдебна отговорност. Но ако установят, че търсенето е проведено от компютър в общо помещение в психиатрична клиника...

Катрине Брат се разсмя, но не със звънливия си смях, а със зловния кикот на вещица.

— Започвам да разбирам. Водещото ми амплоа в случая не е на гениалния детектив, а... — тя разпери ръце — на пациентката Катрине Брат: понеже е невменяема, не може да бъде подведена под съдебна отговорност.

— Точно така — усмихна се Хари. — Освен това си от малцината, на които вярвам, че няма да разпространят информацията. Не си гениална, но притежаваш интелект, По-висок от средния.

— Заслужаваш три разперени пръста, пропити с никотин, в тесния ти задник.

— Никой не бива да узнава върху какво работим. Но ти обещавам, че ще бъдем като „*The Blues Brothers*“^[1].

— On a mission from God?

— На гърба на картата съм написал паролата за достъп.

— И кое ти вдъхва увереност, че ще се справя с тези специални търсачки?

— Принципът е същият като при Гугъл. Дори аз го схванах бързо, докато работех за ПСС — усмихна се иронично той. — Все пак програмата е предназначена за полицаи.

Катрине Брат въздъхна дълбоко.

— Благодаря ти — избърза Хари.

— Нищо не съм ти обещала!

— Кога да дойда пак?

— Дяволите да те вземат!

Катрине удари с длан по масата. Хари забеляза, че някакъв санитар ги наблюдава, и търпеливо изчака, вторачен в дивия поглед на Катрине.

— Не знам — прошепна тя. — Едва ли ще мога посред бял ден да използвам нелегални търсачки.

— Добре, ще дойда след три дни — Хари стана.

— Не забравяш ли нещо?

— Какво?

— Да ми кажеш какво печеля аз от цялата работа?

Хари закопча палтото си.

— Нали вече ми каза какво искаш.

— Какво ис...

Първоначалното недоумение отстъпи пред смайване, когато тя разбра намека му, и извика след него:

— Наглец такъв! Не ти липсва самочувствие!

Хари си хвана такси, поръча да го закарат до летището, извади телефона си и видя три пропуснати повиквания от единствените два номера, които бе запаметил в указателя. Добра новина — явно колегите му бяха открили нещо. Върна обаждането.

— Люсерен — съобщи Кая. — Там имало въжарница, която закрили преди петнайсет години. Ленсманът^[2] на Ютре Енебак ще ни покаже мястото следобед. В района живеели неколцина закоравели престъпници, но провиненията им били по-скоро от битов характер: взлом на къщи и кражби на автомобили. Плюс някакъв домашен насилник, който лежал за побой над жена си. Ленсманът ми изпрати списък на криминално проявените и в момента проверявам дали имат досие в регистъра на осъжданите лица.

— Добре. Ще ме вземеш от летището. Тъкмо ще ти е на път към Люсерен.

— За Люсерен не се минава оттам.

— Все едно. Ела да ме вземеш.

[1] „*The Blues Brothers*“ е американски мюзикъл-комедия за двама братя-затворници, които, за да изкупят вината си, се заемат с „*mission from God*“ — мисия, „спусната им от Господ“: да възродят групата си и с концертните си изяви да подкрепят загиващото сиропиталище в родния им град. Преследват ги полицията, неонацисти и престъпни банди. — Б.пр. ↑

[2] Ленсман — полицейски сътрудник в малко населено място.
— Б.пр. ↑

ДЕВЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

БЯЛАТА НЕВЕСТА

Въпреки ниската скорост волвото на Бьорн Холм здраво подскачаше по тесния път, криволичещ между йостфолдските поля.

Хари спеше на задната седалка.

— Значи, около Люсерен не са извършвани престъпления от сексуален характер — констатира Бьорн.

— По-точно няма данни за такива престъпления — поправи го Кая. — Не разгледа ли статистиката от анонимната анкета във вестника? Един от двайсет интервюирани: признава, че поне веднъж през живота си е извършил акт на сексуално насилие.

— Нима хората отговарят искрено на подобни въпроси? Ако някога съм си позволил да принудя някоя мацка да спи с мен, ще направя всичко възможно да излича този спомен.

— А случвало ли се е да го направиш?

— На мен ли? — Бьорн се изнесе вляво, за да изпревари тътрещия се отпред трактор. — Никога. Аз съм от останалите деветнайсет. Ютре Енебак... Мамка му, как се казваше онзи телевизионен комик, дето е от Ютре Енебак?! Изглежда пълен идиот, със счупени очила и кара мотопед. Еди-кой си от Ютре Енебак, сецате ли се? Страшна пародия.

Кая вдигна рамене. Бьорн погледна в огледалото с надежда, но видя заспалия с отворена уста Хари.

Ленсманът в Ютре Енебак ги чакаше до пречиствателната станция, както се бяха разбрали. Бьорн паркира. Ленсманът се представи като Скай — името се хареса изключително много на криминалния експерт — и ги поведе към пристан, където върху спокойната вода се полюшваха дузина лодки.

— Не е ли рано да ги пускате по вода? — полюбопитства Кая.

— Тази година досега не се образува лед, а според мен времето ще остане меко. За пръв път, откакто се помня.

Качиха се на широка плоскодънна лодка. Бьорн стъпваше най-предпазливо.

— Тук е плитко — отбеляза Кая, докато ленсманът отгласкваше лодката от пристана.

— Да — потвърди той, погледна надолу и запали двигателя с решително дръпване на шнура. — Но въжарницата се намира от другата страна, а там е по-дълбоко. Има и път дотам, ама е много стръмен и се използва рядко.

Премести лоста до двигателя в предно положение. В иглолистната гора с предупредителен кръсък литна птица.

— Мразя морето — сподели Бьорн с Хари, който едва чу думите му, заглушавани от насеченото тракане на двутактовия извънбордов двигател.

Лодката пое плавно по канал между двуметровата тръстика, провря се покрай купчина клонки — вероятно убежище на бобър, предположи Хари, — и продължи по водния тунел между дървета, прилични на мангрови.

— Това не е море, а езеро.

— Все същата гадост — изсумтя Бьорн и се премести към средата на пейката. — Дай ми на мен твърда земя, кравешки тор и планини.

Каналът се разшири и пред тях се появи Люсерен. Минаваха покрай по-големи и по-малки острови, осеяни със скромни, безлюдни през зимата вили. Черните им прозорци сякаш се взираха изпитателно в нашествениците.

— Вили в стил Герхардсен^[1] — поясни ленсманът. — Тук ще си спестите стреса от евентуална почивка на по-тузарското южно крайбрежие, където неизбежно ще започнете да се сравнявате със съседа си чия лодка е по-голяма и чия пристройка към вилата изглежда по-добре.

— Сещаш ли се как се казваше онзи комичен образ от Ютре Енебак? — извика Бьорн, за да заглуши рева на двигателя. — Със счупени очила и мотопед.

Ленсманът само го изгледа безизразно и поклати глава.

— Ето я и въжарницата.

Отпред, на брега, до водата, Хари видя стара самотна продълговата дървена постройка, разположена на стръмен склон, обградена от двете страни с гора. До постройката минаваха релси, спускаха се по скалата и изчезваха в тъмната вода. От стените се

лющеше червена боя. Вместо прозорци и врати имаше обикновени отвори. Хари присви очи. В сумрака му се привидя, че на единия „прозорец“ стои фигура, облечена в бяло.

— Истинско свърталище на призраци — засмя се Бьорн.

— Така се говори — потвърди ленсман Скай и изгаси двигателя.

Във внезапно настъпилата тишина се разнесе ехото от смеха на Бьорн и дрънченето на далечна самотна хлопка.

Кая слезе първа от лодката и с опитни движения я завърза за полуизгнил зеления кол, щръкнал между водните лилии.

Останалите я последваха, стъпиха върху облите камъни, натрупани вместо мост, и влязоха в дълго тясно помещение. Вътре миришеше на смола и урина. Отвън човек не би предположил, че помещението е дълго поне шейсет метра, защото постройката се губеше в гората, а и не беше много висока.

— Заставали са в двата края и са усуквали въжето — обясни Кая, преди Хари да попита.

В единия ъгъл се търкаляха три празни бирени бутилки. До тях някой явно се бе опитвал да пали огън. На срещуположната стена, пред няколко греди, висеше мрежа.

— След Симонсен никой не пожела да стопанисва въжарницата — поясни ленсманът и се огледа. — Оттогава стои празна.

— За какво служат релсите отвън? — поинтересува се Хари.

— За две неща: за да спуска и качва лодката, с която е пренасял дървените трупи, и за да потапя трупите под водата, за да омекнат. Завързваше трупите за желязна количка — сигурно е останала в близката горичка, — спускаше я под водата и я изваждаше след няколко седмици, когато дървото вече е отлежало. Практичен човек беше Симонсен, и дума да няма.

Неочакван звук от гората стресна и четиримата.

— Овца или елен — предположи ленсманът.

Поведе ги по тясно стълбище към втория етаж. В средата се помещаваше огромна дълга маса, а от двете ѝ страни тръгнаха коридори, чийто край не се виждаше в мрака. През прозорците с изпотрошени стъкла свистеше вятър и развяваше изпояден от молци сватбен воал, увит около главата на женска скулптура. Вместо крака тялото се крепеше върху черен железен статив на колелца.

— Симонсен я използваше за плашило — обясни Скай.

— Тръпки да те побият — Кая застана до ленсмана и се загърна в якето си.

Скай я изгледа изкосо и се усмихна леко:

— Местните деца се боят от нея до смърт. Според възрастните при пълнолуние обикаляла наоколо и търсела жениха, който я изоставил пред олтара. Когато те приближи, се чувало скрибуцане на колелца. Тук съм израснал, знам легендата от малък.

— Така ли? — попита Кая, а Хари едва прикри усмивката си.

— Да. Впрочем, това беше единствената жена в живота на Симонсен. Падаше си малко единак, така да се каже. Но безспорно умееше да прави въжета.

Зад тях Бьорн Холм повдигна въже, намотано на гранче и окачено на гвоздей.

— Да съм ви разрешавал да пипате? — попита Скай, без да се обръща.

Бьорн веднага върна въжето на мястото му.

— Добре, шефе — намеси се Хари и му се усмихна със стиснати устни. — Може ли да пипаме предметите тук?

Ленсманът го изгледа изпитателно.

— Все още не сте ми обяснили защо сте тук.

— Информацията е строго секретна. Съжалявам. Разследваме икономически престъпления.

— Нима? Онзи Хари Хуле, за когото се сещам, разследва убийства.

— Е, този път се занимавам с укриване на данъци, парични злоупотреби и търговия с вътрешна информация. Все някога човек израства в йерархията.

Скай му намигна. Навън пак изкряка птица.

— Напълно си прав, Скай — въздъхна Кая. — Задължението да издействам заповед за обиск е мое, но, както знаеш, не ни достигат кадри и ще ми спестиш много време, ако просто...

Тя се усмихна и откри дребните си остри зъби. Кимна към намотаното въже.

Скай я изгледа. Олюля се на пети напред-назад.

— Ще ви изчакам в лодката — каза и излезе.

Бьорн веднага се хвана на работа. Просна въжето върху масата, отвори малката си раница, запали джобен фенер с връв и кука в единия

край и заби куката между две греди на тавана. Извади лаптопа, преносим микроскоп с формата и големината на чук, свърза го с USB-изхода на лаптопа, провери дали на екрана се появяват изображенията от микроскопа и извади снимка, предварително прехвърлена на лаптопа.

Хари застана до фигурата на невестата и погледна към езерото. В лодката се мержелееше огънче от запалена цигара. Проследи как релсите изчезват във водата. Мразеше да плува в сладководни басейни, особено след една случка с Йойстайн. Двамата избягаха от училище, отидоха до езерцето Хаукшерн в Йостмарка и скочиха от Йевелстюпе — скала, висока около дванайсет метра. Тогава Хари — точно преди да разпори водната повърхност — видя как от езерото под него изпълзя усойница, а после стъкленозеленият леденостуден мрак го пое и в паниката си той погълна сякаш половината езеро, убеден, че повече никога няма да зърне дневна светлина и няма да вдиша въздух. Лъхна го аромат на парфюм — Кая бе застанала зад него.

— Бинго — промърмори Бьорн Холм.

— Същото въже ли е? — обърна се Хари.

— Несъмнено — отвърна Бьорн, докато държеше микроскопа до края на въжето и сравняваше резултата със снимки с висока резолюция. — Липа и бряст. Една и съща дебелина и дължина на влакната. Ала черешката на тортата е прясната следа от срез в края на това въже.

— Какво?

Бьорн Холм посочи на екрана:

— Лявата снимка показва края на въжето от трамплина във „Фрогнер“, увеличено два пъти и пет пъти. А краят на това въже... — Хари затвори очи, за да се наслади на предстоящото откритие — съвпада абсолютно.

Старши инспекторът не бързаше да отваря очи. Въжето, с което бе обесена Марит Улсен, не просто бе изработено тук — то бе отрязано от въжето пред тях. И то съвсем наскоро. Убиецът бе влизал тук преди няколко дни. Хари подуши въздуха.

Спусна се всепоглъщащ мрак. Докато лодката се отдалечаваше, Хари зърна нещо бяло на прозореца.

Кая стоеше при него на носа. Наведе се към него, за да надвика ръмженето на двигателя:

— Човекът, взел въжето, трябва да е от местните. Едва ли между този човек и убиеца има много междинни звена...

— Според мен няма посредници — отвърна Хари. — Въжето е било отрязано съвсем наскоро. Не виждам причина да е било прехвърляно от ръка на ръка.

— Значи, говорим за местен. Или живее наблизо, или има вила — разсъждаваше на глас Кая. — Или е израснал тук и познава района.

— Но защо ще идва чак до тази изоставена въжарница, за да си вземе няколко метра въже? Колко струва в магазина? Няколко стотачки, не повече.

— Може да е минавал наблизо и да се е сетил за въжарницата.

— Добре, но в такъв случай значи е отседнал в някоя от тукашните вили. Иначе трябва да се придвижи с лодка. Ще съставиш ли...?

— Да, ще съставя списък на най-близките съседи. Впрочем, свързах се с вулканолог. Някакъв вманиачен учен от Геоложкия институт. Казва се Феликс Ръост. Занимава се с *volcano-spotting* — хора като него обикалят света и разглеждат вулкани, изригвания и така нататък.

— Говорихте ли?

— Само със сестра му, с която живее. Тя ме помоли да изпратя въпроса си по имейл или като есемес, защото Феликс не комуникирал по друг начин. А и когато се обадох, той и без това не си беше вкъщи: излязъл да играе шах. Изпратих му камъчетата и данните.

Лодката се провираше през плиткия канал към пристана. Бьорн осветяваше пътя с джобното си фенерче, защото над водата се спускаше лека мъгла. Ленсманът изгаси двигателя.

— Виж! — прошепна Кая и почти се облегна на Хари.

Той усети аромата на парфюма ѝ и проследи показалеца ѝ. От мъглата, падаща над тръстиката зад пристана, към светлия конус от фенерчето се понесе голям, ослепително бял самотен гълъб.

— Не е ли... прекрасно — възхитено прошепна тя, засмя се и стисна за малко ръката му.

Скай ги изпрати до пречиствателната станция. Качиха се във волвото го и точно преди да потеглят, Бьорн трескаво свали прозореца

и извика след ленсмана:

— ФРИТЬООФ!

Скай спря и бавно се обърна. Върху безизразното му лице падна отблясък от улична лампа.

— Онзи смешник от телевизията! — поясни Бьорн. — Фритьоф от Ютре Енебак!

— От Ютре Енебак ли? — Скай плю. — Не съм чувал за него.

След двацет и пет минути волвото зави покрай депото за събиране и рециклиране на отпадъци в район „Грьонму“ и пое по шосето. Хари вече бе взел решение.

— Тази информация трябва да стане достояние на КРИПОС — заяви той.

— Какво?! — извикаха в един глас Бьорн и Кая.

— Ще накарам Беате да докладва на КРИПОС, все едно нейните хора от Отдела по експертно-криминална дейност са се натъкнали на това въже, а не ние.

— И защо?

— Ако убиецът живее в района около Люсерен, трябва да се проведе акция „от врата на врата“. Ние тримата нямаме нито възможност, нито достатъчно хора да го направим.

Бьорн Холм удари ядосано с длан по волана.

— Знам — увери го Хари. — Но най-важното е да го хванем, независимо дали ние, или КРИПОС.

Продължиха да пътуват в мълчание, а фалшивата нотка и последните думи на Хари продължи да трепти във въздуха.

[1] Айнар Герхардсен (1897–1987) — виден норвежки политик от Работническата партия, оглавявал три правителства в историята на Норвегия. Един от идеолозите и бащите на норвежката държава на благосъстоянието. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТА ГЛАВА ЙОЙСТАЙН

Бяха спрели тока. Хари натисна няколко пъти ключа за осветлението в тъмния коридор. Напразно. Пробва и в хола. Нищо.

Седна във фатерщула и прикова поглед в мрака.

След малко мобилният му телефон звънна.

— Да, моля.

— Феликс Ръост.

— Наистина ли? — изненада се Хари, защото гласът подхождаше на нежна дребна жена.

— От негово име се обажда Фрида Ларшен, сестра му. Помоли ме да ви съобщя, че камъните, които сте открили, представляват мафична базалтова магма.

— Чакайте малко! Какво означава „мафична“?

— Гореща лава с температура над хиляда градуса и ниска вискозност, поради което е силно подвижна и се разпространява на голямо разстояние след изригването.

— Може ли да е лава от Осло?

— Не.

— Защо? Нали и Осло е изграден върху лава.

— Тя е стара, а лавата от камъните за експертизата са образувани скоро.

— Колко скоро?

Тя закри слушалката с ръка и се чу как задава въпрос на друг човек. Хари не чу отговора му, но нейният глас пак се появи:

— Според брат ми камъните са на възраст между пет и петдесет години, но ако възнамерявате да откриете точно от кой вулкан са, ще ви се отвори доста работа. На света има повече от хиляда и петстотин активни вулкана — толкова са известни, а навярно съществуват и други, неизследвани. Ако ви интересува още нещо, моля да се свържете с Феликс по електронната поща. Асистентката ви написа адреса.

— Но...

Тя затвори.

Хари се колебаеше дали да не ѝ се обади пак, но се отказа и набра друг номер.

— Такси „Осло“.

— Здравсти, Йойстайн, обажда се Хари Хо.

— Шегуваш се. Хари е мъртъв.

— Не съвсем.

— Значи, аз съм мъртъв.

— Имаш ли желание да ме метнеш до дома на родителите ми?

— Не, но ще го направя. Само да закарам един клиент. — Йойстайн се засмя и избухна в кашлица. — Хари! Ама че работа... Ще ти звънна, като пристигна пред вас.

Хари затвори, влезе в спалнята, събра малко багаж в сак — ориентираше се в мрака благодарение на светлината от уличните лампи. После използва светлината от дисплея на телефона си и във всекидневната избра няколко аудиодиска. Не забрави да вземе стека с цигари, чифт белезници и служебния пистолет.

Седна във фатерцула и използва тъмнината да упражни уменията си да борави с оръжие. Пусна хронометъра на ръчния си часовник, извади барабана на своя „Смит & Уесън“, изпразни го и пак го зареди. Вадиш четири патрона, пъхаш четири. Без помощта на устройство за бързо пълнене — само с ловки пръсти. После щракна обратно барабана и го завъртя. Стоп.

Хронометърът показваше шейсет и шест секунди, три над личния му рекорд. Отвори барабана. Лошо. Срещу ударника на револвера стоеше едно от двете празни гнезда. При реални условия това би му коствало живота. Повтори упражнението. Петдесет и девет секунди. Пак „умря“. След двацет минути Йойстайн се обади. Междувременно Хари бе успял да скъси времето с осем секунди и бе умрял цели шест пъти.

— Идвам — каза Хари.

Влезе в кухнята и погледна шкафа под мивката. Поколеба се, но после извади снимките на Радел и Олег и ги мушна във вътрешния си джоб.

— Хонконг? — изсумтя Йойстайн Айкелан и извърна към Хари подпухналото си пиянско лице с дълъг остър нос и тъжно увиснал мустак. — И какво, по дяволите, търси там?

— Познаваш ме — отвърна Хари, а Йойстайн спря на червен светофар пред хотел „Радисън“.

— Не, не те познавам — таксиметровият шофьор започна да си свива цигара. — Откъде ти хрумна?

— Нали израснахме заедно. Да не си забравил?

— И какво от това? Още от малък си беше пълна мистерия, Хари.

Задната врата на таксито се отвори рязко и вътре нахълта мъж в палто:

— До търговски център „Бюпортен“ — спирката на влака за летището. Побързайте, моля.

— Таксито е заето — отбеляза Йойстайн.

— Глупости, лампичката светеше зелено.

— Хонконг ми звучи адски готино. Защо се прибра?

— Извинете, но... — понечи да възрази клиентът.

Йойстайн лапна цигарата и я запали.

— Сабото се обади и ме покани на приятелска сбирка довечера.

— Сабото няма приятели — каза Хари.

— Нали? Затова го попитах: „И кои са приятелите ти?“ „Ти“, отвърна той. „А твоите, Йойстайн?“ „Ти“, отвърнах аз. Теб съвсем те забравихме, Хари. Така става, когато ходиш в... — Йойстайн присви устни като фуния и произнесе отсечено: — Хонконг!

— Ехо! — запротестира мъжът отзад. — Ако сте готови, нека...

Светофарът светна зелено и Йойстайн подаде газ.

— Ще дойдеш ли? Ще се съберем у Сабото.

— Там вони ужасно на потни крака, Йойстайн.

— Но хладилникът му е пълен.

— Съжалявам, но не съм в настроение да купонясвам.

— Да купонясваш? — изсумтя Йойстайн и удари с длан по волана. — Та ти не знаеш какво означава да купонясваш, Хари. Винаги си се чупил от купоните. Спомняш ли си, когато бяхме купили бира и се канехме да ходим в някаква къща в Нурщран заедно с няколко мацки, а ти предложи ние тримата със Сабото да отидем да се напием в бункерите.

— Ей, ама това не е пътят за влака! — извика отчаяно пътникът отзад.

Йойстайн наби спирачки пред червения светофар, праметна настрани рядката си, дълга до раменете коса и се обърна към клиента:

— Така и направихме. Напихме се като кирки, а този мъж пред теб запя „No Surrender“^[1] и спря едва когато Сабото започна да го замеря с празни бутилки.

— Ама моля ви се! — захленчи пътникът и потупа с показалец върху циферблата на часовника си „Таг Хойер“. — Не бива в *никакъв* случай да изпускам последния полет за Стокхолм!

— От бункерите се открива най-хубавата гледка към града — спомни се Хари.

— Да — съгласи се Йойстайн. — Ако съюзниците от антихитлеристката коалиция се бяха опитали да превземат бункерите, немците щяха да ги направят на решето.

— И още как — ухили се глуповато Хари.

— Само да знаеш какво си бяхме обещали ние тримата — обърна се Йойстайн към пътника, взрян в дъжда с надеждата да зърне свободно такси. — Ако проклетите съюзнически войски настъпят, да свалим кожата от скелетите им.

Йойстайн вдигна въображаема картечница към костюмаря и откри огън. Костюмарят се вторачи шокиран в лудия таксиджия, който имитираше с уста автоматичен от кос и бълваше струя от разпенена слюнка. Тя покапа по тъмния прясно изгладен панталон на непознатия мъж. Той въздъхна, отвори вратата на таксито и излезе под дъжда.

Йойстайн избухна в дрезгав, заразителен смях.

— Сигурно те е треснала носталгията — предположи той. — Затова си се прибрал. Пак ти се е доцяло да потанцуваш с шармантната Килър Куин, с която изгуби девствеността си.

Хари се засмя и поклати глава. В страничното огледало видя как мъжът, който бързаше за летището, се насочи към Националния театър.

— Баща ми е тежко болен. Не му остава много.

— Мамка му — Йойстайн потегли. — Читав човек с той.

— Благодаря ти. Помислих, че ще искаш да го знаеш.

— Разбира се. Ще кажа на моите старци.

— Пристигнахме — извести Йойстайн пред гаража на малката жълта дървена къща в „Опсал“.

— Да.

Йойстайн дръпна от цигарата жадно и тя пламна като пред експлозия; задържа дима в дробовете си и го издиша с продължително съскане. После наклони глава и изтърси пепелта в пепелника. Хари почувства сантиментално пробуждане в сърцето. За кой ли път виждаше как Йойстайн накланя глава, все едно цигарата му тежи и ще падне, ако не се подпре, а пепелта се сипе върху пода в училищната пушалня; в празна бирена бутилка на купон, където с Хари са попаднали случайно; върху студен груб бетонен под.

— Шибаният живот е толкова несправедлив — процеди Йойстайн. — Твоят баща не е близвал алкохол, ходел е на неделни походи и е работил като преподавател. Моят пиеше, работеше във фабрика „Кадок“, където всички боледуваха от астма и обриви, и не е мръдвал и на милиметър от дивана, след като се прибере, пребит от умора. Но е здрав като камък.

Хари си спомни фабрика „Кадок“. Наобратно името се чете Кодак. Собственикът на норвежката фабрика, родом от Сьонмьор, чул някъде, че Ийстман нарекъл фирмата си за производство на фотоапарати „Кодак“, защото звукосъчетанието се запомняло и произнасяло лесно навсякъде по света. „Кадок“ обаче затвори преди много години и вече никой не си я спомняше.

— Няма нищо вечно — отбеляза Хари.

Йойстайн кимна, все едно и той мислеше същото.

— Обади се, ако имаш нужда от нещо, Хари.

— Непременно.

Хари изчака гумите да захрущят по чакъла и таксито да се изгуби от погледа му. Чак тогава отключи и влезе. Светна лампата и остави вратата сама да се хлопне зад гърба му. Миризмата, тишината, светлината, падаща върху гардероба — всичко това му проговори. Сякаш се потопи в басейн от спомени. Те го обгърнаха, стоплиха душата му, а в гърлото му заседна буца. Съблече си палтото и си изхлузи обувките. И започна пътуването си от стая в стая, от година в година, от майка си и баща си към Съос. Накрая стигна и до себе си. Прекрачи прага на детската си стая. Посрещна го плакатът на група „Клаш“ — онази прословута снимка от обложката на албума им, която изобразява музикант, замахнал да размаже китарата си в пода.

Хари легна и вдиша мириса на дюшека. А после сълзите му рукнаха.

[1] „No surrender“ (англ.) — „Няма да се предам“ — песен на Брус Спрингстийн. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА БЕЛОСНЕЖЕН

В осем без десет вечерта Микаел Белман се изкачваше по „Карл Юхан“ — една от най-скромните главни улици на света. Белман се намираще точно в центъра на Кралство Норвегия — в самата пресечна точка на кръста, върху чиито въображаеми страни са разположени най-важните сгради в страната. Отляво беше Университетът — крепост на знанието, отдясно — Националният театър — средище на културата, отзад, в парка, се издигаше величествено Кралският дворец, а отпред — триста крачки по-нататък — Стуртингът. Точно в осем Белман пое по каменните стълби към главния вход на Норвежкия парламент. Стуртингът, както впрочем повечето сгради в Осло, не блестеше с великолепие и внушителност. Два льва от гранит, добит в Грурюд, пазеха двата подстъпа към издигнатата част пред входа.

Вратата пред Белман се отвори, преди да я е докоснал. Той влезе и се огледа. Пред него се появи охранител и кимна дружелюбно, но безкомпромисно към рамков металдетектор от марката „Джилардони“. Чу се писукане. За десет секунди служителят установи, че не оръжие, а катарамата на Белмановия колан е задействала алармата. Расмус Улсен го чакаше, облегнат на рецепцията. Слабичкият вдовец се ръкува с посетителя, поведе го по коридора и започна с механичния глас на екскурзовод с многогодишен опит:

— В Стуртинга работят триста и осемдесет души, от които сто шейсет и девет депутати. Построен е през 1866 по проект на Емил Виктор Ланглет, който впрочем има шведски произход. В момента се намираме на главното стълбище. Каменната мозайка на стената е озаглавена „Общество“ — автор Елсе Хаген, 1950. А портретът на краля е нарисуван през...

Качиха се в прословутата зала на Стуртинга, където обикновено се провеждат срещи между депутати и журналисти. Микаел я разпозна — неведнъж я бе гледал по телевизията. Покрай двамата мъже профучаха няколко непознати лица. Расмус обясни, че допреди малко парламентарните комисии заседавали, но Белман изобщо не го

слушаше. Разходката из коридорите на властта го разочарова. Интериорът наистина бе издържан в жълто и червено, но къде остана онази внушителност и тържественост, която да вдъхва респект към народните избраници? Норвегия — малка и доскоро съвсем бедна демокрация — така и не успя да се раздели с този свой недостатък — вкуса към непретенциозното и семплото. И все пак Микаел Белман се върна в родината си. Е, не съумя да се настани по висшите етажи, сред лъвовете в Европол, но тук щеше по-бързо да задмине конкуренцията от джуджета и неудачници.

— Цялата тази зала е била кабинет на Тербовен^[1] по време на войната — обясни Расмус. — Днес, разбира се, никой политик не разполага с толкова голям кабинет.

— Как вървеше бракът ви?

— Моля?

— С Марит карахте ли се?

— Тъъ... не.

Расмус Улсен изглеждаше съкрушен. Ускори крачка, за да се отърве от въпросите на полицаия, или за да се отдалечат на безопасно място, където никой не може да ги чуе. Чак когато затвори вратата на кабинета си отвътре, Улсен си отдъхна, разтреперан.

— С Марит преживяхме и хубави, и трудни моменти. Вие женен ли сте, Белман?

Микаел кимна.

— Значи ме разбирате.

— Изневерявала ли ви е?

— Не. Напълно изключено е.

„Защото беше толкова дебела ли?“ — едва се сдържа да попита Белман. Прецени, че е безсмислено да се заяжда, защото вече постигна целта си — в погледа на Расмус Улсен се появи колебание, угълчето на едното му око трепна, а зениците му се присвиха едва доловимо.

— А вие, господин Улсен? Вие изневерявахте ли й?

— Не — отвърна мъжът през зъби.

Под дълбоките бръчки на челото му плъзна червенина.

Белман наклони глава. Нито за миг не бе заподозрял Расмус Улсен като убиец на съпругата си. Тогава защо измъчва клетия вдовец с подобни въпроси? Отговорът беше съвсем елементарен: защото нямаше кого друго да разпитва и не разполагаше с никакви следи.

Затова Белман просто изливаше гнева и безсилието си върху нещастника.

— А вие, инспекторе?

— Какво за мен? — Белман едва сдържа прозявката си.

— Вие изневерявате ли на жена си?

— Моята съпруга е много красива — усмихна се Белман. — Освен това имаме две деца. Вие нямате, а това подтиква към... повече забавления. Мой източник твърди, че преди известно време сте имали семейни проблеми.

— Съседката ли ви го каза? Марит често споделяше с нея. Да, наистина преди няколко месеца се поскарахме, защото тя започна да ме ревнува. Назначих за партиен функционер младо момиче от младежката организация. Точно така се запознах навремето с Марит и тя...

Гласът на Расмус Улсен се изгуби и Белман видя как очите му се наливат със сълзи.

— Марит нямаше основания да се притеснява, но реши да замине в планината за няколко дни, за да размисли на спокойствие. После всичко се оправи.

Телефонът на Белман звънна. Той го извади, видя името на екрана и вдигна:

— Ало.

Докато слушаше какво му съобщават, усещаше как пулсът му се ускорява. Обзе го силен пристъп на гняв.

— Въже ли? — повтори той. — До Люсерен? Това не се ли намира в... Ютре Енебак? Благодаря.

Прибра телефона в джоба на палтото си.

— Налага се да тръгвам, господин Улсен. Благодаря ви за отделеното време.

Докато минаваше през залата, Белман спря да огледа още веднъж някогашния кабинет на райхскомисаря Тербовен. После излезе с бърза крачка.

В един през нощта Хари слушаше как Марта Уейнрайт пее за „*far away*“ и „... *whatever remains is yet to be found*“^[2].

Чувстваше се изцеден. Пред него, върху ниска масичка, стояха телефонът, запалката и станиолът със завитата в него кафява бучка опиум. Не я бе докоснал. Ала приближаваше времето, когато ще трябва да възстанови режима си, да спи редовно, да почива. Държеше снимка на Раquel. В синя рокля. Хари затвори очи и усети аромата ѝ. Чу гласа ѝ: „виж!“. Тя стисва ръката му. Водата наоколо е черна и дълбока и Раquel се носи тихо по нея — бяла и ефирна. Вятърът повдигна сватбения ѝ воал и оголва ослепително белите пера. Дългата фина шия оформя въпросителен знак. Какво става? Тя излиза на брега. Колелцата под черния железен скелет проплакват. Тя влиза в къщата и изчезва. Появява се на втория етаж с примка около шията. До нея стои мъж в черен костюм с бяло цвете, затъкнато в ревера. Пред двамата, с гръб към Хари, свещеник в бяла одежда бавно чете от богослужебна книга. Неочаквано свещеникът се обръща. Лицето и ръцете му са побелели. От сняг.

Хари се стресна и се разбуди.

Премигна в тъмното. Чу някакъв звук, но не гласа на Марта Уейнрайт. Телефонът му вибрираше със светнал екран на масичката. Хари се пресегна да го вземе.

— Да — обади се той със задавен глас.

— Открих я.

— Какво откри? — Той се надигна в леглото.

— Връзката. Жертвите не са три, а четири.

[1] Йозеф Тербовен (1898–1945) — немски политик, райхскомисар на окупираните от хитлеристката армия части от Норвегия по време на Втората световна война. — Б.пр. ↑

[2] *Far away* (англ.) — надалеч; *whatever remains is yet to be found* (англ.) останало, предстои да бъде открито. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

ТЪРСАЧКА

— Първо пробвах с трите имена, които ми даде — обясни Катрине Брат. — Боргни Стем-Мюре, Шарлоте Лол и Марит Улсен. Но не получих никакъв адекватен резултат. Затова в полето добавих имената на всички лица в Норвегия, обявени за изчезнали, и се сдобих с храна за размисъл.

— Чакай малко — Хари се отърси напълно от съня. — Откъде, за бога, се сдоби с имената на изчезналите лица?

— От вътрешната мрежа на Отдела за издирване, откъде другаде?

Хари простена, а Катрине продължи:

— Появи се име, което свързва трите жертви. Следиш ли ми мисълта?

— Да...

— Жената се казва Аделе Ветлесен, на два̀сет и осем години, живее в Драмен. През ноември приятелят ѝ подал сигнал в полицията, че Аделе е в неизвестност. В системата на норвежките железници открих, че на седми ноември Аделе си е купила по интернет билет за влак от Драмен за Юстаусе. На същата дата Боргни Стем-Мюре си е взела билет пак за Юстаусе, но от Конгсберг.

— Юстаусе не е центърът на света — отбеляза Хари.

— Това не е град, а планинска местност, където заможни бергенски фамилии притежават вили, а туристическият съюз е построил хижи по високите места, та норвежките да продължат традицията на Амюнсен и Нансен и да скитат от хижа на хижа със ски, два̀сет и пет килограма на гърба и страх, че може и да умрат. Искат да си вдигнат адреналина.

— Ходила ли си там?

— Бившият ми съпруг имаше вила в района. Семейството му е толкова богато, че във вилата няма вода и ток. Глезотии като сауна и джакузи са запазена марка на парвенютата.

— Кажы сега какво си открила за жертвите.

— На името на Марит Улсен няма регистриран билет за влак. Затова пък ПОС терминално устройство във вагон-ресторанта по същата линия е регистрирало плащане от Марит в четиринайсет и тринайсет предния ден. Според разписанието по това време влакът се е намирал между Ол и Яйло, тоест близо до Юстаусе.

— И какво от това? Влакът отива чак до Берген. Може Марит да е отивала там.

— Ти... — подхвана остро Катрине Брат, но млъкна, изчака малко и продължи по-тихо: — Ти за глупачка ли ме мислиш? Хотелът в Юстаусе е регистрирал нощувка в двойна стая на името на Расмус Улсен, който в Централния адресен регистър е вписан със същия адрес като Марит Улсен. Затова предположих, че...

— Да, Расмус Улсен е неин съпруг. Защо шепнеш?

— Защото току-що покрай мен мина дежурният санитар. Вече успяхме да установим, че две от жертвите и една жена в неизвестност са се намирали в Юстаусе в един и същ ден. Как ти се струва?

— Сериозно съвпадение, но не можем да изключим вероятността да е напълно случайно.

— Съгласна съм. Ето и останалото. Въведох името на Шарлоте Лол и Юстаусе, но търсенето не даде никакъв резултат. Затова реших да проверя къде се е намирала Шарлоте в деня, когато останалите три жертви са били в Юстаусе. И установих, че два дни по-рано Шарлоте е заредила дизел на бензиностанция близо до Хьонефос.

— Хьонефос се намира доста далеч от Юстаусе.

— Но ако тръгнеш от Осло за Юстаусе, минаваш през Хьонефос. Пробвах да намеря автомобил, регистриран на името на Шарлоте Лол или евентуално на неин приятел. Ако на пунктовете за контрол са плащали с карта, можем да разберем накъде са пътували.

— Мм.

— За жалост Шарлоте не е имала нито кола, нито приятел. Или поне не ги е регистрирала.

— И все пак може да е имала гадже.

— Да. В базата данни на Европарк открих автомобил в Яйло на името на Иска Пелър.

— Яйло се намира само на няколко мили. Но коя е... Иска Пелър?

— Според данните на кредитната й карта живее в Бристъл, Сидни, Австралия. Стигнах до нея, защото е един от хората с най-висок резултат в търсенето за връзките на Шарлоте Лол.

— За пръв път чувам за такова търсене.

— Когато през последните няколко години двама души са плащали с карта в един и същ ресторант по едно и също време, това обикновено означава, че са вечеряли заедно и поделили сметката. Или ако двама души са си купили карта за един и същи фитнес център и са я активирали на една и съща дата; или повече от веднъж са се возили един до друг в самолет... Схващаш ли идеята?

— Да — потвърди Хари. — И не се съмнявам, че си проверила какъв модел е автомобилът. Да позная ли?

— Върви на дизел, да — малко троснато отвърна Катрине. — Искаш ли да чуеш о станалото, или не?

— Разбира се.

— В хижите, собственост на Туристическото дружество, всичко е на самообслужване. Ако всички легла са заети, лягаш на пода върху дюшек или в спален чувал. Нощувката струва само сто и седемдесет крони. Можеш да платиш в брой на касата, или да оставиш еднократно пълномощно с разрешение да изтеглят сумата от сметката ти.

— С други думи, няма как да разберем кой кога е нощувал в такава хижа, така ли?

— Ако са платили в брой — не. Но ако са оставили пълномощно, после ще се осъществи транзакция между сметката на туриста и сметката на Туристическото дружество, а в системата се вписва за коя хижа и на коя дата е извършено плащането.

— По мои спомени търсенето на банкови транзакции е доста трудна задача.

— Не и ако човек с остър ум въведе подходящи критерии за търсене.

— А в нашия случай разполагаме с такъв човек, нали?

— Явно да. На двайсети ноември от сметката на Иска Пелър е изтеглена сума за четири последователни нощувки за двама в различни хижи на Туристическото дружество.

— Тоест четиридневен планински преход.

— Да. Последната хижа, където са нощували на седми ноември, се нарича „Ховасхюта“ и се намира на половин ден път от Юстаусе.

— Интересно.

— Още по-интересно е от чии две сметки също са изтеглени пари за нощувка в „Ховасхюта“ на седми ноември. Познай.

— Ако две от жертвите наскоро са нощували на едно място, КРИПОС щяха отдавна да са го открили. Следователно не говорим за Марит Улсен и Боргни Стем-Мюре. Остава онова момиче, изчезналото. Как се казваше?

— Аделе Ветлесен. Позна. Платила е за двама души, но няма как да разбере кой е бил спътникът ѝ.

— Нали каза, че пари за нощувка в същата хижа са изтеглени от още една сметка? На чие име се води?

— Не е толкова интересен. Някакъв човек от Ставангер.

Хари извади лист и химикалка и записа името и адреса на човека от Ставангер и на Иска Пелър в Сидни.

— Търсачката май ти е харесала — отбеляза той.

— И още как. Все едно пилотираш стар бомбардировач. Малко ръждясала и мудна машина, ала веднъж вдигнеш ли я във въздуха... стой, та гледай. Какво ще кажеш за резултата?

Хари се позамисли.

— Ти доказваш, че жена, обявена за изчезнала, и друга жена, която навярно няма нищо общо със случая, са се намирали на едно и също място по едно и също време. Засега не виждам причина за въодушевление. Склонен съм да приема хипотезата ти, че една от жертвите — Шарлоте Лол — също е пренощувала в хижата. Открила си и доказателства, че другите две жертви — Боргни Стем-Мюре и Марит Улсен — са се намирали близо до Юстаусе по същото време. Общо взето...

— Какво?

— Общо взето те поздравявам за свършената работа. Спази твоята част от уговорката. Колкото до моята...

— Ако обичаш, веднага махни противната си самодоволна усмивка! Не говорех сериозно, често ръся пълни глупости, не го ли разбра?

Катрине Брат затръшна слушалката.

ДВАЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

ПЪТНИК

В автобуса нямаше други пътници. Стине долепи чело до прозореца, за да не вижда отражението си. Вторачи се и безлюдната тъмна спирка. Хем се надяваше да се появи някой, хем се страхуваше от такава поява.

Цяла вечер той седя до прозореца в „Крабе“ с халба бира пред себе си и се взира неотклонно в нея, без да помръдва. Плетена шапка, руса коса, сини очи, изпълнени с безумие. Погледът му се смееше, пронизваше, умоляваше, викаше името ѝ. Накрая Стине не издържа и подкани Матилде да си тръгнат, но Матилде тъкмо се бе заговорила с американец — работник в нефтена платформа — и искаше да остане до по-късно. Затова Стине грабна палтото си, изтича до близката спирка и се качи в автобуса за Волан.

Погледна червените цифри върху дигиталния часовник над шофьорското място. Молеше се вратите да се затворят и автобусът да потегли. Оставаше още минута.

Не вдигна очи нито когато чу тичащи стъпки, нито когато той със запъхтян глас си купи билет от шофьора, нито когато седна до нея.

— Стине, струва ми се, че ме отбягваш — отбеляза той.

— О, здрасти, Елиас.

Тя не отмести поглед от мокрия асфалт. Защо седна толкова назад в автобуса? Трябваше да си избере място по-близо до шофьора.

— Опасно е да се прибираш сама през нощта.

— Така ли? — промърмори тя с надеждата да се появи някой — все едно кой.

— Не четеш ли вестници? Две момичета от Осло, а сега и онази депутатка. Как ѝ беше името?

— Нямам представа — излъга Стине и усети как сърцето ѝ започва да бие лудо.

— Марит Улсен — отговори си Елиас. — От Работническата партия. Другите две жени се казват Боргни и Шарлоте. Сигурна ли си, че не си чувала имената им, Стине?

— Не чета вестници.

Дано се появи някой!

— И трите са били свестни момичета.

— Явно ги познаваш — Стине веднага съжали за саркастичния си тон. Язвителната реплика ѝ се изплъзна, защото изпитваше силен страх.

— Не отблизо, разбира се — уточни Елиас. — Но първото ми впечатление беше изцяло положително. Както вероятно си разбрала, държа много на първото впечатление.

Тя се вторачи в ръката, която той сложи върху коляното ѝ.

— Не...

Дори в тази единствена сричка звучеше отчаяна молба.

— Какво има, Стине?

Тя го погледна. По детски откритото му лице изразяваше неподправено недоумение. Прииска ѝ се да изкрещи, да скочи от мястото си. Отпред се чуха стъпки. Качи се трети пътник. Мъж в зряла възраст. Насочи се към тях. Стине се опита да привлече вниманието му, да му подсказе какво става, но периферията на шапката закриваше очите му, а и изглеждаше изцяло погълнат от необходимостта да прибере рестото и билета в портфейла си. Все пак Стине изпита облекчение, защото мъжът седна точно зад тях.

— Направо не ми стига умът как полицията още не е открила връзката помежду им — продължи Елиас. — Какво толкова сложно има? И трите са обичали да ходят на планина. А през онази нощ са отседнали в „Ховасхюта“. Според теб редно ли е да съобщя в полицията?

— Вероятно да — прошепна Стине.

Ако действа бързо, ще успее да се провери покрай Елиас и да слезе от автобуса. Ала преди да довърши мисълта си, хидравличната система изпръхтя като кон, вратите се затвориха и автобусът потегли. Стине затвори очи.

— Просто не искам да ме замесват. Разбираш ме, нали?

Тя кимна, без да отваря очи.

— Добре. Сега ще ти разкажа за още един човек, който беше там. Него несъмнено го познаваш.

ТРЕТА ЧАСТ

ДВАЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

СТАВАНГЕР

— Мирише на... — сбърчи нос Кая.

— На тор — подсказа ѝ Хари. — По-точно на кравешки тор. Добре дошла в Ярен.

От процепите между облаците, надвиснали над зелените поляни, се процеждаше утринна светлина. Иззад каменни огради крави сподиряха с поглед таксито. Хари и Кая пътуваха от летище „Сула“ към центъра на Ставангер.

Той се наведе към предните седалки:

— Извинете, може ли да карате малко по-бързо?

И му показва служебната си карта. Шофьорът се усмихна, настъпи газта и колата полетя по шосето.

— Да не би да се страхуваш, че ще закъснеем? — попита Кая, след като Хари се отпусна до нея.

— Не си вдига телефона, не ходи на работа — лаконично обясни той.

Нямаше нужда да изброява повече аргументи.

След снощния разговор с Катрине Брат Хари прегледа записките си. Разполагаше с имената, телефонните номера и адресите на двама живи, по всяка вероятност нощували заедно с трите жертви на убиеца в една и съща хижа през ноември. Хари погледна часовника си, изчисли, че в Сидни по това време е ранен предобед, и набра номера на Иска Пелър. Тя вдигна и остана силно изненадана от въпроса му за „Ховасхюта“. Не успя да разкаже почти нищо за престоя си там, защото прекарала цялата вечер и нощ в отделна стая с треска: вероятно заради продължителния преход с мокри от пот дрехи на гърба, вероятно заради липсата на тренинг, или просто защото грипът не подбира. Така или иначе, Иска едва се добрала до хижата, където нейната приятелка и спътница Шарлоте Лол веднага я изпратила в леглото. Иска потънала мигом в нездрав унес, боляло я цялото тяло, потяла се и я побивали тръпки. Когато двете с Шарлоте пристигнали в хижата, вътре нямало други туристи, затова Иска изобщо не разбрала

нито какво са правили останалите вечерта, нито що за хора са били. На следващия ден останала в леглото, докато посетителите си отидат, а после местен полицай дошъл да вземе нея и Шарлоте с моторна шейна. Закарал ги в дома си и им предложил да пренощуват при него, защото в хотела нямало свободни места, и те приели, но вечерта си променили решението, качили се на късния влак за Яйло и отседнали в местния хотел. Шарлоте не ѝ разказала нищо за вечерта в „Ховасхюта“. И Иска останала с впечатлението, че нямало нищо за разказване: обикновена скучна вечер.

Пет дни след края на планинския преход — все още с лека треска — госпожица Пелър заминала за Сидни. След пристигането си у дома, с Шарлоте редовно си пишели имейли, но в тях Иска не доловила нищо тревожно. И най-неочаквано ѝ съобщили шокиращата новина, че тялото на приятелката ѝ е открито зад стара изоставена кола в горичка до езерото Даушоев в покрайнините на Осло.

Деликатно, но без да увърта, Хари ѝ обясни, че полицията е сериозно загрижена за безопасността на туристите, нощували в хижата през онази нощ, и обеща веднага да се свърже с Нийл Маккормак — началник на Отдел „Убийства“ в Южното полицейско управление в Сидни, с когото Хари бе работил. Предупреди Иска Пелър, че Маккормак ще я разпита и ще ѝ назначи полицейска охрана, независимо от голямото разстояние между Норвегия и Австралия. Иска Пелър прие новината сравнително хладнокръвно.

После Хари се обади на втория телефонен номер, който Катрине му продиктува: на човек от Ставангер. След четири опита никой не вдигна. Това, разбира се, не означаваше нищо. Не всеки спи с включен мобилен телефон. Кая Сулнес обаче не бе изключила своя и вдигна на второто прозвъняване. Хари ѝ каза да се яви на спирката за влака към летището в шест и пет, защото ще летят за Ставангер с първия полет. Тя отвърна само „да“.

Пристигнаха на летището в шест и половина. Хари пак опита да се свърже със ставангерския номер. Напрасно. След час кацнаха на летище „Сула“. На номера отново не отговори никой. Докато вървяха към стоянката за таксите, Кая се свърза с работодателя на лицето и се оказа, че не се е явил на работа. Кая предаде думите му на Хари. Старши инспекторът внимателно докосна талията ѝ с длан и я избута

напред в опашката. Чакащите запротестираха, задето ги бяха прередили. Преди да се качи в таксито, Хари се обърна към тях:

— Благодаря! Желая ви страхотен ден, приятели.

Точно в осем и шестнайсет минути пристигнаха на адреса: бяла дървена къща във Волан. Хари остави Кая да се заплати с шофьора и слезе от колата, без да затваря вратата. Огледа фасадата на къщата, която не разкриваше нищо за обитателите си. Вдиша влажния, свеж и някак нежен западнонорвежки въздух и се приготви за предстоящото. Защото Хари не изпитваше никакви съмнения. Съществуваше, разбира се, минимална вероятност да греши, но вътрешно Хари виждаше злополучния развой на събитията със същата убеденост, с която очакваше Кая всеки момент да благодари на шофьора за касовата бележка.

— Благодаря — действително каза тя, слезе и хлопна вратата.

Името стоеше върху средния от трите звънеца на входната врата.

Хари го натисна. Във вътрешността на къщата се разнесе звън.

След минута и още три позвънявания Хари натисна най-долния звънец.

Отвори им възрастна жена. Усмихна им се.

Кая предвидливо взе думата:

— Здравейте, казвам се Кая Сулнес, работя в полицията. На етажа над вас не ни отварят. Знаете ли дали има някой?

— Да, има, макар че днес цял ден не се чува нищо — отвърна старицата и забелязала повдигнатите вежди на Хари, побърза да добави: — Стените са тънки и всичко се чува. През нощта дойдоха някакви хора. Понеже апартаментът е мой, старая се да държа нещата под око.

— Държите наемателите си под око, така ли? — попита Хари.

— Да, но не се меся в... — по бузите на старицата изби трескава червенина. — Да не е станало нещо? Никога не съм имала проблеми с...

— Все още не знаем, госпожо.

— Затова най-добре да проверим — допълни Кая. — Ако имате ключ за апартаментата... — Хари знаеше, че в момента Кая прехвърля различни формулировки наум и с нетърпение очакваше

продължението, — ... с удоволствие ще проверим дали всичко е наред — за ваше спокойствие.

Кая Сулнес постъпи много съобразително. При съгласие на хазайката да ги пусне в апартамента, в евентуален доклад с чиста съвест щяха да напишат, че собственичката ги е поканила, а не са нахлули неправомерно в чужд дом и не са направили обиск без заповед. Старицата се поколеба.

— Но ако желаете, влезте сама, а ние ще си тръгнем — продължи Кая. — После ще повикате полиция, линейка или...

— Най-добре елате с мен — прекъсна я разтревожено старицата, а в челото ѝ се вряза дълбока бръчка. — Изчакайте само да взема ключовете.

След минута влязоха в апартамента — чист, подреден и оскъдно мебелиран. Вътре цареше тишина, натрапливо осезаема и почти потискаща — Хари познаваше предобедната тишина в безлюдни жилища, когато делничната суматоха долита отвън като съвсем глух, едва доловим тътен. В апартамента го лъхна мирис на лепило. В антрето забеляза чифт обувки, но нито следа от връхна дреха.

Върху плота в малката кухня стоеше голяма чаена чаша, а на полицата над плота — тенекиени кутии, съдържащи чайове от неизвестен за Хари произход: „*Oolong Tea*“, „*Anji Bai Cha Tea*“. Влязоха във всекидневната. На стената висеше снимка на планински връх. Хари го позна — К2, върхът убиец в Хималаите.

— Ще провериш ли? — Хари кимна към вратата със залепено на нея сърце и застана пред спалнята.

Пое си дълбоко въздух, натисна дръжката и отвори: оправено легло, подредена стая, открянат прозорец, никакъв мирис на лепило, въздух, свеж като детско дихание. Стаята изглеждаше чиста и подредена. Хари чу как хазайката застана на вратата зад него.

— Много странна работа — отбеляза тя. — През нощта чух гласове, а само един си тръгна.

— Гласове ли? Значи са били няколко души?

— Да.

— Колко?

— Трима, предполагам.

— Мъже? Жени? — Хари надникна в гардеробите.

— За щастие стените не са чак толкова тънки.

Дрехи, спален чувал, раница. Още дрехи.

— Защо залагате на трима?

— Единият си тръгна, а отгоре продължиха да се чуват звуци.

— Какви звуци?

Старицата отново се изчерви:

— Глухо топуркане. Като от... сещате се.

— А гласове?

— Не, гласове не се чуваха — отговори жената след кратък размисъл.

Хари излезе от спалнята и с изненада установи, че Кая продължава да стои пред банята. Позата ѝ напомняше човек, огънал се срещу бурен насрещен вятър.

— Всичко наред ли е? — попита Хари.

— Да, да — отвърна тя нервно.

Хари се приближи до нея.

— Какво има? — прошепна той.

— Ами... имам проблеми със затворените врати.

— Добре.

— Просто... съм си такава.

Хари кимна и изведнъж чу шум: шума на преброени дни, на прекъснатата линия, на изчезващи секунди; бързо, трескаво барабанене на вода, която полутече, полукапе. Зад тази врата някой бе пуснал кранчето. Хари беше уверен, че не греши.

— Изчакай тук — обърна се той към Кая и бутна вратата.

Още при влизането усети остра миризма на лепило — още по-силна, отколкото в антрето.

После видя върху пода яке, дънки, слипове, тениска, два черни чорапа, шапка и тънък вълнен пуловер.

Водата капеше от крана над ваната в почти непрекъсната струя. Ваната беше пълна догоре и част от водата се оттичаше в преливника.

Цветът ѝ беше червен, по всяка вероятност от кръв.

Изцъклените очи на голия, мъртвешки бял човек с лепенка на устата гледаха настрани, все едно се опитваха да уловят нещо в мъртвата точка на полезрението му, нещо, което се е появило неочаквано.

Хари не забеляза следи от насилие, външни наранявания или някакво друго обяснение за кръвта.

Прокашля се. Чудеше се как да помоли хазяйката да влезе и да разпознае тялото, без да я стресира излишно.

Тя му спести неприятното задължение, защото застана на прага.

— Боже господи! — простена тя и после пак, като натъртваше върху всяка сричка: — Боже господи! — И накрая проплака жаловито, като призова още по-сериозно подкрепление: — Боже мой, Исусе...

— Това ли е... — подхвана Хари.

— Да — задавено отвърна тя. — Това е моят наемател Елиас. Елиас Скуг.

ДВАЙСЕТ И ПЕТА ГЛАВА ТЕРИТОРИЯ

Старицата закри устата си с ръце и простена:

— Но какво си направил, Елиас, миличък?

— Не е задължително той да го е направил, госпожо — напомни Хари, изведе я от банята и внимателно я насочи към външната врата. — А сега се обадете в полицията и помолете да изпратят екип за оглед на местопрестъпление.

— Местопрестъпление ли? — Очите ѝ се разшириха и потъмняха от шока.

— Да, предайте това на колегите. Ако предпочитате, наберете 112. Ще се справите ли?

— Д... да, разбира се.

Старицата тръгна бавно към апартамента си на долния етаж.

— Имаме петнайсет минути, преди екипът да пристигне — отбеляза Хари.

Събуха си обувките, оставиха ги в антрето и влязоха в стаята по чорапи. Хари се огледа. Мивката беше пълна с дълги руси косми, а върху плота ѝ лежеше плоска туба с използвано съдържание.

— Това не ми прилича на паста за зъби — намръщи се Хари и се наведе над тубата, без да я докосва.

Кая също се приближи.

— Секундно лепило — установи тя. — Най-бързо съхнещото.

— Не бива да влиза в контакт в пръстите, нали?

— Действа мигновено — докато преброиш до три. Притиснеш ли два пръста, намазани с такова лепило, залепнат толкова здраво, че ще се наложи или да ги разрежеш, или да дърпаш, докато кожата ти се отлепи.

Хари погледна Кая, после — трупа във ваната.

— Проклятие — промърмори той. — Направо не е истина...

Главен инспектор Гюнар Хаген таеше сериозни резерви към решението си — вероятно най-глупавото в цялата му кариера в Главното управление — да сформира разследваща група в разрез с министерските разпоредби. Това вещаеше сериозни неприятности. А с избора си Хари Хуле да оглави екипа направо си просеше белята. На вратата на кабинета му се почука и вътре влезе самото олицетворение на бъдещите му проблеми: Микаел Белман. Докато го слушаше, Хаген забеляза, че белезите по лицето на главния инспектор в КРИПОС блестят още по-силно от обикновено, сякаш осветявани от енергията, получена при ядрен разпад, от експлозивна смес с временно потиснат взривен заряд.

— Знам със сигурност, че Хари Хуле и двама негови колеги са ходили до Люсерен във връзка с убийството на Марит Улсен. Беате Льон от Отдела по експертно-криминална дейност ни насочи да проведем акция „от врата до врата“ в района около изоставена въжарница. Един от хората й установил, че въжето, с което Марит Улсен била обесена, е изработено именно там. Дотук всичко звучи добре...

Микаел Белман се олюля на пети. Дори не си бе съблякъл дългия до земята шлифер. Гюнар Хаген си пое дълбоко въздух и се приготви за неприятното продължение, което се точеше мъчително бавно, с тон на лека изненада:

— Но говорихме с ленсмана от Ютре Енебак и той ни съобщи, че прочутият с херостратовия си комплекс^[1] Хари Хуле бил един от тримата разследващи. Твой подчинен се е включил в случая, Хаген.

— Виж сега — продължи Белман, разкопча едно копче на шлифера си и седна. — Харесвам те, Хаген. Смятам те за добър полицаи, а на мен такива кадри ще ми трябват.

— Когато КРИПОС завземе всички правомощия ли?

— Точно така. Веднага бих те назначил на отговорен пост: бил си в армията, знаеш колко важно е да мислиш стратегически, да избягваш битки, обречени на неуспех, да преценяваш кога отстъплението е най-разумното решение...

Хаген кимна.

— Добре — Белман стана. — Да приемем, че Хари Хуле се е озовал близо до Люсерен съвсем случайно, а не във връзка с

убийството на Марит Улсен. А такива случайности повече няма да се повтарят, разбрахме ли се, Гюнар?

Хаген се сепна, когато чу малкото си име от устата на съперника си. В главата му прокъртя ехото от негова реплика, когато самият той се бе обърнал към предшественика си на малко име в опит да създаде задушевна атмосфера, за каквато не съществуваха никакви благоприятстващи предпоставки. Сега Хаген не реагира, защото знаеше, че битката е обречена и той рискува да изгуби и войната, а Белман му предложи съвсем нелоши условия за капитулация. Нещата можеха да се развият много, много по-зле.

— Ще поговоря с Хари — обеща той и пое протегнатата ръка на Белман.

Сякаш стисна мрамор — твърд, студен и безжизнен.

Хари отпи от кафето и отмести показалец от фината дръжка на чашата.

— Значи, вие сте старши инспектор Хари Хуле от Осло — поиска да се увери мъжът, седнал срещу него в дома на хазайката на Елиас Скуг.

Представи се като старши инспектор Кулбьорнсен и за втори път споменаваще званието и името на Хари, като най-силно натърти върху местоработата му — Осло.

— И по какъв случай полицаи от Осло идват в Ставангер, господин Хуле?

— Да подишат чист въздух, да се порадват на прекрасни планини.

— Друго?

— Разходки из фиорда, бейзджъмпинг^[2] от скалната платформа „Прекестулен“, ако ни остане време.

— Значи, Осло ни е изпратило голям авантюрист. Захванали сте се с екстремен спорт, Хуле. Защо не са ме предупредили за вашето посещение?

Старши инспектор Кулбьорнсен придружи думите си с усмивка, тънка като мустака му. Носеше смешна малка шапка — запазена марка на старци и самоуверени хипстъри. Хари си спомни, че Джийн Хекман носеше такава бомбе в ролята на полицаия Попай Дойл във „Френска

връзка“. Доколкото Хари можа да прецени Кулбьорнсен, ставангерският старши инспектор, подобно на култовия персонаж от филма, не би се отклонил от пътя си за близалка и не би се върнал от вратата с думите „имам още един, последен въпрос“.

— Проверете най-долу в купчината постъпили факсове. Сигурен съм, че известието за идването ми е някъде там — Хари погледна мъжа, който влезе в кабинета.

Той беше облечен в бял гащеризон, покриващ цялото му тяло. Свали бялата си шапка и се отпусна на един стол. После погледна Кулбьорнсен и промърмори местна ругатня.

— Е? — попита началникът.

— Прав е — лаборантът кимна към Хари. — Мъжът горе е бил залепен за дъното на ваната със секундно лепило.

— Бил е залепен ли? — Едната вежда на Кулбьорнсен се повдигна, а другата образува V. — Защо използваш страдателен залог? Не избързваш ли с извода, че Елиас Скуг не го е направил сам?

— И е пуснал крана да тече едва-едва, за да се удави по най-бавния и мъчителен начин? — попита Хари. — И всичко това, след като си е залепил устата с тиксо, за да не вика?

— Ще ви кажа кога можете да се намесите в разговора, Осло — срязва го Кулбьорнсен с тънка усмивка.

— Залепен е от главата до петите — продължи експертът. — Задната част на главата му е избърсната и намазана обилно с лепило. Същото важи за раменете, гърба, бедрата, ръцете, краката. С други думи...

— ... след като убиецът е намазал тялото на Елиас с лепило, е изчакал лепилото да се втвърди, после е развил крана съвсем малко и е обрекъл Елиас на бавна смърт. Елиас е започнал битката си с времето и със смъртта. Водата се е покачвала бавно, а силите му са се топели секунда след секунда. Ала ужасът пред лицето на смъртта му е вдъхнал сила да направи последен, отчаян опит да се измъкне. И е успял. Отлепил е по-силния си крак от дъното на ваната. Десния крак. Изтръгнал го е от кожата, която, както се вижда, е останала залепена за ваната, и е започнал да удря по дъното, за да привлече вниманието на хазайката от долния етаж, докато кръвта му е шуртяла. Жената наистина чула тропот.

Хари посочи кухнята, където Кая се опитваше да успокои старичката. Чуваха се ридания.

— Но разтълкувала шума погрешно. Помислила си, че наемателят си е довел мацка...

Хари погледна Кулбьорнсен. Пребледнял, инспекторат изобщо не възнамеряваше да го прекъсва.

— А междувременно Елиас е губел кръв. Много кръв. Отлепена е била цялата кожа на прасеца му. Умората го е прекършила и накрая се е предал. Вероятно е бил в безсъзнание от кръвозагубата, когато водата е стигнала до ноздрите му. — Хари погледна Кулбьорнсен. — Или не, кой знае.

Адамовата ябълка на ставангерския инспектор подскочи нагоре.

Хари заби поглед в празната си чаша.

— С полицай Сулнес ви благодарим за гостоприемството. Време е да се прибираме в Осло. Ако имате въпроси, свържете се с мен на този номер.

Хари го написа в празното поле на вестник, откъсна го и го бутна към Кулбьорнсен. После стана.

— Но... — Кулбьорнсен също се изправи.

Хари стърчеше с двацет сантиметра над него.

— Защо търсихте Елиас Скуг?

— За да го спасим — отвърна Хари и си закопча палтото.

— В какво е бил замесен? Чакайте, Хуле, трябва да изясним нещата.

В заповедната форма, често употребявана от Кулбьорнсен, вече липсваше предишната острота.

— Убеден съм, че вие тук сте напълно способни да стигнете до обяснението — Хари се приближи до кухнята и даде знак на Кая да се приготвя за тръгване. — Ако изпитвате затруднения, свържете се с КРИПОС. Ако трябва, поздравете Микаел Белман от мен.

— От какво искахте да спасите Елиас Скуг?

— От онова, от което не успяхме да го спасим.

В таксито на път за летището Хари гледеше как дъждът се сипе върху зелените поляни. Кая не продума. Хари ѝ беше благодарен за мълчанието.

[1] Херострат — грък от Ефес, през 356 г. пр.н.е. опожарил храма на Артемида (едно от седемте чудеса на света), за да обезсмърти името си. Преносно — честолюбив човек, който се стреми към слава на всяка цена. — Б.пр. ↑

[2] Бейзджъмпингът е екстремн спорт, при който се скача от скала, мост или висока сграда със специален парашут. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА КАНЮЛАТА

Хари и Кая влязоха в топлия влажен кабинет. Посрещна ги Гюнар Хаген, настанил се в стола на Хари. Бьорн Холм седеше зад Хаген. Сви рамене и с мимика показа на колегите си, че няма представа какво е намислил шефът.

— Ставангер, а? — Хаген се изправи.

— Да — потвърди Хари. — Ама не ставайте, шефе.

— Това е твоят стол, а и няма да стоя дълго.

— Така ли?

Хари предчувстваше лоши новини. Не просто лоши, а съдбоносни: никой началник не прекосява пасажа до „Бутдсен“, за да съобщи на подчинен, че бланката за командировъчни е попълнена погрешно.

В стаята единствено Холм остана седнал.

— За мое огромно съжаление трябва да ви кажа, че КРИПОС са разкрили тайното ни разследване. Не ми остава друго, освен да го прекратя.

Възцари се мълчание. Хари чуваше бумтенето на котлите в съседното помещение. Хаген обходи присъстващите с поглед. Очите му се спряха върху Хари:

— Принуден съм да сложа край. Предупредих ви, че трябва да работите при пълна секретност.

— Да, затова помолих Беате Льон да осведоми КРИПОС за възжарницата, а тя ми обеща да представи находката като заслуга на специалист от Отдела по експертно-криминална дейност.

— Явно се е съобразила е молбата ти. Издаде те не тя, а ленсманът от Ютре Енебак, Хари.

Старши инспекторът забели очи и изруга под нос.

Хаген плесна с ръце и звукът отекна сухо между стените:

— Затова съм длъжен да ви наредя незабавно да прекратите всякакви оперативно-издирвателни действия. Имате четирийсет и осем часа да изпразните кабинета. Гомен насай^[1].

Хари, Кая и Бьорн Холм се спогледаха, докато железната врата се затваряше, а бързите стъпки на Хаген отекваха в пасажа.

— Четирийсет и осем часа — наруши пръв мълчанието, Бьорн.
— Някой иска ли кафе?

Хари ритна кошчето за смет, то се удари в стената, а скромното му съдържание — няколко смачкани листа — се пръсна по пода. После кошчето се претърколи обратно към Хари.

— Ще бъда в Държавната болница, ако ви потрябвам — каза той и тръгна към вратата.

Хари премести твърдия дървен стол до прозореца, разтвори вестника и се заслуша в равномерното дишане на баща си. На страницата с обяви известия за предстоящи сватби се мъдреха редом до некролози. Отляво бяха публикувани снимки от погребението на Марит Улсен: премиерът — сериозен, със скръбно изражение, съпартийците й — облечени в черно, а вдовецът Расмус Улсен криеше мъката си зад чифт огромни очила, които никак не му подходяха. Отдясно бе поместено обявление, че напролет дъщерята на известен собственик на корабно дружество — Лене — ще се бракосъчетае със своя любим Тони. Обявата, придружена със снимки на най-изтъкнатите гости на сватбеното тържество, съдържаше и уточнението, че всички гости ще пътуват до Сен Тропе. На последната страница от вестника имаше информация кога ще залезе слънцето в Осло: точно в 16.58. Хари си погледна часовника и установи, че в момента слънцето залязва зад ниските облаци, които не пропускаха нито дъжд, нито сняг. Загледа се в светлините от къщите по склоновете на възвишенията, ограждащи някогашния вулкан. Мисълта, че някой ден кратерът му ще се разтвори, ще ги погълне и ще заличи следите от онова, което в момента представлява благоустроен, добре организиран град с дъх на лека меланхолия, му поддейства някак освобождаващо.

Четирийсет и осем часа. Защо? За да се изнесат от временния си щаб, им трябваша не повече от два. Хари отвори очи и внимателно обмисли положението от всички гледни точки. Добави подробен „доклад“ към личната картотека в главата си.

Две жени, убити по идентичен начин, задушили се в собствената си кръв и инжектирани с кетаномин. Трета жена, обесена от трамплин

на въже, взето от стара въжарница. Мъж, удавил се във ваната в дома си. Анализирани данни сочеха, че всички жертви са се намирали в една и съща хижа по едно и също време. Хари все още нямаше информация за другите туристи, отседнали там през въпросната нощ, и не го осеняваше никакво предположение какви мотиви са движили убиеца и какво се е случило в „Ховасхюта“ през онова денонощие. Разполагаше единствено със следствието, но липсваше причината. Разследването се намирало в задънена улица.

— Хари...

Обърна се. Баща му се бе събудил. Днес Улав Хуле изглеждаше поукрепнал, ала по-свежият му вид вероятно се дължеше на розовината по бузите му и на трескавия пламък в очите. Хари стана и премести стола до леглото му.

— Отдавна ли си тук?

— От десетина минути — излъга Хари.

— Поспах си добре. Сънувах хубави неща.

— Личи си. Изглеждаш много отпочинал, все едно ей-сега ще станеш и ще хукнеш навън.

Хари пооправи възглавницата му. Бащата не се възпротиви, макар че му беше съвсем удобна и не се нуждаеше от наместване.

— Какво е положението с къщата?

— Отлично. Ще живее вечно.

— Добре. Искам да поговорим, Хари.

— Мм.

— Вече си зрял мъж. Ще ме изгубиш по най-естествения начин. Така трябва да бъде, а не както се раздели с майка си. Тогава едва не полудя.

— Така ли? — Хари приглади калъфката.

— Опустоши всичко в стаята си. Крещеше, че ще убиеш лекарите и онези, които са я заразили, искаше да убиеш дори мен, сигурно защото не бях открил болестта ѝ по-рано. Беше преизпълнен с любов.

— Искаш да кажеш: с омраза.

— Не, с любов. Това са двете страни на една и съща монета. Всичко започва от любовта. Омразата се появява впоследствие. Винаги съм си мислил, че смъртта на майка ти те тласна към алкохола. Или по-скоро обичта ти към нея.

— Любовта е машина за убийства — промърмори Хари.

— Какво?

— Един човек ми го каза.

— От всички желания на майка ти не изпълних само едно: да ѝ помогна, когато наближи да си отиде.

Сякаш някой заби спринцовка с ледена вода в гърдите на Хари.

— Не го направих. И, знаеш ли, сине, този спомен не спира да ме гложди. Не е минал и ден, без да се упрекна, задето не изпълних молбата на жената, която обичах повече от всичко.

Хари скочи от стола и тънките дървени крака изпукаха. Отиде до прозореца. Зад него баща му си пое дъх няколко пъти — дълбоко и пресежливо. После продължи:

— Осъзнавам какво бреме ще стоваря върху плещите ти, сине. Но знам и друго: с теб си приличаме и ако не го направиш, няма да си простиш до края на живота си. Ще ти обясня какво да...

— Татко...

— Виждаш ли онази канюла?

— Татко! Престани!

Зад него настъпи мълчание. Чуваше се само хъхрещото дишане на баща му. Хари се загледа в черно-бялата картина пред себе си: облаците притискаха оловносивите си размити лица о покривите на сградите.

— Искам да ме погребете в Ондалснес — обади се баща му.

Да ме погребете. Тези думи прозвучаха като ехо от разговорите с мама и татко в Леща по Великден. Тогава Улав Хуле често обясняваше със сериозен тон на Хари и Съос как да постъпят, ако ги застигне лавина и получат „бронирано сърце“^[2], макар да ги заобикаляше равна местност, разнообразявана от съвсем леки възвишения. Слушайки бащините си наставления, Хари се чувстваше като пасажер в самолет, извършващ вътрешен полет в Монголия, когато стюардесата инструктира как се използват спасителните жилетки. Съветите на баща му звучаха абсурдно, ала въпреки това внушаваха усещане за сигурност и убеденост, че цялото семейство Хуле ще оцелее, стига да се придържа към указанията за безопасност. А сега изведнъж бащата на Хари подкопаваше тази дълбока убеденост.

Хари се изкашля два пъти:

— Защо в Ондалснес? Защо не в града, където...

Хари не довърши, но баща му го разбра: където е погребана майка.

— Искам да ме положат при земляците ми.

— Но ти не се познаваш с повечето от тях.

— Какво значи да познаваш някого? Поне сме произлезли от едно и също място. В крайна сметка въпросът опира точно до корена. Всеки се стреми да се върне към корените си.

— Всеки ли?

— Да, независимо дали го осъзнава, или не.

Алтман, който се грижеше за Улав Хуле, влезе, усмихна се на Хари и потупа красноречиво циферблата на часовника си.

Хари си тръгна. Докато слизаше по стълбите, се размина с двама униформени полицаи. Кимна им машинално. Те само го изгледаха като непознат.

Обикновено Хари копнееше да остане сам и да се наслади на спокойствието, тишината и свободата, които му носеше уединението. Ала заставайки на трамвайната спирка, изведнъж се разколеба. Не знаеше къде иска да отиде, не знаеше какво му се прави. Но беше сигурен, че няма да понесе празната къща в „Опсал“.

Набра номера на Йойстайн.

Таксиметровият шофьор правеше курс до Фагернес, предложи обаче да изпият по бира около полунощ, за да отпразнуват благополучния завършек на поредния работен ден в живота на Йойстайн Айкелан. Хари припомни на приятеля си колко противоположно е алкохолик да пие, а Йойстайн отвърна, че дори алкохолиците понякога имат нужда да му поотпуснат края.

Хари му пожела лек път и затвори. Погледна си часовника. И в главата му пак изникна въпросът защо Хаген им отпусна четирийсет и осем часа.

Трамваят пристигна. Вратите се отвориха с трясък. Топлата вътрешност на мотрисата изглеждаше подкупващо. Хари се обърна и тръгна надолу към центъра.

[1] Гомен насай (яп.) — Съжалявам. — Б.пр. ↑

[2] „Бронирано сърце“ — популярно название на констриктивен перикардит — възпаление на перикарда, което се характеризира с удебеляване и сбръчкване на сърдечната торбичка. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

ДОБРА, С „ДЪЛГИ“ ПРЪСТИ И СВАДЛИВА

— Минавах случайно оттук — оправда се Хари. — Да не излизаш някъде?

— Не — усмихна се Кая, застанала на вратата в дебело шушляково яке. — Просто седя на верандата. Влизай. Обуй тези пантофи.

Хари си събу обувките и тръгна след нея. Минаха през хола и излязоха на покритата веранда. Настаниха се на два големи дървени шезлонга. На улица „Людер Саген“ цареше тишина. Един-единствен автомобил стоеше до тротоара. На втория етаж в отсрещната сграда Хари забеляза мъжка фигура, застанала пред осветения прозорец.

— Казва се Грегер — представи го Кая. — На осемдесет е. От войната непрекъснато наблюдава какво се случва на улицата. Понякога си го представям като мой страж. Мисълта, че ме пази, ми действа успокоително.

— Да, всеки човек има нужда да се чувства закрилян — съгласи се Хари и извади кутията с цигари.

— Ти имаш ли си твой Грегер?

— Не.

— Може ли една?

— Цигара ли?

— От време на време се случва да запаля — засмя се ги. — Пушенето ме... успокоява.

— Мм. Мислила ли си какво ще правиш, след като изтече ултиматумът от четирийсет и осем часа?

— Ще се върна в Отдела — поклати глава тя. — Ще си кача краката върху бюрото и ще чакам да се появи някое по-незначително убийство, което КРИПОС великодушно да ни преотстъпят.

Хари извади две цигари, лапна ги, запали ги и ѝ подаде едната.

— „Now, Voyager“^[1] — засмя се Кая. — Хен... Хен... Как му беше името?

— Хенрийд — отвърна Хари. — Пол Хенрийд.

— А актрисата, на която запали цигара във филма?

— Бети Дейвис.

— Убийствена лента. Да ти донеса ли по-дебело яке?

— Не. Впрочем, защо седиш на верандата? Не живеем на тропиците.

Тя му посочи книгата до себе си.

— Умът ми работи по-добре на студено.

Хари прочете заглавието.

— „Материалистически монизъм“. Хм... Събуди спомени от изпита ми по философия.

— Сигурно. Според теорията на материализма всичко е материя и сила. Всичко представлява част от голямо уравнение, от верижна реакция; явява се следствие от нещо, което вече се е случило.

— А свободната воля е пълна измислица, така ли?

— Да. Действията ни се определят от химичния състав на мозъка ни, а този състав, от своя страна, зависи от избора на партньор на нашите родители, а този избор всъщност е обусловен от химията в мозъка им. И така нататък. Всичко може да се сведе до Големия взрив или още по-назад във времето. И фактът, че тази книга е била написана, и онова, за което мислиш в момента.

— Спомням си за един метеоролог — Хари издуха дим към ноемврийската нощ. — Беше заявил, че при наличие на всички нужни му величини ще предскаже какво ще бъде времето във всеки един бъдещ момент.

— Съгласно тази теория и ние ще можем да предотвратяваме убийствата, преди да са се случили.

— И да предвиждаме, че полицайки със склонност да ми искат цигари назаем, ще четат скъпи философски тухли на мразовити веранди.

Кая се разсмя.

— Тази книга не съм я купувала аз. Намерих я тук, в библиотеката. — Тя дръпна от цигарата и димът попадна в очите ѝ. — По принцип рядко давам пари за книги: или ги и взимам назаем, или ги крада.

— Някак не си те представям като крадла.

— Именно. Затова никога не ме хващат — обясни Кая и си остави цигарата върху пепелника.

Хари се изкашля:

— И защо крадеш?

— Крада само от хора, които познавам и знам, че са достатъчно състоятелни. И не от алчност, а защото съм малко свадлива. Като студентка откъвах ролки тоалетна хартия от университета. Впрочем, сети ли се за заглавието на онази книга от Фанти?

— Не.

— Като се сетиш, изпрати ми го на есемес.

— Съжалявам, но не изпращам есемеси — засмя се Хари.

— Защо?

— Нямам представа — сви рамене Хари. — Просто идеята не ми допада. Както например представители на местното население в някои райони отказват на фотографите да ги снимат, защото смятат, че така ще се почувстват емоционално ограбени.

— Разкрих те! — разпалено извика Кая. — Не пращаш есемеси, за да не оставяш следи. Не искаш да съществуват неопровержими доказателства за личността ти. Държиш да си сигурен, че ще изчезнеш напълно и безвъзвратно.

— Уцели в десетката с това предположение — призна Хари и дръпна от цигарата. — Искаш ли да влезем?

Той кимна към ръцете ѝ — Кая ги беше пъхнала под бедрата си.

— Не, не. Само пръстите ми измръзнаха малко — усмихна се тя. — Но сърцето ми е горещо. А ти?

Хари плъзна поглед над градинската ограда. Очите му пак се спряха върху колата на улицата.

— Какво за мен?

— И ти ли си като мен: добър, с „дълги“ пръсти и свадлив?

— Не, аз съм зъл, почтен и свадлив. А мъжът ти?

Хари зададе въпроса си малко по-рязко, отколкото възнамеряваше, сякаш искаше да я постави на място, задето... задето какво? Задето беше красива, харесваше същите неща като него и му позволи да обуе пантофите на мъжа ѝ, преструвайки се, че той не съществува?

— Какво за него? — усмихна се леко тя.

— Определено има големи крака — изтърси Хари и му се прииска да си забие главата в масата.

Кая се разсмя гръмогласно, а смехът ѝ отекна в тъмната тишина, спускаща се над къщи, градини, гаражи. Именно: гаражи. Всички къщи разполагаха с гаражи. Тогава какво правеше тази кола на улицата? Вероятно съществуваха хиляда причини да е там и все пак...

— Нямам мъж — поясни Кая.

— Значи...

— Тези пантофи са на брат ми.

— А обувките на стълбището?

— И те. Държа ги там, защото съм си втълпила, че мъжки обувки с размер четирийсет и шест и половина действат респектиращо на лоши мъже с коварни намерения.

Придружи обяснението си със съзаклятнически поглед. Хари се престори, че не е схванал подтекста в думите ѝ.

— Значи, брат ти живее при теб?

— Не, почина преди десет години. Този апартамент е ни баща ми. През последните години от следването си живееше тук с татко.

— А баща ти?

— Отиде си почти веднага след Евен. Понеже вече се бях преместила тук, продължих да живея в апартамента.

Кая сви крака към гърдите си и опря глава на коленете си. Хари забеляза елегантната извивка на тила ѝ, вдлъбнатината на мястото, където започва косата ѝ, вдигната на опашка. Няколко кичура се бяха изплъзнали от ластика.

— Често ли мислиш за тях? — попита Хари.

Тя вдигна глава от коленете си.

— По-често за Евен. Татко се изнесе още докато бяхме малки, а мама се затвори в черупка. Евен ми беше и майка, и баща. Помагаше ми, окуражаваше ме, възпитаваше ме, служеше ми за пример. В очите ми беше безгрешен. Когато си бил толкова близък с някого, както ние с Евен, връзката помежду ви никога не изгубва силата си. Никога.

Хари кимна.

Кая се прокашля предпазливо:

— Как е баща ти?

Хари огледа пепелта на върха на цигарата си.

— Не ти ли се струва странно, че Хаген ни отпусна четирийсет и осем часа? И два стигат да се изнесем.

— Да, прав си.

— Вероятно е искал през тези два дни да свършим нещо полезно. Кая го погледна.

— Не да се занимаваме със започнатия случай, защото КРИПОС го поеа изцяло, но пък дочух, че Отделът за и издирване на изчезнали лица се нуждае от подкрепление — подхвърли Хари.

— В смисъл?

— Аделе Ветлесен е млада жена и досега името ѝ не е било свързвано с убийство.

— Да не смяташ, че трябва да...

— Смятам, че утре в седем трябва да отидем на работа и да помислим как да свършим нещо полезно — заяви Хари.

Кая Сулнес дръпна от цигарата. Издуха дима и пак дръпна.

— Успокоява ли те? — попита Хари с лека усмивка.

Кая поклати глава и протегна напред ръката, с която държеше цигарата.

— Не искам да си изгубя работата, Хари.

— Присъствието утре е по желание. И Бьорн би се поколебал на твоето място.

Кая продължи да пуши. Хари загаси своята цигара.

— Време е да си тръгвам. А и зъбите ти вече затракаха.

На излизане от сградата се опита да види дали в паркирания автомобил има човек, но не успя. Трябваше да се приближи до колата. Хари предпочете да не го прави.

В „Опсал“ бащината му къща го очакваше: просторна, празна, придаваща ехо на всеки звук.

Хари легна в някогашната си детска стая и затвори очи.

Присъни му се сънят, който толкова често сънуваше.

На пристанище в Сидни някаква верига излиза изпод водата. Подава се медуза. Не, не медуза, а червената ѝ коса, която плува около бялото лице. После дойде и другият сън, по-новият. Беше се появил за пръв път в Хонконг преди Коледа. Легнал, Хари се взира в гвоздей на стената, пробил лицето на човек с ранимо излъчване и грижливо поддържан мустак. Насън Хари усеща нещо в устата си, нещо, което намира да я разкъса отвътре. Какво е това? Обещание. Хари се сепна и дойде на себе си. И така — три пъти. После заспа.

[1] „*Now, Voyager*“ (англ.) — „Сега, пътешественико“ — филм на Ървинг Рапър с участието на Бети Дейвис и Пол Хенрийд. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТ И ОСМА ГЛАВА

ДРАМЕН

— Значи, вие сте подали сигнала за изчезването на Аделе Ветлесен? — попита Кая.

— Да — потвърди младият мъж — продавач в „People and Coffee“. — Беше ми съквартирантка. Една вечер не се прибра. Не можех да оставя нещата просто така.

— Разбира се — съгласи се Кая и погледна крадешком Хари.

Часовникът показваше осем и половина сутринта. Преди час триото се събра на оперативка и в самия ѝ край Хари освободи Бьорн Холм да се връща в Отдела по експертно-криминална дейност, защото Бьорн нямаше с какво да допринесе към разследването. Той само въздъхна дълбоко, изми си чашата и тръгна към кабинета си в квартал „Брюн“, за да продължи текущите си експертизи. За половин час Хари и Кая пристигнаха в Драмен.

— Имате ли някакви новини от Аделе? — поинтересува се младият мъж, като местеше поглед от единия към другия.

— Не, а вие? — попита веднага Хари.

Мъжът поклати глава и надникна през рамо, за да провери дали зад барплота не са се появили клиенти.

Тримата се бяха разположили върху високи табуретки пред прозореца с изглед към един от множеството площади в Драмен — ще рече, открито място, използвано и за паркинг. В „People and Coffee“ предлагаха кафе и закуски на летищни цени и се опитваха да наподобят интериора на американските заведения. А вероятно наистина кафенето работеше под марката на чуждестранна верига. Младежът — съквартирант на Аделе Ветлесен, се казваше Гайр Брюн. Изглеждаше около трийсетгодишен, с необичайно бяла кожа, гладко, лъснало от пот теме и сини очи, които шареха неспокойно из цялото помещение. В заведението заемаше длъжността „бариста“: през деветдесетте години, когато в Осло първите кафе-барове прохождаха, званието внушаваше респект. Всъщност задълженията на Гайр Брюн се изчерпваха с приготвянето на кафе — дейност, за чийто успех —

поне според Хари — трябва единствено да избягваш очевидни грешки. С полицейския си нюх Хари преценяваше хората по интонация, дикция, подбор на езикови средства и отклонения от граматичните норми. Нито облеклото, нито прическата, нито поведението на Гайр Брюн издаваха хомосексуални наклонности, но след като си отвори устата, веднага пося съмнения в ума на Хари. Закръгляше прекалено старателно гласните, вмъкваше ненужни умалителни за украса на речта, произнасяше звука „с“ някак превзето и фъфлещо. Хари осъзнаваше, разбира се, че младежът може и да е хетеросексуален, но интуицията му подсказваше, че Катрине сгреши, когато прибързано определи Аделе Ветлесен и Гайр Брюн като „гаджета“. Дватамата просто бяха споделяли жилище в центъра на Драмен по финансови съображения.

— Да — отвърна Гайр Брюн на въпроса на Кая. — Спомням си, че през есента ходи в планината. — Той произнесе последната дума някак пренебрежително, все едно този вид почивка му се струва непонятна. — Но тя не изчезна там.

— Знаем — увери го Кая. — Сама ли замина, или с компания?

— Нямам представа. С нея избягахме да обсъждаме личния си живот. Достатъчно беше, че ползвахме една и съща баня, нали разбирате какво имам предвид. Всеки от нас си пазеше пространството. Но — ако мога да се изразя така — не ми се вярва да е отишла сама в планината.

— В какъв смисъл?

— Аделе не предприемаше почти нищо сама. Някак не си я представям в хижа без гадже. Но не мога да предположа с кого е заминала. Тя... ще бъде директен: много често сменяше партньорите си. Нямахме приятелки, затова пък — страшно много приятели. Гаджетата ѝ не знаеха един за друг. Двойствен живот звучи твърде слабо в нейния случай. Живееше поне четири различни живота.

— Значи е мамела партньорите си?

— Невинаги. Веднъж ми даде идея как да разкарам досадно гадже. Тя постъпила така: докато някакъв тип я чукал отзад, извадила мобилния си телефон и направила снимка през рамо. После я изпратила на гаджетото си и изтрила номера му от телефона си. С един куршум — два заека.

Гайр Брюн ги гледаше напълно неемоционално.

— Колко впечатляваща история — отбеляза Хари. — Знаем, че в хижата Аделе е платила нощувка за двама. Ще ни кажете ли името на някой неин приятел, за да започнем отнякъде?

— Не знам имена. Но когато се обадох в полицията, те провериха с кого е разговаряла по телефона през последните седмици.

— Помните ли името на полица, с когото се свързахте?

— Не, някакъв местен.

— Добре, след малко ще се срещнем с колегите от участъка — Хари си погледна часовника и стана.

— Защо полицията е преустановила разследването на случая? — поинтересува се Кая, която не бързаше да стана — Дори не си спомням да са помествали информация за това във вестника.

— Не знаете ли? — учуди се младежът и направи знак на две клиентки с детски колички да го изчакат за секунда. — Тя ми изпрати картичка.

— Каква картичка?

— От Руанда. От Африка.

— И какво пишеше?

— Срећнала мъжа на мечтите си и трябвало да плащам сам целия наем, докато се прибере през март. Кучката му с кучка!

Участъкът се намираше само на десетина минути ходене пеш. Посрещна ги старши инспектор със сплесната широка глава — същинска тиква — и име, което Хари забрави още щом го чу. Заведе ги в кабинет, вмирисан на цигарен дим, и им поднесе вряло кафе в картонени чаши. Не се свенеше да зяпа крадешком Кая, когато мислеше, че не го гледат.

Още в самото начало инспекторът побърза да изнесе лекция на тема „изчезнали лица“: броят на норвежците и неизвестност бил постоянна величина — между петстотин и хиляда души, — и почти всички „изчезнали“ рано или късно се появявали; затова полицията давала ход на разследването единствено ако съществува съмнение за престъпно деяние или злополука; иначе нямало да им остава време за нищо друго. Хари едва сдържа прозявката си.

В случая на Аделе Ветлесен — уточни старши инспекторът — имали доказателство, че тя е жива. Стана и завря „тиквата“ си в

картотечен шкаф. Извади оттам картичка и я сложи върху бюрото пред двамата си колеги от Осло. Картичката представляваше снимка на планински връх с конусовидна форма, загърнат в облак. Обяснителен текст коя е планината и къде се намира липсваше. Картичката беше написана с нечетлив ъгловат почерк. Хари едва разграничи буквите в подписа: *Аделе*. Носеше пощенско клеймо и марка от Кигали, Руанда. Според познанията на Хари по география Кигали беше столицата на африканската държава.

— Майка ѝ потвърди, че това е нейният почерк — обясни драменският старши инспектор.

По настояване на майката полицаите извършили проверка и установили, че Аделе Ветлесен наистина фигурира в списъка с пътниците на полет на Брюкселските аеролинии до Кигали през летище „Ентебе“ в Уганда, проведен на двайсет и пети ноември. Със съдействието на Интерпол полицаите в Драмен проверили имената на гостите в хотелите в Кигали и открили, че хотел... „Горици!“ — възкликна старши инспекторът, преглеждайки записките си, — наистина е приютил жена на име Аделе Ветлесен в нощта на пристигането ѝ в Кигали. Като единствена причина тази жена все още да фигурира в списъка на изчезналите лица, инспекторът посочи липсата на информация къде се намира в момента. Някаква си картичка от чужбина на практика не може да промени статуса ѝ в полицейската картотека.

— Нека не забравяме, че Аделе Ветлесен е заминала за страна, която не се смята за особено цивилизована — инспекторът разпери ръце: — хути, тути, какви още бяха? Бият се с мачете. Два милиона жертви. Нали се сещате?

Хари забеляза, че Кая затвори очи, докато инспекторът с нравоучителен тон на училищен директор и множество вмъкнати подчинени изречения обясняваше колко нищожна стойност има човешкият живот в Африка, където търговията с хора не е непознато явление. На теория било възможно местните да са отвлекли Аделе и да са я принудили да напише картичката под тяхна диктовка. Чернокожите навярно биха дали годишната си заплата за млада руса норвежка.

Хари се съсредоточи върху картичката, стараейки се да игнорира гласа на „тиквата“. Конусовиден планински връх, обвит в облак.

Вдигна глава, защото старши инспекторът с незапомнящото се име се изкашля.

— Е, понякога ги разбирам — добави той и се усмихна съзаклятнически на Хари.

Хари стана с обяснението, че ги чака много работа в Осло. Помоли колегата си да сканира и изпрати по имейл пощенската картичка.

— На графолог ли? — попита видимо раздразнен старши инспекторът, оглеждайки адреса, който Кая му написа.

— Не, на вулканолог — поясни Хари. — Искам да му изпратите снимката от картичката с молба да идентифицира планината.

— *Да идентифицира планината ли?*

— Този специалист проявява особено задълбочен интерес към материята. Пътувал е къде ли не и е виждал десетки вулкани.

Старши инспекторът сви рамене и кимна. Изпрати ги до входната врата. Хари го попита проверили ли са какви разговори е водила Аделе по мобилния си телефон след заминаването си от Норвегия.

— Знаем си работата, Хуле. Никакви изходящи повиквания. Но сигурно можете да си представите какво мобилно покритие има в държава като Руанда.

— Всъщност не мога. Все пак не съм ходил там.

— Пощенска картичка! — простена Кая, когато се върнаха при цивилния автомобил, отпуснат им от Главното управление. — Самолетен билет и нощувка в Руанда! Защо твоят компютърен маниак от Берген не успя да ни го каже, та изгубихме половин ден в шибания Драмен?

— А аз очаквах настроението ти да се повиши — Хари отключи колата. — Сдоби се с нов обожател, а и има надежда Аделе да е още жива.

— Да не би *твое* настроение да се е повишило?

— Искаш ли ти да караш?

— Да!

Изненадващо видеокамерите по пътя не ги заснеха за превишена скорост. Стигнаха в Осло за двайсетина минути.

Разбраха се първо да пренесат по-леките предмети, канцеларските принадлежности и чекмеджетата в Главното управление и да оставят по-тежките неща за следващия ден. Натовариха ги на същата количка, каквато използваха, за да ги внесат в импровизирания кабинет.

— Хари, дадоха ли ти кабинет? — попита Кая. Бяха пресекли половината от пасажа и гласът ѝ отекна.

— Ще оставим всичко в твоя — поклати глава Хари.

— Поиска ли да ти дадат кабинет? — Кая спря.

Хари обаче продължи нататък.

— Хари!

Той спря.

— Попита ме за баща ми.

— Не исках да...

— Няма нищо. Не му остава много. След това пак заминавам. Просто...

— Какво?

— Чувала ли си за Обществото на мъртвите полицаи?

— Какво представлява?

— Състои се от мои колеги, на които много държах. Не знам дали им дължа нещо, но те са моят корен.

— Какво?

— Те са всичко, което имам, Кая. Намирам причина да съм лоялен единствено към тях.

— Към някакъв отдел?

Хари пак тръгна.

— Знам. Ще ми мине. Животът продължава. С някои преустройства. Стените са пропити с истории, но идва време тези стени да се съборят. Ти и връстниците ти ще напишете нови истории, Кая.

— Пиян ли си?

— Не — засмя се Хари. — Просто съм съкрушен. Скапан. И това е съвсем нормално. Телефонът му звънна. Обади се Бьорн.

— Оставих биографията на Ханк Уилямс върху бюрото ми — съобщи той.

— Взех я. У мен е.

— Какво е това ехо? Да не си в църква?

— Не, в пасажа.

— Там има ли обхват?

— Явно имаме по-добра мобилна мрежа от Руанда. Ще оставя книгата на рецепцията.

— Днес за втори път чувам за Руанда и за мобилните телефони там. Кажете на колегите, че утре ще си взема книгата.

— Какво си чул за Руанда?

— Беате спомена нещо за колтан. Нали намерихме следи от този метал по зъбите на двете жени с прободни рани в устата.

— Терминатор.

— Какво?!

— Нищо. Какво общо има това с Руанда?

— Колтанът се използва за производство на мобилни телефони. Рядко срещан метал е. Почти всички залежи на колтан се намират в Конго, и то не къде да е, а във военната зона. Там цари пълен хаос и находчивите бизнесмени събират ценния метал, натоварват го на кораби и го пренасят в Руанда.

— Мм.

— Чао засега.

Хари тъкмо се канеше да остави телефона си, но забеляза, че има непрочетено съобщение. Отвори го.

Нирагонго. Последна ерупция през 2002. Един от малкото вулкани с активно езеро от лава в кратера. Намира се в Конго до град Гома.

Феликс

Гома. Хари се загледа в капките, стичащи се от тръба на тавана. Африканските инструменти за мъчения в колекцията на Клойд произхождаха именно от този град.

— Какво има? — попита Кая.

— Юстаусе и Конго.

— И по-конкретно...?

— Не знам. Просто не вярвам в случайности.

Хари хвана дръжката на количката и я обърна.

— Какво правиш?

— Връщам се. Ултиматумът изтича след повече от денонощие.

ДВАЙСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

КЛОЙТ

Над Хонконг се спускаше необичайно топла вечер. Небостъргачите хвърляха дълги сенки върху кулата „Пийк“, а някои от сенките стигаха чак до къщата на Херман Клойт, който седеше на терасата с кървавочервен коктейл „Сингапур Слинг“ в едната ръка и мобилен телефон в другата. Заслушан в шума на града, той гледаше как светлините от автомобилните фарове образуват огнени змии в далечината.

Клойт симпатизираше на Хари Хуле. Хареса го още при първата им среща, когато високият, атлетичен, но видимо алкохолизиран норвежец дойде в Хепи Вали да заложи последните си пари на непечелившия кон. Дали войнственият поглед, арогантното поведение или тялото, издаващо постоянно напрежение и готовност за ответен удар — но нещо в Хари му напомняше на самия него от времето, когато служеше като млад наемен войник в Африка. Херман Клойт се бе сражавал къде ли не, и то винаги на страната на онези, които командват парада. В Ангола, Замбия, Зимбабве, Сиера Леоне, Либерия: все страни с мрачна история и още по-мрачно бъдеще. Ала нито една от тях не бе достигнала мрачната слава на Конго — страната, за която го попита Хари. Именно там Клойт се натъкна на златна мина — точно на диаманти, кобалт и колтан. Вождът на селото принадлежеше към племето май-май и смяташе, че водата го прави недосегаем, но, иначе разсъждаваше много трезво. В Африка всички пречки се премахват с пачка банкноти или — ако те не помогнат — със зареден „Калашников“. За една година Херман Клойт се превърна в богаташ. За още три — в милионер. Веднъж месечно ходеше в съседния град Гома, където нощуваше непременно в легло. Легнеха ли върху пръстен под в джунглата, рискуваха през нощта да ги нахапят мистериозни мухи-кръвопийци и да се събудят, оглозгани като трупове. Гома. Черна лава, черни пари, черни красавици, черни грехове. В джунглата половината от мъжете пипнаха малария, а останалите — болести, които нито един бял лекар не познаваше и затова бяха известни под

общото название „тропическа треска“. На Херман Клойт също не му се размина. Симптомите отшумяваха за известен период, но после пак се обостряха. Единственият лек срещу болестта беше „Сингапур Слинг“. Клойт опита за пръв път това питие в Гома, в дома на белгиец, собственик на великолепна къща, навярно построена от крал Леополд по времето, когато страната се е казвала Свободна държава Конго и е била частна собственост на белгийския монарх — негов трезор и играчка. Къщата се намираше до самия бряг на езерото Киву, а местните жени и залежи бяха толкова ослепителни, че веднага забравяш за неволите и джунглата, за племето май-май и за мухите кръвопийци.

Именно този белгиец показва на Херман Клойт малката съкровищница на краля в мазето си: сложно устроени часовници, редки оръжия, инструменти за мъчения, в чиято изработка хората сякаш бяха впрегнали цялото си въображение; кюлчета злато, нешлифовани диаманти, препарирани човешки глави. Там за пръв път Клойт видя така наречената „ябълка на Леополд“. Според слуховете белгийският крал възложил на екип от инженери да изобрети инструмент за изтезание на непокорни племенни вождове, които отказват да издадат находищата на диаманти. Преди това използвали африкански биволи. Намазвали цялото тяло на вожда с мед, привързвали го към дърво и водели при него предварително хванат бивол от гората. Биволът започвал да ближе меда, а понеже езикът му е много грапав, заедно с меда отлепял и кожата от тялото на клетника. Но биволи се хващат трудно, пък и веднъж започнат ли да ближат, не можеш да ги спреш. Затова се наложило да изобретят ябълката на Леополд. Всъщност тя пречела на пленника да говори и дори да поиска, той не можел да издаде находището, откъдето черпи диаманти. Ала въздействието върху другите вождове, които виждали какво става, когато ръководителят на разпита дръпне шнура за втори път, надхвърляло ефекта от всички досегашни инструменти. Следващият „кандидат“ да налага ябълката си казвал и майчиното мляко.

Херман Клойт кимна на филипинската си прислужница да отнесе празната му чаша.

— Правилно си запомнил, Хари — потвърди Клойт. — Все още стои върху плота на камината ми. За щастие не знам дали някога е била използвана. За мен тя е просто сувенир, който ми напомня какво има в

сърцето на мрака. Винаги е полезно, Хари. Не, нито съм виждал, нито съм чувал да е била използвана другаде. Технологията на производство не е никак проста с всичките пружини и шипове. Правят се от специална сплав. Да, от колтан. Точно така. Среща се много рядко. Аз купих моята ябълка от Еди ван Борст. По думите му били произведени общо двайсет и четири парчета, а той притежавал двайсет и две от тях, едната — от двайсет и четири каратова злато. Да, точно така: и иглите са двайсет и четири. Ти откъде знаеш? Числото май е свързано със сестрата на инженера, който проектирал ябълката, но не си спомням точно как. А може и Ван Борст да си е измислил историята, за да надуе цената. Все пак е белгиец, нали?

Смехът на Клойт премина в кашлица. Шибана треска.

— Въпреки това сигурно знае къде се намират другите ябълки. Допреди известно време живееше в прекрасна къща в Гома в провинция Нор-Киву. Точно на границата с Руанда. Точен адрес ли? — Клойт пак се задави. — В Гома всеки ден се появява нова улица, а междуременно лавата заличава и погребва половината град. Там няма адреси, Хари. Но в пощенската служба разполагат със списък на белите жители. Не, нямам представа дали все още живее в Гома. Дори не знам дали е жив. Хората в Конго живеят средно трийсет и няколко години, Хари. Това важи и за светлокожите. Освен това градът на практика е под обсада. Точно така. Не, разбира се, че не си чувал за тази война. Никой не е чувал.

Гюнар Хаген се взираше изумен в Хари. Наведе се над бюрото си:

— Сериозно ли искаш да заминеш за Руанда?

— Само за две денонощия, които включват и пътуването.

— И с каква цел?

— Нали ти казах. Да разследвам изчезването на Аделе Ветлесен. Кая заминава за Юстаусе да провери с кого е пътувала Аделе непосредствено преди да потъне в неизвестност.

— Защо просто не се обадите по телефона и не помолите хижаря да провери в книгата?

— Защото в „Ховасхюта“ всичко е на самообслужване — поясни Кая, седнала до Хари. — Но пренощуващите в хижите на

Туристическото дружество са длъжни да впишат в книгата за гости имената си и крайната точка на следващия поход. Така, ако някой изчезне в планината, спасителните екипи знаят откъде да започнат търсенето. Дано Аделе и спътникът ѝ са вписали имената и адресите си.

Гюнар Хаген почеса темето си с две ръце.

— И това не е свързано с другите две убийства?

— Не виждам връзка, шефе — отвърна Хари с издадена напред устна. — А ти?

— Хм... И защо да разреши подобна скъпа екстравагантна командировка?

— Защото търговията с хора е сред приоритетите на правителството — отвърна Кая. — Нали чухте тазседмичното изявление на министъра на правосъдието?

— Освен това — Хари се протегна и преплете ръце на тила си — е напълно възможно това пътуване да доведе до разкриване на нови обстоятелства и дори до пробив в други случаи...

Гюнар Хаген изгледа замислено старшия инспектор.

— ... шефе — побърза да добави Хари.

ТРИЙСЕТА ГЛАВА

КНИГА ЗА ГОСТИ

Табелка върху невзрачна жълта гара оповестяваше, че са пристигнали в Юстаусе, и то точно по разписание, установи Кая, след като си погледна часовника: 10.44. Слънцето огряваше покритите със сняг плата и порцелановобели планини. Наоколо се виждаха само няколко хижи и триетажен хотел. Иначе местността изглеждаше пуста и гола. Растителността се изчерпваше с няколко явно замаяни от височината храста, израснали по погрешка точно тук. До гарата, почти на самия перон, стоеше самотен джип с включен двигател. От влака времето изглеждат тихо и спокойно, но когато слезе, Кая усети как вятърът я прониза до мозъка на костите през дебелиите дрехи, термобельото, анорака, ботушите за ски.

От джипа слезе мъж и тръгна към нея. Ниското зимно слънце го огряваше в гръб. Кая присви очи, за да го види по-добре: мека, самоуверена походка, добродушна усмивка, протегнатата ръка. Тя се вцепени. Мъжът сякаш бе одрал кожата на Евен.

— Аслак Кронгли — представи се той и стисна десницата ѝ. — Ленсманът.

— Кая Сулнес.

— Тук е доста по-студено отколкото в ниското, нали?

— Да — Кая също му се усмихна.

— Днес нямам възможност да ви придружа до „Ховасхюта“, защото се откъсна лавина и затворихме тунел, а това налага бърза преорганизация на движението.

Без да пита, той метна ските ѝ на рамо и тръгна към джипа.

— Уговорих се с иконома на хижата да ви закара дотам. Казва се Од Ютму. Няма проблем, нали?

— Няма, разбира се — доволно го увери Кая.

Това ѝ спестяваше дежурните обяснения защо полицията в Осло неочаквано е решила да се занимае с жена, изчезнала от Драмен.

Кронгли я закара до хотела на петстотин метра от гарата. Върху заснежената рампа пред входа стоеше мъж, възседнал жълта моторна

шейна. Носеше червен гащеризон, кожена шапка с наушници, шал на устата и големи очила. Вдигна ги на челото си и промърмори името си. Кая забеляза, че над едното му око се спуска белезникава прозрачна ципа. Другото я изгледа без стеснение от глава до пети. Непознатият имаше стойка и тяло на младеж, но лицето му беше силно състарено.

— Кая — представи се тя. — Благодаря ви, че се отзовахте толкова бързо.

— За това ми плащат — отвърна Од Ютму, погледна си часовника, свали си шала от устата и се изплю, а над зъбите му, потъмнели от дъвчене на тютюн, проблесна шина. Храчката му образува черна звезда върху леда. — Дано да си успяла да хапнеш нещо и да отидеш до тоалетната.

Кая се засмя, но Ютму веднага възседна шейната и ѝ обърна гръб.

Тя погледна Кронгли, който през това време бе пъхнал ските и щеките ѝ под ластичните колани, където се намираха ските на Ютму, сноп с нещо червено, напомнящи шашки динамит, и пушка с оптичен мерник. Ленсманът сви рамене и пак се усмихна по момчешки:

— Успех, дано да намер...

Ревът на двигателя заглуши останалата част от думите му. Кая побърза да се качи. За нейно облекчение имаше дръжка, за която да се хване, и не се налагаше да прегръща белоокия старец през кръста. Около тях се разнесе изгорял газ и шейната потегли рязко. Ютму стоеше приклепнал върху седалката и с помощта на тежестта си направляваше превозното средство покрай хотела, върху снежна пряспа, по първото възвишение. От върха се откриваше изглед на север. Под нозете на Кая се разстиляше безбрежно бяло море. Ютму се обърна и я погледна въпросително. Тя кимна — да, всичко е наред. Той подаде още газ. Кая се обърна и видя как зад тях се вдигна снежна пушилка, а къщите изчезнаха. Често бе чувала хората да обясняват, че заснежените местности им приличат на пустиня. Това ѝ напомни дните и нощите, прекарани с Евен на платноходката му.

Моторната шейна прорязваше необятната пустош. Снегът и вятърът заедно бяха размили контурите, изгладили разликите и превърнали всичко в еднородна морска повърхност, където голямата планина Халингскарве се издигаше като застрашителна чудовищна вълна. Мекотата на снега и тежестта на шейната приглушаваха всички

движения. Кая разтърка внимателно носа и бузите си, за да се увери, че са добре кръвоснабдени. Беше виждала с очите си какво причиняват на човешкото лице дори сравнително леки измръзвания. Монотонното бръмчене на двигателя и успокояващото еднообразие в пейзажа ѝ поддействаха приспивно и тя се сепна, когато двигателят изведнъж замлъкна и шейната спря. Погледна си часовника. Първо предположи, че двигателят се е повредил на четирийсет и пет минути път от цивилизацията. И то с кола. А със ски? Три часа? Пет? Не би могли да предположи. Ютму скочи от моторната шейна и свали ските.

— Да не би да... — подхвана тя, но млъкна, защото Ютму се изправи и посочи малката падина, пред която бяха спрели.

— „Ховасхюта“ — обяви той.

Кая присви очи зад очилата. Наистина — в ниското между скалите се виждаше малка тъмна хижа.

— Защо не отидем дотам с шей...

— Защото хората са идиоти и трябва да се промъкваме дотам на пръсти.

— Да се промъкваме ли? — учуди се Кая и побърза да си сложи ските.

Той показа с щека към скалите:

— Ако тръгнеш с шейна през толкова тясна долина, звукът се разнася като ехо, а нестабилният, още хлабав сняг.

— Образува се лавина — досети се Кая.

Спомни си какво ѝ бе разказал баща ѝ след един поход в Алпите: по време на Втората световна война шейсет хиляди войници изгубили живота си там заради лавини, като повечето от снежните срутвания били причинени от звуковите вълни на артилерийския огън.

Ютму спря за миг и я погледна.

— Великите еколози от града си въобразяват, че постъпват умно, като разполагат хижите на завет. Въпрос на време е снегът да помете и тази.

— Защо „и тази“? — не разбра Кая.

— Построиха „Ховасхюта“ преди едва три години. За пръв път оттогава тази зима паднаха големи количества сняг, а се очакват още по-опасни лавини.

Той посочи на запад. Кая заслони очите си с длан и се загледа към снежния хоризонт. По синьото небе се носеха тежки, сиво-бели

купести облаци.

— Цяла седмица ще вали — Ютму свали пушката от шейната и я метна на рамо. — Предлагам да побързаме и да избягваме да говорим.

Навлязоха мълчаливо в долината. Кая усети как температурата спада, а когато стигнаха сенчестите места, студът, притаил се в неравностите на терена, започна да се процежда през ботушите ѝ.

Пред черната дървена хижа свалиха ските и ги подпряха на стената, а Ютму извади от джоба си ключ и го пъкна в ключалката.

— А как влизат посетителите? — поинтересува се Кая.

— Купуват си стандартен ключ за всички четиристотин и петдесет туристически хижи в страната.

Той завъртя ключа и натисна дръжката. Вратата не се отвори. Ютму изруга тихо и блъсна вратата с рамо. Тя се отдели от рамката с гневен писък.

— Явно хижата се свива в студа — промърмори той.

Вътре цареше пълен мрак и миришеше на парафин и на дърва за огрев. Кая разгледа обстановката. Знаеше, че редът е съвсем елементарен: влизаш, вписваш името си в книгата за гости, избираш си легло или дюшек, ако няма свободни легла, палиш камината, приготвяш си нещо за ядене от провизиите, които си донесъл (в кухнята има готварска печка и прибори), а ако си вземеш от сухата храна в долапите, оставяш малко пари в специална кутия. В същата кутия пускаш пари и за нощувката или попълваш пълномощно да изтеглят съответната сума от сметката ти. Никой не контролира дали гостите са си платили: разчита се на тяхното чувство за отговорност и честност. В хижата имаше четири спални със северно изложение, всяка с по две двуетажни легла. Трапезарията, обзаведена с традиционни тежки дъбови мебели, гледаше на юг. Голяма камина подсилваше визуално уютната атмосфера, а имаше и печка за по-ефективно отопление. Кая огледа масата за хранене: около нея можеха да се съберат около дванайсет-петнайсет души. Колкото до максималния брой нощуващи, имаше място за двойно повече хора, ако част от туристите налягат върху дюшеци или направо върху пода. Кая си представи как пламъците от камината и от стеариновите свещи трепкат върху познати и непознати лица, докато туристите — с чаша бира или червено вино в ръка — обсъждат днешния и утрешния поход.

Зачервеното лице на Евен ѝ се усмихва и вдига чашата за наздравица от сумрачния ъгъл.

— Книгата за гости е в кухнята — обади се Ютму и посочи близката врата.

Не си бе свалил шапката и ръкавиците и позата му издаваше нетърпение. Кая сложи ръка върху дръжката на вратата и понечи да я натисне. В същия момент в съзнанието ѝ изплува образът на ленсман Кронгли. Приликата с Евен беше поразителна. Кая бе очаквала тази мисъл да се появи, но не толкова скоро.

— Ще отворите ли вратата? — помоли тя.

— А?

— Заяжда заради студа.

Тя затвори очи, докато слушаше приближаващите стъпки и съвсем тихия звук от отварянето на вратата. Усети инстинктивно и удивения поглед на Ютму върху себе си. Затова побърза да влезе в кухнята. Вътре миришеше на гравиво. Погледът ѝ заснова по плотовете и долапите и Кая усети как пулсът ѝ се ускори. Книгата за гости се намираше върху рафт под прозореца и беше затрита за стената със син найлонов шнур.

Кая си пое дъх. Приблужи се до книгата и я разтвори: страници с имената на гостите, изписани с техния почерк. Повечето се бяха съобразили с изискването да попълнят и мястото на следващия си поход.

— И без това щях да дойда през почивните дни и можех да проверя каквото искате — обади се Ютму зад гърба ѝ. — Но вие не пожелахте да изчакате дотогава.

— Да.

Кая продължи да прелиства книгата в търсене на конкретната дата. Ноември. Шести ноември. Осми ноември. Тя пак обърна на предишната страница. Седми ноември липсваше. Кая разтвори широко книгата и огъна кориците ѝ назад. Отвътре се подаваха остатъци от лист. Някой го бе откъснал.

ТРИЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА КИГАЛИ

Летището в Кигали, Руанда, се оказа малко, модерно и удивително добре устроено. Но опитът бе научил Хари, че видът на международните летища не говори нищо или почти нищо за страната, където се намират. Например на летището в Мумбай, Индия, обикновено цари спокойствие и служителите действат бързо и организирано, докато на „Джон Ф. Кенеди“ в Ню Йорк властват параноя и хаос. Опашката пред гишето за паспортна проверка напредна с няколко сантиметра и Хари направи една крачка. Въпреки добрата вентилация в помещението потта се стичаше на вади между лопатките му под тънката памучна риза. Пак се сети какво видя на летище „Схипхол“ в Амстердам. Самолетът от Осло кацна там със закъснение и Хари хукна като луд през коридори и изходи, маркирани с букви и цифри във възходящ ред, за да не изпусне самолета за Кампала, Уганда. На мястото, където два коридора се пресичаха, мерна нещо с крайчеца на окоото си. Нещо познато. Ала контражурната светлина и разстоянието не му позволиха да види лицето. Хари се качи последен на борда и стигна до най-логичния извод: не е била тя. Какво ще прави тук? А момчето с нея изглеждаше прекалено голямо за Олег. Не може да е пораснал толкова.

— *Next.*^[1]

Хари пристъпи към гишето, плъзна през отвора паспорта, имиграционната си карта, копие от молбата за виза (изтегли бланката от интернет) и шейсет долара за визата.

— *Business?*^[2] — попита служителят: висок, слаб мъж с черна, лъскава кожа.

Хари предположи, че е от племето тутси, защото в момента те държаха контрола над границите.

— *Yes*^[3]

— *Where?*^[4]

— В Конго — отвърна Хари и побърза да уточни в кои от двете едноименни държави отива: — Конго-Киншаса.

Служителят посочи имиграционната карта, която Хари попълни в самолета:

— *Says here you're staying at Gorilla Hotel in Kigali.*^[5]

— *Just tonight. Then drive to Congo tomorrow, one night in Goma and then back here and home. It's a shorter drive than from Kinshasa.*^[6]

— *Have a pleasant stay in Congo, busy man*^[7] — пожела му униформеният служител със сърдечен смях, удари печат върху паспорта му и му го върна.

Половин час по-късно Хари се регистрира в хотел „Горила“, подписа се под бланката за гости и получи ключ, закрепен за издялана от дърво горила. Легна си. Откакто стана от леглото си в „Опсал“, бяха изминали осемнайсет часа. Вторачи се в шумния вентилатор до долната табла на леглото. Перките се въртяха като бесни, но въздухът сякаш не помръдваше. „Явно тази нощ няма да се спи“ — заключи Хари.

Шофьорът му предложи да го нарича Джо. Джо беше конгоанец, говореше отличен френски и малко по-лош английски. Норвежка хуманитарна организация със седалище в Гома му помогнала да си намери работа като таксиметров шофьор.

— *Eight hundred thousand*^[8] — подхвана Джо, докато ландроувърът пътуваше по осеян с дупки, но сносен асфалтов път, лъкатушещ между зелени възвишения и склонове, покрити изцяло с обработваема земя.

От време на време Джо натискаше спирачка, за да не прегази хората покрай пътя, които вървяха, караха велосипеди, бутаха колички или носеха стоки на гръб. В повечето случаи обаче хората сами се спасяваха, отскачайки встрани в последния момент.

— През 1994 само за няколко седмици избиха осемстотин хиляди души. Представителите на хуту нахлуха в домовете на добрите си стари съседни и ги обезглавиха с мачете, защото са от народа тутси. По радиото вървеше пропагандна война. Заклеваха дори жените, омъжени за тутси, да убиват съпрузите си. *Cut down the tall trees.*^[9] Мнозина избягаха по този път... — Джо посочи през прозореца. Образуваха се планини от тела, на някои места изобщо не можеше да се мине. Златни времена за лешоядите.

Продължиха да пътуват в мълчание.

Подминаха двама мъже, които носеха голямо животно, подобно на котка, увесено на дървен прът със завързани предни и задни крака. Деца ги сподиряха с весели, възгласи и мушкаха с пръчки вече мъртвото животно със златиста козина, осеяна с тъмни петънца.

— Ловци ли са? — поинтересува се Хари.

Джо поклати глава, погледна в огледалото и отговори, като използваше и английски, и френски думи:

— Прегазили са го, предполагам. Такова животно не можеш да уловиш. Среща се рядко, обикаля голям периметър, а и ловува само нощем. През деня се крие и се слива с природата. Много самотно животно, Хари.

По нивите работеха мъже и жени. На няколко места строителни машини поправяха пътната настилка. В една долина Хари забеляза, че строят магистрала. Няколко деца в сини училищни униформи ритяха топка на близка ливада.

— *Rwanda is good*^[10] — заключи Джо.

След два часа и половина шофьорът посочи през прозореца:

— *Lake Kivu. Very nice, very deep.*^[11]

Повърхността на огромното езеро сякаш отразяваше хиляди слънца. На отсрещния бряг се намираше Конго. От всички страни се издигаха планини. Самотен бял облак обгръщаше един от върховете.

— *No cloud* — Джо сякаш прочете мислите на Хари. — *The killer mountain. Nyiragongo.*^[12]

Хари кимна.

След час пресякоха границата и поеха към Гома. Покрай пътя седеше болезнено изпостал мъж с разкъсана дреха и се взираше пред себе си с отчаян, обезумял поглед. Джо шофираше внимателно, стараейки се да избягва огромните дупки по калната пътека. Пред ландроувъра се движеше военен джип. Войникът, поклащащ се зад картеницата, ги изгледа с хладен изморен поглед. Над тях бучаха самолетни двигатели.

— *UN. More guns and grenades. Nkunda is coming closer to the city. Very strong. Many people escape now. Refugees. Maybe Mister van Boorst too, eh? I not seen him long time.*^[13]

— *You know him?*^[14]

— *Everybody knows Mister Van. But he has Ba-Maguje in him.*^[15]

— *Ba-what?*^[16]

— *Un mauvais esprit. A demon. He makes you thirsty for alcohol. And take away your emotions.*^[17]

От климатика духаше студен въздух, но потта продължаваше да се стича между лопатките на Хари.

Спряха между две редици бараки. Хари се досети, че това е центърът на Гома. Минувачи бързаха по едва проходимата пътечка между дюкянчетата. До стените на къщите се издигаха купчини каменни блокове, явно като допълнителна подпора. Земята приличаше на изсъхнала черна глазура, а във въздуха танцуваха сиви прашинки. Носеше се остра миризма на развалена риба.

— Ето там — посочи Джо към единствената тухлена сграда. — Ще изчакам в колата.

Хари слезе от ландроувъра и забеляза, че двама-трима от минувачите го стрелнаха с неутрален, но не и предупредителен поглед. Тези хора знаеха, че агресивното действие е най-ефективно, когато е изненадващо. Без да се оглежда, Хари тръгна право към посочената му врата, за да покаже, че знае какво прави и къде отива. Почука. Веднъж, втори път. Трети път. Нищо! По дяволите! Пропътува толкова километри, за да...

Вратата се откряна. Бяло набръчкано лице го изгледа въпросително.

— Еди ван Борст? — попита Хари.

— *Il est mort* — отвърна мъжът с въздрезгав глас, напомнящ хъхрене на умиращ.

Оскъдните познания на Хари по френски се оказаха достатъчни да разбере какво му каза мъжът: Ван Борст е мъртъв. Все пак Хари продължи на английски:

— Казвам се Хари Хуле. Херман Клойт от Хонконг ме насочи към Ван Борст. Бил съм много път дотук. Интересува ме ябълката на Леополд.

Мъжът премига два пъти. Подаде си главата навън и се огледа на всички страни. После отвори вратата по-широко:

— *Entrez.*^[18]

Хари наведе глава, за да мине под ниската врата, и едва не падна, защото подът се намираще на двацет сантиметра под нивото на улицата. Вътре миришеше на тамян и на нещо друго, познато: сладникавата миризма на старец, който пие от няколко дни.

Очите му привикнаха към мрака и той забеляза, че дребният слаб мъж е облечен в елегантен копринен халат в бургундско червено.

— *Scandinavian accent* — установи Ван Борст с английския на Еркюл Поаро и лапна пожълтяло цигаре между тънките си устни. — *Let me guess. Definitely not Danish. Could be Swedish. But I think Norwegian. Yes?*^[19]

Хлебарка показва антенките си в процеп на стената зад Хари.

— Да — потвърди старши инспекторът. — Да не сте лингвист?

— Не, доставя ми удоволствие — отвърна Ван Борст видимо поласкан. — В малки нации като Белгия човек трябва да се научи да гледа отвъд границите на родината си, а не навътре. Как е Херман?

— Добре — Хари се обърна надясно.

Два чифта очи го гледаха с безразличие. Едните — от снимка над леглото в ъгъла: портрет в рамка на мъж с дълга прошарена брада, внушителен остър нос, къса коса, еполети, верига с орден на гърдите и сабя. Крал Леополд, ако Хари отгатна правилно. Другите очи принадлежаха на жена, легнала на хълбок, преметнала одеяло съвсем небрежно над кръста си. Светлината от прозореца падаше върху малките ѝ момински гърди. Тя отговори на кимването на Хари с усмивка и оголи голям златен зъб между белите. Едва ли имаше повече от двацетина години. На стената зад тънката ѝ талия Хари зърна гвоздей, забит в напуканата мазилка. От гвоздеа висяха чифт розови белезници.

— Това е съпругата ми — представи я дребничкият белгиец. — Е, една от всичките.

— Госпожа Ван Борст, така ли?

— Нещо такова. Какво ще купиш? Имаш ли пари?

— Първо искам да видя какво предлагаш.

Еди ван Борст димеше с цигарата си и гледаше Хари през дебелите гънки около присвитите си очи.

После отиде до единия ъгъл в стаята, ритна настрани килима, наведе се и дръпна желязна халка върху някакъв капак. После даде знак на Хари да слезе в дупката пръв. Хари възприе подканата на

белгиеца като част от мерките за сигурност и веднага се подчини. Спусна се по стълбата в непрогледния мрак. Чак след седмото стъпало Хари усети равна повърхност под краката си. След малко светна лампа.

Хари огледа помещението — достатъчно високо, с циментов под. Рафтове и шкафове закриваха трите стени. Върху рафтовете стояха „стоки за ежедневна употреба“ — пистолети „Глок“ — втора употреба, „Смит & Уесън“, сандъци с боеприпаси и един „Калашников“. Хари никога не бе хващал прочутия руски автомат с официално име „АК-47“. Поглади дървения приклад с длан.

— Оригинален, от първата година на производство — 1947 — поясни Ван Борст.

— Явно всички тук имат по един — предположи Хари. — Доколкото съм чувал, „Калашников“ е най-честата причина за смърт сред африканците.

— Обяснението е съвсем просто — кимна Ван Борст. — Когато бившите комунистически страни започнаха да го внасят в Африка след падането на Желязната завеса, автоматът струваше колкото тлъста кокошка в мирно време и не повече от сто долара по време на война. Второ, колкото и да си неук, ще можеш да стреляш с него, а това в Африка е много важно. В Мозамбик толкова обичат „Калашников“, че са го сложили на флага си.

Погледът на Хари спря върху дискретния надпис на черен куфар.

— Това наистина ли е онова, което си мисля? — попита.

— „Мерклин“. Много рядко срещана марка. Произведени са съвсем малко бройки от тази пушка, защото се оказала пълно фиаско: прекалено тежка, с голям калибър, годна предимно за лов на слонове.

— И на хора — допълни Хари.

— Виждал ли си такава пушка?

— Най-добрият оптичен мерник в света. За да улучиш слон от стотина метра, не ти трябва чак такава оръжие. Пушката е идеална за атентати. — Хари прокара пръст по куфара, а в съзнанието му нахлуха куп спомени. — Да, виждал съм.

— Евтино ще ти я дам. Трийсет хиляди евро.

— Този път не ми трябва пушки.

Хари се обърна към библиотеката в средата на стаята. От рафтовете му се хилеха боядисани в бяло зловещи дървени маски.

— Маски на племето май-май — обясни Ван Борст. — Смятат, че ако ги потопят в светена вода, вражеските куршуми няма да ги наранят, защото и те ще се превърнат във вода. Бунтовниците от май-май атакуваха правителствената армия със стрели, лъкове, найлонови шапки за душ на главите и тапи за баня вместо амулети. Не се шегувам. Армията, разбира се, ги разгроми. Но май-май обичат водата и белите маски. Както и сърцата и бъбреците на враговете си. Леко запечени с царевично пюре.

— Мда... Не очаквах толкова семпла къща да разполага с толкова голямо мазе.

— Мазе ли? — засмя се Ван Борст. — Това е основният етаж. Или поне беше допреди три години: тогава вулканът изригна.

Хари започна да навързва нещата: черни каменни блокове, черна глазура. Под, който се намира по-ниско от нивото на земята.

— Лава — лаконично кимна той.

— Да. Потече през центъра и отнесе къщата ми до езерото Киву. Всички дървени къщи наоколо изгоряха до основи, само тази остана, но лавата я погребва до половината. — Той посочи стената. — Преди три години тази врата се е намирала на нивото на улицата. Купих къщата и просто поставих нова врата.

Хари кимна:

— За щастие лавата не е минала през вратата и не е запълнила този етаж.

— Както виждаш, прозорците и вратата са разположени на стената, която не гледа към Нирагонго. И това не е първото смъртоносно изригване на вулкана. Проклетата напаст бълва лава над града на всеки десет или двайсет години.

— И въпреки това хората не се местват оттук? — повдигна вежда Хари.

— Добре дошъл в Африка — сви рамене Ван Борст. — Но вулканът е ужасно удобно нещо. Ако искаш да се отървеш от някой досаден труп — доста често срещан проблем в Гома, — можеш, разбира се, да го пуснеш в езерото Киву. Но той няма да изчезне. Решиш ли обаче да използваш Нирагонго... Хората си мислят, че повечето вулкани имат такива езера от клокочеща лава в кратера си, но не е вярно. Единствено Нирагонго има. Хиляди градуси по Целзий. Потопиш нещо и „пуф!“ — изригва под формата на газ. Единственият

шанс на жителите в Гома да отидат на небето. Той се разсмя и се задави. — Присъствах, когато един прекомерно амбициозен търсач на колтан завърза на верига дъщерята на племенен вожд и започна да я спуска в кратера. Вождът отказал да подпише документите, които дават право на търсачите на колтан да практикуват минна дейност. Косата ѝ се запали на двайсет метра над лавата. На десет метра над лавата девойката пламна като восъчна пещ. А на пет метра от нея започна да капе кожа — не преувеличавам. Това ли те интересува? — Ван Борст отвори шкаф и извади лъскаво метално топче — по-малко от топка за пинг-понг — и осеяно с малки дупки. От една малко по-голяма дупка излизаше тясна верижка, завършваща с пръстен. Хари видя същото топче в дома на Херман Клойт.

— Работи ли? — поинтересува се старши инспекторът. Ван Борст въздъхна. Пъхна кутрето си в пръстена и го дръпна. Чу се силно щракване и металното топче подскочи в дланта на белгиеца. Хари гледаше втренчено как от дупките на топчето излязоха нещо като антени.

— Може ли? — Хари протегна ръка.

Ван Борст му подаде топчето и внимателно проследи как Хари преброи „антените“.

— Двайсет и четири — кимна Хари.

— Колкото са и произведените „ябълки“. Числото има символична стойност, защото сестрата на инженера, конструирал и създал този инструмент, се самоубила на двайсет и четири години.

— И колко ябълки има в шкафа ти?

— Само осем: едната е от чисто злато. — Ван Борст извади топче с матов отблясък и го прибра обратно в шкафа. — Но тя не се продава. Трябва да ме убиеш, ако искаш да се докопаш до нея.

— И си продал четиринайсет броя, след като Клойт си е купил?

— И то на все по-високи цени. Инвестицията е сигурна, господин Хуле. Старите инструменти за изтезания си имат вярна и платежоспособна клиентела: не се съмнявайте.

— Не се съмнявам — увери го Хари и се опита да натисне една от антените.

— Държат ги пружини. След като вече си дръпнал шнура, разпитваният няма да може да извади ябълката от устата си. Впрочем

не само той: никой няма да може. За да се приберат шиповете, трябва да минеш към втора стъпка. Моля те, не пипай шнура.

— Втора стъпка?

— Подай ми ябълката.

Хари подаде топчето на Ван Борст. Белгиецът внимателно провря химикалка през металния пръстен, задържа химикалката във водоравно положение на височината на топчето и го пусна. С опъването на шнура се чу ново щракване. Ябълката на Леополд се олюля на петнайсет сантиметра под химикалката. От върховете на шиповете изскочиха игли.

— О, мамка му — изруга Хари на норвежки.

Белгиецът се усмихна.

— Хората от племето май-май наричат топчето „Кърваво слънце“. Любимите вещи имат много имена.

Ван Борст остави ябълката върху масата, пъкна химикалката в дупката, откъдето излизаше шнурът, натисна силно и с ново щракване иглите и шиповете изчезнаха, а кралската ябълка възвърна кръглата си гладка форма.

— Впечатляващо — призна Хари. — Колко?

— Шест хиляди долара. Обикновено всеки път вдигам малко цената, но ще ти я дам за парите, които получих за последната.

— Защо? — Хари поглади с пръст гладкия метал.

— Защото си пропътувал голямо разстояние — отвърна белгиецът и издуха кълбо дим в стаята. — И защото акцентът ти ми харесва.

— Мм. Кой беше предният купувач на ябълка?

Ван Борст се разсмя.

— Както смятам да запазя идването ти в тайна, така нямам намерение да ти разкривам самоличността на другите ми клиенти. Не ти ли звучи успокояващо, господин... Ето, веднага съм изличил името ти от паметта си.

— Шестстотин — намали Хари.

— Моля?

— Шестстотин долара.

Ван Борст пак се изсмя.

— Предложението ти е нелепо. Но сумата, която спомена, по стечение на обстоятелствата се равнява на цената на екскурзия в

резервата, където три часа ще разглеждаш планински горили. Това ли предпочиташ, господин Хуле?

— Запази си ябълката — Хари извади пачка с двайсетдоларови банкноти от задния си джоб. — Предлагам ти шестстотин долара за информация кой е купувал ябълки от теб.

Остави парите върху масата пред белгиеца. А отгоре постави служебната си карта.

— Норвежка полиция. Най-малко две жени са били убити от продукта, върху който държиш монопол.

Ван Борст се наведе над пачката и огледа служебната карта, но не докосна нито едното, нито другото.

— В такъв случай искрено съжалявам — каза той още подрезгаво, сякаш в гласовата му машина попаднаха още камъчета. — Повярвай ми, личната ми сигурност струва повече от шестстотин долара. Ако изпявам всеки, който дойде тук, няма да преживея и...

— На твоє място бих се притеснявал повече за живота си в конгоански затвор.

Ван Борст пак се разсмя.

— Добър опит, Хуле. Но полицейският шеф в Гома по някаква случайност е мой личен познат, а и... — Ван Борст разпери ръце — ... какво толкова съм направил?

— Какво ти си направил, не е толкова интересно — Хари извади снимка от джоба на ризата си. — Норвежката държава е един от най-щедрите спонсори на Конго. Когато норвежките власти се обаждат на колегите си в Киншаса и съобщят, че отказваш да им предоставиш информация, важна за разследването на двойно убийство в Норвегия, какво според теб ще се случи?

Усмивката се изпари от лицето на белгиеца.

— Не, не се безпокой, няма да ти припишат престъпление, което не си извършил. Само ще те задържат под стража, а това не бива да се бърка с наказание. Възприеми го като временно лишаване от свобода, докато тече разследването, за да се обезпечи доказателственият материал. Но през това време ще търкаш нара. А разследването може да се проточи. Надниквал ли си в конгоанска килия, Ван Борст? Едва ли. Малцина белокожи знаят какво става вътре.

Белгиецът се загърна боязливо в халата си и погледна Хари, докато дъвчеше цигарето си.

— Добре. Хиляда долара.

— Петстотин — свали Хари.

— Петстотин? Не...

— Четиристотин.

— Разбрахме се! — извика Ван Борст и размаха ръце. — Какво те интересува?

— Всичко — отвърна Хари, опря се на стената и извади кутията с цигари.

След половин час Хари излезе от дома на Ван Борст и се качи в ландроувъра на Джо. Над града вече се спускаше мрак.

— Към хотела — заръча Хари.

Хотелът се намирал съвсем до брега на езерото. Джо предупреди Хари да не се къпе там: не само заради гвинейския паразит, за чието съществуване човек разбира чак когато забележи гърчещ се червей под кожата си, а защото метанът, извиращ от дъното на езерото на големи мехури, може да го замае и да доведе до удавяне.

Хари излезе на балкона, погледна двете дългокраки създания, които вървяха отсечено по осветената ливада. Приличаха на две птици фламинго с паунови пера. На тенискорта две чернокожи момчета играеха само с две топки и двете толкова разнищени, че прелитаха над изпокъсаната мрежа като чифт навити на руло чорапи.

От бара се чуваше подрънкване на бутилки. Само на шейсет и осем крачки от него. Преброи ги още на идване. Извади телефона си и набра номера на Кая. Гласът ѝ звучеше весело — явно се радваше да го чуе. Или поне се намирал в добро настроение.

— Времето ме закотви в Юстаусе — съобщи тя. — Вали не из ведро, а из бидони. Затова пък ме поканиха на вечеря, а и книгата за гости се оказа интересна.

— Защо?

— Защото листът с важната дата липсва.

— Сериозно? Провери ли...

— Да, проверих кой се е вписал предния и следващия ден. Но туристите рядко остават повече от една нощ в хижата. Освен ако времето не ги принуди. Ленсманът ми обеща да провери книгите за

гости в близките хижи. Може някой да е посочил „Ховасхюта“ като следваща спирка.

— Добре. Става напечено.

— Май да. Какво е положението при теб?

— Доста по-студено. Открих Ван Борст, но нито един от четиринайсетте купувачи не е бил скандинавец. Ван Борст беше абсолютно сигурен. Имам шест имена с адреси, все на известни колекционери. Останалите не си ги спомня: продиктува ми откъслечни данни: външен вид, националност... Ван Борст по случайност знае, че две ябълки се намират у колекционер в Каракас. Провери ли визата на Аделе?

— Обадох се в консулство на Руанда в Швеция. Да си призная, очаквах пълен хаос, но се оказа, че поддържат документацията си изрядна.

— Подреденият по-голям брат на Конго.

— Имаха копие от визата на Аделе и датите съвпадат. Визата е изтекла отдавна, но те нямат представа къде се намира. Посъветвах ме да се свържа с имиграционните власти в Кигали. Продиктувах ми номер, обадох се и започнаха да ме подмятат като топка за пинг-понг от служба на служба, докато попаднах на английскоговорящ надувко, само за да ми обърне внимание, че Норвегия няма спогодба за сътрудничество с руандските власти, извини се, задето не може да ми даде нужната информация, и на сбогуване пожела на мен и на всичките ми роднини дълъг и щастлив живот. Ти надуши ли нещо?

— Не. Показах на Ван Борст снимка на Аделе. Единствената клиентка, купила „ябълка“ от него, описа като жена с едри ръждивочервени къдрици и източнонемски акцент.

— *Източнонемски* акцент? Съществува ли изобщо такова понятие?

— Не знам, Кая. Този човек носи халат, пуши с цигаре, алкохолик е и разпознава всякакви акценти. Постарах се да разбера каквото ме интересува и се магнах веднага оттам.

Тя се разсмя. „Бяло вино — предположи Хари. — Червеното не развеселява.“

— Но имам идея. Имиграционните карти.

— Да?

— Там си длъжен да попълниш къде ще нощуваш през първата нощ. Ако в Кигали пазят тези карти, ще разбера къде е отседнала Аделе. Може да се натъкнем на следа. Много вероятно е тя да е единственият жив човек, който знае кои са нощували в „Ховасхюта“ на седми ноември.

— Успех, Хари.

— И на теб.

Той затвори. Не я попита с кого ще вечеря. Ако имаше връзка с разследването, щеше да го осведоми.

Хари остана на балкона, докато барът затвори и дрънченето на бутилки замлъкна. От отворения прозорец над него се разнесоха сладострастни звуци: задавени, монотонни стенания. Напомниха му за крясъците на чайките в Ондалснес, когато с дядо му ставаха в ранни зори, за да идат за риба. Баща му никога не ги придружаваше. Защо? Инстинктивно Хари бе разбрал, че мястото на татко му не е на тази лодка. Още на петнайсет осъзна, че баща му се бе постарал да следва и да се измъкне от родното си място, а и от рибарската лодка. И въпреки всичко последното желание на стария беше да се върне и да прекара там вечността. Животът е странно нещо. Или по-скоро смъртта. Хари си запали още една цигара. На небето не се виждаха звезди и в тъмното червенееше само заревото на кратера на Нирагонго. Усети сърбеж от ухапване на насекомо. Малария. Магма. Метан. Нататък проблясваше езерото Киву. *Very nice, very deep.*

От планината долетя бумтеж. Звукът се разнесе над водата. Изригване на вулкан или просто гръм? Хари вдигни очи. Последва втори тътен, а ехото отекна между планините. От далечината дойде и друг кънтеж.

Very deep.

Вторачи се в мрака и едва обърна внимание на небето, което се разтвори. Плисна силен дъжд и заглуши крясъците на чайките.

[1] *Next.* (англ.) — Следващият. — Б.пр. ↑

[2] *Business?* (англ.) — По работа ли? — Б.пр. ↑

[3] *Yes.* (англ.) — Да. — Б.пр. ↑

[4] *Where?* (англ.) — Къде? — Б.пр. ↑

[5] *Says here you're staying at Gorilla Hotel in Kigali.* (англ.) — Тук пише, че ще отседнете в хотел „Горила“ в Кигали. — Б.пр. ↑

[6] *Just tonight. Then drive to Congo tomorrow, one night in Goma and then back here and home. It's a shorter drive than from Kinshasa.* (англ.) — Само тази вечер. Утре заминавам с кола за Конго, ще остана една нощ в Гома, а после ще се върна тук и си тръгвам за вкъщи. Оттук разстоянието до Гома е по-малко, отколкото от Киншаса. — Б.пр. ↑

[7] *Have a pleasant stay in Congo, busy man.* (англ.) — Приятен престой в Конго, заети човече. — Б.пр. ↑

[8] *Eight hundred thousand.* (англ.) — Осемстотин хиляди. — Б.пр. ↑

[9] *Cut down the tall trees* (англ.) — Отсечете високите дървета. — Представителите на племето тутси се смятат за най-високите африканци. — Б.пр. ↑

[10] *Rwanda is good.* (англ.) — В Руанда е хубаво. — Б.пр. ↑

[11] *Lake Kivu. Very nice, very deep.* (англ.) — Езерото Киву. Много красиво, много дълбоко. — Б.пр. ↑

[12] *No cloud. The killer mountain. Nyiragongo.* (англ.) — Не е облак, а планината убиец Нирагонго. — Б.пр. ↑

[13] *UN. More guns and grenades. Nkunda is coming closer to the city. Very strong. Many people escape now. Refugees. Maybe Mister van Boorst too, eh? I not seen him long time* (англ.) — ООН. Още оръжия и гранати. Нкунда (Лоран Нкунда (р. 1967 г.) — бивш генерал във въоръжените сили на Демократична република Конго и бивш лидер на бунтовническа фракция, действаща на територията на Нор-Киву) се приближава до града. Много силен. Много хора бягат. Бежанци. Навярно и господин Ван Борст е сред тях? Отдавна не съм го виждал. — Б.пр. ↑

[14] *You know him?* (англ.) — Да не би да го познаваш? — Б.пр. ↑

[15] *Everybody knows Mister Van. But he has Ba-Maguje in him.* (англ.) — Всички познават господин Ван. Но у него се е вселила Ба-Магуйе. — Б.пр. ↑

[16] *Ba-what?* (англ.) — Ба-какво? — Б.пр. ↑

[17] *Un mauvais Esprit. A demon. He makes you thirsty for alcohol. And take away your emotions.* (фр., англ.) — Зъл дух. Демон. Усилва жаждата ти за алкохол и отнема всичките ти чувства. — Б.пр. ↑

[18] *Entrez.* (фр.) — Влезте. — Б.пр. ↑

[19] *Scandinavian accent. Let me guess. Definitely not Danish. Could be Swedish. But I think Norwegian. Yes?* (англ.) — Скандинавски акцент.

Нека позная. Определено не сте датчанин. Възможно е да сте швед. Но залагам на норвежец. Познах ли? — Б.пр. ↑

ТРИЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА ПОЛИЦИЯ

— Радвам се, че си се измъкнала от „Ховасхюта“ преди бурята — каза ленсман Кронгли. — Можеше да останете затрупани там няколко дни. — Той кимна към панорамния прозорец в хотелския ресторант. — Но гледката е прекрасна, нали?

Кая се загледа в снежната виелица. Едно време Евен също се въодушевяваше от силата на природата, независимо дали подпомага или възпрепятства човешката дейност.

— Надявам се влакът ми да пристигне — отвърна Кая.

— Разбира се — Кронгли държеше чашата си с вино някак несвойски, явно рядко му се случваше да пие. — Ще се погрижа всичко да е наред. И ще проверя книгите за гости в съседните хижи.

— Благодаря.

Кронгли прокара пръсти през буйните си къдрици и се усмихна. От тонколониите в ресторанта „Lady In Red“ на Крис де Бърг се точеше като захарен сироп. В ресторанта имаше само още двама клиенти: мъже на трийсетина години, всеки седнал сам пред халба бира върху маса с бяла покривка. Взираха се във виелицата навън и очакваха нещо, което няма да се появи.

— Понякога тук не се ли чувствате самотни? — попита Кая.

— Зависи — ленсманът проследи погледа ѝ. — Ако нямаш жена и деца, идваш на такива места.

— За да си самотен заедно с някого.

— Да — усмихна се Кронгли и наля още вино в нейната, а после и в своята чаша. — Нима и в Осло не е така?

— Същото е. Имаш ли семейство?

— Имах приятелка — сви рамене той. — Не понесе еднообразието и се върна при родителите си. Разбирам я. За да се чувстваш добре на такова място, трябва да имаш интересна професия.

— А ти имаш?

— Така мисля. Познавам всички и те ме познават. Те ми помагат, а и... — той се смути.

— И ти им помагаш — довърши Кая.
— Да.
— Това е много важно.
— Така е — съгласи се Кронгли и я погледна с погледа на Евен: в него винаги припламваше ведро огънче, все едно се е случило нещо забавно или хубаво. Дори да не беше така. Особено когато не беше така.

— А Од Ютму? — поинтересува се Кая.
— Какво за него?
— Остави ме и веднага си тръгна. Какво прави вечер?
— Откъде знаеш, че няма жена и деца?
— Не за пръв път виждам самотник, Кронгли...
— Аслак — поправи я той, засмя се и вдигна чашата. — Имаш страхотен полицейски нюх. Ютму обаче не е бил винаги самотник.
— Сериозно?
— Преди синът му да изчезне, общуваше повече с хора, дори бих го нарекъл приказлив. Никога не е бил агресивен.
— Не си представях човек като него да има семейство.
— Жена му беше красавица, докато той не изглежда никак добре. Забеляза ли какви зъби има?
— Да, носи шина.
— За да не му се изкривели зъбите — Аслак Кронгли поклати глава с весело пламъче в очите, но гласът му остана сериозен: — Всъщност ако не носи шината, зъбите му ще изпаднат.
— Я ми кажи: той наистина ли носеше динамит в шейната?
— Ти си го видяла, не аз.
— Какво искаш да кажеш?
— Мнозина от местните рибари не виждат нищо романтично да киснат часове наред с въдица, хвърлена и планинското езеро.
— И затова хвърлят динамит в езерата?
— Само за да се разтопи ледът.
— Не е ли незаконно?
— Нищо конкретно не съм казал — Кронгли вдигна отбранително длани пред себе си.
— Не си. Все пак живееш тук. Ти използваш ли динамит?
— Само за гаража, който възнамерявам да построя.

— Аха. А пушката на Ютму? Видя ми се модерна, с оптичен мерник и всякакви екстри.

— Такава е. Преди да ослепее с едното око, беше отличен ловец на мечки.

— Забелязах, че окото му изглежда странно. Какво се е случило?

— Синът му го залял с киселина.

— Сериозно?

— Само Югму знае със сигурност как е станало — сви рамене Кронгли. — Синът му изчезна едва петнайсетгодишен. А не след дълго — и съпругата му. Това се е случило преди осемнайсет години, а тогава още не живеех тук. След като останал сам, Югму заживял в планината без радио, без телевизор, дори без вестници.

— Как така са изчезнали?

— Къщата на Югму се намира между стръмни склонове, където има опасност от лавини. Открили само обувката на сина му. От момчето нямало и следа. Обувката си стояла ей-така, върху снега. Някои твърдят, че го нападнала мечка. Доколкото знам, допреди осемнайсет години там не са скитали мечки. Според злите езици Ютму го убил.

— И на какво основание го твърдят?

— Ами знам ли... Синът му имал грозен белег върху гърдите и хората подозирали, че е от удар, нанесен от бащата. Заради Карен, майката.

— В смисъл?

— Двамата си съперничели за нейното внимание.

Аслак поклати глава в отговор на неизречения въпрос в погледа на Кая.

— Случило се е, преди да постъпя на работа тук. Тогавашният ленсман — Рой Стиле — отишъл в дома им, но заварил Од и Карен сами. И двамата твърдели едно и също: момчето отишло на лов и не се прибрало. Но се случило през април.

— А тогава не се ходи на лов?

— Да. Оттогава никой не е виждал сина на Югму. На следващата година изчезнала и Карен. Според някои скръбта я съсипала и тя се хвърлила в някоя пропаст.

Кая долови леко потреперване в гласа на ленсмана, но го отдаде на виното.

— Ти какво мислиш, че е станало?

— Според мен момчето наистина е било затрупано от лавина. Задушило се е под снега, а после, когато се е разтопил, водата го е отнесла в някое езеро и тялото му е останало там. А може и майка му да лежи при него. Тази версия ми звучи някак по-успокоително.

— Да, по-приятна смърт от нападение на мечка.

— Не.

Веселото пламъче в очите на Аслак изчезна.

— Няма по-ужасна смърт от това, да лежиш затрупан под снежна купчина — погледът му се зарея някъде навън, във вилицата. — Тъмнината, самотата. Не можеш да помръднеш, сякаш се намиращ в железната хватка на звяр, който осмива опитите ти да се измъкнеш. Убеден си, че ще умреш. Обзема те паника, страхът те задушавя. Няма нищо по-кошмарно.

Кая отпи от виното и остави чашата.

— Колко време прекара под снега? — попита тя.

— Сториха ми се три, даже четири часа. Когато ме изровиха, се оказаха не повече от петнайсет минути. Още пет и вече нямаше да ме има.

Сервитьорът дойде и попита дали желаят още нещо. След десет минути затваряли бара. Кая поклати отрицателно глава, а сервитьорът сложи сметката пред Аслак.

— Защо Ютму носи тази пушка? — поинтересува се Кая. — Нали в момента не е ловен сезон?

— Твърди, че се пази от диви зверове. За самозащита.

— Тук има ли хищници? Вълци?

— Не уточнява от какво се бои. Впрочем из местността се носи слух, че призракът на мъртвия му син обикаля около къщата. Видиш ли го, трябва да внимаваш, защото вероятно те предупреждава за пропаст или лавина. Кая изпи виното си.

— Ако искаш, ще удължа работното време на бара.

— Благодаря, Аслак, но утре трябва да ставам рано.

— Уф — въздъхна той с усмихнати очи и се почеса по къдриците. — Прозвуча, все едно те...

— Какво?

— Нищо. Сигурно си имаш съпруг или приятел в Осло.

Кая се усмихна, но не отговори.

Вторачен в масата, Аслак прошепна:

— Виж какво стана: селският ленсман изпи едва две чаши вино и започна да бръщолеви глупости.

— Няма проблем. Не съм обвързана. И те харесвам. Напомняш ми за брат ми.

— Но?

— Какво „но“?

— Не забравяй, че и аз съм полицай. Харесваш някого, прав ли съм?

Кая се засмя. При други обстоятелства не би се впуснала в обяснения. Ала дали заради виното, дали заради симпатията, която изпитваше към Аслак Кронгли, се разприказва. След смъртта на Евен Кая нямаше с кого да споделя лични неща, а Аслак живееше далече от Осло и не познаваше хората от близкото ѝ обкръжение.

— Влюбена съм — призна Кая. — В полицай.

Тя засрамено отпи от чашата с вода, сякаш за да прикрие устата си. Едва сега, изричайки тези думи, те се превърнаха във факт.

Аслак вдигна чашата си към нея:

— Наздраве — за късметлията и за късметлийката, надявам се.

— Няма нищо за празнуване — поклати глава Кая. — Поне засега. А вероятно между нас нещата никога няма да се получат. Боже, какви ги дрънкам...

— Какво друго да правим? Разкажи ми за него.

— Много е сложно. Той е необикновена личност. И същевременно е съвсем просто: не знам дали въобще ме иска.

— Нека позная. Има си жена и не може да я зареже.

— Не съм сигурна — въздъхна Кая. — Честно казано, не знам дали това е причината. Аслак, много ти благодаря за помощта, но...

— ... трябва да си лягаш. Аз — също.

Кронгли се изправи.

— Пожелавам ти нещата с твоя човек да не потръгнат, да ти се прииска да избягаш от любовната мъка и от града и да обмислиш това предложение.

Той ѝ подаде лист А4 със заглавната част и емблемата на полицейския участък в Хул. Кая прочете написаното и се разсмя.

— Помощник на ленсмана?

— Рой Стиле ще се пенсионира наесен, а добри полицаи се намират трудно. Пуснахме тази обява миналата седмица. Службата ни се намира в центъра на Яйло. Ще си свободна всеки втори уикенд и ти се полага безплатна стоматологична помощ.

Кая си легна и чу далечен тътен. Гръмотевиците и снегът рядко вървят ръка за ръка, учуди се тя.

Обади се на Хари, но се включи секретарят. Кая му остави съобщение: разказа му злокобната история на Од Ютму с изгнилите зъби и шината. Не пропусна да спомене и сина му — сигурно още погрозен, защото броди как призрак из района от осемнайсет години. Кая се засмя осъзна, че е пийнала повечко, пожела лека нощ и затвори.

През нощта сънува лавини.

В седем сутринта Хари и Джо тръгнаха от Гома, пресякоха безпрепятствено границата с Руанда и в единайсет Хари се намираше в кабинет на втория етаж на летищния терминал в Кигали. Двама униформени полицаи го измериха с очи от глава до пети. В погледа им не се четеше враждебност, а по-скоро опит да преценят дали наистина е такъв, за какъвто се представя: норвежки полицаи. Хари прибра служебната си карта в джоба на якето и попипа гладката повърхност на кафявия плик вътре. Как да подкупи двама обществени служители наведнъж? Да ги помоли да си поделят рушвета и да не се топят взаимно?

Единият офицер — същият, който провери паспорта на Хари преди два дни, — повдигна баретата над челото си:

— *So you want a copy of the immigration card of... could you repeat the date and the name?*^[1]

— *Adele Vetlesen. We know she arrived at this airport November twenty-fifth. And I do pay a finder's fee.*^[2]

Двамата офицери се спогледаха. Единият даде знак на колегата си и той излезе. Онзи, който остана в кабинета, се приближи до прозореца и се загледа в пистите за кацане, където току-що се приземи малък „DH8“. Същият самолет след петдесет и пет минути щеше да превози Хари по първата отсечка от маршрута към къщи.

— Възнаграждение, казвате — повтори тихо офицерът. — Предполагам, знаете, че подкупът на държавен служител се счита за

престъпление, господин Хуле. Но вероятно сте си помислили „*Shit, this is Africa*“^[3].

Хари отново обърна внимание колко черна е кожата на мъжа: изглеждаше като лакирана. Ризата залепна за гърба на старши инспектора. Ще си купи нова от летището в Найроби. Ако изобщо стигне дотам.

— *That's right*^[4] — потвърди Хари.

Офицерът се разсмя и се обърна:

— Ама че работа, а? Не се давате лесно, Хуле. Още щом влязохте, разбрах, че сте полицаи.

— Сериозно?

— Огледахте ме от глава до пети — както ви огледах и аз.

Хари сви рамене. Вратата се отвори. Другият офицер се върна заедно с жена в строг костюм, с обувки на висок ток и очила, смъкнати на върха на носа.

— Съжалявам — обърна се тя към Хари на безупречен английски. — Проверих датата. На борда на самолета не е пътувала жена на име Аделе Ветлесен.

— Възможно ли е да е станала грешка?

— Малко вероятно е. Имиграционните карти се завеждат по дата в специална картотека. В самолета от „Ентебе“ с имало само трийсет и седем места. Няма как да е станала грешка.

— В такъв случай мога ли да ви помоля да проверите още нещо?

— Можете да опитате. За какво става дума?

— За имената на жените с чуждестранен произход, пътували на борда на самолета.

— И защо да ви ги предоставя?

— Защото Аделе Ветлесен се е регистрирала за този полет. Следователно или тук е представила фалшив паспорт, или...

— Съмнявам се — прекъсна го офицерът, проверил неговия документ за самоличност при влизането му в страната. — Разглеждаме внимателно снимката в паспорта, и после сканираме паспорта с автоматичен четец, който проверява номера на документа в международния регистър на ИКАО^[5].

— ... или друга жена, минала паспортната проверка с истинския си паспорт, е пътувала под самоличността на Аделе Ветлесен. Това е напълно възможно, защото на гишето за летищна проверка и на

проверката преди качване на борда, никой не проверява номерата на паспортите на пътниците.

— Правилно — потвърди офицерът и пооправи баретата си. — Служителите на авиокомпаниите проверяват единствено дали снимката в паспорта отговаря на лицето пред тях. За да се качиш на борда, е достатъчно да си извадиш фалшив паспорт за петдесет долара. Ала когато пристигнеш на другото летище, подлежиш на паспортна проверка, при която служителите проверяват номера на паспорта и веднага разбират дали е фалшив. И все пак остава въпросът защо да ви помагаме, господин Хуле. Ако сте упълномощен от норвежките власти, моля да ни удостоверите това с официален документ.

— Възложиха ми мисия в Конго — излъга Хари. — Но там не открих нищо. Аделе Ветлесен се намира в неизвестност и се опасяваме, че е станала поредната жертва на сериен убиец, отнел живота на поне три жени, сред които и норвежка депутатка. Името ѝ е Марит Улсен, можете да проверите в интернет. Наясно сте с официалната процедура: трябва да се прибера в Норвегия, да изискам необходимите документи по каналния ред и чак тогава да ви моля за съдействие, но така ще изгубим ценно време, а убиецът ще увеличи преднината си и ще му се отвори възможност да убие още невинни хора.

Хари установи, че думите му оказаха необходимото въздействие. Жената и двамата офицери си размениха няколко думи и жената излезе.

Зачакаха мълчаливо.

Хари погледна часовника. Още не бе минал летищната проверка.

След шест минути чуха тракане на токчета.

— Ева Русенберг, Юлиана Верни, Вероника Раул Гуено и Клеър Хобс — изстреля тя, повдигна си очилата и сложи върху масата пред Хари четири имигрантски карти — всичко това, преди вратата да се хлопне зад гърба ѝ.

— Тук рядко пристигат жени от Европа — поясни тя.

Хари огледа картите. И четирите жени бяха посочили в кой хотел смятат да отседнат, но нито една не бе избрала „Горила“. Хари провери адреса им по местоживеене: срещу Ева Русенберг пишеше „Стокхолм“.

— Благодаря — кимна Хари и преписа имената, адресите и номерата на паспортите върху касов бон от такси, който намери в джоба на якето си.

— Съжалявам, че не разполагаме с повече информация — жената пак си оправи очилата.

— Напротив. Много ми помогнахте. Наистина.

— А сега, господин полицай... — подхвана високият слаб офицер и върху черното му лице блесна усмивка.

— Да?

— ... е време да ви регистрираме за полета към Найроби.

— Да, но... — Хари си погледна часовника. — Май ще се наложи да хвана следващия.

— Следващия ли?

— Трябва да се върна в хотел „Горила“.

Кая се взе в вагон първа класа. Екстрите включваха безплатни вестници, две чаши кафе и ток за лаптопа, но пътниците се возеха натъпкани като сардели. Телефонът ѝ звънна и тя побърза да влезе в един от по-евтините вагони — бяха почти празни, — за да разговаря на спокойствие.

— Къде си? — попита Хари.

— Във влака. Тъкмо подминахме Хънефос. А ти?

— В хотел „Горила“ в Кигали. Разгледах формуляра попълнен на името на Аделе Ветлесен. Ще хвана следобедния полет. Ще се прибера утре сутринта. Моля те, обади се на твоя обожател, Тиквата от Драмен, и му поискай пощенската картичка, която Аделе е изпратила на съквартиранта си. Може да слезеш на гарата в Драмен, нали влакът има престой там.

— Май ще си насиля късмета, но ще опитам. За какво ти е картичката?

— Искам да сравня подписите. Преди в КРИПОС работеше графолог на име Жан Хю. Наскоро го пенсионираха по болест. Повикай го в Управлението утре в седем.

— Толкова рано? Не е ли...

— Права си. Ще сканирам и ще ти изпратя по имейл формуляра на Аделе, а довечера ти ще го занесеш заедно с картичката в дома на

Жан.

— Довечера?

— Жан ще ти се зарадва. Ако си имала други планове ще се наложи да ги промениш.

— Добре. Извинявай за снощното обаждане.

— Няма нищо. Забавна история.

— Бях малко пийнала.

— Разбрах.

Хари затвори.

— Благодаря за помощта — кимна той на рецепционистката.

Тя се усмихна в отговор. Кафявият плик най-после се сдоби с нов собственик.

Шеци Ръодсмуен влезе в общото помещение и се приближи до жената, седнала до прозореца. Тя гледаше как дъждовните капки се сипят върху дървените къщи в квартал „Сандвикен“. Пред нея стоеше недокоснатото парче торта със свещичка.

— Дежурната сестра е намерил този телефон в стаята ти, Катрине — тихо съобщи психиатърката. — Нали знаеш, че разговорите по мобилен телефон са забранени?

Катрине кимна.

— Сега звъни — доктор Ръодсмуен ѝ подаде телефона.

Катрине Брат го взе и натисна зелената слушалка.

— Аз съм. Сдобих се с четири женски имена — започна гласът от другата страна на линията. — Искам да разбереш коя от тях не се е регистрирала за полет RA101 за Кигали на двайсет и пети ноември и дали въпросната жена фигурира в базата данни на хотел в Руанда през същата нощ.

— Добре съм, лельо.

Секунда мълчание.

— Ясно. Обади се, когато можеш.

Катрине върна телефона на Шеци Ръодсмуен.

— Леля ми: поздравява ме за рождения ден.

Доктор Ръодсмуен поклати глава.

— Правилникът не разрешава употреба на мобилни телефони, но не виждам нищо лошо да имаш такъв в себе си, стига да не го

използваш. Само гледай сестрата да не го забележи, нали?

Катрине кимна и лекарката се отдалечи. След малко пациентката се отправи към стаята за свободни занимания. На прага я застигна гласът на сестрата:

— Къде отиваш, Катрине?

— Да реда пасианси — отвърна тя, без да се обръща.

[1] *So you want a copy of the immigration card of... could you repent the date and the name?* (англ.) — Значи искате копие от имиграционната карта на... бихте ли повторили датата и името? — Б.пр. ↑

[2] *Adele Vetlesen. We know she arrived at this airport November twenty-fifth. And I do pay a finder's fee.* (англ.) — Аделе Ветлесен. Знаем, че е пристигнала на това летище на двайтсет и пети ноември. Ще ви платя щедро възнаграждение за помощта. — Б.пр. ↑

[3] *Shit, this is Africa.* (англ.) — Майната му, тук е Африка. — Б.пр. ↑

[4] *That's right.* (англ.) — Точно така. — Б.пр. ↑

[5] ИКАО — Международна организация за гражданска авиация. — Б.пр. ↑

ТРИЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА ЛАЙПЦИГ

Гюнар Хаген се качи на асансьора и кабината започна да се спуска надолу. Надолу... Падение. Поражение. Разгром.

Излезе и тръгна през пасажа. Белман удържа на думата си — не го изпя на началниците. Дори му подхвърли спасителен пояс: висок пост в новия КРИПОС с разширени правомощия. Хари му изпрати кратък, сбит рапорт. Никакви резултати. Всеки идиот би разбрал, че е крайно време да заплува към спасителния пояс.

Хаген отвори вратата в дъното на пасажа, без да чука.

Кая Сулнес го посрещна с мека усмивка, а Хари Хуле — седнал пред монитора с телефон до ухото, — дори не се обърна. Само изломоти едно „сядай, шефе, искаш ли малко горчиво кафе“, сякаш дух бе предизвестил появата на Хаген. Началникът обаче остана прав до вратата:

— Разбрах, че не сте открили Аделе Ветлесен. Време е да си съберете нещата и да се изнесете оттук. Ултиматумът изтече. Чакат ви други случаи. За Хари не знам, но ти, Сулнес, ще трябва да се заемеш с обичайните си задължения.

— Danke schön, Gunther — благодари Хари на събеседника си по телефона, затвори и се завъртя на стола към Хаген.

— Danke schön? — изуми се главният инспектор.

— Говорих с колегите от Лайпциг — поясни Хари. — Шефе, да не забравя: имаш много поздравии от Катрине Брат. Нали я помниш?

— Тя не е ли в психиатрична клиника? — Хаген изгледа Хари с недоверие.

— Да — потвърди старши инспекторът, стана и отиде до кафемашината. — Но е адски добра в търсенето по интернет. Като заговорихме за търсене...

— Какво?

— Как ти звучи да ни отпуснеш неограничен аванс за издирвателна акция?

Втрещен, Хаген изгледа Хари. После се разсмя:

— Шегуваш се! Току-що профукахте половината от тазгодишните средства за командировки, а сега искаш да дам ход на скъпа издирвателна акция! Настоявам да преустановите всички действия по случая веднага! Ясно?

— Изясниха ми се... — кимна Хари, наля кафе в две чаши и подаде едната на Хаген — ... много неща. А съвсем скоро и ти ще разбереш за какво говоря, шефе. Седни на стола ми и слушай.

Хаген погледна Хари, после Кая. Недоверчиво присви очи към съдържанието в чашата си. После седна.

— Имате две минути.

— Нещата са много прости — подхвана Хари. — Според списъка на пътниците на авиокомпания „Брюксел Еър“ Аделе Ветлесен е отпътувала за Кигали на двайсет и пети ноември. Паспортната проверка на летището в Руанда обаче не е регистрирала пристигащ пътник с такова име. Явно друга жена е пътувала с фалшив паспорт на името на Аделе. Това не е проблем до кацането в Кигали. Там обаче паспортите минават през електронен четец, който проверява номера им. Затова на летището въпросната жена е използвала истинския си паспорт. Служителите нямат навика да изискват от пристигащите пътници самолетен билет и по тази причина несъответствието на имената остава незабелязано. Досега.

— Значи си намерил доказателства за такова несъответствие.

— Да.

— Може служителите да са допуснали административна грешка и да не са регистрирали паспорта на Аделе.

— Може, но има и друго... — Хари даде знак на Кая да извади пощенската картичка. Хаген различи нещо като димящ вулкан. — Изпратена е от Кигали в деня на пристигането ѝ. Първо, на снимката е вулканът Нирагонго, който се намира в Конго, а не в Руанда, и второ, Жан Хю се съгласи да сравни подписа върху картичката с подписа върху формуляра, който мнимата Аделе Ветлесен е попълнила при регистрацията си в хотел „Горила“.

— Графологът потвърди онова, което се вижда и от пълен лаик: почеркът не съвпада — поясни Кая.

— Добре де, разбрах. Накъде биете?

— Явно някой много се е постарал да инсценира заминаването на Аделе Ветлесен за Африка. Според мен тя не е напускала Норвегия.

Просто някой я е накарал да напише картичката. Друга жена я пренася до Африка и я изпраща оттам. Цялата тази постановка цели да ни убеди, че Аделе е заминала за Африка, открила е мъжа на мечтите си и съобщава на съквартиранта си да я очаква най-рано през март.

— Някакви предположения кой е изиграл ролята на Аделе Ветлесен?

— Да.

— Да?

— В документацията за имигрантите, пристигнали и Кигали, служителите на летището откриха карта на името на Юлияна Верни. Според нашата откачена приятелка в Берген, това име не фигурира нито в списъците на самолетните компании, обслужващи полети до Руанда, нито в електронните системи на местните хотели. Юлияна Верни се появява обаче в списъка на пътниците на компания „Руанда Еър“ три дни по-късно.

— Да те питам ли как сте се сдобили с тази информация?

— Не, шефе. Но навярно ще ви интересува коя е и къде живее въпросната Юлияна Верни.

— А именно?

— Според данните върху имигрантската ѝ карта живее и Лайпциг, Германия. Ходил ли си в Лайпциг, шефе?

— Не.

— И аз не съм. Но знам, че там са родени Гьоте, Бах и още един композитор... как му беше името?

— Какво общо има това с...

— Освен това Лайпциг е известен с главните архиви на ЩАЗИ, тайната полиция. Градът се намира на територията на бившата ГДР. Знаехте ли например, шефе, че по време на четирийсетгодишното разделение населението на Източна и Западна Германия е развило различно произношение? Човек с тънък езиков усет веднага може да разпознае дали говори с източно– или със западногерманец.

— Хари...

— Извинявай, шефе. Сега към същината: в деня, когато Аделе Ветлесен следва да е пристигнала в Кигали, жена с източногермански диалект се е намирала в град Гома в Конго — само на три часа път от Кигали — и си е купила оттам предмет, с който — убеден съм — са били убити Боргни Стем-Мюре и Шарлоте Лол.

— Поискахме от немската полиция да ни изпрати копие от паспорта на тази жена. При издаване на документи властите са длъжни да съхраняват и копие — обясни Кая и подаде на Хаген лист.

— Външният ѝ вид съвпада с описанието на Ван Борст Юлиана Верни наистина има едри ръждивочервени къдрици — допълни Хари.

— Керемиденочервени — коригира го Кая.

— Какво? — не разбра Хаген.

— Има паспорт от по-стар вид. Там се упоменава цветът на косата. В нейния случай: керемиденочервен. Типично немска прецизност — поясни Кая.

— Помолих колегите от Лайпциг да конфискуват паспорта ѝ и да проверят дали има печат от Кигали на съответната дата.

Вторачен в листа с невиждащи очи, Гюнар Хаген сякаш се опитваше да осмисли всичко, чуто дотук. Накрая повдигна едната си рошава вежда:

— Да не би да твърдиш... че си открил човека, който... — Хаген преглътна, все едно се мъчеше да намери по-витиевата формулировка от страх да не прогони това чудо, този мираж. Накрая реши да говори без заобикалки: — който е извършил убийствата?

— Още нищо такова не съм казал. В момента колегата ми от Лайпциг проверява личните данни и евентуално криминалното досие на фройлайн Верни. Съвсем скоро ще узнаем малко повече за нея.

— Прав си — усмивката на Хаген се изпари. — Според теб дали има надежда тя да е...

— Сто процента е мъртва, шефе — поклати глава Хари.

— Но...

Телефонът звънна.

— Да, Гюнтер — обади се Хари и повтори с престорена усмивка: — Да, Хари Клайн. Точно така.

Гюнар Хаген и Кая гледаха Хари, докато той мълчаливо изслушваше информацията на колегата си. Благодарил му и затвори. Изкашля се.

— Мъртва е.

— Както предрече — кимна Хаген.

— Не Аделе, а Юлиана Верни. На втори декември открили тялото ѝ в река Елстер.

Хаген изруга беззвучно.

— От какво е починала? — попита Кая.

— Удавяне — отвърна Хари, вперил поглед напред.

— Може да е било нещастен случай.

— Не — поклати глава Хари. — Не се е удавила във водата. В настъпилата тишина чува тракането на котлите в съседното помещение.

— Прободни рани в устата? — попита Кая.

— Точно двайсет и четири на брой — кимна Хари. — Изпратили са я в Африка, за да донесе оръжието за собственото си убийство.

ТРИЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА СРЕДНОГОЛЯМА ЛЮБОВ

— Следователно Юлиана Верни е открита мъртва в Лайпциг три дни след като се е прибрала от Кигали — пресметна Кая. — Заминала е за столицата на Руанда под името Аделе Ветлесен, регистрирала се е в хотела пак с фалшива самоличност и е изпратила картичка, написана от истинската Аделе Ветлесен вероятно под чужда диктовка.

— Точно така — потвърди Хари, който приготвяше нова доза кафе.

— И подозирате, че Верни е имала съучастник, който я е убил, за да заличи следите? — попита Хаген.

— Да.

— Значи трябва само да открием какво ги е свързвало. Едва ли ще отнеме много време. Ако наистина са извършвали заедно престъпления, двамата сигурно са контактували често.

— Според мен няма да е никак лесно — възрази Хари.

— Защо?

— Защото Юлиана Верни има криминално досие — Хари затръшна капака на машината и натисна копчето. — Наркотици, проституция, скитничество. Накратко, хора като нея веднага се съгласяват да извършат какво ли не срещу достатъчно пари. Всички обстоятелства сочат, че човекът, който стои зад всичко това, се е постарал да не остави следи. Действал е много предпазливо. Катрине откри например, че Верни е пътувала от Лайпциг за Осло и оттам — за Кигали с фалшив паспорт. Въпреки това разпечатката от мобилния ѝ телефон не показва нито входящи, нито изходящи разговори с норвежки номер. Този човек не е вчерашен.

— За малко... — въздъхна Хаген.

Хари седна върху бюрото.

— Възникна и друг проблем, шефе. Гостите в „Ховасхюта“ през онази нощ.

— Какво за тях?

— Не е изключено скъсаният лист с имената да се превърне в списък на жертвите на убиеца. Трябва да ги предупредим.

— Как? Не знаем кои са.

— Ще пуснем информация по медиите, независимо че така убиецът ще разбере по каква следа работим.

— Списък на жертвите... — Хаген поклати глава. — Чак сега ли се сети?

— Знам, знам, шефе — Хари го погледна в очите. — Ако още след като се натъкнахме на липсващия лист в „Ховасхюта“, бях разпространил предупреждение по медиите, сега Елиас Скут можеше да е жив.

В стаята настъпи мълчание.

— Не можем да искаме съдействие от медиите — отсече Хаген.

— Защо?

— Ще отправим призив към хората, нощували в хижата през онази нощ, да се свържат с нас и така ще разберем какво се е случило — настоя и Кая.

— Невъзможно — Хаген стана. — Работим по случай с изчезнало лице и се натъкваме на връзка със случай, възложен на КРИПОС. Длъжни сме незабавно да ги уведомим за откритията си и да оставим нещата в техни ръце. Ще се обадя на Белман.

— Почакай! — спря го Хари. — И ще му позволиш да се накичи с всички лаври?

— Не бъди толкова сигурен, че ще има слава за поделяне — напомни Хаген и тръгна към вратата. — Започвайте да се изнасяте оттук.

— Не е ли прекалено прибързано? — попита Кая.

Двамата мъже я погледнаха въпросително.

— Все пак още не сме намерили изчезналата жена. Не е ли редно да я открием, преди да разчистим офиса?

— И как предлагаш да я открием? — поинтересува се Хаген.

— Ще започнем издирвателна акция, както предложи Хари преди малко.

— Дори не знаете къде да търсите.

— Напротив, Хари знае.

Старши инспекторът, с каната в ръка, тъкмо наливаше в чашата си мръснокафявата течност.

— Знаеш ли наистина? — усъмни се Хаген.

— Да, разбира се.

— И къде ще я търсим?

— Ще възникнат неприятности.

— Млъквай и изплюй камъчето — сопна се Хаген, без да си дава сметка колко противоречива команда даде, защото за пореден път се канеше да се вслуша в шантавите идеи на високия рус старши инспектор.

Какво притежаваше Хари Хуле, та винаги съумяваше да завлече някого със себе си, докато пропада?

Улав Хуле вдигна глава. Жената, която дойде със сина му, направи лек реверанс и се представи. Хари забеляза, че баща му я хареса. Често изразяваше съжаление, задето жените отдавна вече са престанали да се държат като дами.

— Значи, работите заедно с Хари? — попита Улав Хуле. — Синът ми, надявам се, се отнася уважително към вас.

— Организираме издирвателна акция — обясни Хари. Отбихме се само да проверим как си.

Баща му се усмихна немощно, сви рамене и му даде знак да се приближи. Хари се наведе, изслуша го и се отдръпна.

— Всичко ще се оправи — увери той баща си с леко задавен глас и се изправи. — Довечера ще дойда пак.

В коридора Хари спря Алтман и даде знак на Кая да продължи напред.

— Искам да те помоля за услуга — Хари се увери, че колежката му не може да го чуе, и продължи: — Баща ми изпитва нетърпими болки. Току-що ми го сподели. Няма да го признае пред медицинския персонал; не иска да му дават повече болкоуспокояващи. Изпитва маниакален страх от... наркотични средства, защото в семейството ни има такъв случай.

— Ясно — отвърна Алтман с особеното си „с“. — Проблемът е, че непрекъснато снова между отделенията.

— Моля те като приятел.

Алтман присви очи зад очилата, вторачи се за миг в точка между себе си и Хари и кимна:

— Ще видя какво мога да направя.
— Благодаря ти.

Докато Кая шофираше, Хари говореше по телефона с дежурния началник на пожарната в квартал „Брискебю“.

— Баща ти изглежда свестен човек — отбеляза тя, след като Хари приключи разговора си.

— Майка ми го направи добър — отвърна той. — Докато беше жива, непрекъснато го насърчаваше да проявява доброто в себе си.

— Да не би и ти да си изпитал същото?

— Какво?

— Някой да е отключил добрите ти страни.

Хари погледна през прозореца и кимна.

— Ракол ли?

— Ракол и Олег.

— Извинявай, не исках...

— Няма проблем.

— Просто когато постъпих в Отдела, всички говореха за Снежния човек; как едва не ги убил. И тях, и теб. Но ти и Ракол сте се разделили преди този случай, нали?

— Горе-долу.

— Поддържаш ли връзка с тях?

Хари поклати глава:

— Трябва да се опитаме да продължим напред и да помогнем на Олег да забрави за случилото се. Още е малък, ще го надрасне.

— Не е много сигурно — възрази Кая и се усмихна носталгично.

— А кой е насърчавал твоите добри страни?

— Евен — отвърна тя без капка колебание.

— А не някоя голяма любов?

— Не, не и любов XL. Имала съм по-малки любови и една средноголяма.

— А да си хвърлила око на някого?

— Хвърлила око? — засмя се тя.

— В тази област си служа с доста остаряла лексика — усмихна се Хари.

— Амииии... малко съм хлътнала по един тип.

— И какви са изгледите за успех?

— Лоши.

— Нека позная — Хари свали прозореца и си запали цигара. — Женен е и ти обещава да напусне жена си и деца си, но така и не го прави.

— Нека позная — засмя се тя. — Ти си от онези хора, които се смятат за ненадминати таланти в разгадаването на чужди съдби, защото помнят само случаите, когато предположенията им са се потвърдили.

— Помолил те е да му дадеш малко време, нали?

— Пак сгреси — поклати глава тя. — Нищо не ми е казвал.

Хари кимна. Поколеба се дали да продължи да я разпитва, но внезапно усети, че не желае да дълбае повече.

ТРИЙСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

ВОДОЛАЗЕН СКОК

Над тъмната лъскава повърхност на Люсерен се носеше мъгла. Покрай брега дърветата приличаха на навъсени мълчаливи свидетели с поприведени рамене. Тишината нарушаваха команди, разговори по радиостанцията и плясъци, когато водолазите се гмуркаха заднешком през борда на гумените лодки. Започнаха акцията от плитчините покрай брега, близо до някогашната въжарница. Ръководителите на подводното спускане изпращаха хората си да оглеждат дълбините във всички посоки, а те, надвесени над карта, разчертана на квадрати, отбелязваха кои части от района са покрили и сигнализираха на водолазите с подръпване на въжетата, когато искаха да прекратят търсенето или да се върнат. Професионално обучените за спасителни операции гмуркачи — какъвто бе и Ярле Андреасен, — имаха и прикрепени към маските им тръби, за да поддържат непрекъснатата комуникация с наземния екип. Ярле взе свидетелството си за правоспособност само преди шест месеца и пулсът му все още се покачваше по време на гмурканията. А високият пулс автоматично означава по-високо потребление на въздух. По-опитните му колеги от противопожарната служба му измислиха прозвището Поплавъка, защото много често излизаше на повърхността, за да смени бутилката с дихателна смес.

Ярле знаеше, че горе, над водата, свети слънце, ала тук, долу, цареше тъмна нощ. Опитваше се да плува метър и половина над дъното — съгласно инструкциите, — но въпреки това с движенията си раздвижваше пясък, който отразяваше светлината от фенера му и частично го заслепяваше. Независимо от другите водолази само на метри от него, Ярле се чувстваше самотен. Самотен и вкочанен до мозъка на костите. А издирвателните работи можеха да се проточат още часове. Вече бе изразходил повече въздух от другите и се ядоса на себе си. Някак щеше да се примири, ако смени бутилката си преди професионалните водолази, но не и ако изплува преди доброволците от местните водолазни клубове. Вторачи се напред и спря да диша.

Действието му не беше съзнателно старание да намали потреблението на въздух. Причината се криеше другаде: в средата на светлия конус, в поклащащата се гора от стъбла на подводни растения, избуяли близо до брега, се носеше тяло. Тяло, чието място не беше под водата, защото не можеше да живее тук. Чужд елемент. Именно това го правеше едновременно невероятно и плашещо. А навярно злокобният му вид идваше от светлината на фенера, която се отразяваше в тъмните очи и им вдъхваше живот.

— Всичко наред ли е, Ярле? — обади се ръководителят.

Той зорко следеше как дишат водолазите му и дали промените в дишането им не са сигнал за тревога или за усилие да запазят спокойствие.

Когато човек се потопи на дълбочина повече от двайсет метра, в кръвта нахлува допълнително количество азот и понякога настъпва така нареченият дълбинен унес — азотна наркоза. Под влияние на азота хората започват да забравят и дори наглед съвсем прости задачи ги затрудняват. При още по-голяма дълбочина съзнанието на водолазите се замъглява, получават тунелно зрение и дори се случва да действат нерационално. Ярле не знаеше дали е мит, но беше чувал за водолази, които под влияние на азотна наркоза изваждали наустниците на апаратите си петдесет метра под вода. Досега впечатленията на Ярле от дълбинния унес се изчерпваха със съвсем приятно спокойствие, каквото го обземаше и след чаша червено вино, изпито в компанията на приятелката му.

— Всичко е наред — потвърди той и пак задиша нормално.

Жадно пое сместа от кислород и азот в дробовете си и чу бълбукане на мехурчета въздух, които се издигаха от резервоара му на „чепки“ към повърхността.

Оказа се едър елен, обърнат надолу с главата, все едно пропаднал по стръмнина с рогата напред. Навярно се с приближил до брега да пасе и се е подхлъзнал или някой го е подгонил да влезе във водата. Ярле не се сещаше за друга причина еленът да се намира в езерото. Сигурно се е заплел в тръстиката и в няколкометровите стъбла на водните лилии и при опита да се освободи от примката им се е оплел още по-здраво в лепкавите им зелени пипала, предположи водолазът. Потънал е и е продължил да се бори, но се е удавил. Тялото е слязло чак на дъното на езерото, където е престояло, докато в резултат от

взаимодействието между телесната химия и бактериите във водата се е напълнило с газ и пак е изплувало на повърхността, но без да освободи рогата си от хватката на гъстата растителност. Няколко дни по-късно газът от тялото му се е изпарил и то пак е потънало. Точно като удавил се човек. Навярно същото се е случило и с удавницата, която търсеха. Досега не бяха открили тялото, защото не бе изплувало. Вероятно се намира долу, покрито със слой кал, която ще се разлети, когато наближат. Именно поради тази кал тайните на малки подводни участъци дълго оставаха неразкрити.

Ярле Андреасен извади масивния си водолазен нож, преплува до елена и преряза стъблата, усукани около рогата му. Досещаше се, че постъпката му ще предизвика неодобрение у началниците му, но просто не би понесъл мисълта великолепното животно да остане под водата. Трупът се издигна на половин метър, но няколко стъбла все още го задържаха. Той ги преряза внимателно, като се стараеше въжето му да не попадне между тях. Изведнъж усети как някой дръпна въжето силно, сякаш раздражено. За миг Ярле изгуби концентрация. Ножът се изплъзна от ръката му. Насочи фенера към дъното и за малко зърна как острието потъва в калта. Предпазливо се спусна нататък и протегна ръка към дъното, а калта полетя към него като рехава мъгла. Опипа дъното: камъни, клони, гладки и хлъзгави от продължителния досег до изгнила материя и водорасли. И нещо твърдо. Верига. Сигурно от лодка. Дълга верига. Нещо друго. Твърдо. Очертанията на дупка, отвор. Чу бълбукане на мехурчета, а после разтълкува звука: изплаши се.

— Какво става, Ярле? Ярле?

Този път нещо не беше наред. Защото дори през дебелите ръкавици, дори с мозък, изпитващ недостиг на кислород, Ярле беше сигурен къде е попаднала ръката му: в зиналата уста на човек.

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ

ТРИЙСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

ХЕЛИКОПТЕР

Микаел Белман пристигна до езерото Люсерен с хеликоптер. Витлата разсичаха мъглата и я превръщаха в облаци от захарен памук, докато инспекторът от КРИПОС пресичаше с превит гръб полето зад въжарницата. След него подтичваха Колка и БийвЪс. От срещуположната страна се зададоха четирима мъже с носилка на ръце. Белман ги спря и отметна одеялото. Носачите обърнаха глава на другата страна, а началникът се надвеси над носилката да огледа голия побелял и отекал труп.

— Благодаря — кимна той и им даде знак да продължат към хеликоптера.

Белман спря на върха на възвишението. В подножието хората се бяха струпали между постройката и брега на езерото. Сред водолазите, които сваляха аквалангите и костюмите си, Белман зърна Беате Льон и Кая Сулнес. Малко по-далеч от тях Хари Хуле разговаряше с някакъв мъж. Вероятно местният ленсман Скай, предположи Белман.

Главният инспектор даде знак на БийвЪс и Колка да изчакат и пъргаво се спусна по склона.

— Добър ден, Скай — Белман изтупа дълго си палто от полепилите се съчки. — Казвам се Микаел Белман, главен инспектор в КРИПОС. Разговаряхме по телефона.

— Сещам се — потвърди Скай. — Чухме се вечерта, когато хората му откриха въжето — той посочи с палец Хари Хуле.

— И той отново е тук, разбира се. Въпросът е какво прави на местопрестъпление в моя ресор.

— Ще ти кажа — изкашля се Хари. — Първо, това не може да се нарече местопрестъпление. Второ, търся изчезнало лице. А по всичко личи, че начинанието ми се увенча с успех. Как върви разследването на тройното убийство? Натъкнахте ли се на някакви следи? Нали получи сведенията за „Ховасхюта“?

Белман стрелна Скай предупредително с очи и ленсманът побърза да се отдалечи.

Белман плъзна поглед над водата, и прокара показалец по долната си устна, все едно избърсва вазелин.

— Е, Хуле, вече си наясно, че току-що се погрижи както ти, така и началникът ти Гюнар Хаген не просто да изгубите работата си, а и да бъдете обвинени в неизпълнение на служебни задължения.

— Мм. Защото си вършим работата ли?

— Министърът на правосъдието ще изиска от вас подробно обяснение защо сте дали ход на издирвателна акция в района, откъдето убиецът на Марит Улсен е взел въжето, на което я е обесил. Дадох ви шанс, но вие го пропиляхте. Играта свърши, Хуле.

— Ще изпратим на министъра нужното обяснение за действията ни, Белман. Ще го уведоим, че сме уточнили произхода на въжето, стигнали сме до Елиас Скуг, открили сме липсващ лист в списъка с гостите в „Ховасхюта“; открили сме четвърта жертва на име Аделе Ветлесен и днес сме намерили тялото ѝ. Постигнахме такъв резултат със скромнен екип, докато разследването на КРИПОС от два месеца е в пълен застой въпреки многобройния екип и неограничените ресурси. Нещо да кажеш, Белман?

Микаел не отговори.

— Да не се опасяваш, че тези факти ще повлияят върху преценката на министъра кое звено притежава по-сериозна компетентност в разследването на убийства?

— Не надценявай картите си, Хуле. Ще те смачкам за нула време — щракна с пръсти той, за да онагледя думите си.

— Добре. Никой от двамата ни не държи печеливша комбинация. Какво ще кажеш да преместим залога за следващата игра?

— Какво искаш да кажеш?

— Получавах всичко, с което разполагаме. Включително славата от успеха.

— И защо ще ни помогнеш? — изглежда го недоверчиво Белман.

— Много просто — Хари извади последната цигара от кутията. — Плащат ми, за да хвана убиеца. Това ми е работата.

Белман направи кисела гримаса. Главата и раменете му се разтресоха, все едно се смее, но не издаде никакъв звук.

— Можем да хванем убиец с общи усилия, Белман. Нима това не е по-важно в момента от междуведомствените борби за надмощие?

— Не ми... — извика Белман, но млъкна, защото няколко души се обърнаха. Приблужи се до Хари и понижи глас: — Не ми говори като на идиот, Хуле.

Вятърът духна дима от цигарата на Хари право в лицето на Белман, ала той дори не мигна. Хари сви рамене.

— Знаеш ли какво си мисля, Белман? Властта и политиката не те интересуват толкова много. По-скоро в теб продължава да живее малкото момче, което иска да изглежда герой. И сега се страхуваш да не накърня епичния ти образ. Може да премерим сили по най-банален начин: сваляме циповете и се състезаваме чия струя ще стигне до лодката на водолазите.

Този път Микаел Белман се разсмя с цяло гърло.

— Съветвам те да четеш предупредителните надписи, Хари.

Дясната му ръка рязко дръпна цигарата от устата на Хари и я хвърли в езерото. Чу се съскане от досега на пламъка с водата.

— Тютюнопушенето убива. Приятен ден.

Докато хеликоптерът се издигаше във въздуха, Хари гледаше как последната му цигара се носи по водната повърхност. Сива мокра хартия с мъртъв черен връх.

По здрач водолазният екип остави Хари, Кая и Беате на брега до паркинга. Под дърветата нещо се раздвижи и след малко последва залп от светкавици. Хари инстинктивно вдигна ръка и различи гласа на Рогер Йендем в тъмното:

— Хари Хуле, носят се слухове, че сте открили трупа на млада жена. Как се казва, смъртта ѝ има ли връзка с другите убийства?

— Без коментар — Хари си проправяше път, полузаслепен от светкавиците. — Проведохме издирвателна акция. Мога единствено да кажа, че намереното тяло най-вероятно е на изчезнала жена. Колкото до убийствата, съветвам те да говориш с КРИПОС.

— Как се казва жената?

— Тепърва ще се опитаме да установим самоличността ѝ. Първо трябва да уведомим близките ѝ.

— Но не изключвате...

— На този етап не изключвам нищо, Йендем. Пресслужбата ще разпрати съобщение до медиите.

Хари се качи в колата, където Кая вече бе запалила двигателя, а Беате — седнала отзад. Поеха бавно по улицата, а зад тях продължиха да проблясват светкавици на фотоапарати.

— Е? — подхвана Беате Льон и се наведе между двете предни седалки. — Още не сте ми обяснили как ви хрумна да търсите тялото на Аделе Ветлесен точно тук.

— Съвсем проста дедуктивна логика — отвърна Хари.

— Разбира се — как не се сетих?! — въздъхна Беате.

— Срамота е, че не ми хрумна по-рано. Толкова време си блъсках главата защо убиецът си е направил труда да ходи до стара въжарница само за да вземе оттам въже, което — за разлика от купешко — веднага ще ни насочи към мястото, откъдето го е взел. За отговора на този въпрос — впрочем съвсем очевиден — ме подсети дълбоко африканско езеро. Убиецът се е намирал близо до въжарницата по някаква работа, за която му е дотрябвало въже. Влязъл е, взел е едно, използвал е част от него, а по-късно е намерил приложение на остатъка — примка около врата на Марит Улсен. В района го е довела необходимостта да се отърве от друго тяло — на Аделе Ветлесен. Спомнете си думите на ленсман Скай: този край на езерото е най-дълбок. Убиецът е напълнил панталона ѝ с камъни и е усукал въжето около кръста и крачолите ѝ, а после я е хвърлил през борда.

— Откъде знаеш, че е била мъртва, преди да я донесе тук? Може да я е удавил.

— По шията ѝ имаше голяма порезна рана. Очаквам аутопсията да покаже липса на вода в дробовете ѝ.

— И наличие на кетаномин в кръвта като при Шарлоте и Боргни.

— Значи, този кетаномин представлява бързодействащо упойващо средство. Странно, за пръв път чувам за него — призна Хари.

— Не е никак странно. Кетаноминът е стар евтин аналог на кеталара, който се използва в анестезиологията. Предпочитат го, защото не повлиява самостоятелното дишане на пациента. През деветдесетте години в страните от ЕС и Норвегия забраниха употребата на кетаномина заради тежките странични ефекти. В момента може да се купи само в страни от Третия свят. КРИПОС възлагаха много надежди на тази следа, но не стигнаха доникъде.

Четирийсет минути по-късно спряха пред Отдела по експертно-криминалната дейност да оставят Беате. Хари даде знак на Кая да изчака и слезе да поговори с Беате на четири очи.

— Искам да те питам нещо.

— Кажу — Беате разтърка ръце и потръпна от студ.

— Защо не изпрати Бьорн на предполагаемото местопрестъпление, а дойде ти?

— Белман му възложи специална задача.

— Каква? Да измие тоалетните?

— Не, да координира сътрудничеството между криминалните експерти и КРИПОС.

— Какво? — повдигна вежди Хари. — Повишил го е?

— Бьорн отдавна заслужава повишение — сви рамене Беате. — Време беше да го получи. Нещо друго?

— Няма.

— Лека вечер.

— И на теб. Или, впрочем, чакай малко. Нали помниш, че ти се обадох с молбата да предадеш на Белман информацията за намереното въже? Кога му го каза?

— Ти ми се обади през нощта и аз изчаках до сутринта. Защо питаш?

— Просто така. Нищо конкретно.

Качи се в колата. Кая тъкмо прибираще телефона в джоба на якето си.

— На сайта на „Афтенпостен“ вече са пуснали информация за намерения труп в езерото.

— Вече?

— Публикували са и голяма твоя снимка с имената ти, а отдолу пише, че оглавяваш разследването. И, разбира се, авторите на статията напомнят за другите убийства и търсят евентуална връзка.

— Аха. Гладна ли си?

— Да.

— Някаква планове за вечерта? Ако нямаш, ще те водя на ресторант.

— Чудесно! Къде?

— В „Екеберг“.

— Уау! На луксозно място. Защо точно там?

— Наскоро един приятел ми припомни стара история от ресторанта.

— Каква?

— Нищо особено, тийнейджърска работа...

— Сериозно? Разкажи!

Хари се засмя под нос. Докато пътуваха към центъра, а после — нагоре към възвишението Екеберг, Хари разказа на Кая за Килър Куин — кралицата на ресторанта, някога най-великолепния представител на функционалисткия стил в столичната архитектура. След скорошната реконструкция ресторантът си възвърна някогашния блясък.

— През осемдесетте „Екеберг“ се намираше в плачевно състояние и хората го бяха отписали. Превърна се в танцов локал — сборище на пияници, които канят жените на танц, като им обръщат чашите, а после започват да тътрузят крака по дансинга и да се подпират, за да не паднат.

— Ясно.

— С Йойстайн и Сабото много често ходехме до немските бункери в Нурщран да прием бира и да си пилеем младежките години. На седемнайсет събрахме смелост да отидем в ресторант „Екеберг“. Излъгахме за възрастта и влязохме. Всъщност никой не ни поиска доказателство, че сме пълнолетни, защото заведението се нуждаеше от повече оборот. Оркестърът свиреше ужасно, но поне изпълняваха „*Nights in White Satin*“^[1]. Всяка вечер в ресторанта присъстваше атракцията на заведението. Наричаха я Килър Куин — не жена, а каравела.

— *Каравела?* — засмя се Кая. — *Хвърлила око?*

— Да. Вървеше гордо, с опънати платна, великолепна и страшна. Накичена като увеселителен парк, с извивки като екстремно влакче.

— Значи, нещо като местен лунапарк? — разсмя се още по-гръмогласно Кая.

— Горе-долу. Тя ходеше в ресторант „Екеберг“, за да ѝ обръщат внимание и да я ухаждат. И заради безплатните питиета, с която я черпеха поувехналите лъвове на дансинга. Ала никой не бе виждал Килър Куин да си тръгва с някого. Вероятно именно това предизвикваше силното ни въодушевление. Жена, принудена да се задоволява с ухажори под нивото си, но запазила все пак част от финеса си.

— И?

— Йойстайн и Сабото обещаха да ме черпят с уиски, ако я поканя на танц.

Пресякоха трамвайните релси и поеха по стръмния склон към ресторанта.

— И какво стана? — попита Кая.

— Осмелих се да я поканя.

— И?

— Танцувахме, докато й писна да я настъпвам и предложи да се поразходим. Тръгна пред мен. Това се случи през август, беше горещо, а наоколо, както виждаш, има само гора, гъста зеленина и мрежа от пътеки към забравени места. Бях пиан, но ужасно се притеснявах да не би тя да чуе треперенето в гласа ми, ако кажа нещо. Затова си мълчах. Тя нямаше нищо против да отговаря за разговора. А впрочем и за останалото. Попита ме дали искам да я придружа до дома ѝ.

Кая се разкикоти.

— Ау! И какво стана там?

— Ще ти разкажа останалото, докато вечеряме.

Спряха на паркинга, слязоха от колата и се качиха по стълбите пред входа. На вратата към ресторанта оберкелнерът ги приветства с „добре дошли“ и ги попита за име. Хари отвърна, че не са запазвали предварително маса. Оберкелнерът едва се сдържа да не покаже досадата си.

— Всички маси са запазени за следващите два месеца — изсумтя недоволно Хари, след като излязоха. Поне си купи цигари от бара. — Това място ми допаднаше повече, когато водата стигаше почти до ресторанта, а зад външните тоалетни дебнеха плъхове. Тогава поне можехме да влезем.

— Хайде да изпушим по цигара — предложи Кая.

Отидоха до ниската балюстрада. Оттам гората се спускаше към града. Облаците на запад преливаха в оранжеви и червени багри, а колоните от автомобили по магистралата проблясваха в тъмното като фосфоресциращ планктон по морска повърхност. Градът, застинал в засада под тях, дебнеше като спотаил се хищник. Хари извади две цигари, запали ги и подаде едната на Кая.

— Ще ми разкажеш ли и останалата част от историята? — попита Кая.

— Докъде стигнах?

— Отиде с Килър Куин в дома й.

— Не, тя само ме покани. Аз отказах.

— Така ли? Лъжеш! Защо?

— Същото ме попитаха и Йойстайн, и Сабото, когато се върнах на тяхната маса. Как да се чупя, щом ме чакат трима приятели и безплатно уиски, пошегувах се аз.

Кая се разсмя и издуха кълбо дим към гледката.

— Излъгах, разбира се. Решението ми не бе продиктувано от солидарност. Отправиш ли към мъж достатъчно съблазнително предложение, приятелството остава на заден план. Истината е, че не посмях да тръгна с Килър Куин. Тя ме плашеше до смърт.

Постояха мълчаливо и, заслушани в далечното бучене на града, гледаха как димът от цигарите им бавно се раздипля и изчезва.

— Изглеждаш умислен — отбеляза Кая.

— Да, мисля за Белман. Чудя се откъде знае толкова много — не само, че съм се прибрал в Норвегия, а и с кой полет.

— Сигурно е разбрал от колеги в Главното управление.

— Мм. Днес, докато бяхме на езерото, Скай спомена, че Белман му се обадил за въжето вечерта, когато ние ходихме до въжарницата.

— Така ли?

— А Беате твърди, че е предала информацията на Белман чак на следващата сутрин.

Хари проследи полета на горяща нишка тютюн надолу по склона.

— Освен това повишиха Бьорн за координатор между Отдела по експертно-криминална дейност и КРИПОС.

— Не е възможно, Хари — изгледа го ужасена Кая.

Той не отговори.

— Бьорн Холм! Нима допускаш, че е снасял на Белман върху какво работим? С Бьорн сте колеги отдавна и сте станали почти... приятели!

— Както вече споменах — Хари сви рамене, хвърли фаса и го стъпка с пета, — за мъжа приятелството остава на заден план, когато получи достатъчно съблазнително предложение. Ще дойдеш ли да хапнем по едно меню на деня в „Скръодер“?

Вече сънувам непрекъснато. Беше лято и аз я обичах. Тогава бях съвсем млад и си мислех, че ако искаш нещо достатъчно силно, го получаваш.

Аделе, ти имаше нейната усмивка, нейната коса, нейното невярно сърце. В интернет страницата на „Афтенпостен“ прочетох, че са те намерили. Дано и отвън си изглеждаше толкова противна, колкото беше отвътре.

Пише, че случаят е възложен на старши инспектор Хари Хуле. Нали той залови Снежния човек. Навярно още има надежда полицията да спаси нечий живот.

Разпечатах снимката на Аделе от сайта на „Ве Ге“ и я закачих на стената до откъснатата страница с имената на гостите е „Ховасхюта“. Заедно с моето остават още три.

[1] „Nights in White Satin“ — „Ноци в бял сатен“ — песен на групата „Муди Блус“. — Б.пр. ↑

ТРИЙСЕТ И СЕДМА ГЛАВА ПСИХОЛОГИЧЕСКИ ПРОФИЛ

В „Скръодер“ предлагаха колбас със зеленчуци на тиган с гарнитура от яйца на очи и суров лук.

— Чудесно — отбеляза Кая.

— Днес готвачът явно не е пил — съгласи се Хари и посочи: — Виж.

Кая се обърна към телевизора.

Лицето на Микаел Белман изпълваше екрана. Хари даде знак на Нина да увеличи звука. Гледаше как устните на Белман се движат. Нежни, почти женствени черти. Под мощно извитите вежди проблясваха наситено кафяви очи. Белите петна по лицето му не го загрозяваха, тъкмо напротив: придаваха му вълнуващ вид на екзотично животно. Ако телефонният му номер — както номерата на повечето служители на реда — фигурираше в обществените указатели, входящата кутия на телефона му би се препълнила с есемеси от загорели фенки.

Нина увеличи звука:

— „... в «Ховасхюта» в нощта срещу осми ноември. Умоляваме гостите, нощували тогава в хижата, незабавно да се свържат с полицията.“

Репортажът приключи и водещият продължи със следващата новина.

Хари избута настрани чинията си и махна на Нина да донесе кафе.

— Да чуем какво мислиш за убиеца, след като намерихме Аделе. Направи му профил.

— Защо? — Кая отпи от чашата с вода. — От утре ще работим по нов случай.

— Ей така, за забавление.

— Значи представата ти за забавление се припокрива с профилиране на сериен убиец?

— Сигурно има подходящ отговор на въпроса ти, но в момента не ми хрумва — Хари почистваше зъбите си с клечка.

— Ти си болен.

— И така: що за човек е този убиец?

— Първо, мъж е. И е сериен престъпник. Аделе не е била първата му жертва.

— Кое те кара да мислиш така?

— Убийството е извършено с безупречна прецизност. За тази цел е нужно хладнокръвие. Скрил я е така, че да не я открием. Следователно е напълно възможно да е убил много от лицата, които засега се водят изчезнали.

— Добре, по-нататък?

— Амиии...

— Хайде, мисли. Току-що каза, че се е постарал да не открием тялото на Аделе Ветлесен. Тя е била първата му жертва, за която знаем. Каква промяна наблюдаваме в престъпленията?

— Убиецът добива повече смелост, става по-самоуверен. Преставя да крие телата. Намериха Шарлоте зад изоставена кола в гората, а Боргни — в мазе на офис сгради в центъра.

— А Марит Улсен?

— Нейното убийство е показно, скандално. Изгубил е самообладание, контролът му се е изплъзнал.

— Или... е минал на следващо ниво. Иска да покаже способностите си и затова започва да излага убийствата си на показ. Обесването на Марит Улсен в комплекс „Фрогнер“ представлява силен вик за внимание, но самото изпълнение на убийството не свидетелства за загуба на контрол. Наистина, доста непредпазливо е използвал особен вид въже, без обаче да оставя следи. Не си ли съгласна?

Тя се замисли и поклати глава.

— А какво ще кажеш за Елиас Скуг? Нещо различно?

— Обрекъл е жертвата си на бавна и мъчителна смърт. Това убийство разобличава садистичните му нагласи.

— И ябълката на Леополд е инструмент за изтезания — възрази Хари. — Но съм съгласен с теб, че за пръв път виждаме ясно доказателство за садизма му, което той съвсем съзнателно ни поднася. Сам разголва същността си, не ни оставя ние да го разобличим. Продължава да режисира действието и да държи нещата под контрол.

Сервитъорката остави върху масата кана с кафе и две чаши.

— Но...

— Какво?

— Не ти ли се струва малко смущаващо, че садистично настроен убиец напуска местопрестъплението, преди да е видял страданията и смъртта на жертвата си? Нали хазяйката е чула глухо топуркане от горния етаж, след като гостът на Елиас си тръгнал? Убиецът, един вид, е пропуснал целия... купон, така да се каже.

— Права си. С кого си имаме работа тогава? С мним садист? Защо му е било да се преструва?

— Защото е знаел, че ще се опитаме да му направим профил — разпалено заобяснява Кая. — Целял е да ни изпрати погрешни послания.

— Мм. Не е изключено. Сложно устроен убиец, а?

— А ти какво мислиш, о, мъдрецо?

Хари наля кафе в двете чаши.

— Ако наистина търсим сериен убиец, забелязвам сериозен разнобой в убийствата.

Кая се пресегна през масата и острите ѝ зъби проблеснаха, когато прошепна:

— Значи според теб *не* става дума за сериен убиец?

— Не знам... Липсва подпис. По принцип серийните убийци се възбуждат от определени обстоятелства и затова в действията им се забелязва повторемост на елементи. В нашия случай нямаме основания да подозираме, че убиецът е изпитвал сексуално влечение към жертвите си. В начина, по който ги умъртвява, също не следва един-единствен модел. Само Боргни и Шарлоте са убити с ябълката на Леополд. Местопрестъпленията нямат нищо общо, жертвите също са прекалено различни. Не изявява предпочитание към един пол, възраст, произход или външен вид.

— Но не са избрани случайно. Все пак са ноцували в една и съща хижа.

— Именно. Точно това разколебава убеждението ми, че се сблъскваме с класически сериен убиец. Или по-точно с класически мотив за убийство. Защото по принцип се смята, че за серийния убиец убийството само по себе си представлява достатъчен мотив. Той убива проститутки не защото живеят в грях, а защото са лесни жертви. Знаем

за един-единствен сериен убиец, който подбира жертвите си по определен критерий, свързан с личността им.

— Снежния човек.

— Не ми се вярва да е набелязал жертвите си от страница в книга за гости. А ако нещо, случило се в хижата, го е провокирало, пак не говорим за класическо серийно престъпление. Освен това човекът, когото търсим, прекалено бързо показва желание да разкрие самоличността си.

— В смисъл?

— Изпраща жена в Руанда и Конго, за да прикрие убийство и да се сдобие с оръжие за следващото. После я убива. С други думи, полага извънредно големи старания да заличи следите си. Само няколко седмици по-късно извършва трето убийство, но не прави никакви опити да го скрие. А следващото му престъпление прилича на корида: подобно на матадор убиецът забива бандерильо в муцуните ни, докато размахва предизвикателно червено платнище. Промяната в личността му настъпва прекалено бързо. Нещо не ми се връзва.

— Да не подозираш, че убийците са двама или повече и всеки действа по свой метод?

— Не — поклати глава Хари. — В убийствата се забелязва много съществена обща черта. Извършителят не оставя следи. Сериините престъпници са рядкост, а онези от тях, които не оставят следи — бели лястовици. Убиецът е само един.

— Тогава с какъв убиец си имаме работа? — разпери ръце Кая. — Маниак с множество личностово разстройство?

— Не бяла, червена лястовица. Вече и аз не знам. Всъщност какво значение има? Нали разсъждаваме само за забавление. Оттук нататък КРИПОС поемат случая. — Хари допи кафето си. — Ще взема такси до болницата.

— Искаш ли аз да те закарам?

— Не, прибирай се и се подготви за нови вълнуващи случаи.

Кая въздъхна дълбоко.

— А колкото до Бьорн...

— Да си остане между нас — прекъсна я Хари. — Лека нощ.

На вратата на болничната стая Хари се размина с Алтман.

— Заспа — прошепна медицинският работник. — Влях му десет милиграма морфин. Ако искаш, постой при него, но да знаеш, че няма да се събуди през следващите няколко часа.

— Благодаря.

— За нищо. И моята майка... страдаше от тежки болки, преди да си отиде.

— Мм. Пушач ли си, Алтман?

По гузното изражение на събеседника си Хари разбра, че отговорът му ще бъде положителен, и го покани да излязат навън. Запалиха по цигара. Сигюр (малкото име на Алтман) призна, че причината да специализира анестезиология, е майка му.

— Значи си помогнал на баща ми...

— ... като жест от син към друг син — усмихна се Алтман. — Но се посъветвах с лекуващия лекар, разбира се. Гледам да не си изгубя работата.

— Правилно. Човек трябва да постъпва разумно. Ще ми се и аз да бях като теб.

Изпушиха цигарите и Алтман тръгна към вратата, но Хари го спря:

— Понеже разбираш от упойващи вещества, искам да те питам как може човек да се сдобие с кетаномин.

— Май не е редно да ти отговарям на този въпрос.

— Спокойно, питам те във връзка с разследване на убийство.

— Аха, добре тогава. В Норвегия е почти невъзможно да намериш кетаномин, освен ако не работиш като анестезиолог. Действа по-ефикасно от куршум: мигновено поваля пациента в безсъзнание. Но е силно противопоказан при язва. При предозиране нараства опасността от инфаркт, затова самоубийците често са прибегвали до помощта му. От няколко години обаче кетаноминът е забранен в страните от ЕС и в Норвегия.

— Знам. Ако ти трябва, откъде ще си го купиш?

— От страните от бившия социалистически блок или от Африка.

— От Конго например?

— Там със сигурност ще намериш. След масовата забрана производителят го пуска на дъмпингови цени и кетаноминът попада в бедни държави. Винаги става така.

Седнал до леглото на баща си, Хари наблюдаваше как слабите му гърди се повдигат под пижамата. След час стана и си тръгна.

Включи телефона си едва след като влезе в апартамента, пусна си „*Don't Get Around Much Anymore*“^[1] в изпълнение на Дюк Елингтън — една от любимите плочи на баща му — и извади кафявата бучка опиум. Видя, че Гюнар Хаген му е оставил гласово съобщение, но реши да не го прослушва — досещаше се какво съдържа: Белман пак му е трил сол на главата; Хари, Бьорн и Кая не бива да припарват до случая под никакъв претекст. Хаген сигурно го е предупредил да подаде молба за назначение, ако иска да се върне на работа в полицията. А навярно последното изобщо не присъства в съобщението. Хари усещаше, че приближава време за пътуване. Реши да тръгне още тази вечер. Извади запалката и прочете двете текстови съобщения. В първото Йойстайн предлагаше да се съберат по мъжки в скоро време, като поканят и най-заможния от компанията: Сабото. Второто съобщение се оказа от непознат номер:

В страницата на „Афтенпостен“ прочетох, че си поел случая. Ще ти подсказва. Преди да го залепят за ваната, Елиас Скуг е говорил.

К.

Хари изпусна запалката и тя падна звучно върху стъклената масичка. Пулсът му се ускори. Докато тече разследване на убийство, в полицията обикновено постъпват стотици сигнали и хипотези. Непрекъснато ваят обаждания от очевидци, готови да се закълнат, че са видели, чули или узнали отнякъде нещо много важно. Нека дежурните на телефона бъдат така добри да им отделят малко време... Обикновено звънят едни и същи „свидетели“, но броят на желаещите да сътрудничат всеки път се увеличава с нови попълнения. Съдържанието на това съобщение обаче показваше недвусмислено на Хари, че този сигнал не е от поредния луд параноик. В пресата изтекоха всякакви подробности по случая, но полицията не спомена и дума за лепилото и ваната. Освен това телефонният номер на Хари не фигурираше в обществения указател.

[1] „*Don't Get Around Much Anymore*“ (англ.) — „Гледай да не се мяркаш повече наоколо“. — Б.пр. ↑

ТРИЙСЕТ И ОСМА ГЛАВА

БЕЛЕГ ЗА ЦЯЛ ЖИВОТ

Хари намали Дюк Елингтън. Продължаваше да държи телефона си. Онзи отсреща знаеше за бързосъхнещото лепило. И номера на Хари. Дали да провери адреса и името на притежателя на непознатия номер и да го арестува, или да не бърза, за да не го изплаши? От друга страна, човекът очакваше отговор.

Хари набра номера. След две прозвънявания се обади мъжки глас:

— Да?

— Аз съм, Хари Хуле.

— А, добре.

— Да не се познаваме?

— Не ме ли помниш? Апартаментът на Елиас Скуг. Бързосъхнещо лепило.

Кръвта на Хари заблъска в сънната артерия. Гърлото му се стегна.

— С кого говоря? Какво си правил там?

За секунда настъпи мълчание. Хари помисли, че събеседникът му е затворил. Но гласът пак се обади:

— О, извинявай, да не съм се подписал с инициал К.?

— Да.

— Стар навик. Аз съм Кулбьорнсен, инспекторът от Ставангер. Нали ми остави номера си?

Хари отправи проклятие към параноидните си нагласи, усети, че е затаил дъх, и издиша със съскане.

— Там ли си? — попита Кулбьорнсен.

— Да, да — Хари отчекна парче от опиума с чаена лъжичка. — Пишеш, че имаш нещо за мен.

— Така е. Но ще ти го кажа при едно условие.

— Какво?

— Да си остане между нас.

— Защо?

— Защото този тъпак Белман започва да ми лази по нервите. Изживява се като божи пратеник. Шибаняците от КРИПОС искат единствено те да разследват убийства в цялата страна. Да вървят на майната си! Шефовете ми вързаха ръцете по случая „Скуг“.

— Затова се свърза с мен, така ли?

— И двамата знаем, че съм съвсем обикновено момче от провинцията, Хуле, но „Афтенпостен“ те посочва като ръководител на разследването и това ми подсказва достатъчно. Двамата с теб си приличаме. Не се предаваш лесно, нали?

— Ами... — Хари погледна неволно опiums пред себе си.

— Ако искаш да пипнеш онзи негодник и да осуетиш грандоманските планове на Белман за империя на злото, действай. Ще забавя доклада си до Белман и ще ти дам един ден преднина.

— Слушам те.

— Разговарях с хора от обкръжението на Скуг. А те не са никак много, защото бил особняк, доста по-интелигентен от повечето си познати и пътувал по света без компания. Всъщност разпитах хазайката му и се срещнах с момиче, с което Елиас е разговарял по телефона в дните преди да умре. Казва се Стине Йолберг. Двамата се видели в нощта на убийството му. Пътували заедно в автобус. Елиас й споделил, че е пил в „Ховасхюта“ заедно с убитите жени, чиито снимки публикували във вестниците. Чудел се защо разследващите още не го били потърсили и се колебаел дали да не се яви доброволно в полицията. Не искал обаче да се замесва. Нормално: Скуг и преди е имал вземане-даване с органите на реда. Две жени са подавали жалби срещу него за психически тормоз. На практика не е нарушил закона. Просто им досаждал непрекъснато. Стине се страхувала от него, но през онази вечер й се сторил много изплашен.

— Интересно.

— Тя се престорила, че не знае кои са трите убити жени. А Елиас й казал името на мъж, също ноцувал в хижата. И тук идва най-интересното. Този мъж е публична личност.

— Сериозно?

— По думите на Елиас Скуг в „Ховасхюта“ през въпросната вечер отседнал и Тони Лайке.

— Тони Лайке? Очаква ли се от мен да знам кой е?

— Гадже на дъщерята на Андерш Галтунг, корабния магнат.

Пред очите на Хари изплува наскоро прочетено заглавие във вестник.

— Тони Лайке нашумя като инвеститор, тоест човек с неясен източник на средства, и несъмнено не е постигнал успеха си с тежък труд. Слави се като голямо конте. Но това изобщо не означава, че е примерен и добричък. Готов ли си за черешката на тортата? Този тип има *sheet*.

— *Sheet*? — повтори Хари с престорено недоумение, за да покаже на Кулбьорнсен какво мисли за англицизмите в речта му.

— Досие. Осъждан е за нанасяне на тежка телесна повреда.

— Мм. В какво се е провинил?

— Нанесъл е побой над лицето Уле С. Хансен на шести август във времевия отрязък 11:20-11:45 вечерта. Случката се разиграла пред дискотека в непосредствено близост до дома на дядото на Лайке. Тогава Тони бил на осемнайсет, Уле — на седемнайсет. Причината за свадата е момиче, разбира се.

— Мм. Ревниви младежи си пийват и се сбиват. Дотук нищо необичайно. Защо спомена тежка телесна повреда?

— Защото това не е всичко. Лайке повалил съперника си, възседнал го и започнал да му нанася удари с нож по лицето. Момчето останало белязано за цял живот, но според съдебните експерти можело да стане и по-лошо, ако охраната не се била намесила.

— Има ли други присъди?

Още от съвсем млад Тони Лайке бил прочут с избухливия си нрав и редовно участвал в побоища. По време на съдебния процес един от свидетелите разказал как Лайке едва не го удушил с колан, след като онзи пуснал обидна реплика по адрес на баща му.

— Май ми предстои сериозен разговор с господин Лайке. Знаеш ли къде живее?

— В Осло. На улица „Холмен“... секунда... номер 172.

— Ясно. В западната част. Много ти благодаря, Кулбьорнсен.

— За нищо. А, да не забравя: Стине каза, че след Елиас в автобуса се качил някакъв мъж. Слязъл на същата спирка като Елиас и тръгнал след него. Тя не успя да го опише, защото носел шапка с периферия и лицето му почти не се виждало. Не е задължително да означава нещо.

— Така е.

- Разчитам на теб, Хуле.
- За какво?
- Да постъпиш правилно.
- Мм.
- Лека нощ.

Хари послуша още малко Херцога. После взе телефони и избра номера на Кая от указателя. Колебаеше се дали да натисне зелената слушалка. Пак се канеше да завлече колега със себе си. Остави телефона. Имаше две възможности: да се свърже с Белман — по-разумният избор — или да действа сам — по-глупавият.

Хари въздъхна. Какво си въобразяваше? Изобщо нямаше избор. Прибра запалката в джоба си, уви бучката в станиола, прибра я в барчето, съблече се, нагласи будилника за шест и си легна. Нямаше избор. Оказа се зложник на собствения си поведенчески модел: не можеше да се съпротивлява на натрапчивите си мисли. В това отношение Хари приличаше на престъпниците с маниакални разстройства, които преследваше.

Предъвквайки тази мисъл, заспа с усмивка.

Тази нощ се спуска блажена тишина. Изостря зрението, избистря мисълта. Новият стар полицай. Хуле. Трябва да му го кажа. Няма да му издам всичко, само ще му намекна. За да спре всичко това и да не ми се налага да продължавам. Плюя непрекъснато, но кръвта пак изпълва устата ми и потича.

ТРИЙСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА В ТЪРСЕНЕ НА ВРЪЗКИ

В седем без четвърт Хари пристигна в Главното управление. Влезе през тежката двукрила врата. В преддверието видя само охранителя. Кимна му, прокара картата си за достъп през четеца на пропускателния пункт и се качи в асансьора. Слезе в мазето, притича през пасажа и влезе в стаята. Запали първата си цигара за деня и докато компютърът загряваше, набра номера на Катрине Брат. Тя звучеше като току-що станала от сън.

— Искам да пуснеш още едно „търсене на връзки“, както го наричаш. Между Тони Лайке и всяка от жертвите. Включи и Юлиана Верни от Лайпциг.

— До осем и половина в общото помещение няма хора. Отивам веднага. Нещо друго?

— Ще провериш ли и един колега, полицай? Казва се Юси Колка.

— В какво се е провинил?

— Точно там е работата: в нищо, но ми изглежда подозрителен.

Хари остави телефона и започна да работи на компютъра. Този Лайке наистина имаше присъда. В базата данни фигурираха и още две криминални прояви. Както каза Кулбьорнсен — нанасяне на телесна повреда. В единия случай пострадалият оттеглил жалбата си, а в другия оплакването бе оставено без последствия. Хари провери Тони в Гугъл. Излязоха множество кратки статии, повечето свързани с годеницата му Лене Галтунг. Името му обаче се появяваше и в няколко вестника за финанси и банково дело. Характеризираха го като инвеститор, борсов спекулант и невежа овца. Последното определение принадлежеше на „Капитал“. Изданието твърдеше, че във всяко свое начинание Лайке подражава на Кринглен: покупка на акции, на вили, на автомобили, предпочитания към заведения, питиета, жени; избор на офис, на място за живеене, на места за отдих.

Прегледа линковете и се спря на новина във „Финансависен“.

— Бинго — промърмори.

Явно Тони Лайке бе на път да се превърне в сериозен предприемач. Или рудокопач. Вестникът съобщаваше за стартиращ миннодобивен проект с основен инициатор и движеща сила Тони Лайке и поместваше негова снимка заедно с двамата му партньори — млади мъже с вчесани на път коси. Тримата, седнали върху купчина греди пред хеликоптер, не носеха обичайните дизайнерски костюми, а работни гащеризони. Тони се усмихваше най-доволно. Широкоплещест, с дълги ръце и крака, смугла кожа, тъмна коса и орлов нос. Външният му вид издаваше, че в кръвта му има арабска жилка. Ала истинската причина за реакцията на Хари се криеше в заглавието на материала:

„КРАЛЯТ НА КОНГО?“

Хари разгледа и останалите статии. Медиите се вълнуваха основно от предстоящата сватба с Лене Галтунг и списъка с гостите.

Погледна си часовника. Седем и пет. Позвъни на дирекция „Защита на населението“:

— Трябва ми подкрепление за задържане на заподозряно лице на улица „Холмен“.

— За арест?

Хари осъзнаваше напълно, че не разполага с достатъчно основания да поиска от прокурора заповед за арест.

— За задържане с цел разпит.

— Не казахте ли арест? Защо ви е подкрепление, ако...

— Ще изпратите ли двама души с автомобил пред гаража след пет минути?

В отговор получи отегчена въздишка и я изтълкува като съгласие. Дръпна два пъти от цигарата, изгаси я, стана излезе, заключи вратата и тръгна през пасажа. След десетина метра чу звук: стационарният телефон в „кабинета“ звънеше. Не се върна, качи се в асансьора, слезе и тръгна към изхода. Някой го повика по име. Хари се обърна. Охранителят му правеше знак да се приближи. Пред него стоеше мъж в синапеножълто палто.

— Този човек ви търси — обясни служителят.

Палтото се обърна. Този тип връхни дрехи често само изглеждат от кашмир. Ала в този случай Хари не вярваше платът да е имитация.

Защото го изпъваха широките рамене на мъж с дълги крайници, тъмни очи, тъмна коса и арабска жилка във вените.

— Много по-висок сте, отколкото изглеждате на снимките — отбеляза Тони Лайке, оголи ред ослепително бели едри зъби и протегна ръка.

— Много хубаво кафе — похвали го Тони Лайке съвсем искрено, докато държеше чашата с дългите си изкривени пръсти.

С протягането на ръката Тони поясни, че заболяването му не е заразно. От години страдал от ревматоиден артрит — наследствена болест, която поне го превърнала в достойна конкуренция на метеоролозите.

— Честно казано, очаквах старши инспекторите да работят в уютни кабинети. Тук ми се струва прекалено горещо.

— В съседното помещение се намират парните котли на затвора — Хари отпи от кафето си. — И така, казвате, сутринта сте прочели за случая в „Афтенпостен“.

— Да, докато закусвах. Да си призная, приседна ми.

— Защо?

Лайке се понамести в стола, както пилотите от „Формула 1“, докато заемат най-удобната поза на седалката в болида.

— Моля казаното от мен да си остане между нас.

— Кой сме „ние“?

— Между мен и полицията. А за предпочитане — между нас двамата.

Хари се надяваше гласът му да не издаде какво въодушевление изпитва:

— И каква е причината?

— Не искам да става публично достояние, че съм нощувал в „Ховасхюта“, където същата вечер отседна и депутатката Марит Улсен. Заради предстоящата сватба медиите непрекъснато бълват клюки за мен. Ако свържете името ми с убийство, ще избухне скандал. Журналистите веднага ще раздухат историята и из жълтите вестници ще плъзнат подробности от миналото ми, които предпочитам да останат погребани завинаги.

— Разбирам — невинно кимна Хари. — Ще се наложи да премисля някои съображения, затова не ви обещавам нищо. Но в момента не провеждам разпит, а неофициален разговор. Нямам навика да захранвам журналистите с информация от подобни срещи.

— И няма да споделяте думите ми с моите... близки?

— Само при наличието на сериозни основания. Щом толкова се страхувате някой да не узнае за идването ви в полицията, защо изобщо дойдохте?

— Призовахте всички, нощували в хижата, да се свържат с вас. Като съвестен гражданин съм длъжен да се отзова, нали? — Той погледна въпросително Хари. После направи физиономия. — Изплаших се! Това е истината. Разбрах, че хората, отседнали през онази нощ в хижата, — се намират в опасност. Качих се в колата и веднага дойдох.

— През последните дни имали ли сте обезпокоителни преживявания?

— Не — отвърна малко замислено Тони Лайке. — Ако изключим, че преди няколко дни ми разбиха мазето. Май трябва да си сложа аларма.

— Обадихте ли се в полицията?

— Не, откраднат е само един велосипед.

— Да не би да смятате, че серийните убийци припечелват допълнително с кражба на велосипеди?

Лайке се изсмя и кимна. Усмихна се не като човек, сконфузен от глупава реплика, а с подкупващата усмивка, която казва „хвана ме натясно, приятел“: признание от мъж, свикнал да побеждава.

— Защо потърсихте точно мен? — попита Хари.

— Във вестника пише, че вие разследвате случая. Освен това се надявах показанията ми да не се разчуват и ми се стори най-логично да търся контакт с началството.

— Аз не съм началството, Лайке.

— В „Афтенпостен“ пише друго.

Хари поглади подутата си челюст. Още не си бе изградил окончателно мнение за Тони Лайке. Мъж с грижливо поддържан външен вид и леко хулигански чар. Прилича на хокеист от реклама на бельо, която Хари видя наскоро. Тони Лайке сякаш се опитваше да изглежда безгрижен и лекомислен, но в държането му прозираше

прямота и емоционалност. А вероятно беше обратното: придаваше си вид на чувствителен човек, докато всъщност изповядваше доста поцинична житейска философия.

— Защо отседнахте в „Ховасхюта“, Лайке?

— Ходих да карам ски.

— Сам?

— Да. Бях прекарал няколко доста напрегнати работни дни и се нуждаех от отдушник. Често бродя из Юстаусе и Халингскарве. Отсядам в хижи. Може да се каже, че това е моят район.

— Тогава защо не си купите къща там?

— Там, където искам да си купя, строежите са забранени. Територията е обявена за национален парк.

— Защо годеницата ви не дойде с вас? Не обича ли да кара ски?

— Лене ли? Тя... — Лайке отпи от кафето — не че толкова му се пиеше, колкото да си осигури малка пауза за размисъл. Тази хитрост не убягна на Хари. — Аз... ние... — погледна Хари малко отчаяно, сякаш го молеше за помощ.

Старши инспекторът обаче остана безмълвен.

— Проклятие! Никакви журналисти, нали?

Хари нито потвърди, нито отрече.

— Добре — кимна Лайке, все едно е получил нужното уверение. — Имах нужда да подишам спокойно, да се махна за малко. Да поразмисля. Годож, женитба. Това са сериозни решения в живота на всеки човек. А аз мисля най-добре, когато се уединя. Особено в планината.

— И тази кратка почивка ви се е отразила добре, така ли?

— Да — Лайке пак оголи безупречните си зъби.

— Помните ли другите гости в хижата?

— С Марит Улсен изпихме по чаша червено вино. Не знаех, че е депутат. Тя ми каза.

— Освен нея?

— Имаше още трима-четирима души. Само ги поздравих. Пристигнах късно и някои вече си бяха легнали.

— Продължавайте.

— Навън в снега стояха шест чифта ски. Спомням си точно, защото ги внесох в антрето, за да не ги затрупа снегът. Тогава си помислих, че собствениците им явно не са опитни планинари. Когато

отсядаш в хижа, потънала в триметров сняг, не бива да си оставяш ските навън. Сутринта станах пръв и си тръгнах, преди останалите да са се събудили.

— Казвате, че сте пристигнали късно в хижата. Сам ли обикаляхте из планината?

— Да, с челник, карта и компас. Решението да се отправя на поход се роди съвсем спонтанно. Слязох от влака в Юстаусе чак надвечер. Но както казах, познавам района и съм свикнал да се ориентирам в тъмното. А и времето беше хубаво, луната осветяваше снега и не използвах нито картата, нито челника.

— Случи ли се нещо особено в хижата?

— Не. С Марит Улсен обсъдихме червеното вино и колко е трудно да поддържах модерна връзка. Смятам нейната връзка за по-модерна от моята.

— Тя спомена ли нещо да се е случило във ваше отсъствие?

— Не.

— А другите гости?

— Седяха до камината, обсъждаха преходи със ски и пиеха. Май бира или енергийни напитки. Две жени и един мъж, и тримата на възраст между двайсет и трийсет и пет.

— Имена?

— Само си казахме „здрости“. Както вече споменах, отидох в планината да потърся усамотение, а не нови познанства.

— Външен вид?

Вечерно време в хижите става сумрачно и не видях ясно какъв цвят е кожата и косата им. Дори не си спомням дали бяха трима, или четирима.

— На какъв диалект говореха?

— Едната жена говореше като в Западна Норвегия.

— От кой град? Ставангер? Берген? Сьунмьоре?

— Съжалявам, не умея да различавам различните говори. Може и да е била от Южна Норвегия.

— Добре. Щом сте искали да останете сам, защо сте обсъждали особеностите на връзките с Марит Улсен?

— Така се случи. Тя дойде и седна при мен. Не се държеше стеснително, дори напротив. Бъбривка, но закръглена и приятна.

Последните две определения сякаш вървяха ръка за ръка в съзнанието на Лайке. Хари си припомни снимката на Лене Галтунг от вестниците: прекалено кльощава жена, ако се вземе предвид актуалното средно тегло на норвежките.

— Значи, не можете да опишете никой друг освен Марит Улсен, така ли? Дори ако ви покажа снимки?

— Има и още — усмихна се Лайке.

— Слушам ви.

— Когато отидох да си легна, светнах, за да проверя кои легла са свободни. В помещението спяха двама души — мъж и жена.

— Можете ли да ги опишете?

— Да ги опиша подробно — не, но бих могъл да ги разпозная, ако ги видя.

— Как така?

— Човек си спомня най-добре лице, което е видял, когато го види повторно.

Хари знаеше, че Лайке е прав. Свидетелите често се затрудняват да опишат престъпника, но предоставят ли им снимки на предполагаемите извършители, веднага посочват виновника.

Хари се приближи до картотечния шкаф, който бяха върнали в „кабинета“, отвори папките на жертвите и извади снимки. Подаде ги на Лайке.

— Това е Марит Улсен — Тони подаде на Хари една снимка. — А тези две момичета май седяха до камината, но не съм сигурен. — Той посочи Боргни и Шарлоте. — Това момче сякаш им правеше компания. — Елиас Скуг. — Но съм абсолютно убеден, че нито един от хората на тези снимки не беше в спалнята.

— Как така сте запомнили по-добре физиономиите на двама души, които сте видели за няколко секунди?

— Защото спяха.

— И е по-лесно да разпознаеш човек, когото си виждал само заспал?

— Не, но понеже спящите не те виждат, можеш спокойно да ги огледаш.

— Мм. За няколко секунди?

— Вероятно малко повече.

Хари прибра снимките в папката.

— Разполагате ли с имена? — поинтересува се Лайке.

— С имена ли?

— Сутринта станах пръв и закусих с две-три филии и кухнята. Там държат книгата за гости, а аз не се бях вписал. Отворих я и разгледах имената от предната вечер.

— Защо?

— Ами знам ли — сви рамене Тони. — Планинарите в областта се познаваме.

— И видяхте ли познато име?

— Не, но ако ми изброите имена, може да си спомня дали са фигурирали в списъка.

— Идеята ви не е лоша, не разполагаме обаче нито с имена, нито с адреси.

— Е, добре тогава — заключи Лайке и започна да си закопчава палтото. — Боя се, че не мога да ви помогна с нищо повече. Поне ме зачеркнахте от списъка със заподозрените.

— Мм... Така и така сте тук, нека ви задам още няколко въпроса. Имате ли време?

— Сам съм си господар. Поне засега.

— Чудесно. Споменахте за тъмни епизоди от миналото си. Бихте ли уточнили съвсем накратко за какво става дума?

— Опитах се да убия един тип — без заобикалки отвърна Лайке.

— Аха — Хари се облегна назад. — Защо?

— Защото ме нападна. Твърдеше, че съм му взел гаджето. Всъщност тя нито беше, нито искаше да му е гадже. А и аз не откъквам чужди гаджета. Имам си достатъчно кандидатки.

— Мм. Хванал ви е и ви е ударил, така ли?

— Какво искате да кажете?

— Просто се опитвам да отгатна защо сте искали да го убиете. Нали така се изразихте?

— Той ми налетя и аз го наръгах с нож. Ако приятелите ми не ме бяха спрели, щях да му видя сметката. Осъдиха ме за нанасяне на тежка телесна повреда. Измъкнах се леко, като се има предвид, че се опитах да го убия.

— Нали осъзнавате, че казаното от вас ви превръща в заподозрян?

— В този случай ли? — Лайке изгледа Хари с недоверие. — Шегувате се, нали? Едва ли разсъждавате толкова елементарно.

— Щом веднъж сте искали да убиеете...

— Не само веднъж. Навярно и на вас ви се е искало.

— Навярно?

— В джунглата негрите не се виждат в тъмното. Най-често стреляш напосоки.

— Случвало ли ви се е?

— Да, по време на греховната ми младост. След като излежах присъдата си, завърших курс за сержанти и после заминах за Южна Африка.

— И сте работили като наемен войник там?

— Три години. Събираха ни в ЮАР, но се сражавахме в съседните държави. Там войните не стихват. Има постоянно търсене на наемници, особено на бели. Чернокожите все още ни смятат за поумни и са по-склонни да се осланят на белите офицери, отколкото на своите.

— Били ли сте в Конго?

— Откъде ви хрумна? — Дясната вежда на Тони Лайке образува ъгъл.

— Наскоро ходих там и затова ви питам.

— По онова време се казваше Заир. Никой не ни обясняваше в коя точно държава се намираме. Навсякъде ми се струваше едно и също — зеленина, докъдето ти стига погледът, после тъмна нощ преди изгрев-слънце. Охранявах няколко диамантени мини. Там се научих да разчитам карта само под светлината на челник. Компасът не помага, защото в планините има много метал.

Тони Лайке се облегна на стола. Позата му издаваше спокойствие и липса на страх.

— Като заговорихме за метал, прочетох някъде, че се занимавате с миннодобивна дейност — подхвърли Хари.

— Така е.

— Какъв метал?

— Чували ли сте за колтан?

— Да — кимна Хари. — Използва се при производство на мобилни телефони.

— Именно. И на игрови конзоли. Когато през деветдесетте производството на мобилни телефони рязко се увеличи, моето военно подразделение се намираше на мисии в Североизточно Конго. Там неколцина французи и местни жители бяха започнали да разработват находища на колтан. Използваха деца: караха ги да разкопават с кирки и лопати. Прилича на обикновен камък, но от него се получава тантал — именно този метал се използва в производството на мобилни телефони. Тогава се досетих, че ако си намеря спонсор, ще успея да създам модерна миннодобивна фирма и да забогатеем — и аз, и съдружниците ми.

— Така ли стана?

— Не съвсем — засмя се Тони Лайке. — Взех пари назаем, но съдружниците ми се оказаха много лукави и ме прецакаха. Изгубих всичко. Пак взех заем, пак изгубих и пак отначало. По едно време спечелих малко.

— Какво значи „малко“?

— Няколко милиона, колкото да си покрия дълговете. Завързах обаче ценни контакти и името ми се появи в пресата, защото продадох мечките, преди да съм ги застрелял, така да се каже. А това е достатъчно, за да те приемат в средите, където се разиграват големите пари. Там гледат само на колко цифри възлиза състоянието ти. Не ги интересува дали отпред стои плюс, или минус.

Лайке отново избухна в смях — сърдечен, кънтящ смях — и Хари не успя да сдържи усмивката си.

— А сега?

— Сега предстои голямата печалба, защото дойде време колтанът да даде реколта. Да, наистина го повтарям отдавна, но този път е сериозно. За да си платя дълговете, се наложи да си продам акциите от проекта и да ги заменя за опции за купуване. Сега остава да намеря пари да си откупя акциите и отново да стана пълноправен партньор.

— Мм. А парите?

— Все някой ще си даде сметка колко изгодно е да ми заеме пари в замяна на скромен дял. Очаква ни голяма печалба при минимален риск. А всички големи инвестиции вече са направени, включително подкупи на местни служители. Дори разчистихме писта в джунглата, където металът да се товари направо на транспортни самолети и да се

прехвърля през Уганда. Печелите ли достатъчно, Хари? Ако искате, ще помисля как и вие да намажете нещо. Работата ми е свързана с чести командировки, защото представям проекта си на потенциални инвеститори. Тази година ходих в Ставангер три или четири пъти, но след лятото не съм стъпвал там.

— А в Лайпциг?

— Дойде ли времето да ви попитам дали трябва да повикам адвоката си, Хари?

— Просто искам да ви зачеркна от списъка с потенциалните заподозрени, та с колегите ми да се съсредоточим върху важни неща. — Хари потърка носа си с показалец. — Щом не желаете медиите да надушат къде сте нощували, едва ли ще искате да намесвате адвоката си, да ви привикваме на официален разпит и така нататък. Длъжен съм да ви попитам къде сте били и какво сте правили на определени дати.

— Слушам.

Хари продиктува четирите дни, в които бяха извършени убийствата, и Лайке ги записва в бележник с кожена подвързия, марка „Молескин“.

— Ще проверя веднага щом вляза в офиса. Това е номерът ми — Лайке подаде на Хари визитка с надпис „Тони К. Лайке, предприемач“.

— Какво означава К.?

— Всъщност нищо — Лайке стана. — Тони е съкратено от Антъни, затова реших, че ми трябва някакъв инициал. Придава ми повече тежест, не мислите ли? На чужденците им харесва.

Вместо да продължи по пасажа, Хари поведе Лайке по стълбите към затвора, почука на прозореца и охраната им отключи.

— Все едно участвам в епизод на „Бандата на Олсън“ — отбеляза Лайке, когато излязоха на пътеката пред що-годе респектиращия зид на затвора „Бутсен“.

— Предпочетох да говорим на по-уединено място. В момента сте едно от най-известните лица в публичното пространство, а колегите вече пристигат на работа.

— Като стана дума за лица, явно някой е счупил челюстта ви.

— Откъде знаете? Може да съм паднал и да съм се ударил.

Лайке поклати усмихнат глава.

— Не за пръв път виждам разбита челюст. Някой ви е нанесъл тежък удар и сте оставили костта да зарасне сама. Отидете да ви я

оправят, не е толкова сложно.

— Благодаря за съвета.

— Много пари ли им дължахте?

— И от такива неща ли разбирате?

— И още как! — възкликна Лайке и разтвори широко очи. — За жалост и това ми е минало през главата.

— Последен въпрос, Лайке...

— Тони. Или Тони К. — той отново демонстрира ослепителните си дъвкателни органи.

„Прилича на напълно безгрижен човек“, помисли си Хари.

— Добре, Тони. Ходили ли сте до Люсерен? Езерото и Изт...

— Ама разбира се, че съм ходил! — засмя се Лайке. — Дядо ми живееше в Рюста. Всяко лято прекарвах ваканцията там. Няколко години съм живял там. Прекрасно място, нали? Защо ме питате? — Усмивката му изведнъж се стопи. — О, вярно, там намерихте едното момиче! Какво съвпадение, а?

— Е, не е толкова невероятно. Все пак Люсерен е голямо езеро.

— Така е. Благодаря ви, Хари. — Лайке му подаде ръка. — Ако узнаете името на някой от гостите в „Ховасхюта“ или получите сигнал от нощувалите през онази нощ, обадете ми се. Не е изключено и да си спомня нещо. Обещавам да ви помогна с каквото мога, Хари.

Старши инспекторът разтърси десницата на човек, когото в съзнанието си вече бе уличил в пет убийства за последните три месеца.

Петнайсет минути, след като Лайке си тръгна, Катрине Брат звънна.

— Да?

— Отрицателен резултат на четири от пет.

— А петият е положителен, така ли?

— Да, има съвпадение, открито дълбоко в недрата на дигиталната информация.

— Колко поетично.

— Ще ти хареса. На шестнайсети февруари Елиас Скуг е получил обаждане от нерегистриран номер. Тоест таен. Вероятно по тази причина вие...

— Не ние, а полицията в Ставангер.

— ... не сте открили връзката по-рано. Ала дълбоко в недрата на...

— Ровила си из вътрешния строго секретен регистър на компания „Теленур“?

— Нещо такова. Като получател на сметките за този номер излиза Тони Лайке, живущ на адрес „Холмен“.

— Браво! — възклика Хари. — Ти си истински ангел!

— Доста неподходяща метафора, имайки предвид, че току-що изпратих въпросния човек зад решетките до живот.

— Ще ти се обадя по-късно.

— Чакай! Не искаш ли да чуеш и за Юси Колка?

— Съвсем забравих. Давай.

И тя продължи.

ЧЕТИРИЙСЕТА ГЛАВА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Хари отиде в кабинета на Кая — в зелената зона на шестия етаж. На лицето ѝ грейна усмивка, щом го зърна на прага.

— Винаги ли държиш вратата отворена? — попита той.

— Да. А ти?

— Затворена. Винаги. Но виждам, че и ти като мен си изхвърлила стола за посетители. Умен ход. Хората обичат да се застояват.

Тя се засмя.

— Нещо интересно?

— Може да се каже — Хари прекрачи прага и се опря на стената.

Кая хвана с две ръце ръба на бюрото си и се оттласна от него. Столът ѝ полетя към шкафа с документация. Тя отвори едно чекмедже, извади писмо и го постави пред Хари:

— Реших, че ще те интересува.

— Какво е?

— Снежния човек. Адвокатът му е подал молба да го прехвърлят в болнично заведение по здравословни причини.

Хари седна на ръба на бюрото и прочете писмото.

— Мм. Склеродермия. Болестта прогресира бързо. Надявам се — не прекалено бързо. Той не го заслужава.

Вдигна очи. Кая изглеждаше разтърсена.

— Пралеля ми почина от склеродермия. Ужасна болест.

— И болният в случая е ужасен. Иначе съм напълно съгласен с твърдението, че умението да прощаваш показва какво качество човек си. Аз съм много долнопробна стока.

— Не съм искала да те критикувам.

— Обещавам да се поправа в следващия живот — Хари наведе глава и разтърка тила си. — Ако може да се вярва на индуистите, ще се превърна в бръмбар корояд. Ще стана много добричък корояд.

Вдигна поглед и по вида на Кая разбра, че успешно е пуснал в действие онзи „проклет момчешки чар“, за който говореше Ракул.

— Кая, дойдох с предложение към теб.

— Така ли?

— Да.

Хари си даде сметка колко високопарно звучи гласът му — глас на човек, лишен от способността да прощава, да се съобразява с останалите, да мисли за друго освен за собствените си цели. За пореден път приложи прословутата си техника да убеждава, като изтъкна обратното на желаното. Беше доказала многократно ефективността си.

— Препоръчвам ти да ми откажеш. Обикновено провалям живота на хората, които забърквам в кашите си.

С изненада забеляза как по лицето на Кая плъзна гъста червенина.

— Но ми се струва нередно да предприемам каквото и да е без теб — продължи той. — Не и сега, когато сме на косъм от развързката.

— Каква развързка? — Червенината се отдръпна.

— Залавянето на виновника. Отивам при прокурора да издействам заповед за арест.

— А, да... разбира се.

— Разбира се?

— Исках да кажа: кого ще арестуваме? — Тя плъзна стола към бюрото си. — И за какво?

— Убиеца.

— Наистина ли?

Зениците ѝ се разшириха бавно и започнаха да пулсират. Хари знаеше отлично какво се случва с нея. В кръвта ѝ нахлува адреналин в очакване да повали плячката. Арест, който ще впишат в автобиографията ѝ. Как би могла да устои?

— Името на убиеца е Тони Лайке — съобщи Хари.

Цветът се върна по бузите ѝ.

— Звучи ми познато.

— Да, годеник е на дъщерята на...

— Сетих се! На Галтунг. — Тя смръщи вежди. — Имаш ли доказателства?

— Косвени. И някои уличаващи съвпадения.

Зениците ѝ се свиха.

— Това е нашият човек, Кая. Сигурен съм.

— Убеди ме — поиска тя.

Хари долови жаждата в гласа ѝ; свирепото желание да погълне плячката сурова, да чуе основание да вземе най-налудничавото решение в живота си.

Нямаше никакво намерение да я предпазва, защото се нуждаеше от помощта ѝ. Не се сецаше за по-подходяща потенциална любимка на медиите: млада, интелигентна, амбициозна, привлекателна и с чисто досие. Накратко, Кая притежаваше всичко онова, което липсваше у Хари.

Съвременна Жана д'Арк, която Министерството на правосъдието не би посмяло да пожертва на кладата.

Хари си пое дъх и ѝ предаде подробно разговора си с Тони Лайке. Цитира казаното дума по дума. Тази негова способност не спираше да удивява колегите му, но не и него.

— „Ховасхюта“, Конго и Люсерен — обобщи Кая, след като го изслуша. — Бил е и на трите места.

— Да. Освен това е посягал на хора и признава, че било с намерението да ги убие.

— Доста силни аргументи, но...

— Силните аргументи идват чак сега. Обаждал се е на Елиас Скуг два дни преди смъртта му.

Зениците ѝ изригнаха като черни слънца.

— Пипнахме го — прошепна тя.

— Значи си с мен?

— Да.

Хари въздъхна.

— Нали осъзнаваш какъв риск поемаш? Дори да съм прав по отношение на Лайке, изобщо не е сигурно, че арестуването му и разрешаването на случая ще са достатъчни да наклонят везните в полза на Хаген. И тогава ще се окажеш на улицата.

— А ти? — Наведе се над бюрото и малките ѝ, остри като на пираня зъби проблеснаха. — Ти защо смяташ, че си струва да поемеш този риск?

— Защото съм изхабен и нямам какво да губя, Кая. Не ме очаква бъдеще в друг отдел, а и КРИПОС няма да ми предложат да се присъединя към тях. Но в твоя случай рискуваш да зачеркнеш възможностите си за професионално издигане.

— Обикновено избирам по-трудния път — осведоми го сериозно
тя.

— Добре — Хари стана. — Отивам при прокурора. Пригответи се.

— Никъде няма да ходя, Хари.

Хари се обърна. На вратата стоеше мъж, който явно отдавна
слушаше разговора им.

— Извинявайте — усмихна се той. — Искам само за малко да ви
отнема дамата.

И кимна към Кая с дяволита усмивка.

— Ваша е — Хари се усмихна доста сухо и пое по коридора.

— Аслак — изненада се Кая. — Какво те води в големия пращен
град?

— Обичайното.

— Тръпката, неоновите светлини, навалицата?

— Работата — усмихна се Аслак. — И една жена. Може ли да те
поканя на чаша кафе?

— В момента съм малко заета. Тече разследване и трябва да съм
на линия. Качи се в столовата на последния етаж и си вземи кафе за
моя сметка. Ще звънна на едно място и ще дойда.

Аслак вдигна палец и излезе. Кая затвори очи и си пое въздух
дълбоко и пресекливо.

Кабинетът на прокурора се намирал съвсем близо: в червената
зона на същия етаж. Юристка, млада жена, явно бе назначена в
отсъствието на Хари. Погледна го над ръба на очилата си.

— Трябва ми синя бланка.

— А вие сте?

— Хари Хуле, старши инспектор.

Той и подаде служебната си карта, макар леко нервната и
реакция да издаде, че е чувала за него. Понеже си представяше какво е
стигнало до ушите ѝ, реши да не се задълбочава в подобни размисли.
Жената записа името му във формуляра за арест и обиск, като
непрекъснато се и взираше в картата му, все едно „Хари Хуле“ се пише
изключително трудно.

— Две отметки ли? — попита тя.

— Ако обичате.

Прокурорката сложи две отметки — една за арест и втора за обиск. Облегна се на стола и зае позата „имаш трийсет секунди да ме убедиш“. Определено бе наблюдавала по-обиграни колеги.

Хари знаеше от опит, че първият аргумент има най-сериозна тежест и юристът обикновено базира решението си именно върху него, затова започна с обаждането на Лайке в дома на Елиас Скуг два дни преди убийството. Освен това в разговора си с Хари Лайке отрече да познава Скуг и да е общувал с него в хижата. Като втори аргумент изтъкна присъдата за побой и признанието на Лайке, че е целял да убие противника си. Хари вече виждаше синята бланка в ръцете си. Затова за финал захароса доводите си със съвпаденията за Конго и Люсерен, без да навлиза в подробности.

Прокурорката си свали очилата.

— По принцип одобрявам аргументацията ви, но ще трябва да помисля още малко.

Хари изруга наум. По-опитен юрист веднага би му дал заповед за арест и обиск, но тази жена, назначена отскоро, не смееше да вземе окончателно решение, преди да се посъветва с някого. „Да бяха сложили табелка «в процес на обучение»! — ядоса се Хари. — Тогава нямаше да влизам при нея, щях да отида при друг.“

— Спешно е — настоя той.

— Защо?

Хвана го натясно. Хари направи красноречив жест с ръка, с който обаче не каза нищо конкретно.

— След обяд ще взема решение... — тя демонстративно погледна формуляра, — господин Хуле. Ако одобря аргументите ви, ще оставя заповедта върху пощенския ви рафт.

Хари стисна зъби, за да не изпусне някоя необмислена реплика. Осъзнаваше, че прокурорката постъпва правилно. Тя, разбира се, се мъчеше всячески да преодолее комплекса на млада, неопитна жена в работна среда, доминирана от мъже. Показваше воля да си извоюва уважение и не пропускаше да демонстрира при всеки удобен случай колко малко се поддава на „обработка“. Чудесно. Идеше му да й дръпне очилата и да ги строши.

— Бихте ли се обадили по вътрешния телефон, когато решите? — помоли Хари. — В момента кабинетът ми се намира доста далеч от пощенските рафтове.

— Добре — снизходително се съгласи тя.

Хари се намираше в пасажа на петдесет метра от канапета. Неочаквано чу, че вратата се отваря. Някой излезе, заключи, обърна се и тръгна с бързи крачки срещу Хари. Виждайки го, се вцепени.

— Стреснах ли те, Бьорн?

Деляха ги повече от двайсет метра, но ехото разнесе въпроса по коридора.

— Малко — призна Бьорн Холм и пооправи пъстрата си шапка над рижата коса. — И как няма да ме стреснеш, като се промъкваш на пръсти!

— Мм. А ти?

— Какво аз?

— Какво търсиш тук? КРИПОС не ти ли дават достатъчно задачи? Чувам, че си започнал нова, по-престижна работа.

Хари спря на два метра от Холм, който изглеждаше искрено учуден.

— Престижна ли? Не бих се изразил така. Вече не работя каквото искам.

— А именно?

— Не се занимавам с любимите ми експертизи. Познаваш ме.

— Дали?

— Нали знаеш какво представлява координирането на дейността между КРИПОС и криминалистите? Предаваш съобщения, свикваш оперативки, разпращаш рапорти.

— Все пак те повишиха — настоя Хари. — Очаква те ново начало.

— Знаеш ли какво си мисля? — изсумтя презрително Бьорн. — Според мен Белман ме премести на друго място, за да ме държи на дистанция и да не получавам информация от първа ръка, защото подозира, че сдобия ли се с такава информация, веднага ще я споделя с теб.

— Греси — отбеляза Хари и застана точно пред криминалния експерт.

— Какво става, Хари? — Бьорн Холм премига два пъти.

— И аз това питам: какво става? — В гласа на Хари затрептяха гневни металически нотки. — Какво, дявол да го вземе, търсиш в кабинета, Бьорн? Нали вече изнесе целия си багаж оттук!

— Как какво? Дойдох да си я взема.

Той показа книгата.

— Нали обеща да я оставиш на рецепцията, Хари?

Биографията на Ханк Уилямс.

Хари усети как червенина облива лицето му.

— Мм.

— Мм — изимитира го Бьорн.

— Бях я натоварил в количката заедно с други дребни неща — обясни Хари. — Но се върнахме. Забравил съм да ти я оставя на рецепцията.

— Добре. А сега може ли да си вървя?

Хари отстъпи встрани, а Бьорн, сипейки ругатни, се отправи към другия край на коридора с отекващи стъпки. Хари влезе в кабинета и се отпусна в стола.

Огледа се.

Разтвори бележника със записките си. По време на разговора с Тони Лайке не записа нищо, изобличаващо го в престъпленията. Провери дали някой не е ровил в чекмеджетата на бюрото му. Всичко си стоеше непокътнато. Не сбърка ли? Можеше ли да се надява Холм да не е изпял всичко на Белман?

Погледна си часовника. Дано новата прокурорка се справи бързо. Натисна произволен клавиш и екранът се пробуди. Излезе последното му търсене в Гугъл. В полето пишеше „Тони Лайке“.

ЧЕТИРИЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА СИНЯ БЛАНКА

— И така... — подхвана Аслак Кронгли, докато въртеше чашата с кафе в ръка.

Малката чашка приличаше на поставка за яйце в лапите му. Кая седна срещу него до прозореца. Столовата в Главното управление се намираще на последния етаж и представляваше съвсем стандартна норвежка столова — ще рече просторна, светла и чиста, но не дотам уютна, та посетителите да се заседяват по-дълго от необходимото. Най-голямото предимство на помещението беше гледката към града, но тя явно не вълнуваше особено Кронгли.

— Прегледах книгите за гости в хижите от околността, където няма хижар — продължи той. — Само двама души са посочили къде е следващата им спирка по маршрута. Това са Шарлоте Лол и Иска Пелър. Вечерта преди „Ховасхюта“ са нощували в „Тюнвегхюта“.

— Това вече го знаем.

— Да. Разполагам с още малко информация, която може да се окаже интересна за теб.

— Да чуя?

— Говорих по телефона с възрастна двойка, нощували в „Тюнвегхюта“ заедно с Лол и Пелър. През онази вечер в хижата се отбил мъж, хапнал малко, преоблякъл си чиста риза и продължил на югозапад въпреки гъстия мрак. Единствената хижа в тази посока е „Ховасхюта“.

— А този мъж.

— Видели го съвсем бегло. Държал се дистанцирано и гледал да не се набива на очи. Не си свалил нито шапката — черна балаклава, нито старите скиорски очила. Даже докато се преобличал, останал с тях. Старицата си помислила, че навярно мъжът има белези от удари.

— Защо?

— Просто ѝ хрумнало. Възможно е, разбира се, мъжът пътъом да е променил посоката на маршрута си и да е отседнал в друга хижа.

— Да — кимна Кая и погледна часовника.

— Случайно да сте получили сигнал от очевидци?

— Не.

— Отговорът ти ми прозвуча като „да“.

Кая погледна бързо Аслак Кронгли, а той веднага вдигна отбранително ръце пред гърдите си:

— Какъв съм аз да разпитвам? Глупав селяк, дошъл в града! Извинявай, случаят не ме засяга.

— Не се притеснявай.

Забиха поглед в чашите с кафе.

— Още нещо интересно за мен? — попита Кая.

— Знам, че по-късно ще съжалявам — подхвана Кронгли, а в очите му пак се появи безгласен смях.

Кая веднага се досети в каква посока ще тръгне разговорът. Да, Кронгли действително щеше да остане разочарован.

— Тази вечер ще ноцувам в „Плаза“ и се питам дали би искала да вечеряме заедно в хотелския ресторант.

Изречението му ѝ подсказа, че нейното е доста красноречиво.

— Не познавам никого в града — оправда се той и устните му се разтеглиха в гримаса — жалко подобие на подкупваща усмивка. — Освен бившата ми съпруга, но нея нямам желание да я виждам.

— Щеше да бъде приятно... — започна Кая и направи кратка пауза.

Бъдеще време в миналото. Аслак Кронгли вече съжали за поканата си.

— ... но за жалост тази вечер съм заета.

— Няма проблем. Трябваше да те предупредя по-отрано — усмихна се той и вплете пръсти в буйните си къдрици. — А утре?

— Ами... тези дни програмата ми е доста натоварена, Аслак.

Той кимна.

— Разбира се. Естествено, че си заета. Да не би причината да е мъжът, който току-що излезе от кабинета ти?

— Не, вече имам друг шеф.

— Не говоря за шефове.

— А за какво?

— Нали ми призна, че си влюбена в полицай. А този тип те убеди да му помогнеш, без да си мръдне пръста. За разлика от мен.

— Луд ли си? Не съм влюбена в него! Просто... онази вечер попрекалих с виното.

Кая се засмя сконфузено. По врата и лицето ѝ плъзна червенина.

— Добре де — Кронгли допи кафето си. — Ще се поразходя из големия студен град. Все ще намеря какво да правя: има музеи, барове.

— Да, възползвай се от случая.

Той повдигна едната си вежда. В погледа му се четеше желание да ридае и да се смее с цяло гърло. Така гледаше Евен преди смъртта си.

Кая го изпрати. Той ѝ подаде ръка, а тя, без да помисли, изтърси:

— Обади ми се, ако ти стане самотно. Ще се опитам да се измъкна.

Изтълкува усмивката му като признателност, задето му поднесе възможност да отклони предложението ѝ или поне да не се възползва от него.

Докато пътуваше в асансьора към шестия етаж, Кая си припомни думите му. „... без да си мръдне пръстта“. Колко ли време бе подслушвал Кронгли на вратата?

В един телефонът пред Кая звънна.

— Най-сетне се сдобих със синя бланка. Готова ли си? — попита Хари.

— Да — сърцето ѝ се разблъска.

— Жилетка?

— Жилетка и оръжие.

— За оръжията отговаря отряд „Делта“. Чака ни пред гаража, трябва само да слезем. Ако обичаш, вземи синята бланка от рафта ми.

— Разбрано.

Десет минути по-късно вече пътуваха в синия дванайсетместен микробус на запад през центъра на Осло. Хари въведе Кая в ситуацията. Преди половин час се обадил в офис сградата, където Лайке държал помещение под наем, и оттам му обяснили, че днес Тони работи от къщи. Хари позвънил на стационарния телефон в дома на Лайке на „Холмен“. Тони вдигнал, а Хари затворил веднага. Хари държеше ръководител на операцията да бъде агент Милано — смугъл, набит мъж с рунтави вежди, който въпреки името си нямаше капка италианска кръв във вените си.

Минаха през тунела „Ибсен“. Светли правоъгълници заиграха по каските и защитните забрала на осмината полицаи, изпаднали сякаш в дълбока медитация.

Кая и Хари се возеха отзад, той — в черно яке с жълт надпис ПОЛИЦИЯ на гърдите и на гърба. Извади револвера си да провери дали във всички гнезда има патрони.

— Осем души от „Делта“ и сок-машина — обобци Кая, като визираще въртящия се син буркан върху покрива на микробуса. — Не ти ли се струва прекалено?

— Нали това е целта — напомни Хари. — Ако искаме да се разшуми около акцията ни, трябва да вдигнем градуса на купона.

— Намекна ли на журналистите?

Хари я погледна.

— Нали каза, че искаш да предизвикаш сензация — оправда се тя. — Надушат ли предстоящия арест на знаменитост като Тони Лайке, и то за убийството на Марит Улсен, ще довтасат веднага, пък ако ще междуременно да се ражда принцеса.

— Ами годеницата му? — попита Хари. — Или майка му? И те ли трябва да попаднат във вестниците и в телевизионните репортажи?

С рязко движение Хари щракна обратно барабана.

— А как ще вдигнем градуса на купона?

— Журналистите ще дойдат след ареста — обясни Хари. — Ще разпитват съседите, минавачите, нас. Ще разберат какво грандиозно шоу се е разиграло. Това ще бъде достатъчно. Хем няма да навредим на невинни хора, хем случаят ще лъсне на първите страници.

Сенките в следващия тунел плъзнаха по лицата им. Кая погледна крадешком Хари. Той се вириаше в трамвайната спирка, покрай която минаха, със страдалческо, безпомощно изражение. Прииска й се да докосне ръката му, да му каже нещо успокоително — каквото и да е, само да се поразведри. Погледна ръката му: стискаше конвулсивно револвера, все едно оръжието е единственото, което има. Не можеше да продължава така: назриваше голямо събитие. Нещо сериозно.

Изкачваха се все по-нагоре. Градът остана долу, в краката им. Пресякоха прелез. Веднага след тях спуснаха бариерата.

Пристигнаха на улица „Холмен“.

— Кой идва с мен на входната врата, Милано? — извика Хари към предната част на микробуса.

— Номер три и номер четири — отвърна агентът, обърна се и посочи мъж с голяма цифра, написана с тебешир върху гърдите и на гърба на гащеризона му.

— Ясно. А другите?

— По двама от всяка страна на къщата. План „Дайк I 4-5“.

Кая знаеше, че това е код за извършването на акцията метод, заимстван от американския футбол, с цел участниците да комуникират ефективно и неразбираемо за хора, подслушващи радиочестотите на „Делта“. Спряха няколко къщи преди дома на Лайке. Шестимата мъже провериха автоматите си, изскочиха от микробуса и започнаха да се промъкват през съседските градини с кафява изсъхнала трева, ябълкови дървета с голи клони и висок плет, какъвто предпочитаха жителите от западните квартали на Осло. Кая си погледна часовника. След четирийсет секунди уоки-токито на Милано изпраща:

— Всички по местата.

Шофьорът отпусна съединителя и бавно се приближиха до къщата на Тони Лайке — купена наскоро, боядисана в жълто, едноетажна, с внушителна площ. И все пак престижното име на квартала, където се намираше, засенчваше архитектурния ѝ облик: къщата беше решена в стил, представляващ смесица от функционалистки и по-груби елементи. Поне така го определи мислено Кая.

Микробусът спря пред двете гаражни порти в края на пътека, посипана със ситен чакъл. Преди няколко години по време на заложенческа драма, разиграла се във Вестфол, „Делта“ обгради сградата веднага, но похитителите се втурнали в гаража, свързан с къщата чрез пасаж, запалили автомобила на собственика на къщата и офейкали под носа на смаяните полицаи.

— Движи се плътно зад нас — Хари се обърна към Кая. — Следващия път е твой ред.

Слязоха от микробуса. Хари тръгна пръв, а зад него — двама полицаи. Образува се триъгълник. По гласа му преди малко Кая прецени, че пулсът му се е покачил. Сега езикът на тялото му го потвърди. В тила му личеше напрежение. Стъпваше много внимателно.

Качиха се по стълбите и той позвъни. Другите двама останаха отстрани на вратата с гръб към стената.

Кая започна да брои. В микробуса Хари ѝ обясни, че инструкцията във ФБР задължава агентите да натиснат звънеца или да почукат, да извикат „полия!“ и „моля, отворете!“, да го повторят и да изчакат десет секунди. При липса на реакция да влязат със сила. В Норвегия по закон полицаите не бяха изрично задължени да правят същото, но правилникът ги задължаваше все пак да се придържат към отговорно поведение.

В този ден обаче всичко приключи с натискането на звънеца. Вратата се отвори, а Кая инстинктивно отстъпи назад. Подаде се пъстра ямайска шапка. Рамото на Хари се раздвижи и след миг се чу глух удар с юмрук.

ЧЕТИРИЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА БИЙВЪС

Хари реагира машинално и не успя да се спре. Виждайки кръглото лице на Бьорн Холм и хората в бели престилки зад него, заети да претърсват жилището, веднага разбра какво се е случило и му причерня.

Болката от удара плъзна по ръката му към рамото. Кокалчетата на пръстите му изтръпнаха. Отвори очи.

Бьорн Холм се бе свлякъл на колене в антрето, а кръвта, бликнала от носа му, се стичаше по брадичката и капеше върху пода.

Двамата полицаи от „Делта“ мигом изскочиха пред Хари и се прицелиха в Холм, но изпаднаха в сериозно объркване. Явно го познаха по шапката — такава не се виждаше често в полицията — и се досетиха, че хората вътре извършват оглед.

— Предай, че ситуацията е под контрол — поръча Хари на мъжа с тройка върху гърдите. — Заподозреният е арестуван. От Микаел Белман.

Хари потъна в стола и изпъна крака; стигнаха чак до бюрото на Гюнар Хаген.

— Съвсем елементарно е, шефе. Белман е разбрал, че възнамеряваме да закопчам Лайке. По дяволите, и как иначе? Прокуратурата се намира срещу кабинета му, в същата сграда като Отдела по експертно-криминална дейност. Притичал е през улицата и е взел синя бланка за не повече от две минути. А аз чаках цели два шибани часа!

— Няма нужда да викаш — обърна му внимание Хаген.

— Щом не искаш, не викай, но аз ще си покрещя! — продължи в същия дух Хари и удари с юмрук по ръкохватката на стола. — Мамка му! Мамка му!

— Радвай се, че Холм не подаде жалба срещу теб. Впрочем, защо ти трябваше да го удряш? Той ли ни изпържи?

— Нещо друго, шефе?

Хаген погледна старши инспектора и поклати глава:

— Вземи си няколко дни отпуск, Хари.

По време на детството и юношеските си години Трюлс Бернтсен се сдоби с безброй прякори. Повечето никои вече не ги помнеше. Сред колегите си обаче Трюлс продължаваше да е известен с прякора, който му лепнаха в гимназията през деветдесетте: Бийвъс. Онзи идиот от анимационното филмче, излъчвано по „Ем Ти Ви“ с руса коса, обратна захапка и грухтящ смях. Добре де, Трюлс беше склонен да приеме, че наистина грухти, докато се смее. Още от първи клас се смееше така, особено когато по-едрите биеха някого. А най-вече когато биеха него. В някакво списание с комикси му попадна, че издателят на Бийвъс и Бътхед се казва Джъдж. Не запомни малкото му име. Та този Джъдж си представял бащата на „рождбата“ си Бийвъс като алкохолик, който бие сина си. Когато го прочете, Трюлс Бернтсен захвърли списанието върху пода в магазина и излезе с грухтене.

Двамата му чичовци бяха полицаи и Трюлс успя с триста мъки и две препоръки да покрие изискванията за прием в полицейската академия. Взе си изпита с клизма и с помощ от момчето на съседния чин. Нали все пак от малки бяха приятели. Е, приятели е доста силно казано... В интерес на истината, още при първата им среща Микаел Белман му стана началник. Тогава бяха на дванайсет и Белман го спипа на местопрестъплението: Трюлс се опитните да подпали умрял плъх, а Микаел му показва колко по-забавно става, ако натъпчеш динамит в устата на гризача. Дори му позволи той да драсне клечката. От този ден нататък Трюлс се превърна в сянка на Микаел Белман. Когато Белман му позволише, разбира се. Микаел имаше решение за всяко затруднение на Трюлс: училището, часовете по физическо, как да говориш с другите, за да не те вземат на подбив. Микаел дори си хващаше гаджета. Едната беше по-голяма с година и вече й бяха пораснали гърди. Позволяваше на Микаел да ги мачка колкото си иска. Трюлс превъзхождаше приятеля си само в едно-единствено нещо: умееше да търпи на бой. Случеше ли се по-големите момчета да побеснеят, защото Микаел им е спретнал някой номер, и да се втурнат към отворкото с вдигнати юмруци, Микаел се отдръпваше и се

скриваше зад Трюлс. Защото Трюлс търпеше на бой. Беше натрупал сериозен тренинг у дома. Момчетата го пердашеха ожесточено до кръв, а той продължаваше да стои спокойно и да грухти. Смехът му ги ожесточаваше още повече, но Трюлс просто не можеше да спре. Знаеше, че след това Микаел ще го потупа одобрително по рамото, и в неделя даже ще го заведе да гледат как Юле и Те-Ве се състезават с моторите си. Ще застанат на моста под кръстовището „Рюен“, ще вдишат миризмата на напечен асфалт, моторите „Кава 1000“ ще зареват, а двете агитки ще избухнат във възторжени възгласи. После моторите ще профучат по пустата магистрала, ще минат под Микаел и Трюлс и ще полетят към тунела и към квартал „Брюн“. Ако Микаел е в добро настроение и майката на Трюлс дава нощно дежурство в болница „Акер“, Микаел ще го покани да вечеря у тях.

Веднъж, когато Микаел се отби в дома на Трюлс, бащата на бъдещия Бийвъс възкликна „Исус пристигна да вземе апостола си!“

С Микаел никога не се бяха карали. По-точно, Трюлс не отвърщаше, ако се случи Микаел да изтърси някоя глупост по негов адрес. На един купон Микаел го нарече Бийвъс и всички се смяха много. И тогава не се обиди, макар да разбра, че този прякор ще го следва дълго. Отвърна на удара само веднъж: когато Микаел нарече баща му „един от пияниците във фабрика «Кадок»“. Тогава стана и тръгна към Микаел с вдигнат юмрук. Микаел се сгъна и вдигна отбранително ръка над главата си, като се смееше и го молеше да се успокои: беше шега, не се сърди, Бийвъс. Обаче се получи така, че после Трюлс съжаляваше за постъпката си и го помоли за извинение.

Веднъж Микаел и Трюлс влязоха в бензиностанции, откъдето — знаеха — Юле и Те-Ве крадели гориво. Обикновено двамата хулигани пълнеха резервоарите на моторите си от помпите на самообслужване, докато мацките им, седнали отзад, уж случайно бяха вързали дънковите си якета така, че да закриват регистрационните номера. После момчетата се мятаха върху седалките и дим да ги няма.

Микаел продиктува на собственика в бензиностанцията двете имена и адреса на Юле и Те-Ве и имената само на едното момиче, гаджето на Те-Ве. Отначало собственикът изглежда двете момчета с недоверие, защото Трюлс му приличаше на хлапето, което видеокамерите бяха заснели да отмъква кана с бензин няколко часа преди палежа на изоставена барака в местността близо до Манглерю.

Микаел наблегна, че не очаква възнаграждение за информацията, а иска единствено виновниците да си получат заслуженото — морално задължение на всеки съвестен гражданин. Съдържателят кимна, смаян от думите му. Микаел често изненадаваше събеседниците си. После сподели с Трюлс, че смята да учи в Полицейската академия, и посъветва БийвЪс и той да се насочи към същото поприще, още повече че в рода му има полицаи.

Не след дълго Микаел тръгна с Ула и не му оставаше време за БийвЪс. Завършиха Академията и ги назначиха в един и същи участък в „Стовнер“ — източен столичен квартал: враждуващи банди, битови скандали, някое и друго убийство. След година Микаел се ожени за Ула и стана началник на Трюлс, или БийвЪс, както го наричаха всички колеги още от третия му работен ден. Пред Трюлс се очертаваше чудесно бъдеще, пред Микаел — блестящо. Но някакъв глупак, граждански заместник в счетоводния отдел, обвини Белман, че му строшил челюстта след коледното тържество в службата. Потърпевшият нямаше доказателства, а Трюлс беше убеден в невинността на Микаел. Така или иначе — вдигна се много шум и Микаел си намери работа в Европол. Премести се в Хага, където е седалището на организацията, и за кратко се превърна в звезда.

Когато се върна в Норвегия и в КРИПОС, второто нещо, което Белман направи, бе да се обади на Трюлс:

— БийвЪс, готов ли си пак да взривяваме плъхове?

А първото беше да назначи Юси.

Юси Колка владееше половин дузина бойни изкуства с невъзможни за запомняне имена. Бе работил за Европол четири години, а преди това — като полицаи в Хелзинки. Юси Колка се принуди да напусне Европол, защото прекрачил границата, докато разследвал серия от изнасилвания на девойки от Южна Европа. Пребил един от насилниците до степен адвокатът му да не го познае. В отговор защитникът заплашил Европол със съд. Трюлс неведнъж се бе опитвал да изкопчи от Юси пикантни подробности по случая, но Колка посрещаше въпросите му с упорито мълчание. Още по-добре. Трюлс също не си падаше по пространните обяснения. Опитът го научи, че колкото по-малко говориш, толкова по-вероятно е хората да те подценят. А това невинаги е лошо. Така или иначе, тази вечер имаха

повод да празнуват. Микаел, Трюлс, Юси и КРИПОС победиха. И понеже Микаел го нямаше, двамата щяха да вземат купона в свои ръце.

— Млък! — извика Трюлс и посочи телевизора на стената в бара към известното заведение „Юстисен“.

Колегите му се подчиниха и той се изсмя, изгрухтявайки. Всички се умълчаха и насочиха поглед към водещия на емисията, който прикова очи в камерата и оповести очакваната новина:

— Днес КРИПОС арестува човек, заподозрян в пет убийства. Сред жертвите му е и Марит Улсен.

Радостни възклицания и звънтящи халби огласиха помещението и заглушиха подробностите по случая. Нисък глас изрева с финско-шведски акцент:

— Тишина!

Всички млъкнаха и насочиха вниманието си към Микаел Белман, застанал пред централата на КРИПОС в квартал „Брюн“. Репортерът бе тикнал микрофона си под устата му.

— Лицето е арестувано по подозрение за убийство. Предстои да бъде разпитано от КРИПОС, а после ще се прецени каква мярка за неотклонение да му се наложи — обясни Белман.

— Означаваш ли, че полицията е приключила случая?

— Откриването на виновника е едно, осъждането му — съвсем друго — припомни началникът с лека усмивка. — С колегите ми от КРИПОС се натъкнахме на много улики и съвпадения и сметнахме за правилно да задържим заподозрения веднага, за да предотвратим други престъпления и заличаване на доказателства.

— Арестуваният е около трийсетинагодишен. Какво ще ни кажете за него?

— Осъждан е за нанасяне на телесна повреда. Само толкова мога да ви кажа.

— Из интернет плъзнаха какви ли не слухове за самоличността му. Според някои арестуваният е известен инвеститор, сгоден за дъщерята на корабен магнат. Ще потвърдите ли тези слухове, инспектор Белман?

— Нито ще потвърдя, нито ще отрека каквото и да било. От КРИПОС се надяваме случаят да приключи възможно най-скоро.

Репортерът се обърна към камерата за завършваща реплика, а в заведението избухна бурен залп от аплодисменти.

Трюлс си поръча още една бира. Полицай от разследващата група се качи върху стола си и обяви на всеослушание, че Отделът за борба с насилието може да му целуне онази работа. Из задушното, вмирисано на пот помещение гръмна дружен смях.

Вратата се отвори и в огледалото Трюлс видя фигура, изпълваща цялата рамка.

Гледката го разтревожи. Обзе го опасение, че ще се случи нещо лошо и някой ще пострада.

Мъжът на вратата беше не кой да е, а Хари Хуле.

Висок, широкоплещест, с хлътнали бузи и зачервени очи, вкопани в орбитите. Той не каза нищо, ала появата му се оказа достатъчна да прекрати оживените разговори в бара. Тишината превзе постепенно цялото помещение. Хуле изчака да млькнат и двамата явно най-бъбриви експерти и подхвана:

— Какво празнувате? Че си присвоихте нашите заслуги ли?

Говореше тихо, почти шепнешком, ала въпреки това всяка сричка отекваше в бара.

— Празнувате, че имате началник, склонен да мине през трупове — на жертвите от случая и на полицаите от шестия етаж в Главното управление, — за да задоволи болното си его! Ето ви стотачка.

Хуле вдигна банкнота.

— Няма нужда да крадете. Ето ви пари — купете си бира, опрощение, дилдо за тройката на Белман...

Хари смачка стотачката и я хвърли върху пода. С крайчеца на окото си Трюлс забеляза, че Юси се размърда.

— ... или още един доносник — довърши Хари.

После се олюля и чак сега Трюлс разбра, че Хуле — въпреки ясната дикция — се е наквасил здравата.

Само след секунда Юси Колка заби мощно кроше в челюстта му. Хари направи пирует. Миг по-късно левия юмрук на финландеца потъна в слънчевия му сплит и Хари се прегъна на две, сякаш изпълнявайки галантен поклон.

Трюлс очакваше след няколко секунди — когато въздухът отново нахлуе в дробовете му — Хари да повърне в заведението. Явно и Юси се сети за същото и предпочете Хуле да не цапа пода в бара. Набитият, почти квадратен финландец вдигна крака си с неподозирана

грациозност ни балерина, ритна рамото на Хари и полицаят излетя обратно през вратата, откъдето само преди минута бе влязъл.

Най-пияните и най-младите избухнаха в оглушителен смях, а Трюлс пак започна да грухти. Неколцина по-възрастни надигнаха глас и предупредиха Колка да се владее повече. Ала никой не защити Хари Хуле. Трюлс знаеше причината. Всички присъстващи в заведението помнеха как Хари опетни униформата, обърна се срещу своите, отне живота на един от най-кадърните полицаи в гилдията.

Юси се отпрати към бара с равнодушно изражение, все едно току-що е изхвърлил боклука. Трюлс се преви от смях и грухтеше. Струваше му се невъзможно да разбере тези хора: фини, сами, ескимоси или един бог знае какви.

В дъното на помещението някакъв мъж се изправи и тръгна към вратата. Трюлс не го бе виждал на оперативки на КРИПОС, но погледът под тъмните къдрици издаваше, че е полицай.

— Обади се, ако ти дотрябва помощ, Кронгли — извика някой от масата му.

Чак след три минути, когато барманът отново наду Селин Дион и разговорите продължиха, Трюлс се осмели да се приближи до смачканата стотачка, да я настъпи и да я завлачи с подметката си до бара.

Дробовете на Хари се изпълниха с въздух и той повърна два пъти. После пак се сгъна на две. Студеният асфалт пронизваше кожата му през ризата и му се струваше неимоверно тежък: сякаш не той лежеше върху асфалта, а обратното. Пред очите му танцуваха кървавочервени петна и гърчещи се черни змии.

— Хуле?

Хари чу гласа, но съобрази, че ако покаже признаци на живот, онзи ще продължи с ритниците. Затова не си отвори очите.

— Хуле?

Гласът се приближи. Някой го потупа по рамото му. Отчитайки пагубното въздействие на алкохола върху бързината, точността и способността му да преценява разстоянието, Хари все пак отвори очи, завъртя се и се прицели в гръкляна на мъжа. После пак се отпусна на асфалта. Отклони се с близо половин метър от целта.

— Ще ти извикам такси — каза мъжът.

— Недей — простена Хари. — Махай се, гаден плъх.

— Не съм от КРИПОС. Казвам се Кронгли и съм ленсман в Юстаусе.

Хари се обърна и го изгледа.

— Нищо ми няма, само си пийнах малко повече — обясни задавено Хари, като се опитваше да диша равномерно, за да не повърне пак.

— И аз — усмихна се Кронгли и праметна ръката на Хари през рамото си. — Честно казано, нямам представа къде има стоянка. Можеш ли да се изправиш?

Хари стъпи първо на единия, после и на двата си крака, премига няколко пъти и установи, че се намира във вертикално положение. И в обятията на ленсман от Юстаусе.

— Къде ще спиш тази нощ? — попита Кронгли.

— Вкъщи — Хари го погледна изкосо. — Може да те разочаровам, но предпочитам да си легна сам.

Пред тях спря полицейски автомобил и шофьорът свали страничното стъкло. Чу се смях, а после спокоен глас.

— Хари Хуле от Отдела за борба с насилието?

— Същият — въздъхна Хари.

— Току-що получихме обаждане от КРИПОС. Наредиха ни да ви закараме до дома ви.

— Ами поне отворете вратата!

Хари се качи отзад, опря глава о облегалката, затвори очи и усети как всичко се завъртя. Все пак предпочиташе да не гледа жлъчните физиономии на полицаите отпред. Кронгли им продиктува номера си с молба да му се обадят, след като закарат „Хари“ до дома му. Защо този тип си въобразяваше, че вече са станали приятели? Хари чу как стъклото се вдигна, а приятният глас отпред попита:

— Къде живееш, Хуле?

— Карай направо. Отиваме на гости.

Колата потегли. Хари отвори очи, обърна се и видя как Аслак Кронгли ги изпраца с поглед от тротоара.

ЧЕТИРИЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА ДОМАШНО ПОСЕЩЕНИЕ

Легнала на хълбок в спалнята, Кая се взираше в тъмното. Преди малко чу как някой отвори портата, а сега и чакълът по пътеката изхрущя под стъпките му. Притаи се в очакване. На вратата се позвъни. Повдигна пердето и въздъхна.

— Пиян полицай — обяви високо тя.

Обу пантофите си и се затътри към антрето. Отвори вратата и застана на прага със скръстени ръце.

— Здравсти, маце — изфъфли мъжът.

Кая се запита дали гледката ѝ прилича на пародия, или на оригинален скеч за пияница.

— Какво те води тук толкова късно?

— Ти. Ще ме пуснеш ли?

— Не.

— Нали ми каза да се обадя, ако ми стане самотно.

— Аслак Кронгли — строго подхвана тя, — отдавна съм си легнала. Отивай си в хотела. Утре преди обяд може да изпием по едно кафе.

— Сега ми се пие кафе. Само десет минути и после ще си извикам такси, става ли? Ако искаш, ще говорим за серийни убийци.

— Съжалявам, не съм сама.

Кронгли се стресна. Кая си помисли, че навярно не е чак толкова пиян.

— Ясно. Тук ли е? Полицаят, по когото си хлътнала.

— Може би да.

— Тези негови ли са? — попита Кронгли и подритна големите обувки до изтривалката.

Тя не отговори. В гласа на ленсмана долови нещо непознато: нискочестотно, съвсем тихо ръмжене.

— Виж, Аслак...

— Твоят човек, Хари Хуле... тази вечер изяде як пердах. Цъфна в „Юстисен“ пиян като кирка и започна да си проси боя. Получи си го,

де. Повикаха патрулка да го закара в дома му. Значи, тази вечер си свободна, нали така излиза?

Сърцето ѝ се разблъска. Вече не мръзнеше под тънкия халат.

— Защо не са го докарали при мен? — подхвърли тя с по-твърд глас.

— Не, обадиха ми се. Поръчал да карат нагоре по възвишението — искал да ходи при някого. Разбрали, че ще посещава баща си в болницата, и отказали. Той скочил от колата на червен светофар и офейкал. Кафето го обичам силничко.

В очите му се появи пламък — така гледаше и Евен, когато не се чувстваше добре.

— Върви си, Аслак. Хвани си такси.

Той протегна ръка и преди Кая да отстъпи, Кронгли я стисна за лакътя и я избута вътре. Тя се помъчи да се отскубне, но той я хвана здраво в прегръдката си.

— И ти ли си като нея? — процеди той в ухото ѝ. — И ти ли ще се опиташ да ми избягаш? Всички сте еднакви, шибани...

Тя се мъчеше да се освободи, но напразно. Кронгли беше много силен.

— Кая!

Гласът долетя от отворената врата на спалнята. Властен, заповеднически мъжки глас, който при други обстоятелства Кронгли веднага би разпознал: все пак го чу в „Юстисен“ само преди час.

— Какво става, Кая?

Кронгли я пусна и се взря в нея с широко отворени очи и уста.

— Нищо — извика Кая, без да сваля поглед от ленсмана. — Пиян селянин от Юстаусе се кани да се прибира вкъщи.

Кронгли мълчаливо се отправи към вратата и я отвори. Излезе и я затръшна зад гърба си. Тя заключи и опря чело о студеното дърво. Идеше ѝ да заплаче. Не от страх или шок, а от отчаяние, задето всичко около нея се сгромолясваше. Онова, което досега ѝ се струваше непокуварено и правилно, лъсна в истинската си светлина. Всъщност отдавна бе подозирала за това, но чак сега пожела да го види. Защото Евен беше съвършено прав: никой не е такъв, за какъвто се представя, а повечето неща — като изключим неприкритото предателство — са лъжа и измами. А в деня, когато осъзнаем, че и ние сме като другите, желанието ни за живот се изпарява.

— Идваш ли, Кая?

— Да.

Тя се откъсна от вратата, през която ѝ се искаше да избяга. Върна се в спалнята. Лунната светлина се процеждаше през пердетата и хвърляше отблясъци върху леглото, върху бутилката с шампанско, която той донесе, за да отпразнуват победата, върху голото му атлетично тяло, върху лицето му — някога най-красивото за нея в целия свят. Белите пигментни петна по кожата му светеха като фосфор. Сякаш тялото му гореше отвътре.

ЧЕТИРИЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА КОТВАТА

Кая застана на вратата към спалнята и се загледа и него. В Микаел Белман. За външните хора: съвестен амбициозен главен инспектор, щастливо женен баща на три деца с големи шансове да оглави новия гигант КРИПОС — монополист върху разследването на убийства в Норвегия. За нея, Кая Сулнес: мъжа, в когото се влюби още от пръв поглед и който я прелъсти по всички нрави на флирта, използвайки и няколко нерегламентирани. Не му отне много време и усилия, но вината за това общо взето беше нейна. Какво каза Хари? „Женен е и ти обещава да напусне жена си и децата, но така и не го прави.“

Точно в десетката, разбира се. Ние, хората, сме ужасно банални. Вярваме в нещо, защото ни се иска да го вярваме. В богове, за да надвием страха от смъртта; в любовта, защото с нея животът изглежда по-хубав; в думите на семейни мъже, защото се надяваме да са истина.

Кая знаеше какво ще каже Микаел. И той не закъсна да потвърди очакванията ѝ:

— Трябва да тръгвам. Тя ще се чуди какво става.

— Да — въздъхна Кая и за пореден път се въздържа да го попита „А защо не сложиш край на тази неяснота? Защо не си изпълниш обещанието?“ Напоследък в главата ѝ се появяваше и друг въпрос: „И защо вече не съм сигурна дали *искам* да го направя?“

Подпирайки се на парапета, Хари се качваше по стълбите към Отделението по хематология в Държавната болница. Ризата му лепнеше от пот, той зъзнеше и зъбите му тракаха като двутактов двигател. До гуша му дойде: от „Джим Бийм“, от бесовете, от самия него, от всички гадости. Олюлявайки се, пое по коридора. В дъното вече виждаше вратата към стаята на баща му.

От кабинета на дежурните сестри се подаде глава, изгледа го и пак изчезна. На Хари му оставаха петдесет метра до стаята, когато

двама медицински работници — плешив мъж и жена — му пресякоха пътя.

— В това отделение не се съхраняват лекарствени средства — обясни мъжът.

— Думите ви са не само долна лъжа — възрази Хари, като се мъчеше да се задържи на краката си и да спре да трака със зъби, — но и ужасна обида. Не съм наркоман, а близък на ваш пациент. Отдръпнете се да мина.

— Извинете — жената явно се поуспокои от ясната дикция на Хари. — Миришете на пивоварна и не можем да ви позволим...

— В пивоварната се вари бира — прекъсна я Хари. — „Джим Бийм“ е бърбън. Следователно би трябвало да ви мириша на дестилерия, госпожице.

— Все едно — срязва го мъжът и хвана Хари за лакътя, но веднага го пусна, защото полицаят изви ръката му.

Мъжът изохка и лицето му се сгърчи от болка. Хари го изгледа предизвикателно.

— Обади се в полицията, Герд — прошепна мъжът, без да сваля поглед от Хари.

— Ако не възразявате, аз поемам оттук — обади се някой зад тях. Сигюр Алтман, с папка под мишница, се усмихваше дружелюбно. — Ще ме придружиш ли до склада с наркотичните вещества, Хари?

Старши инспекторът се олюля напред-назад. Прикова поглед в дребния слаб санитар с кръгли очила и кимна.

— Оттук — насочи го Алтман, вече тръгнал по коридора.

Кабинетът на Алтман приличаше на бърлога: без прозорци, без вентилация. Мебелировката му се изчерпваше с бюро, настолен компютър, походно легло (Алтман обясни, че ляга там по време на нощните дежурства, когато няма работа, и го будят при необходимост) и апаратура за включване на пациенти към химиотерапия.

— Алтман... — замислено подхвана Хари, седна на ръба на леглото и премлясна шумно, все едно по устните му е попаднало лепило. — Доста необичайно име. Чувал съм само за един Алтман освен теб, и то е модификация.

— За Робърт Олтман — досети се веднага медицинският работник и седна на единствения стол в помещението. — Израснах в малко селце и не се харесвах. Веднага щом напуснах родното си място,

подадох молба за смяна на фамилното ми име — беше прекалено обикновено. Като причина изтъкнах, че искам да нося фамилията на любимия ми режисьор — Робърт Олтман. Навярно служителят, прегледал молбата ми, е бил махмурлия, защото я одобриха. Всеки човек има нужда да се прероди.

— „Играчът“ — сети се Хари.

— „Госфорд Парк“.

— „Преки пътища“.

— Истински шедьовър!

— Хубав е, но критиците го прехвалват. Съдържа прекалено много тематични линии. Режисьорският подход излишно усложнява действието.

— Нима животът не е сложен? Хората — също. Гледай го още веднъж, Хари.

— Мм.

— Как върви работата? Някакъв напредък в разследването по случая „Марит Улсен“?

— Днес арестуваха убицеца.

— Сериозно? Сега разбирам какво си полял. — Алтман притисна брадичка о гърдите си и погледна над очилата. — Да си призная, тайно се надявам някой ден да разкажа на внуците ми, че сведенията за кетаномина, които получи от мен, са се оказали разковничето към разплитането на случая.

— Имаш право да се надяваш, но всъщност го разобличи телефонно обаждане до една от жертвите му.

— Лоша работа.

— За кого?

— За всички, които страдат. Защо дойде посред нощ при баща си?

Хари закри устата си с ръка и се оригна беззвучно.

— Винаги има причина — настоя Алтман. — Независимо колко чаши си обърнал, не си дошъл заради пиянска прищявка. Но от друга страна, това не ме засяга и вероятно е по-добре да си затвар...

— Някога молили ли са те да съдействаш при евтаназия?

— Случвало се е — сви рамене медицинският работник. — Понеже съм специализирал анестезиология, нормално е да се обръщат към мен в такива случаи. Защо питаш?

— Баща ми ме помоли да скъся мъките му.

— Подобно искане стоварва неимоверно тежко бреме върху плещите ти. Затова ли дойде? За да се свърши веднъж завинаги?

Хари обходи за втори път с поглед стаята в търсене на течност със съдържание на алкохол.

— Дойдох, за да помоля за прошка, задето не мога да го направя.

— Не си виновен. Никой не бива да иска от някого да му отнеме живота, най-малко баща от сина си.

Хари отпусна глава върху ръцете си. Тежеше като топка за боулинг.

— Веднъж вече съм го правил — промълви.

— Съкратил си мъките на безнадеждно болен? — попита Алтман по-скоро изненадан, отколкото шокиран.

— Не — поклати глава Хари. — Отказах да помогна на най-върлия ми враг да умре. Страда от nelечима и много мъчителна болест с лоша прогноза. Заради патологични изменения кожата му постепенно го задушаваша.

— Склеродермия — кимна Алтман.

— Когато го залових, той ме предизвика да го убия. Намирахме се на кула — само двамата. Този човек бе убил много хора и нарани мен и близките ми. Остави ни белег за цял живот. Бях го взел на прицел с револвера. Ако бях стрелял, щях да обясня, че е било убийство при самоотбрана. И всички щяха да ми повярват.

— Но си предпочел да го оставиш жив. Смъртта ти се е сторила прекалено леко измъкване за такъв злодей.

— Да.

— А сега постъпваш така и с баща си: обричаш го на страдание, вместо да го избавиш от мъките.

Хари разтърка тила си.

— Спират ме не принципи за неприкосновеността на живота и тем подобни глупости, а страхът. Не ми стиска. Наистина ли нямаш нещо силно за пиене, Алтман?

Сигюр поклати глава. Хари не разбра дали в отговор на последния му въпрос, или като ответна реакция на размислите му. А навярно с жеста си Алтман показва отношение и към двете.

— Не може просто така да игнорираш чувствата си, Хари. Опитваш се да пренебрегнеш факта, че и ти като всички хора си

подвластен на общочовешките представи кое е правилно и кое — погрешно. Навярно на интелектуално ниво не одобряваш тези представи, но те са неизменно вкопани в дълбините на съзнанието ти като котва. Някои принципи си възприел от родителите си, други — от поуките в приказките. Понятието ти за редно и нередно се е изградило и в училище, когато, да речем, си станал свидетел на несправедливост и вътрешно си се разбунтувал срещу нея. Сборът от всички тези полузабравени преживявания е изградил в теб морални устои. — Алтман се наведе напред. — „Котва“ всъщност е много подходящо сравнение. Котвата, както и стереотипите ни, не се вижда, защото е потънала дълбоко, но не можеш да се отдалечиш от нея, защото тя те дърпа. И ти неизменно я влачиш след себе си, защото тя е твоят дом. Приеми тази котва, Хари.

Хари се вторачи в преплетените си пръсти.

— Болките му...

— Физическото страдание не е най-ужасното — увери го Алтман. — Повярвай ми, всеки ден се сблъсквам с него. Дори страхът от смъртта не е най-лошото.

— А кое?

— Унижението, усещането, че болестта уронва достойнството и самоуважението ти. Чувстваш се разголен, отритнат. Ето, това е най-страшното наказание за един човек — да го погребеш жив. Остава му единствено утехата, че ще си отиде бързо.

— Мм. — Хари изгледа Алтман продължително. — Дали в шкафа ти няма да се намери нещо, което да разведри настроението ни?

ЧЕТИРИЙСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

РАЗПИТ

Микаел Белман пак сънува как пада. Изкачва сам Ел Чоро, скалите се извисяват далеч в небесата, склонът се срива пред очите му и бездната стремително полита към него. В мига преди да го доближи, будилникът звънна. Белман избърса насъбралата се слюнка в крайчетата на устните си и погледна Ула. Застанала зад него, тя му наливаше кафе от пресканата. По време на съвместния им живот тя се научи да наблюдава кога Микаел привършва закуската и веднага, без да губи и секунда, му поднасяше чаша димящо кафе в любимата му синя чаша. И това бе само една от причините да цени и уважава съпругата си.

Освен дома, Ула поддържаше старателно и външния си вид и неслучайно продължаваше да привлича мъжките погледи, когато ги канеха на гости — а това се случваше все по-често. Все пак някога — Микаел беше на осемнайсет, а Ула — на деветнайсет — я смятаха за безспорно най-красивото момиче в Манглерю. Микаел виждаше и трето, много важно достойнство у жена си: без да му го натяква, Ула пренебрегна собствените си мечти за професионално развитие и му осигури отлични условия да се съсредоточи върху кариерата си. Ала най-съществената причина да не зарече жена си седеше на масата: трима малчугани — две момичета и едно момче, — които се караха кой да вземе пластмасовата фигурка от кутията с корнфлейкс и кой ще се вози отпред, докато майка им ги кара до училище. Три основателни причини да цени жената до себе си и съвместимостта на гените ѝ с неговите.

— И тази вечер ли ще работиш до късно? — попита тя и крадешком го погали по главата. Той знаеше колко обожава косата му.

— Разпитите на заподозрения може и да се проточат.

През деня вестниците щяха да оповестят името на арестувания — Тони Лайке, — но Микаел предпочиташе да не издава вкъщи служебна информация. Понеже се придържаше неотклонно към този

принцип, лесно оправдаваше честите си закъснения с „не ми е разрешено да говоря за това, скъпа“.

— Защо не го разпитайте вчера? — попита Ула, докато приготвяше закуска за училище на децата.

— Трябваша ни още факти, а и не бяхме приключили обиска на дома му.

— Открихте ли нещо?

— Не мога да навлизам в подробности, скъпа — отвърна той и я погледна със съжаление, задето служебният дълг не му позволява да сподели повече.

Не се издаде, че Ула неволно улучи болното му място.

По време на огледа Бьорн Холм и другите криминални експерти не откриха нищо, пряко свързано с убийствата. За щастие засега този факт се смяташе за второстепенен.

— Кратък престой в килията няма да му се отрази зле — отбеляза Белман. — Даже ще бъде по-сговорчив преди началото на разпита. А началото на разпита винаги е най-важно.

— Така ли? — попита тя, колкото да регистрира интерес.

— Трябва да тръгвам.

Стана и я целуна по бузата. Да, Микаел ценеше достойнствата на съпругата си. Да изостави Ула и децата — скелето и основата на кариерата му, на издигането му в обществото му се струваше абсурдна. Белман осъзнаваше, че е пълна утопия да се поддаде на повика на сърцето, да захвърли всичко заради някакво, да го наречем, влюбване. Да, с Кая си мечтаеха на глас как ще бъдат щастливи заедно, но Микаел Белман предпочиташе по-мащабни и реализуеми мечти.

Огледа зъбите си в огледалото в антрето и си нагласи вратовръзката. Журналистите със сигурност ще го чакат пред входа на Главното управление.

Колко време ще задържи Кая? Снощи забеляза у нея признаци на колебание. Любиха се, но тя не показва някогашния ентузиазъм. Ала Белман знаеше, че докато се цели към върха, както досега, тя няма да му избяга. Кая, разбира се, не беше от жените, които по сметка си лягат с шефа, но на чисто биологично ниво у всяка жена, колкото и модерно мислеща да е, е заложено да се подчинява на алфа самец. В това отношение жените си остават на интелектуалното равнище на маймуните. Ако Кая обаче е започнала да изстива към него, защото се

съмнява, че той ще напусне жена си и децата, налагаше се Микаел да я поощри. Тя редовно го хранваше с вътрешна информация от Отдела за борба с насилието и Белман се нуждаеше от помощта ѝ поне още малко, докато разнищи случая и спечели битката, а с нея — и войната.

Приблужи се до прозореца, докато си закопчаваше палтото. Наследиха тази къща след смъртта на родителите му. Тузарите от западните части на Осло смятаха Майглерю за длънопробно предградие, ала хората, израснали тук, предпочитаха да останат. Кварталът притежаваш особен чар. Неговият квартал. С изглед към останалата част от града. Която съвсем скоро щеше да покори.

— Идват — събщи полицаят, застанал на вратата към стаята за разпит, снабдена с камери за видеонаблюдение.

— Добре — кимна Микаел Белман.

Някои разпитващи предпочитат арестантът пръв да влезе в стаята и да го накарат да чака, за да разбере кой командва парада. После се появяват и подхващат безкомпромисен разпит, докато заподозреният е най-уязвим и в неизгодна позиция. Белман прилагаше тактиката да изчака арестанта в стаята. Така маркираше територията си и показваше кой доминира в помещението. Не започваше разговор веднага, а продължаваше да прелиства документите пред себе си, докато безпокойството на арестувания расте. Изведнъж вдигаше поглед и откриваше огън. Белман, разбира се, не смяташе, че неговият подход е единствен, и с желание би обсъдил предимствата му с други опитни полицаи. Провери пак дали червената лампичка на диктофона свети. Започне ли да се суети с апаратурата в присъствието на арестанта, ще обезсмисли напълно встъпителната си заявка за териториално надмощие.

През прозореца видя как Бийвъс и Колка водят Тони Лайке в съседния кабинет.

Белман си пое дъх. Наистина, пулсът му се ускори. Изпитваше известно безпокойство, но и тръпката на ловеца, дебнец плячка. Тони Лайке не пожела адвокатът му да присъства на разпита. Това негово решение облагодетелстваше КРИПОС и предоставяше на разпитващия по-голяма свобода на действие. Същевременно обаче показваше колко спокоен е Лайке. Бедничкият. Не подозираше, че Белман знае за

разговора по телефона с Елиас Скуг. Лайке дори бе отрекъл да го познава.

Белман погледна книгата си. Чу как Лайке влиза. БийвЪс затвори вратата зад него — точно според инструкцията.

— Седнете — нареди Белман, без да вдига глава.

Лайке се подчини. Белман се спря на произволна страница и зашари с пръст по долната си устна, докато броеше наум. Тишината кънтеше в малката затворена стая. Едно, две, три. С колегите си бе посетил семинар за новите методи на разпит, които законът ги задължаваше да използват: така нареченото *investigate interviewing*, или интервю с разследваща цел. Академиците — хора с доста оскъден практически опит — препоръчваха по време на работа разпитваният да се придържа към три основни принципа: откритост, диалог и доверие. Четири, пет, шест. Белман, разбира се, бе изслушал лекцията мълчаливо — все пак много по-тесни специалисти от него бяха разработили новата методика. Но у него възникна въпросът дали наистина тези теоретици си дават сметка какви хора разпитват служителите на КРИПОС. Чувствителни, отзивчиви натури, готови да си излеят душата на рамото ти? Академичните среди заклеяха досегашния традиционен деветстепенен модел на ФБР като античовечен, манипулативен и контрапродуктивен, защото принуждава невинни хора да признават престъпления, които не са извършили. Седем, осем, девет. Добре де, от време на време се срещат податливи на внушение арестанти, но те са нищо на фона на стотиците ехидни негодници, които ще умрат от смях, разберат ли за „откритостта, диалога и доверието“ между разпитващ и арестант, които теоретиците препоръчват.

Десет.

Белман долепи върховете на пръстите си и повдигни глава.

— Знаем, че сте се обадили на Елиас Скуг от Осло, а два дни по-късно сте били в Ставангер. Там сте го убили. Питам се обаче защо. Имахте ли конкретен мотив, Лайке?

Това представляваше първата стъпка от модела на ФБР агентите Инбау, Рийд и Бъкли: конфронтацията. Опитай се да шокираш разпитвания, като му нанесеш мигновен нокаут. Покажи му, че вече знаеш какво е извършил и е безсмислено да отрича. Защото целта на разпитвания е да получи признание. В този случай Белман съчета

първата стъпка с друг прием за водене на разпит: отъждестви един потвърден факт с друг или с други псевдофакти. В този случай инспекторът прокара връзка между датата, когато бе извършено телефонното обаждане, престоя на Лайке в Ставангер и вината му. Изслушвайки доказателствата за първото твърдение, съзнанието на Лайке механично ще възприеме, че те доказват и второто. Белман целеше да представи вината му като неоспорим факт, съпоставим с датата на обаждането, а после да премине на „единствения“ въпрос без отговор: „защо?“

Наблюдавайки с какво усилие преглъща Лайке, как се опитва да се усмихне, оголвайки едрите си зъби, за да прикрие паниката си, Белман разбра, че успехът му е сигурен.

— Не съм звънил на никакъв Елиас Скуг — отрече арестантът.

— Да ви покажа ли разпечатката от централата на „Теленур“? — въздъхна Белман.

— Не съм звънил на такъв човек — сви рамене Лайке. — Преди известно време си изгубих джигесема. Може някой да го е намерил и да се е обадил на този Скуг.

— Не се правете на интересен, Лайке. Говоря за *стационарния* ви телефон.

— Не съм звънил на такъв човек — настоя арестантът.

— Разбрах. Според адресния регистър живеете сам.

— Да. Е, не съвсем сам...

— Понякога годеницата ви остава да спи у вас. Случва ли се да станете преди нея и да тръгнете за работа, докато тя все още е в апартамента?

— Да, но по-често аз ходя при нея.

— Значи, богаташкото момиче има по-люксово жилище, а?

— Може да се каже. По-уютно е от моето.

Белман скръсти ръце и се усмихна.

— Ако не вие сте позвънили на Скуг от дома си, трябва да е била годеницата ви. Имате пет секунди да ми дадете разумно обяснение, Лайке. В противен случай най-близката патрулка до уютното й местенце ще пусне сирената, ще надене белезници на китките й, ще я докара в Управлението, а тя ще се обади на баща си да му съобщи, че сте я натопили за телефонно повикване. Андерш Галтунг веднага ще

осигури на дъщеря си най-свирепата глутница адвокати в страната, а вие, Лайке, ще си спечелите опасен противник. Четири, три...

Арестантът сви рамене.

— Щом смятате, че разполагате с достатъчно основания да поискате заповед за арест на млада жена с кристално досие, няма да ви спра. В такъв случай обаче не аз ще си навлека опасен противник.

Белман не изпускаше Лайке от очи. Дали все пак не го бе подценил? Затрудняваше се да проникне отвъд фасадата му. Така или иначе, приключи с първата стъпка от разпита. Не успя да изкопчи самопризнание. Какво толкова — оставаха още осем. Втората стъпка предписваше разпитващият да прояви съчувствие към заподозрения, като се опита да оправдае действията му. Това обаче предполагаше разпитващият да е наясно с мотива за престъплението. Иначе как да покаже разбиране към деянието? Убийството на хората, пренощували по едно и също време в туристическа хижа, по никакъв начин не разкрива каква мотивация е движила престъпника. Белман, разбира се, знаеше, че подбудите, тласкащи серийните убийци, се крият в дълбините на съзнанието, които повечето от нас предпочитат да не посещават. Затова предварително реши да прескочи мимоходом втората стъпка и да премине на третата: изтъкни пред заподозрения убедителна причина да признае вината си.

— Разберете ме, Лайке. Не съм ви враг. Просто искам да проумея защо сте постъпили така. Кое ви е подтикнало към убийство. От пръв поглед си личи колко способен и интелигентен сте. Успехите ви в бизнеса говорят достатъчно. Възхищавам се на хора, които си поставят цели и ги преследват независимо от мнението на околните; на хора, открояващи се от посредствената маса. Смея да твърдя, че ги чувствам душевно близки. Разбирам ви по-добре, отколкото предполагате, Тони.

Белман накара един от подчинените си да се свърже с борсов спекулант — приятел на Лайке — и да го попита как точно бъдещият зет на Галтунг предпочита да произнасят името му: с дълго „о“ или с дълго „н“? Получи отговор Тони, съвсем обикновено.

Сега Белман заложи на правилното произношение и се постара да улови погледа на Лайке и да го задържи:

— Ще ви призная нещо, което би трябвало да запазя в строга тайна, Тони. По ред причини, свързани с работата ни, не можем да протакаме повече този случай и се нуждаем от вашето самопризнание.

При други обстоятелства не бихме предложили сделка на заподозрян, чиято вина можем да докажем. Този път обаче искаме да ускорим процеса. Затова сме склонни в замяна на самопризнанията ви — и с тях, и без тях пак ще ви осъдим — да намалим наказанието ви. Законът ми забранява да назова конкретна цифра, но, между нас казано, редуцията на присъдата ви ще бъде *значителна*. Как ви се струва, Тони? Давам ви думата си. Имате обещанието ми на запис.

Белман посочи червената лампичка на диктофона.

Лайке го изгледа продължително и замислено.

— От двамата полицаи, които ме доведоха, разбрах, че се казвате Белман — каза най-последно арестантът.

— Наричай ме Микаел, Тони.

— Описаха ви като изключително интелигентен мъж. Безкомпромисен, но надежден.

— Надявам се да се увериш лично в правотата на думите им.

— И обещавате значителна редукция на присъдата, нали?

— Имаш думата ми — Белман усети как пулсът му се ускори.

— Добре.

— Чудесно. — Микаел Белман докосна с пръст долната си устна.

— Какво ще кажеш да започнем от самото начало?

— Нямам нищо против. — Лайке извади бележка от задния си джоб — явно Трюлс и Юси му бяха позволили да я задържи. — Хари Хуле ми продиктува датите и часовете, които ви интересуват. Ще приключим за нула време. Боргни Стем-Мюре е починала между дваайсет и два и дваайсет и три часа на шестнайсети декември в Осло.

— Точно така — кимна Белман, предвкушвайки успеха.

— Проверих си органайзера. Тогава съм се намирал в Шиен. Поканиха ме в къщата на Ибсен да представя мой проект за добив на колтан в зала „Пер Гюнт“. Алибито мм ще потвърдят разпоредителят на залата и близо сто и дваайсет потенциални инвеститори, присъствали на събитието. Предполагам, знаете, че от Осло до Шиен се пътува около два часа. Следващата жертва е Шарлоте Лол, починала между... да видим... между дваайсет и три часа и полунощ на трети януари. По това време съм вечерял с по-дребни инвеститори в Хамар. На два часа път от Осло. Впрочем, тогава се придвижих с влак. Опитах се да открия билета, но, уви, не успях.

Лайке се усмихна със съжаление на Белман. Инспекторът беше спрял да диша. Едрите зъби на Лайке се показаха леко между устните му.

— Надявам се обаче, че поне един от свидетелите, присъствали на вечерята, ще се окаже достатъчно надежден — заключи той.

— Все пак призна, че е възможно да го уличим в убийството на Марит Улсен, защото макар да е прекарал вечерта с годеницата си, излязъл сам да кара ски за два часа по осветените писти в Сьоркедален.

Белман поклати глава и зарови ръце още по-дълбоко в джобовете на палтото си, докато разглеждаше „Болно момиче“.

— По времето, когато е починала Марит Улсен ли? — удиви се Кая, наклони глава и прикова поглед в устните на бледата, навярно мъртва девойка. При всяко посещение в музея на Едвард Мунк Кая съсредоточаваше вниманието си върху конкретен детайл от картината: веднъж върху очите, друг път — върху пейзажа на заден план, върху слънцето или просто върху подписа на художника.

— Нито той, нито щерката на Галтунг...

— Лене — вметна Кая.

— ... си спомнят кога точно е излязъл, но навярно е било много късно, защото Лайке предпочитал пистата да е само на негово разположение.

— Следователно нищо не пречи по това време Томи Лайке да е минал през парка „Фрогнер“. Ако наистина е карал ски в Сьоркедален, трябва да е минал през пропускателните бариери на отиване и на връщане. При електронно плащане часът се регистрира автоматично. Ще проверим дали...

Тя се обърна и млъкна, пронизана от хладния му поглед.

— ... но вие, разбира се, вече сте проверили — побърза да добави Кая.

— Не се наложи. На всяка бариера е плащал в брой и системата не е регистрирала кога е преминал автомобилът му.

Тя кимна. Приблжиха се до следващата картина и застанаха зад неколцина японци, които сочеха и жестикулираха бурно, говорейки на странния си неразбираем език. Кая и Белман бяха избрали музея на

Едвард Мунк за място на делничните срещи заради безспорното му предимство пред заведенията: освен дето се намираше на еднакво разстояние от централата на КРИПОС и от Главното управление, там съществуваше нищожна вероятност да засечеш колеги, съседи и познати.

— Какво каза Лайке за Елиас Скуг и за Ставангер? — попита Кая.

Микаел поклати глава.

— Призна, че няма алиби и за часа, в който е починал Скуг, защото по това време спял сам в дома си. Попитах го дали на следващия ден е отишъл на работа и той отговори, че не си спомня. Обикновено пристигал в офиса към седем. Посъветва ме да говоря с човека на рецепцията, ако е важно. Направих го. Оказа се, че за въпросния ден Лайке предварително запазил една от залите за срещи за девет и петнайсет. Поговорих с неколцина инвеститори от офиса и двама потвърдиха, че Лайке е присъствал на срещата. Ако е излязъл от апартамента на Елиас Скуг в три през нощта, единственият начин да се върне в Осло за толкова кратко време е със самолет, а името му не фигурира в списъците с пътници от вътрешните полети.

— Това не означава нищо. Може да е пътувал под чуждо име и с фалшив паспорт. Да не забравяме, че от домашния му телефон е извършено обаждане до Скуг. Какво обяснение ти даде?

— Никакво. Отрече — изсумтя Белман. — Какво му харесват толкова на „Танца на живота“? Дори лицата не са нарисувани като хората. Ако питаш мен, приличат на зомбита.

Кая огледа танцуващите върху платното.

— Кой знае, може не само да приличат.

— А наистина да са зомбита? — Белман се изсмя. — Ти сериозно ли...?

— Хората на картината танцуват, носят се по дансинга, но се чувстват вътрешно умрели, погребани, прогнили. Същински зомбита.

— Интересна теория, Сулнес.

Кая мразеше да я нарича с фамилното ѝ име. Белман прибягваше до него, когато е ядосан или иска да демонстрира интелектуалното си превъзходство. Виждайки колко важно е за него да се утвърди, Кая не му възразяваше, а и допускаше, че той наистина я превъзхожда в

интелектуално отношение. Че нали точно затова хлътна така безразсъдно по него? Впрочем не си спомняше кое толкова я заплени.

— Трябва да се връщам на работа — каза тя.

— И какво ще правиш на работа? — Микаел погледна към охранителя, който се прозяваше зад въжето в дъното на помещението. — Ще броиш кламери и ще чакаш да разтурят Отдела? Нали осъзнаваш какъв огромен проблем ми натресе с този Лайке?

— Аз ли? — възкликна смаяно тя.

— По-тихо, миличка. Кой друг, ако не ти, ми каза какво е открил Хари за Тони Лайке? Съобщи ми за намеренията на Хари да го арестува. И аз ти повярвах. Стигнах дотам да задържа Лайке въз основа на сведенията, които получих от теб, и оповестих пред медиите „успешната акция“. А сега всичко гръмна. Лайке има желязно алиби за две от убийствата, миличка, и ще се принудим да го пуснем до края на деня. В момента татко Галтунг обмисля да ме изправи пред съд и се съветва с най-добрите си адвокати. А министърът на правосъдието ще иска да знае как, за бога, сме допуснали такъв гаф. И тогава кой ще застане на топа на устата? Не ти, не Хуле, не Хаген, а аз, Сулнес. Разбираш ли? Само аз. Трябва да направим нещо по въпроса. По-скоро ти трябва да направиш нещо.

— Какво по-конкретно?

— Нещо съвсем дребно, а аз ще се заема с по-сериозната част. Искам да изведеш Хари навън. Довечера.

— Навън ли? Аз?

— Да, той те харесва.

— Кое те кара да мислиш така?

— Не ти ли казах, че онази вечер ви видях, докато пушехте на терасата?

Кая пребледня.

— Тогава ти закъснях, но не спомена нищо подобно.

— Бяхте толкова погълнати един от друг, че изобщо не забелязахте колата ми. Паркирах и постоях вътре. Той те харесва, миличка. Искам да го заведеш някъде за няколко часа.

— Защо?

— Защото Хари се застоява прекалено дълго вкъщи — усмихна се Белман. — Хаген няма да му даде отпуск: Хари не би понесъл да бездейства. А ние не искаме нашият скъп колега да се пропие в

„Опсал“, нали? Заведи го на вечеря, на кино или на бира. Просто се погрижи между осем и десет да не си е вкъщи. И внимавай. Не знам дали е свикнал да наблюдава, или го гони параноя, но онази вечер, когато си тръгна от апартамента ти, огледа колата ми много внимателно. Ясно?

Кая не отговори. По време на дългите раздели с Микаел, наложителни заради семейните и професионалните му ангажименти, Кая копнееше да зърне усмивката му. Тогава защо сега ѝ се повдигаше от същата тази усмивка?

— Да... да не би да...

— Ще направя каквото трябва — прекъсна я Микаел и си погледна часовника.

— А именно?

— Ти как мислиш? — сви рамене той. — Ще сложа друго на топа на устата.

— Не ме моли за такова нещо, Микаел.

— Аз не те моля, миличка. Заповядвам ти.

— А ако... — едва доловимо подхвана тя, — ... ако откажа?

— Тогава ще смачкам не само Хуле, но и теб.

Лампите обливаха със светлина пигментните петна по кожата му. „Красавец — възхити се тя. — Някой трябва да го нарисува.“

Марионетките танцуват по план. Хари Хуле откри, че позвъних на Елиас Скуг. Харесвам го. Ако се познавахме от деца или юноши, вероятно щяхме да се сприятелим. Свързват ни доста общи черти. Например интелигентността. Единствен той от всички разследващи притежава способността да вижда какво става зад мъглата на привидното. Това, разбира се, означава, че се налага да внимавам с него. Очаквам продължението с детско нетърпение.

ПЕТА ЧАСТ

ЧЕТИРИЙСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

ЧЕРВЕН БРЪМБАР

Хари отвори очи и погледът му мигом падна върху тлъст четвъртит червен бръмбар, който пълзеше между него и празните бутилки и издаваше звук, подобен на котешко мъркане. Спря, после пак започна да мърка и се придвижи с още пет сантиметра към Хари. Пълзейки по стъкления плот на ниската масичка, насекомото оставяше диря в прахта. Хари протегна ръка, хвана бръмбара и го долепи до ухото си:

— Престани да ми звъниш, Йойстайн.

— Хари...

— Кой се обажда, по дяволите?

— Кая. Какво правиш?

Хари погледна дисплея, за да се увери, че гласът не го лъже.

— Почивам си.

Стомахът му отново се готвеше да се освободи от съдържанието си.

— Къде си почиваш?

— На дивана. Ако няма нищо важно, ще затварям.

— В „Опсал“ ли си?

— Да видим... Да, шарката на тапетите май е същата. Трябва да затварям.

Хари запрати телефона към долната част на дивани изправи се, наведе се, за да позиционира напред центъра на тежестта, и с колебливи крачки тръгна, като използваше главата си едновременно като пеленгатор и таран. Навигационната му система го отведе в кухнята без сериозни премеждия. Хвана се с две ръце за мивката и повърна. Отвори очи. Бе забравил да извади отцедника за чинии от коритото и сега по единствената чиния върху него се стичаше мръсна жълто-зелена струя. Хари пусна чешмата. Едно от предимствата да си алкохолик, върнал се към чашката, е, че през втория ден повръщаш течност, която не запушва сифона.

Хари пи направо от кранчето. Внимаваше да не прекалява с водата. Друго предимство на опитния алкохолик е, че знае какво може да понесе стомахът му и какво — не. Върна се във всекидневната, като вървеше разкрячен, все едно се е изпуснал в панталона. Това впрочем бе твърде вероятно. Легна на дивана и чу тихо квакане откъм краката си. Тънко гласче го викаше по име. Хари набара телефона и пак го долепи до ухото си:

— Какво има?

Чудеше се как да постъпи с жлъчката, която изгаряше гърлото му като лава: да я изхрани или да я преглътне. Или просто да я остави да го изгаря, защото го заслужава. Тя поиска да се видят и предложи ресторант „Екеберг“. Веднага или след час.

Хари погледна празните бутилки от „Джим Бийм“ върху масичката, после — часовника. Седем. Магазините за алкохол са затворени. Ресторант с бар.

— Веднага — избра той.

Затвори, но телефонът пак звънна. Хари погледна дисплея и вдигна:

— Здравсти, Йойстайн.

— Защо ми вдигаш чак сега? Не ме плаши така. Вече си мислех, че си свършил като Джими Хендрикс^[1].

— Ще ме закараш ли до ресторант „Екеберг“?

— Ти за какъв ме мислиш?! Да не съм шофьор на такси!

Осемнайсет минути по-късно Йойстайн спря пред къщата на Улав Хуле, свали прозореца и се провикна през смях:

— Да ти помогна ли да заключиш входната врата, проклет пияндурник такъв?

Потеглиха. Докато минаваха през Нурщран, Йойстайн попита:

— Ще вечеряте, значи? Защото *има изгледи* да се чукате или защото *вече* си я изчукал?

— Спокойно. Колеги сме.

— Именно! Бившата ми жена казваше, че „най-съблазнително изглежда онова, което всеки ден ти е пред очите“. Прочела го в някакво списание. Само дето говореше не за мен, а за шибания плъх в съседния офис.

— Никога не си бил женен, Йойстайн.

— Но можех да бъда. Онзи тип ходеше облечен с плетена жилетка, вратовръзка и говореше на новонорвежки^[2]. Не на диалект, а на шибан иваросеновски новонорвежки! Не се шегувам, Хари. Знаеш ли как се чувствам, докато лежа сам-самичък в леглото и си представям, че жената, която аха да ми стане съпруга, се чука върху офис бюро с новия си приятел. Виждам жилетката, а под нея голият му бял селски задник се движи на тласъци и изведнъж спира, бузите се стягат и гнусният тип изревава: СВЪРШИХ!

Йойстайн не получи никаква реакция.

— Мама му стара, Хари, това беше хумор от висша класа! Чак толкова ли си пиян?

Устремила поглед към града през прозореца, Кая бе потънала в размисъл. Някой се прокашля предпазливо и тя се обърна. Оберкелнерът, с печален вид в стил „Поръчаното-от-вас-ястие-присъства-в-менюто-но-от-кухнята-ми-съобщиха-че-не-могат-да-го-приготвят“, се наведе към нея и прошепна съвсем тихо:

— Със съжаление трябва да ви съобщя, че компанията ви пристигна. — Изчерви се и побърза да уточни: — Тоест, съжалявам, задето не можем да го пуснем в ресторанта. Господинът дойде леко... почерпен. А политиката на нашето заведение не допуска...

— Не се притеснявайте — прекъсна го Кая и стана. — Къде е?

— Чака ви отвън. Купи си питие от бара и го изнесе — извън ресторанта. Бихте ли го помолили да внесе питието обратно? Подобни инциденти могат да ни костват лиценза за продажба на спиртни напитки.

— Разбира се. Само ми донесете палтото, моля — отвърна Кая и тръгна с бързи крачки към изхода, сподиряна от притеснения оберкелнер.

Навън веднага видя Хари. Олюляваше се до балюстрадата пред склона, където стояха по следния път.

Приближи се до него. Върху балюстрадата стоеше празна чаша.

— Не е задължително да вечеряме тук — подхвана Кая. — Имаш ли друго предложение?

Той вдигна рамене и отпи от джобната си манерка.

— Барът в „Савой“, ако не си много гладна.

Тя се загърна грижливо в палтото си.

— Всъщност не съм. Защо не се поразходим из района? Нали си израснал тук. Ще се качим в колата и ще пообиколим. Може да ме заведеш до бункерите, където сте ходили като деца.

— Там е студено и грозно. Вони на пикоч и на пепел.

— Тогава да изпушим по цигара и да се полюбуваме на гледката. Имаш ли по-добра идея?

Туристическо корабче, осветено като коледна елха, бавно и безшумно се плъзгаше по водната повърхност в мрачния фиорд. Двата седяха направо върху мокрия бетонен покрив на бункера, но нито Хари, нито Кая усещаха студа, просмукващ се в телата им. Кая отпи от манерката на Хари.

— Червено вино в джобна манерка — отбеляза тя.

— Само това намерих в барчето на баща ми. Държал го е за гости. Любим актьор?

— Твой ред е — напомни тя и отпи голяма глътка.

— Робърт де Ниро.

— „Анализирай това“? — смръщи вежди тя. — „Запознай се с нашите“?

— Заклех му се във вечна вяност след „Шофьор на такси“ и „Ловецът на елени“. Вярно е, той подложи обета ми на сериозни изпитания. А твоят любим актьор?

— Джон Малкович.

— Мм. Добър избор. Защо?

Тя се позамисли.

— Олицетворява рафинираното зло. Не харесвам това качество у хората, но неговата интерпретация ми допада.

— И има женствена уста.

— А това хубаво ли е?

— Да. Най-добрите актьори имат женствена уста и/или висок глас. Кевин Спейси, Филип Сиймор Хофман.

Хари извади кутия цигари и я поднесе на Кая.

— Ще пуша само ако ми запалиш цигарата — каза тя. — Актьорите, които изброи, не са символ на мъжественост и по отношение на чисто физическите си данни.

— Мики Рурк също има женски глас и чувствени устни. А устните на Джеймс Удс напомнят листенца на рози, подканваща към безсрамни целувки.

— Но неговият глас не е висок.

— Блее като овца.

Кая се разсмя и пое запалената цигара.

— Стига де. Всички мачовци от големия екран имат ниски дрезгави гласове. Да вземем например Брус Уилис.

— Добре. Той наистина говори дрезгаво. Но нисък глас? Как ли пък не! — Хари присви очи и зашепна към града с фалцет: — „*From up here it doesn't look like you're in charge of jack shit.*“^[3]

Кая избухна в неудържим смях, цигарата изхвърча от устата ѝ и описа дъга към храсталака, а от нея се разхвърчаха искри.

— Зле ли се справих?

— Ужасно — едва отвърна тя през смях. — Да му се не види, сега забравих кой актьор с женски глас си бях намислила.

— Ще се сетиш — сви рамене Хари.

— С Евен също си имахме наше място — Кая взе нова цигара и я стисна между палеца и показалеца си като пирон, който се кани да забие. — Представяхме си, че никой не знае за това място. Там се уединявахме и си споделяхме тайни.

— Ще ми разкажеш ли?

— За кое?

— За случилото се с брат ти.

— Той почина.

— Знам. Имах предвид по-подробно.

— В смисъл?

— Например защо си го обявила за светец.

— Така ли изглежда?

— Така ли е?

Тя го изгледа продължително.

— Дай ми още вино.

Хари ѝ подаде манерката и Кая отпи жадно.

— Остави бележка — подхвана тя. — Евен притежаваше изключително чувствителна и уязвима душа. В добрите си периоди сякаш бе изтъкан от смях и усмивки. Влезеше ли някъде, светлината, която бликаше от очите му, окъпваше стаята. Дори да си тъжен, видиш

ли го, проблемите ти се изпаряваха като... като роса под слънцето. В черните му периоди ставаше тъкмо обратното. Всички около него се умълчаваха, а въздухът се пропиваше от безнадеждността, осезаема в безмълвието на брат ми. Минорна музика, колкото красива, толкова и ужасяваща, разбираш ли? Но същевременно погледът му бе складираше и малко слънчева светлина, защото очите му пак се смееха. Побиваха ме тръпки, докато го гледах такъв. Случи се през лятната ваканция, през един слънчев ден, какъвто само Евен може да създаде. Намирахме се във вилата в Тъоме. Станах и отидох до магазина да купя ягоди. Върнах се. Мама вече бе приготвила закуската и извика на Евен да слиза. Той обаче не отговори. Предположихме, че още спи, защото обичаше да се излежава до късно.

Качих се да взема нещо от стаята ми. Пътьом почуках на вратата му и извиках „има ягоди!“. Ослушвайки се за отговор, отворих вратата към моята стая. Когато влизаш в стаята си, не се оглеждаш, защото си влязъл с цел да вземеш например книга от нощното си шкафче, нещо от перваза или кутията с примамки за риболов. Първоначално дори не го видях. Забелязах единствено, че светлината в стаята ми се е променила. Извърнах глава встрани и погледът ми срещна босите му стъпала. Познавах ги като петте си пръста. Евен ми се отплащаше с корона, ако се съглася да ги гъделичкам. Обожаваше да гъделичкам краката му. Първата ми мисъл бе, че най-после се е научил да лети. Ала погледът ми зашари нагоре. Беше си облякъл светлосиния пуловер, който аз му оплетох. Висеше, обесен на лампата с електрически шнур. Явно е изчакал да стана и да изляза и се е промъкнал в стаята ми. Исках да побягна, но не успях да помръдна от мястото си. Усещах се като закована. Взирах се в него, той се намирал толкова близо... Понечих да изкрещя „мамо!“, ала колкото и да се опитвах, от устата ми не излезе нито звук.

Кая наведе глава и изтръска пепелта от цигарата си. Пое си пресекливо дъх:

— От случилото се са ми останали откъслечни спомени. Дадох ми успокоително. След три дни се посъвзех. Тогава вече го бяха погребали. Казаха, че за мен било по-добре, дето не съм присъствала, защото напрежението щяло да ме съсипе съвсем. Няколко дни по-късно се разболях и почти цяло лято прекарах с треска. Винаги съм си

мислела, че погребението стана прекалено набързо, сякаш се срамуваха от начина, по който Евен си отиде.

— Мм. Спомена за някаква бележка?

— Да — Кая плъзна поглед над фиорда. — Намерих я върху нощното ми шкафче. Евен пишеше, че се е влюбил в момиче, което не споделя чувствата му, и не иска да живее. Молеше за прошка, задето ни причинява такава болка, и ни уверяваше, че знае колко го обичаме.

— Мм.

— Останах изненадана. Дотогава Евен никога не ми бе споменавал за такова момиче, а по принцип си споделяхме всичко. Ако не се бе появил Руар...

— Кой е Руар?

— Първата ми любов. Срегнахме се през онова лято. Руар беше толкова мил и търпелив с мен. Идваше да ме види всеки ден, докато лежах болна, и ме слушаше, докато му разказвах за Евен.

— Колко неземно прекрасен човек е бил, нали?

— Да. Явно ме разбираш.

— Правех същото след смъртта на майка ми — сви рамене Хари. — Само дето Йойстайн не беше толкова търпелив. Направо ме попита дали възнамерявам да основа нова религия.

Кая се позасмя и дръпна от цигарата.

— Постепенно Руар започна да осъзнава, че споменът за Евен измества всички и всичко от съзнанието ми, включително и него. Връзката ни просъществува кратко.

— Мм. Но Евен не си е отишъл...

— Очаквах да го видя зад всяка затворена врата — кимна Кая.

— И затова...

Тя пак кимна.

— Когато през онова лято се прибрах от болницата, не посмях да отворя вратата на стаята ми. Цялото ми същество се съпротивляваше, защото знаех, че направя ли го, той ще ме посрещне, обесен на лампата. И виновната ще бъда аз.

— Винаги се чувстваме виновни, нали?

— Винаги.

— И никой не е в състояние да ни убеди, че вината не е наша, дори самите ние.

Хари запрати фасата към мрака и си запали нова цигара. Корабчето във фиорда акостира на пристана. Подухна вятър. Въздушната струя засвири глухо и печално, минавайки през бойниците.

— Защо плачеш? — тихо попита Хари.

— Защото виновната съм аз — прошепна тя, докато сълзите се стичаха по бузите ѝ. — За всичко съм виновна аз. Знаел си през цялото време, нали?

Хари дръпна от цигарата и раздуха жарта на върха ѝ.

— Не през цялото време.

— А откога?

— Откакто Бьорн Холм се подаде пред вратата на „Холмен“. Може да е отличен криминален експерт, но не е Робърт де Ниро. Изненадата, изписана по лицето му, беше напълно неподправена.

— Само толкова?

— Нямах нужда от повече. По изражението му разбрах, че не е подозирал за намеренията ми да арестувам Лайке. Следователно не Бьорн бе изпял информацията на Белман. А щом не е бил Бьорн, остава само една възможна къртица.

Тя кимна и избърса сълзите си.

— Защо не каза нищо? Защо не направи нищо? Защо не ме обезглави например?

— И какъв смисъл има? Допуснах, че си имала сериозни причини.

Тя поклати глава. По бузите ѝ отново се търколиха сълзи.

— Не знам какво ти е обещал — продължи Хари. — Навярно висок пост в новия всемогъщ КРИПОС. Явно обаче съм познал, когато предположих, че си хлътнала по женен мъж, който непрекъснато те уверява как ще напусне жена си и децата, но всичко си остава само на думи.

Тя изхлипа съвсем тихо. Главата ѝ клюмаше, сякаш ѝ тежи. На Хари му заприлича на цвете, приведено от падналите дъждовни капки.

— Само не разбрах защо ме повика да се видим — призна Хари и огледа неодобрително цигарата си. Май е време да смени марката. — Първо си помислих, че искаш да ми признаеш какво си направила, но бързо се разубедих. Какво става? Чакаме ли някого, или предстои да се случи нещо? КРИПОС ме извадиха от играта. Доколкото знам, повече няма как да им навредя.

Тя погледна часовника и подсмръкна.
— Може ли да отидем у вас, Хари?
— Защо? Да не би някой да ни чака там?
Тя кимна. Хари пресуши манерката.

Вратата беше изкъртена. Дървените стружки, посипали се върху стълбището, показваха, че е използван кози крак: взлом, лишен от изтънченост, и никакви опити да се заличат следите. Типично по полицейски.

На стълбите Хари се обърна. Кая, слязла от колата, стоеше със скръстени ръце. Той влезе.

Всекидневната тънеше в мрак, разпръскван единствено от светлинката в отвореното барче. Въпреки тъмнината Хари веднага позна силуета до прозореца.

— Главен инспектор Белман, седиш в креслото на баща ми.

— Позволих си тази волност, понеже диванът вони непоносимо. Дори кучето не посмя да го доближи.

— Какво да ти предложи? — Хари кимна към барчето и седна на дивана. — Или сам си намерил нещо?

Белман поклати глава.

— Не аз, кучето.

— Мм. Сигурен съм, че си уредил заповед за обиск, но ми е любопитно какво основание си посочил.

— Анонимен сигнал. Според подателя си внесъл наркотици в страната чрез нищо неподозиращо трето лице и дрогата най-вероятно се намира в жилището ти.

— И потвърди ли се сигналът?

— Служебното куче откри нещо: бучка с жълтеникавокафява субстанция, увита в станиол. Не прилича на „стоката“, която обикновено конфискуваме в страната, и засега не може да се каже за какво точно става дума. Обмисляме дали да подложим находката на експертиза.

— Обмисляте?

— Може да се окаже опиум, но не е изключено и да е най-обикновено парче пластилин или глина. Зависи.

— От какво?

— От теб, Хари. И от мен.

— В смисъл?

— Ако се съ согласиш да ни направиш услуга, съвсем възможно е да сметна, че бучката е от пластилин, и да се откажа от веществен анализ. Всеки ръководител е длъжен да преценява кои задачи са най-спешни и да не губи времето на подопечните си, нали?

— Щом казваш. За каква услуга говориш?

— Умен мъж като теб не се нуждае от пространна увертюра, Хари. Затова няма да увъртам: искам да приемеш ролята на изкупителна жертва.

Хари забеляза кафявото оцветяване върху дъното и бутилката от „Джим Бийм“ върху масичката, но успя да устои на изкушението да излее остатъка от течността в гърлото си.

— Току-що се видяхме принудени да пуснем Тони Лайке на свобода, защото представи желязно алиби за две от убийствата. Единствената улика, която имаме срещу него, е телефонно обаждане до една от жертвите. Направихме обаче доста смели изказвания пред медиите. Лайке и бъдещият му тъст ще се опитат да ни скроят шапката. Трябва още тази вечер да пуснем прессъобщение с обяснението, че арестът се е състоял въз основа на заповед за задържане, която ти, Хари Хуле, инспектор с доста съмнителна слава, си успял да издействаш от неопитна прокурорка в Главното управление благодарение на манипулативните си похвати. Арестът на Лайке ще бъде представен като твоя солова акция, предприета единствено по твое усмотрение, и ти ще поемеш публично цялата отговорност. Ние от КРИПОС сме надушили нередности още по време на ареста, провели сме разговор със задържания и сме си изяснили действителното положение на нещата. Затова незабавно сме го освободили. Ще присъстваш на пресконференцията, ще се подпишеш под комюникето и повече няма да правиш никакви изявления по случая. Нито дума. Ясно?

Хари отново погледна с желание към глътката в бутилката.

— Мм. Доста строга заповед. И си мислиш, че журналистите ще ти повярват, след като те видяха как доволно се перчиш и те чуха да обявяваш ареста за своя лична заслуга?

— Поех отговорността — така ще пише в комюникето. Избрал съм да обявя ареста пред медиите, защото съм го приел като мой

служебен дълг, макар да съм подозирал грешка, допусната от мой колега. Но когато Хари Хуле е решил да признае вината си, не съм възразил, защото, първо, той е опитен полицаи, и второ, не ми е пряк подчинен.

— Ако не подпиша прессъобщението, ще ме съдят за контрабанден внос и притежание на наркотици. Това ли е моята мотивация?

Белман долепи върховете на пръстите си и се олюля на стола.

— Да. Нека ти помогна да вземеш по-бързо решение относно обещанието да те закопчая веднага, ако не се съгласиш да поемеш вината. Би било жалко да киснеш в ареста, докато баща ти гасне в болницата. Разбрах колко е зле. Тъжна история.

Хари се облегна на дивана. Такива опити за изнудване обикновено го вбесяваха. Някогашният, по-млад Хари би реагирал бурно, ала сегашният искаше да се свие върху дивана, вмирисан на повръщано и на пот, да затвори очи и да се моли всички — Белман, Кая, сенките до прозореца, да се махнат. И все пак умът му инстинктивно продължаваше да следва усвоения професионален навик да разсъждава:

— Да оставим за малко моя случай настрана. Каква е мотивацията на Лайке да потвърди версията ти? Той знае, че не аз, а хората ти от КРИПОС го арестуваха и го разпитваха.

Хари се досети за отговора още преди Белман да заговори:

— Защото Лайке осъзнава, че арестът показва моралните му устои в съмнителна светлина. А в момента той се опитва да стартира сериозен проект и това клеймо петни името му пред потенциалните инвеститори. Най-добрият начин да се отърве от него е като подкрепи версията за безумна проява на психически нестабилен полицаи, който не е съгласувал действията си с началството. Добре ли ти звучи?

Хари кимна.

— Да не забравяме и професионалното съсловие... — подхвана Белман.

— Да, ще защитя цялата полицейска гилдия, като поема на плещите си цялата вина.

— Винаги съм знаел, че си сравнително умен мъж, Хуле — усмихна се Белман. — Договорихме ли се?

Хари се замисли. Колкото по-скоро си тръгне Белман толкова по-скоро Хари ще провери дали на дъното на бутилката действително е останало малко уиски. Кимна.

— Това е прессъобщението. Подпиши се отдолу.

Белман плъзна лист с химикалка към Хари. В тъмното написаното не се виждаше. И какво от това? Хари се подписа.

— Добре — Белман взе листа и стана. Светлината на улична лампа падна върху лицето му и петната лъснаха като маскировъчна боя. — Така за всички ни е по-добре. Не го забравяй, Хари, и си почини.

„Снизходителният опит на победителя да покаже загриженост“ — помисли си Хари, затвори очи и усети как сънят го призовава. Пак отвори очи, изправи се с мъка и изпрати Белман до стълбите. Кая продължаваше да стои навън със скръстени ръце.

Хари забеляза как Белман ѝ кимна заговорнически. В отговор тя само сви рамене. Белман пресече улицата, качи се в колата си — същата, която Хари забеляза на „Людер Саген“ през онази вечер, — запали и потегли. Кая се приближи до стълбите.

— Защо удари Бьорн Холм? — прошепна тя със задавен глас.

Хари се обърна, за да влезе, но тя го изпревари. Взе стълбите на два скока и му препречи пътя. Лъхна го горещият ѝ трескав дъх:

— Разбрал си, че той не е виновен, но въпреки това го удари. Защо?

— Върви си, Кая.

— Няма!

Хари я погледна. Затрудняваше се да намери обяснение. Тогава, виждайки Бьорн, узна истината, заболя го и той стовари гнева си върху изненаданото невинно кръгло лице — огледален образ на собствената му доверчивост.

— Защо се интересуваш? — В гласа му прокъртя гневна металическа нотка. — Вярвах ти, Кая. Честито! Извърши успешно мисията си. Ще се отместиш ли?

Очите ѝ отново плувнаха в сълзи. Отстъпи встрани, а Хари влезе и затръшна вратата зад гърба си. Пристъпи в антрето, потънало в звуков вакуум след трясъка, и постоя във внезапно настъпилата тишина, в празнотата, в блаженото нищо.

[1] Легендарният музикант се задушава в собственото си повръщано след злоупотреба с барбитурати. — Б.пр. ↑

[2] Новонорвежки или нюноршк — една от двете официални форми на норвежкия език наред с букмол, или „книжовен език“. Новонорвежкият е създаден от норвежкия езиковед и поет Ивар Осен (1813–1896) въз основа на западни норвежки диалекти. — Б.пр. ↑

[3] „*From up here it doesn't look like you're in charge of jack shit.*“ (англ.) — „Оттук не личи да командваш каквото и да било.“ — реплика от филма „Умирай трудно“ — Б.пр. ↑

ЧЕТИРИЙСЕТ И СЕДМА ГЛАВА СТРАХ ОТ ТЪМНОТО

Улав Хуле премига с очи в тъмнината. — Хари, ти ли си?

— Да.

— Нощ е, нали?

— Да. Нощ е.

— Как си?

— Жив съм.

— Чакай да светна...

— Недей. Дойдох само да ти кажа нещо.

— Познавам този тон. Не съм сигурен дали искам да те изслушам.

— Така или иначе утре ще го прочетеш във вестника.

— А ти ще ми предложиш своята версия за случилото се.

— Не. Просто искам да го научиш от мен.

— Пил ли си, Хари?

— Ще ме изслушаш ли?

— Дядо ти пиеше много. Обичах го: и пьян, и трезвен. Малцина синове могат да се похвалят с такова отношение към алкохолизиран баща. Не, Хари, не искам да слушам.

— Мм.

— Същото важи и за теб. Винаги съм те обичал: и пьян, и трезвен. Не ми е било трудно, макар от малък да си много буен. Непрекъснато воюваше с някого и не на последно място — със себе си. Но за мен нищо не е било по-лесно от това, да те обичам, Хари.

— Тате...

— Да не губим време в празни приказки, сине. Често си мислим разни неща и имаме чувството, че сме ги изказали на глас, но не сме. Казвал ли съм ти колко се гордея с теб, Хари?

— Аз...

— Да? — Улав Хуле се ослуша в мрака. — Плачеш ли, сине? Няма нищо. Знаеш ли кое ме направи най-горд? Не съм ти го признавал. Докато учеше в гимназията, един от учителите ти се обади

вкъщи да съобщи, че си се сбил и двора с две по-големи момчета, пострадал си сериозно и те закарали в спешното да ти зашият устната и да ти извадят корен на избит зъб. Помниш ли, че за наказание ти намалих джобните? По-късно Йойстайн ми разказа какво всъщност се случило. Нахвърлил си се върху момчетата, защото напълнили раницата на Сабото с вода от чешмата в училищния двор. Ако не ме лъже паметта, Сабото дори не ти беше любимец. Йойстайн ми обясни, че си пострадал толкова тежко, защото си отказал да се предадеш и след всеки удар си се изправял. Накрая лицето ти не личало от кръв, а на момчетата им омръзнало да те налагат и си тръгнали. — Улав Хуле помълча. — Тогава ми се струваше нередно да ти кажа колко се гордея с теб, защото така бих те подтикнал към нови бойни подвизи. Но ми идеше да ревна от гордост, че имам толкова смел син. *Ти се боеше от тъмното, но отиваше право в мрака.* По-горд баща от мен не вярвам да е имало на света. Някога казвал ли съм ти го, Хари? Хари? Тук ли си?

Свобода. Бутилката шампанско се строши в стената, и мехурчетата потекоха по тапета като кипяща мозъчна тъкан. Заляха снимките, изрезките, разпечатката от интернет със снимка на Хари Хуле, поел вината. Свобода. Край на вината. Имам свободата отново да пратя света по дяволите. Стъпвам върху парчетата стъкло и чувам хрущането им под босите ми нозе. Хлъзгам се по собствената си кръв. Смея се до полуда. Свобода. Свобода!

ЧЕТИРИЙСЕТ И ОСМА ГЛАВА

ХИПОТЕЗА

Началникът на Отдел „Убийства“ в Южното полицейско управление в Сидни, Нийл Маккормак, приглади оредялата си коса, докато оглеждаше жената, седнала срещу него. Тя дойде направо от издателството, където работела. Носеше очила и семпъл омачкан костюм. И все пак видът на Иска Пелър подсказа на Маккормак, че костюмът ѝ е скъп, а стилът ѝ цели да впечатлява по-изтънчени души от неговата. Адресът ѝ не предполагаше да е особено състоятелна. „Бристъл“ не се славеше като луксозен квартал. Иска Пелър изглеждаше зряла и разумна жена. Определено не приличаше на свидетелките, склонни да драматизират и преувеличават само за да привлекат внимание към себе си. Освен това полицаите я привикаха на разговор, а не обратното. Маккормак погледна часовника. Със сина му се разбраха да се разхождат с платноходката следобед. Уредиха си среща на Уотсън Бей, където я държаха. Затова Маккормак се молеше разпитът да не се проточи прекалено дълго. Тъкмо надеждите му да се оправдаят, но...

— Госпожице Пелър — началникът се облегна и скръсти ръце над внушителния си корем с форма на полукълбо. — Защо не ни казахте това по-рано?

— Защо да го правя? — сви рамене тя. — Никой не ме е питал, а и не виждам каква е връзката с убийството на Шарлоте. Сега ви го казвам, защото ме разпитвате за подробности. Останах с впечатлението, че ви интересува предимно случилото се в хижата, а не последвалото премеждие. Всъщност това е най-точната дума: малко премеждие. Справихме се бързо и го забравихме почти веднага. Такива идиоти има навсякъде. Не можеш да изтребиш всички подобни твари.

Маккормак се позасмя. Тя, разбира се, беше свършено права. Маккормак също нямаше никакво желание да се впуска по следите на извършителя в този случай. Намесено ли е лице със служебно звание от полицията възникват безброй неприятности, проблеми и работата се удвоява. Той погледна през прозореца. Слънцето блестеше във водата

на Порт Джаксън от страната на Манли, където още се виеше дим, макар от потушаването на последния за сезона пожар да измина повече от седмица. Пушекът се носеше на юг. Приятен, топъл северен ветрец, идеален за плаване. Маккормак харесваше Хари Хуле или Лили, както го наричаше. Норвежецът се представи блестящо, докато им помагаше да заловят убиеца клоун. Но високият рус мъж звучеше изтощен по телефона. Маккормак се молеше Холи да не е поел по поредния гибелен курс.

— Нека започнем отначало, госпожице Пелър.

Микаел Белман влезе в зала „Один“ и разговорите тутакси утихнаха. Бързо се приближи до катедрата, постави записките пред себе си, включи компютъра към проектора и застана разкراчен пред аудиторията. Разследващата група наброяваше трийсет и шестима души — три пъти повече от обичайното. Понеже работеха от дълго време без никакъв резултат, Белман на няколко пъти се наложи да им повдига духа, но като цяло момчетата се държаха мъжки. Затова началникът приобщи и тях към начинанието, което трябваше да се превърне в гръмовен успех: ареста на Тони Лайке.

— Вероятно сте прочели днешните вестници — подхвана той.

Успя да спаси остатъците от честта на Отдела си. На първа страница на двата най-големи ежедневника стоеше една и съща снимка: Тони Лайке влиза в автомобил пред Главното управление. Третият водещ вестник бе публикувал снимка на Хари Хуле, извадена от архива на телевизионно токшоу, където старши инспекторът говори за Снежния човек.

— Както виждате, Хари Хуле пое отговорността за случилото се; впрочем така беше редно.

Белман чу как стените запратиха обратно думите му. Срецна мълчаливите сънливи погледи на подчинените си. Или се бяха изморили? Трябваше веднага да ги мотивира за действие, защото стана напечено. Началникът на КРИПОС се отби да съобщи, че Министерството задава въпроси. Времето изтичаше.

— Вече нямаме главен заподозрян — продължи Белман, — но добрата новина е, че се появиха нови улики. И всички те са свързани с „Ховасхюта“ в Юстаусе.

Приблѳжи се до компютѳра, натисна клавиш и на екрана пред присѳстващите се появи пѳрвата страница с презентация на Power Point, подготвена от Белман.

В рамките на половин час той успя да изложи всички факти, имена, часове и предполагаеми маршрути.

— Въпросът — Белман изключи компютѳра — е за какви убийства става дума. Според мен е време да спрем да се занимаваме с типичното серийно убийство. Жертвите не са случайно подбрани от определена демографска група, а са свързани с конкретно място и конкретен ден. Имаме сериозни основания да подозираме наличието ни рационално обусловен мотив. В такъв случай задачата ни се улеснява значително: разберем ли какъв е мотивът, веднага ще пипнем убиеца.

Белман забеляза, че повечето присѳстващи кимнаха одобрително, и продължи:

— За съжаление не разполагаме със свидетелски показания. Единственият все още жив свидетел — Иска Пелър — е лежала болна в отделна спалня през цялото денонощие. Другите са или мъртви, или не са се свързали с нас. Знаем например, че Аделе Ветлесен е пътувала в компанията на мъж, с когото се е познавала отскоро, но никой от приятелите ѳ не знае кой е той. Явно връзката им не е просъществувала дълго. Иззехме компютѳра и телефона ѳ, проверката на всички мъжки имена обаче ще отнеме доста време. Докато не се появи надежден свидетел, трябва да си изградим работна версия за мотива на убиеца. Защо някой би отнел живота на четирима души?

— От ревност или защото чува гласове — прогърмя мощен глас от дъното на залата. — Опитът го показва.

— Съгласен съм. Кои хора чуват гласове, заповядващи му да убиват?

— Хора, лежали в психиатрични клиники — пропя друг глас.

— И хора, които не са лежали там — допълни друг.

— Добре. А кой би извършил престъпление от ревност?

— Партньор на някой от гостите в хижата.

— Но нали вече проверихме алибито на партньорите на жертвите и ги зачеркнахме от списъка на заподозрените. По правило пѳрво разпитваме тях.

Микаел Белман, разбира се, си даваше сметка, че гумите на разследването продължават да буксуват в същия коловоз. Белман обаче държеше хората му да дават газ и да не униват. Защото не се съмняваше, че „Ховасхюта“ е греда, подпъхната под една от гумите, и тя съвсем скоро ще ги изведе от клопката на коловоза.

— Не, не сме зачеркнали всички партньори — поклати глава Белман и се олюля на пети. — Един от тях просто не ми се стори ни най-малко подозрителен. Кой от всички няма алиби за часовия диапазон, в който е била убита съпругата му?

— Расмус Улсен!

— Точно така. Когато се срещнах с него в Стуртинга, Расмус Улсен призна, че преди няколко месеца със съпругата му се посдърпали заради проява на ревност от нейна страна. Хванала го да флиртува с друга. Марит Улсен заминала в планината, за да поразмисли. Навярно тогава е отседнала в „Ховасхюта“. А — кой знае? — може не просто да се е отдала на размисъл, но и да е пристъпила към отмъщение. През нощта, когато жертвите са нощували в „Ховасхюта“, Расмус Улсен не е бил в Осло, защото е резервирал хотел в Юстаусе. Какво е правел Расмус Улсен в района, където се е намирала и съпругата му? Дали наистина е прекарал нощта в хотела, или няколко километра по-нататък?

В погледите пред него вече не се четеше умора и униние. Оживиха се, Белман запали наново искрата на интереса им. Ръководителят чакаше отговор. По принцип подобна игра на предположения рядко се оказва ефективна в толкова многобройна следствена група, но всеки от екипа вече бе изпитал усещането фактите да провергяат и най-силните ти доводи, и най-остроумните ти хипотези. Тези своеобразни шамари на съдбата сринаха самочувствието им.

Сега един от младите събра смелост:

— Може да се е отбил без предупреждение в хижата и да я е хванал на местопрестъплението. В смисъл, сварил я е заедно с любовника ѝ и се е измъкнал незабелязано. После внимателно е обмислил как да действа.

— Възможно е — съгласи се Белман, приближи се до катедрата и вдигна изписан лист. — Аргумент номер едно в подкрепа на изказаната хипотеза: току-що получих тази разпечатка от централата

на „Теленур“. Според нея Расмус Улсен е говорил със съпругата си сутринта, преди тя да отседне в „Ховасхюта“. Да предположим, че Расмус е знаел къде възнамерява да ноцува съпругата му. Аргумент номер две в подкрепа на същата хипотеза е доклад от метеорологичната служба: през онази нощ времето е било ясно, с отлична видимост и луна. Расмус Улсен преспокойно е можел да се придвижи със ски, както е направил Тони Лайке. Въпросът обаче — съответно и първият контрааргумент — е защо му е на Расмус Улсен да отнема живота на други хора освен на съпругата си и нейния любовник.

— Не е изключено да е имала повече от един — извика дребна полицайка с внушителен бюст — апетитно парче, у което Белман подозираше лесбийски наклонности, и неведнъж бе обмислял да я покани в дома на Кая. Само като жена, разбира се. — Може в хижата да са спретнали цяла оргия.

Из помещението прогърмя дружен смях. Чудесно: градусът на настроението се покачи.

— Или не е видял с кого е правела секс: с мъж или с жена. Просто е забелязал някого под чаршафите — намеси се друг. — И е решил за всеки случай да види сметката на всички.

Още смях.

— Престанете вече, нямаме време за подобни глупости — намеси се Ескилсен, един от най-опитните. Всъщност никой не знаеше от колко години разследва убийства. В залата се възцари мълчание. — Някой от вас, сополанковци, помни ли убийствата, които Отделът за борба с насилието разкри преди няколко години? Тогава всички си мислехме, че из Осло вилнее маниак. Оказа се друго: убиецът е имал мотив да убие само третата си жертва, но за да остане вън от подозрение замаскирал престъплението с убийството на още няколко души и така подведе полицията.

— Ама сериозно ли! — извика невъздържано самоувереният младок, който преди малко се бе включил активно в дискусиата. — Наистина ли Отделът за борба с насилието е успял да се справи с някакъв случай? Трябва да е било изстрел напосоки, който случайно е попаднал в целта.

Младежът се огледа ухилен, ала никой не реагира на грубата му шега и той се изчерви. Защото всички с известен опит в професията си

спомняха отлично въпросния случай. Преподавателите във всички полицейски школи в Норвегия го споменаваха в лекциите си. Случаят се превърна в легенда, както и онзи, който го бе разплел.

— Хари Хуле.

— Обажда се Нийл Маккормак, Холи. Как си? Къде се намираш в момента?

Маккормак беше готов да се закълне, че чу „в кома“, но предпочете да изтълкува странния отговор на Хари като име на норвежка местност.

— Говорих с Иска Пелър. Както ме предупреди, госпожицата не ни разказа нищо специално за въпросната вечер, но затова пък за следващата...

— Сериозно?

— Местен полицаи закарал нея и приятелката ѝ Шарлоте в дома си — това вече го знаеш. И тук идва новото. Госпожица Пелър легнала да си почива, а полицаят и Шарлоте отишли да изпият по чаша вино във всекидневната. Неочаквано ченгето се опитало да прелъсти Шарлоте по доста настойчив начин, включващ физическо съприкосновение. Тя дори се развикала за помощ, Пелър се събудила, скочила от леглото и се втурнала във всекидневната, където заварила приятелката си със смъкнати до коленете панталони. Полицаят веднага се отдръпнал от жената, а Пелър и Шарлоте решили незабавно да се отправят към гарата и да отседнат в хотел в... не мога да го произнеса...

— В Яйло.

— Да.

— Като казваш, че полицаят се е опитал да „прелъсти“ Шарлоте Лол, имаш предвид „да я изнасили“, нали, Нийл?

— Не. След пространни обяснения с госпожица Пелър се обединихме около по-точно формулировка. Приятелката ѝ споделила, че полицаят ѝ свалил панталона против волята ѝ, но не е докосвал интимните ѝ части.

— И все пак...

— Да, и аз не виждам друга причина да ѝ смъкне панталона, но не е извършил нищо наказуемо. Госпожица Пелър изцяло се съгласи с

мен. Двете жени изобщо не са ходили в полицията. Просто си тръгнали от дома му. Полицаят дори помолил свой съсед да ги откара до гарата и им помогнал да се качат на влака. По думите на Пелър изглеждал напълно невъзмутим и видимо се вълнувал единствено от възможността да вземе номера на приятелката ѝ. Дори не се извинил. Все едно случката между него и Шарлоте Лол се вместила в нормалното понятие за флирт.

— Мм. Друго?

— По твоя препоръка ѝ осигурихме охрана. Двайсет и четири часово наблюдение, доставка на хранителни стоки и други необходими продукти до вратата. Искан Пелър може спокойно да се наслаждава на слънцето. Ако в „Бристъл“ грее слънце, разбира се.

— Благодаря ти, Нийл. Ако изникне...

— ... нещо друго, ще ти се обадя. Важи и обратното.

— Разбира се. Пази се.

„Кой ми го казва!“ — помисли си Маккормак, затвори и се загледа в синьото следобедно небе. През лятото дните се удължиха. Нищо не пречи да поплава със сина си.

До залез-слънце оставаше около час и половина.

Хари стана и веднага се пъкна под душа. Стоя под горещата струя дващестина минути. После излезе, подсуши омекналата си зачервена кожа с кърпа и се облече. Погледна мобилния си телефон: пропуснал бе осемнайсет повиквания, докато е спал. Значи, бързо се бяха сдобили с номера му. Позна номерата на трите водещи вестника в Норвегия и двата най-гледани телевизионни канала, защото вече бе научил с кои цифри започват. Всеки различен завършек на началната еднаква цифрова последователност обаче водеше до конкретни представители на журналистическата гилдия — освирепели за възможност да изкоментират водещо събитие. Кой знае защо, погледът на Хари спря върху един от номерата. Навярно подсъзнателно се забавляваше да запомня числа. Или просто позна кода на Ставангер. Върна се на списъка с входящи повиквания и откри същия номер — бяха разговаряли преди два дни. Кулбьорнсен.

Хари го набра и притисна телефона между рамото и бузата си, докато си завързваше кубинките и мислеше, че е крайно време да си

купи нови. Летите железни подметки, които му позволяваха да стъпва спокойно дори върху пирони, се бяха разлепили.

— Майко мила! Хари, днес добре са те подредили в пресата. Очернили са те здравата. Какво казва шефът ти?

Кулбьорнсен звучеше като махмурлия или като болен.

Не знам. Не съм говорил с него.

— Засега отделът за борба с насилието се измъква чист от цялата афера. Нали си поел цялата вина. Началникът ти ли те накара да се жертваш в името на общото благо?

— Не.

Въпросът се появи след продължително мълчание:

— Да не би... Белман да те е накарал?

— Какво искаш, Кулбьорнсен?

— Как да ти кажа, Хари... Точно като теб вода самостоятелно, един вид тайно разследване и искам да разбера дали все още сме от един отбор.

— Нямам отбор, Кулбьорнсен.

— Ясно, значи сме от един отбор. Този на губещите.

— Каня се да го напусна.

— Ти решаваш. Говорих със Стине Йолберг — Елиас Скуг непрекъснато се увъртал около нея.

— И?

— Оказва се, че Елиас Скуг ѝ е разказал нещо за нощта в хижата, което е пропуснала да спомене по време на първия разпит.

— Възвърнах си вярата в повторния разпит — промърмори Хари.

— Какво?

— Нищо, нищо. Давай нататък.

ЧЕТИРИЙСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА „БОМБАЙ ГАРДЪН“

„Бомбай Гардън“ принадлежеше към онези заведения, които на пръв поглед са обречени на сигурна гибел, ала за разлика от полъскавите си конкуренти устояват на житейските бури година след година. „Бомбай Гардън“ беше забутано в централната част на Осло и по-конкретно в странична уличка между някогашен склад за дървен материал и хале на фалирала фабрика, използвано от самодейна театрална труппа. Агенцията по храните ту отнемаше, ту възстановяваше лиценза на заведението за продажба на спиртни напитки. Същото важеше и за правото да сервират храна. По време на рутинна проверка служители от Инспекцията за контрол на общественото здраве се натъкнаха на гризач в кухнята. Не успяха да определят биологичния му вид, само установиха известно сродство с *Rattus norvegicus*^[1]. В полето за коментар представителят ни Инспекцията се увлече във волнодумство и нарече кухнята на заведението „местопрестъпление“, където „несъмнено е било извършено изключително кърваво убийство“. Игралните автомати, монтирани покрай стените, носеха добра печалба, ала нерядко посетителите крадяха от тях. Всъщност, противно на мълвата, собствениците — виетнамци по произход, — не използваха заведението, за да „перат“ доходите си от наркобизнес. Причината „Бомбай Гардън“ все още да държи глава над водата, се криеше в дъното на помещението зад две затворени врати. Там се намираще един от така наречените частни клубове в столицата. Достъп имаха единствено членове на клуба. На практика, за да си осигуриш членство, бе достатъчно да подпишеш молба-декларация, каквито виетнамецът зад бара в ресторанта веднага даваше на желаещите. После той мигновено одобрява молбата срещу годишен членски внос от сто крони. Съгласиш ли се, пускат те вътре и заключват вратата зад гърба ти.

Посреща те задимена стая — забраната за тютюнопушене не важи за частните клубове — и овален макет на хиподрум, покрит със

зелено сукно и разделен на седем коридора. Във всеки коридор се движи по един метален кон, закачен за спица. Скоростта на конете се мени постоянно. Определя я компютър, който бръмчи под масата. Решенията му, доколкото се бяха убедили членовете на клуба, се основаваха на пълна случайност и непредсказуемост. Ще рече, компютърната програма променя скоростта на някои коне на произволен принцип, а това се отразява на залозите и на печалбите. Около пистата членове на клуба — някои редовни, други новоприети — седяха в удобни кожени люлеещи се кресла и пушеха, пиеха бира на преференциална цена и подвикваха на конете, на които бяха заложили.

Понеже клубът оперираше в сивата юридическа зони на закона за хазарта, при дванайсет или повече участници залогът на човек по правило не биваше да надвишава сто крони на гонка. Ако обаче броят на присъстващите е по-малък от дванайсет, правилникът на клуба разглеждаше залагащите като приятелска компания, използваща територията на клуба за частна сбирка. В такива случаи собствениците на клуба отказваха да се намесват и оставяха мъжете свободно да правят залози помежду си, защото според устава на заведението това си е въпрос, засягащ единствено тях. По тази причина в стаята в дъното на „Бомбай Гардън“ почти винаги присъстваха точно единайсет души. Впрочем, никой не беше виждал градината на заведението, за която претендираше името му.

В четиринайсет и десет най-новият член на клуба, сдобил се с правото да участва в залозите четирийсет секунди по-рано, прекрачи прага на залата и установи, че вътре има само двама души: клиент, седнал в едно от креслата с гръб към новодошлия, и мъж от виетнамски произход, облечен в жилетка на крупие, който явно надзираваше състезанията и залозите.

Гърбът на клиента беше широк и изпълваше фланелената риза. По яката се спускаха черни къдрици.

— Добре ли върви, Кронгли? — попита Хари и седна в съседното кресло.

Къдравата глава се извърна.

— Хари! — възкликна той с искрена радост в гласа. — Как ме откри?

— Защо мислиш, че съм те търсил? Може да съм редовен посетител на това заведение.

Кронгли се засмя и погледна конете, които напредваха по пистата, възседнати от метални жокеи.

— Как ли пък не! Всеки път, когато дойда в Осло, идвам тук. Никога не съм те засичал.

— Добре де. Посъветвах те да те търся тук.

— Нима вече ми се носи слава? Навярно не подхожда на служител на реда да посещава такива места, макар законът да не ги забранява.

— Като каза закон — Хари поклати глава към крупнето, което посочи кранчето на кега с бира с въпросително изражение, — точно за това искам да си поговорим.

— Давай — подкани го Кронгли, вторачен в пистата.

В състезанието водеше син кон в най-външния коридор, но предстоеше завой.

— Иска Пелър, болната австралийка, която си закарал в дома си, твърди, че си опипвал нейната приятелка Шарлоте Лол.

Хари не забеляза никаква промяна в съсредоточеното изражение на Кронгли. Зачака. Накрая Кронгли не издържа:

— Да коментирам показанията й ли искаш?

— Само ако ти искаш.

— По тона ти съдя, че *ти* искаш. „Опипвал“ не е точната дума. Пофлиртувахме, започнахме да се целуваме и аз понечих да премина на следващо ниво, но тя отказа. Опитах се да я убедя да продължим. Повечето жени очакват мъжът да бъде по-настойтелен, част от играта е. Не се е случило нищо повече.

— Шарлоте е казала друго на приятелката си. Да не твърдиш, че лъже?

— Не.

— Ами?

— Просто Шарлоте е спестила умишлено някои подробности от случилото се. Добродетелните католички искат да изглеждат по-благонравни, отколкото са в действителност.

— А как ще обясниш, че двете — въпреки състоянието на Пелър — са решили да нощуват другаде?

— Австралийката настоя да си тръгнат. Нямам представа какви са им отношенията. Нещата между близки приятелки често се

размиват. По мое впечатление Пелър не си пада по мъже. — Той вдигна полупразната халба от масата. — Накъде биеш, Хари?

— Питам се защо си премълчал тази случка пред колежката ми Кая Сулнес, когато тя дойде в Юстаусе.

— А аз се питам защо продължаваш да дълбаеш по случая. След като прочетох днешните вестници, разбрах, че КРИПОС води разследването.

Кронгли отново се съсредоточи върху конете. След завоя жълтият от трети коридор поведе с една дължина.

— Да, но изнасилванията все още влизат в ресора ни Отдела за борба с насилието — възрази Хари.

— Изнасилване ли? Ти още ли не си изтрезнял, Хари?

— По-трезвен съм, отколкото се надявам да си бил ти, Кронгли. — Хари извади кутията с цигари и лапна една леко изкривена. — Говоря за всички случаи, когато си пребивал и насилвал бившата си жена в Юстаусе.

Кронгли се обърна към Хари и при рязкото движение събори халбата. Бирата попи в зеленото сукно, а мокротото петно се разрастваше с темповете, с които Вермахтът е завземал територии на картата на Европа.

— Преди малко ходих в училището, където тя работи — поясни Хари и запали цигарата. — Тя ме посъветва да те потърся тук. По думите ѝ не се е изнесла от дома ви, а е избягала. Ти...

Хари не успя да продължи. С ловко движение Кронгли завъртя стола му с крак и го нападна в гръб, преди Хари да реагира. Ленсманът стегна китките му здраво. Хари знаеше какво предстои, защото още през първата година в Полицейската академия ги учеха точно това: как се прилага така наречената полицейска хватка. И въпреки това Хари изостана: забави се с една секунда; двете денонощия, удавени в алкохол, и четирийсетте години, през които така и не помъдря, си казаха думата. Кронгли опъна ръцете му назад и Хари удари слепоочието и челюстта си в масата. Онази страна от челюстта, която бе счупена. Изкрещя от болка и за миг му причерня. После се посъвзе, усети отново парещата болка и направи опит да се отскубне. Макар и силен мъж, Хари нямаше големи шансове срещу такъв противник. Горещият дъх на Кронгли го лъхна право в лицето:

— Не биваше да го правиш, Хари. Не биваше да говориш с тази курва. Готова е да ти наприказва всякакви лъжи. Тя разтвори ли си веднага краката, а, Хари?

Кронгли го натисна още по-безжалостно и черепът на Хари изпука. Два коня бяха на път да пробият челото и носа му. Хари вдигна десния си крак и настъпи Кронгли с всичка сила. Онзи изкрещя. Хари се освободи от хватката, завъртя се и го удари, но не с юмрук — достатъчно пръсти си бе чупил заради подобни глупави прояви, — а с лакът. Улучи Кронгли там, където боли най-много: не в брадичката, а малко по-встрани. Кронгли залитна назад, строполи се върху нисък стол и се свлече на пода с вдигнати във въздуха крака. Върху обувката на Кронгли се бе образувала кървава диря след срещата с кубинка, която отдавна беше за изхвърляне. Хари не бе изпуснал цигарата между устните си, а с крайчеца на околото си забеляза, че червеният кон в първи коридор се е устремил към финалната права и към победата.

Наведе се, сграбчи Кронгли за яката и го сложи да седне в стола. Дръпна жадно от цигарата и усети как димът стопля дробовете му.

— Съгласен съм, че версията ми за изнасилването малко издиша. Така или иначе, нито бившата ти съпруга, нито Шарлоте са подали жалба в полицията и моя задача като следовател е да търся други доказателства, нали? Затова пак се насочих към „Ховасхюта“.

— Какви, по дяволите, ги говориш?

Кронгли звучеше като силно простуден.

— Става дума за младата жена, на която Елиас си излял душата вечерта преди убийството му. Возили се заедно в автобус и Елиас й казал, че през нощта, прекарана в „Ховасхюта“, най-вероятно е станал свидетел на изнасилване.

— Елиас?

— Да, Елиас. Спял леко и през нощта го събудил шум. Погледнал през прозореца на спалнята. Навън луната осветявала външната тоалетна и Елиас забелязал двама души. Жената стояла с лице към хижата, а мъжът — зад нея. Елиас не видял лицето му. Отначало ги възприел като любовна двойка. Жената извивала съблазнително талията си, а мъжът държал ръка над устата й, явно за да не вдигат шум. Мъжът вкарал жената в тоалетната и Елиас — разочарован, задето не му се удал случай да повоайорства, — пак си легнал. Чак когато прочел за убийствата, го налегнали съмнения дали жената не се

е гърчила в опит да се отскубне; дали мъжът не е запушил устата ѝ, за да не чуе никой виковете ѝ за помощ. — Хари дръпна от цигарата. — Ти ли беше, Кронгли?

Мъжът потърка брадичка.

— Алиби? — попита направо Хари.

— Спях у дома, сам. Елиас Скуг казал ли е коя е била жената?

— Не. А за мъжа — да не говорим, изобщо не е видял лицето му.

— Не съм аз. Живееш на ръба, Хуле.

— Това какво е — заплаха или комплимент?

Кронгли не отговори, ала в очите му танцуваше хладен смях.

Хари изгаси цигарата и се изправи.

— За твоє сведение, бившата ти жена не си е разтваряла краката пред мен. Покани ме в учителската стая — при колегите си. Нещо ми подсказва, че тя се страхува да остане насаме с мъж. Усилията ти несъмнено са дали резултат, Кронгли.

— Не забравяй да хвърляш един поглед през рамо, Хуле.

Хари се обърна. Крупието, напълно невъзмутимо, все едно нищо не се е случило, вече бе подредило конете за нов старт.

— Ще заложите ли? — попита то на развален норвежки.

— Не — поклати глава Хари. — Нямам какво да заложа.

— Значи имате по-големи шансове за успех — отвърна крупието.

На излизане Хари предъвка няколко пъти репликата на виетнамеца и заключи, че е станало езиково недоразумение или не е схванал смисъла. Или това бе просто някаква глупава азиатска поговорка.

[1] *Rattus norvegicus* — норвежки плъх. — Б.пр. ↑

ПЕТДЕСЕТА ГЛАВА ПОДКУПЪТ

Микаел Белман чакаше. Обожаваше това усещане очакването тя да отвори, вълнението дали тя за пореден път ще надмине очакванията му. При всяка тяхна среща той се дивеше на красотата ѝ, сякаш е забравил колко е красива. Всеки път, когато тя отвореше вратата, му трябваша няколко секунди да попие хубостта ѝ, да осмисли потвърждението, че от всички мъже, които я желаят — на практика всеки зрящ мъж с що-годе хетеросексуална ориентация — тя бе избрала него. Нейният избор подхранваше самочувствието му на лидер на стадото, на алфа-самец, на петел с предимството пръв да се чифтосва с женските. Да, звучеше банално и доста вулгарно, но беше самата истина. Човек не се стреми да стане алфа-самец той си е такъв по природа. Животът на алфа-самеца не е съвсем лесен и приятен, ала не можеш да риташ срещу съдбата.

Вратата се отвори.

Тя носеше бял пуловер с висока яка тип „поло“ и си бе вдигнала косата на кок. Изглеждаше изморена, очите ѝ видимо се бяха смалили. Но излъчваше неизменния финес, за който дори собствената му съпруга можеше само да мечтае. Поздрави го, обърна му гръб и се отпрати към верандата. Той си взе бира от хладилника, излезе след нея и се настани в един от нелепо големите тежки столове.

— Защо седиш тук, на студа? Ще настинеш.

— Или ще си навлека рак на белите дробове — отвърни тя, взе димящата цигара от пепелника и четивото си.

Белман погледна корицата. „Нам он Рye“. От Чарлс... Присви очи, за да прочете фамилиното име. Буковски? Като аукционната къща ли?

— Нося добри новини — подхвана той. — Успяхме не просто да предотвратим гръмовен скандал, а и да обърнем целия инцидент с Лайке в наша полза. От Министерството на правосъдието днес се свързаха с мен. — Белман изпъна крака върху масата и огледа етикета на бутилката. — Искаха да ми благодарят, задето съм се намесил

толкова категорично и съм издал заповед за незабавното освобождаване на Тони Лайке. Косите им настръхвали само при мисълта какво биха измислили Галтунг и адвокатите му, ако ние не се бяхме намесили. От Министерството поискаха да ги уверя, че лично ще ръководя разследването и никой извън КРИПОС няма правото да се намесва в решенията ми.

Белман отпи от бутилката и почти я удари в масата.

— Ти какво мислиш, Буковски?

Тя отдалечи книгата от себе си и го погледна.

— Очаквах да проявиш интерес — отбеляза той. — Това засяга и теб. Кажи ми каква е твоята теория за случая, миличка. Хайде. Нали си разследващ полицаи.

— Микаел...

— Тони Лайке е агресивен тип и позволихме това негово качество да ни заблуди, защото от опит знаем, че всички насилници са непоправими. Но способността и желанието да отнемаш човешки живот не са заложени у всички хора. Те са или вродени, или предизвикани. Ала веднъж събуди ли се у теб, убиецът няма да си тръгне лесно. Навярно убиецът в нашия случай отгатва хода на разсъжденията ни. Наясно е, че ако ни поднесе на тепсия Тони Лайке, ние ще си изгубим ума от въодушевление и ще вдигнем врява до бога: ама разбира се, как не се сетихме по-рано! Какъв по-подходящ претендент за извършителя на убийствата от човек с доказани агресивни нагласи? Затова е влязъл в апартамента на Лайке и се е обадил на Елиас Скуг. Целял е да преустановим търсенето на други гости в „Ховасхюта“.

— Телефонното обаждане от дома на Лайке е било проведено преди полицията да оповести публично, че сме открили връзката с „Ховасхюта“.

— Е, и? Не може да не си е дал сметка, че е въпрос на време да стигнем до него. По дяволите, как не ни хрумна по-рано!

Белман отново надигна бутилката.

— В такъв случай кой е убиецът?

— Седмият човек в хижата — заключи Микаел Белман. Кавалерът на Аделе Ветлесен. Никой от приятелския й кръг не го познава.

— Абсолютно никой ли?

— Възложил съм на трийсетина души да разпитват обкръжението ѝ. Претърсихме апартамента ѝ. Никакви писмени източници на сведения: нито дневници, нито картичка, нито писма. Дори имейлите и есемесите не казват нищо особено. Разпитахме всички познати на Аделе от мъжки пол: имат солидно алиби. От женски — също. Никой от приятелите ѝ не е виждал или разговарял с мъжа, когото е завела в „Ховасхюта“. Това не ги изненадваше ни най-малко, защото Аделе сменяла партньорите си по-често от бельото си и не си правела труда да обявява пред приятелите си кога е започнала нова връзка. Все пак споделила на своя приятелка, че мистериозният кавалер ту събуждал сексуалния ѝ апетит, ту го прогонвал. Харесала ѝ например поканата му за нощно randevu в пуста фабрика, където я помолил да си облече сестринска униформа.

— Щом това я възбужда, предпочитам да не ми казваш кое я отблъсква.

— Понякога кавалерът ѝ действал като страстоубиец, защото ѝ напомнял за съквартиранта ѝ. Приятелката ми госпожа Ветлесен не разбрала какво точно има предвид Аделе.

— Съквартирантът ѝ Гайр Брюн е гей — обясни Кая и се прозина. — Ако този мъж, седмият гост в хижата, наистина се е опитал да натопи Тони Лайке, трябва да е знаел за криминалното му досие.

— Имената на хора с присъди за нанасяне на телесна повреда са общодостъпна информация. Всеки, който се интересува, има право да получи сведения и къде е било извършено престъплението: в случая, в Ютре Енебак. Агресивните прояви на Лайке датират от периода, когато е живеел в къщата на дядо си до езерото Люсерен. Ако си убиец и искаш да отклониш вниманието от себе си, като насочиш полицията към Лайке, къде ще оставиш трупа на Аделе Ветлесен? На място, което полицията да свърже с човек с криминално досие. Затова убиецът е избрал Люсерен. — Микаел Белман млъкна. — Отегчавам ли те?

— Не.

— Не ми изглеждаш заинтересована.

— Просто... напоследък ми се струпаха доста ангажименти.

— Кога пропуши? Впрочем, имам план как да заловим седмия човек.

Кая го изгледа продължително.

— Няма ли да ме попиташ какъв е планът, миличка? — въздъхна Белман.

— Какъв е?

— Да приложим неговата тактика.

— А именно?

— Да насочим подозренията към невинен.

— Това не е ли по-скоро твоята обичайна тактика?

Микаел Белман я погледна сепнато. В съзнанието му изплува смътно прозрение, свързано с живота на алфа-самеца.

Изложи ѝ плана. Обясни ѝ как ще хванат в примката седмия човек.

После се разтрепери от студ и гняв. Сам не можеше да прецени кое в поведението ѝ го ядоса повече: липсата на ответна реакция или незаинтересованият ѝ вид, сякаш всичко това изобщо не я засяга. Нима тя не разбираше, че евентуалният възход в кариерата му зависи точно от ходовете му през тези няколко съдбоносни денонощия, и този възход ще ѝ осигури бляскаво бъдеще? Шансовете ѝ да се превърне в госпожа Белман граничеха с нулата, ала можеше поне да се издигне в ѝерархията под неговата опека. Ако, разбира се, продължи да му засвидетелства лоялността и готовността си да бъде неговите очи и уши. А вероятно гневът на Белман се породил от въпроса ѝ, свързан с него. С другия. Със стария, грохнал алфа-самец.

Кая го попита дали наистина е възнамерявал да арестува Хуле за опиума, ако старши инспекторът не се беше огънал пред искането му да поеме цялата вина за ареста на Лайке.

— Разбира се — отвърна Белман и се помъчи да види изражението ѝ, но мракът му попречи. — Защо да не го направя? Все пак е внесъл наркотик.

— Питам те по-скоро дали би компрометирал имиджа на полицията.

— Не можем да продадем моралните си устои заради такива съображения — поклати глава той.

Смехът ѝ се сблъска с компактният вечерен студ и прозвуча сухо.

— Но това не ти попречи да разколебаеш неговите морални устои и да го подкупиш.

— Той е продажник — Белман пресуши остатъка от бирата на един дъх. — Това е разликата помежду ни. Какво се опитваш да ми

кажеш, Кая?

Тя отвори уста. Искаше да го каже и щеше да го направи, ако телефонът му не бе звъннал. Белман бръкна и джоба си, издаде устни напред и ги присви. Не ѝ изпращаше въздушна целувка, а предупреждение да мълчи, в случай че се обажда съпругата му, началникът му или друг, който не бива да узнава, че Белман тайно чука колежка от Отдела за борба с насилието, която му предоставя всички необходими сведения, за да може той да извади от играта конкурентно звено. Проклет да си, Микаел Белман. Проклета да съм и аз — Кая Сулнес. Но преди всичко, нека дяволите вземат...

— Изчезнал е — Микаел Белман прибра телефона в джоба си.

— Кой?

— Тони Лайке.

ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА ПИСМО

Здрасти, Тони.

Отдавна се чудиш кой съм. Толкова дълго, че ми се струва крайно време да издам самоличността си. През онази нощ бях в „Ховасхюта“, но ти не ме видя. Всъщност никой не ме видя, приличах на призрак. Ти обаче ме познаваш. И то доста добре. И сега идвам да те прибера.

Единствено ти можеш да ме спреш. Всички останали са мъртви. Останахме само двамата с теб, Тони. Разблъска ли ти се сърцето? Ръката ти посяга ли към ножа? Размахваш ли го слепешком из мрака, обезумял от страх, че ще изгубиш живота си?

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

ПОСЕЩЕНИЕ

Нещо го събуди. Звук. Отвън рядко се чуваше шум или поне всички шумове му бяха познати и не го будеха. Той стъпи на студения под и погледна през прозореца. Неговият район. Някои го наричаха пустош, каквото и да влагаха в тази дума. Всъщност земята никога не опустяваше, винаги се случваше нещо. Както например и сега. Животно? Или призракът? Едно бе сигурно — навън се случваше нещо. Погледна към вратата, заключена с ключ и секретно резе. Пушката стоеше в бараката. Потрепери под дебелията червена фланелена риза, която носеше и денем, и нощем. В стаята цареше празнота. Навън — също. Сякаш целият свят бе опустял. Свят пуст, но не и самотен — двамата все още съществуваха.

Хари сънува: асансьор с хищни зъби, жена, лапнала коктейлна клечица между кохиниленочервените си устни, клоун, понесъл ухилената си глава под мишница, бяла невеста, застанала пред олтара със снежен човек, петолъчна звезда, начертана с пръст върху пращен телевизионен екран, едноръка девойка върху трамплин в Банкок, сладникав мирис на таблетки за писоар, профил на човешко тяло под синята повърхност на водно легло, пневматична дрелка и кръв, която плисва в лицето му, топла и смъртоносна. Преди алкохолът му действаше, както едно време кръстът, чесънът и светената вода: прогонваше призраците. Ала тази нощ имаше пълнолуние, призраците подушиха девича кръв и наизлязоха от най-тъмните ъгли и най-дълбоките гробове и започнаха да подхвърлят Хари насам-натам в зловещия си танц — по-грубо и по-диво от всякога. Сърцето му се разблъска от смъртен страх, разнесе се адският пронизителен вой на противопожарна аларма. После се възцари тишина. Пълна тишина. И ето пак... устата му се напълни до пръсване, не можеше да диша. Обгърна го студен непрогледен мрак. Той се вцепени и...

Сепна се и премига объркан в мрака. Между стените отекна ехо. От какво? Грабна револвера от нощното шкафче, стъпи на студения под и слезе по стълбите във всекидневната. Нямахше никого. От

празното барче още се носеше светлина. По-рано Хари откри самотна бутилка коняк вътре. Баща му от млад внимаваше много с алкохола, знаейки какви гени е унаследил, и държеше коняка само за гости. А при него рядко се отбиваха хора. Течението завлече напрашената, пълна до половината бутилка заедно с капитан Джим Бийм и моряк Хари Хуле. Хари седна в креслото и разсеяно започна да чопли дупката в дамаската на ръкохватката. Затвори очи и си припомни как си налива половин чаша. Бълбукането на изливащия се алкохол, светлите отблясъци в златистокафявата течност; миризмата, трепета, с който доближава чашата до устните си и усеща как цялото му тяло се съпротивлява панически. После излива съдържанието на чашата в устата си.

Сякаш някой го удари право в слепоочието.

Хари отвори широко очи. Отново се възцари тишина.

После звукът се завърна неочаквано.

Прониза ушите му. Проклетата противопожарна аларма. Същата, която го събуди. Звънецът на вратата. Хари погледна часовника: дванайсет и половина.

Излезе в антрето, включи външните лампи, видя профил зад опушеното стъкло, стисна револвера в ръка, завъртя топката на вратата с два пръста и дръпна рязко.

В тъмното забеляза следи от ски, прекосяващи двора. Не бяха негови, а призраците не оставят следи, нали?

Заобиколи къщата отзад. В същия миг се сети, че остави прозореца на спалнята отворен. Трябваше... Притаи дъх и сякаш някой също спря да диша. Не някой, а нещо. Животно.

Обърна се. Отвори уста. Сърцето му спря да бие. Как е съумяло да се придвижи толкова бързо и безшумно? Как е дошло толкова... близо?

Кая се вторачи в него с широко отворени очи.

— Може ли да вляза?

Беше облечена във възширок шлифер, косата ѝ стърчеше напосоки, а лицето изглеждаше бледо и измъчено Хари премига няколко пъти, за да се увери, че не сънува. Стори му се страшно красива.

Той се опита да не вдига шум, докато повръща. Не бе близвал алкохол повече от денонощие, но стомахът на алкохолиците е силно чувствителен и реагира бурно и при рязко връщане към алкохола, и при рязко лишаване от алкохол. Пусна водата, изпи на малки глътки чаша вода и се върна в кухнята. Кафеварката бумтеше на котлона, а Кая, седнала на един стол, вдигна глава към него.

— Значи, казваш, че Тони Лайке е изчезнал — кимна Хари.

— Да. Микаел нареди на хората си да го доведат, но не го открили никъде: нито вкъщи, нито в офиса. Не оставил съобщение на никого. Името му не фигурира в списъците с пасажери на самолетни компании през последното денонощие. Накрая се свързали с Лене Галтунг и тя изказала предположение, че годеникът ѝ е заминал в планината, за да се отдаде на размисъл. Случвало се често. Ако е права, Тони явно е взел влака, защото колата му си стои в гаража.

— Сигурно е отишъл в Юстаусе. Каза, че това е неговият район.

— Не е отседнал на хотел.

— Мм.

— Смятат, че той е в опасност.

— Кои?

— Белман и КРИПОС.

— А ти не си ли част от тях, та говориш в трето лице? И впрочем защо Белман толкова държи да намери Тони Лайке?

— Микаел имаше план да заложи капан на убиеца — Кая затвори очи.

— По-конкретно?

— Убиецът очевидно се опитва да очисти всички, прекарали онази нощ в „Ховасхюта“. Затова Микаел искаше да помоли Лайке да се включи като примамка в инсценировка на полицията. Идеята беше Лайке да даде интервю на водещ вестник, в което да сподели, че заради стреса през последните дни е решил да се уедини на определено място, чието име ще издаде на журналиста.

— А КРИПОС ще причакат убиеца там.

— Да.

— Но планът се провали. Затова ли си тук?

Тя го погледна, без да мига.

— Остана още един човек, когото можем да използваме като примамка.

— За Иска Пелър ли говориш? Тя живее в Австралия.

— Белман знае, че ѝ е назначена персонална охрана, след като ти си разговарял с нея и с някой си Маккормак. Затова иска да я убедиш да дойде в Норвегия и да съдейства на КРИПОС.

— И защо да го правя?

Тя заби поглед в ръцете си.

— Знаеш с какво те държи. Ще продължи да те изнудва.

— Мм. Кога откри, че в стека с цигари има опиум?

— Докато го слагах върху поставката за шапки в спалнята. Прав си: опиумът има много силна миризма. А още помнех характерния мирис от жилището ти в Хонконг. Отворих стека и забелязах смъкнатия бандерол на най-долната кутия. Намерих бучката и казах на Микаел. Той ми нареди да ти върна стека, когато дойдеш да си го вземеш.

— Съзнанието, че съм те използвал, за да пренесеш дрогата, сигурно е приспало съвестта ти.

— Не, Хари — поклати глава тя. — Беше ми много трудно. Навярно за околните изглежда по-лесно, но...

— Но?

— Предадох ти съобщението на Микаел и повече няма да му правя услуги.

— Така ли?

— Ще му кажа, че не желая да се виждаме повече.

Кафеварката замлъкна.

— Отдавна трябваше да сложа край — продължи тя. — Нямам намерение да те моля да ми простиш за предателството, защото такава неща не се прощава лесно. Просто исках да ти го кажа очи в очи, за да ме разбереш. Затова дойдох посред нощ. Да ти призная, че постъпих така, заслепена от любов като глупачка. Любовта ме направи продажна. А имах друга представа за себе си. — Тя подпря чело на ръцете си. — Измамих те, Хари. Ще ти кажа само, че предателството, което извърших спрямо самата себе си, ме мъчи още повече.

— Всички сме продажни. Просто искаме различна цена, за да се откажем от принципите си. В различна валути. Ти — любов, аз — наркотици. И знаеш ли...

Кафеварката отново запя, но една октава по-високо от миналия път.

— ... това те прави по-добър човек от мен. Искаш ли кафе?

Завъртя се и погледна фигурата, застанала неподвижно пред него. Стоеше там от цяла вечност, сякаш е неговата сянка. Цареше пълна тишина. Чуваше само собствения си дъх. Долови движение, нещо се вдигна в тъмното, чу се глухо просвирване и изведнъж го осени странна мисъл: тази фигура е точно това, неговата сянка. А той...

Мисълта заекна. Случи се някакво преместване във времето, някой наруши връзката с възприемането на картината.

Вторачи се смаян пред себе си и усети как по челото му се стича топла капка пот. Заговори, ала думите му се нижеха безсмислени. Нарушена бе връзката между мозъка и устата му. Пак чу тихото свирукане. После звукът отново изчезна. Всъщност изчезнаха всички звуци. Вече не чуваше дори собственото си дишане. Установи, че стои на колене, а телефонът му е паднал до него. Лъч бяла светлина прорязваше грубите дъски на пода, но и той изчезна, когато капката пот се плъзна към очите му и го заслепи. Тогава разбра, че това не е пот.

Третият удар се вряза в главата, гърлото и тялото му като леден къс. Всичко се вкочани.

„Не искам да умра“ — помисли си той и се опита да повдигне ръка, за да предпази главата си, но се оказа неспособен да помръдне. Беше парализиран.

Не усети четвъртия удар, ала миризмата на дърво му подсказа, че е паднал по лице върху пода. Премига няколко пъти и си възвърна зрението на едното око. Пред себе си видя чифт обувки за ски. Постепенно звуците се появиха: забързаното му дишане, спокойното дишане на другия; кръвта, която капеше върху дъските. Другият шепнеше, ала сякаш изкрещя думите в ухото му:

— Сега сме едно.

В два часа двамата продължаваха да разговарят в кухнята.

— Седмият човек... — Хари си наля още кафе. — Затвори очи. Как си го представяш? Говори спонтанно, не мисли.

— Изпълнен е с омраза и гняв; психически нестабилен, антипатичен. От онези типове, способни да събудят известно любопитство у жени като Аделе Ветлесен, но не за дълго. В дома си има цяла колекция от порносписания и филми.

— Кое те кара да мислиш така?

— Не знам, вероятно фактът, че е искал Аделе да облече като медицинска сестра.

— Продължавай.

— Представям си го женствен.

— Защо?

— Аделе е споделила с приятелката си, че ѝ прилича на съквартиранта ѝ по гласа. Следователно има висок глас — Кая поднесе чашата към устните си с усмивка. — А може и да е актьор. С висок глас и чувствени устни. Впрочем, още не съм се сетила как се казва онзи мъжествен актьор с женски глас.

Хари вдигна чашата си като за наздравица.

— А какво мислиш за сцената, на която Елиас Скуг е станал свидетел през онази нощ? Кои са били участниците? Дали е било изнасилване?

— Жената не е била Марит Улсен.

— Мм. Защо?

— Защото е била единствената дебеланка в хижата. Ако беше видял нея, Елиас веднага щеше да я познае по фигурата.

— И аз стигнах до същия извод. А дали е било изнасилване?

— Така изглежда от думите на Елиас. Мъжът запушил устата на жената с ръка, за да заглуши писъците ѝ, и я дръпнал в тоалетната. Какво друго обяснение може да има?

— Защо тогава Елиас Скуг не е възприел сцената като насилствен акт?

— Не знам. Сигурно се е подвел по... позата им, по езика на тялото им.

— Именно. Подсъзнанието ни възприема много повече информация от разума. Елиас е бил сигурен, че двойката ще прави секс доброволно, и най-спокойно е заспал. Чак по-късно, когато е прочел за убийствата, се е разровил в откъслечните си спомени от онази нощ и се е усъмнил дали не е станал свидетел на изнасилване.

— Значи двамата — мъжът и жената — са били увлечени и любовна игра. Кои двойки го правят? Във всеки случай не двама души, които се запознават в хижа и излизат навън, за да си поговорят. Любовната игра предполага спокойствие и познаване на партньора.

— Следователно двамата са имали връзка. Според досегашните сведения в хижата през онази нощ е нощувала една-единствена двойка...

— Аделе и непознатият. Седмият човек.

— А може в хижата да са нощували и хора, за които не знаем. — Хари изтръска пепел от цигарата си.

— Къде е тоалетната? — попита Кая.

— Лявата врата в дъното на коридора.

Хари се загледа как цигареният дим се вие към абажура на лампата над масата. Странно, не чу вратата на тоалетната да се отваря. Стана и излезе в коридора да провери.

Кая стоеше пред вратата и се взираше в нея. На оскъдната светлина видя как тя преглътна. Проблесна мокър остър зъб. Хари сложи ръка на гърба ѝ и дори през дрехите усети колко силно бие сърцето ѝ.

— Искаш ли аз да отворя? — предложи Хари.

— Сигурно ме мислиш за луда.

— Кой не е луд? Ето, отварям, става ли?

Тя кимна. Хари натисна дръжката и отвори.

Изчака я край кухненската маса. Кая се върна, облечена в шлифера.

— Време е да се прибирам.

Хари кимна и я последва в коридора. Тя се наведе да си обуе ботушите.

— Случва се само когато съм изморена — обясни тя. — Иначе нямам проблем с вратите.

— Сигурен съм. Аз съм така с асансьорите.

— Наистина ли?

— Да.

— Сподели.

— Друг път. Кой знае, може пак да се видим.

Тя се умълча. Много бавно вдигна ципа на ботушите си. После се изправи рязко и се озова съвсем близо до Хари. Той усети аромата ѝ

като завръщащо се ехо.

— Кажи ми сега — помоли тя с нещо диво в очите, което Хари не успя да разтълкува.

— Добре — той усети боцкане във върховете на пръстите, все едно влиза на топло след дълъг престой на студа. — Когато бяхме малки, сестричката ми имаше дълга коса. Веднъж отидохме на свиждане на мама в болницата. Понеже татко не понася болници, разбрахме се той да ни чака долу. Двамата със Съос се качихме сами. На връщане, докато слизахме с асансьора, тя беше застанала прекалено близо до решетката и косата ѝ се закачи за стената отвън. От шока не успях да помръдна. Гледах безпомощно как косата ѝ се опъва и започва да дърпа главата ѝ.

— Какво стана?

Хари си даваше сметка, че стоят доста близо един до друг. Скъсили бяха дистанцията до минимум. И то съвсем съзнателно. Той си пое дъх:

— Изгуби няколко кичура. Пак пораснаха. А аз... аз изгубих нещо друго, но безвъзвратно.

— Изплашила те е мисълта, че си се предал.

— Аз безспорно се предадох.

— На колко години беше?

— На достатъчно да се предам — усмихна се той. — Стига толкова самосъжаление за днес, а? Баща ми остана очарован от реверанса ти.

Кая се засмя тихо.

— Лека нощ — и направи реверанс.

Хари се отмести встрани и ѝ отвори външната врата.

— Лека нощ.

На стълбите тя се обърна.

— Хари?

— Да?

— В Хонконг не се ли чувстваше самотен?

— Самотен ли?

— Докато те гледах как спиш, ми изглеждаше много самотен.

— Така е — призна той — Чувствах се самотен. Лека нощ.

Останаха на местата си половин секунда повече. За толкова време Кая щеше да преполови стълбите, а Хари — да се е върнал в

кухнята.

Тя обгърна тила му с ръка, привлече главата му към себе си и се повдигна на пръсти. Погледът ѝ се замъгли и очите ѝ се превърнаха в искрящо езеро, преди да ги затвори. Полуразтворените ѝ устни срещнаха неговите. Той не мърдаше, усещайки сладкия удар с кама в стомаха като инжекция с морфин.

Тя го пусна.

— Лека нощ, Хари.

Той кимна.

Кая се обърна и тръгна по стълбите. Хари влезе обратно и затвори внимателно вратата.

Изплакна чашите и кафеварката. На вратата пак се позвъни.

Хари отиде да отвори.

— Забравих нещо — отрони тя.

— Какво?

Тя посегна и погали челото му.

— Как изглеждаш.

Той я притегли в обятията си. Кожата ѝ, ароматът ѝ... Усети как пропада, но с блаженото усещане на стремглаво устремил се към бездната.

— Желая те — прошепна тя. — Искам да се любя с теб.

— И аз.

Отскубнаха се от обятията си. Вгледаха се един в друг. Помежду им се спусна внезапна тържественост и за миг Хари помисли, че Кая съжaliaва; че самият той се разкайва. Всичко стана прекалено изведнъж, прекалено набързо. Разделяха ги прекалено много неща, носеха прекалено голям товар от миналото си, а срещу постъпката им имаше многобройни доводи. И въпреки това тя хвана, макар и плахо, ръката му, прошепна „ела“ и тръгна пред него по стълбите към горния етаж.

В спалнята цареше студ. Миришеше на родители. Хари включи осветлението.

Двойното легло бе застлано с две завивки и две възглавници. Хари помогна на Кая да смени чаршафите.

— От коя страна спи баща ти? — попита тя.

— От тази — посочи Хари.

— И е продължил да спи там дори след като тя си е отишла — прошепна сякаш на себе си тя. — За всеки случай.

Съблякоха се, без да се гледат. Сгушиха се под завивките и телата им се срещнаха.

Първо лежаха кротко един до друг, целуваха се внимателно, за да изпробват вкуса си и да не развалят магията. Вслушваха се в дишането си, в бръмченето на самотни автомобили отвън. После целувките станаха по-страстни, докосванията — по-дръзки и Хари чу възбуденото съскане на дъха ѝ в ухото си.

— Страхуваш ли се? — попита той.

— Не — простена тя, хвана твърдия му член, повдигна таза си и понечи да го вкара в себе си, но Хари отстрани ръката ѝ и го направи сам.

Докато проникваше в нея, не се чу звук. Само съвсем леко дишане. Той затвори очи. Не мърдаше, само се наслаждаваше на усещането. После внимателно започна да се движи. Отвори очи и улови погледа ѝ. Всеки миг тя щеше да се разплаче.

— Целуни ме — прошепна Кая.

Езикът ѝ се уви около неговия, отдолу — гладък, отгоре — грапав. Движенията им ту се забързваха, ту се забавяха. Тя го обърна и без да изпуска езика му, възседна Хари. Бедрата ѝ притискаха мускулите на корема му при всяко нейно отпускане. Изведнъж езикът ѝ се отскубна, тя отметна глава назад и простена дрезгаво два пъти. Сподавено животинско стенание, което се издигна, а когато въздухът ѝ свърши, изтъня. Гърлото ѝ се сви от задушения вик. Хари вдигна ръка и долепи два пръста до изпъкналата сънна артерия, пулсираща под кожата ѝ.

После тя извика — от болка, от гняв, като вик на освобождение. Хари усети как тестисите му се стегнаха и свърши. Усещането беше пълно, толкова непоносимо цялостно, че той удари с юмрук по стената. Кая се отпусна върху него, сякаш ѝ бе ударил смъртоносна инжекция.

Полежаха така, с разперени ръце и крака като убити. Хари усещаше как кръвта шуми в ушите му, а по тялото му плъзва вълна на блаженство и нещо друго, което — беше готов да се закълне — приличаше на щастие.

Заспа и се събуди, защото тя се сгуши в него. Беше облякла една от долните ризи на баща му. Целуна го, промърмори нещо и заспа.

Задиша леко и спокойно. Хари прикова очи в тавана. Отново го нападнаха безброй мисли. Знаеше, че е безсмислено да се съпротивлява.

Почувства се толкова добре. Не се бе чувствал така, откакто... откакто...

Бяха оставили щорите вдигнати и в пет и половина светлини от фаровете на автомобилите пробиха мъглата. Осло се събуждаше. Жителите му се мъкнеха към работните си места. Хари погледна Кая за пореден път и заспа.

ПЕТДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

СКАЛНО КАТЕРЕНЕ

Хари се събуди в девет часа. Стаята вече се къпеше в дневна светлина, а леглото от другата страна беше празно. На телефона си бе получил четири гласови съобщения.

Първото му бе изпратила Кая, докато пътувала към къщи, за да се преоблече за работа. Благодареше му за... Хари не чу за какво. Преди да затвори, тя се засмя кокетно.

Второто съобщение беше от Гюнар Хаген. Питаше Хари защо не отговаря на обажданията му. Журналистите здраво го погнали заради неоправдания арест на Тони Лайке.

Третото съобщение идваше от Гюнтер. Немецът за пореден път се пошегува с Хари — „Хари Клайн“ — и съобщи, че лайпцигската полиция не е открила паспорта ни Юлиана Верни и следователно не може да потвърди дали вътре има печат от Кигали.

В четвъртото съобщение Микаел Белман молеше Хари да се яви в КРИПОС в два часа, както вероятно го е инструктирала и Сулнес.

Хари стана. Чувстваше се добре. Дори фантастично. Поразмърда се. Е, фантастично навярно беше прекалено силна дума.

Слезе на долния етаж, извади пакет сухари и проведе първо най-спешния си разговор.

— Говорите със Съос Хуле — важно заяви тя.

Хари не успя да сдържи усмивката си.

— А ти говориш с Хари Хуле.

— Хари! — извика тя и повтори два пъти името му с искрено въодушевление.

— Здравсти, Съос.

— Татко каза, че си се прибрал! Защо не се обади?

— Не се чувствах готов, Съос. Ето, сега съм готов. А ти?

— Винаги съм готова, Хари. Много добре знаеш.

— Да, така е. Искаш ли да обядваме в центъра, преди да отидем в болницата? Аз черпя.

— Да! Звучиш ми толкова радостен, Хари. С Раquel ли си говорил? Тя ми се обади вчера. Какво беше това, Хари?

— Сухарите се изсипаха от пакета. Защо ти се обади Раquel?

— Да пита за татко. Разбрала, че е болен.

— Само затова ли?

— Да. Не. Искаше да ми каже, че Олег е добре.

— Чудесно — Хари едва преглътна. — Ще ти се обадя малко по-късно.

— Само да не ме забравиш. Толкова се радвам, че се прибра, Хари! Имам да ти разказвам много неща!

Хари остави телефона върху кухненския плот и се наведе да събере парчетата сухар от пода, но телефонът звънна отново. Съос имаше навика да се сеца какво е забравила да му сподели чак след като приключат разговора. Хари се изправи и вдигна:

— Какво има?

Прокашляне. После нисък мъжки глас се представи като Абел. Името звучеше познато и Хари разрови паметта си, където старателно бе архивирал цели папки с информация за извършени убийства. Данните в тях се бяха запечатали завинаги в съзнанието му: имена, лица, адреси, дати, гласове, цветове и марки на автомобили. Но често се хващаше, че забравя имената на съседни, с които от три години дели етажна площадка, или кога Олег има рожден ден. Наричаше се детективска памет.

Хари изслуша мъжа, без да го прекъсва.

— Разбирам — каза накрая. — Благодаря ви за обаждането.

Прекрати разговора и набра друг номер.

— Свързахте се с КРИПОС — обади се отегчена телефонистка.
— Микаел Белман не е в кабинета си.

— А къде е? Обажда се Хуле от Отдела за борба с насилието.

Телефонистката го осведоми за настоящото местонахождение на началника.

— Съвсем логично — отбеляза Хари.

— Моля? — прозина се тя.

— Често се занимава с това, нали?

Хари пушна телефона в джоба си. Загледа се през кухненския прозорец и тръгна към вратата. Натрошеният сухар изхрущя под ходилата му.

„Център за катерене «Скъойен»“ пишеше върху стъклената врата откъм паркинга. Хари бутна вратата и влезе. Спусна се по стълбите. Пресрещнаха го група въодушевени ученици и той спря да ги изчака. Долу си събу кубинките и ги остави на поставката за обувки. В голямата зала шестима души се катереха активно по десетметровите стени. Какви ти стени, приличаха повече на стръмните изкуствени скали от папиемаше във филмите за Тарзан, които Хари и Йойстайн гледаха като деца в кино „Сюмра“, с единствената разлика, че стените в тази зала бяха изпъстрени с разноцветни дръжки, болтове с възли и карабини. Хари тръгна по сините килимчета, от които се издигаше дискретен мирис на сапун и на потни крака. Спря до нисък, набит, кривокрак мъж, вторачил се нагоре. Въжето от седалката му се издигаше към друг катерач, който се люлееше на една ръка осем метра по-нагоре. С бърз подем встрани мъжът метна крак нагоре, заби пета под розова крушовидна дръжка, закрепил другия си крак върху малка издатина и намота въжето около котвата с елегантно движение.

— *Got you!*^[1] — извика той, отпусна се на въжето и опря крак о стената.

— Хубав хийл хук! — похвали го Хари. — Шефът ти май си пада позьор, а?

Юси Колка не отговори и дори не удостои Хари с поглед. Само освободи блокиращата макара.

— Секретарката ти ми каза да те търся тук — обърна се Хари към мъжа, който се спускаше надолу.

— Всеки ден по едно и също време — отвърна Белман. — Една от малкото привилегии, полагащи се на служителите на реда, е възможността да спортуват през работно време. А ти, Хари? Изглеждаш ми мускулест, с минимум телесни мазнини. Идеален си за катерач.

— Слаби амбиции.

Белман стъпи на пода широко разкрячен и издърпа още малко въже, за да развърже възела осмица.

— Не схванах какво ми каза.

— Не виждам смисъл да се катеря нависоко. От време на време се занимавам с боулдър^[2].

— Боулдър — презрително изсумтя Белман, разхлаби ремъците на седалката и слезе. — Нали знаеш, че е по-болезнено да паднеш от двуметрова височина без, отколкото от трийсет метра с въже?

— Да — усмихна се сухо Хари. — Знам.

Белман седна на една дървена скамейка, събу си калцуните за катерене, които напомняха балетни пантофки, и разтърка крака. Колка издърпа въжето и започна да го навива.

— Получи съобщението ми, нали?

— Да.

— Тогава защо си се разбързал? Нали ще се видим в два на оперативка?

— Исках да уточним нещо, Белман.

— Да уточним ли?

— Да, и то на четири очи. Трябва да предоговорим условията, при които работя за твоя отбор.

— За моя отбор ли? — засмя се Белман. — Какви ги дрънкаш, Хари?

— Налага ли се да бъда още по-конкретен? Не ти трябва, за да се обадя в Австралия, та да убедя онази жена да дойде в Норвегия, а ти да я използваш за примамка. Можеш и сам да го направиш. Всъщност искаш да ти помогна.

— Хари, за бога, какви...

— Изглеждаш изморен, Белман. Започна да усещаш как след убийството на Марит Улсен натискът върху теб се засилва неимоверно. — Хари седна на скамейката до Белман. И в седнало положение се извисяваше на десет сантиметра над главния инспектор от КРИПОС. — Цял ден се чувстваш като в играта „*Feeding frenzy*“. Минаваш покрай будка за вестници, включваш си телевизора — отвсякъде те залива информация за Случая. За Случая, който още не си разплел. Шефовете непрекъснато те притискат. Всеки ден даваш пресконференция, а лешоядите се надвикват с въпроси. А сега човекът, когото пуснаха на свобода по твое нареждане, изчезна яко дим. Освирепелите репортери нападат ожесточено, вече се чува шведска, датска, дори английска реч. Аз се връщам оттам, накъдето си се запътил, Белман. Съвсем скоро ще чуеш и френска реч. Защото е *крайно време* да разплетеш Случая, Белман. Но се намираш в задънена улица.

Белман мълчеше, мускулите на челюстите му се стегнаха. Колка прибра въжето в раница и се приближи към двамата, но Белман му махна с ръка да се отдалечи, финландецът се обърна и тръгна към изхода като послушен териер.

— Какво искаш, Хари?

— Предлагам ти да се разберам на четири очи, вместо да се разправяме пред всички.

— Искаш да те моля за помощ, така ли?

Забеляза как лицето на Белман леко потъмня.

— Да не си въобразяваш, че се намираш в изгодна позиция да поставяш условия, Хари?

— По мое мнение отдавна не съм се намирал в по-изгодна позиция.

— Грещиш.

— Кая Сулнес не желае да работи повече за теб. Вече повиши Бьорн Холм, но дори да го върнеш в експертната група за оглед на местопрестъпления, ще остане доволен. В момента можеш да навредиш единствено на мен, Белман.

— Забрави ли, че мога моментално да те тикна на топло, и няма да видиш баща си, преди да умре?

— Така или иначе няма да го видя, Белман — поклати глава Хари.

Главният инспектор от КРИПОС повдигна вежда.

— Сутринта се обадиха от болницата. През нощта баща ми е изпаднал в кома. Според лекуващия го лекар, доктор Абел, няма да се събуди. Кое не успях да кажа на баща си, ще си остане неизречено.

[1] *Got you!* (англ.) — Пипнах те! — Б.пр. ↑

[2] Боулдър — катерене на невисоки скали, при което не се използват обезопасителни въжета. — Б.пр. ↑

ПЕТДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

ЛАЛЕ

Белман изглежда мълчаливо Хари. Кафявите му като на лопатар очи бяха обърнати към Хари, но всъщност погледът му бе устремен навътре. Хари знаеше, че в момента в главата на главния инспектор се провежда заседание, белязано от сериозни разногласия между участниците. Белман бавно разхлаби кесийката с магнезий от колана на кръста си, за да спечели още малко време за размисъл. После я натъпка в раницата с гневно движение.

— Ако — казвам *ако* — те помоля за помощ, без да ти извивам ръцете, защо ще ми помогнеш?

— Не знам.

Белман спря да прибира екипировката си и вдигна очи.

— Как така не знаеш?

— Във всеки случай няма да е от любов към теб, Белман. — Хари си пое дъх и започна да мачка кутията с цигари. — Понякога дори бездомниците откриват, че имат дом. Място, където искат да ги погребат някой ден. Знаеш ли къде искам да ме погребат, Белман? В парка пред Главното управление. Не защото обичам полицията или съм запален привърженик на така наречения „колективен дух“. Тъкмо обратното: презирам малодушната преданост на полицаите към службата; плюя на изродената симбиоза, продиктувана единствено от страха, че един ден и на теб ще ти потрябва помощ от колега, за да отмъсти за теб, за да те оправдае с показанията си или за да си затвори очите. Ненавиждам всичко това. — Хари се обърна към Белман. — Но полицията е единственото, което имам. Там е коренът ми. А работата ми е да разкривам убийства. Независимо дали за КРИПОС, или за Отдела за борба с насилието. Разбираш ли, Белман?

Главният инспектор стисна долната си устна с два пръста.

Хари кимна към стената:

— С каква трудност беше изкачването ти. Седем плюс?

— Осем минус. Склон без растителност и скали, без предварителен опит и без помощни средства към въжетото.

— Трудна работа. Навярно онова, което искам от теб, ти се струва още по-трудно, но настоявам да стане по моя начин.

— Добре — прокашля се Белман. — Добре, Хари. — Той стегна силно шнура на раницата. — Ще ни помогнеш ли?

Хари прибра кутията с цигари обратно в джоба си и наведе глава.

— Разбира се.

— Първо трябва да попиташ началника си дали е съгласен да те пусне.

— Няма нужда — Хари стана. — Вече го осведомих, че оттук нататък ще работя с вас. Ще се видим в два.

Иска Пелър гледаше през прозореца на двуетажната тухлена сграда към наредените еднотипни къщи от другата страна на улицата. Гледката напомняше кой да е английски град, ала всъщност представляваше квартал „Бристъл“ в Сидни, Австралия. Изви се хладен южен вятър. Очакваше се залезът да разхлади нажежения въздух.

Тя чуваше кучешки лай и бръмченето на двигатели от магистралата на две пресечки оттук. Двамата полицаи в автомобила отсреща се бяха сменили: на мястото на мъжа в жената дойдоха двама мъже. В момента отпиваха съвсем бавно от картонените си чаши с капачета. Пък и защо да бързаш, ако ти предстои осемчасово дежурство и на всичкото отгоре не бива да мърдаш от мястото си? Остава ти единствено да намалиш скоростта, да забавиш метаболизма си, да последваш примера на аборигените и да изпаднеш в безпаметно състояние, един вид режим на изчакване, подобен на анабиоза, който може да продължи дори няколко дни, ако се наложи. Иска Пелър се опита да си представи как тези спокойни кафеджии биха се притекли на помощ в случай на нужда.

— Съжалявам — отговори тя на събеседника си по телефона, като се помъчи да овладее треперенето на гласа си, породено от едва потискан гняв. — Ще направя всичко по силите си, за да ви помогна да откриете Шарлоте, но молбата ви ми се струва безумна. — После възмуцението стана неконтролируемо: — Как изобщо си позволявате да искате от мен подобно нещо! И без да участвам в идиотския ви експеримент, представлявам примамка за убиеца! Дори десет

побеснели коня не са в състояние да ме завлачат до Норвегия. Нали вие работите в полицията и ви плащат да заловите това чудовище. Защо не му устроите клопка със собствени сили?

Затвори телефона и го захвърли. Той тупна върху възглавницата на креслото. Котката, разположила се там, се стресна и се промъкна в кухнята. Иска Пелър зарови лице в шепите си. Сълзите напиреха в гърлото ѝ. Милата Шарлоте. Нейната скъпоценна, любима Шарлоте.

Иска никога не се бе страхувала от тъмното, ала сега мракът я плашеше до смърт: ей сега слънцето ще залезе, мислеше непрекъснато тя, и неизбежно ще се спусне непрогледна нощ. За пореден път.

Телефонът пак звънна с парче на „Антъни енд Дъ Джонсънс“. Екранът светна върху възглавницата. Иска се приближи и го погледна. Косите ѝ настръхнаха. Номерът започваше с плюс и числото четирийсет и седем. Още един норвежки номер.

Вдигна.

— Ало?

— Пак съм аз.

Тя въздъхна с облекчение. Обаждаше се полицаят.

— Ако не можете да присъствате физически на клопката, ще ни разрешите ли поне да вземем под наем самоличността ви?

Кая гледаше мъжа, отпуснал глава в скута на червенокосата жена, свела лице към оголения му тил.

— Какво виждаш? — попита Микаел, а гласът му прокълтя между стените на музея.

— Тя го целува — отвърна Кая и се отдалечи на крачки от картината. — Или го утешава.

— А според мен го е ухапала и смуче кръвта му.

— Кое те навежда на тази мисъл?

— Все има някаква причина Мунк да е озаглавил творбата си „Вампир“. Готова ли си?

— Да, след час заминавам с влак за Юстаусе.

— Защо настояваше да се видим?

Кая си пое дъх.

— За да ти кажа, че няма да се виждаме повече.

— Любов и болка — промърмори Микаел Белман, олюлявайки се на пети.

— Какво?

— Първоначално Мунк е нарекъл картината си „Любов и болка“. Хари инструктира ли те за подробностите по плана?

— Да. Чу ли какво ти казах?

— Да, Сулнес, имам отличен слух. Ако не ме лъже паметта, не го казваш за пръв път. Предлагам ти да го обмислиш.

— Излишно е да обмислям каквото и да било, Микаел.

Той приглади вратовръзката си.

— Спа ли с него?

— С кого? — Тя изтръпна.

Белман се засмя полугласно.

Докато стъпките му се отдалечаваха, тя не се обърна да го изпрати с поглед. Продължи да се взира упорито в лицето на жената от картината.

През стоманените жалузи се процеждаше светлина. Хари топлеше ръцете си в бяла чаша с кафе със син надпис „КРИПОС“. Залата за оперативка напомняше досущ помещението за инструктаж в Отдела за борба с насилието, където бе прекарал безброй часове от живота си: светла, със скъпи мебели, но и някак спартански обзаведена в хладния дух на модерния интериор, който се стреми не да претвори принципите на минимализма, а да внуши усещане за бездуховност; помещение, подканващо присъстващите към бързина и ефективност; достатъчно негостоприемно, за да не се задържат там дълго.

Осмината души в залата оформяха онова, което Белман определи като ядро на разследващата група. Хари познаваше само двама от тях: Бьорн Холм и грубовата, здравомислеща, но лишена от въображение жена, известна с прозвището Пеликанката. Някога тя работеше в Отдела за борба с насилието. Белман представи Хари на колегите и поспециално на Ердал: полицай с рогови очила и кафяв костюм от времето на ГДР. Ердал се беше уединил в дъното на залата далеч от колегите си и си чистеше ноктите с швейцарско ножче. Хари предположи, че е служил в армията. Присъстващите започнаха да докладват по случая. Всички рапорти потвърждаваха предположенията

на Хари, че разследването е зациклило. Долови отбранителна нотка в доклада за издирването на Тони Лайке. Полицаят, изготвил доклада, съобщи какви проверки са извършени: в списъците с пътници, изискани от самолетните компании, името Лайке не фигурирало, а наземните станции на мобилните оператори не са засичали сигнали от телефона на Лайке след изчезването му; в хотелите в града не е отседнал човек с такова име, но Капитана (дори Хари познаваше рецепциониста на хотел „Бристъл“ — самозван полицейски информатор с огромно желание да „снася“ на властите), разбира се, се обади да съобщи, че е видял човек, отговарящ на описанието на Лайке. Полицаят докладва обстойно за всички подробности по случая и за взетите мерки, ала усърдието му сякаш се стремеше да компенсира липсата на резултат. Не разполагаха с абсолютно нищо.

Белман седеше откъм късата страна на масата с кръстосани крака и безупречен ръб на панталона. Благодарни за докладите и официално представи Хари. Прочете набързо автобиографията му: кога е завършил Полицейската академия, отбеляза участието му в курс на ФБР за серийни убийства, случая с убицеца клоун в Сидни, повишението му в чин старши инспектор и, разбира се, не пропусна залавянето на Снежния човек.

— Считано от днес, Хари е част от екипа ни — заключи Белман. — Ще се отчита директно на мен.

— А на кого е подчинен? — избоботи Пеликанката.

Хари се сети как бе получила прякора си: често, когато например задаваше въпрос, навеждаше брадичката и дългия си клюноподобен нос към тънката си шия и поглеждаше над ръба на очилата си едновременно недоверчиво и хищно, все едно се чуди дали ще ѝ се усладиш за обяд.

— Не е подчинен на никого — отвърна Белман. — Има свобода да действа по своя преценка. Моля да гледате на старши инспектор Хуле като на консултант. Как ти се струва, Хари?

— Защо не? Високо платен, надценяван специалист, който си мисли, че знае повече от вас.

Около масата се разнесе сподавен смях. Хари се спогледа с Бьорн Холм. Криминалният експерт му кимна окуражително.

— В текущия случай наистина знаеш повече — отбеляза Микаел Белман. — Говорил си с Иска Пелър, Хари.

— Да, но първо искам да ми разясните по-подробно как точно смятате да я използвате като примамка.

Пеликанката си прочисти гърлото.

— Протичането на операцията не е уточнено в детайли — заяви тя. — В най-общ план възнамеряваме да я доведем в Норвегия, да обявим публично, че ще се намира на място, където ще бъде лесна плячка за убиеца, а после ще дебнем от засада с надеждата да се хване на въдицата.

— Мм — кимна Хари. — Съвсем прост план.

— Опитът показва, че простите неща дават най-добър резултат — намеси се мъжът с швейцарското ножче и старомодния костюм и се съсредоточи върху нокътя на показалеца си.

— Съгласен съм, но в този случай примамката не желае да участва. Иска Пелър отказа категорично да ни съдейства.

Думите на Хари отприщиха отчаяни въздишки и разочаровани възгласи.

— Затова предлагам да опитаме нещо още по-просто — продължи Хари, — Иска Пелър ме попита защо ние, полицаите, чиято работа е да залавяме престъпници, не му устроим клопка със собствени ресурси.

Хари огледа присъстващите. Успя да привлече вниманието им. Оставаше по-трудното: да ги убеди в правотата си.

— Не забравяйте, че разполагаме със сериозна преднина пред убиеца. Ако действително е откъснал страницата от книгата за гости в хижата, знае името на Иска Пелър, но не и как изглежда. Дори убиецът да е нощувал в „Ховасхюта“ през онази нощ, Иска Пелър и Шарлоте Лол са пристигнали първи и Иска веднага е легнала в отделна спалня. Останала е там, докато всички си тръгнат, и чак тогава е напуснала хижата. С други думи, предлагам да изиграем етюд с наш човек в ролята на Иска Пелър.

Обходи колегите си с поглед. Върху лицата им се изписа силно недоверие.

— И как смяташ да привлечеш най-важния зрител на това представление? — попита Ердал и сгъна ножчето.

— Като ви помоля да направите онова, в което ви бива най-много.

Мълчание.

— А именно? — не издържа Пеликанката.

— Пресконференция.

Гръмкият смях на Микаел Белман наруши тишината в залата. Всички приковаха изумени погледи в началника си и разбраха, че планът на Хари Хуле вече е получил одобрението на шефа.

— И така... — подхвана Хари.

След оперативката Хари дръпна Бьорн Холм настрана.

— Носът боли ли те още?

— За извинение ли ме молиш?

— Не.

— Ами... не. Извади късмет, че не го счупи, Хари.

— Защо късмет? Дребна корекция на Майката природа би ти се отразила добре.

— Ще ми се извиниш ли, или не?

— Извинявай, Бьорн.

— Добре. И сигурно ще ме молиш за услуга?

— Позна.

— Казвай.

— Питам се дали сте проверили дрехите на Аделе за ДНК. Все пак се е срещала няколко пъти с мъжа, когото е завела в „Ховасхюта“.

— Преровихме целия ѝ гардероб, но за жалост оттогава няколко пъти е прала дрехите си, пак ги е носила и са били в контакт с много хора.

— Мм. Доколкото разбрах, много рядко е карала ски. Проверихте ли екипировката ѝ?

— Не открихме екипировка.

— А униформа на медицинска сестра? Вероятно я е облякла само веднъж. Може да има петна от сперма.

— Не открихме униформа.

— А предизвикателна минипола и касинка с червен кръст?

— Не открихме нищо подобно. Само светлосин работен костюм, който не изглежда никак възбуждащо.

— Мм. Може да не е намерила минипола или да не е искала да я облича. Моля те, огледай още веднъж тези дрехи.

— Нали ти казах: прегледахме всичките й дрехи на място — въздъхна Бьорн. — Прани са. Не открихме нито петна, нито дори косми.

— Защо не ги вземеш в лабораторията да ги провериш по-обстойно?

— Хари...

— Благодаря ти, Бьорн. Пошегувах се за носа ти. Много си е хубав. Честно.

В четири Хари взе Съос със служебен автомобил, който Белман му отпусна, и поеха към Държавната болница. Бяха се уговорили с доктор Абел. Хари преведе на по-прост език онова, което Съос не разбра. Тя си поплака. После влязоха да видят баща си, преместен в друга стая. Съос стисна ръката му и зашепна „татко, татко“, сякаш за да го събуди от сън.

Сигюр Алтман се отби, сложи за малко ръка върху рамото на Хари и се оттегли безмълвно.

След като остави Съос в малкия й апартамент до езерото Согн, Хари се спусна към центъра, пое по лъкатушещи еднопосочни улички, по разкопани улици, по задънени улици. Мина през квартали на проститутки, покрай големи шопинг центрове, през свърталища на наркомани и чак когато градът се озова в краката му, осъзна, че през цялото време е искал да стигне до нацистките бункери. Обади се на Йойстайн и приятелят му се появи след десетина минути, паркира таксито си до служебната кола на Хари и остави вратата открената. От тонколоните бумтеше музика. Йойстайн седна на зида до Хари.

— В кома е — съобщи Хари. — Засега не дават категорична прогноза. Имаш ли цигари?

Слушаха парчето „Transmission“ в изпълнение на бандата „Джой Дивижън“. Йойстайн имаше слабост към певци, напуснали този свят прекалено рано^[1].

— Уви, не успях да говоря с него, след като се разболя — Йойстайн дръпна жадно от цигарата си.

— Колкото и време да оставаше, нямаше да го направиш.

— Да, това е поне някаква утеха.

Хари се засмя. Йойстайн го погледна изкосо и се усмихна малко гузно, сякаш се колебаеше дали е редно човек да проявява веселост, докато бащата на приятел лежи на смъртен одър.

— А сега какво ще правиш? — попита Йойстайн. — Как ти се струва да отбележим тъжното събитие с малък запой? Ще се обадя на Сабото и...

— Не — Хари изгаси цигарата. — Трябва да работя.

— Предпочиташ смърт и разложение вместо питие?

— Отбий се и се сбогувай с него, докато е жив.

Йойстайн потръпна.

— Не понасям болници, а и той не чува нищо, нали?

— Не говорех за моя баща, Йойстайн.

Йойстайн присви очи срещу дима.

— Каквото съм научил, научил съм го не от моя, а от твоя баща, Хари. Моят не струва пукната пара. Утре отивам.

— Добре.

Той вдигна очи към мъжа над главата си. Устните му се движеха и произвеждаха думи, но явно някакъв център, и мозъка му беше засегнат, защото той не успяваше да навърже думите на мъжа в смислена цялост. Разбра единствено, че часът е ударил. Часът на отмъщението. Дойде време да си плати. Испита облекчение.

Седеше на пода с гръб, опрян о голямата кръгла печка, с ръце, извити назад и закачени за печката с две вериги. От време на време повръщаше — явно заради мозъчното сътресение. Кръвта спря и сетивността на тялото му се завърна, но мъглата пред очите му не се вдигна напълно. И все пак той не се съмняваше. Гласът... Глас на призрак.

— Съвсем скоро ще умреш — прошепна той. — Като нея. Но ти давам възможност да избереш как. За съжаление има само два варианта: ябълката на Леополд...

Мъжът показва метално топче с дупки и шнур, излизащ от едната дупка.

— Три от момичетата я опитаха. Не им хареса. Но няма да усетиш болка и ще си отидеш бързо. За целта искам да ми отговориш

само на един въпрос: как и кой друг знае. Кой ти помогна? Повярвай ми, ябълката е за предпочитане. Интелигентен мъж си, навярно вече си се досетил какъв е другият вариант.

Мъжът се изправи и театрално разтри ръце. Усмихна се широко. Шепотът му прорязва тишината:

— Тук стана малко хладно, не мислиш ли?

Той чу драсване, а после — тихо съскане. Прикова поглед в кибритената клечка. В неподвижния жълт пламък с форма на лале.

[1] Вокалистът на групата — Иън Къртис — се самоубива на двайсет и три години. — Б.пр. ↑

ПЕТДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА ТЮРКОАЗ

Вечерта донесе звездно небе и кучи студ.

Хари паркира колата на склона пред адреса, даден му от станция „Воксенколен“. Сградата се набиваше веднага на очи. Другите къщи по улицата до една бяха големи и скъпи, а тази, в която отиваше Хари — приличаше на взета от приказките, на кралски дворец от черно дърво, монументални дървени колони пред вратите и трева върху покрива. В двора имаше и други две постройки плюс склад за хранителни продукти като от филмите на Дисни. Хари изобщо не се съмняваше с какви размери е примерно хладилникът на Андерш Галтунг.

Позвъни. Върху зида видя камера. Женски глас го помоли да се представи. Хари го направи и тръгна по изобилно осветена площадка, покрита с чакъл. Ситните камъчета хрущяха изпод подметките му и сякаш се канеха да изядат и последните останки от тях.

Жена на средна възраст, с тюркоазни очи и престилка, го посрещна на вратата и го заведе в някаква стая. Поведението ѝ съчетаваше равни части достойнство, надменност и куртоазия. Попита Хари какво желае — кафе или чай? — и излезе от стаята. Той се запита дали жената е госпожа Галтунг, или прислужница. А защо не и двете?

Когато европейските приказки пристигнали в Норвегия, не заварили нито крал, нито аристокрация и в норвежките им версии кралят е представен като богат селянин с хермелинова наметка. Пред Хари застана точно такъв селянин: дебел, добродушен и леко запотен, облечен в жилетка. Двамата се ръкуваха. Усмивката на Андерш Галтунг бързо премина в угрижена физиономия, по-подходяща за случая.

— Нещо ново? — попита той и изпъхтя тежко.

— За жалост няма.

— Тони явно има навика да изчезва от време на време. Знам го от дъщеря ми.

Хари забеляза, че Галтунг използва неохотно малкото име на бъдещия си зет. Корабният магнат се отпусна върху розово кресло срещу Хари.

— Имате ли... *вие лично* имате ли някакво обяснение, господин Галтунг?

— Обяснение? — Андерш Галтунг поклати глава толкова енергично, че челюстите му се разместиха. — Не го познавам достатъчно добре, за да изказвам каквито и да е предположения. Може да е отишъл в планината, в Африка, знам ли?

— Мм. Всъщност дойдох, за да разговарям с дъщер...

— Лене ще дойде след малко — прекъсна го Галтунг. — Искан пръв да получа сведения.

— За какво?

— Дали се е появило нещо ново. И... дали сте сигурни, че човекът не крие нещо.

На Хари не му убягна, че „Тони“ стана „човекът“. Първото му впечатление не го излъга: татко Галтунг не беше очарован от избора на дъщеря си.

— Вие как смятате, господин Галтунг?

— Аз ли? Очевидно му вярвам. Все пак предстои да инвестирам сериозна сума в проекта му в Конго. *Повече* от сериозна сума.

— Значи, давате принцесата и половината кралство на дриплъто — като в приказката?

Възцари се мълчание. Галтунг изглежда изпитателно Хари.

— Може да се каже — потвърди той.

— Навярно дъщеря ви също е повлияла върху решението ви да вложите свой капитал в бизнеса на зет си. Защото реализацията на този негов проект зависи почти изцяло от вашата финансова подкрепа, нали?

— Аз съм корабен търговец — разпери ръце Галтунг. — Рискът ми осигурява препитание.

— Но може и да ви разори.

— Това са двете страни на една и съща монета. В рисковите браншове хлябът на един винаги означава гибелта на друг. Досега гибел сполетяваше само конкурентите ми, надявам се да продължи така и занапред.

— Тоест те да продължават да загиват?

— Корабното дружество е семеен бизнес. Щом Лайке съвсем скоро ще става част от нашето семейство, трябва да се погрижим за...

Млъкна, защото вратата се отвори. В стаята пристъпи висока руса млада жена с недодяланите черти на баща си и тюркоазните очи на майка си, ала без непретенциозната простота на първия и без аристократичното високомерие на втората. Вървеше прегърбена, сякаш за да смали ръста си, да не се набива на очи, а когато протегна ръка към Хари и се представи като Лене Габриеле Галтунг, гледаше не него, а обувките си.

Годеницата на Тони Лайке не можеше да подпомогне с нищо разследването. А впрочем и не попита нищо. Докато отговаряше на въпросите на Хари, тя видимо се сгъваше надве и Хари се питаше дали не сбърка в предположенията си, че Лене е притиснала баща си да инвестира в проекта на Лайке.

Двайсет минути по-късно Хари благодари, стана и по невидим сигнал жената с тюркоазните очи пак се появи.

Тя отвори външната врата и студът нахлу в антрето. Хари спря да си закопчае палтото и я погледна:

— Къде според вас се намира в момента Тони Лайке, госпожо Галтунг?

— Нямам представа.

Дали тя избърза с отговора, или крайчецът на окото ѝ потрепна, а Хари навярно искаше непременно да открие нещо, каквото и да е — той се усъмни в искреността на думите ѝ. Ала уточнението ѝ опроверга всичките му съмнения:

— Не съм госпожа Галтунг. Тя е на горния етаж.

Микаел Белман нагласи микрофона пред себе си и погледна събралото се множество. Журналистите шушукаха, без да свалят поглед от подиума, за да не изпуснат нещо. В претъпканото помещение Белман съзря репортера от „Сгавангер Афтенбла“ и Рогер Йендем от „Афтенпостен“. До него Нини, както винаги в изрядно изгладена униформа, се приготвяше да води пресконференцията. Някой отброи секундите до началото: обичайна процедура, когато събитието се предава пряко по радиото и телевизията. Гласът на Нини изпраща в тонколоните:

— Добре дошли, уважаеми колеги! Свикахме тази пресконференция, за да ви осведомим за новите обстоятелства в разследването. Ако възникнат въпроси... — в залата се разнесе сподавен смях, — ... ще имате възможност да ги зададете накрая. Давам думата на оглавяващия разследването, главен инспектор Микаел Белман.

Белман се прокашля. Абсолютно всички поканени медии бяха изпратили свои представители. Организаторите на пресконференцията разрешиха на телевизионните канали да поставят микрофоните си върху масата на подиума.

— Благодаря ви. За начало ще трябва да ви разочаровам. По броя на присъстващите и по лицата ви съдя, че навярно сме ви вдъхнали неоправдани надежди за новини по случая. — Журналистите посрещнаха „новината“ с недоволни физиономии, придружени с въздишки. — Решихме да свикаме пресконференция, за да удовлетворим желанието ви да получавате своевременно всякаква информация по случая. Искрено съжалявам, ако сте пренебрегнали по-важни задължения, за да присъствате тук.

Белман се усмихна чаровно, неколцина журналисти се засмяха и той се увери, че са му простили.

Очерта в основни линии докъде е стигнало разследването. По-скоро повтори успехите на КРИПОС: уточняване произхода на въжето, с което е обесена Марит Улсен, идентифициране на поредната жертва — Аделе Ветлесен, разкриване на оръжието, използвано за умъртвяване на две от жертвите на убиеца, така наречената ябълка на Леополд. С две думи: нищо ново. Един журналист едва задуши прозявката си. Микаел Белман погледна листовете пред себе си. Или по-точно, погледна сценария си. Защото текстът пред него представляваше не друго, а именно сценарий на драматичен етюд, написан дума по дума. Внимателно обмислен и огледан под лупа. Съставен да звучи нито прекалено дръзко, нито прекалено плахо. Целта беше стръвта да мирише, но не и да вони.

— И накрая малко информация за свидетели по случая — подхвана той и забеляза как журналистите мигом се поизправиха на столовете. — Както знаете, отправихме публичен призив към лицата, отседнали в „Ховасхюта“ заедно с жертвите, да се свържат с полицията. Получихме обаждане от жена на име Иска Пелър. Тя

пристига довечера със самолет от Сидни и утре заминава заедно с един от колегите ни за хижата. Там ще се опитат да проведат следствен експеримент, като реконструират събитията през въпросната вечер.

По принцип полицията никога не би назовала име на свидетел, но Белман и компания целяха да отправят ясно послание към убиеца: полицията е открила човек от списъка с гости. Белман не натърти на „един (полицай)“, но в съобщението му присъстваше информацията, че свидетелката ще бъде придружавана не от екип, а от един-единствен, и то съвсем редови представител на полицията. В самотна хижа в планината.

— Ние, разбира се, се надяваме госпожица Пелър да ни опише другите гости от онази нощ.

Подборът на езикови средства бе отприщил продължителна дискусия в разследващата група. По всеобщо мнение изразите трябваше да внушат на убиеца, че свидетелката е в състояние да го разобличи. Същевременно Хари обърна внимание колко важно е да не събуждат подозрението му с прекалено явни намеци за слабото полицейско присъствие в хижата. Затова предложи да смекчат посланието с лишено от конкретност встъпително „и накрая малко информация за свидетели по случая“ и леко небрежното „ние, разбира се, се надяваме“. Така ще създадат впечатление, че все още нямат основания да смятат госпожица Пелър за важен свидетел, нуждаещ се от засилена полицейска охрана. Оставаше да се надяват убиецът да е на противоположното мнение.

— Какво е видяла тази свидетелка? Бихте ли уточнили как се изписва името ѝ? — попита журналистът от „Ставангер Афтенбла“.

Нини се наведе към микрофона да напомни за уговорката въпроси да се задават накрая, но Микаел ѝ даде знак, че ще отговори:

— Ще изчакаме да се върне от „Ховасхюта“, за да преценим доколко спомените ѝ ще бъдат от полза. — Той доближи устни до микрофона с логото на националната телевизия. — Свидетелката ще замине за „Ховасхюта“ с един от най-опитните ни колеги и ще остане там едно денонощие.

Погледна към Хари Хуле. Застанал в дъното на помещението, старши инспекторът кимна предпазливо. Успя да прокара посланието: едно денонощие; двацет и четири часа. Сложиха стръвта на тепсия и я поднесоха на убиеца. Белман плъзна поглед над множеството. Видя

Пеликанката — единствената, изказала възражения срещу плана. Според нея било недопустимо органите на реда да заблуждават пресата съвсем умишлено. Микаел усети назряващия конфликт и я помоли да поговорят насаме, като разпусна другите от екипа за кратка почивка. След разговора на четири очи Пеликанката се присъедини към мнозинството.

Нини подкани журналистите да задават въпроси. Настъпи всеобщо оживление, ала Микаел Белман се отпусна и се приготви за дежурните мъгляви отговори, обтекаеми формулировки и безспорно ефикасното „на този етап от разследването не мога да коментирам“.

Краката му замръзваха. Станаха съвсем безчувствени. Как е възможно, щом останалата част от тялото му гори? От викане гласът му се изгуби, гърлото му пресъхна и се превърна в зееща рана със засъхнала кръв. Миришеше на опърлена коса и на месо. Нажежената печки разтопи фланелената му риза, а после започна да топи и кожата на гърба му, докато той крещеше в изстъпление. Чувстваше се като оловен войник. И когато болките и температурата започнаха да разяждат съзнанието му и той очакваше да припадне, мъжът плисна кофа със студена вода върху него и го върна в съзнание. Краткотрайното облекчение го доведе до сълзи. После чу съскането на кипяща вода между гърба си и печката и болките се завърнаха с удвоена сила.

— Още вода?

Той вдигна глава. Мъжът стоеше над него с втора кофа. Мъглата пред очите му се разнесе и в продължение на няколко секунди той го видя съвсем ясно. Светлината от пламъците, процеждаща се от отворите на печката, танцуваше върху лицето му. По челото му лъщяха капки пот.

— Съвсем просто е. Искам само да зная кой е. Полицай? Някой от гостите в хижата през онази нощ?

— През коя нощ? — проплака той.

— Знаеш през коя. Почти всички умряха. Хайде.

— Не знам. Нямам нищо общо с това, повярвай ми. Вода... моля те... моля...

— Молиш ме? Сериозно ли?

Миризмата. Миризмата на собствената му горяща плът. От гърлото му се изтръгна задавен шепот:

— Само... аз бях.

— Много хитро — засмя се меко мъжът. — Звучиш ми като човек, който ще каже всичко, само и само да се отърва от мъките. Опитваш се да ме убедиш, че не си в състояние дори да изречеш името на съучастника си. Но аз знам колко можеш да понесеш. Не си от крехките.

— Шарлоте...

Мъжът замахна с дилафа, но той дори не усети удара. За една блажена, сякаш дълга секунда всичко пред очите му потъмня. После адските мъки отново го връхлетяха.

— Тя е мъртва! — изкрещя мъжът. — Очаквам по-добро предложение!

— Имах предвид другата — той напрегна ума си. Та нали имаше услужлива памет, защо изведнъж му изневери? Явно действително бе получил мозъчна травма. — Австралийка.

— Лъжеш!

Очите му отново се затвориха. После го обля студен душ и за миг съзнанието му се проясни.

— Кой? И как? — настоя да получи отговор мъжът.

— Убий ме! Милост! Знаеш, че не прикривам никого. За бога, за какво ми е?

— Изобщо не съм сигурен в думите ти.

— Тогава защо просто не ме убиеш? Аз я убих. Чуваш ли? Хайде, убий ме! Така ще отмъстиш.

Мъжът остави кофата, свлече се на стола, отпусна лакти върху ръкохватките и подпря брадичка о свитите си юмруци.

— Знаеш ли... — подхвана той съвсем бавно, сякаш изобщо не бе чул думите на клетника, а мислеше за нещо свое, — ... от години мечтая за този миг. А сега, когато стигнах до тук... Представях си, че ще ми се услади повече.

Мъжът го удари още веднъж с дилафа. Наклони глава и го изгледа. После със злобно изражение опря щипците в хълбока му.

— Навярно не проявявам достатъчно въображение и на ястието му липсва точната подправка?

Нещо накара мъжа да се обърне. Радиото работеше съвсем тихо. Той се приближи до него и го усили. Новинарска емисия. Гласове, отекващи в голямо помещение. Нещо за „Ховасхюта“. Свидетелка. Следствен експеримент.

Клетникът замръзваше. Вече не си усещаше краката. Затвори очи и се помоли на Господ. Не да го избави от болките, както Го молеше досега. Попроси от Него опрощение. Помоли се кръвта на Исус да го очисти от греховете му, та те да легнат върху чужди плещи. Бе отнел живот. Молеше се да се окъпе в кръвта на опрощението. А после да умре.

ШЕСТА ЧАСТ

ПЕТДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

ПРИМАМКА

Ад от светлина. Дори през слънчеви очила белотата пареше очите. Все едно гледаше море от диаманти; ослепителна, искряща светлина. Слънцето се отразяваше в снега и снегът отпращаше светлина към слънцето. Хари се отдръпна от прозореца, макар да знаеше, че отвън стъклата изглеждат като черни, непроницаеми огледала. Погледна си часовника. Пристигнаха в „Ховасхюта“ през нощта. Юси Колка остана в хижата заедно с Кая и Хари, а другите от екипа се разделиха на две групи по четирима и се разположиха на около три километра в двата края на долината.

Избраха да зложат капана в хижата по три причини. Първо, на пресконференцията дадоха правдоподобно обяснение защо ще заведат свидетелката там; второ, разчитаха, че убиецът, убеден в способността си да се ориентира и района, ще се чувства спокоен да нападне хижата; и трето, мястото само по себе си представляваше идеална клопка. До падината, в която се намираще хижата, се стигаше единствено от североизток и от юг. От югоизточната страна се спускаха прекалено опасни стръмнини, а от западната дебнеха толкова многобройни падини и оврази, че трябваше да ги познаваш като петте си пръста, за да стигнеш жив до хижата.

Хари погледна през бинокъла с надеждата да види подкреплението, ала пред него се ширна само безбрежно бяло море. И светлина. Вече разговаря с Микаел Белман, заел позиция на юг, и с Милано на север, но не по мобилния телефон, а по подвижната радиостанция поради простата причина, че никой в пустия планински район освен телекомуникационната компания „Теленур“ не осигуряваше покритие. Доскоро държавна собственост и монополист в предлагането на мобилни услуги, заможната компания бе построила наземни станции на всеки ветровит хълм. Повечето полицаи, включително Хари, обаче ползваха други мобилни оператори и затова уоки-токите представляваше единствената възможност за връзка. Хари предвидливо остави съобщение на гласовата си поща с номера на

Милано — той използваше услугите на „Теленур“, в случай че от болницата се обаждат с новини за състоянието на баща му.

По станцията Белман го увери, че са изкарали нощта нормално: комбинацията от спални чували, топлоотражателни постелки и парафинови печки се оказала невероятно ефикасна и дори стигнали дотам, да се поразсъблекат. А в момента от покрива на снежната бърлога, която си направили, капела вода.

Почти всички телевизии, радиостанции и вестници отразиха подробно пресконференцията и само човек, напълно безразличен към случая, би подминал обилния поток от информация за новата свидетелка Иска Пелър, която се отправя към хижата с един-единствен спътник. От време на време Кая и Колка излизаха, жестикулираха бурно и сочеха постройката, пътя, по който бяха дошли, и външната тоалетна. Кая в ролята на Иска Пелър, Колка — на полицая, който ѝ помага да събуди спомените си как са протекли събитията от онази съдбоносна нощ. През цялото време Хари стоеше в трапезарията. Там скри ските и щеките си. Навън, пред хижата, оставиха само два чифта ски и щеки, забити в снега.

Хари проследи с очи как над голата планинска местност вятърът завихря лекия току-що паднал сняг, натрупал през нощта върху досегашната снежна покривка, и го понася по планински върхове, стръмнини, падини, неравности. На места снегът образуваше вълнисти форми, на други — големи преспи. Една такава обрамчваше като периферия билото зад хижата.

Той, естествено, си даваше ясна сметка за възможността човекът, когото очакват, изобщо да не се появи. Или защото по някаква причина Иска Пелър не фигурира в списъка му с обречените на смърт, или просто настоящият случай не му се струва достатъчно подходящ за целите му, или защото е надушил капана. А нищо не изключваше и куп други, съвсем банални причини. Например да е заминал някъде, да се е разболял...

И все пак. Ако си водеше статистика колко пъти интуицията му го е подвеждала, резултатът би го подтикнал да престане да се осланя на шестото си чувство. Но Хари беше далеч от мисълта да си води подобна статистика. Напротив, той броеше само случаи, когато интуицията му се бе оказала безпогрешна. В момента тя му подсказваше, че убиецът е тръгнал към „Ховасхюта“.

Хари погледна отново часовника. Дадоха на убиеца двайсет часа. Зад красивата решетка на внушителната камина пращяха и пукаха елхови съчки. Кая легна да си почине в спалнята, а Колка се настани до ниската масичка и се зае да смазва разглобения си „Weilert“ P11. Хари позна немския пистолет по липсващата мушка. Оръжието бе създадено специално за близкострелни атаки. Когато си принуден да извадиш светкавично пистолета от кобура, колана или джоба си, липсата на мушка намалява риска оръжието да се закачи за нещо. А и в подобен случай мушката е напълно излишна: стрелецът насочва пистолета към мишената и стреля, без да се прицелва. Резервното оръжие на Колка — „SIG Sauer“ — стоеше сглобено и заредено до немския пистолет. Хари усети как презрамъчният кобур с неговия „Смит & Уесън“ подпира ребрата му.

През нощта кацнаха с хеликоптер до езерото Недал и изминаха няколко километра до хижата на ски. При по-различни обстоятелства Хари би се възхитил на заснежената планина, окъпана в лунна светлина; на северното сияние по небето. Или на лицето на Кая, излъчващо почти блаженство, докато се носеха през бялата тишина като в приказка. Обгръщаше ги абсолютно беззвучие и имаше чувството, че шумът от ските им се разнася на километри из планината. Хари долавяше магията около себе си, ала ситуацията налагаше да съсредоточи цялото си внимание върху работата, върху преследването на убиеца.

Самият Хари предложи Колка за ролята на „единствения полицаи“. Не защото бе забравил случката в „Юстисен“, а защото се нуждаеше от човек с бойната техника на финландеца. В идеалния случай убиецът щеше да се опита да се промъкне до хижата през деня. Тогав един от екипите щеше да го хване, но решише ли да атакува нощно време, на тримата в хижата щеше да им се наложи да се справят със собствени сили.

Кая и Колка прекараха нощта в спалните. Хари — в трапезарията. Сутринта мина без излишни разговори. Дори Кая избягваше да общува. Изглеждаше съсредоточена.

В отражението на прозореца Хари видя как Колка сглоби пистолета, прицели се в тила му и изпробва „сух изстрел“. Оставаха двайсет часа. Хари се надяваше убиецът да побърза.

Докато вадеше светлосинята болнична униформа от гардероба на Аделе Ветлесен, Бьорн Холм усещаше погледа на Гайр Брюн в гърба си.

— Не може ли да вземете всичко? — попита Брюн. — Така ще ми спестите усилията да изхвърля дрехите ѝ. Впрочем къде е колегата ви? Хари?

— На ски в планината — отвърна търпеливо Холм, докато слагаше всяка част от униформата в отделен найлонов плик.

— Така ли? Колко интересно. Никак не ми прилича на запален скиор. И къде ще кара ски?

— Не мога да ви кажа. Като заговорихме за ски, с какво беше облечена Аделе по време на похода към „Ховасхюта“? В гардероба ѝ не виждам ски екипировка.

— Дадох ѝ моята.

— *Вашата?*

— Защо ви учудва?

— Не ми приличате на... запален скиор.

Холм усети колко предубедено прозвучаха думите му, макар и неумышлено, и тилът му пламна. Брюн се засмя тихо и разкърши снага.

— А на какво приличам? На конте, нали?

Холм се прокашля и — кой знае защо — продължи с по-нисък глас:

— Може ли да погледна каква екипировка имате?

— Ама разбира се — отвърна Брюн с превзетото си „с“, сякаш неудобството на Холм го забавляваше. — Елате, ще ви покажа.

— Четири и половина е — обяви Кая и за втори път подаде на Хари тенджерата с яхния.

Нито ръцете им, нито погледите им се срещнаха. Нощта, прекарана заедно в „Опсал“, им се струваше далечна като вчерашен сън.

— По сценарий трябва да застана до южната стена и да пуша — напомни Кая.

Хари кимна и подаде тенджерата на Колка. Финландецът изсипа всичката останала яхния в чинията си и се нахвърли лакомо върху яденето.

— Добре. Колка, ще поемеш ли западния прозорец? — попита Хари. — Слънцето е слязло ниско, оглеждай се за отражение в бинокъл.

— Първо ще се нахраня — финландецът напъха поредната накамарена вилица в устата си.

Хари повдигна вежда. Погледна Кая и ѝ даде знак да излезе. После седна до прозореца и плъзна поглед над планинските гребени.

— Значи, Белман те е назначил, защото никой друг не те е искал — тихо подхвана Хари.

В помещението цареше пълна тишина и би могъл да шепне.

Изминаха няколко секунди без отговор. Хари предположи, че Колка се опитва да асимилира факта откъде-накъде Хари засяга тема, свързана с личните му дела.

— Знам какъв слух пуснаха, след като те изритаха от Европол — продължи Хари. — По време на разпит си пребил арестант, задържан за изнасилване. Така ли е?

— Това си е моя работа — отвърна Колка и поднесе отново вилицата към устата си, — да кажем, че не ми показва достатъчно уважение.

— Мм. По-интересното е друго — слухът тръгва именно от Европол. Пуснали са го, с цел да си спестят множество неприятности. Така са облекчили и твоето положение, и родителите, и адвокатите на разпитваното от теб момиче.

Хари престана да чува енергичното дъвчене зад гърба си.

— Бутнали са им обезщетение под масата и са им спестили съдебен процес срещу теб и Европол, а на момичето — разпит на свидетелската скамейка. Защото при официално заведено дело тя е трябвало да разкаже пред заседателите как си отишъл в стаята ѝ да я разпитваш за изнасилената ѝ приятелка. Подробностите толкова са те възбудили, че си започнал да я опипваш. Била е на петнайсет — според доклада на „Вътрешни афери“ към Европол.

Колка задиша тежко.

— Белман, да допуснем, е прочел този доклад — продължи Хари. — Докопал се е до него чрез формални и неформални контакти.

Както и аз. Не се е свързал с теб веднага. Изчакал е да се отърсиш от гнева, да останеш без въздух, да се почувстваш съсипан. И тогава ти е предложил работа. Върнал ти е изгубеното достойнство с ясното съзнание, че ще му се отплатиш с лоялност. Но знай: Белман купува, когато цената на стоката удари дъното. Така си набира верни стражи.

Хари се обърна към Юси Колка. Лицето на финландеца беше побеляло.

— Купен си, но не си платен, Юси. Никой не уважава роби като теб — нито покровителят ти Белман, нито аз. Дявол да го вземе, та ти сам не се уважавах, човече.

Вилицата падна от ръката на Колка в чинията с оглушително дрънчене. Той се изправи, бръкна в джоба на якето си и извади пистолета. Приблужи се до Хари и се надвеси над него. Хари не помръдна, само вдигна спокойно глава към финландеца.

— Как смяташ да си възвърнеш уважението на околните, Юси? Като ме застреляш ли?

Зениците на финландеца трепереха от ярост.

— Или като най-после се хванеш на работа?

Хари погледна през прозореца. Колка продължаваше да диша учестено и с усилие. После Хари чу как стъпките му се отдалечават. Колка седна до западния прозорец.

Радиостанцията изпраща. Хари грабна микрофона:

— Да?

— Скоро ще се стъмни — обади се Белман. — Няма да дойде.

— Продължавайте да наблюдавате.

— Защо? Заоблачи се. Без лунна светлина няма да видим...

— Щом ние не виждаме, и той не вижда — прекъсна го Хари. — Оглеждайте се за челник.

Мъжът изгаси челника си. Не му трябваше светлина. Знаеше накъде водят следите от ски: към туристическата хижа. Искаше да привикне към мрака, а зениците му да са разширени и чувствителни към светлината, преди да пристигне. Ето я — черната дървена стена с тъмни прозорци, все едно вътре няма никого. Пръхкавият сняг хрущеше под ските му, докато той се оттласкваше и изминаваше последните метри. Спря и няколко секунди се ослушва. После си свали

ските съвсем безшумно. Извади големия тежък ловджийски нож с полирана жълта дървена дръжка и острие страшилище, оформено като кораб. С такъв нож можеш с еднаква лекота да си отсечеш клонки за огън и да разпориш елен. Или да прережеш нечие гърло.

Мъжът отвори вратата, като се стараеше да не вдига шум, и влезе в антрето. Ослуша се до вратата към трапезарията. Тишина. Не беше ли прекалено тихо? Натисна бравата и отвори рязко вратата, заставайки с гръб към външната стена. После се наведе и бързо се шмугна в мрака, държейки ножа пред себе си.

Зърна силуета на мъртвеца, седнал върху пода с клюмнала глава. Ръцете му продължаваха да обгръщат печката.

Прибра ножа в калъфа и натисна ключа за осветлението до дивана. Чак сега му направи впечатление, че диванът е същият като в „Ховасхюта“. Навярно Туристическото дружество получаваше отстъпка за закупено количество. Ала дамаската на дивана изглеждаше протрита. От няколко години хижата не работеше заради опасното местоположение и злополуките с хора, загинали в пропастите наоколо, докато са се опитвали да се доберат до хижата.

Главата на мъртвеца до желязната печка бавно се повдигна.

— Съжалявам, че нахлувам така.

Провери веригите, с които ръцете на мъртвеца бяха завързани около печката, и започна да вади багажа от раницата си: бисквити, хляб и вестници от бакалницата в Юстаусе. Влезе там бързо, с ниско нахлупена над очите шапка, грабна каквото си бе наумил и веднага се омете. В пресата поместваха още информация за пресконференцията и повтаряха за нова свидетелка по случая.

— Иска Пелър — прочете на глас той. — Австралийка. В момента се намира в „Ховасхюта“. Ти как мислиш? Дали е видяла нещо?

Гласните струни на другия получиха малко въздух, колкото да произведат звук:

— Полицията... Полицията е там.

— Знам. Пише го във вестника. Само един полицаи.

— Там са. Полицията е завзела хижата.

— Нима?

Той погледна мъртвеца. Дали наистина полицаите са устроили капан, а това прасе пред него се опитва да му помогне, като го

предпази да не стъпи вътре? Мисълта го разгневи. И все пак тази жена навярно знае нещо. Иначе защо ще я карат да идва чак от Австралия? Посегна към дилафа.

— Смърдиш ужасно. Да не си се насрал?

Главата на мъртвеца отново клюмна над гърдите му. Явно се бе пренесъл да живее тук. В чекмеджетата имаше лични вещи: писма, инструменти, стари семейни снимки, паспорт. Сякаш мъртвецът бе решил да бяга, да се спаси някъде от адските пламъци, които ще го изгарят заради греховете му. И все пак му се струваше, че мъртвецът не може да е инициатор на цялата тази гадост. Колкото и издръжлив да е човек, нечовешките болки отварят устата на всекиго.

Пак провери телефона. Нулев обхват, да му се не види!

Каква воня! Ще го провеси в хамбара. Нали там се суши опушеното месо?

Кая легна в спалнята да поспи преди дежурството си.

Колка наля шварц кафе първо в своята, после и в чашата на Хари.

— Благодаря — кимна старши инспекторът и се вторачи в мрака.

Застанал до камината, финландецът оглеждаше ските на Хари.

— Дървени ски — отбеляза лаконично той.

— На баща ми са.

Хари ги намери в мазето в „Опсал“. За разлика от старите, широки, традиционни планински ски, щеките бяха нови, изработени от метална сплав, по-лека и от въздуха. Питаше се дали не са пълни с хелий.

— Когато бях малък, по Великден ходехме на гости при дядо ми в Леша. Татко обичаше да изкачваме планинския връх. Залъгваше ни със сестра ми, че горе ни очаква лавка с пепси-кола — любимата напитка на Съос. Издържим ли още малко, ще ни почерпи.

Колка кимна и прокара длан по долната страна на белите ски. Хари отпи от кафето.

— Всяка година Съос забравяше, че лавката е блъф. Искаше ми се и аз да го забравя, но не можех да си го позволя. Длъжен бях да помня всички напътствия на татко как да се държим в планината, как да избягваме опасности, как да използваме природата като компас, как

да оцелеем в лавина. Помнех и хронологията на норвежките крале, на китайските династии, на американските президенти.

— Хубави ски.

— Малко са ми къси.

Колка седна до прозореца в другия край на стаята.

— Човек никога не е подготвен за момента, когато бащините му ски му окъсяват — каза той.

Хари чакаше търпеливо. И продължението дойде:

— Харесах я — призна Колка. — Стори ми се, че и тя ме харесва. Колко нелепо, а? Докоснах само гърдите ѝ. Тя не се отдръпна, навярно от страх.

Хари едва се сдържа да не излезе от стаята.

— Прав си. Нормално е да си лоялен към човек, който те е измъкнал от бунцието — продължи Колка. — Виждаш, че те използва, но какво друго ти остава? Понякога се налага да избереш страна.

Словесното кранче пресъхна. Хари стана и отиде в кухнята. Прерови всички шкафове — напразен, отчаян опит да отвлече мислите си от гласа, който крещеше в главата му „само едно-едничко питие!“.

Удаде му се възможност. Една-единствена. Призракът развърза веригите, вдигна го, проклинайки вонята, и го замъкна в банята. Там го стовари върху пода и пусна душа. Призракът постоя при него, мъчейки се да се обади по мобилния си телефон. Изруга, защото нямаше обхват, и влезе в стаята, за да провери дали покритието не е по-добро.

Искаше му се да заплаче. Беше избягал тук, беше се скрил, за да не го намери никой. Настани се в запустялата хижа. Донесе си всичко необходимо, убеден, че тук, обграден от стръмни скали, се намира в безопасност и призракът не го застрашава.

Не заплака. Защото докато водата се просмукваше в дрехите му и размекваше окъсаната му фланелена риза, залепнала за гърба му, изведнъж прозря, че това е последният му шанс за спасение. Мобилният му телефон стоеше в джоба на панталона му, сгънат върху стола до мивката. Обикновено имаше отличен обхват дори в райони с по-слабо покритие на мобилната мрежа.

Помъчи се да се изправи, но краката не го слушаха. Все ще намери сили, столът се намираще само на метър от него. Опря

обгорените си ръце о пода, стисна зъби и започна да пълзи. Чуваше как мехурите се пукат и усеща ще миризмата на гной и кръв, ала се добра бързо до стола, прерови джобовете и извади телефона. Беше включен и наистина — с пълен обхват. Влезе в указателя. Бе запааметил номера на полицая най-вече за да знае кога онзи му звъни.

Натисна зелената слушалка. Телефонът сякаш си поемаше дъх във вечността между два сигнала за „свободно“. Един-единствен шанс. Душът вдигаше достатъчно шум, та призракът да не го чува, докато говори. Най-после! Отсреща се обади гласът на полицая. Той го прекъсна със задавен шепот, но онзи си продължи невъзмутимо. Изведнъж съобрази, че се е включила гласовата поща. Изчака гласът да приключи, стискайки конвулсивно телефона. Усещаше как кожата на ръката му се пропуква, но не изпусна апарата. Трябваше непременно да остави съобщение, че... Хайде де, не млъкна ли най-сетне този проклет глас! Кога ще прозвучи сигналът?

Не чу призрака да се приближава. Душът бе заглушил леките му стъпки. Чак когато му издърпа телефона от ръката, видя ботуша му до себе си и изгуби съзнание.

Постепенно дойде на себе си. Мъжът разглеждаше телефона му с интерес.

— Значи си имал обхват?

Излезе от банята, докато натискаше клавишите. После душът отново заглуши всичко. Но мъжът не се бави дълго и скоро излезе.

— А сега двамата с теб тръгваме на път.

Изглеждаше в отлично настроение. В едната ръка държеше паспорт. Неговия паспорт. А в другата — клещи от куфарчето с инструменти.

— Кажу „ааа“.

Той преглътна. „Божичко, смили се...“

— Отвори си устата, ти казвам!

— Милост. Кълна се, казах ти всичко, което...

Не успя да довърши, защото ръката на мъжа го стисни здраво за гърлото и спря притока на въздух. Опита се да се съпротивлява. В очите му избиха сълзи. И той послушно отвори уста.

ПЕТДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

ГРЪМ

Застанали до големия стоманен плот в лабораторията, Бьорн Холм и Беате Льон се взираха в морскосините панталони за ски, проснати пред тях под ослепително светеща лампа.

— Това определено е петно от сперма — установи Беате.

— Или цяла ивица. Погледни докъде стига.

— Количеството е малко за еякулация. По-вероятно ми се струва да е оставено от пенис, който се е търкал о задника на човека с панталона. Нали каза, че Брюн най-вероятно има хомосексуални предпочитания?

— Да, но отрича да е обувал панталона, след като го е дал на Аделе.

— В такъв случай имаме следа, която напомня изнасилване. Трябва да я изпратим за ДНК анализ, Бьорн.

— Съгласен съм. А за това какво мислиш? — Холм посочи протрития плат под двата задни джоба.

— На теб на какво ти прилича?

— Нещо, което не може да се изпере. Производно на нонилфенола, наречено ФСС — фосфорно-силикатно стъкло. Използва се например при производството на почистващи препарати за автомобили.

— Явно е седяла върху повърхност, покрита с такъв материал.

— Не просто е седяла. Веществото е проникнало дълбоко в тъканта. Търкала се е в него, и то силно. Ето така той размърда таза си напред-назад.

— Аха. Някакви предположения?

Беате си свали очилата. Устните на Бьорн се мъчеха да произнесат нещо, но явно умът му отхвърляше хрумналите му определения.

— Секс през дрехите? — помогна му Беате.

— Да — с облекчение се съгласи той.

— Значи жена, която не работи в болница, облича медицинска униформа и прави секс, без да я съблича, върху ФСС. Къде и кога?

— Много просто: на среднощно randevу в закрыта фабрика за производство на ФСС.

Облаците се отдръпнаха и природата се окъпа във вълшебната синя светлина, в която всичко, дори сенките, фосфоресцираше, застинало като на стопкадър.

Колка си легна. Хари предполагаше, че финландецът не спи, а лежи в спалнята с отворени очи и всички други сетива нащрек.

Опряла брадичка на ръката си, Кая гледаше навън. Беше си облякла дебелия бял пуловер, защото се отопляваха само с електрически печки. Би изглеждало подозрително цяло денонощие от комина да се вие дим при положение, че в хижата уж има само двама души.

— Ако звездното небе над Хонконг ти липсва, погледни навън — обади се тя.

— Не си спомням да съм гледал към небето, докато бях там — призна Хари и запали цигара.

— А кое ти липсва от Хонконг?

— Стъклените спагети на Ли Юан. Всеки ден се сецам за тях.

— Влюбен ли си в мен? — Кая леко понижи глас и го погледна въпросително, докато прибираше косата си с ластик.

— В момента — не — отвърна Хари след кратък размисъл.

— Какво означава „в момента — не“? — засмя се малко учудено тя.

— Докато сме в хижата, съм изключил емоционалната си страна.

— Определено не си съвсем наред, Хуле — поклати глава тя.

— По този въпрос няма ни най-малко съмнение — усмихна се Хари.

— А как ще се почувстваш, след като приключим с тази задача... — тя си погледна часовника, — ... след десет часа?

— Тогава може би пак ще се влюбя в теб — Хари отпусна ръка върху масата до нейната. — А навярно още преди това.

Кая се загледа в ръцете им: неговата — голяма, нейната — много по-малка и деликатно оформена. Неговата — огрубяла, възлеста, с

дебели вени, нагърчени под кожата.

— Значи, все пак има шанс да се влюбиш в мен преди края на мисията? — Кая сложи ръката си върху неговата.

— Имах предвид, че мисията може да приключи по-рано.

Тя рязко се отдръпна.

— Не исках да... — започна Хари.

— Шшт!

Хари притаи дъх и се послуша. Не чу нищо.

— Какво стана?

— Чух нещо като кола. — Кая присви очи и се загледа в далечината. — Възможно ли е?

— Не ми се вярва. До най-близкия проходим път има повече от десет километра. Да не си чула хеликоптер или моторна шейна?

— Или просто съм свръхнапегната и ми се причуват разни звуци — въздъхна Кая. — В момента не чувам нищо. Да, сигурно си въобразявам. Извинявай, вероятно страхът е изострил сетивата ми и...

— Не се извинявай — Хари извади револвера от презрамъчния си кобур. — В твоя случай си просто нащрек и слухът ти работи отлично. Опиши ми какво чу.

Хари стана и се приближи до другия прозорец.

— Нали ти казах: нищо!

Той откряна прозореца.

— Слухът ти е по-добър от моя. Опитай се да чуеш нещо и заради двама ни.

Постояха няколко минути, заслушани в тишината.

— Хари...

— Шшт.

— Ела да седнеш, Хари.

— Той е тук — каза полугласно Хари, все едно говореше на себе си. — Тук е.

— Сега на теб ти се прич...

Разнесе се глух тътен. Нисък, плътен и някак кръгъл звук. Не застрашителен, по-скоро наподобяваше далечен гръм. Хари обаче знаеше, че от ясно небе при минус седем градуса не пада гръм.

Притаи дъх.

След малко се обади грохот, по-различен от тътена, но също нисък и плътен като звук от тонколони с усилен басови честоти,

които раздвижват въздуха наоколо с вибрациите си и ги усещаш в корема си. Бе чувал подобен звук само веднъж през живота си, но нещо му подсказваше, че този път ще го запомни завинаги.

— Лавина! — извика той и се втурна към вратата на спалнята, където спеше Колка. — Лавина!

Вратата се отвори и Колка застана на прага напълно бодър. Земята се разтресе. В хижата имаше подземие, но Хари осъзна, че няма да успеят да слязат. Иззад Колка вече ги връхлитаха парчета стъкло от прозореца, изтласкани от мощната въздушна струя, каквато големите лавини тикат пред себе си.

— Хвани ръката ми! — извика Хари в опит да заглуши грохота и протегна и двете си ръце — едната към Кая, другата към Колка.

И двамата се втурнаха към него, ала в същия миг някой изсмука въздуха от хижата. Чудовищната лавина първо издиша вътре насъбрания в грамадните си дробове въздух, а после отново го всмука. Хари усети как Колка стисна ръката му и зачака реакцията на Кая. Снежната стена връхлетя хижата.

ПЕТДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА

СНЯГ

Настъпи взривна тишина и непрогледен мрак. Хари се опита да се раздвижи. Не успя. Усещаше се цял гипсиран от снега. Не можеше да помръдне нито крак, нито ръка. Съумя само да спази препоръката на баща си: инстинктивно предпази лицето си с длан така, че да се образува кухина. Ала Хари не се питаше дали в тази кухина наистина има въздух, защото се затрудняваше да диша. Разбра какво му е: бронирано сърце. Състояние, което възниква — както му бе обяснил някога Улав Хуле, — когато поради силния натиск на снежната маса върху гръдния кош и диафрагмата, белите дробове не могат да се движат. А това означава, че организъмът ти разполага единствено с кислорода, попаднал вече в кръвта ти, тоест около литър. Понеже обичайното потребление възлиза на четвърт литър в минута, преживяваш още максимум четири минути.

Врълхлетя го паника. Трябва му въздух! Напрегна мускули, но снегът го бе стегнал в желязна примка като боа. Осъзнаваше необходимостта да прогони паниката и да започне да мисли. Незабавно. Външният свят престана да съществува. Времето, гравитацията, температурата просто изчезнаха. Хари нямаше представа кое е горе, кое — долу, нито колко време е прекарал под снега. Един от мъдрите съвети на баща му гласеше да изплюеш слюнка и да проследиш накъде потича по лицето ти — така ще се ориентираш за горе и долу. Прокара език по небцето си. Страхът и адреналинът бяха изсушили устата му. Отчекна малко сняг с пръстите на вдигнатата си ръка и го лапна. Сдъвка го, отвори уста и водата потече... към ноздрите му. Почувства нов пристъп на паника. Затвори уста и издуха водата през носа си, а с нея и остатъка от въздух в дробовете си. Очакваше го съвсем скорошна смърт.

Водата му показа, че стои обърнат с главата надолу, а успешният тласък, който даде на пръстите си — че все пак може да се движи. Опита повторно. Стегна цялото си тяло, мускулите му се напрегнаха като в спазъм и усети как снегът леко поддаде. Леко. Дали беше

достатъчно да се отскубне от примката на бронираното сърце? Пое си малко въздух. Навярно мозъкът му вече страдаше от недостиг на кислород. Но спомените от дните, прекарани в Леша, продължаваха да се връщат в съзнанието му. Ако те застигне лавина и все още можеш да дишаш, ще умреш не от липса на въздух, а от натравяне с въглероден диоксид. Спуснатата до тялото му ръка напипа нещо твърдо, наподобяващо мрежа. „Под снега си като акула — не се ли движиш, умираш — предупреди го някога Улав Хуле. — Дори снегът да не е улегнал и през него да навлиза въздух, топлината от дъха ти бързо ще образува слой лед около тялото ти, ледът ще спре притока на въздух, а издишваният отровен въглероден диоксид няма къде да иде. С две думи, сам ще си изковеш леден ковчег. Разбираш ли?“ „Да, тате, но не се тревожи толкова. В Леша сме, не в Хималаите.“ Смехът на майка му от кухнята.

Хари осъзнаваше, че цялата хижа е пълна със сняг. А извън хижата има още. Намираха се в пълна безизходица. Времето изтичаше. Всичко приключваше дотук.

Помоли се да не идва повече на себе си. Нека следващият път, когато припадне, да бъде последен. Висеше на краката си. Главата му туптеше до пръсване. Сигурно заради кръвта, нахлуваща в нея.

Събуди го шумът от моторна шейна. Помъчи се да не мърда. В началото се опита да се освободи, напрегна всичките си сили, но бързо се отказа. Не заради куките за сушене на месо, забити в прасците му: отдавна вече не чувстваше краката си. А заради звука. Звукът от цепец се месо, от късащи се сухожилия и мускули, докато той дърпаше веригата, с която висеше закачен за тавана на хамбара.

Вгледа се в безжизнените очи на елен, увесен на задните си крака. Все едно бе паднал в пропаст с рогата напред. Застрелял го бе като браконьер. Със същата пушка, с която уби и нея.

Чу жаловитото хрущане на стъпки по снега отвън. Вратата се отвори. През процепа нахлу лунна светлина. Той се върна: призракът. И, странно, чак сега, виждайки го на обратно, той придоби увереност, че не греши.

— Наистина си ти — прошепна. Колко особено усещане е да говориш без предни зъби. — Ти си, нали?

Мъжът го заобиколи и отвърза китките на ръцете му.

— Щ... ще можеш ли да ми простиш, момчето ми?

— Готов ли си да тръгваме?

— Убил си всички, нали?

— Да. Хайде, да вървим.

Хари започна да рови с дясната си ръка към лявата, притисната до мрежа с неясен произход. С част от разума си осъзнаваше, че се намира в капан и всичките му усилия представляват безнадеждна битка със секундите, а с всеки свой дъх се приближава до смъртта. Опитите му да се измъкне само удължават страданието му и отлагат неизбежното. И все пак вътрешен глас му нашепваше, че предпочита да умре отчаян, отколкото напълно безстрастен.

Успя да стигне до другата си ръка и опипа мрежата. Опитва се да я избути с две ръце, но тя не помръдна. Усещаше как започва да диша по-тежко, а снегът става по-гладък и около него постепенно се образува ледената броня на бъдещия му гроб. Съзнанието му ту се замъгляваше, ту се проясняваше. Лекото замайване траеше около секунда, ала той знаеше, че това е знак за недостиг на кислород. Съвсем скоро ще усети сънливост, мозъкът му ще започне да затваря центровете си подобно на хотел — стаите си през неактивния сезон. И точно в този миг Хари изпита нещо непознато — не бе го изпитвал дори по време на най-кошмарните си нощи в „Чунгкинг Меншън“: задушаваша самота. Не мисълта, че ще умре, изсмука цялата му жизнена сила, а съзнанието, че ще умре тук сам, без любимите си хора, без баща си, без Съос, без Олег, без Ракек...

Сънливостта го обори. Престана да копае, макар да осъзнаваше, че смъртта пристига. Примамлива, съблазнителна гибел, която го приласкава в обятията си. Защо да упорства, защо да се съпротивлява, защо да предпочете болката вместо кроткото безсилие? Защо точно сега да изневери на себе си? Хари затвори очи.

Чакай малко.

Мрежата.

Сигурно е предпазната решетка на камината. Камината. Коминът. От камък. Ако изобщо имаше място, където снегът да не е проникнал, това би бил коминът.

Хари дръпна решетката. Тя не помръдна и на милиметър. Пръстите му започнаха да дращят отчаяно мрежата.

Явно му е писано да свърши така. Натровеният му с въглероден диоксид мозък долавяше известна, но не и безспорна логика в подобен край. И все пак Хари го прие. Отдаде се на сладък лежерен сън. Прие опиянението, свободата.

Пръстите му се плъзнаха по мрежата. Напипаха нещо твърдо, солидно. Върховете на бащините му ски. Дори не намери сили да прогони сантименталната мисъл, че докосвайки ги, ще се почувства по-малко самотен. Ще си отидат заедно — баща и син. Заедно ще изкачат последния склон.

Микаел Белман се вираше в онова, което се намираше отпред. По-точно, вираше се в онова, което вече го нямаше. Защото хижата изчезна. Допреди малко приличаше на нарисувана върху голям бял лист. После тътенът в далечината го събуди. След малко настъпи тишина. Грохотът само отекна глухо в Халингскарве. Белман вдигна бинокъла. Колкото и да се вираше, някой все едно бе изтрил хижата с гумичка. Белият лист приличаше на недокоснат. Направо не беше за вярване. Цяла хижа, погребана под снежна лавина? Веднага скочиха на скиите и за осем минути стигнаха до мястото, откъдето бе тръгнала стихията. По-точно за осем минути и осем секунди. Белман си отбеляза часа. Все пак беше полицаи.

— Мамка му, руслото на лавината обхваща площ от един квадратен километър — чу той вик зад гърба си.

Тънките светли лъчи от фенерите на полицаите шареха по снега. Радиостанцията изпука.

— Спасителната служба е изпратила хеликоптер. Ще пристигне след трийсет минути. Край.

„Много късно“ — помисли си Белман. Някъде беше чел, че след половин час престой под снега шансовете за оцеляване намаляват на едно към три. А и какво ще направи този хеликоптер, като пристигне? Ще пусне сондите си в снега, за да потърсят останките от разрушената хижа?

— Разбрано. Край.

Ердал се приближи до него.

— Извадихме късмет! В Ол има две кучета следотърсачи. В момента ги карат към Юстаусе. Ленсманът, Кронгли, не си е вкъщи или поне не си вдига телефона, но човек от хотела ще доведе кучетата с моторна шейна.

Разтърка раменете и ръцете си, за да се сгрее.

Белман се вторачи в снега в долината. Там някъде се намираше Кая.

— Какво казаха местните — колко често падат лавини?

— Всяка десета година — отвърна Ердал.

Белман се олюля на пети. Милано раздаваше заповеди на полицаите, които пристъпваха напред-назад върху ските си.

— Кучетата?

— След около четирийсет минути.

Белман знаеше, че кучетата няма да помогнат особено. Щом пристигнат, от падането на лавината ще е изминал цял час.

Още преди кучетата да започнат да търсят, шансовете за оцеляване на погребаните под снежната маса ще паднат под десет процента. А след час и половина на практика ще се стопят до нула.

Пътуването започна. Той кара моторна шейна. Към него летят и мракът, и светлината. Небето, обсипано с диаманти, се отваря и го приветства с добре дошъл. Знаеше, че зад него в снега стои мъжът, призракът, и през оптичния мерник на пушката си се прицелва в обгорения му, овъглен и покрит с мехури гръб. Ала сега нито един куршум не може да го застигне. Той е свободен. Пътува по обичайния си маршрут: към мястото, където тя бе тръгнала. Вече не е завързан. Само ако може да раздвижи ръцете и краката си, ще се изправи на седалката, за да увеличи скоростта и да пристигне още по-бързо. Ликуваше, докато летеше към звездното небе.

ПЕТДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА ПОГРЕБЕНИЕТО

Хари потъваше в бездна от сънища, спомени, недовършени мисли. Един глас — гласът на баща му — непрекъснато повтаряше едно и също:

— ... накрая лицето ти не личало от кръв, а на момчетата им омръзнало да те налагат и си тръгнали.

Хари се мъчеше да прогони този глас, да слуша другите. Улав Хуле обаче ги заглушаваше:

— Ти се боеше от тъмното, но отиваше право в мрака. По дяволите. По дяволите, по дяволите!

Хари отвори очи в мрака. Размърда се в желязната хватка на снега. Опита се да ритне с крака. Започна да копае пред решетката. Освободи си още малко пространство. Пръстите му напипаха ръба на решетката. Не, няма да умре, баща му ще си отиде пръв, нали така е редно: първо родителите, после децата! В отворилото се пространство ръцете му работеха като лопати. Хвана решетката и я дръпна към себе си. Ето! Поотмести се. Направи втори опит. И усети въздух. С миризма на пепел и задушлив, но все пак въздух! Засега. Разрови снега, мушна ръце и пръстите му напипаха нещо като стиропор: навярно обгорени цепеници. Решетката пред камината бе устояла на лавината и вътре нямаше сняг! Хари продължи да копае. Няколко минути — или вероятно секунди — по-късно се сви в голямата камина и жадно започна да вдишва въздух и да кашля пепел.

Внезапно се сети, че досега бе мислил само за себе си. Зашари с длан по външния зид на камината, за да намери щеките. Напипа едната. Стисна кръгчето ѝ и я дръпна. Гладката лека метална пръчка се плъзна безпрепятствено през снега. Хари я проверя в камината, стисна я между ботушите си и откъсна кръгчето. Така се сдоби с копие, дълго малко повече от метър и половина. Кая и Колка почти със сигурност се намираха наблизо. Състави си мислено план за обход, както процедираха на местопрестъпление преди оглед, и започна да удря напосоки с щеката. Не пестеше сила: бе преценил трезво поетия риск.

В най-лошия случай ще улучи око или ще пробие нечий врат, но вероятността те вече да са мъртви беше голяма. Заби щеката малко вляво от предишното си местоположение и върхът ѝ отскочи като пружина от досега с предмет. Хари дръпна щеката, пак я заби — този път по-внимателно — и усети същото. Понечи отново да я дръпне, но тя заседна. Отпусна ръка и усети как някой дърпа щеката от другия край или по-скоро я разклаща, за да даде знак, че е жив! Хари дръпна по-силно щеката, но другият не я пускаше. Удивителна сила! Трябваше да издърпа щеката, за да не му пречи, докато копае, затова пъхна ръка в ремъка. И чак тогава успя да надвие „противника“ си, макар и много трудно.

Хари постоя, чудейки се защо още не копае към човека, дал знак. Изведнъж разбра. Поколеба се още секунда и пак започна да забива щеката в снега, но този път надясно от първоначалното си положение. На четвъртия опит върхът на щеката закачи нещо и отскочи. Дали се удари в корем? Хари се опита да прецени дали щеката отбелязва никакво движение. Така ще разбере дали човекът диша.

Не, щеката не помръдна.

Всъщност дилема не съществуваше. Най-разумно би било да поеме към първия човек, дал признаци на живот, да спаси онзи, който може да бъде спасен. И въпреки това Хари, застанал на колене, копаше като обезумял към втория. Когато стигна до тялото, пръстите му се вкочаниха и той долепи опакото на ръката си о плата, за да се увери, че е вълна. Пуловер. Белият пуловер. Напипа рамо, разрови още малко снега, освободи ръка и издърпа безжизненото тяло през оформилия се тунел. Косата ѝ падаше в лицето му. Все още ухаеше с аромата на Кая. Вкара главата и горната част на тялото ѝ в камината и се опита да провери има ли пулс, но върховете на пръстите му сякаш бяха пълни с цимент. Долепи лице до нейното. Не усети дихание. Разтвори устните ѝ — езикът не му пречеше, — вдиша дълбоко и издиша в устата ѝ. Вдигна глава, за да се запаси с нова порция чист въздух, ала едва се сдържа да не избухне в кашлица от нагълтаната пепел. Повтори процедурата. Преброи до седем. Усещаше световъртеж. Представи си как отново е малко момче и се опитва да раздуха жарта, за да съживи пламъците в камината в Леша, а баща му наблюдава през смях лицето му — преbledняло, сякаш е пред

припадък от задушливата пепел. Хари не се отказваше. Знаеше, че всяка изгубена секунда намалява шансовете ѝ за оцеляване.

Наведе се да вдиша в устата ѝ за дванайсети път и най-сетне усети топла струя въздух в лицето си. Притаи дъх, изчака. Не смееше да повярва. Топлата струя се изгуби. Но после пак го лъхна. Тя дишаше! Тялото ѝ се сви и тя започна да кашля.

— Ти ли си, Хари? — попита немощно тя.

— Къде... Не виждам нищо.

— Спокойно, в камината сме.

Мълчание.

— Какво правиш?

— Копая, за да намеря Юси.

Хари изрови главата на финландеца от снега пред камината. Изгуби представа колко време е минало. Но така или иначе, за Юси Колка това беше без значение. Хари запали клечка кибрит и зърна за миг облещените безжизнени очи на финландеца. После пламъкът угасна.

— Мъртъв е — каза Хари.

— Защо не опиташ уста в уста...

— Няма смисъл.

— А сега? — прошепна омаломощено Кая.

— Трябва да излезем оттук — Хари напипа ръката ѝ и я стисна.

— Не може ли да изчакаме да ни намерят?

— Не.

— Клечката...

Хари не отговори.

— Изгасна веднага — продължи Кая. — И в камината няма въздух. Цялата хижа е погребана под сняг. Затова не се опита да го съживиш. Дори за нас двамата няма достатъчно въздух, Хари.

Той се изправи и се опита да се провере през комина, но отворът се оказа твърде тесен и раменете му се заклециха. Отново приклезна долу, отчупи двата края на щеката и се получи куха метална тръба. Проверя я през комина и отново се изправи, този път с ръце над главата. Обзе го клаустрофобия, но не за дълго. Организмът му сякаш проумяваше, че ирационалните страхове в момента са лукс, който Хари не може да си позволи. Долепи гръб до комина и започна да се набира нагоре с краката си. Мускулите на бедрата го боляха, дишаше с

усилие, световъртежът се завърна. Ала Хари не се отказа, продължи: единия крак, после натискаш, след това другия. С изкачването температурата се повиши. Това означаваше, че топлият въздух, който се издига нагоре, няма откъде да излиза. Ако по-рано тази вечер бяха запалили камината, отдавна да са се задушили от въглероден моноксид. Извадиха късмет в нещастieto. Само дето лавината в случая не беше нещастен случай. Грохотът, който чува, преди снегът да ги затрупа.

Щеката се удари в нещо над него. Хари се покатери и зашари със свободната си ръка. Оказа се желязна решетка. Слагаха такива решетки на върха на комина като предпазна мярка срещу нашествията на катерици и други животни. Хари прокара пръст по ръба. Беше заварен. Проклятие!

— Вие ми се свят, Хари — долетя слабият глас на Кая.

— Дишай дълбоко.

Провря щеката през ситната мрежа пред решетката.

От другата страна нямаше сняг!

Той дори престана да обръща внимание на млечната киселина, изгаряща бедрата му. Продължаваше да натиска щеката нагоре. За негово разочарование тя се спря в нещо. Димоотводна наставка. Как не се сети по-рано, че върху комина на хижата има кокетна черна метална „шапка“, предназначена да предпазва от дъжд и сняг. Все пак успя да провере щеката под ръба на наставката. Усети масивен, компактен сняг, много по-твърд от снега в хижата. Това вероятно се дължеше на факта, че снегът навлиза в кухата тръба. С всеки сантиметър от щеката, прокаран нагоре, Хари се молеше да усети как съпротивлението спира, как е успял да си проправи път през този снежен ад. А после да издуха снега от тази сламка, да вдиша свеж, животворен въздух, да избути навън Кая и да ѝ удари инжекция срещу смъртта. Ала това не се случи. Краят на щеката стигна чак до решетката. Хари смучеше с всички сили и в устата му непрекъснато падаше сух, студен, компактен сняг. Краката му не издържаха и той се изхлузи надолу. Развика се, размаха ръце и крака, кожата от дланите му се смъкна, ала продължи да се свлича надолу. Приземи се на два крака.

— Как си? — попита Хари и пак се набра нагоре в комина.

— Добре — простена леко Кая. — А ти? Лоши новини ли носиш?

— Да — Хари пак се свлече до нея.

— Какви? И сега ли не си влюбен в мен?

— Напротив, сега съм влюбен — засмя се тихо той и я привлече към себе си.

Усети горещи сълзи по бузите ѝ.

— Ще се оженим ли? — прошепна тя.

— Разбира се — отвърна Хари; знаеше, че недостигът на кислород си казва думата.

— Докато смъртта ни раздели — засмя се тя.

Хари усети топлината на тялото ѝ и нещо твърдо. Кобурът със служебния ѝ пистолет. Пусна я и започна да търси опипом тялото на Колка. Беше вече вцепенено и студено като мрамор. Разрови снега около гърдите му.

— Какво правиш? — промърмори тя.

— Вземам пистолета на Юси.

За миг Кая спря да диша. Ръката ѝ пропълзя колебливо по гърба му като дребно животно, изгубило ориентация.

— Не — прошепна тя. — Не го прави... недей така... хайде да заспиваме... Евен.

Очакванията на Хари се оправдаха: Юси Колка си бе легнал с презрамъчния кобур. Разкопча копчето над револвера, хвана дръжката и го издърпа. Прокара пръст по дулото. Без мушка — „Weilert“. Изправи се рязко и му се зави свят. Трябва да внимава. После всичко пред очите му притъмня.

Белман се взираше в четириметровата дупка, докато звукът от витлата на спасителния хеликоптер се чуваше все по-силно подобно на уред за почистване на килими, включен на максимална мощност. Хората на Белман, вързани за коланите си, изгребваха и изнасяха снега с раници.

— Прозорецът! — извика един мъж от ямата.

— Счупи го! — нареди Милано.

Чу се дрънчене на стъкло.

— О, боже господи... — чу Белман и предусети какво означава това възкликание.

— Хвърлете ми щека...

Белман чакаше мълчаливо.

— Сняг. Шибан сняг, и то до тавана.

Разнесе се кучешки лай. Белман се опита да пресметне колко часа ще им отнеме да изпразнят хижата от целия сняг. Поправка: колко денонощия.

Хари се събуди от силна болка в челюстта. По челото и между очите му се стичаше нещо топло. Явно, падайки, си бе ударил главата и по-точно счупената челюст в камъка и това го бе върнало в съзнание. Странно — продължаваше да стиска пистолета в ръка. Опита се да си поеме въздух, но въздухът беше на привършване. Не знаеше ще му стигне ли за последен опит, но какво от това, ако не стигне? Не пречеше да опита. Мушна пистолета в джоба си и започна да се изкачва по вътрешността на комина. Стигна до желязната решетка, заби двата си крака в страни и напипа края на щеката, която все още си стоеше забита в снега. По-широката част на леко конусовидната щека се падаше откъм Хари. Той извади пистолета и напъха щеката в две трети от дължината на цевта. Получи се нещо като заглушител с дължина метър и половина, втъкнат в дулото на пистолета. Куршумът едва ли щеше да пробие близо двуметров слой сняг, но Хари се надяваше щеката да помръдне със сантиметри нагоре и да се промуши през снега.

Облегна се на оръжието, за да поеме отката. И натисна спусъка. Веднъж, втори, трети път. Оглушителния звук в херметически затвореното пространство едва не пробие тъпанчетата му. След четвъртия изстрел Хари спря, лапна отвора на щеката и засмука... въздух.

За миг се смая дотам, че едва не се свлече обратно по комина. Пак всмукна — съвсем внимателно, за да не разруши тунела, пробит от куршума в снега. По езика му се полепиха две-три снежинки. Въздух с вкус на уиски с лед.

ШЕЙСЕТА ГЛАВА

ГНОМИ И ТРОЛОВЕ

Рогер Йендем тичаше по улица „Карл Юхан“. Магазините започваха да отварят. На площад „Егер“ вдигна очи. Стрелките на червения часовник с надпис „Фрея“ — първата неонова реклама в Осло, популяризираща продуктите на едноименната шоколадова фирма, — показват десет без три. Ускори ход.

Спешно го викаха при Бент Нурбьо — легендарния главен редактор на „Либерал“, наскоро излязъл в пенсия; понастоящем член на борда и пазител на храма.

Рогер пое надясно по улица „Акер“, където някога, преди нашествието на дигиталната епоха, се намираха редакциите на най-високотиражните вестници. Сви вляво към съда, надясно по улица „Апотекер“ и, почти останал без дъх, прекрачи прага на „Стоп Пресен!“. Явно дизайнерите на заведението така и не бяха успели да решат в какъв стил да го направят: спортен пъб или традиционен английски. А навярно съвсем умишлено бяха съчетали двата стила, за да привличат всякакви журналисти. По стените висяха снимки от пресата, показващи какво е занимавало, разтърсвало, радвало и ужасявало нацията през последните двайсет години: главно спортни събития, шоу звезди и природни бедствия. Плюс неколцина политици, които впрочем спадаха към последните две категории.

Понеже заведението се намираше на хвърлей от двете вестникарски редакции, останали на улица „Акер“ — на „Ве Ге“ и на „Дагбладе“, — много хора възприемаха „Стоп Пресен!“ като столова, естествено прилежаща към редакционните офиси. В момента вътре имаше само двама души: барманът зад плота и мъж, седнал в дъното на помещението под рафт с класически творби, издадени от „Юлдендал“, и старо радио, поставено там несъмнено с цел да придава на мястото известно достолепие.

Мъжът под рафта, Бент Нурбьо, имаше високомерното изражение на Джо Гилгуд, панорамните очила на Джон Мейджър и тирантите на Лари Кинг. И четеше истински хартиен вестник. За Рогер

отдавна не бяха тайна слуховете, че Нурбьо следи само „Ню Йорк Таймс“, „Файненшъл Таймс“, „Гардиън“, „Чайна Дейли“, „Зюддойче Цайтунг“, „Ел Паис“ и „Монд“. Затова пък ги четеше всеки ден. От време на време прелистваше „Правда“ и словенския „Дневник“ и сериозно твърдеше, че „източноевропейските езици са много тежки за окото“.

Йендем спря пред масата и се изкашля. Бент Нурбьо дочете последните редове от статията за опитите на мексикански имигранти да възродят западнали квартали в Бронкс, хвърли поглед върху другите новини, за да се увери, че не е пропуснал нещо интересно, свали огромните си очила, извади кърпичка от джоба на туиденото си сако и вдигна очи към нервния, задъхан мъж, застанал до масата му.

— Рогер Йендем, предполагам.

— Да.

Нурбьо сгъна вестника. Приятели предупредиха Йендем да смята разговора за приключен, когато доайенът на журналистиката отново го разтвори. Нурбьо наклони глава и се зае с отговорната и нелесна задача да бърше стъклата на очилата си.

— От години работиш като криминален репортер и познаваш служителите на КРИПОС и Отдела за борба с насилието, нали?

— Ами... може да се каже.

— Какво знаеш за Микаел Белман?

Хари присви очи срещу слънчевата светлина, нахлуваща в помещението. Току-що се бе разбудил и през първите няколко секунди се опита да се отърси от сънищата и да си припомни реалността.

Спасителите чули изстрелите му и още с първата копка в снега открили щеката. Веднага се заели да ринат сняг, за да стигнат до комина. Бояли се единствено да не ги улучи куршум.

Главата го болеше като след едноседмичен сух режим. Спусна крака на пода и огледа стаята си във високопланинския хотел в Юстаусе.

Хеликоптерът отнесе Кая и Колка до Държавната болница в Осло. Хари отказа да се качи. Излъга, че през цялото време е поемал достатъчно въздух и се намира в перфектна физическа форма, и екипът се съгласи да го остави.

Мушна глава под кранчето в банята и пи направо от него. „Водата не може да навреди, а в повечето случаи дори е много полезна.“ Кой казваше това? Раquel, когато подканваше Олег да си изпие чашата с вода на вечеря. Включи мобилния си телефон. Вече имаше обхват. Бе получил съобщение на гласовата си поща. Хари го пусна. Оказа се съвсем кратко. Чу се кашлица или смях, после човекът затвори. Хари огледа номера — на мобилен телефон. Стори му се познат, но със сигурност не беше на лекар от болницата. Който го е търсил, ще се обади пак, ако е важно.

В ресторанта Микаел Белман, в самотното си величие, седеше пред чаша кафе и няколко сгънати ежедневника, явно прочетени. И без да поглежда водещите заглавия, Хари се досещаше, че медиите продължават да бълват нови и нови подробности по Случая, нови и нови упреци срещу безсилието на полицията. С други думи, натискът върху КРИПОС ставаше по-съкрушителен. Но едва ли бяха успели да поместят информация за смъртта на Юси Колка.

— Кая е добре — съобщи Белман.

— Мм. А другите къде са?

— Тръгнаха си със сутрешния влак.

— Но ти остана?

— Искях да те изчакам. Какво мислиш?

— За кое?

— За лавината. Природно бедствие?

— Нямам представа.

— Сериозно? Чу ли тътена, предшестващ срутването?

— Може пряспата на върха да се е свлякла по стръмното и да е завлякла снежната маса.

— Така ли ти прозвуча тътенът?

— Не знам как да го тълкувам, Белман. Просто чух звук, който очевидно е задействал лавината.

Главният инспектор в КРИПОС поклати глава.

— Дори опитни планинари вярват в способността на звуковите вълни да предизвикат свличане на снежна грамада. Експерт по лавини, с когото изкачвах Алпите, ме увери, че според местните, смъртоносните лавини по време на Втората световна война са били предизвикани от артилерийски изстрели. В действителност само

прекият сблъсък на взривно вещество със снега може да задейства лавина.

— Мм. И?

— Знаеш ли какво е това? — Белман му показва парченце лъскав метал.

— Не — Хари даде знак на сервитьора, който изнасяше чиниите, да му донесе чаша кафе.

— „Гноми, тролове, джуджета строят си в планината къща. Ако минираме района, ще бягат, няма да се връщат“ — затананика Белман.

— Пас.

— Разочароваш ме, Хари. Добре де, навярно се ползвам с привилегии, защото съм израснал в Манглерю през седемдесетте — тогава разрастващо се предградие. Навсякъде из района изравяха шашки динамит. Саундтракът, съпровождащ детските ми години, беше звукът на избухващ динамит. Изчаквах работниците да се разотидат и започвах да обикалям. Намирах парчета от червени кабели и хартия от обвивките на шашките. Кая ми е казвала, че децата в планината си имали специални хватки за ловене на динамит, защото шашките са често срещани от домашно произведения алкохол. Не може да не ти е минало през ум.

— Виждам, че в ръката си държиш парче от възпламенител. Кога и къде го намери?

— След като качиха Кая и Колка на хеликоптера, а теб — на служебна кола, заедно с няколко души огледахме района, откъдето е тръгнала лавината.

— Следи? — Хари пое чашата от сервитьора и му благодари.

— Не. Дори да е имало следи от ски, вевяицата вече ги е засипала. Но Кая чула моторна шейна.

— Съвсем слабо. След като шумът заглъхна, измина известно време, преди лавината да ни връхлети. Може да е паркирал шейната по-надалеч и да се е приближил пеш, за да не го усетим.

— И на мен ми хрумна същото обяснение.

— А сега какво? — Хари отпи от кафето.

— Ще търсим следи от моторна шейна.

— Местният ленсман...

— Никой не знае къде се е дянал. Намерих шейна, взех карта, въже за катерене, блокираща макара, ледокоп и метла. Наслади се

максимално на това уханно кафе, защото следобед прогнозират снеговалежи.

За да стигнат до върха, откъдето бе тръгнала лавината, трябваше — по препоръка на датския управител на хотела — да опишат широка дъга на запад от „Ховасхюта“, но да не се отдалечават прекалено на северозапад, за да не попаднат в местност, наречена Дяволската паст заради каменните блокове, остри като зъби, пръснати по цялата ѝ територия. На места дебнеха коварни пукнатини и пропасти, които можеха да костват живота на планинари без познания за особеностите на района.

Към дванайсет Хари и Белман, застанали нависоко, отправиха поглед към долината и зърнаха комина на хижата, изровен изпод снега.

От запад се появиха облаци. Хари присви очи на северозапад. Слънцето се скри и всички очертания се размиха.

— Трябва да е дошъл оттам. Иначе щяхме да го чуем.

— От Дяволската паст.

Два часа по-късно, след като прекосиха местността от юг на север, движейки се със скоростта на охлюв, те не откриха никакви следи от моторна шейна и спряха да си починат. Седнали един до друг върху седалката на шейната, пиха от термоса на Белман. Валеше слаб сняг.

— Веднъж се мотаех близо до строителна площадка в Манглерю и се натъкнах на пръчка динамит — каза Белман. — Бях на петнайсет. В Манглерю пред младежите като мен се откриваха три възможности: спорт, госпъл или дрога. Не ме интересуваше нито едната. А най-малко ме блазнеше перспективата да седя върху външния перваз на пощата в центъра и да чакам дилърите да ме зарибят първо с хашиш, после с лепило, накрая с хероин и да ме вкарат в гроба, както стана с четирима мои съученици.

Хари забеляза как в произношението на Белман се промъкнаха особености на манглерюския диалект.

— Ненавиждах всичко това. Затова предприех първата си стъпка към полицейското поприще още на петнайсет; когато намерих пръчката динамит, я занесох зад близката църква, където компания наркомани правеха „земни“ цигари.

— Земни цигари?

— В изкопана в земята дупка се пъха обърната с гърлото надолу бирена бутилка със запален хашиш. От бутилката излизат няколко пластмасови тръбички с дължина около метър и половина. Наркоманите сядат около дупката и смучат от тръбичките. Нямам представа с каква цел...

— За да охладят дима — засмя се Хари. — Така пестиш наркотика. Много изобретателни наркомани. Явно съм подценявал Манглерю.

— Издърпах една от тръбичките и сложих пръчката на нейно място.

— И взриви цялата инсталация?

Белман кимна, а Хари се разсмя.

— В продължение на половин минута се сипеше дъжд от пръст — усмихна се Белман.

Настъпи мълчание. Вятърът свирукаше дрезгаво и тихо.

— Исках да ти благодаря — продължи Белман. — Задето измъкна Кая навреме.

Хари сви рамене. Кая. Белман откъде знаеше, че Хари е научил за връзката им? А дали бе разбрал за Кая и Хари?

— И без това нямах какво друго да правя, затрупан под снега — отвърна Хари.

— Напротив. Видях трупа на Юси, преди да го отнесат.

Хари мълчеше и се взираше с присвити очи в снежните парцали, които вече падаха по-нагъсто.

— По врата и по дланите му забелязах следи от лек удар с остър предмет, най-вероятно щека. Намерил си първо него, нали?

— Не е изключено.

— Защото от раната на врата му бе потекла кръв. Бил е жив, когато си го улучил с щеката, Хари. Впрочем забил си я доста силно. Можел си да спасиш Юси, ако го беше изровил навреме, но си предпочел да помогнеш на Кая, нали?

— Колка май се окажа прав — Хари изля остатъка от кафето си върху снега. — Понякога се налага да избереш страна.

В три часа следобед откриха следи от моторна шейна на завет, на километър от лавината между два грамадни зъбчати каменни блока.

— Паркирал е тук — Хари посочи следите от гъсенична верига.
— Шейната е потънала в снега.

Прокара пръст по лявата бразда от коловоза, където се забелязваше тънка ивица, докато Белман замиташе настрани лекия сух сипест сняг върху следата.

— Да — съгласи се той. — А тук е обърнал и е продължил на северозапад.

— Наближаваме пропастите и снегът се усилва — Хари погледна нагоре и извади телефона си. — Ще се наложи да повикаме планински водач. Проклятие!

— Какво има?

— Обхватът ми се изгуби. Налага се да се върнем в хотела.

Хари погледна екрана на телефона си, където още стоеше съобщението от гласовата му поща или по-точно звука, оставен от анонимен глас. Последните три цифри му се струваха толкова познати. Откъде? Неочаквано му просветна. Детективската му памет проработи. Беше виждал този номер в папката с данните на „предишни заподозрени“: изписан върху визитка с текст „Тони К. Лайке, предприемач“. Хари бавно повдигна глава и погледна Белман.

— Лайке е жив.

— Какво?

— Или поне телефонът му. Опитал се е да се свърже с мен, докато сме били в „Ховасхюта“.

Белман гледаше Хари, без да мига. Върху дългите му мигли се наслоиха снежинки. Петната по лицето му сякаш пламнаха.

— Има добра видимост, а, Хари? — прошепна той. — И не вали сняг.

— Да, отлична видимост. Дори не прехвърчат снежинки — съгласи се Хари и се метна върху шейната в движение.

Придвижваха се поетапно и спираха на всеки сто метра, за да видят дали карат по следите на шейната. После продължаваха, пак спираха, помагаха си с метлата, за да не изпуснат следите, и пак потегляха. Ивицата в лявата бразда от коловоза им показваше, че не са сбъркали следата. На места — в малки падини или по ветровити била, следите личаха ясно и двамата мъже напредваха бързо, но се старяха

да не прекаляват със скоростта, защото Хари вече на два пъти съзря навреме опасността да пропаднат в пропаст и им се размина на косъм. Наближаваше четири. Белман включваше фаровете, когато виелицата му пречеше да вижда. Хари следеше картата. Не знаеше къде точно се намират. Установи само, че все повече се отдалечават от Юстаусе. Съвсем скоро щеше да се смрачи. Една трета от Хари започна да се тревожи как ще се върнат, ала другите две трети изобщо нехаеха и следователно — понеже представляваха мнозинство — Хари също нехаеше.

В четири и половина изгубиха следата.

Снеговалежът се усили и вече не виждаха почти нищо.

— Това е пълна лудост — извика Хари, за да заглуши ръмженето на двигателя. — Защо не изчакаме до утре?

Белман се обърна и се усмихна в отговор.

В пет отново намериха следата.

Спряха и слязоха от шейната.

— Води натам — Белман се канеше да се качи обратно. — Идвай!

— Чакай малко.

— Защо? Побързай, вече се стъмва!

— Като извика, чу ли ехо?

— Ами като се замисля, май да. — Белман спря. — Отвесна скала?

— На картата не е отбелязано наоколо да има отвесни скали — възрази Хари и се обърна в посоката на следите. — Скален процеп! — изрева той.

И ехото му отговори. Със светкавична бързина.

— Шейната, оставила тези следи, май е претърпяла сериозна злополука — отбеляза Хари.

— Какво знам за Белман — повтори Рогер Йендем, за да спечели време. — Носи му се име на много съвестен полицай и голям професионалист. — Какво целеше с този въпрос Нурбьо? — Способностите му нямат граници. Никога не греши. Бързо усвоява нови знания. Научи се например как да се държи с журналистите. С две думи: *whiz kid*^[1]. Ако си чувал този...

— Да, изразът ми е познат — увери го Бент Нурбьо с възкисела усмивка, докато палецът и показалецът на дясната му ръка търкаха усърдно стъклата на очилата с кърпичката. — По-скоро ме интересува какви слухове се носят около него.

— Слухове ли? — Йендем дори не забеляза, че отново се върна към неприятния си навик да стои с отворена уста, след като е задал въпрос.

— Надявам се това понятие да присъства в речника ги, Йендем, защото благодарение на него ти и списанието, за което работиш, си вадите хляба. Е?

— Какво точно имаш предвид под „слухове“?

— Спекулации — с нескрита досада започна да изброява Нурбьо, — измислици, откровени клевети. Лично аз не съм особено вещ в тази област, Йендем. Затова ще те помоля да обърнеш чувала с ключките и да позлорадстваш.

— З... значи, негативни слухове?

От гърдите на Нурбьо се откърти тежка въздишка:

— Скъпи Йендем, кога си чувал слухове за нечие въздържание, щедрост, съпружеска вярност и адекватен лидерски стил? Дали липсата на такива слухове не се дължи на изконното предназначение на слуха, а именно — да ни радва, защото на фона на чуждите издънки изпъкваме и по-добра светлина?

Нурбьо приключи с едното стъкло и се прехвърли на другото.

— Сещам се за един много слабо подплатен слух — каза Йендем и побърза да добави: — И определено знам за доста други хора със същата слава, които обаче категорични не са такива.

— Като бивш редактор бих те посъветвал да зачеркнеш или „определено“, или „категорично“. Получава се смислово повторение. И така, категорично не са какви?

— Ами... ревниви.

— Че кой не е ревнив?

— Говорим за патологична ревност.

— Да не бие жена си?

— Не, никога не й е посягал. Нея не е имал повод да удря. Но виж, мъже, които я заглеждат...

[1] Whiz kid (англ.) — вундеркинд. — Б.пр. ↑

ШЕЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА ВИСОЧИНА НА ПАДАНЕ

Легнали на ръба на снежната козирка, където следите от шейната се изгубваха, Хари и Белман се взираха надолу. Черните отвесни скали се спускаха стремглаво в бездната и чезнеха в снежната вихрушка, която ставаше все по-неудържима.

— Виждаш ли нещо? — попита Белман.

— Сняг — отвърна Хари и му подаде бинокъла.

— Шейната е долу — Белман се изправи. — Ще се спуснем.

— Ние?

— Ти.

— Аз ли? Нали уж ти се занимаваш с алпинизъм, Белман?

— Така е — съгласи се Микаел, който вече бе започнал да закопчава ремъците на седалката за катерене. — Затова най-логичното решение е аз да ти бъда осигуровка. Въжето с дълго седемдесет метра. Ще те спусна на максимална височина. Става ли?

Шест минути по-късно Хари стоеше на ръба на пропастта с гръб към нея, с бинокъла на врата и димяща цигара в ъгълчето на устата.

— Притеснен ли си? — усмихна се Белман.

— Притеснен? Умирам от страх.

Белман се увери, че въжето минава през блокиращата макара, около тънкия ствол на близкото дърво зад тях и е вързано за седалката на Хари.

Хари затвори очи, пое си въздух, съсредоточи се и се насили да се отпусне назад, да пребори еволюционно обусловения протест, базиран върху милиони години човешки опит, според който биологичният вид не може да оцелее, ако представителите му пропаднат в бездна.

Мозъкът удържа победа над тялото с минимален превес.

В началото Хари съумяваше да се подпира с крака о скалата, но постепенно наклонът стана почти отвесен и Хари увисна във въздуха. Белман спускаше въжето на тласъци, но еластичната материя, от която бе направено, смекчаваше удара в кръста и бедрата му. Постепенно

въжето започна да се спуска по-плавно и след известно време Хари изгуби върха от поглед и остана сам, олюляващ се между тъмните скални стени. Наведе се настрани и, погледна надолу. И там, двайсет метра под него, се виждаха смътните очертания на остри камъни, прорязващи снежната покривка: стръмен сипей. А напред черно-белия пейзаж: нещо жълто.

— Виждам шейната! — извика Хари и ехото се разнесе между скалите.

Беше се преобърнала с плазовете нагоре. Ако приемеше, че вятърът не размества въжето и то образува перпендикуляр с дъното на пропастта, моторната шейна се бе отклонила на около три метра от този въображаем отвес, а бе паднала от височина седемдесет метра. Следователно шейната се е движила с много ниска скорост, преди да политне в бездната.

Въжето се опъна рязко.

— Спусни ме още по-надолу! — извика Хари.

— Въжето свърши — долетя отгоре звучен глас като на свещеник от амвона.

Хари се вторачи в преобърнатата шейна. Изпод лявата ѝ част се подаваше нещо... Гола ръка. Черна и подпухнала като забравена върху грила наденица. Бяла ръка върху черен камък. Хари напрегна зрението си. Длан. На дясна ръка. Изкривени, възлести пръсти. Умът му работеше трескаво. Какво каза Тони Лайке за болестта си? Не е заразна, предава се по наследство. Ревматоиден артрит.

Хари си погледна часовника. Рефлексът на детектива.

Мъртвецът е намерен в седемнайсет и петдесет и четири. Мракът вече се спускаше над сипея.

— Тегли! — извика Хари.

Не се случи нищо.

— Белман?

Никакъв отговор.

Вятърът завъртя Хари около въжето. Черни камъни. Двайсет метра. И изведнъж, без всякакво предупреждение, сърцето му се разблъска лудешки и той се вкопчи във въжето с две ръце, сякаш да се увери, че не е прерязано. Кая. Белман сигурно е разбрал.

Хари си пое дълбоко въздух три пъти и се провикна:

— Стъмва се, вятърът се усили и топките ми замръзват, Белман. Време е да се прибираме на топло.

Никой не му отговори. Хари затвори очи. Страх ли почувства? Нима се боеше, че неговият колега с наглед трезв разсъдък ще го убие под въздействието на внезапно хрумване и поради създалата се удобна възможност? И още как! Защото съзря умисъл в действията на Белман. Неслучайно главният инспектор на КРИПОС изчака Хари и настоя двамата да тръгнат по дирите на шейната. Дали наистина...? Хари си пое дъх. Белман с лекота би инсценирал инцидент. Ще се спусне в пропастта, ще развърже въжето и седалката и ще каже, че Хари е паднал вътре, защото вихрушката им е попречила да виждат къде стъпват.

Гърлото му пресъхна. Не, не може да бъде. Нима само преди дванайсет часа се измъкна от лавина, за да се разбие върху сипей? Да загине от ръката на полицай? Не, не може да бъде, не е...

Хари престана да усеща силното сцепление със седалката. Политна надолу. Въжето се спускаше без никакво съпротивление.

— Злите езици твърдят, че Белман е пребил свой колега — каза Рогер Йендем. — Само защото онзи си позволил да покани жена му няколко пъти на танц по време на коледното тържество на полицията. Пострадалият искал да подаде жалба срещу Белман за счупена челюст и черепна фрактура, но не разполагал с доказателства, защото нападателят му носел балаклава. Но всички се досещали кой е бил. Неприятностите го затрупвали все повече и той си намерил работа в Европол, за да се махне.

— Ти вярваш ли на тази слухове, Йендем?

Рогер сви рамене:

— По всичко личи, че Белман проявява... търпимост към прояви на насилие. Във връзка с лавината, затрупала „Ховасхюта“, проверихме миналото на Юси Колка. По време на разпит е пребил изнасилвач. А Трюлс Бернтсен, дясната ръка на Белман, също не е света вода ненапита.

— Добре. Искам ти да отразяваш дуела между КРИПОС и Отдела за борба с насилието, възникнал заради спора кой да оглавява всички разследвания на убийства. Като начало пусни някой и друг

провокативен намек за психопатския стил на ръководство на Белман. Това е. Да видим как ще реагира министърът на правосъдието.

Без да завърши разговора с дума или жест, Бент Нурбьо сложи лъснатите си прозорци към света, разгъна вестника и започна да чете.

Хари нямаше време да мисли. Не видя как животът му се изнизва на лента пред очите му, нито лицата на любимите си хора, на които е искал да каже колко много ги обича. Пред очите му не се появи прословутата притегателна светлина. Навярно защото няма време за това, докато падаш надолу. След пет метра въжето се опъна — Хари почувства дърпане в слабините и кръста, но еластичната материя го омекоти.

После усети как Белман започна да го изтегля нагоре. Вятърът навяваше сняг в лицето му.

— Какво стана, по дяволите? — попита Хари, когато петнайсет минути по-късно застана на ръба на пропастта, олюлявайки се под напора на бурята, и освободи въжето от седалката.

— Ти да не се изплаши? — усмихна се Белман.

Вместо да остави въжето, Хари го намота около дясната си ръка, но не прекалено стегнато, за да има свободата да стисне пръсти в юмрук. Светкавично кроше в долната челюст. Благодарение на въжето ще може да използва ръката си на следващия ден, а не като предния път, когато удари Бьорн Холм с гола ръка и два дни не можеше да си служи с нея.

Хари пристъпи към Белман и видя изненадата в очите на главния инспектор, когато съзря въжето около ръката му. Белман отстъпи, залитна и падна назад в снега.

— Недей, Хари! Аз... наложи се да направя възел в края на въжето, за да не се изплъзне през макарата...

Хари пристъпи към него. Белман, свил се в снега, вдигна отбранително ръка пред лицето си:

— Хари! Изви се... вятър и се подхлъзнах...

Спря и изгледа учудено треперещия Белман. Мина покрай него и нагази в снега.

Режещият вятър се просмукваше през връхните дрехи, през бельото, през кожата, месото, мускулите и се вгризваше в костите с

ледените си зъби. Взе щека, закрепена за шейната, и се огледа за парче плат, което да върже на върха ѝ. Не откри нищо подходящо, а студът не предразполагаше да жертва част от своя дреха. Затова просто заби щеката, за да отбележи мястото. Един Господ знае колко време ще им отнеме пак да го намерят. Качи се на шейната и натисна копчето на електрическия стартер. Напипа ключа за светлините и ги пусна. Още щом видя как снегът навява хоризонтално в конусовидните лъчи на фаровете и образува непроницаема бяла стена, Хари осъзна, че никога няма да се измъкнат от планинския лабиринт.

ШЕЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА ТРАНЗИТ

Като най-млад в Отдела по експертно-криминална даденост, на Ким Ерик Локер най-често му възлагаха задачи, които имат малко допирни точки с криминалистиката. Например да отиде в Драмен. Бьорн Холм спомена, че господин Брюн е доста напорист хомосексуалист, но задълженията на Ким Ерик се изчерпват с доставката на дрехите.

Женският глас от джипиеса съобщи:

— *You have arrived at your destination.*^[1]

Локер се намираше пред стара жилищна сграда. Паркира, влезе през отключената входна врата и се качи на третия етаж. „ГАЙР БРЮН/АДЕЛЕ ВЕТЛЕСЕН“ — пишеше на листче, залепено с тиксо.

Ким Ерик позвъни два пъти. Най-сетне отвътре се чува стъпки. Вратата се отвори. Показа се мъж с кърпа, увити около кръста му. Изглеждаше блед, а по темето му лъщяха капки пот.

— Гайр Брюн? Д... дано не ви притеснявам — Ким Ерик Локер протегна ръка с найлонов плик.

— Няма проблем, правя секс — обясни мъжът с превзет глас, който Бьорн Холм така добре бе изимитирал. — Какво е това?

— Дрехите, които взехме от вас. За жалост се налага да задържим още малко панталона.

— Така ли?

Ким Ерик чу как във вътрешността на апартамента се отвори някаква врата.

— Каква става, скъпи? — попита женствен глас.

— Един човек дойде да ми върне нещо.

Зад Гайр Брюн се появи младо момиче. Дори не си бе направила труда да се загърне в хавлия. За Ким Ерик не остана никакво съмнение, че малкото същество сто процента е от женски пол.

— Здравейте! — изчурулика тя над рамото на Брюн. — Ако няма друго, моля да ми го върнете.

Тя вдигна изящното си малко стъпало и ритна вратата. След като се затръшна, стъклената врата дълго продължи да се тресе и да дрънчи.

Хари спря шейната и се вторачи във веявицата.

Мярна му се нещо.

Белман се държеше за кръста му; бе притиснал глава о гърба му, за да се предпази от бурния вятър.

Хари чакаше. Продължаваше да се взира.

Ето я.

Хижа. От дърво. С прилежащ хамбар.

После хижата изчезна, снегът я изличи, все едно никога не е била там. Но Хари вече знаеше посоката.

Защо просто не даде газ и не се махнат оттам? Защо не бързаше да се спаси? Защо се колебаеше? Сам не можеше да си отговори. За няколко секунди, през които зърна хижата, Хари усети нещо. Притъмнелите прозорци ѝ придаваха вид едновременно на изоставена и на обитавана от хора. Злокобният ѝ силует го подтикна да подаде съвсем предпазливо газ, за да не заглуши вятъра.

[1] You have arrived at your destination, (англ.) — Пристигнахте на дестинацията си. — Б.пр. ↑

ШЕЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА ХАМБАРЪТ

Хари хвърли още една цепеница в железната печка.

Седнал до масата, Белман тракаше със зъби. Пигментните петна по лицето му придобиха синкав оттенък. Първо опитаха да блъскат по вратата и да надвикат свистящия вятър, но после строшиха прозореца към спалнята. Леглото вътре не беше оправено и се носеше миризми на сън. Сякаш някой току-що бе излязъл оттук. Едва се сдържа да не провери дали леглото не е топло. Бяха премръзнали и не можеха да преценят кое е студено и кое — топло, но въпреки това Хари разрови черната пепел в печката, за да разбере дали има жар. Нямаше.

Белман се премести по-близо.

— Долу видя ли друго освен шейната?

Откакто хукна след Хари с викове да не го изоставя и снега и се метна в движение на седалката зад него, Белман не бе отронил дума.

— Ръка — отвърна Хари.

— Чия?

— Откъде да знам?

Хари стана и отиде в банята да огледа тоалетните принадлежности. А те не бяха много: сапун и бръснарско ножче. Липсваше четка за зъби. Един-единствен човек, мъж. Или не си мие зъбите, или е заминал нанякъде. Подът беше влажен, дори по первазите имаше следи от вода, сякаш някой съвсем скоро го е мил. Нещо привлече вниманието му. Приклегна. Скрито наполовина от перваза, се мъдреше кафяво-черно камъче. Взе го и го огледа. Не приличаше на лава. Прибра го в джоба си.

В кухненските чекмеджета откри кафе и хляб. Опипа хляба: сравнително пресен. В хладилника намери буркан със сладко, масло и две бири. От глад му се струваше, че долавя миризмата на печено месо. Прерови всички долапи. Нищо. Нима обитателят на тази къща се храни само с хляб и сладко? Върху купчина чинии — същите като в „Ховасхюта“ — намери пакет бисквити. И обзавеждането беше същото. Дали и тази хижа е туристическа? Хари се сепна. Не, не си

въобразяваше. Наистина *долавяше* миризма на печено — не, на изгоряло месо.

Върна се в трапезарията.

— Усещаш ли? — попита.

— Какво?

— Миризмата.

Хари приклепна до печката. До вратичката ѝ, върху релефно изображение на елен, изработено от чугун, се бяха полепили три овъглени парчета.

— Намери ли храна? — поинтересува се Белман.

— Зависи кое смяташ за храна — замислено промърмори Хари.

— Видях хамбар в другия край на двора. Може...

— Вместо да разсъждаваш, отиди и провери.

Белман кимна, стана и излезе.

Хари се приближи до писалището да потърси удобен предмет, с който да изстърже залепналите парчета. Дръпна най-горното чекмедже. Оказа се празно. Както и всички останали. Само в най-долното откри лист хартия. Не, не лист, а снимка, обърната с лицето надолу. Хари се изненада: какво по-странно от семейна снимка в туристическа хижа! Фотографията беше направена през лятото, пред малка къща с двор. Мъж и жена, седнали на стълбите, заедно с момченце. Жената в синя рокля, със забрадка, без грим и с изморена усмивка. Мъжът със строго стиснати устни и непроницаемо изражение — типичен стеснителен норвежец, създаващ впечатлението, че крие нещо. Вниманието на Хари обаче привлече детето. Приличаше на майка си, имаше нейната широка, открита усмивка, мек поглед и нежни черти. Ала приличаше и на друг по едрите бели зъби...

Хари се приближи до печката. Изведнъж пак го втресе. Острата миризма на опърлено месо. Затвори очи и се помъчи да диша дълбоко и равномерно през носа, но въпреки това му прилоша.

Белман се появи в стаята с широка усмивка:

— Дано обичаш еленско месо.

Хари се сепна. Кое го бе събудило? Звук или липсата на звук? Защото в стаята цареше пълна тишина. Вятърът навън бе замлъкнал. Отметна вълненото одеяло и стана от дивана. Приближи се до

прозореца и надникна навън. Някой бе преобразил пейзажа с магическа пръчка. Вълшебната лунна светлина придаваше на суровата, допреди шест часа безжалостна природа, майчинска нежност и красота. Забеляза следи по снега. Сега си спомни: наистина чу нещо. Би могло да е птица или животно. Ослуша се. Иззад вратата на спалнята се чуваше хъркане. Значи, Белман не беше ставал скоро. Погледът му проследи дирите. Водеха от къщата към хамбара. Или обратно: от хамбара към къщата? А навярно следи имаше и в двете посоки. Хари се запита възможно ли е снегът да не е засипал следите от Белман отпреди шест часа. Всъщност кога спря да вали?

Обу си ботушите, излезе и огледа снега пред външната тоалетна. Натам не водеха следи. Обърна гръб към хамбара и се облекчи срещу стената на хижата. Защо мъжете винаги пикаят срещу нещо? Остатъци от животинския инстинкт да маркираш територия? Или... Всъщност — даде си постепенно сметка Хари, — действието му бе продиктувано не толкова от потребността да се облекчи до нещо, а да обърне гръб на хамбара, защото имаше чувството, че някой го наблюдава оттам. Закопча си ципа и се обърна към бараката с островрѣх покрив. Тръгна към нея. Подминавайки заснежената шейна, взе лопатата. Възнамеряваше да влезе направо, но вместо това спря пред каменните стълби към ниската врата. Ослуша се. Не чу нищо. Какви, по дяволите, ги вършеше? Та там нямаше никого. Качи се по стълбите и мозъчният му център изпрати сигнал към ръката му да хване дръжката на вратата, ала ръката отказа да се подчини. Какво се случваше с него? Сърцето му заблъска до болка в гърдите и ей сега щеше да изскочи. Обля го пот. Тялото му отказваше да слуша. Чувстваше се точно както описваха това състояние по книгите: паническа атака. На помощ му се притече гневът. Ритна вратата с всичка сила и хлътна в мрака. Лъхна го остра миризма на мас, опушено месо и засъхнала кръв. Оскъдната лунна светлина, процеждаща се през отвора, проблесна в чифт очи. Хари замахна с лопатата и улучи нещо. Чу се звук от удар по мъртва плът. Вратата зад гърба му се отвори по-широко и светлината нахлу в хамбара. Хари се вгледа в увисналия пред него мъртъв елен. Помещението се оказа пълно с убити животни.

Той пушна лопатата и се свлече на колене. И изведнѣж всичко го връхлетя едновременно: пропуканата стена, снегът, който го ядеше жив, паниката, че ще се задуши, ужасът, докато падаше към черните

камъни. Чувстваше се толкова самотен. Защото те си отиваха. Баща му минаваше транзит, включен към апарат за командно дишане; Раquel и Олег — два силуета в контражур на летището — също минаваха транзит. Хари искаше да се върне в прокапалата стая, между солидните влажни стени. Да усети миризмата на пот, пропита в дюшека, и да вдиша сладкия дим, който го праща към тях. Транзит. Хари наведе глава. Горещи сълзи руннаха по лицето му.

Разпечатах снимка на Юси Колка от електронното издание на „Дагбладе“ и я закачих на стената до другите.

По новините не споменаха нито дума за Хари Хуле и полицаите в хижата. Нито за Иска Пелър. Дали са блъфирали? Опитват се. А сега загина полицай. Ще подновят опитите с удвоени сили. Трябва да го направят. Чуваш ли, Хуле? Не? Трябва да го направиш. Толкова близо съм, че мога да го прошепна в ухото ти.

СЕДМА ЧАСТ

ШЕЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА СЪСТОЯНИЕ

Според доктор Абел в състоянието на Улав Хуле не се наблюдавала промяна.

Седнал до леглото на баща си, Хари виждаше нагледно липсата на промяна в кривата, изписваща се върху екрана на ЕКГ апарата, от който се разнасяше и отмерено писукане. Сигюр Алтман влезе, поздрави Хари и записа показателите в медицински картон.

— Всъщност дойдох да видя моя позната на име Кая Сулнес — призна Хари и стана. — Но нямам представа в кое отделение е приета. Дали можеш...

— Колежката ти, докарана снощи с хеликоптер от спасителната служба ли? Заради дългия престой под снега ще остане в интензивното отделение, докато излязат резултатите от изследванията ѝ. Като казаха, че карат жена от „Ховасхюта“, я взех за свидетелката от Сидни, за която съобщиха по радиото.

— Не вярвай на всяко съобщение по радиото, Алтман. Докато Кая лежеше погребана под снега, австралийката си стоеше в „Бристъл“ на топло, а за безопасността ѝ се грижи охрана и ѝ е осигурен пълен румсървис.

— Чакай малко — Алтман присви очи. — И ти ли си бил под лавината?

— И кое те наведе на тази мисъл?

— Току-що направи крачка встрани. Вие ли ти се свят?

Хари сви рамене.

— Чувстваш ли съзнанието си замъглено?

— Непрекъснато.

— Поел си твърде много въглероден диоксид — усмихна се Алтман. — Организмът има способността да се изчиства бързо от него, когато получи достатъчно кислород, но трябва да ти вземем проба и да установим налягането на въглеродния диоксид в кръвта ти.

— Не, благодаря — отклони предложението Хари. — Как е баща ми?

— Какво казва лекарят?

— Няма промяна. Но аз питам теб.

— Не съм лекар, Хари.

— Точно затова не си длъжен да ми отговаряш като лекар. Дай ми прогноза.

— Не мога...

— Ще си остане между нас.

Сигюр Алтман погледна Хари. Понечи да каже нещо, но се отказа и прехапа долната си устна.

— Дни — прошепна все пак.

— Не седмици?

Алтман мълчеше.

— Благодаря ти, Сигюр — кимна Хари и тръгна към вратата.

Бледото лице на Кая лежеше красиво върху калъфката на болничната възглавница. „Като цвете в хербарий“ — помисли си Хари. В шепата си усещаше нейната студена малка ръка. Погледът му падна върху вестник „Афтенпостен“, оставен на нощното шкафче. Водещото заглавие бе посветено на трагичната злополука в „Ховасхюта“, а в самата статия цитираха Микаел Белман, който описваше като „огромна загуба“ смъртта на полицай Колка, отседнал в хижата, за да охранява Иска Пелър, но съобщаваше, че за щастие свидетелката оцеляла и се намирала в безопасност.

— Значи, лавината е била предизвикана от динамит? — попита Кая.

— Без съмнение.

— С Микаел работихте ли нормално заедно?

— Да.

Хари се извърна, за да не я опръска с кашлицата си.

— Чух, че сте намерили моторна шейна, паднала в пропаст. А вероятно и труп, затиснат под нея.

— Да. Белман остана в Юстаусе, за да се върне на мястото с помощта на ленсманската служба.

— С Кронгли?

— Не, никой не знае къде се е дянал. Заместникът му обаче ми се стори надежден мъж. Казва се Рой Стиле. Няма да им е лесно. С Белман изгубихме ориентация и той едва ли ще може да опише

мястото, а и снегът вероятно вече е затрупал следите ни и е образувал нови наваявания... — Хари поклати глава.

— Някаква идея чий е трупът?

— Ще съм много изненадан, ако не се окаже Тони Лайке.

— Нима? — Кая обърна глава към него.

— Още не съм казал на никого, но видях пръстите на мъртвеца под шейната.

— И?

— Изкривени са. Тони Лайке страдаше от ревматоиден артрит.

— Според теб той ли е предизвикал лавината? А после се е хвърлил в пропастта?

— Не мисля — поклати глава Хари. — По време на разговора ни Тони спомена, че познава района като петте си пръста и го нарече „моя район“. Времето е било ясно, в шейната се е движила с ниска скорост, защото се е отклонила на три метра от отвесната линия на падане. Ръката му беше обгоряла, но не от динамит, а по шейната не забелязах следи от огън.

— Какво...

— Според мен някой е изтезавал Тони Лайке, убил го е и го е бутнал с шейната, за да не го намерим.

Лицето на Кая се сгърчи болезнено.

Хари разтърка малкия си пръст. Сетивността му не се бе възвърнала и той подозираше, че е получил измръзване.

— Как ти се струва този Кронгли?

— Кронгли? — Кая предъвка името му, сякаш да прецени вкуса му. — Ако наистина се е опитал да изнасили Шарлоте Лол, изобщо няма място в системата на полицията.

— Биел е жена си.

— Никак не съм изненадана.

— Така ли?

— Да.

— Има ли нещо, което не ми казваш? — изгледа я изпитателно той.

Кая сви рамене.

— От колегиалност не исках да го злепоставям, а отдадох поведението му на алкохола. Всъщност, виждала съм тъмната му

страна. Една вечер дойде у нас и настоя доста грубо да се забавляваме.

— Но?

— Микаел беше при мен.

Хари усети как стомахът му се сви.

Кая се надигна в леглото.

— Да не би сериозно да подозираш, че Кронгли е...

— Не знам. Но който е предизвикал лавината, трябва да е познавал добре района. Кронгли е имал вземане-даване с две от отседналите в „Ховасхюта“. Освен това, преди да умре, Елиас Скуг е споделил със своя позната, че е станал свидетел на предполагаемо изнасилване в нощта, прекарана в хижата. Аслак Кронгли има вид на потенциален агресор. И после лавината... Ако искаш да убиеш жена, отседнала в планинска хижа заедно с един-единствен, невъоръжен полицай, какво ще направиш? Не е никак сигурно, че предизвиквайки лавина, ще успееш да я ликвидираш. Тогава защо просто не е взел предпочитаното от него оръжие и не е отишъл право в хижата? Защото е знаел, че Иска Пелър и полицаят не са сами. Знаел е, че го чакаме. Затова се е промъкнал до хижата и е действал по единствения начин, гарантиращ му безпрепятствено измъкване. Говорим за вътрешен човек. За човек, запознат с версиите ни за случилото се в хижата и направил връзката между фактите, когато е чул да споменаваме за свидетелка по време на пресконференция. Ленсманската служба в Юстаусе...

— В Яйло — поправи го Кая.

— По правилник Кронгли трябва да е получил запитване от КРИПОС с молба възможно най-бързо да издаде разрешение полицейски хеликоптер да кацне на територията на Юстаусе — местност със статут на национален парк — и се е досетил за причината.

— Значи се е досетил и за друго: не бихме рискували живота на важен свидетел и Иска Пелър изобщо не е в хижата. В такъв случай не разбирам защо изобщо се е намесил.

— Добре казано, Кая — похвали я Хари. — Съгласен съм с теб. И според мен Кронгли нито за секунда не си е мислил, че Иска Пелър се намира в хижата. Лавината е продължение на онова, с което той се занимава от известно време.

— А именно?

— Баламосва ни.

— Как така ни баламосва?

— В „Ховасхюта“ получих обаждане от Тони Лайке. Той запамети номера ми в телефона си, но съм сигурен, че не ми е звънил той. Човекът от другата страна на жицата не е успял да затвори навреме, гласовата поща се е включила и се чува някакъв звук, преди да прекрати разговора. Някакво хриптене, което ми заприлича на смях.

— Смях ли?

— Смяхът на човек, който се забавлява, защото току-що е разбрал от записаното от мен съобщение, че се намирам извън обхват за няколко дни. Ако е бил Аслак Кронгли, автоматично е получил потвърждение на опасенията си. Вече не се е съмнявал, че се намирам в „Ховасхюта“ и чакам убиеца.

Хари млъкна и се загледа замислено във въздуха.

— И? — подкани го след малко Кая.

— Просто исках да чуя как ще прозвучи теорията ми, ако я изкажа на глас.

— И?

— Налудничаво — Хари стана. — Но за всеки случай ще проверя дали Кронгли има алиби за дните на убийствата. Чао.

— Трюлс Бернтсен?

— Да.

— Обажда се Рогер Йендем от „Афтенпостен“. Ще ми отделите ли няколко минути?

— Зависи. Ако пак ще разпитвате за Юси, по-добре се обадете на...

— Няма да ви питам за Юси. Приемете впрочем искрените ми съболезнования.

— Добре.

Опънал крака върху бюрото в офиса си в сградата ни Централната поща, Рогер гледаше към ниските сгради ни Централната гара в Осло и към новата опера, която се очакваше да бъде готова съвсем скоро. След разговора с Бент Нурбьо в „Стоп Пресен!“ Рогер прекара целия ден — а и няколко часа от нощта — в опити да разучи

що за птица е Микаел Белман. Освен слуха за пребития полицай от участъка в „Стовнер“, първоначално Рогер не се натъкна на други смущаващи провинения на главния инспектор. Ала като всеки криминален журналист той си бе създал мрежа от надеждни информатори, които му докладваха редовно и бяха готови да продадат майка си и баща си срещу сума, достатъчна за бутилка алкохол или еднократна доза наркотик. Трима от тези източници живееха в Манглерю. След няколко телефонни разговора стана ясно, че и тримата са израснали там. Навярно имаше нещо вярно в мита, че никой не напуска Манглерю. Както и в схващането, че никой не се пренася там.

Явно там почти всички се познаваха, защото и тримата информатори си спомниха кой е Микаел Белман. От една страна, заради славата му на гадняр в полицейския участък, а от друга — защото откраднал приятелката на някой си Юле, докато Юле излежавал едногодишна присъда за наркотици. Първоначално го осъдили условно, но след като някой го изпържил, че краде бензин от Мортенсрюд, изменили присъдата му в ефективна. Момичето, заради което станала цялата работа, Ула Сварт, била голяма красавица и година по-голяма от Белман. Юле си излежал присъдата с твърдото намерение, щом излезе, да си отмъсти на Белман, но в гаража, където държал мотора си, го посрещнали двама здравеняци с балаклави и го пребили с железни прътове. Обещали да последва втори тур, ако докосне Белман или Ула. Според слуховете единият от биячите, по прякор Бийвъс, бил дясната ръка на Белман. И точно с този единствен коз в ръка Рогер Йендем тръгна на разговор с Трюлс Бернтсен-Бийвъс. Какво пък — достатъчна причина да се държи, сякаш са му се паднали четири аса:

— Искам само да попитам дали е вярно, че по искане на Микаел Белман навремето сте пребили Станислав Хесе, който за кратко е работил в участъка в квартал „Стовнер“?

В другия край на жицата настъпи мълчание.

— Е? — прокашля се Рогер.

— Пълни лъжи.

— Коя част?

— Че Микаел е искал от мен подобно нещо. Всички виждаха, че шибаният поляк е хвърлил око на мацката му. Всеки би пребил подобно копеле.

Рогер Йендем повярва на първото — Микаел Белман не е накарал Бийвъс да пребие Хесе. Но не и на второто „всеки“. Журналистът разговаря с доста от бившите колеги на Белман в „Стовнер“ и никой не спомена нищо лошо за него, ала в думите им прозираше известна неприязън към настоящия главен инспектор в КРИПОС. Определено не възприемаха Белман като човек, за когото биха се хвърлили в огъня. Изключение правеше само един.

— Благодаря ви, нямам повече въпроси — приключи разговора Рогер Йендем и прибра телефона в джоба на якето си.

В същия миг Хари извади своя телефон от джоба на якето си и го долепи до ухото си:

— Да?

— Обажда се Бьорн Холм.

— Видях.

— Сериозно? Не съм очаквал от теб да запаметяваш номера в телефона си.

— Чувствай се поласкан, Бьорн. Ти си един от четиримата абонати в списъка ми с контакти.

— Каква е тази дандания? Къде се намираш?

— Викат, защото са заложили пари и се надяват да спечелят. На конно надбягване съм.

— Какво?

— На надбягване в „Бомбай Гардън“.

— Там не е ли... Как те пуснаха вътре?

— Имам членска карта. Защо ми звъниш?

— Да му се не види, наистина ли залагаш на коне, Хари? Нищо ли не научи в Хонконг?

— Спокойно, дойдох, за да изключа Аслак Кронгли от списъка със заподозрените. Според ленсманската служба, по времето, когато са били убити Шарлоте и Боргни, Кронгли бил командирован в Осло. Впрочем, нищо необичайно, като се има предвид колко често ходи в столицата. Току-що разбрах причината.

— „Бомбай Гардън“?

— Именно. Аслак Кронгли има много сериозен проблем с хазарта. Прегледах наличните распечатки от кредитните му карти. Ползвал ги е многократно и часовете, запаметени от устройствата, му осигуряват алиби. Уви.

— Да не би компютърът със счетоводните данни да се намира в помещението, където се провежда конното надбягване?

— Какво? Започва финалната обиколка и не те чувам. Говори по-силно!

— Уф... забрави. Обаждам се да ти кажа, че открихме семенна течност по скиорските панталони, които Аделе Ветлесен е взела от съквартиранта си, преди да замине за „Ховасхюта“.

— Какво? Ти да не се шегуваш? Това означава, че...

— Че съвсем скоро ще разполагаме с ДНК на седмия човек в хижата — ако семенната течност е негова. Единственият начин да разберем дали е така е да изключим другите мъже, прекарвали онази нощ в „Ховасхюта“.

— За целта ни трябва техен биологичен материал.

— Да — съгласи се Бьорн Холм. — Вече имаме ДНК проба от Елиас Скуг. С Тони Лайке обаче положението е по-сериозно. В дома му ще открием много източници на ДНК, но ни трябва съдебна заповед. А след последните събития няма да е никак лесно да издействаме такава заповед.

— Остави на мен. Ще ни трябва и ДНК профилът на Аслак Кронгли. Може да не е убил Шарлоте и Боргни, но не е изключено да е изнасилвил Аделе.

— Ясно. И как да се сдобием с негов генетичен отпечатък?

— Предвид работата му, непременно е присъствал на местопрестъпление, където е било извършено убийство — напомни Хари и това обяснение се оказа достатъчно.

Бьорн Холм веднага го разбра. За да се избегнат грешки и обърквания, криминалните експерти винаги вземат ДНК проба и пръстови отпечатъци от полицаите, присъствали на местопрестъплението.

— Ще проверя базата данни.

— Добра работа си свършил, Бьорн.

— Чакай. Има още. Нали ни помоли да назначим повторна експертиза на медицинската униформа. Направихме го и открихме следи от ФСС. В „Нюдален“ има изоставена фабрика за производство на ФСС. Ако наистина там не ходят хора и седмият човек е правил секс с Аделе именно в тази фабрика, все още имаме шансове да открием следи от семенна течност.

— Мм. Значи, едва „оправена“ в „Нюдален“, Аделе продължава в същия дух и в „Ховасхюта“. Може пък седмият човек да се покаже от скривалището си. ФСС, казваш. Дали е произведен във фабрика „Кадок“?

— Да. Откъде...

— Бащата на мой приятел работи там дълги години.

— Повтори, ако обичаш. Нищо не чувам.

— Финален спринт. Чао засега.

Хари прибра телефона в джоба на якето си, завъртя се на стола, за да не гледа мрачните лица на губещите около пистата, и се обърна към усмихнатата физиономия на крупнето, което го поздрави:

— Честито, Хали!

Хари стана и погледна банкнотата, която виетнамецът размаха пред него. С портрета на Едвард Мунк. Тоест хилядарка.

— Много се радвам — кимна Хари. — На следващото състезание я заложи на зеления кон. Друг ден ще си прибера печалбата, Дюк.

Седнала във всекидневната, Лене Галтунг се взираше в отражението си в двойните прозорци. От айпода ѝ звучеше Трейси Чапман с „Бърза кола“. Лене можеше да слуша парчето до безкрай. Не ѝ писваше. Пееше се за бедно момиче, което иска да се махне, да се метне на бързата кола на приятеля си и да избяга от досегашния си живот, от работата на касата в кварталния супермаркет, от отговорността за впиянчения си баща; да изгори всички мостове. Текстът описваше живот, коренно различен от живота на Лене, ала въпреки това тя бе убедена, че песента е написана за нея. За онази Лене, която би могла да бъде. И всъщност беше. Едното от двете отражения в стъклото. Обикновеното ѝ, по-сиво аз. Като ученичка Лене непрекъснато се страхуваше да не би неочаквано вратата да се отвори, някой да влезе, да я посочи с пръст и да процеди „Пипнахме те! Събличай си хубавите дрехи!“, а после да ѝ подхвърли няколко дрипи, та всички да разберат що за въшла е Лене в действителност. И така години наред Лене се спотайваше на чина като мишка и често често поглеждаше крадешком към вратата в очакване на лошото. Подслушваше разговорите на приятелките си, за да чуе най-после, че

са я разобличили. Стеснението, страхът, отбранителната позиция, която заемаше, създаваха у околните впечатлението, че Лене е надута. Даваше си сметка колко преиграва в стремежа си да изпълни ролята на богата, състоятелна, разглежена и безгрижна. Лене не беше красива и ослепителна като другите момичета в обкръжението ѝ — онези, дето със самоуверени усмивки чуруликаха „ами откъде да знам“, непоколебимо убедени, че което не знаят, не може да е важно, а и светът така или иначе не иска нищо друго от тях, освен да са красиви. Затова на Лене ѝ се налагаше да се преструва на ослепителна красавица, която стои над всички и над всичко. Но избраната поза ужасно я изморяваше и ѝ се искаше да скочи в колата на Тони и да го накара да се махнат от цялата тази история. Да избягат някъде, където тя пак ще си бъде старата Лене, вместо да се раздвоява между две фалшиви личности, изпълнени с взаимна ненавист. Трейси Чапман сякаш я уверяваше, че двамата с Тони действително могат да променят живота си.

Отражението в прозореца се раздвижи. Лене се сепна, лицето не беше нейното. Не чу Нана да влиза. Лене поизправи гръб и свали слушалките от ушите си.

— Остави подноса там, Нана.

Жената се подчини.

— По-добре го забрави, Лене.

— Не ти искам съветите!

— Длъжна съм да ти го кажа. Той не е подходящ за твой съпруг.

— Предупредих те да престанеш!

— Шшт!

Жената остави подноса с кафето върху масата. Тюркоазните ѝ очи проблеснаха мълниеносно.

— Време е да си дадеш сметка какво става, Лене. Всички ние сме принудени да приемем реалността, защото ситуацията го изисква. Казвам ти го като твоя...

— Каква? — изсумтя Лене. — Погледни се! Каква можеш да ми бъдеш ти?

Нана приглади с ръце бялата си престилка и понечи да погали младата жена по бузата, но тя я отблъсна. От гърдите на прислужницата се изтръгна шумна въздишка: сякаш капка вода се отрони в кладенец. Нана се обърна и излезе. Вратата зад нея се хлопна,

а черният телефон пред Лене звънна. Сърцето ѝ подскочи. Откакто Тони потъна и неизвестност, непрекъснато държеше телефона си включен и на една ръка разстояние. Веднага го грабна:

— Ало?

— Обажда се Хари Хуле от Отдела за б... от КРИПОС. Извинете за безпокойството, но се налага да ви помоля за съдействие по един въпрос. Става дума за Тони.

— Какво... какво се е случило? — Гласът ѝ се изплъзваше от контрол.

— Опитваме се да установим самоличността на загинал човек, забелязан в пропаст близо до Юстаусе...

Лене усети как ѝ се зави свят, подът под краката ѝ полетя нагоре, а таванът се спусна.

— Все още не можем да намерим тялото. Заради обилните снеговалежи теренът е непроходим. Чувате ли ме?

— Д... да.

Полицаят продължи с малко по-дрезгав глас:

— След като намерим тялото, ще се опитаме да го идентифицираме възможно по-скоро, но и сега знаем, че е обезобразено от множество термични рани. За проверка ни трябва ДНК проби от изчезнали лица. Тони се намира в неизвестност от дълго време и...

Сърцето на Лене се качи в гърлото и заплашваше да изскочи през устата. Гласът от другия край на жицата продължаваше да нарежда в същия дух:

— Питам се дали сте склонна да помогнете на екипа ни да се сдобие с ДНК проба от дома на Тони.

— К... какво ви е нужно?

— Косъм от гребена му, слюнка от четката му за зъби, лаборантите си знаят работата. Важното е вие като годеница на Тони да изчакате екипа ни пред дома му с ключ и да им позволите да влязат.

— Р-разбира се.

— Много ви благодаря. Веднага ще изпратим човек на „Холмен“.

Лене затвори. В гърлото ѝ напиреха сълзи. Пак пъхна слушалките на айпода в ушите си.

Трейси Чапман завърши песента с призива да се качат на бързата кола и да отпрашат нанякъде. Лене натисна „повтори“.

ШЕЙСЕТ И ПЕТА ГЛАВА „КАДОК“

Квартал „Нюдален“ представлява символ на столичната деиндустриализация. Все още несъборените фабрични сгради, превърнати в лъскави офиси с елегантен дизайн от стъкло и стомана, сега се използваха като телевизионни студиа, ресторанти и големи просторни помещения с тухлени фасади, по които се пресичаха голи вентилационни и водосточни тръби.

Най-често рекламни агенции наемаха тези помещения, желаейки да демонстрират неконвенционално мислене и убеденост, че когато човек е талантлив, бизнесът му ще процъфтява не само в скъп представителен офис в центъра на Осло, но и в евтино промишлено хале. Ала халетата в „Нюдален“ струваха на наемателите си не по-малко от офисите в центъра, защото всички рекламни агенции и общи линии разсъждават съвсем стандартно: следват модните тенденции и надуват цените на последните писъци на модата.

Впрочем, собствениците на парцела земя, върху който се намираше затворената фабрика „Кадок“, не взеха участие в тази треска за злато. Преди четиринайсет години фабриката хлопна врати след продължителни загуби и непрестанен дъмпинг от страна на китайски производители на ФСС, а наследниците на основателя на „Кадок“ се хванаха за гушите. И докато се препираха на кого какво му се полага, предприятието западаше зад загражденията на западния бряг на река Акершелва. Гъсти храсталаци и широколистни дървета скриха „Кадок“ от околния свят. Затова Хари се изненада, виждайки новия катинар на портата.

— Прережи го — нареди той на полицая до себе си.

Челюстите на огромните клещи се врязаха в метала като в масло и катинарът падна със скоростта, с която Хари се сдоби със синя бланка. Прокурорът в КРИПОС даде вид, че има много по-важни задачи от издаването на заповед за обиск, и Хари получи подписания документ още преди да се е доизказал. Помисли си колко хубаво би

било и в Отдела за борба с насилието да работят стресирани и небрежни към работата си юристи.

Ниското следобедно слънце проблесна в нащърбените прозорци по тухлените стени. От цялата сграда лъхаше запустялост, каквато се усеща единствено в изоставени фабрики, проектирани да подслонят кипяща работна дейност, където да отекват удари на желязо о желязо, на викове, ругатни и смях на потни мъже, опитващи се да заглушат бръмченето на машините. Всичко това все още трептеше глухо между стените, а вятърът духаше през опушените, избити прозорци и разклащаше паяжини и обвивки на мъртви насекоми.

На голямата врата към фабричното хале нямаше катинар. Петимата мъже влязоха в продълговатото помещение с акустика на църква. Изглеждаше не изоставено, а временно напуснато от персонала заради авария; навсякъде се търкаляха инструменти, близо до вратата, готов за изнасяне, стоеше палет, натоварен с бели кофи с етикет „ФСС ТИП 3“. Върху облегалката на един стол бе метната синя работна престилка.

Спряха в средата на помещението. В единия ъгъл се намираше странен павилион — имаше формата на морски фар, издигнат на метър над пода. „Сигурно оттам е наблюдавал началникът на смяната“ — предположи Хари. Пасаж опасваше цялото помещение и в единия край преминаваше в мецанин със стаи: навярно столова и кабинети на администрацията.

— Откъде ще започнем? — попита Хари.

— Както обикновено — отвърна Бъорн Холм и се огледа. — От горния ляв ъгъл.

— Какво търсим?

— Маса или плот, покрит със син етернит. Петното върху панталона ѝ се намира под задния джоб, тоест тя не е лежала, а е седяла върху повърхността.

— Щом вие започвате отдолу, ние с колегата ще се качим нагоре с клещите — каза Хари.

— Така ли?

— Ще отваряме вратите на техническия екип. Обещаваме да не пръскаме семенна течност.

— Много смешно. В никакъв случай не...

— ... пипайте нищо — довърши Хари.

Хари и другият полицай, когото той нарече „колегата“ по простата причина, че забрави името му две секунди, след като го чу, тръгнаха нагоре по вита стълба. Стъпките им отекваха по железните стъпала. Озоваха се пред няколко отключени врати. Предположенията на Хари се потвърдиха: работни помещения, откъдето мебелите бяха изнесени. Съблекалня с железни шкафове. Голям общ душ. Но нито следа от сини петна. Влязоха в столовата.

— Какво се крие тук според теб? — попита Хари и посочи тясна врата в дъното на помещението.

— Склад за хранителни продукти — отвърна полицаят и се насочи към изхода.

— Чакай малко!

Хари се приближи към вратата. Остърга с нокът привидно ръждясалия катинар. Обърна цилиндъра и го огледа. Нямаше и следа от ръжда.

— Прережи го — обърна се към полицая.

Онзи веднага се подчини. Хари отвори вратата.

Колегата му цъкна удивено с език.

— Камуфлажна врата — установи Хари.

От вътрешната страна нямаше нито склад за продукти, нито помещение, а втора врата, снабдена със солидна ключалка.

Полицаят остави клещите. Хари се огледа и веднага намери каквото търсеше: на стената в столовата висеше голям червен пожарогасител. Йойстайн му бе споменавал, че във фабриката произвеждали бързовъзпламенимо вещество, затова и правилникът задължава пушачите да пушат до реката и да изхвърлят фасовете във водата.

Хари откачи пожарогасителя и го отнесе до вратата. Отстъпи две крачки назад, засили се и се прицели, понесъл пожарогасителя като таран.

Вратата се откърти около ключалката, но остана вкопчена в рамката.

Хари повтори атаката. Около двамата мъже се разхвърчаха стружки.

— Какво става? — извика Бърн отдолу.

На третия опит вратата се отвори с отчаян стон. Посрещна ги непрогледен мрак.

— Ще ми дадеш ли фенера си? — попита Хари, остави пожарогасителя и избърса потта от челото си. — Благодаря ти. Изчакай ме тук.

Влезе в стаята. Миришеше на амоняк. Конусовидният лъч пробяга по стените: помещение с площ около девет квадрата без прозорци. На светлината на фенера Хари видя черен сгъваем стол, бюро с настолна лампа и компютърен екран марка „Дел“. Клавишите „е“ и „н“ от клавиатурата изглеждаха непокътнати, бюрото — чисто, с дървен бял плот, без сини петна. В кошчето за смет Хари откри ивици хартия, каквито се получават, докато изрязваш снимки. После фенерът освети брой на „Дагблде“. Наистина — на първата му страница зееше дупка от изрязаната снимка. Хари прочете надслова и се увери, че са дошли точно където трябва.

„ЗАГИНАЛ В ЛАВИНА“

Инстинктът му подсказа да вдигне фенера към стената, осеяна с няколко сини петна. Лъчът освети Марит Улсен, Шарлоте Лол, Боргни Стем-Мюре, Аделе Ветлесен, Елиас Скуг, Юси Колка и Тони Лайке.

Опита се да диша с диафрагма и да поема информацията хапка по хапка. Снимките несъмнено бяха изрязани от вестници или принтирани върху хартия от уебстраниците на различни медии. Изключение правеше снимката на Аделе. Сърцето на Хари туптеше като басов барабан, докато с глухи удари се мъчеше да изпомпи повече кръв към мозъка му. Снимката, отпечатана върху фотографска хартия, изглеждаше много зърнеста и Хари предположи, че е направена с телеобектив, а после — увеличена. През страничния прозорец на автомобил се виждаше Аделе, седнала върху предната седалка, все още покрита с найлон. От врата ѝ стърчеше лъскавата жълта дръжка на забит масивен нож. Хари се насили да откъсне поглед от ужасяващата снимка. Под фотографиите стоеше цял ред с писма, също компютърни разпечатки. Погледът на Хари пробяга по едно от писмата:

СЪВСЕМ ПРОСТО Е. ЗНАМ КОГО СИ УБИЛ.
НЕ ЗНАЕШ КОЙ СЪМ, НО ЗНАЕШ КАКВО
ИСКАМ.

ПАРИ. АКО НЕ — ЩЕ ДОВТАСА ЧИЧКО
ПОЛИЦАЙ. СЪВСЕМ ПРОСТО Е, НАЛИ?

Текстът продължаваше, но Хари погледна надолу. Накрая нямаше нито подпис, нито заключителен поздрав. Колегата му стоеше до вратата. Хари чу как ръката му шари по стената, докато той мърмори:

— Тук някъде трябва да има ключ за осветление.

Хари освети с фенера синия таван. Имаше четири големи луминесцентни лампи.

— Да — съгласи се той и пак освети стената, осеяна със сини петна.

Лъчът падна върху лист, закачен отдясно на снимките. В ума на Хари забръмча предупредителна аларма. Върху редовете и колоните на изпокъсания лист личаха различни почерци.

— Намерих го — обяви полицаят.

По една или друга причина Хари внезапно се сети за настолната лампа. И за синия таван. И за миризмата на амоняк. Изведнъж си даде сметка, че алармата в ума му не се дължи на листа.

— Недей... — подхвана Хари, ала беше твърде късно.

От техническа гледна точка избухна не експлозия в истинския смисъл на думата, а по-скоро — както бе упоменато в доклада, който на следващия ден се озова върху бюрото на шефа на противопожарната охрана, — пожар с взривopodobен характер, причинен от електрическа искра от кабелите, свързани към кутия с амоняк, който, от своя страна, възпламенил ФСС, с което бяха намазани целият таван и части от стените.

Пламъците засмукаха кислорода от помещението и Хари усети ударна топлинна вълна към главата си. Свлече се на колене и опипа косата си, за да провери дали не гори. После вдигна очи. От стените лумнаха пламъци. Организмът му се нуждаеше от въздух, но Хари съумя да овладее рефлексa и се надигна. Вратата се намираше на два метра, ала той искаше първо да вземе... протегна се към листа на стената: към изчезналата страница от книгата за гости в „Ховасхюта“.

— Назад!

Полицаят застана на вратата с пожарогасителя под мишница и маркуча в ръка. Като на забавен каданс Хари видя как вместо бял прах от маркуча руква кафява златиста струя и плисва към стената. И още преди да се вгледа в адската паст на пламъците, лумнали веднага с чудовищен рев при досега на течността със стената, още преди да

усети миризмата на бензин, преди да види как огънят се връща по струята бензин обратно към полицаия, който, застанал в шок на вратата, продължаваше да натиска клапана, Хари разбра защо пожарогасителят е висял на толкова видно място на стената в столовата — червен и нов, изложен сякаш на показ и подканващ посетителите да го използват.

Рамото на Хари се удари в кръста на полицаия, събори го и старши инспекторът го повлече заднишком към столовата.

Прекаатуриха няколко стола и паднаха под масата. Полицаят, останал без въздух, започна бурно да жестикулира и да сочи, отваряйки уста като риба на сухо. Хари се обърна. Към тях се търкаляше червеният пожарогасител, обвит в пламъци. Маркучът бълваше разтопена гума. Хари скочи на крака и задърпа полицаия към вратата, докато в главата му тиктакеше безмилостен хронометър. Избута колегата си навън в пасажа и го събори върху пода. Тогава избухна онова, което по-късно началникът на противопожарната охрана нарече в доклада си „взрив“. Мощната експлозия изби всички прозорци и огънят обхвана цялата столова.

Режисьорската ми кабина гори. Даваха я по телевизията. Задължението ти е да служиш и да пазиш, Хари Хуле, а не да рушиш и да опустошаваш. Затова ще се наложи да платиш обезщетение. Ако ли не, ще ти отнема нещо, което обичаш. Ще стане за секунда. Дори не подозираш колко е лесно.

ШЕЙСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА ПОТУШАВАНЕ НА ПОЖАРА

Над квартал „Нюдален“ се спусна вечерен мрак. Наметнал вълнено одеяло на раменете си и с голяма картонена чаша в ръка, Хари наблюдаваше заедно с Бьорн Холм как огнеборците влизат и излизат от сградата. Изнасяха последните кофи с ФСС от изоставената фабрика „Кадок“.

— Значи е закачил на стената снимки на всичките си жертви? — попита Бьорн.

— Да. Липсваше единствено снимка на Юлияна Верни — проститутката от Лайпциг.

— А онзи лист? Сигурен ли си, че е откъснат от книгата за гости в „Ховасхюта“?

— Да. Докато бяхме в хижата, огледах страниците на книгата. Листът изглежда по същия начин.

— И си погледнал само от половин метър листа, където фигурира името на седмия човек в хижата, но не си го прочел?

— Сигурно вече ми трябват очила за четене — сви рамене Хари. — Но вътре всичко стана за секунди, Бьорн. А когато колегата започна да пръска бензин от пожарогасителя, интересът ми към списъка се позагуби.

— Ясно, не исках да...

— Имаше и няколко писма. Доколкото успях да видя, приличаха на опит за изнудване. Някой може да го е разкрил.

Срещу тях се зададе пожарникар. Докато вървеше, дрехите му пукаха.

— КРИПОС, нали? — избоботи той с глас, подхождащ на каската и ботушите му, и с маниер, който недвусмислено казваше „аз съм шефът тук“.

Хари се поколеба, но кимна: не виждаше смисъл да усложнява нещата.

— Какво всъщност се случи вътре?

— На този въпрос се надявам да ни отговорят вашите хора — отвърна Хари. — Най-общо казано, човекът, който безплатно е ползвал едно от помещенията в сградата, е имал ясен план какво да се случи, ако в офиса му се появят неканени гости.

— Сериозно?

— Трябваше да се сетя, че има нещо гнило, още щом видях луминесцентните лампи на тавана. Ако работят, защо му е на наемателя настолна лампа? Ключът за осветлението беше включен към някакъв възпламеняващ механизъм.

— Добре, още утре сутринта ще изпратим екип от експерти.

— Как изглежда помещението вътре? — поинтересува се Холм.

Пожарникарят го изгледа строго.

— Стените и таванът са били намазани с ФСС. Според теб как изглежда?

Хари се чувстваше изморен. Изморен от физически съприкосновения, от страх, от непрестанното усещане, че пристига твърде късно. Ала най-му бе омръзнало от големи мъже, на които никога не им омръзва да се правят ни важни клечки. Заговори съвсем тихо и пожарникарят се принуди да се наведе напред, за да го чува:

— Ако искаш да разбереш какво мисли моят експерт за помещението, където непрекъснато влизат огнеборци, предлагам да отговориш на въпроса му точно и изчерпателно. Както разбра, вътре се е намирал човек, планирал седем-осем убийства. Извършил ги е. Затова за нас е *изключително* важно да разберем дали има вероятност да открием във фабриката следи, които да ни помогнат да спрем този злодей. Ясно ли се изразих?

Пожарникарят се поизправи и се прокашля.

— ФСС представлява силно...

— Не слушаш внимателно. Питаме те за пораженията, не за причинителя.

Лицето на огнеборца пламна, но не само заради топлинната вълна от взрива.

— Помещението е изгоряло до основи. Всичко е изпепелено: книжа, мебели, компютри. Всичко.

— Благодаря, шефе — кимна Хари.

Пожарникарят се отдалечи, а двамата полицаи го изпратиха с поглед.

— *Моят* експерт? — повтори Холм с гримаса, все едно е лапнал нещо развалено.

— Исках и аз да се направя на голям шеф.

— Приятно е да покажеш на някого кой командва, след като са те извадили от строя, нали?

Хари кимна и се загърна хубаво в одеялото.

— Каза „изгоряло до основи“ ...

— Да. Как се чувстваш?

Хари се вторачи унило в дима, който, осветен от прожекторите на пожарната, продължаваше да се процежда от прозорците на фабриката.

— Като „оправен“ в „Нюдален“ — отвърна и допи остатъка от изстиналото кафе.

Хари потегли от квартала, но едва стигна до светофара на улица „Юелан“ и Бьорн Холм му се обади по телефона.

— Съдебните лекари са извлекли ДНК профил от петното върху панталона на Аделе.

— Вече? — изненада се Хари.

— Частичен профил, но достатъчен, за да установят съвпадение с трийсет и девет процента сигурност.

Хари се поизправи на седалката.

Съвпадение. Най-приятната дума. Навярно днешният ден още не беше напълно изгубен.

— Казвай де! — подкани го нетърпеливо Хари.

— Научи се да цениш реторичната пауза.

Хари простена.

— Добре, добре — съгласи се Бьорн. — Открили са съвпадение между биологичния материал от панталона и косми от четката на Тони Лайке.

Хари се вторачи право пред себе си.

Значи, Тони Лайке е изнасилвил Аделе Ветлесен в „Ховасхюта“.

Остана силно изненадан. Тони Лайке? Някак не му се връзваше. Агресивен тип — да, но чак изнасилвач? Да посегне на жена, дошла в хижата с приятеля си? По думите на Елиас Скуг мъжът запушил устата

на жената и я задърпал към външната тоалетна. А дали Елиас не е станал и свидетел на доброволен полов акт, а не на изнасилване?

И изведнъж му просветна.

Хари ясно видя какво се е случило в „Ховасхюта“.

Тони Лайке не е изнасилвал Аделе Ветлесен. И точно там се криеше мотивът за престъплението.

Автомобилите зад него надуха клаксоните. Бе светнало зелено.

ШЕЙСЕТ И СЕДМА ГЛАВА КАВАЛЕРА

В осем без четвърт денят още не бе разкрил пълната наситеност на цветовете си. Сивата сутрешна светлина показваше пейзажа в зърнеста черно-бяла версия. Хари паркира до единствения автомобил на Вьойентанген и се спусна към плаващия пристан. Ленсман Скай стоеше на ръба с въдица в ръка и цигара в устата. Мъглата висеше като памук от тръстиката, настърчала от черната, мазна като олио вода.

— Здравей, Хуле — поздравя Скай, без да се обръща. — Подранил си.

— Съпругата ти ми каза, че ще те намеря тук.

— Всяка сутрин от седем до осем. Единствено по това време ми се удава възможност да се уединя, преди да започне лудницата.

— Какво ловиш? — поинтересува се Хари.

— Нищо. Но разправят, че в тръстиката имало щука.

— Звучи ми познато. За жалост днес лудницата ще започне по-рано. Става дума за Тони Лайке.

— Разбирам. Къщата на дядо му се намира в Рюста, на източния бряг на Люсерен.

— Добре ли го помниш?

— Тук всички се познаваме, Хуле. Баща ми и старият Лайке се имаха, а Тони прекарваше всяко лято тук.

— Като какъв си го спомняш?

— Момче с чувство за хумор. Всеобщ любимец, особено на нежния пол. Беше красив като момиче. Приличаше на Елвис. Освен това умееше да се обгръща с тайнственост. Според злите езици отраснал без баща при нещастната си майка алкохоличка, докато един ден тя го изгонила от къщи, защото мъжете, с които спяла, не харесвали момчето. Затова пък тукашните девойки си падаха по Тони. Той също обичаше жените, но тази негова слабост му донесе неприятности.

— Когато е започнал да ухажва дъщеря ти ли?

Скай се сепна, все едно усети дръпване от въдицата.

— Попитах съпругата ти за Тони и тя ми разказа, че той се е сбил с местно момче заради дъщеря ви.

— Бой е твърде слаба дума — поклати глава ленсманът. — Настана кървава сеч. Клетият Уле, беше си въобразил, че с Мия са гаджета само защото беше влюбен в нея и понякога тя му позволяваше да я закара на танци с приятелките ѝ. Уле не беше побойник, а отличник в училище, но се нахвърли върху Тони. Той пък го повали, извади нож и... стана страшно. Тук не сме свикнали с такива ексцесии.

— Какво направи Тони?

— Отрязва половината език на Уле, мушна го в джоба си и си тръгна. Арестувахме Тони в дома на дядо му след половин час и поискахме да ни даде парчето от езика, за да го занесем в операционната и да го пришият на Уле. Тони ни отговори, че го хвърлил на враните.

— Исках да те питам дали според теб Тони е способен да изнасили жена. Случвал ли се е подобен инцидент?

Скай дръпна жадно от цигарата си.

— Честно казано, Хуле, след случая с Уле Мия изгуби жизнерадостното си излъчване завинаги. Категорично отказваше да скъса със смахнатия си приятел, но всички момичета на нейната възраст проявяват подобно твърдоглавие. Уле се махна отгук. Всеки път, когато си отвореше устата, клетият младеж напомняше на себе си и на другите за унизителния инцидент. Затова смятам Тони Лайке за насилник, но не и в сексуалния смисъл на думата. Иначе би насиллил дъщеря ми.

— А тя...?

— Веднъж се усамотили в горичката зад дискотеката и тя помолила Тони да спре. Той се съобразил с нея.

— Сигурен ли си? Извини ме за въпроса, но...

Куката изскочи от водата. Първите хоризонтални лъчи за деня проблеснаха.

— Няма проблем, Хуле. Работя в полицията и знам защо ме питаш. Мия е честно момиче и не би ме излъгала. Да не говорим да лъжесвидетелства в съда. Ако ти трябва подробности, ще ти изпратя доклада. Само не искам пак да разпитват дъщеря ми за случилото се.

— Няма да се наложи — увери го Хари. — Благодарни ти за съдействието.

На оперативката в зала „Один“ Хари съобщи на колегите си, че човекът под моторната шейна, преобърнатата в пропастта — когото екипите не успяха да открият въпреки усилията си, — също като Тони Лайке е имал изкривени от ревматоиден артрит пръсти. После им представи теорията си. Накрая се облегна и зачака реакцията им.

Пеликанката погледна Хари над очилата си, но сякаш се обърна към всички събрали се:

— Какво искаш да кажеш с твърдението, че Аделе Ветлесен е правила доброволно секс с Тони Лайке? Та тя е викала за помощ, дявол да го вземе!

— Така Елиас Скуг е интерпретирал видяното впоследствие. В началото просто е видял двама души, увлечени в любовна игра.

— Жена, която отива с гадже на хижа, не преспива със случаен турист! Трябва ли да си жена, за да го разбереш! — просъска го гневно Пеликанката.

Наскоро се бе сдобила с удивително грозни расти, които никак не ѝ отиваха и ѝ придаваха вид на развилняла се Медуза. Отговори ѝ съседът на Хари:

— Да не би да смяташ, че само защото си жена, имаш право да се изказваш компетентно за сексуалните предпочитания на половината човечество? — Ердал млъкна и огледа внимателно току-що почистения нокът на кутрето си. — Нали вече установихме, че Аделе Ветлесен е сменяли партньорите си често и съвсем спонтанно? Все пак се е съгласила да прави секс с мъж, когото едва познава, в изоставена фабрика посред нощ!

Ердал сне ръката си и се зае да почиства нокътя на безименния си пръст.

— Освен това съм изучаал повече жени от теб, проклетата блатна птица! — промърмори едва доловимо той.

— Жените са имали слабост към Тони, а и той към тях — продължи Хари. — Тони е пристигнал в хижата късно вечерта. Кавалерът на Аделе си е легнал — сам и ядосан. За Тони и Аделе се открила възможност да пофлиртуват необезпокоявани от никого. Той се е чувствал притиснат от годеницата си, а Аделе е започнала да губи интерес към гаджето си. Страстите са се разпалили, но наоколо имало други гости. Затова двамата са се измъкнали навън и са се срещнали пред тоалетната. Там са започнали да се целуват, да се натискат, той е

застанал зад нея, свалил е панталоните си, отъркал е главичката на пениса си в дупето ѝ и от възбуда е оставил „предеякулярна семенна течност“ по панталоните на Аделе — както се изразяват колегите от „Пороци“, — преди да смъкне и нейните панталони и да започнат акта. С виковете си тя е събудила Елиас Скуг и той е видял двойката през прозореца. Навярно и кавалерът на Аделе ги е видял. Според мен тя изобщо не се е смущавала да покаже шумно сексуалното си желание. Тони обаче се е опитал да задуши виковете ѝ.

— Щом *тя* не се е смущавала, защо *той* се е притеснил? — възкликна Пеликанката. — Все пак сексуалната разкрепостеност лепва петно само върху името на жената, докато мъжът дори умножава престижа си. Сред другите мъже — държа да подчертая!

— Тони Лайке е имал най-малко две основателни причини да заглуши виковете и — обясни Хари. — Не е искал жълтата преса да надуши любовните му завоевания първо, защото е бил сгоден и защото единствено парите на бъдещия му тъст могат да спасят инвестицията му в Конго. Второ, Тони Лайке е бил опитен планинар и е познавал отлично района.

— И какво общо има това?

Разнесе се хълцащ смях и всички се обърнаха към горния край на масата, където Микаел Белман се тресеше от смях.

— Лавина — едва отрони той. — Тони Лайке се е опасявал, че страстните стонове на Аделе Ветлесен ще предизвикат свличане на снежни маси.

— Тони е знаел, че в три четвърти от случаите на животозастрашаваща лавина именно хора са причината за свлачищата.

Сред присъстващите се разнесе леко скептичен смях. Дори Пеликанката не успя да сдържи усмивката си.

— Защо мислиш, че кавалерът на Аделе Ветлесен ги е видял? — попита тя. — И че Аделе изобщо не се е притеснявала да изразява възбудата си? Възможно е просто емоцията да я е завладяла и затова тя да е забравила всякаква предпазливост.

— Защото Аделе и преди е демонстрирала колко слабо се трогва от мнението на гаджетата си — обясни Хари и се облегна на стола. — Знаем за случай, когато е изпратила на гаджето си снимка как прави секс с друг мъж. Коравосърдечно, но категорично послание. По думите

на приятелите ѝ Аделе е скъсала с кавалера си от „Ховасхюта“ след похода дотам.

— Интересно — отбеляза Белман. — Но къде ни отвеждат тези разсъждения?

— Към мотива за престъплението. За пръв път от началото на разследването разполагаме с вероятен отговор на въпроса „защо?“.

— Значи, изоставяме теорията за смахнатия сериен убиец? — попита Ердал.

— И Снежния човек имаше мотив — напомни Беате Льон, която току-що влезе в залата и се настани в долния край на масата. — Извратен, но мотив.

— Тук нещата са по-прости — намеси се Хари. — Става дума за добрата стара ревност — мотив за две от всеки три убийства в страната ни, а и не само в нея. Общо взето, ние, хората, сме доста предвидими създания.

— Това вероятно обяснява убийството на Аделе Ветлесен и Тони Лайке — отвърна Пеликанката. — Но какъв е мотивът за убийството на другите гости в хижата?

— Трябвало е да ги премахне — обясни Хари. — Всички те са присъствали в „Ховасхюта“ и не е искал да рискува някой от тях да се свърже с полицията и да ни поднесе липсващия мотив. А вероятно дори са станали преки свидетели на безкрайно унижителното за него поведение на приятелката му, изневерила му пред очите на всички. За психически лабилен човек това е достатъчна причина да убие.

Белман плесна с ръце.

— Надявам се скоро да получим отговор на въпросите си. Чух се с Кронгли по телефона. Времето в района се оправило и можем да изпратим кучета и хеликоптери. Защо чак сега споделяш подозренията си, че трупът в пропастта принадлежи на Тони Лайке, Хари?

— Очаквах екипите да намерят тялото бързо и не исках да изказвам прибързани предположения — сви рамене Хари. — Все пак ревматоидният артрит е доста разпространено заболяване.

Белман спря за миг поглед върху Хари. После се обърна към всички:

— Имаме заподозрян, колеги. Как да го наречем?

— Седмия човек — предложи Ердал.

— Кавалера — настоя Пеликанката.

Настъпи няколко секундно мълчание, все едно присъстващите се нуждаеха от време да асимилират предложенията.

— Не се занимавам с тактическо разследване — обади се Беате Льон, убедена, че всички в залата я познават като специалист, който се изказва само ако подробно е проучил въпроса, — но не долавяте ли нещо смущаващо в цялата тази история? Лайке има алиби за убийствата, ала какво стана с множеството улики, сочещи към него? Какво стана с обаждането от домашния телефон до Елиас Скуг? Ами с оръжието на убийството, внесено от Конго, и то от района, където Лайке има икономически апетити? Нима всичко това е случайно?

— Не — отвърна Хари. — Още от първия ден Кавалера ни води към идеята, че убиецът е Тони Лайке. Именно Кавалера е платил на Юлияна Верни да замине за Конго, тласкан от намерението всяка следа към Конго да уличи Тони Лайке. А колкото до обаждането от дома на Лайке на Елиас Скуг, днес проверих нещо, което трябваше да проверим отдавна, но го пренебрегнахме. Бяхме убедени, че сме близо до развързката, и не искахме да оспорваме събрания досега доказателствен материал. По времето, когато от къщата на Лайке някой се е обадил на Елиас Скуг, от вътрешния номер на Лайке в офиса на крайбрежната алея „Акер Брюге“ са проведени три разговора. Няма как Лайке да се е намирал едновременно и на двете места. Залагам две стотачки, че е бил на „Акер Брюге“. Някой да иска да се обзаложим?

Гледаха го мълчаливи, но заинтригувани лица.

— Да не искаш да кажеш, че Кавалера се е обадил на Елиас Скуг от дома на Тони Лайке? Как...

— При разговора ми с Лайке в Главното управление той спомена, че няколко дни по-рано през вратата за мазето в дома му е влязъл крадец. От същия ден датира и телефонното обаждане до Скуг. Кавалера е отмъкнал велосипед от мазето, за да замаскира истинската причина за нашествието си и то да изглежда като най-обикновена кражба, която остава неразкрита заради липсата на улики. Лайке дори не си направил труда да се обади в полицията, защото знае как се процедира в такива случаи. Така, Кавалера е подхвърлил неопровержимо доказателство срещу Лайке.

— Ама че подлец! — възмути се Пеликанката.

— Склонна съм да приема обяснението как го е направил, но не и защо — каза Беате Льон. — Каква е причината да накисне Тони

Лайке?

— Защото е разбрал, че рано или късно ще свържем жертвите с „Ховасхюта“ — поясни Хари. — И кръгът на заподозрените ще се стесни до нощувалите през онази нощ в хижата. Кавалера е откъснал страницата от книгата по две причини. Първо, искал е да разполага с имената на нощувалите, та на спокойствие да ги открие и да ги ликвидира, без да рискува да го спрем. Второ и по-важно, искал е да скрие от нас името си.

— Звучи ми напълно логично — съгласи се Ердал. — И за да е съвсем сигурен, че няма да го погнем, е решил да ни предостави идеален кандидат за виновник: Тони Лайке.

— Затова е убил Тони Лайке накрая — притури полицаи с внушителен мустак като на Фритьоф Нансен. Хари си спомняше само фамилията му. Седналият до него, млад мъж с лъскава кожа и блеснали очи, чиито имена Хари бе забравил, не пропусна да се включи:

— За негово съжаление обаче Тони има алиби за часовете на убийствата и понеже не е можел да го използва като изкупителна жертва, е решил в крайна сметка да убие своя враг номер едно.

Температурата в залата се покачи, а бледите колебливи лъчи на зимното слънце се пребориха донякъде със сумрака. Полицаяте поеха в някаква посока. Най-сетне се измъкнаха от задънената улица. Дори Белман се наведе напред на стола.

— Всичко това е чудесно — призна Беате Льон. Докато чакаше продължението, Хари се досещаше какво ще го попита тя. Очакваше Беате да се вживее в ролята на адвокат на дявола, знаейки, че Хари ще ѝ даде отговор. — Но защо Кавалера си е усложнил дотам работата?

— Защото ние, хората, сме сложно устроени — отвърни Хари и повтори думи, чути някъде и временно забравени. — Стремим се да създаваме сложни обстоятелства, които се преплитат едно в друго, за да контролираме развитието им и да се изживяваме като господари на собствената си вселена. Знаете ли на какво ми заприлича стаята в „Кадок“, преди да изгори? На режисьорска кабина. На щаб квартира. Не можем да сме сигурни, че Кавалера е възнамерявал да отнеме живота на Лайке. Навярно е целил да го тикне в затвора и да го види осъден.

В залата настъпи тишина. Чу се как навън изчурулика птица.

— Защо? — попита Пеликанката. — Защо да го прави, щом може просто да го подложи на мъчения и да го убие?

— Защото болката и смъртта далеч не са най-големият кошмар на човека — Хари отново парафразира чути отнякъде думи. — Най-страшното е унижението. Кавалера е искал да накаже Лайке, като го накара да изпита унижението да изгуби всичко. Падението, срама.

Беате Льон се усмихна леко и кимна одобрително.

— Ала както отбелязахте, колеги, за съжаление на убиеца Тони имаше алиби и така се размина с по-лека присъда: бавна и мъчителна смърт.

В настъпилата тишина Хари усети отново миризмата на печено месо. После сякаш всички присъстващи си поеха дъх в един и същия миг.

— Какво ще правим? — попита Пеликанката.

Хари вдигна глава. Върху дървото пред прозореца бе кацнала чинка — подранила прелетна птица, която вдъхва на хората надежди за скорошно запролетяване, но умира през първата мразовита нощ.

„Този път няма да сгреша — зарече се Хари. — Няма да стане.“

ШЕЙСЕТ И ОСМА ГЛАВА

ЛОВ НА ЩУКИ

Сутрешната оперативка в КРИПОС се проточи.

Бьорн Холм докладва за техническите находки в „Кадок“. Не бяха открили нито семенна течност, нито други следи от извършителя. Използваната стая бе изгоряла, компютърът приличал на купчина метал и било невъзможно да се възстанови информацията в него.

— Вероятно е използвал интернет от свободните мрежи в района. „Нюдален“ предлага много такива.

— Въпреки това трябва да е оставил електронни следи — обади се Ердал, но твърдението му прозвуча по-скоро като заучена реплика, отколкото като подплатено с конкретни подозрения.

— Можем, разбира се, да влезем в няколко от стотиците интернет мрежи в „Нюдален“ и да търсим нещо, което и ние не знаем какво е — съгласи се Холм. — Нямам представа обаче колко време ще отнеме и дали изобщо ще се натъкнем на нещо съществено.

— Остави това на мен — предложи Хари, изправи се и тръгна към вратата, докато набираше номер на телефона си. — Знам кой ще ми свърши работа.

Остави вратата притворена и докато чакаше отговор от другия край на жицата, чу как един следовател обясняваше, че от живеещите близо до фабриката никой не е видял човек да влиза в „Кадок“, ала все пак трябвало да се има предвид гъстата растителност около фабриката и мрачните зимни месеци.

— Секретарят на Катрине Брат — чу Хари в слушалката.

— Ало?

— Госпожица Брат отива да обядва.

— Извинявай, Катрине, но обядът ще почака. Слушай сега какво искам от теб... Кавалера е закачил снимки на стената, най-вероятно разпечатки от новинарски страници в интернет. С помощта на търсачката влез в мрежите в района и провери логовете, за да откриеш кой се е интересувал от сайтове с обширна информация за убийствата. Разбира се, тези сайтове се посещават от стотици потребители...

— Но само Кавалера ще е посетил почти всички новинарски сайтове — прекъсна го Катрине. — Ще те помоля само за списък на абонатите, подредени по количество сваляна информация.

— Мм. Бързо учиш.

— Неслучайно са ми дали такова име, нали „брат“ означава „стръмен“. Бързо изкачвам всякакви нанагорница: и в учението, и навсякъде.

Хари се върна при колегите си. Тъкмо прослушваха телефонното съобщение, което Хари получи от номера на Лайке. Изпратиха го за гласов анализ в Научно-техническия университет в Тронхайм. След внимателно прослушване и изследване на звуков запис от банков обир например бяха постигали резултати, по-ефективни от информацията на записите от охранителните камери, понеже гласът — колкото и човек да се мъчи да го преправя — се замаскира само до определена степен. Този път обаче специалистите от университета съобщиха на Бьорн Холм, че едносекунден запис с лошо качество, съдържащ неопределим звук — нещо средно между кашлица и смях — не може да послужи за анализ и следователно е неизползваем като база за създаване на гласов профил.

— Проклятие! — изруга Белман и удари с длан по масата. — Ако поне имаме гласов профил на извършителя, щяхме да се сдобием с отправна точка и да стесним кръга от заподозрени.

— Че изобщо има ли заподозрени? — промърмори Ердал.

— По сигнала, приет в наземната станция на мобилния оператор, съдим, че който е използвал телефона на Лайке, в момента на обаждането се е намирал близо до центъра на Юстаусе — поясни Холм. — Малко след обаждането сигналът изчезва. Мобилният оператор осигурява покритие само около центъра на Юстаусе. Но именно изчезването на сигнала потвърждава теорията, че телефонът на Лайке се намира у Кавалера.

— Защо?

— Дори когато от телефона не се провежда разговор, наземната станция на мобилния оператор приема сигнал от апарата на всеки два часа. Щом станцията не е приела никакъв сигнал от телефона, значи преди и след обаждането той се е намирал в безлюдния планински район около Юстаусе, където вероятно е бил подложен на мъчения и бутнат в пропастта.

Помръкнали физиономии. Хари установи, че еуфорията отпреди малко се е изпарила. Приблужи се към стола си.

— Имаме един-единствен шанс да се сдобием с отправната точка, за която спомена Белман — тихо подхвана той, знаейки, че и без да се старее, ще привлече вниманието на аудиторията. — Ще ви върна на кражбата в дома на Лайке. Да предположим, че убиецът е влязъл там, за да се обади на Елиас Скуг. Случило се е няколко дни преди да арестуваме Тони Лайке. Нашите криминалисти в бели престилки безспорно са си свършили съвместно работата поне с такова впечатление останах, когато отидох на улица „Холмен“ и на вратата се сблъсках с... Холм. — Бьорн наклони глава и стрелна Хари с поглед, казващ „спести си шегите“. — Ами ако вече разполагаме с пръстови отпечатащи от Кавалера?

Слънцето отново огря стаята. Присъстващите се спогледаха, леко сконфузени, задето не се бяха сетили за този съвсем близък до ума факт.

— Оперативката се проточи, а и се сблъскахме с много нова информация — обади се Белман. — Явно мозъците ни са преуморени и работят на по-бавни обороти, но кажи какво мислиш по въпроса, Холм.

Бьорн се плесна по челото.

— Ами да! Иззехме дактилоскопски следи от цялото жилище. Направихме го, защото Тони Лайке беше главен заподозрян и гледахме на дома му като на предполагаемо местопрестъпление. Надявахме се да изолираме отпечатащи, съвместими с образците, снети от жертвите.

— Останаха ли много неидентифицирани отпечатащи? — поинтересува се Белман.

— Точно там е работата — отвърна Бьорн Холм с усмивка. — Веднъж седмично в дома на Лайке идват две полякини да чистят. Когато влязохме за оглед, жените бяха лъснали до блясък целия апартамент шест дни по-рано. Затова открихме отпечатащи само на Лайке, на Лене Галтунг, на двете чистачки и на човек, чиито отпечатащи не съвпадаха с тези на жертвите. Прекратихме опитите да ги идентифицираме, когато Лайке представи алибито си и го освободиха. Покрай цялата олелия забравих къде открихме тези отпечатащи.

— Но аз си спомням — намеси се Беате Льон. — Получих доклада от огледа със скици и снимки. Неизвестният човек е оставил отпечатък от лявата си ръка върху плота на помпозното и изключително грозно писалище. Ето така. — Тя стана и облегна лявата си ръка върху масата. — Ако не греша, там се намираше стационарният телефон на Лайке. — Показа нагледно как неизвестният е разговарял по телефона, като направи с десницата си всеизвестния знак за телефон с палец до ухото и кутре пред устата.

— Уважаеми дами и господа — по лицето на Белман се изписа широка усмивка и той разтвори ръце, — струва ми се, че най-последно се натъкнахме на надеждна следа. Холм, продължавайте да издирвате чии са неизвестните отпечатъци. Само ми обещавай да не се окажат от пръстите ни съпруга на някоя от полякините, отишъл да звъни безплатно от дома на Лайке.

На излизане от стаята Пеликанката се изравни с Хари.

— Надмина очакванията ми, Хари — разклати кокетно растите си тя. — Но когато излагаш хипотезите си, не е лошо да вмъкваш от време на време по някое „предполагам“.

Усмихна се и го бутна закачливо с хълбок.

Хари оцени усмивката, но това последното...

Телефонът извибрира в джоба му. Извади го. Не му звъняха от болницата.

— Подвизава се под името Нашвил — съобщи Катрин Брат.

— Като американския град ли?

— Да. Нашвил е влизал в страниците на всички големи вестници и е изчел всички подробности за убийствата. За жалост не разполагам с нищо друго. Нашвил е влизал в интернет само нощем в продължение на два месеца и е търсел единствено статии, свързани с убийствата. По всичко личи, че Нашвил е очаквал да го проверим.

— Май това е нашият човек.

— Започвай да търсиш мъже с каубойски шапки.

— Защо?

— Нашвил е меката на кънтри музиката.

Мълчание.

— Ало? Хари?

— Тук съм. Благодаря ти, Катрине.

— Целувка?

— От главата до петите.
— Не, благодаря.
Затвориха.

Хари седеше във временно отпуснатия му кабинет с изглед към „Брюн“ и се взираше в безрадостната панорама, когато на рамката на вратата се почука.

Там стоеше Беате Льон.

— Е, какво е чувството да флиртуваш с врага?

— В момента врагът се нарича Кавалера — сви рамене Хари.

— Добре. Пуснахме пръстовите отпечатъци в базата данни, но не открихме съвпадение.

— Не съм и очаквал да го открием.

— Как е баща ти?

— Остават му броени дни.

— Съжалявам.

— Няма нищо.

Спогледаха се. И изведнъж му просветна, че трябва да види едно лице на погребението. Малко, бледо лице, което бе виждал на погребения — покрусено от плач, с големи наскърбени очи. Лице, създадено за траур.

— За какво мислиш? — попита Беате.

— Познавам само един убиец, който умъртвява жертвите си по сходен начин — Хари отново се обърна към прозореца.

— Снежния човек, нали?

Хари кимна. Беате въздъхна:

— Обещах да го запазя в тайна, но Раquel се обади.

Хари се вторачи в блоковете далеч в квартал „Хелсфюр“.

— Попита за теб. Казах й, че си добре. Правилно ли постъпих, Хари?

Той си пое дълбоко въздух:

— Да, разбира се.

Беате постоя още малко на вратата и си тръгна.

Как ли се чувства тя? А Олег? Къде ли са в момента? Какво правят вечер? Кой бди над тях, кой ги пази? Хари подпря глава на ръцете си и запуши ушите си с длани.

Само един човек знаеше как разсъждава Кавалера.

Следобедният мрак се спусна, без да се случи нищо значимо. Капитана, рецепционистът с мания да информира полицията, се обади да съобщи за мъж, позвънил да пита дали Иска Пелър, австралийката, за която съобщавали в „Афтенпостен“, е отседнала в хотела. Хари предположи, че е бил журналист, но Капитана настоя, че дори най-подлите драскачи се представят с име и месторабота. Хари му благодари и едва се сдържа да не го помоли да се обади пак, ако се появи нещо. Просто знаеше какво ще последва. Белман му звънна да го уведоми за предстоящата пресконференция и да го покани да присъства. Хари отказа. В гласа на Белман се усети облекчение.

Хари барабанеше нервно по бюрото. Вдигна слушалката да се обади на Кая, но се отказа.

Пак я вдигна и набра няколко хотела, разположени и центъра. Рецепционистите не се сетиха да са ги питали за жена на име Иска Пелър.

Хари си погледна часовника. Искаше да гаврътне едно питие; да влети в кабинета на Белман, да го попита къде, по дяволите, е забутал опиума му, да размаха юмрук, докато онзи се свива изплашен...

Единственият, който знае.

Хари стана, ритна стола, грабна вълненото си палто и изхвърча навън.

Спусна се в центъра и паркира неправомерно пред Норвежкия театър. Пресече улицата и влезе в хотела.

Капитана се бе сдобил с прозвището си, докато работеше като портиер в същия хотел. Лепнаха му прякора поради две причини: тогава носеше яркочервена униформа и непрекъснато коментираше — и командваше — всички и всичко наоколо. Освен това имаше самочувствие и на информационно средище за случващото се в центъра, на човека, който познава пулса на града, на *всезнаещия*, на информатора с главно И, незаменима брънка в полицейската машина, осигуряваща спокойствието в Осло.

— В дълбините на съзнанието ми се е запечатал особеният му глас — заяви Капитана, наслаждавайки се на вкуса на собствените си думи.

Колегата му не скри досадата си от високопарните му изрази.

— Звучеше като гей — заключи Капитана.

— Значи е имал висок глас, така ли? — попита Хари и се сети за показанията на приятелите на Аделе: Кавалера не я привличал достатъчно, защото говорел като съквартиранта ѝ.

— Не, по-скоро звучеше ето така — Капитана обърна престорено кокетно дланта си с чупка в китката, запримига с очи и извика пискливо: — Ужаааасно съм ти ядосан, Съорен!

Колегата му, върху чиято табелка наистина пишеше „Съорен“, избухна в смях.

Хари благодари за сведенията и пак се изкуши да помоли Капитана да го държи в течение, но замълча и си тръгна. Запали цигара и погледна към табелата на хотела. Имаше нещо... В същия миг забеляза служител на агенция „Паркинги и гаражи“, който бе паркирал зад колата му и записваше номера ѝ.

Хари пресече улицата и му показа служебната си карта.

— Полицейски служител съм и съм тук по работа.

— Няма значение. „Спирането забранено“ означава, че е забранено за всички — отсече мъжът в работен гащеризон, без да прекъсне писането. — Подай жалба.

— Нали знаеш, че и ние, полицаите, имаме право да пишем глоби за неправилно паркиране?

Мъжът го погледна с цинична усмивка:

— Ако си въобразяваш, че ще ти позволя сам да си напишеш акт, бъркаш, приятелю.

— Възнамерявах да напиша глоба на тази кола — Хари посочи автомобила зад неговия.

— Тя е служебна...

— „Спирането забранено“ означава, че е забранено за всички.

„Гащеризонът“ го изгледа кисело.

Хари сви рамене:

— Подай жалба... приятелю.

Мъжът затвори бележника, обърна се демонстративно и влезе в колата си.

Хари пое нагоре по улицата и телефонът звънна. Обаждаше се Гюнар Хаген. В обикновено уравновесения глас на началника сега трептяха тревожни нотки:

- Ела веднага, Хари.
- Какво се е случило?
- Просто ела. В подземния пасаж сме.

Хари чу гласове и забеляза проблясване на светкавица от фотоапарат много преди да стигне до края на бетонния коридор. Пред вратата на последния му кабинет стояха Гюнар Хаген и Бьорн Холм. Служителка от Отдела по експертно-криминална дейност се опитваше да свали евентуални отпечатъци от вратата и дръжката със специална четчица, докато двойник на Холм снимаше половин отпечатък от ботуш в ъгъла до стената.

— Този отпечатък е стар — отбеляза Хари. — Беше тук още преди да се пренесем. Какво става тук?

Двойникът на Бьорн го погледна. Холм му кимна — знак, че това е достатъчно.

— Един от служителите в затвора е открил това върху пода пред вратата — обясни Хаген и вдигна плик за доказателствен материал.

През найлона Хари прочете името си върху друг, хартиен плик, напечатано на бележка, залепена за плика.

— Според служителя пликът може да е стоял тук максимум два дни. Не всеки ден оттук минават хора.

— Ще разберем кога е бил оставен по влажността — поясни Холм. — Ще оставим тук същия плик и ще проверим за колко време ще придобие същата влажност.

— Започвате да ми приличате на герои от „От местопрестъплението“ — пошегува се Хари.

— Дори да узнаем кога е бил оставен пликът, няма да ми помогне особено, защото в подземния пасаж няма охранителни камери — уточни Хаген. — Задачата му е била съвсем лесна: вмъкнал се е в сградата незабелязано, смесил се е с тълпата, качил се е в асансьора и е слязъл в пасажа. Там няма нито проверки, нито затворени врати, освен ако не поеме нагоре към затвора.

— Да, защо ни е да заключваме? Нещо против да запаля? — попита Хари.

Никой не отговори, но го стрелнаха с достатъчно красноречиви погледи. Хари сви рамене.

— Очаквам да ми обясните какво има в плика.

Бьорн Холм вдигна втори плик. Понеже светлината беше твърде оскъдна, Хари се приближи, за да види съдържанието му.

— Ужас — процеди и отстъпи назад.

— Среден пръст — поясни Хаген.

— Пръстът изглежда като счупен — подхвана Бьорн. — Разрезът е оставил рана със съвсем гладка повърхност. Няма следи от дърпане на кожа. Пръстът е отрязан с брадва или с нож.

От пасажа се разнесе ехо от забързани приближаващи се стъпки.

Хари напрегна зрението си. Само върхът на белия обезкървен пръст беше синьо-черен.

— Взе ли отпечатък? — обърна се той към Холм.

— Да. Ако извадим късмет, отговорът от проверката ще пристигне всеки момент.

— Залагам на лявата ръка.

— Прав си — обади се Хаген.

— В плика имаше ли друго освен пръста?

— Не. Ето, сега вече знаеш колкото нас.

— Вероятно дори повече — Хари опипа кутията цигари — Сетихме се, че Снежния човек ти отрязва средния пръст именно на лявата ръка — отбеляза Хаген и се спогледа с Бьорн Холм.

Трополенето се приближаваше.

— Открих нещо — обади се криминалистката до вратата.

Тримата мъже се обърнаха към нея.

Приклепнала, тя държеше нещо между палеца и показалеца си. Нещо черно-сиво.

— Не ви ли прилича на камъчетата от местопрестъплението, където открихме Боргни? Хари пристъпи към нея.

— Да. Камък от лава.

Тичешком пристигна млад мъж със служебна карта, закачена върху джоба на ризата му. Спря запъхтян пред Бьорн Холм, опря ръце о коленете си и се опита да успокои дишането си.

— Е, Ким Ерик? — подкани го Холм.

— Открихме съвпадение — изпъхтя младежът.

— Нека позная — Хари лапна цигара.

Другите го погледнаха.

— Тони Лайке.

— От... откъде... — подхвана Ким Ерик с нескрито разочарование.

— Изпод моторната шейна се подаваше дясната му ръка. Всички пръсти си бяха по местата. Затова предположих, че пръстът е отрязан от лявата. — Хари посочи плика. Освен това пръстът не е счупен, а деформиран вследствие от ревматоиден артрит. Предава се по наследство, не е заразен.

ШЕЙСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА КАЛИГРАФСКИ ПОЧЕРК

Вратата на апартамента в жилищната кооперация в квартал „Ховсетер“ отвори жена с широки като на борец плещи и ръста на Хари. Изгледа го търпеливо, явно свикнала да изчаква посетителите няколко секунди, докато се опомнят.

— Кажете.

Хари разпозна гласа на Фрида Ларшен от телефонния им разговор. Преди да я види, си я бе представял като крехка дребна женица.

— Казвам се Хари Хуле. Открих адреса ви по телефонния номер, Феликс вкъщи ли си е?

— Излезе да играе шах — отвърна тя с неемоционален глас, все едно му даваше стандартния за такива случаи отговор. — Изпратете му имейл.

— Иска ми се да говоря с него лично.

— За какво? — Тя запълваше целия процеп пред вратата с внушителната си осанка и му пречеше да надникне в жилището.

— В сградата на Главното полицейско управление открихме камък от лава. Интересува ме дали камъкът е от същия вулкан като предния камък, който изпратихме на Феликс.

Застанал на две стъпала пред нея, Хари извади камъчето и ѝ го показва. Тя обаче не помръдна от прага.

— Няма как да се прецени само по външния му вид. Изпратете имейл на Феликс.

Понечи да затвори вратата.

— Лавата все пак си е лава — настоя Хари.

Долови колебание в погледа ѝ. Хари знаеше от опит, че специалистите рядко се съдържат да не поправят лаиците в своята област.

— Всеки вулкан изхвърля лава със специфичен състав — обясни тя, — а отделните ерупции също показват известни изменения в състава ѝ. Необходимо е камъкът да се изследва. Съдържанието на

желязо е особено показателно. Лицето ѝ остана напълно равнодушно и без капка вълнение.

— Всъщност исках да се поинтересувам и от хората, които обикалят света да разглеждат вулкани — подхвани Хари. — Едва ли са стотици, затова предполагам, че Феликс познава норвежките поклонници на тези пътешествия.

— Повече сме, отколкото предполагате.

— И вие сте една от тях?

Тя само вдигна рамене.

— На кой вулкан ходихте последно?

— Ол Доиньо Ленгаи в Танзания. И не ходихме на вулкана, а до него. Намира се в активна фаза. Магмата му има високо съдържание на натрокарбонатити и изригващата лава е черна, но прави реакция с въздуха и след няколко часа придобива изцяло бял цвят. Като сняг.

Гласът и лицето ѝ внезапно се оживиха.

— Защо Феликс отказва да разговаря с посетителите си? Да не би да е ням?

Лицето ѝ отново се вцепени.

— Изпратете му имейл — отсече тя с равен, безстрастен глас.

После затръшна вратата с такава сила, че в очите на Хари влетя прах.

Кая паркира на булевард „Маридал“, прескочи мантинелата и внимателно запристъпва надолу по стръмния склон към гората, където се намираше изоставената фабрика „Кадок“. Запали фенера си и нагази в храсталака, като отмахваше голите клони пред лицето си. Навътре в гората растителността се сгъстяваше, сенките скачаха наоколо като безшумни вълци и дори когато спираше да се послуша, Кая виждаше как сенките на дърветата се наслагват върху други дървета, а техните сенки — върху трети, и правят ориентацията невъзможна, сякаш си попаднал в огледален лабиринт. Ала Кая не изпитваше страх. Странно как тя, която се ужасяваше от затворени врати, не се боеше от тъмнината. Заслуша се в бученето на реката. Дали чу нещо? Необясним шум? Продължи нататък. Наведе се да мине под съборено от вятъра дърво и пак спря. Изведнъж всички шумове изчезнаха. Все

едно... Кая си пое дълбоко дъх, издиша бавно и довърши мисълта си: все едно някой я следва и внимава тя да не го усети.

Обърна се и насочи фенера към тъмнината. Вече не се чувстваше толкова смела пред мрака. Няколко клона се олюляха, но Кая се надяваше тя да ги е разклатила.

Пак се обърна напред.

И изкрещя, защото фенерът ѝ освети смъртнобледо лице с обещени очи. Изпусна фенера на земята и отскочи назад, но призракът я последва с грухтене, наподобяващо смях. Въпреки мрака видя как той се навежда и изправя. В следващия миг фенерът я заслепи право в очите.

Тя спря да диша.

Грухтящият смях секна.

— Ето — каза стържещ мъжки глас и светлият конус подскочи.

— М... моля?

— Вземи си фенера.

Кая го пое и насочи лъча малко настрани от лицето му, за да го вижда, без да го заслепява: рус мъж с издадена напред челюст.

— Кой си ти? — попита Кая.

— Трюлс Бернтсен. Работя с Микаел.

Кая, разбира се, беше чувала за Трюлс Бернтсен. Сянката на Микаел. Как го наричаше той? Бийвъс?

— Аз съм...

— Кая Сулнес.

— Откъде знаеш... — тя преглътна и преформулира въпроса си: — Какво правиш тук?

— Същото като теб — отвърна той с равния си стържещ глас.

— Така ли? И какво правя аз?

Той отново се засмя с характерния си смях, но не ѝ отговори. Продължи да стои пред нея с отпуснати, леко разперени встрани от тялото му ръце. Единият му клепач потрепваше, сякаш под него бе пропъзляла буболечка Кая въздъхна:

— Ако си дошъл тук със същото намерение като мен, значи наблюдаваш фабриката, защото онзи може да се появи.

— Да, точно така — кимна Бийвъс, без да сваля поглед от нея.

— Не е изключено да дойде. Може да не знае, че фабриката е изгоряла.

— Някога баща ми работеше там. Често повтаряше, че произвеждал ФСС, кашлял ФСС и постепенно започнал да се превръща във ФСС.

— Има ли и други от КРИПОС в района? — попита Кая. — Микаел ли ви изпрати?

— Скъса с него, нали? Вече ходиш с Хари Хуле.

Ледени тръпки пронизаха Кая. Откъде, за бога, този тип знае всичко това? Наистина ли Микаел е споделил с някого за връзката им?

— Ти не присъства на акцията „Ховасхюта“ — отбеляза тя, за да смени темата.

— Не бях ли? — Той отново започна да грухти. — Сигурно съм бил в почивка. Но Юси дойде.

— Да — прошепна тя. — Юси дойде.

Духна вятър и тя извърна глава настрани, защото я одраска клон. Дали Бийвъс я бе проследил, или бе дошъл тук преди нея?

Понечи да го попита, ала той бе изчезнал. Кая насочи фенера между дърветата. От Бийвъс нямаше и следа.

В два през нощта Кая паркира на улицата, влезе през портата и изкачи стълбището пред жълтата къща. Натисна звънеца над керамичната плочка, на която с калиграфски почерк пишеше „сем. Хуле“. След като позвъни три пъти, Кая чу тихо покашляне и се обърна. Хари тъкмо затъкваше револвера в панталона си. Явно се бе промъкнал безшумно иззад ъгъла.

— Какво има? — попита стреснато тя.

— Просто гледам да не рискувам — обясни той. — Трябваше да се обадиш да ме предупредиш.

— М... май не биваше да идвам.

Хари се качи по стълбите, мина покрай нея и отключи. Тя влезе след него в жилището, обгърна с ръце гърба му, притисна се до него и бутна вратата с крак. Хари се освободи от прегръдката ѝ и понечи да каже нещо, ала тя го спря с целувка. Страстна целувка, която копнееше за подходящ отговор. Кая мушна студените си ръце под ризата му. По топлината от кожата му разбра, че току-що е станал от леглото, издърпа револвера от панталона му и го остави с трясък върху масичката в антрето.

— Искам те — прошепна тя, захапа ухото му, мушна ръка в панталона му и напипа топлия му мек член.

— Кая...

— Ще те имам ли?

Долови леко колебание и известна неохота в погледа му. Обгърна тила му с другата си ръка и прикова очи в неговите:

— Моля те...

Той се усмихна. Мускулите му се отпуснаха и той я целуна съвсем предпазливо. По-предпазливо, отколкото ѝ се искаше. Кая простена разочаровано и разкопча панталона му. Стисна члена му, без да движи ръката си, и изчака, докато нарасне.

— Проклетата да си — въздъхна той и я вдигна на ръце.

Отнесе я по стълбите на горния етаж. Ритна вратата на спалнята и положи Кая върху леглото от страната, където някога бе спала майка му. Кая отпусна назад глава и затвори очи, докато усещаше как той бързо и ловко сваля дрехите ѝ една по една. Лъхна я топлината от кожата му, и само след секунди той се надвеси над нея и разтвори бедрата ѝ. „Да — помисли си тя. — Проклетата да съм.“

Кая лежеше, облегнала буза о гърдите му, и слушаше ударите на сърцето му.

— За какво си мислеше? — прошепна тя. — Докато стоеше, затрупан от лавината, и очакваше смъртта?

— Че ще оживея.

— Само това?

— Да, само това.

— А не си ли мислеше, че... ще видиш пак онези, които обичаш?

— Не.

— А аз си мислех точно за това. Странно усещане. Изплаших се ужасно и нещо в мен сякаш се разпадна. После страхът изчезна и ме изпълни спокойствие. Заспах. А в един момент се появи ти и ме събуди. Спаси ме.

Хари ѝ подаде цигарата си и тя си дръпна. Изкикоти се:

— Ти си герой, Хари. Достоен си за медал. Кой би предположил!

— Вярвай ми, скъпа — поклати глава той, — в онзи миг мислех единствено за себе си. Преди да се добера до камината, изобщо не се

сетих за теб.

— Добре де, но когато си стигнал до нея, си знаел, че кислородът е на свършване и изравяйки ме от снега, ще се обречеш на два пъти по-бърза кончина.

— Какво да кажа? Явно съм великодушна личност.

Тя го тупна през смях по гърдите:

— Герой!

Хари дръпна силно от цигарата си.

— Или просто инстинктът за оцеляване е приспал съвестта ми.

— В какъв смисъл?

— Първият човек, когото улучих с щеката, се оказа силен и почти успя да я задържи. Досетих се, че е Колка. Беше жив. Всяка секунда можеше да се окаже решаваща, ала вместо да го изровя, продължих да пъхам щеката в снега, докато те намерих. Ти не реагира изобщо. Помислих те за мъртва.

— И?

— Вероятно подсъзнателно съм си помислил, че ако извадя от снега първо мъртвеца, през това време живият ще умре и така ще разполагам с всичкия въздух. Не е лесно да прецениш мотивите на човек, попаднал в критична ситуация.

Кая се смълча. Навън изръмжа мотоциклет, после утихна. Мотоциклет през февруари. А днес видя прелетна птица. Всичко се бе объркало.

— Винаги ли тормозиш ума си с толкова размисли? — попита тя.

— Не. Впрочем и аз не знам.

Тя се сгуши до него.

— За какво мислиш в момента?

— Откъде е научил всичко, което знае.

— За убиеца ли говориш? — въздъхна тя.

— И защо ме предизвиква. Защо ми изпраща част от тялото на Тони Лайке. Питам се как разсъждава.

— И как смяташ да си отговориш на тези въпроси?

Той изгаси цигарата в пепелника върху ноцната масичка. Пое си дълбоко въздух и го издиша с продължително съскане.

— Точно там е работата. Сещам се само за един начин. Трябва да говоря с него.

— С кого? С Кавалера ли?

— С някой *като* него.

Унасяйки се в сън, Хари отново се вторачи в гвоздея, забит в главата на мъж. Ала тази нощ откри познати черти в лицето на мъжа. Стори му се, че неведнъж е виждал негов портрет. Дори съвсем наскоро. Чуждото тяло в устата на Хари избухна и той се стресна. Беше заспал.

СЕДЕМДЕСЕТА ГЛАВА МЪРТВА ЗОНА

Хари мина през болничния коридор редом с граждански затворнически надзирател. На две крачки пред тях вървеше лекарката. Тя осведоми Хари за състоянието на пациента и го подготви какво да очаква. Стигнаха до някаква врата. Надзирателят я отключи. Коридорът продължаваше още няколко метра. Отляво имаше три врати. Пред една от тях пазеше униформен затворнически служител.

— Буден ли е? — попита лекарката, докато служителят претърсваше Хари.

Той кимна, изсипа дребните предмети от джобовете на Хари върху масата, отключи и отстъпи встрани.

Лекарката даде знак на Хари да изчака отвън и влезе заедно със служителя. Излезе почти веднага:

— Максимум петнайсет минути — предупреди го тя — Състоянието му отбелязва подобрение, но все още е отпаднал.

Хари кимна, пое си дъх и влезе.

Вътре спря и остави вратата да се хлопне зад гърба му. Пердетата бяха спуснати пред прозорците и стаята тънеше в мрак. Само лампа над леглото разпръскваше донякъде тъмата и осветяваше фигура на човек, полуседнал в леглото с клюмнала глава и дълга коса, спускаща се от двете страни на лицето му.

— Ела по-близо, Хари.

Гласът беше променен, напомняше жално скърцане на панти. Ала Хари го позна и по тялото му полазиха ледени тръпки. Приблужи се до леглото и седна на оставения за посетители стол. Мъжът надигна глава. Дъхът на Хари секна.

Някой сякаш бе разлял восък върху лицето на другия и той се бе втвърдил в неподвижна, възтясна маска, която опъваше кожата на челото и брадичката му назад и превръщаше устата в малка дупка без следа от устни върху безформено поле от вцепенена тъкан. Вместо смях от дупката се откъртиха две къси въздишки.

— Не ме ли позна, Хари?

— Познах очите. И това стига. Ти си.

— Нещо ново от... — малката дупка като уста на шаран се опита да приеме формата на усмивка — ... нашата Раquel?

Хари се бе подготвил за този въпрос. Бе се настроил, както боксьорът се настройва да изтърпи болка. И въпреки това името ѝ, произнесено от устата на Снежния човек, го накара да стисне юмруци.

— Съгласи се да говорим за човек, който според нас е като теб — напомни Хари.

— Като мен ли? Дано поне да е по-привлекателен — от дупката отново се откъртиха две въздишки. — Странно, никога не съм бил суетен, Хари. Мислех, че болката ще бъде най-големият ми кошмар. Но знаеш ли... най-ужасно е да гледаш в огледалото как се превръщаш в чудовище. В болницата все още ми позволяват да ходя сам до тоалетната, но избягвам огледалата. А някога бях хубав мъж.

— Прочете ли материалите, които ти изпратих?

— Прегледах ги скришом. Доктор Дюрегуд ми забранява да се изморявам. Опасява се от инфекции, възпаления, повишена температура. Искрено е загрижена за здравето ми, Хари. Много странно, имайки предвид миналото ми, нали? Лично аз искам единствено да умра. Впрочем, точно затова завиждам на онези, които... Именно ти ми попречи да си отида, Хари.

— Смъртта щеше да бъде прекалено леко наказание.

Нещо в погледа на мъжа припламна и от цепнатините, в които се бяха превърнали очите му, заструи студена бяла светлина.

— Поне си осигурих място в учебниците по история. Хората ще четат за Снежния човек. Все някой от идните поколения ще прегърне идеите ми и ще ги осъществи. Ти какво спечели, Хари? Нищо. Дори напротив: изгуби и малкото, което имаше.

— Прав си — потвърди Хари. — Ти ме победи.

— Липсва ли ти средният ти пръст?

— Особено в момента — Хари вдигна глава и срещна погледа на събеседника си. Издържа да не отмества очи. После малката дупка-уста се отвори и оттам се разнесе смях, сякаш прогърмя пистолет със заглушител:

— Поне не си изгубил чувството си за хумор, Хари. Вероятно се досещаш какво ще искам в замяна.

— Но без услуга няма пари. Да чуем.

Мъжът се изви с усилие към нощното шкафче, вдигна чашата с вода оттам и я поднесе към дупката на лицето си. Хари гледаше втренчено ръката, стискаща чашата. Приличаше на бял птичи крак. След като изпи водата, той остави внимателно чашата на мястото ѝ и заговори с жален, по-слаб глас, който идваше сякаш от радио с изтощени батерии:

— В инструкциите как да се отнасят с мен фигурира някаква точка за повишен суициден риск. Претърсиха те, преди да те пуснат, нали, Хари? Опасяват се да не би да носиш нож или друго оръжие. Но аз не искам да доживея крайната фаза от разпада ми. Преживях достатъчно, не мислиш ли?

— Не смятам. Избери друго.

— Можеше просто да излъжеш и да се съгласиш с мен.

— Това ли предпочиташ?

Мъжът махна с ръка:

— Искам среща с Раquel.

— Защо? — вдигна вежда Хари.

— Искам да ѝ кажа нещо.

— Какво?

— Ще си остане между мен и нея.

Хари се изправи рязко и столът остърга шумно пода.

— Няма да стане.

— Чакай. Седни.

Хари се подчини.

Мъжът заби поглед надолу и пръстите му заусукваха чаршафа над завивката.

— Не ме разбирай погрешно. За другите не съжалявам. Бяха курви до една. Но Раquel... Раquel е по-различна. Само това исках да ти кажа.

Хари го изгледа с недоверие.

— Как ти се струва? — попита Снежния човек. — Кажу „да“. Ако трябва, излъжи ме.

— Да — излъга Хари.

— Никак не те бива да лъжеш, Хари. Преди да ти помогна, искам да говоря с нея.

— И дума да не става.

— И защо да ти се доверя?

— Защото нямаш избор. Защото крадците се осланят на крадци в случай на нужда.

— Така ли?

Хари се усмихна под мустак.

— Когато си купувах опиум от Хонконг, известно време използвахме тоалетната за инвалиди в хотел „Ланд марк“ на Де Ву Роуд. Обикновено влизах пръв, оставях бебешко шише с парите под капака на тоалетното казанче. После излизах да се поразходя и да погледам имитации на часовници, а след известно време се връщах и намирах шишето под казанчето, пълно със съответното количество опиум. Сляпо доверие.

— Защо каза, че сте използвали тази тоалетна „известно време“?

— Един слънчев ден не открих шишето под капака на казанчето — сви рамене Хари. — Или дилърът ме е излъгал, или някой е разкрил схемата ни и е задигнал парите или опиума. В живота няма гаранции.

Снежния човек изгледа продължително Хари.

Хари тръгна по коридора заедно с лекарката. Надзирателят вървеше пред тях.

— Бързо приключихте разговора — отбеляза тя.

— Беше доста лаконичен — съгласи се Хари.

Мина през рецепцията, излезе на паркинга и се качи в автомобила си. Пъхна ключа с трепереща ръка. Облегна се на седалката и усети колко влажна е ризата му от рукналата пот.

„Беше доста лаконичен.“

— Да предположим, че с него си приличаме, Хари. Това предположение е необходимо, за да ти помогна. Първо ще поговорим за мотива. Омраза. Нажежена, накипяла омраза. Тази материя подхранва жизнените му сили, тази своеобразна магма в него поддържа пламъка на ненавистта. И точно както магмата омразата също е предпоставка за живот; без нея всичко ще се превърне в лед. Същевременно напорът на състената жега в него неизбежно ще доведе до ерупция, тоест деструктивното ще вземе връх. Колкото по-дълго време се отлага изригването, толкова по-мощна е ерупцията. В момента изригването е набрало главоломна скорост и вулканът е избълвал огромно количество лава. Това ми подсказва, че трябва да се

разровиш в миналото, за да откриеш причината. Защото отговорът на тази загадка се крие не в действията — външна проява на омразата, а в генезиса ѝ. Без да разбереш причините за зараждането ѝ, проявите ще ти се струват непонятни. Омразата се е трупала с години, но причината е съвсем проста: нещо се е случило. И престъпленията са плод именно на тази случка. Открий каква е тя и няма как да ти избяга.

Кое подтикна Снежния човек да използва метафори, свързани именно с вулкан, питаше се Хари, докато се спускаше с колата по стръмния, лъкатушещ път от болницата в Берюм.

— Осем убийства. Вече е окупира върха и се чувства господар на положението. Изградил е вселена, където всичко му се подчинява. Изживява се като кукловод и ви третира като марионетки. Особено теб, Хари. Трудно е да се определи защо е избрал именно теб, навярно на случаен принцип. Ала постепенно, колкото повече власт придобива над марионетките си, той започва да търси тръпката. Исква да разговаря с куклите си, да се доближи до тях, да се наслади максимално на победите си, като диша във врата на победените от него. Предрешил се е старателно. На пръв поглед изобщо не прилича на кукловод, тъкмо напротив: изглежда по-скоро кротък и покорен, лесноконтролируем и повечето хора биха го подценили, защото никой не вярва, че типове като него са способни да режисират толкова комплексна драма.

Хари шофираше към центъра по E18. Пред него се точеше дълга колона от автомобили. Сви в бус лентата. Все пак беше полицаи, дявол да го вземе! Времето изтичаше, трябваше да се бърза. Устата му пресъхна, а псетата в стомаха му се бунтуваха все по-неудържимо.

— Намира се близо до теб, Хари. Почти съм сигурен. Не може да се стърпи да стои на разстояние. Ала се е промъкнал в живота ти от мъртва зона, възползвал се е от момент, когато вниманието ти е било насочено другаде или си преживявал период на слабост. Той е част от обкръжението ти: съсед, приятел, колега. Или просто човек, скрил се зад друг със значително по-важна роля в живота ти; сянка, която дори не си представяш по друг начин, освен като притурка. Сети се кой е минавал така незабелязано покрай полезрението ти. Защото той вече се е вмъкнал в живота ти. Виждаш ли лицето му. Навярно сте разменили само две-три думи, но ако е същият като мен, той не е устоял на изкушението да се докосне до теб, Хари. Да, той се е докоснал до теб.

Хари паркира пред „Савой“, влезе и се приближи до бара.

— Какво ще обичате?

Хари плъзна поглед по бутилките, наредени по стъклените рафтове зад бармана: „Бифитър“, „Джони Уокър“, „Бристъл Крийм“, „Абсолют“, „Джийм Бийм“.

Търсеше човек, изпълнен с накипяла омраза. Човек който не допуска наплива на други чувства, освен ненавист. Човек с бронирано сърце.

Погледът му се спря, после отскочи. Устните му се разтвориха. Споходи го прозрение свише. И този проблясък обясни *всичко*.

— Господине? — долетя гласът на бармана сякаш отдалеч.

— Да.

— Спряхте ли се на нещо?

— Да — кимна бавно Хари. — Да, спрях се.

СЕДЕМДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

РАДОСТ

С молив, стиснат между показалците на двете ръце, Гюнар Хаген наблюдаваше Хари. По изключение той седеше изправен, а не полуизлегнат, на стола пред бюрото на началника си.

— Реално погледнато, в момента работиш за КРИПОС и си част от екипа на Белман — отбеляза Хаген. — Следователно всеки извършен от теб арест автоматично ще се впише в актива на Белман.

— А ако, съвсем хипотетично, ви дам ценна информация и предоставя на Отдела за борба с насилието възможността — в лицето на Кая Сулнес или Магнюс Скаре например — да извърши ареста?

— Предложението ти е повече от великодушно, но не мога да приема, Хари. Обвързан съм със служебни договорки.

— Мм. Значи Белман още те държи с нещо?

Хаген въздъхна:

— Ако се отклоня от правия път и си позволя волността да отнема на Белман арест по най-сериозното текущо разследване, Министерството на правосъдието веднага ще разбере, че съм нарушил тяхна заповед и съм те призовал в екипа си. Ще сметнат действията ми за груба проява на неподчинение и от това ще пострада целият Отдел. Съжалявам, Хари, просто не мога да допусна подобно нещо.

Хари се вторачи замислено пред себе си.

— Добре, шефе.

Скочи рязко и се втурна към вратата.

— Почакай!

Хари спря.

— Откъде ти хрумна да ми задаваш такива въпроси. Хари? Случило ли се е нещо, за което трябва да знам?

— Говорех чисто хипотетично, шефе — поклати глави Хари. — Нали работата ни го изисква?

До три часа Хари използва свободното си време, за да проведе няколко телефонни разговора, последния — с Бьорн Холм, който без никакви уговорки веднага се съгласи да го закара където поиска.

— Още не съм ти съобщил къде и защо — отбеляза Хари.

— Няма нужда. Разчитам на теб — увери го Бьорн, натъртвайки всяка сричка.

Настъпи мълчание.

— Явно съм заслужил доверието ти, Бьорн.

— Да.

— Имам чувството, че съм ти искал извинение, но не съм сигурен...

— Не си ми искал.

— Така ли? Е, добре... В такъв случай из... из... По дяволите, не е никак лесно. Из... из...

— Май двигателят ти се задави, приятел — в гласа на Бьорн се прокрадна усмивка.

— Съжалявам. Надявам се преди пет да ми изпратят резултата от проверката на няколко пръстови отпечатъка. Ако не дадат съвпадение, ще се разминеш с шофирането.

— Защо се изразяваш така мъгляво?

— Защото ми имаш доверие.

В три и половина Хари почука на вратата на стаичката за дежурните в Държавната болница.

Сигюр Алтман отвори.

— Здравей, имаш ли малко време да погледнеш тези снимки? — попита Хари и подаде на мъжа сноп фотографии.

— Лепнат — отбеляза Алтман.

— Идвам право от лабораторията за проявяване.

— Хм... Отрязан пръст. Защо ми го показваш?

— Подозирам, че притежателят му е бил инжектиран с голяма доза кетаномин. Питам се дали при анализ на пръста могат да се открият следи от това вещество. Реших да се обърна към теб, защото си специалист по анестезиология.

— Да, разбира се. Кетаноминът се разпространява по кръвта из цялото тяло. — Алтман прехвърли снимките. — Този пръст ми се

струва обезкървен, но теоретично погледнато, дори една-единствена капка е достатъчна, за да се докаже наличие на някаква субстанция в кръвта.

— Имам и още един въпрос: съгласен ли си да ни сътрудничиш по време на арест тази вечер?

— Аз ли? Нали разполагате с екип от съдебни лекари...

— В случая ти си по-компетентен от тях. А на мен ми трябва човек, на когото да разчитам.

Алтман сви рамене, погледна часовника си и върна снимките на Хари.

— Дежурството ми приключва след два часа.

— Чудесно. Ще дойдем да те вземем. Ще впишеш името си в норвежката криминална история, Алтман.

Медицинският работник се усмихна вяло.

Докато Хари влизаше в Отдела по експертно-криминална дейност, Микаел Белман му се обади по телефона.

— Къде се губиш, Хари? Днес ми липсваше на сутрешната оперативка.

— Насам-натам.

— И по-точно?

— Из любимия ни град — Хари остави голям плик, размер А4, върху плота пред Ким Ерик Локер и посочи върховете на пръстите си — знак, че иска от него да провери отпечатъците в плика.

— Започвам да се притеснявам, когато радарът ми не те засече в продължение на цял работен ден, Хари.

— Не ми ли вярваш, Микаел? Да не се страхуваш, че пак ще се върна към алкохола?

В другия край на жицата настъпи кратко мълчание.

— Длъжен си да ми докладваш. Не забравяй да ме държиш в течение.

— Разрешете да доложя: няма нищо за докладване, шефе.

Хари прекъсна връзката и влезе в кабинета на Бьорн. Вътре завари Беате, която ги бе изпреварила.

— Какво имаш да ни съобщаваш? — попита тя.

— Една истинска разбойническа история — отвърни Хари и седна.

Преполовил разказа си, той видя как Локер провря глава в стаята.

— Вижте какво открих — показа им той фолио с пръстови отпечатъци.

— Благодаря — Бьорн взе фолиото, сложи го върху скенера, седна пред настолния си компютър, извади папката с пръстовите отпечатъци, открити на местопрестъплението на улица „Холмен“, и задейства програмата за търсене в базата данни.

Макар да знаеше, че ще отнеме едва няколко секунди, Хари затвори очи и усети как сърцето му се разблъска в гърдите, при все че вече знаеше резултата. Снежния човек му каза малкото, от което се нуждаеше, придаде словесна форма на предположенията му, произведе звуковата вълна, необходима, за да се задейства лавината.

Нямаше начин да е другояче.

Обикновено отнемаше едва няколко секунди.

Сърцето му биеше лудо.

Бьорн Холм се прокашля, но продължи да мълчи.

— Бьорн — подзе Хари, без да отваря очи.

— Да.

— Това да не е една от онези паузи, които толкова държиш да оценявам по достойнство?

— Да.

— Приключи ли вече с риторичните похвати, проклетнико?

— Да. Имаме съвпадение.

Хари отвори очи. В стаята струеше слънчева светлина, изпълваше помещението и ги подканваше да се понесат по нея. Радост. Дива радост.

Тримата се изправиха едновременно. Вторачиха се един в друг с отворени уста, застинали в безмълвен тържествуващ възглас. После се прегърнаха: Беате остана полузаклещена между Хари и Бьорн. Продължиха да ликуват с едва приглушени възклицания, предпазливо си плеснаха ръцете, а Бьорн Холм увенча веселието им с танц, който — поне според Хари — далеч надхвърляше възможностите на обикновен фен на Ханк Уилямс: безупречно изпълнена лунна походка.

СЕДЕМДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

ЖЪЛТО

Двамата мъже стояха върху нисък обезлесен хълм между църквата в Манглерю и магистралата.

— Наричахме мястото землянка или скривалище — разказваше единият, облечен в рокерско яке, и отметна настрани дългата си рядка коса. — През лятото идвахме и изпушвахме до дупка всичко, до което се бяхме докопали. И то на петдесетина метра от полицейския участък. — Той се усмихна носталгично. — Аз, Ула, Те-Ве, неговата приятелка и още няколко души. Славни времена бяха!

Погледът на мъжа се зарея в далечината, докато Рогер Йендем записваше разказа му.

След известно лутане журналистът успя да издири Юле в клуб по мотоциклетизъм в Алнабрю, където — оказа се — Юле се хранел, спял и прекарвал живота си на свободен човек. Мърдал само до близкия магазин за хранителни стоки, за да си купи тютюн и хляб. Йендем и преди бе ставал свидетел как затворът прави хората зависими от позната обстановка, рутина и сигурност. Изненадващо за Йендем, Юле сравнително бързо се съгласи да говори за миналото си. Думата катализатор се оказа „Белман“.

— С Ула бяхме гаджета. Страшно много се кефех, защото всички в Манглерю си падаха по нея — Юле кимна в потвърждение на собствените си думи. — Но той беше направо луд по нея.

— Микаел Белман ли?

— Не, другият. Сянката му. БийвЪс.

— Какво се случи?

Юле разпери ръце. Йендем забеляза белезите по ръцете му: затворник, който непрекъснато прелита между дрогата на свобода и дрогата в затвора.

— Микаел Белман ни изпържи, че крадем бензин, а аз имах по-раншна условна присъда за хашиш и ме прибраха на топло. Там слуховете за връзката му с Ула стигнаха до мен. Когато ме освободиха, възнамерявах да отида при нея, но БийвЪс ме причака и ме преби

почти до смърт. Каза, че Ула била негова и на Микаел, но не и моя. Ако съм припарел близо до тях... — Юле „преряза“ брадясалото си гърло с показалец. — Пълен психопат и изобщо много зловеща история. Нито един проклетник от компанията не ми повярва, че Бийвъс е бил на косъм да ми види сметката. И как да ми повярват? Всички го знаят като идиот с течаци лиги, който редовно се мъкне след Белман.

— По-рано спомена нещо за хероин — напомни Рогер.

Когато интервюираше хора във връзка с присъди за злоупотреба с наркотични вещества, винаги се стараеше да употребява общоизвестните названия на наркотиците, за да избегне евентуални недоразумения, понеже жаргонните наименования се меняха бързо и често се различаваха по значение в отделните квартали. Например „smack“ в „Ховсетер“ означаваше „кокаин“, в „Хелерюд“ — „хероин“, а на остров Абилдсъ — всякаква дрога, която те кара да полетиш.

— През лятото, когато ме закопчаха, аз, Ула, Те-Ве и мацката му потеглихме на пътешествие с мотори. От Копенхаген взехме половин кило жълто. Рокерите като мен ги проверяваха на всеки граничен пункт, затова изпратихме момичетата да се движат отделно пред нас. Майка му стара, бяха толкова готини, наконтени с летни рокли, синеоки и всяка с половин кило жълто в сливата си. Продадохме повечето в Твайта.

— Много си откровен — отбеляза Рогер, докато записваше, сложи „слива“ в скоби, за да напише обяснението ѝ после, и добави „жълто“ в графата синоними на „хероин“.

— Давността е изтекла и никой не може да ни търси отговорност. Важното е, че пипнаха дилъра от Твайта и му предложиха да му намалят присъдата, ако изпорти кой го е снабдил с дрогата. И, разбира се, той се възползва от офертата, плъхът му с плъх.

— Откъде знаеш?

— Как откъде! Пичът ми разказа всичко няколко години по-късно, когато заедно лежахме в дранголника. Снесъл на полицаите не само имената, но и адресите на всички ни, включително на Ула. Липсвало само да им продиктува ЕГН-тата ни. Изкарахте голям късмет, че преустановиха разследването — така ми каза.

Рогер записваше с трескава бързина.

— Познай кой от участъка в „Стовнер“ е поел случая. Кой е разпитал дилъра; кой е дал изрична препоръка разследването да

приключи, случаят да изпадне от купчината и да се потули; кой е спасил кожата на Ула?

— Предпочитам ти да отговориш на тези въпроси, Юле.

— С най-голямо удоволствие: крадецът на чужди мадами Микаел Белман.

— Само още един въпрос — увери го Рогер със съзнанието, че е стигнал до критичната точка и предстои да получи отговор на съмнението си дали цялата тази история може да бъде потвърдена и от друго лице. — Знаеш ли името на този дилър? За него вече не съществува риск, а и нямам намерение да го споменавам.

— Питаш ме дали съм склонен да го изпържа? — разсмя се гръмогласно Юле. — С най-голямо удоволствие!

Продиктува името, а Рогер отгърна на следващата страница и го записа с големи букви. Усети как се усмихва, побърза да се вземе в ръце и си възвърна сериозното изражение. И все пак вкусът се очертаваше дълготраен сладкият вкус на триумфа, когато пръв хвърлиш медийна бомба.

— Благодаря ти за помощта — кимна Рогер.

— Аз трябва да ти благодаря. Само се погрижи да смажеш Белман и сме квит.

— Чакай да те питам нещо от чисто любопитство. Защо дилърът ти е признал, че те е натопил?

— Защото се страхуваше.

— От кого?

— Знаеше твърде много и искаше и други хора да узнаят историята, ако ченгето реши да изпълни заплахите си.

— Да не би Белман да е заплашвал дилъра?

— Не Белман, а сянката му. Предупредил го, че само да спомене името на Ула още веднъж, ще му напъха в устата нещо, което ще я затвори завинаги.

СЕДЕМДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

АРЕСТ

В шест и пет волвото „Амазон“ на Бьорн Холм сви пред трамвайната спирка до Държавната болница. Сигюр Алтман чакаше с ръце, пъхнати в джобовете на дебелото си вълнено палто. Хари му махна от задната седалка да се качва отпред. Сигюр и Бьорн се запознаха и волвото се спусна по „Рингвайен“, а оттам продължи на изток към кръстовището „Синсен“.

Хари се наведе напред между двете седалки.

— Представи си го като експеримент, каквито провеждахме в часовете по химия. Разполагаш с всички вещества, необходими за осъществяването на химична реакция, ала ти липсва катализаторът — външният компонент, искрата, която да задейства реакцията. Получих много информация и ми трябваше нещо да ме насочи как да свържа всички сведения. В ролята на мой катализатор влезе психопат: убиец с прозвището Снежния човек. И бутилка в бар. Нещо против да запаля?

Мълчание.

— Ясно. Е...

Минаха през тунела в квартал „Брюн“ и поеха нагоре към кръстовището „Рюен“ и Манглерю.

Застанал върху незастроената земя, Трюлс Бернтсен гледаше нагоре към склона, където се намиреше домът на Белман.

Странно защо той, който толкова често бе вечерял, играл и спал зад онези стени, докато бяха юноши, не бе стъпвал там нито веднъж, откакто Микаел и Ула се настаниха да живеят в къщата като семейство.

По една-единствена причина: не го бяха канили.

Понякога Трюлс се спотайваше в следобедния мрак за да я зърне: нея, недостижимата, която никой не може да има. Никой освен него, принца: Микаел. От време на време той се питаше дали Микаел се досеща и затова не го кани в дома им. Или самата Ула се е досетила и е подхвърлила завоалирано на Микаел, че Трюлс Бернтсен, макар да са

израснали заедно, не е подходяща компания за тях, особено сега, когато кариерата на Микаел набира скорост и е препоръчително да подбират социалната си среда, да се срещат с отбрани хора, да изпращат подходящи послания с поведението си. От стратегическа гледна точка не е разумно да допускат в обкръжението си призраци от миналото, които да им напомнят за неприятни събития.

Да знаеше Ула колко добре я разбира Трюлс! Само недоумяваше защо досега тя не се е уверила в едно: Бийвъс никога не би ѝ навредил. Тъкмо напротив. Нима не бе доказал колко държи на нея и на Микаел, защитавайки ги през всичките тези години? Бдеше над безопасността им, отзоваваше се при нужда, разчистваше кашите. Грижеше се за щастието им. Ето така проявяваше Бийвъс любовта си.

Тази вечер прозорците светеха. Дали празнуват нещо? Навярно се хранят, смеят се и пият вина, каквито магазинът за алкохол в Манглерю никога не зарежда, и говорят изискано. Дали Ула се усмихва с онази усмивка, дали очите ѝ — толкова красиви, че те боли, когато те погледнат, — отново сияят? Дали Ула ще погледне на него с други очи, ако той спечели пари и забогатее? Дали? Нима е толкова просто?

Бийвъс постоя още малко върху голия парцел, изоран от експлозия. После си тръгна.

Волвото на Бьорн Холм величествено се включи в кръговото кръстовище в „Рюен“.

Табела указваше отклонението за Манглерю.

— Къде отиваме? — попита Сигюр Алтман и се подпря на вратата.

— Където ме посъветва Снежния човек — отвърна Хари. — А именно: назад във времето.

Подминаха отклонението.

— Насам — посочи Хари и Бьорн зави.

— По Е6?

— Да, поемаме на изток. Към Люсерен. Познаваш ли района, Сигюр?

— Красиво е, но какво...

— Ето оттук започва цялата история. Преди много години пред местна дискотека Тони Лайке, мъжът, снимки от чийто пръст ти

показах днес, се целува с Мия, дъщерята на ленсман Скай, близо до горичката. Уле, също влюбен в Мия, излиза от дискотеката, за да я потърси, и ги сварва. Ядосан и съсипан, Уле се нахвърля върху навлека — любимеца на девойките Тони Лайке. Неочаквано Тони се проявява в нова светлина. Усмивнатият чаровен флиртаджия изчезва. На негово място се появява звяр. И точно като хищните животни, усетили заплаха, Тони напада Уле с ярост и жестокост, които парализират и Уле, и Мия, и всички спуснали се да ги разтърват. Гневът го заслепява, той вади нож и отрязва половината от езика на Уле. После неколцина мъже успяват да го озаптят. И макар Уле да е невинен, позорът белязва него. Обрича го завинаги да носи клеймото на несподелената любов, разголена пред всички, излага го на унижението да претърпи поражение в традиционните борби за девойките в селските райони в Норвегия, а неразбираемата му реч винаги ще му напомня за загубата му. Затова Уле решава да избяга. Следиш ли историята, Сигюр?

Алтман кимна.

— Минават много години, Уле се установява на ново място, намира си работа, където колегите го харесват и уважават заради добросъвестното му отношение към задълженията. Сдобива се с приятели — е, немного, но достатъчно. Важното е, че не са чували за предисторията му. В живота му липсва само жена. Има приятелки. Запознава се с тях в сайтове, по обяви във вестници, а понякога — макар и рядко — в някой бар. Но те не се задържат при него. Не заради физическия му недъг, а защото той неизменно носи на плещите си поражението като чувал с лайна. То струи от цялото му поведение: маниерът му на говорене свидетелства за ниска самооценка, Уле непрекъснато очаква да бъде отблъснат и посреща с мнителност опитите на жени да му показват, че го харесват. И, разбира се, всички жени бягат, когато усетят смрадта на пораженческата нагласа. Един ден се случва нещо. Той среща жена, която не го зарязва, след като са прекарвали една нощ заедно. Дори му позволява да изживее сексуалните си фантазии: правят секс в изоставена фабрика. Той я кани на ски в планината — първи сигнал, че подхожда сериозно към връзката им. Жената се казва Аделе Ветлесен. Съгласява се, макар и малко неохотно.

Бьорн Холм зави до депото „Грьонму“, откъдето се издигаше мръсен дим.

— Навярно са си прекарвали добре по време на преходи в планината. Или пък Аделе е започнала да се отегчава от компанията му: приятелите ѝ я описват като непрестанно търсеща натура. И така, двамата отсядат в „Ховасхюта“, където вече са се настанили петима души: Марит Улсен, Елиас Скуг, Боргни Стем-Мюре, Шарлоте Лол и болната Иска Пелър, която проспива цялата вечер в отделна стая. След вечеря туристите запалват камината, някои отварят бутилка червено вино, други предпочитат да си легнат. Сред оттеглилите се са Шарлоте Лол и Уле. Той се свива в спалния си чувал и чака своята Аделе. Но Аделе предпочита да остане с компанията. Вероятно е започнала да усеща зловонието. По-късно вечерта в хижата пристига още един гост. Въпреки шумните разговори Уле различава нов мъжки глас в трапезарията и се вцепенява. Този глас присъства в най-ужасните му кошмари и в най-блажените му фантазии за мъст. Не може да е той, *невъзможно* е. Уле напряга слух. Гласът говори с Марит Улсен, после заговаря Аделе. Уле чува как тя се смее. Постепенно гласовете им заглъхват. Всички освен тях двамата си лягат в съседната стая. Будни остават само Аделе и мъжът с познатия глас. После до Уле стигат звуци отвън, той се промъква до прозореца и ги вижда, вижда сластолюбивата ѝ физиономия, разпознава любовните ѝ стонове. И знае, че невъзможното ще се случи; историята се повтаря. Защото Уле разпознава мъжа, застанал зад Аделе, готов да я обладае. Това е той: Тони Лайке.

Бьорн Холм усили парното в купето. Хари се отдръпна малко по-назад.

— Когато на следващата сутрин гостите в хижата стават, Тони си е тръгнал. Уле се преструва, че не се е случило нищо. Защото сега той е по-силен, годините, през които е акумулирал омразата в себе си, са го калили. Знае, че другите са видели Аделе и Тони и са станали свидетели на унижението му — точно както миналия път. Ала Уле запазва спокойствие. Знае какво да направи. Навярно е копнял за този последен тласък към свободното падане. Няколко дни по-късно вече има подготвен план. Връща се в „Ховасхюта“, навярно с моторна шейна, и откъсва страницата с имената на пренощуващите заедно с него в хижата. Защото този път не той ще бяга опозорен от свидетелите на срама си, а те ще страдат. И Аделе. Ала най-силно ще страда Тони. Уле му отрежда целия срам, който самият той е носил

през всичките тези години. Уле ще потопи името му в най-мръсната кал, ще опропасти живота му, ще направи така, че да го сполети наказанието от същия онзи несправедлив Бог, който допуска нещастно влюбени да изгубват езика си.

Сигюр Алтман свали прозореца и в купето нахлу свирукащ вятър.

— Първата точка от плана на Уле е да си намери помещение, щаб квартира, където да работи на спокойствие и без да се притеснява, че може да го открият. Какво по-подходящо място от изоставената фабрика, където е изживял най-голямото щастие в живота си? Там той се заема със старателно планиране на жертвите. Естествено първа ще бъде Аделе, защото единствена тя от отседналите в „Ховасхюта“ е наясно със самоличността му. Дори да е споменал името си пред другите гости, навярно бързо са го забравили, а колкото до книгата — единствената страница с името му се намира у него. Толкова много ли ще ви преча с една цигара, момчета?

Никакъв отговор. Хари въздъхна.

— И така, той си уговаря среща с нея. Взема я с кола, обвита отвътре с найлон. Завежда я в безлюден район, навярно близо до фабрика „Кадок“. Там вади голям нож с жълта дръжка и я принуждава да напише картичка под диктовката му и да я адресира до съквартиранта си в Драмен. После я убива. Бьорн?

Бьорн Холм се прокашля и мина на по-ниска предавка:

— Според доклада от аутопсията убиецът е пробол сънната ѝ артерия.

— После слиза от колата, снима жертвата си върху седалката със забит в шията нож. Тази фотография представлява доказателството, че е накарал Аделе да си плати. Символизира триумфа му. Веднага се озовава върху стената над бюрото му във фабриката.

Срещу тях изскочи автомобил, но бързо се прибра в платното си и натисна клаксона, докато се разминаваха.

— Може да му е било лесно да я убие, а може и да се е затруднил. При всички случаи е знаел, че убийството на Аделе е най-критичният момент от плана му. Макар връзката им да не е продължила дълго, Уле не може да знае със сигурност на кого и колко е разказала Аделе. Дава си сметка, че открият ли трупа ѝ, разследващите веднага ще го вземат на мушка: какъв по-подходящ главен заподозрян

от зарязано гадже? Ако открият трупа ѝ. Ала в случай че Аделе изчезне, например по време на пътуване из Африка, Уле ще отгърве кожата. Затова той хвърля тялото ѝ на място, което познава добре: водата е дълбока, а хората избягват района. Мястото с изоставената младоженка на прозореца: старата въжарница до езерото Люсерен. После заминава за Лайпциг и плаща на проститутката Юлиана Верни да вземе картичката, написана от Аделе, да се настани в хотел в Руанда под името госпожица Ветлесен, и да изпрати картичката оттам. Освен това ѝ заръчва да купи нещо за него от Конго: смъртоносно оръжие, известно като ябълката на Леополд. Това оръжие, разбира се, не е избрано случайно. Напротив, така Уле смята да насочи полицията към Конго, а съответно и към Тони Лайке, защото той често пътува дотам заради бизнеса си. Юлиана Верни изпълнява поръчението и се връща в Лайпциг. Уле ѝ се отплаща подобаващо. И навярно именно тогава, докато стои над треперещата Юлиана, в чиято уста е натъпкал инструмента за мъчение; докато сълзите ѝ се стичат по бузите, той започва да усеща радост, садистично опиянение, напомнящо сексуално удоволствие; опиянение, породило се и подхранвано през годините, когато самотно се е отдавал на мечти за отмъщение. След това изхвърля трупа ѝ в реката, но тялото изплува и го забелязват.

Хари си пое дълбоко дъх. Пътят се стесни и от двете му страни се заредиха дървета.

— През следващите седмици Уле убива Боргни Стем-Мюре и Шарлоте Лол. Този път дори не се опитва да скрие телата. Въпреки това обаче разследващите органи не дават вид да са вдигнали мерника на Тони Лайке. Затова се налага Уле да продължи да убива, да подхвърля следи, да пришпори действията на полицаите. Убива Марит Улсен, депутатката, и я излага на показ в плувния комплекс „Фрогнер“. Крайно време е полицаите да открият връзката между жените и да заподозрат Лайке заради ябълката на Леополд, надява се Уле. Но не става така. И той разбира, че се налага незабавно да се намеси, да рискува, но да подхвърли поредната фалшива улика срещу Тони. Една вечер издебва Лайке, когато излиза от къщи и през мазето прониква в дома му. Обажда се по стационарния телефон на следващата жертва — Елиас Скуг. Бягайки, отмъква велосипед от мазето, за да инсценира обир. Отпечатъци от пръстите му наистина остават по бюрото с телефона, но това не го притеснява. Уле знае, че полицията не пилее

ресурси за щателно разследване на разбити мазета. После заминава за Ставангер. В този период садистичните му прояви достигат своя пик. Уле залепя Елиас за дъното на вана и пуска съвсем слабо водата. Ей, бензиностанция! Има ли някой гладен?

Бьорн Холм дори не си направи труда да намали.

— И така... Неочаквано Уле получава писмо — опит за шантаж. Авторът пише, че знае за убийствата, и му иска пари. Иначе заплашва да проговори пред полицията. Първото подозрение на Уле се насочва към двамата оцелели от „Ховасхюта“: Иска Пелър и Тони Лайке. Уле бързо изключва вероятността Иска Пелър да го изнудва. Жената е австралийка, живее на друг континент, а и едва ли знае да пише на норвежки. Остава Тони Лайке. Каква ирония! Двамата не са се срещнали лице в лице в хижата, ала Аделе вероятно е споменала името на Уле, докато е флиртувала с Тони. Или просто Тони е прочел името му в книгата за гости. След като вестниците поместват информация за убийствата, Тони сигурно е започнал да навързва нещата. Друг аргумент в подкрепа на подозренията на Уле, че изнудвачът е именно Лайке, се явяват упорити писания във финансовата преса за сериозните затруднения на Тони Лайке да осигури капитал за проекта си и Конго. Уле взема решение. Макар да е искал да обрече Тони на доживотен срам, обстоятелствата налагат да прибегне до промяна в плана, преди нещата да излязат от контрол. Тони трябва да умре. Уле го проследява. Качва се на влака за Юстаусе — едно от най-често посещаваните от Тони места. Тръгва по следите от плазовете на моторната шейна и те го отвеждат пред затворена туристическа хижа, разположена между отвесни скали и оврази. Там Уле хваща жертвата си. Тони разпознава призрака — момчето от дискотеката, на когото е отрязал езика. Досеща се какво го очаква. Уле го накарва да си плати за стореното. Измъчва го с огън: навярно за да изкопчи от него има ли съучастници в опита за изнудване или просто за собствено удоволствие.

Алтман вдигна прозореца.

— Тръпки да те побият — отбеляза той.

— През това време медиите гръмват с новината, че Иска Пелър се връща в „Ховасхюта“. Уле предвкусва скорошна окончателна развързка, но надушва и капан. Спомня си за снежната козирка над хижата. Опитните планинари предупреждават, че е много опасна. И

решава как да действа. Взема Тони за водач, тръгват към „Ховасхюта“ и предизвикват лавината с динамит. После се връщат, Уле бутва Тони или трупа му в пропастта, а след него — и моторната шейна. Ако все пак някой открие тялото, смъртта на Тони ще изглежда като нещастен случай на човек, samozапалил се по погрешка и паднал в бездната.

Пред тях се откри широка поляна с езеро. Луната се отразяваше във водите му.

— Уле ликува: победил е. Измамил е всички, разиграл ги е като марионетки. Играта започва да му харесва; възбужда го усещането, че диктува положението, че всички се съобразяват с указанията му. И геният, свързал осем човешки съдби в драма шедьовър, решава да ни изпрати прощален подарък.

Наближиха скупчени една до друга къщи, бензиностанция и търговски център. Бьорн зави наляво.

— Уле отрязва средния пръст на Тони Лайке. Задържа и мобилния телефон на жертвата. Той решава да ми се обади от центъра на Юстаусе. Номерът ми не е регистриран в публичния указател, но Тони го бе записал в телефона си. Уле не ми оставя съобщение: действието му е плод на случайна прищявка.

— Или е целял да ни обърка — предположи Бьорн Холм.

— Или да ни демонстрира превъзходството си. Оставяйки пръста на Лайке пред вратата на кабинета ми в Главното управление, той ни показва среден пръст — и в преносния, и в буквалния смисъл на думата. Вмъкнал се е под носа ни, защото може да си го позволи. Та той е Кавалера. Отърсил се е от срама, отвърнал е на удара, отмъстил е на всички, които са се подигравали с него: на свидетелите, на курвата, на крадеца на чужди жени. После обаче се случва нещо непредвидено. Полицията открива щаб квартирата му във фабриката „Кадок“. Разследващите все още не разполагат със следи, които да уличават Уле, но обръчът около него започва да се затяга. Затова Уле моли шефа си да му разреши да използва натрупалия се отпуск. Впрочем самолетът му излита вдругиден.

— В двайсет и един и петнайсет ще тръгне от Банкок и накрая ще кацне в Стокхолм — поясни Бьорн Холм.

— Част от подробностите в тази история са плод на предположения, но не и главните събития. Наближаваме Ето я.

Бьорн сви към чакълестата пътека пред голяма, боядисана в червено дървена постройка. Изгаси двигателя.

Прозорците не светеха, ала по стените на първия етаж висяха рекламни табели, които показваха, че в единия край на сградата някога се е помещавала бакалница. В другия ѝ край, на петдесетина метра от волвото на Бьорн, под улична лампа стоеше зелен джип „Чероки“.

Възцари се тишина. Заглъхнаха всички звуци, времето спря, вятърът утихна. От прозореца на шофьора в джипа се издигаше цигарен дим.

— Ето тук е започнало всичко — каза Хари. — В тази дискотека.

— Кой е човекът в джипа? — попита Алтман.

— Не го ли позна? — Хари си извади цигара, лапна я, без да я пали, и се вторачи с копнеж в дима от автомобила пред тях. — Понякога уличните лампи заблуждават. По-старите пръскат жълта светлина и тя променя цвета на автомобилите. Например синьото изглежда зелено.

— Това го обяснявах в един филм... — сети се Алтман. — „В долината на Давид и Голиат“^[1].

— Мм. Страхотна лента. Почти от класата на Олтман.

— Почти.

— Достоеен за класата на Сигюр Алтман.

Медицинският работник не отговори.

— Е, доволен си ли? — попита Хари. — Успя ли да осъществиш шедьовъра си, както го бе замислил, Сигюр? Или по-добре вече да те наричам Уле Сигюр?

[1] „В долината на Давид и Голиат“ (2007) — филм на американския режисьор Пол Хагис. — Б.пр. ↑

СЕДЕМДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА „БРИСТЪЛ КРИЙМ“

— Предпочитам само Сигюр.

— Уви, процедурата по смяна на фамилното име е по-тромава от смяна на малкото — Хари се наведе между двете предни седалки. — Когато ми спомена, че си променил прекалено стандартната си фамилия, изобщо не ми хрумна, че „С“ в Уле С. Хансен означава „Сигюр“. И така, помогна ли ти новото име да избягаш от младежа, изгубил всичко върху чакъла пред тази дискотека?

Сигюр сви рамене:

— Бягаме, доколкото силите ни позволяват. Новото име успя да ме отдалечи поне малко.

— Мм. Днес проверих някои неща. След като си се преместил в Осло, си започнал да следваш за медицински асистент. Защо не се захвана да учиш за лекар, щом си имал отлични оценки от гимназията?

— Тогава бях обсебен от мисълта да си намеря поприще, което няма да изисква от мен да говоря пред публика — усмихна се кисело Сигюр. — Сметнах, че медицинските асистенти са пощадени от подобни изяви.

— Днес направих консултация с логопед. Той ми обясни, че пораженията върху речта на човек с отрязан език зависят от засегнатите мускули. На теория дори хора с половин език могат с упражнения да се научат да артикулират почти безгрешно.

— Звукът „с“ трудно се учленява без върха на езика. Това ли ме издаде?

Хари свали прозореца и запали цигарата. Дръпна толкова силно, че хартията изпука.

— И това. Ала известно време се лутахме в грешната посока. Днес логопедът ми обясни, че хората имат склонност да обвързват фъфлещото „с“ с мъжката хомосексуалност. На английски се нарича „gay lisp“ и не представлява фъфлене, породено от проблеми в артикулационния апарат, а умишлено произношение на „с“ по различен начин. Хомосексуалистите могат да превключват от

нормалното произношение към фъфлещо „с“ и го използват като своеобразен код. И явно кодът работи. Логопедът ме осведоми и за лингвистично проучване в американски университет с цел да се установи дали е възможно да отгатнем сексуалната ориентация на хората само като слушаме запис на речта им. Повечето участници в експеримента успели правилно да определят на кои от записите говорят хомосексуалисти. Но се оказало, че участниците често допусkali грешка, когато, долавяйки така нареченото „gay lisp“, пренебрегват други езикови сигнали в речта на фъфлещия, характерни за хетеросексуалните мъже. Рецепционистът в хотел „Бристъл“ ми съобщи, че някакъв мъж попитал дали там е отседнала жена на име Иска Пелър, и ми описа гласа на обадилия се като женствен. В случая рецепционистът явно е попаднал в клопката на стереотипното мислене. Чак когато ми показва как точно е звучал гласът на мъжа, се досетих, че причината за преценката му се крие в изопаченото „с“.

— Не може само това да те е насочило към мен.

— Има и друго, разбира се. „Бристъл“ — квартал в Сидни, Австралия. По изражението ти съдя, че си схванал връзката.

— Чакай малко — спря го Бьорн. — Аз обаче не разбирам.

Хари издуха дим през прозореца.

— Снежния човек ми каза нещо много интересно: убиецът ще иска да се доближи до мен и непременно вече е минал покрай полезрението ми. Вероятно дори ме е докоснал. Затова когато бутилка „Бристъл Крийм“ случайно се мерна пред погледа ми, най-сетне навързах нещата. Сетих се, че малко преди това бях видял табела със същото име. И бях казал нещо за „Бристъл“ на мой познат, който ме е докосвал. Явно този човек бе разтълкувал думите ми погрешно. Казах му, че в момента Иска Пелър се намира в „Бристъл“, а той е разбрал „в хотел «Бристъл»“. Казах го на теб, Сигюр, когато дойдох в болницата след лавината.

— Имаш услужлива памет.

— За някои неща — да. След като ти вече събуди подозренията ми, започнах да се сецам за още факти, които те уличават. Самият ти ме осведоми, че в Норвегия единствено анестезиолозите и анестезиологичните сестри имат достъп до кетаномин. Сетих се и за думите на мой приятел: „най-съблазнително изглежда онова, което всеки ден ти е пред очите“. Следователно човек, в чиито сексуални

фантазии се появява жена в болнична униформа, работи и болница. И още: потребителското име на компютъра във фабриката „Кадок“ е Нашвил — вероятно взето от заглавието на прочутия филм, режисиран от...

— Роберт Олтман през 1975 — довърши Сигюр. — Незаслужено пренебрегван шедьовър.

— А сгъваемият стол в щаб квартирата ти приличаше досущ на режисьорски стол. За режисьора Сигюр Алтман.

Сигюр мълчеше.

— Но все още не знаех какъв мотив те движи — продължи Хари. — Според Снежния човек убиецът, когото търсим, действа от омраза, породена от конкретно събитие в миналото му. Вероятно някаква бегла догадка, свързана с особената ти артикулация, ме е подтикнала да те проверя. Моя позната от Берген, настанена в клиника за психичноболни, се поразрови около лицето Сигюр Алтман. За трийсет секунди откри предишното ти име в регистъра на населението и го свърза с името на потърпевшия, фигуриращо в присъдата на Тони Лайке.

През прозореца на джипа изхвъркна цигара, описа дъга и пръсна сноп искри.

— Оставаше само въпросът за часовете на убийствата. Проверихме списъка с дежурствата в болницата. На пръв поглед той ти осигурява алиби за две от престъпленията. Бил си дежурен, когато Марит Улсен и Боргни Стем-Мюре са намерили смъртта си. Ала и двете убийства са извършени на територията на Осло. Никой от персонала в болницата не си спомня да те е виждал в часовете около смъртта им. И понеже ти сновеш между различни отделения, на колегите ти не им прави впечатление, дори да те изгубят от очи за няколко часа. Ако интуицията ми не ме лъже, ще ми кажеш, че прекарваш свободното си време сам вкъщи.

— Най-вероятно да — сви рамене Сигюр Алтман.

— Ето че се разбрахме — плесна с ръце Хари.

— Почакай малко. Досега ти просто разказа една история. Нямах никакво сериозно доказателство.

— О, съвсем забравих. Сещаш ли се за снимките, дето ти ги показах днес? Накарах те да ги прегледаш и ти се сториха лепкави, помниш ли?

— Е, и?

— Когато пипаш такива снимки, се получават великолепни пръстови отпечатъци. Твоите съвпаднаха с онези, които открихме върху бюрото в дома на Тони Лайке.

Сигюр Алтман започна да асимилира думите и изражението му постепенно се промени.

— Значи си ми показал снимките само за да... само за да ги пипна?

В продължение на няколко секунди се взира в Хари като зашеметен. После зарови лице в шепи. Оттам се разнесе глух звук: смях.

— Помислил си за всичко. Защо не ти хрумна да си осигуриш алиби? — любопитства Хари.

— Изобщо не съм очаквал да ми потрябва — през смях отвърна Алтман. — Дори да имах алиби, пак щеше да ме разобличиш, нали, Хари?

Погледът зад очилата беше влажен, ала не и съсипан. Хари познаваше добре това състояние на примирение със случващото се, продиктувано от облекчението на престъпника, задето най-сетне са го хванали и може да си излее душата.

— Най-вероятно да — отвърна Хари. — Но за пред обществеността не аз, а човекът от колата пред нас те е разобличил. Затова той ще те арестува.

Сигюр свали очилата си и избърса сълзите от смях.

— Значи ме излъга, когато ме помоли да ти съдействам за анализа на кетаномин в отрязания пръст?

— Да, но изпълних обещанието си да впиша името ти в норвежката криминална история.

Хари кимна на Бьорн, а той премига със светлините. От джипа слезе мъж.

— Твой стар познат — обясни Хари. — Имал си вземане-даване с дъщеря му.

Мъжът се приближи към тях. Краката му бяха малки криви. Точно като стар полицай той току повдигаше колана на панталоните си.

— На един въпрос все още се затруднявам да намеря отговор — призна Хари. — Снежния човек ме предупреди, че убиецът се е

вмъкнал незабелязано в живота ми, издебвайки период, в който съм се чувствал разклатен. Как успя?

Сигюр си сложи очилата.

— Всички хоспитализирани пациенти са длъжни да посочат свой близък за контакт. Баща ти най-вероятно е посочил теб, защото в столовата една колежка спомена, че бащата на полицая, заловил Снежния човек, небезизвестния Хари Хуле, лежи в нейното отделение. Веднага предположих, че разследването ще оглави не кой да е, а именно полицай с твоята слава. По онова време работех в съвсем други отделения, но помолих завеждащия за разрешение да използвам баща ти за анестезиологичен проект, защото е изцяло подходящ за целите на клиничното проучване, което провеждам. Ако се запозная с теб, мислех си, ще те подпитам как върви работата по случая.

— С други думи, искал си да ми дишаш във врата, да следиш хода на разследването, непрекъснато да подхранваш чувството си за превъзходство.

— Когато ти най-после се появи в болницата, едва се сдържах веднага да не те попитам докъде сте стигнали с разследването — Сигюр Алтман си пое дълбоко въздух. — Не биваше да събуждам подозрението ти. Затова си наложих да бъда търпелив и да изградя доверие помежду ни.

— И успя.

Сигюр Алтман кимна:

— Благодаря за признанието. Доставя ми удоволствие да чувам, че изглеждам надежден. Впрочем, знаеш ли как наричах помещението във фабриката „Кадок“: моята режисьорска кабина. Когато нахлухте вътре, изгубих самообладание. Тази стая беше моят дом. От ярост едва не изключих баща ти от респиратора, Хари. Ала успях да се въздържа. Искам да го знаеш.

Хари мълчеше.

— А на мен едно нещо не ми стана ясно — продължи Сигюр. — Как се натъкнахте на запустялата хижа?

— Съвсем случайно — сви рамене Хари. — С мой колега потърсихме там убежище от снежна буря. Вътре имаше следи от скорошно присъствие. Върху печката открихме следи от обгоряла кожа. По-късно направих връзка между тях и ръката, подаваща се изпод моторната шейна. Приличаше на овъглена наденица. Местният

ленсман остърга следите от изгоряло и ги изпрати за ДНК анализ. До няколко дни ще имаме резултатите. Тони е държал лични вещи в онази хижа. В едно чекмедже например открих семейна снимка. На нея Тони е малко момче. Проявил си небрежност, Сигюр.

Мъжът от джипа спря до прозореца и Бьорн го свали. Наведе се, погледът му подмина криминалния експерт и се втренчи в Сигюр Алтман.

— Здравей, Уле — поздрави ленсман Скай. — Арестувам те за убийството на куп хора. По протокол съм длъжен да им прочета имената, но и това ще стане. Преди да заобиколя колата и да ти отворя вратата, искам да поставиш ръцете си върху таблото така, че да ги виждам. Ще ти сложа белезници и ще те отведа в хубава, почистена килия. Жена ми е сготвила кюфтета с пюре от алабаш. Доколкото си спомням, това беше едно от любимите ти ястия. Как ти звучи, Уле?

ОСМА ЧАСТ

СЕДЕМДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА ПОТЕНЕ

— Какво, по дяволите, означава това?

В седем часа — централата на КРИПОС тъкмо се пробуждаше — в кабинета на Хари влетя бесният Белман с дипломатическо куфарче в едната и „Афтенпостен“ в другата ръка.

— Ако говориш за вестника, шефе...

— За него говоря, да! — Белман плесна вестника върху бюрото пред Хари.

Заглавието заемаше половината страница: „КАВАЛЕРА АРЕСТУВАН ТАЗИ НОЩ“. Още в деня, когато в зала „Один“ измислиха това прозвище на издирвания убиец, то изтече в пресата. Всъщност арестуваха Кавалера не през нощта, а надвечер, ала ленсман Скай намери време да пусне съобщение до медиите чак след полунощ — тогава телевизиите вече бяха излъчили последните за деня новинарски емисии, а редакторите затваряха броевете си. В краткото комюнике не се съобщаваха часът и обстоятелствата около ареста, а само че Кавалера, в резултат от неуморната работа на ленсманската служба, е бил заловен пред старото читалище в Ютре Енебак.

— Какво означава това? — повтори Белман.

— Че полицията е тикнала един от най-опасните убийци в норвежката история зад решетките — отвърна Хари и се опита да повдигне седалката на стола си.

— Полицията ли? — процеди Белман. — Или ленсманската служба в... — наложи се да направи справка във вестника — ... в Ютре Енебак?

— Какво значение има? Нали убиецът е заловен. — Хари продължаваше да търси лоста, с който да нагласи стола си. — Как работи това нещо?

Белман отстъпи на няколко крачки и затвори вратата.

— Чуй ме добре, Хуле.

— Какво стана с „Хари“?

— Затваряй си устата и слушай внимателно. Знам как се е стигнало дотук. Говорил си с Хаген и той е отказал да извърши ареста на Кавалера от името на Отдела за борба с насилието. И си решил, щом не можеш да запишеш победа, поне да докараш нещата до равен мач. Позволил си на някакъв прост селяндур, който не отбира нищичко от разследване на убийство, да се накичи с чужди лаври.

— Аз ли, шефе? — попита Хари и погледна невинно Белман със сините си очи. — Все пак едно от телата на жертвите беше открито в неговия район. Струва ми се нормално ленсманът да е провел самостоятелно разследване, защото познава местните. Така е стигнал до онази история с Тони Лайке. Мен ако питаш, шапка му свалям за добре свършената работа.

Пигментните петна по челото на Белман преливаха последователно във всички цветове на дъгата.

— Даваш ли си сметка, че урони престижа ми пред Министерството? Поверяват ми разследването по случая, минават седмици без никакъв резултат. И изведнъж някакъв си провинциалист ни оставя да му дишаме праха!

— Мм — Хари дръпна лоста нагоре и облегалката се отпусна рязко назад. — От твоите уста не звучи добре, шефе.

Белман опря длани о бюрото, наведе се напред и подхвана през зъби, докато пръски слюнка летяха към Хари:

— Надявам се и следващата новина да не ти прозвучи добре, Хуле. Още днес следобед съмнителна бучка, открита в дома ти, ще замине за лабораторен анализ, който ще установи, че става дума за опиум. С теб е свършено!

— А после, шефе?

Хари се залюля на стола, като продължаваше да се бори с лоста.

— Какво имаш предвид? — намръщи се Белман.

— Как ще обясниш на журналистите и на министъра защо точно в деня след извършването на обиска в жилището ми — датата фигурира върху заповедта, издадена от твое име, — където сте открили опиум, ти решаващ да ме привлечеш в екипа си и дори ми осигуряващ специален статут сред колегите. Ще тръгнат приказки: щом ръководителите на КРИПОС действат така, какво чудно има, че ленсман от провинцията, чиято съпруга готви на затворниците в

единствената налична килия, се е справил по-успешно със залавянето на опасен убиец?

Белман мигаше ли, мигаше с отворена уста.

— Готово! — Хари се отпусна на удобно нагласената облегалка с доволна усмивка и присви очи заради мощната въздушна струя, изтласкана от затръшнатата врата.

Слънцето се плъзна над гребена на скалата. Кронгли спря моторната шейна, слезе и се приближи до Рой Стиле, застанал до щека, забита на голяма дълбочина в снега.

— Е?

— Май открихме мястото. Навярно това е щеката, с която Хуле е обозначил мястото.

Стиле, комуто съвсем скоро предстоеше да се пенсионира, никога не бе хранил амбиции за професионално израстване, ала гъстата му бяла коса, твърдият поглед и спокойният глас често му отреждаха в хорските очи дължността на местния ленсман, а не на редови служител, помощник на Аслак Кронгли.

— Мислиш ли? — попита Кронгли.

Стиле го заведе до ръба на пропастта и посочи. И там долу, сред камъните, Кронгли видя преобърнатата шейна. Погледна през бинокъла. Изпод шейната се подаваше обгоряла ръка.

— Да му се не види — промърмори полугласно той. Или най-сетне. А може би и двете.

Сутрешните гости на „Стоп Пресен!“ започнаха да се изнасят един по един. Неочаквано Бент Нурбьо чу прокашляне, вдигна очи от „Ню Йорк Таймс“, свали си очилата, присви очи и направи опит за неубедително подобие на дежурна усмивка.

— Гюнар.

— Бент.

Обичаят да се поздравяват, произнасяйки името на другия, двамата бяха запали от членството си в Ложата на свободните зидари. Ритуалът неизменно извикваше в Хагеновото съзнание асоциация със срещащи се мравки, които обменят мирисно вещество.

Началникът на Отдела за борба с насилието седна, но не съблече връхната си дреха.

— По телефона ми каза, че си открил нещо.

— Един от журналистите ми изрови ето това — Нурбьо плъзна кафяв плик по масата към Хаген. — Микаел Белман е потулил провинение на съпругата си, свързано с наркотици. Случаят е с изтекла давност и двамата не могат да бъдат подведени под съдебна отговорност, но що се отнася до пресата...

— ... няма им се размине — довърши Хаген и взе плика.

— Смятай Белман за обезвреден.

— Е, поне ще постигнем някакво споразумение. Той също ме държи с някои неща. Впрочем, може изобщо да не се наложи да използвам компромата. Снощи ленсманът от Ютре Енебак срива самочувствието на Белман.

— Прочетох. Сигурно вече и от Министерството са запознати, нали?

— Там, по високите етажи, хем четат вестници, хем внимават накъде ще задуха вятърът. Благодаря ти все пак.

— Няма защо. Нали сме приятели, помагаме си.

— Кой знае, може някой ден да ми потрябва — Гюнар Хаген прибра плика във вътрешния си джоб.

Не получи отговор. Бент Нурбьо се бе върнал към започнатата статия за млад чернокож американски сенатор на име Барак Обама. Авторът на материала съвсем отговорно твърдеше, че някой ден този сенатор ще стане президент на Съединените щати.

Кронгли се приземи върху сипея в пропастта и извика на другите, че е долу и развързва въжетото.

Плазовете на моторната шейна, марка „Arctic Cat“, стърчаха във въздуха на три метра от него. Кронгли си проправи път през снега, като машинално запомняше къде стъпва и какво пипа, защото най-вероятно се намираше на местопрестъпление. Приклезна. Изпод плазовете се подаваше ръка. Позна шейната, която се олюляваше върху два камъка. Пое си дъх и я обърна на ребро.

Мъртвецът лежеше по гръб. Кронгли не успя да разбере дали е мъж, или жена, защото главата бе премазана между шейната и

камъните и приличаше на оглозгана от раци. И без да докосва тялото, Кронгли знаеше, че то се е превърнало в желеподобна маса, в крехко, сякаш обезкостено месо; че торсът е смачкан, а тазовите и коленните кости — стрити на прах. Кронгли не би разпознал мъртвеца, ако не бе видял червената фланелена риза. И самотния изгнил кафяв зъб, подаващ се от долната челюст.

СЕДЕМДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА ПРЕОСМИСЛЯНЕ

— Какво казваш? — извика Хари и притисна слушалката още по-силно към ухото си, все едно проблемът бе в качеството на връзката.

— Казах, че трупът под моторната шейна не е на Томи Лайке — повтори Кронгли.

— А чий?

— На Од Ютму, местен вълк единак и планински водач. Не смъкваше червената си фланелена риза от гърба си. Познах шейната му, а изгнилият зъб в устата му сложи окончателно край на съмненията ми. Един Господ знае къде се е дянала зъбната му шина.

Ютму. Зъбна шина. Хари си спомни разказа на Кая как някакъв местен я закарал с шейната си до „Ховасхюта“.

— А пръстите? — попита Хари. — Не са ли изкривени?

— Изкривени са. Клетият Ютму страдаше от хроничен артрит. Белман ме помоли да те информирам лично. Май си се надявал на друга новина, а, Хуле?

Хари отгласна стола си от бюрото.

— Е, не очаквах да ми съобщиш точно това. Възможно ли е да е било злополука, Кронгли?

Още щом зададе въпроса, си отговори сам: през онази нощ нямаше облаци, грееше луна и дори без фарове шофьорът на шейната е щял да види пропастта, особено ако познава отлично района и кара съвсем бавно, както стана ясно от едва триметровото отклонение от въображаемия вертикал, спуснат от ръба на бездната.

— Забрави, Кронгли. По-добре ми кажи къде има следи от изгаряне.

След кратко мълчание гласът на ленсмана се появи в слушалката:

— По ръцете и гърба. Кожата на ръцете му се е спукала и отдолу се показва червена плът. Овъглени са части от гърба. Между лопатките забелязахме дамгосан знак...

Хари затвори очи и извика пред вътрешното си око фигурата от печката в хижата: релефно изображение на елен. Димящите парчета месо.

— ... прилича на елен. Има ли друго, Хуле? Ако не, тук ни чака доста...

— Това е всичко, Кронгли. Благодаря.

Хари затвори. Поседя, потънал в дълбок размисъл. Мъртвецът в пропастта не се оказа Тони Лайке. Това променяше отделни щрихи, но не и цялостната картина. Явно и Ютму бе паднал жертва на Алтмановата жажда за мъст, защото вероятно бе застанал на пътя му. Имаха пръст от Тони Лайке, ала къде се намираше останалата част от тялото му? Внезапно го осени прозрение: дали наистина Лайке е мъртъв? Ами ако Сигюр Алтман го е затворил някъде, на място, което знае само той?

Хари набра номера на ленсман Скай.

— Мълчи като риба — съобщи Скай, предъвквайки нещо в устата си. — Щял да говори само с адвоката си.

— А той е...?

— Юхан Крун. Знаеш ли го? Прилича на малко момче и...

— Познавам го отлично.

Хари позвъни в кантората на Крун. Секретарката го свърза с адвоката. Гласът на Крун звучеше едновременно любезно и резервирано — точно както трябва да говори професионален адвокат, когато се обади човек от обвинението:

— Съжалявам. Освен ако не разполагате с конкретна информация, която да удостовери, че моят клиент държи затворен друг човек и застрашава живота му, като отказва да съобщи местонахождението му, не мога да ви разреша да разговаряте със Сигюр Алтман, господин Хуле. Отправените към него обвинения са много сериозни и едва ли има нужда да ви обяснявам, че съм длъжен да защитавам интересите му по най-добрия начин.

— Съгласен съм с вас. Не се безпокойте.

Приключиха разговора. Хари погледна през прозореца към центъра. Столът му тук несъмнено беше много удобен, ала очите му търсеха стъклената фасада на Главното управление в квартал „Грьонлан“.

Набра друг номер. В слушалката изчурулика благия глас на Катрине Брат.

— След няколко дни ще ме изпишат — похвали се тя.

— Мислех, че си в болницата по собствено желание.

— Така е, но въпреки това формално трябва да ме изпишат. Очаквам с нетърпение да изляза. Предложиха ми работа в участъка, след като ми изтече болничният.

— Чудесно.

— По конкретен повод ли ме търсиш?

Хари й обясни.

— И сега трябва да откриеш Тони Лайке без помощта на Алтман, така ли? — попита Катрине.

— Да.

— Идеи откъде да започна?

— Само една. След изчезването на Тони проверихме къде е нощувал в района на Юстаусе. На пръв прочит не открихме нищо. Позадълбочена проверка пък показва, че името му фигурира едва в две-три хижи. Струва ми се странно, защото знаем, че е бил запален планинар.

— Може да е бил гратисчия. Нощувал е в хижите, без да вписва името си и без да плаща.

— Не ми прилича на такъв тип — възрази Хари. — Питам се дали не си е купил собствена хижа.

— Това ли е всичко?

— Да. Впрочем чакай, провери дали ще откриеш с какво се е занимавал Од Ютму през последните си дни.

— Още ли си необвързан, Хари?

— Що за въпрос?

— Днес ми звучиш някак обвързан.

— Така ли?

— Да. Но ти отива.

— Сериозно?

— Щом питаш: не!

Аслак Кронгли изправи вцепенения си гръб и огледа сипея.

Един от почистващата група извика повторно с осезаемо разтревожен глас:

— Насам!

Аслак изруга под нос. Оперативната група приключи: извадиха тялото и шейната на Од Ютму от пропастта. Акцията отне много време и сили, защото до сипея можеха да стигнат единствено, като се спуснат с въже, а това не беше никак лесна работа.

През обедната почивка един полицаи разказа какво му подшушнала камериерката, почистила хотелската стая на Расмус Улсен, съпруга на убитата депутатка: забелязала петна от кръв по чаршафите. Сигурно следи от менструална кръв, предположила първоначално тя, ала после разбрала, че докато Расмус Улсен бил отседнал в хотела, съпругата му се намирала в „Ховасхюта“.

— Може господин Улсен да е поканил някоя местна в стаята си или пък сутринта съпругата му да се е отбила при него и да са скрепили брачния мир с помирителен секс — контрира Кронгли.

— Никак не е сигурно дали кръвта е била от менструация — промърмори събеседникът му.

— Насам! — викаше сега разтревоженият глас.

Да им се не види макар! Аслак Кронгли искаше да се прибере вкъщи, да вечеря, да си направи кафе, а после да поспи. Да загърби цялата тази гадост. Вече покри дълговете си в Осло и се зарече изобщо да не се връща в онова бласто. Този път ще изпълни намерението си.

Доведоха и полицейско куче, за да не пропуснат нито една част от тялото на Ютму. Неочаквано животното се спусна върху сипея и залая ожесточено, застанало на сто метра от Аслак по стръмнината. Аслак се поколеба.

— Важно ли е? — извика. Викът му отекна в цяла симфония.

След като му отговориха, той се покатери по сипея и само десет минути по-късно гледаше онова, което кучето бе изровило от снега. И да бяха се взирали от ръба на пропастта, нямаше да видят тялото, сплескано между два камъка.

— По дяволите! — изруга Аслак Кронгли. — Кой е това?

— Едва ли е Тони Лайке — усъмни се водачът на кучето. — За да остане от тялото само скелет, са необходими много години.

— Осемнайсет — уточни изненадващо Рой Стиле, който също се бе приближил и дишаше с мъка. — Лежала е тук цели осемнайсет години. — Той приклепна и наведе глава.

— Как разбра, че е жена? — учуди се Аслак.

Стиле посочи тазовата кост на скелета.

— Жените имат по-широк ханш. Навремето така и не успяхме да я открием. Това е Карен Ютму.

Кронгли долови нещо ново в гласа на Рой Стиле: потреперване от силно вълнение и скръб. Ала гранитното му лице запази обичайната си непроницаемост.

— Мътните го взели, тя трябва да е — потвърди и водачът на кучето. — Тя се хвърли в пропаст от скръб по момчето си.

— Съмнявам се да се е самоубила — възрази Кронгли. Другите двама го погледнаха. Бе пхнал кутрето си в малка кръгла дупчица в челото на оголения череп.

— Това да не е... дупка от куршум? — попита водачът на кучето.

— Да — кимна Стиле и опипа задната част на черепа.

По липсата на изходно отвори стие съдя, че куршумът е заседнал вътре.

— И вероятно калибърът ще съвпадне с пушката на Од Ютму — предположи Кронгли.

— Да му се не види дано! — изруга пак водачът на кучето. — Да не казваш, че Ютму е застрелял жена си? Възможно ли е да е извършил подобно зверство? Да убие човек, когото е обичал? Защото е подозирал, че съпругата и синът му са... проклетие!

— Осемнайсет години — въздъхна тежко Стиле и се изправи. — След седем години изтича давността на престъплението. И това ако не е ирония! Години наред живееш в страх да не те разкрият. И изведнъж, когато вече предвкусваш свободата — бум! — някой ти вижда сметката и намираш смъртта си в същата пропаст, където си хвърлил жена си.

Кронгли затвори очи. Да, помисли си, възможно е да убиеш човек, когото си обичал. Напълно възможно е. Но, не, няма начин да ти се размине. Все някой ден ще си платиш. Повторно се зарече кракът му да не стъпи повече в Осло.

Юхан Крун се чувстваше уютно под светлината на прожекторите. Това все пак е задължително условие, за да се превърнеш в най-търсения адвокат в страната. Приемайки без дори секунда колебание да поеме защитата на Сигюр Алтман Кавалера, Крун знаеше, че му предстои да стане обект на медиен интерес,

многократно по-силен от вниманието, което досега му бяха отделяли в забележителната му кариера. Той вече счупи рекорда на баща си и стана най-младият адвокат с право да защитава клиенти пред Върховния съд. Още преди да навърши трийсет, го обявиха за звезда, за момче чудо. Ала целият този интерес към личността му го главозамая, защото не бе свикнал да получава толкова много внимание. В училище го знаеха като досадния зубър, който непрекъснато размахва вдигнатата си ръка, мъчи се да се приобщи към връстниците си, ала въпреки това обикновено последен научава за съботното парти — ако изобщо научи. Но сега, след като изгря на хоризонта, все по-често се случваше младите стажантки и секретарки от кантората да се кикотят кокетно и да се червят от задоволство, когато им отпрати комплимент или ги покани да увенчаят дългия работен ден с вечеря в ресторант. Към Крун непрекъснато валяха предложения да изнася лекции, да участва в радио и телевизионни дебати, както и покани да присъства на премиери, които особено радваха съпругата му. Крун си даваше сметка, че през последните години светските събития заемат значителна част от ежедневието му и изместват работата на заден план. Забелязваше известен спад в спечелените дела, в предложенията да защитава известни личности, в броя на клиентите. Този спад, разбира се, все още не се бе отразил върху репутацията му, но му подсказваше колко необходимо е за него да поеме случай си значимостта на делото „Сигюр Алтман“. Защото Крун се нуждаеше от медийна изява, която да го върне там, където му е мястото: на върха.

Затова Юхан Крун мълчаливо изслуша обясненията на мършавия мъж с кръгли рамки на очилата. По-невероятна история адвокатът не бе чувал през живота си, ала същевременно вярваше на обвиняемия. Юхан Крун вече се виждаше в съдебната зала: блестящ оратор, агитатор, манипулатор, който все пак не предава принципите на правото — радост за ухото и на лаика, и на съдебния заседател. Затова Крун остана силно разочарован, научавайки за плановете на Сигюр Алтман. В този момент обаче си припомни многократно повтаряните наставления на баща си: адвокатът служи на клиента, а не обратното. И прие да поеме защитата. Юхан Крун всъщност далеч не беше лош човек.

Напускайки окръжния затвор в Осло, където Сигюр Алтман бе преместен през деня, адвокат Крун съзря нови перспективи в своята

повече от нестандартна задача. Още щом се върна в кабинета си, Крун се свърза с Микаел Белман. На живо се бяха виждали само веднъж — по време на дело за убийство, разбира се. Крун се нуждаеше от минути, за да прозре що за човек е Белман. Силните личности се надушват. Точно по тази причина Крун се досещаше как се чувства Белман след обявяването на ареста на Кавалера.

— Да, моля.

— Здравей, Белман. Обажда се Юхан Крун. Отдавна не сме се чували.

— Добър ден, Крун — отвърна главният инспектор с делови, но не и враждебен глас.

— Добър ли е? Сигурно имаш усещането, че са те задминали тъкмо преди да финишираш.

Кратко мълчание.

— За какво става дума, Крун?

Гласът стана озлобен, гневен.

Юхан Крун бе готов да се закълне, че ще успее.

Хари и Съос седяха мълчаливо до леглото на баща си в болницата. Нощното шкафче и още две маси бяха отрупани с букети, пристигнали през последните два дни. Хари прочете подписите върху картичките. Една от тях започваше с „прескъпи мой Улав“ и завършваше с „твоята Лисе“. Хари за пръв път чуваше за съществуването ѝ, да не говорим, че изобщо не бе допускарал в живота на баща му да е имало друга жена освен майка му. Колеги и съседи, явно разбрали за приближаващия край, макар отлично да знаеха, че Улав няма да прочете посвещенията им, нито да усети сладникавата смрад на цветята им, бяха изпратили по свещения и цветя, за да приспят гузната си съвест, задето не са си направили труда да го посетят. Хари гледаше букетите. Приличаха му на лешояди, струпали се около леглото на болния. Тежки глави, клюмнали от тънки шии, с червени и жълти човки.

— Тук не се разрешава да говориш по мобилния си телефон, Хари! — прошепна Съос.

— Извинявай — Хари извади телефона и погледна екрана. — Важно е.

Катрине Брат премина направо към въпроса:

— Лайке, не ще и дума, доста е обикалял района около Юстаусе. През последните години е купувал билети за влака по интернет и е плащал с кредитна карта в бензиностанцията в Яйло. Купувал е и хранителни стоки в района. Озадачи ме една фактура за строителни материали, пак от Яйло.

— Строителни материали ли?

— Да. Прегледах списъка с покупките: дъски, пирони, инструменти, стоманена тел, тухли, цимент. Похарчил е над трийсет хиляди крони, фактурата е отпреди четири години.

— И ти ли си мислиш същото като мен?

— Дали не си е направил пристройка или нещо подобно в планината?

— Тони Лайке няма къща, регистрирана на негово име, та да прави пристройка. Но никой не си купува хранителни продукти, ако нощува на хотел или в туристическа хижа. Според мен Тони си е построил незаконно малко скривалище на територията на националния парк. Беше ми споменал, че си мечтае за такава къщичка. Представям си я добре скрита от хорските очи, за да може да си почива на спокойствие. Но къде се намира?

Хари си даде сметка, че се е изправил и снова напред-назад из стаята.

— Да, това е въпросът — съгласи се Катрине Брат.

— Чакай малко! Кога точно е купил строителните материали?

— Да видим... На шести юли.

— Къщата, както споменах, сигурно се намира далеч от туристическите пътеки, на пусто, трудно проходимо място. Стоманена тел ли каза, че си е купил?

— Да. И се досещам защо. Когато през шейсетте бергенчани си строяха хижи в най-ветровитите райони на Юстаусе, използваха стоманена тел за защита на строежа от природни опасности.

— Прочее хижата на Лайке се намира на ветровито, безлюдно място и е трябвало да транспортира дотам строителни материали за трийсет хиляди крони. Вероятно са тежали поне няколко тона. Как ги е пренесъл през лятото, когато няма сняг и не е можел да използва моторна шейна?

— С коне? С джип?

— През реки, блата, по отвесни скали? Опитай пак.

— Нямам представа.

— Аз се досещам. Дори съм виждал превозното средство на снимка. Чао.

— Чакай малко.

— Кажи?

— Помоли ме да проверя какви ги е вършил Ютму през последните си дни. Не е оставил почти никакви електронни следи, но затова пък открих, че се е обаждал на Аслак Кронгли. Свързал се е с гласовата му поща. А последният му телефонен разговор е бил със Скандинавските аеролинии. Поразрових се в системата им за резервации. Югму си е запазил самолетен билет за Копенхаген.

— Мм. Онова, което знам за него, никак не ми се връзва с образа на запален пътешественик.

— Прав си. Има издаден международен паспорт, но не го е използвал през последните двайсет и пет години.

— С други думи, натъкваме се на човек, който четвърт век не е мърдал от Юстаусе и изведнъж решава да замине за Копенхаген. Впрочем кога е трябвало да лети?

— Вчера.

— Добре. Благодаря ти.

Хари затвори, грабна палтото си и на вратата се обърна. Погледна я — прекрасната млада жена, неговата сестра. Хрумна му да я попита дали се справя сама, без негова помощ. Отказа се да задава идиотския си въпрос. Кога Съос се бе оплаквала?

— Чао — помахаша й той.

Йенс Рат се запъти към рецепцията в офис сградата. Гърбът му под ризата и сакото лепнеше от пот, защото рецепционистката му съобщи по вътрешния телефон, че го търси служител на реда. Преди няколко години Йенс Рат си има разпавии с икономическата полиция, но за щастие преустановиха разследването срещу него. Въпреки това само при вида на патрулка го обливаше студена пот. Сега, в очакване на срещата, Йенс Рат отново усети как порите на потните му жлези се отварят широко. Полицията се изправи пред дребничкия Рат. Извиси се до четвърт метър над него и поздрави с късо силно ръкостискане.

— Хари Хуле — представи се той. — Работа в КРИПОС. Става дума за Тони Лайке.

— Нещо ново?

— Може ли първо да поседнем, господин Рат?

Разположиха се в столовете „Льо Корбюзи“ и Рат дискретно даде знак на рецепционистката Венке да не под нася кафе на госта — иначе задължителен ритуал при посещение на инвеститор.

— Искам да ви помоля да ни покажете къде се намира хижата му — подхвана без заобикалки полицаят.

— Каква хижа?

— Не ми убягна, че отменихте ритуала с кафето, господин Рат. Не се безпокойте. И аз нямам време за губене. Знам, че от икономическа полиция са ви разследвали и едно-единствено телефонно обаждане от моя страна ще бъде достатъчно да възобновят разработката. Може, разбира се, и този път да не открият нищо, но ви обещавам, че документацията, която ще изискат от вас...

— О, Господи... — Рат затвори очи.

— ... ще ви отнеме повече време от строежа на хижата на вашия колега, приятел и другар по съдба Тони Лайке.

Единственият талант на Йенс Рат се състоеше в способността му бързо и ефективно да изчислява кой риск си струва и кой — не. Уравнението, пред което го постави полицаят в момента, му отне около секунда:

— Съгласен съм да ви сътруднича.

— Тръгваме утре в девет сутринта.

— С какво...

— По същия начин, по който сте пренасяли строителни материали дотам — с хеликоптер.

Полицаят се изправи.

— Само един въпрос — спря го Йенс Рат. — Тони винаги е пазел изключително ревностно и в пълна тайна съществуването на хижата. Доколкото знам, дори годеницата му Лене не знае за нея. Вие как...?

— От фактура за строителни материали, закупени от Яйло, и от снимка на трима мъже в работни гащеризони, седнали върху купчина дъски пред хеликоптер.

— Ясно — кимна Йенс Рат. — Разбира се: *онази снимка*.

— Кой я направи?

— Пилотът, преди да излети от Яйло. А когато отворихме офис сградата, Андреас даде идеята да я разпратим заедно с прессъобщението. Струвало му се много по-готино да ни видят в работно облекло, отколкото в дежурния костюм с вратовръзка. Тони веднага се съгласи, защото на снимката изглеждало, все едно хеликоптерът е *наш*. Така или иначе, финансовата преса непрекъснато тиражира тази снимка.

— Защо нито вие, нито Андреас съобщихте за тайната хижа в полицията след изчезването на Тони?

Йенс Рат сви рамене.

— Не си правете погрешни изводи. И ние, не по-малко от вас, искаме Тони да се появи, и то възможно по-скоро. Започнали сме проект в Конго, който ще се провали, ако Тони не извади още десет милиона. Изчезне ли някъде, Тони го прави съвсем съзнателно. Може да се справи с всичко, не забравяйте, че е бил наемен войник. Готов съм да се обзаложа, че в момента Тони отпива от питието си, в скута му седи мадама, екзотична като диво животно, а той е доволен, задето е измислил изход.

— Мм. Навярно същото това диво животно е отхапало средния му пръст. Летище „Фурнебу“, девет часа утре сутрин.

Йенс Рат изпроводи полица с поглед. Потта не просто се процеждаше, а сякаш извираше от порите му. Опасяваше се, че съвсем скоро целият ще се превърне във вода и ще изтече по пода.

Хари се върна в болницата. Съос още не си бе тръгнала. Завари я да чете списание и да яде ябълка. Хари огледа набъбналата купчина цветя лешояди.

— Виждаш ми се изморен, Хари — отбеляза Съос. — Прибирай се вкъщи.

— Аз ли? — позасмя се той. — Ти се прибирай. Достатъчно време стоя тук сама.

— Не бях сама — усмихна се загадъчно тя. — Познай кой дойде.

— Извинявай, Съос — въздъхна Хари, — но напоследък ми се насъбраха прекалено много гатанки.

— Йойстайн!

— Йойстайн Айкелан?

— Да! Донесе млечен шоколад. Не за татко, а за мен. Съжалявам, но го изядох целия.

Тя се засмя и очите ѝ се изгубиха зад гънките на вдигнатите бузи.

След малко Съос излезе да се поразтъпче, а Хари погледна телефона си: две пропуснати повиквания от Кая. Избута стола до стената и отпусна глава назад.

СЕДЕМДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА ОТПЕЧАТЪЦИ

В десет и десет преди обяд хеликоптерът се приземи върху възвишението на запад от Халингскарве. В единайсет локализираха хижата, толкова добре скрита, че дори да знаеха приблизителното ѝ местоположение, не биха я открили без помощта на Йенс Рат. Каменната къща бе кацнала върху източния склон на планината, на завет и на височина, което я предпазваше от падащи лавини. С помощта на мазилка строителите бяха слепили по-дребни камъни, донесени от околността, към два големи скални отломъка, образуващи едната странична и задната стена. Липсваха ярко изразени прави ъгли. Прозорците напомняха бойници, вкопани дълбоко в стената. Слънцето дори не се отразяваше в тях.

— На това му викам аз хижа — отбеляза Бьорн Холм, свали си ските и мигом потъна в снега до колене.

Хари обясни на Йенс, че повече не се нуждаят от услугите му; помоли го да се върне в хеликоптера и да изчака там заедно с пилота.

— Някой съвсем скоро е изринал снега пред вратата — забеляза Хари.

Без да се противи, обикновеният катинар на вратата отстъпи почти веднага пред козия крак в ръката на Бьорн.

Двамата мъже си свалиха плетените ръкавици и надянаха латексови, а после нахлузиха сини найлонови калцуни върху ботушите си. Чак след като се екипираха така, влязоха.

— Ау — подвикна тихо Бьорн.

Цялата хижа се свеждаше до една-единствена стая с размери пет на три метра. С прозорците, подобни на илюминатори, и с компактните, заемащи малко място мебели напомняше стара капитанска каюта. Подът, стените и таванът бяха облицовани с груби, необработени дъски, боядисани с няколко пласта бяла боя, за да отразяват оскъдната светлина, която влизаше в хижата. Семпъл кухненски плот с мивка и долап под нея заемаше цялата дясна къса стена. Насред помещението се мъдреше самотен стол с петна от боя.

Пред единия прозорец стоеше захабено писалище, изпъстрено с издълбани в дървото инициали и стихотворения. До лявата, по-дълга стена, където се виждаше оголен задният скален къс, имаше черна печка. Явно с цел отоплението на помещението да протича по-ефективно, кюнецът на печката правеше завой вдясно, а после продължаваше нагоре. Кошницата за дърва беше пълна с брезови клонки и вестници за разпалка. По стените висяха карти на района и една на Африка.

Бьорн надзърна през прозореца над писалището.

— На това му викам аз гледка. Оттук се вижда половин Норвегия!

— Да не се бавим повече — подкани го Хари. — Пилотът ни даде два часа. Откъм брега се задавала облачна система.

Както обикновено, Микаел Белман стана в шест и се разбуди със сутрешна тренировка на бягащата пътека в мазето. Пак сънува Кая — този път седнала отзад на мотоциклет, обгърнала с ръце мъж, от който Белман видя единствено каска и забрало. Тя се усмихва щастливо с острите си зъби и му махва, преди мотоциклетът да отпраши. Впрочем този мотоциклет не е ли неговият? От неговото мазе ли са го откраднали? Белман не вижда регистрационния номер, защото дългата ѝ коса се ветрее пред задната табела на возилото.

След тренировката Белман си взе душ и се качи да закуси. Както обикновено, Ула бе оставила сутрешния вестник до чинията му. Микаел го вдигна с треперещи ръце и лошо предчувствие. Явно поради липса на снимки на Сигюр Алтман, наречен Кавалера, бяха публикували снимка на ленсман Скай, застанал пред службата си с кръстосани ръце и зелена шапка с дълга козирка — същински ловец на мечки. Заглавието гласеше „Кавалера арестуван?“. Изданието отпечатваше и снимка на разбитата моторна шейна с пояснението „Откриха още един труп в Юстаусе“.

Погледът на Белман трескаво се спусна надолу по колонките в търсене на думата „КРИПОС“ или — което би било още по-лошо — на собственото си име. На първата страница не намери нищо. Добре.

Разтвори вестника да прегледа остатъка от статията. И там прочете името си, придружено и със снимков материал:

Оглавяващият разследването на КРИПОС, Микаел Белман, беше изключително лаконичен. Отказа да прави изявления, преди органите на реда да са разпитали Кавалера. Не пожела да коментира и факта, че именно ленсманската служба в Ютре Енебак е заловила заподозрения:

— Най-общо мога да кажа, че полицейската работа е екипна — като щафетата. За нас, от КРИПОС, не е толкова съществено кой преминава по най-живописното и любимото на публиката трасе.

Последното не биваше да го казва. Журналистите и читателите неминуемо ще усетят фалша, защото изявлението му отдалеч смърдеше на поражение.

И въпреки всичко Белман не възприемаше положението си като безизходно. Защото ако Юхан Крун не го бе излъгал в телефонния разговор вчера, пред Белман се откриваше златна възможност да поправи грешката си. Нещо повече: да обърне нещата в своя полза и да пробяга триумфално най-живописното трасе. Белман, разбира се, очакваше Крун да поиска висока цена, ала не се тревожеше, защото не той, Микаел, а ловецът на мечки, Хари Хуле, и Отделът за борба с насилието ще трябва да я платят.

Служител от затвора отвори вратата към стаята за посещения и направи знак на Микаел Белман и Юхан Крун да влязат пред него. С обосновката, че разговорът няма характер на официален разпит, Крун настоя да го проведат на неутрален терен. Понеже беше изключено Кавалера да напусне територията на окръжния затвор, Крун и Белман се споразумяха да използват една от стаите, предназначени за срещи между затворниците и техните близки. Вътре нямаше нито камери, нито микрофони, нито дори прозорци. Личеше все пак, че някой е направил плах опит да внесе известен уют с плетена покривка върху масата и бродирано пано на стената. В тази стая затворниците обикновено се срещаха с приятелките и съпругите си и пружините на

дивана, целия в петна от сперма, бяха толкова износени, че Белман видя как Крун буквално потъна, когато седна.

Сигюр Алтман вече се бе настанил на стол до масата. Белман предпочете да седне на другия стол, за да се намира на еднаква височина с Алтман. Мършавото лице, хлътналите в черепа очи, издадената напред долна челюст и изпъкналите зъби на арестанта събудиха у Белман асоциации с измъчени евреи от Аушвиц и филма „Пришълецът“.

— Разговорът ни няма официален характер — напомни Белман. — Затова съм длъжен да предупредя, че не се допуска водене на бележки, както и цитиране на казаното на друго място и при други обстоятелства.

— Същевременно вие сте длъжни като страна на обвинението да се придържате към стандартните условия, при които се прави признание — отвърна Крун.

— Имате думата ми.

— За което най-покорно благодаря, но какво друго ще ни предложите освен нея?

— Друго ли? — По лицето на Белман се изписа снизходителна усмивка. — Какво искате да направя? Да подпиша писмено споразумение ли?

„Проклет наглец!“ — изруга наум Белман.

— Ако обичате — Крун плъзна към него лист хартия.

Белман прегледа набързо съдържанието му.

— Този документ няма да бъде показван никъде освен при крайна необходимост — увери го Крун. — След като изпълните вашите задължения по уговорката ни, документът ще ви бъде върнат. А това... — той му подаде химикалка — ... е „С. Т. Дюпон“ — най-добрата писалка на пазара.

Белман я взе и я сложи върху масата пред себе си:

— Ако историята си я бива, може и да подпиша.

— Ако на това място е извършено престъпление, престъпникът е разчистил дяволски добре — Бьорн Холм сложи ръце на кръста си и огледа помещението.

С Хари преровиха всички чекмеджета и шкафове в търсене на следи от кръв и пръстови отпечата̀ци. Бьорн бе разположил лаптопа си върху писалището, а към него бе включил скенер за отпечата̀ци с големината на кибритена кутийка — някои летища вече използват такива устройства за идентификация на пътниците. Досега обаче всички пръстови отпечата̀ци, открити в хижата, принадлежаха на един човек: на Тони Лайке.

— Продължавай — окуражи го Хари. Коленичил под мивката, той развиваше тръбите. — Тук някъде трябва да е.

— Кое?

— Не знам. Нещо.

— Ако ще продължаваме, трябва да се постошим.

— Запали печката.

Бьорн Холм приклепна до печката, отвори вратичката и започна да къса и да мачка на топка страници от вестниците в кошницата.

— Ти какво предложи на Скай, за да се включи в играта ти? Лошо му се пише, ако истината излезе наяве.

— Напротив. Скай не рискува нищо. Изявленията му пред пресата напълно отговарят на истината. Друг е въпросът, че журналистите си направиха погрешни заключения. Полицейският правилник не налага забрана на ленсманската служба да извършва арести. Не се наложи да му предлагам каквото и да било в замяна. Скай ми призна, че Белман му е по-неприятен от мен. Оказа се достатъчно убедителна причина да ми помогне.

— И няма други подбуди?

— Е, разказа ми за дъщеря си, Мия. Животът ѝ не се стекъл по най-благоприятния начин. В такива случаи всички родители търсят конкретна причина, която да обясни нещастieto на детето им. Според Скай нощта пред читалището, когато Тони отрязал езика на Уле, белязала Мия за цял живот. Злонамерени хора пуснали слухове, че Мия и Уле са били гаджета и когато Уле я спипал с Тони в гората, двамата били увлечени в нещо повече от невинни целувки. В очите на Скай главната вина за проблемите на Мия носят Уле и Тони.

— Накъдето и да се обърнеш — все жертви — поклати глава Бьорн.

Хари се приближи до Бьорн и протегна ръка. В шепата си държеше парченца от нещо като метална нишка, изрязана от мрежа.

— Намерих го под сифона. На какво ти прилича?

Бьорн пое парчетата и ги огледа внимателно.

— Какво е това? — извика неочаквано Хари.

— Кое?

— Вестникът! Снимката е от пресконференцията за Иска Пелър!

Бьорн Холм погледна страницата от вестника. Вече бе използвал горната част за разпалка.

— Да му се не види! Прав си.

— Може да са останали отпечатъци върху първ...

Хари погледна в печката. Вътре нужната му страницата вече гореше.

— Съжалявам — сви рамене Бьорн. — Но ще проверя другите страници.

— Добре. Питам се как са се озовали тук толкова дърва.

— Защо?

— В радиус от три километра наоколо няма нито едно дърво. Някъде трябва да е складирали цяла купчина. Ти провери вестника, а аз ще се поразходя.

Микаел Белман гледаше изпитателно Сигюр Алтман. Не му допаднаше студеният поглед на арестанта, кокалестото му тяло, прекалено издадените напред зъби, отсечените движения и неизбежното фъфлене. Ала макар да не харесваше Сигюр Алтман, Белман гледаше на него като на спасител и благодетел. Защото всяка дума от устата на Алтман представляваше крачка към победата.

— Навярно докладът на Хари Хуле ви е запознал с предполагаемия ход на събитията — подхвана Алтман.

— Говорите за доклада на ленсман Скай — поправи го Белман. — И за неговата версия за случилото се.

— Както предпочитате — усмихна се Алтман. — Хари ми представи история, удивително близка до реалността. За жалост обаче той посочи едно-единствено доказателство, годно да издържи в съда: отпечатъците ми в дома на Тони Лайке. Но какво пречи например да съм го посетил, за да си побъбрим за доброто старо време?

— Да не разчитате, че съдебните заседатели ще повярват на това обяснение? — попита Белман.

— Смятам се за човек с благонадеждно излъчване. Но... — устните на Алтман се разтеглиха и оголиха венците му — ... след днешната ни среща изобщо няма да заставам пред никакви заседатели, нали?

Под планински заслон Хари намери купчина дърва, покрита със зелен брезент. Забеляза дръвник със забита в него брадва, а до нея — нож. Огледа се и разрови снега с крак. Не се виждаше нищо интересно. Кракът му обаче улучи нещо: празна бяла ролка. Хари се наведе и я вдигна. Върху ролката пишеше „десетметров медицински бинт“ Какво търсеше той тук?

Наклони глава и известно време разглежда дръвника. Дървото бе потъмняло от проникнала в него течност. Погледът му се премести върху ножа с гладка жълта дръжка. Какво търси нож върху дръвник? За присъствието му вероятно можеха да се измислят много обяснения и все пак.

Опря лявата си длан о дръвника така, че остатъкът от отрязания му среден пръст да се намира върху дървената повърхност, а другите четири притисна надолу към страницата на дръвника.

Внимателно отвори ножа с два пръста. Острието режеше като бръснач. По него имаше следи от веществото, което хората с професията на Хари винаги търсят на местопрестъпление. Хари се изправи и хукна през дълбокия сняг като елен.

Влетя в хижата. Бьорн вдигна глава от компютъра.

— Още отпечатъци от Тони Лайке — обобщи той резултата от изследванията си с въздишка.

— Върху острието на този нож има кръв — задъхано съобщи Хари. — Провери за отпечатъци.

Бьорн пое внимателно ножа, посипа черен прах върху гладкото жълто дърво и предпазливо духна.

— Тук има само един комплект отпечатъци, но затова пък са отлични. Може да открия и епителни клетки.

— Супер!

— Ще ми обясниш ли?

— Който е оставил тези отпечатъци, е отрязал пръста на Тони Лайке.

— Нима? И кое те...

— Върху дръвника има кръв, а открих и ролка от бинт за превръзка на раната. Този нож ми изглежда познат. Виждам съм го... на размазана снимка. Забит в шията на Аделе Ветлесен.

Бьорн Холм подсвирна тихо, притисна специално фолио към дръжката на ножа, та прахът да се полепи по него, и сложи фолиото върху скенера.

— Сигюр Алтман, може да си наел добър адвокат, за да измисли обяснения за отпечатъците ти върху бюрото на Лайке, ала искам да чуя какво ще обясниш за отпечатъците ти върху този нож — заканително прошепна Хари.

Бьорн натисна „търси“ и двамата приковаха очи в синята линия, която малко по малко запълваше белия правоъгълник.

Готово...

Намерено 1 съвпадение.

Бьорн Холм избра „покажи“.

Хари остана втрещен от резултата.

— Все още ли смяташ, че притежателят на тези отпечатъци е отрязал пръста на Тони? — попита Бьорн Холм.

СЕДЕМДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА ДОГОВОРКАТА

— След като видях как Аделе и Тони се чукат като животни пред клозета, всичко се завърна; всичко, което бях успял да погребам и което — така ме уверяваха психолозите — бях оставил зад гърба си. Всъщност се оказа точно обратното. Омразата се развилня като звяр, завързан години наред. Бях подхранвал този звяр, бях го оставил да порасне и изведнъж той се откъсна от оковите, по-силен от всякога. Хари се оказа прав: действително имах намерение да накарам Тони Лайке да изпита същото унижение, което ми бе нанесъл.

Сигюр Алтман погледна ръцете си и се усмихна:

— Но теорията на Хари е правилна само дотук. Изобщо не съм искал да убивам Аделе Ветлесен. Целях единствено да подроня авторитета на Тони пред всички, особено пред бъдещите му роднини и най-вече пред дойната крава Галтунг, съгласил се да финансира авантюристичния проект на Тони в Конго. Защо му е на Тони да се жени за невзрачна жена като Лене Галтунг, ако тя няма такъв баща?

— Така е — усмихна се Микаел Белман, за да му покаже одобрение.

— Затова написах на Тони писмо от името на Аделе. В него тя му съобщава, че е забременяла и иска да задържи детето. Ала като бъдеща самотна майка се налага да мисли за финансовата страна на нещата и срещу известна сума няма да разгласява от кого е детето. Поисках му четиристотин хиляди като начало и насрочих среща на паркинга зад магазин „Лефдал“ в град Сандвика в полунощ два дни по-късно. Изрично го предупредих да не се появява без парите. После съчиних от негово име писмо до Аделе. Тони я молеше да се срещнат на мястото, което определих в другото писмо. Познавайки Аделе, написах писмото така, че да ѝ прозвучи съблазнително, надявайки се, разбира се, двамата да не са си разменили нито имена, нито телефони, та да не ме разобличат, преди да постигна целта си. В единайсет часа вечерта отидох на мястото на срещата с колата ми. Заех позиция да снимам. По план трябваше да запечатам срещата, независимо дали приключи със

скандал, или със секс, и да изпратя на Андерш Галтунг снимковия материал, придружен с обяснителен разобличаващ текст. И нищо повече. — Сигюр погледна Белман и повтори: — И нищо повече.

Белман кимна, а Алтман продължи:

— Тони подрани. Паркира, слезе от колата си и се огледа. После се скри в сенките под дърветата към реката. Аз се спотаих под волана. После се появи и Аделе. Свалих прозореца, за да ги чувам. Тя постоя, почака, започна да поглежда нетърпеливо към часовника си. Неочаквано Тони застана зад нея — съвсем близо, направо се чудех как не го е забелязала. Видях как извади голям ловджийски нож и го опря в гърлото ѝ. Тя се опитваше да се освободи, докато той я влачеше към колата си. Отвори вратата и тогава забелязах, че седалките са покрити с найлон. Не чувах какво ѝ говори, ала извадих фотоапарата и го настроих да снима с приближение. Видях как той пъкна химикалката в ръката ѝ и я насили да пише под негова диктовка.

— Пощенската картичка от Кигали — веднага включи Белман. — Планирал е всичко предварително. Искал е Аделе Ветлесен да изчезне.

— Започнах да снимам. Не мислех за нищо друго. Внезапно видях как той замахна и заби нож в шията ѝ. Не можех да повярвам на очите си. От раната бликна кръв и опръска предното стъкло.

Двамата събеседници сякаш съвсем забравиха Крун, който дишаше трудно.

— Тони изчака малко, без да вади ножа от шията ѝ. Сякаш искаше да източи всичката ѝ кръв. После я вдигна, изнесе я от колата и я пъкна в багажника. Преди отново да се качи, спря и подуши въздуха. Беше застанал под уличка лампа и видях свирепо облещените му очи и зловещата му усмивка, познати ми до болка от вечерта пред дискотеката, когато той ме повали и вкара нож в устата ми. Тони тръгна от паркинга с трупа на Аделе в багажника, а аз останах още дълго там, вцепенен от ужас, неспособен да помръдна. Знаех, че вече не мога да изпратя компрометиращите снимки нито на Андерш Галтунг, нито на когото и да било. Защото току-що бях станал съучастник в убийство.

Сигюр отпи внимателно малка глътка от чашата с вода пред себе си и потърси с поглед Юхан Крун. Адвокатът му кимна.

— От правна гледна точка не сте били съучастник и убийството на Аделе Ветлесен — обясни Белман. — В най-лошия случай са щели да ви обвинят в опит за изнудване или измама. Можели сте да спрете дотам и въпреки евентуални негативни последствия да се обърнете към полицията. Освен това сте разполагали и със снимки, доказващи думите ви.

— Пак нямаше да се отърва. От опит би трябвало да знам колко агресивно реагира Тони Лайке, когато някой се опита да го притисне, и въз основа на този епизод от моето минало щяха да ме обвинят, че съвсем умишлено съм предизвикал убийството на Аделе Ветлесен.

— А на вас впрочем не ви ли мина през ум какво би могло да се случи? — попита Белман и игнорира предупредителния поглед, с който Крун го стрелна.

Сигюр Алтман се усмихна:

— Нима не е странно, инспекторе, че често собствените ни размисли се оказват най-неведоми за самите нас и най-бързо отлетяват от паметта ни? Честно казано, не си спомням какво точно очаквах да се случи.

„Защото така ти изнася“ — помисли си Белман, но само кимна и произнесе окуражително „mmm“, уж знак на признателност, задето Алтман му открива нови хоризонти в познанието за човешката психика.

— В продължение на няколко дни обмислях следващия си ход — продължи арестантът. — После се върнах в „Ховасхюта“ и откъснах от книгата за гости страницата с имената и адресите на нощувалите в хижата през онази нощ. Съчиних ново писмо до Тони. Знаем какво си направил, написах му. Видях как изуча Аделе Ветлесен в „Ховасхюта“. Знаем защо я уби. Поисках му пари, за да мълча, и подписах писмото „Боргни Стем-Мюре“. Пет дни по-късно прочетох във вестника, че носителката на това име е намерена убита в мазе. Всичко трябваше да приключи дотам. Очаквах полицията да се заеме сериозно с разследването и да стигне до Тони. Нали работата ви е да залавяте престъпници.

Сигюр Алтман повиши глас. Белман беше готов да се закълне, че в очите на арестанта зад кръглите очила проблеснаха сълзи.

— Но вие не разполагаете с никакви следи, тънехте в пълно затъмнение. Затова се наложи да продължа да охранявам Тони с нови и

нови жертви, да го заплашвам, представяйки се за следващия човек от списъка. Изрязвах снимки на жертвите от вестниците и ги окачвах на стената в стаята в изоставената фабрика „Кадок“ заедно с копия от писмата, които бях писал от тяхно име. След всяко убийство на Тони му изпращах ново писмо, чийто автор претендираше, че е съчинил всички предишни послания и знае колко живота тежат на съвестта му. Всеки следващ „изнудвач“ искаше съответно по-голяма сума, за да мълчи. — Алтман се наведе напред и продължи с дълбоко огорчение: — Направих го, за да ви дам възможност да го заловите. Всеки убиец греша в даден момент, нали? С нарастване броя на жертвите нараства и вероятността да бъде заловен.

— Но същевременно той усъвършенства уменията си — вметна Белман. — Не забравяйте, че Тони Лайке има опит във физическата разправа. Не може да си бил толкова време наемен войник в Африка, без да си изцапаш ръцете с кръв. Впрочем и вашите ръце не са останали чисти.

— Моите ли? — извика възмутено Алтман с внезапна ярост. — Вмъкнах се в дома на Тони, за да се обадя на Елиас Скут и да подхвърля поредната следа на полицията. Не аз, а вие, дето не си вършите работата, си изцапахте ръцете с кръв! Курви като Аделе и Мия, убийци като Тони, ето тези хора са...

— Стига толкова, Сигюр — Юхан Крун се изправи. — Хайде да направим кратка почивка, искаш ли?

Алтман затвори очи, вдигна ръце и поклати глава.

— Добре съм, нищо ми няма. Предпочитам да приключим побързо.

Юхан Крун погледна клиента си, после Белман и пак седна.

Алтман си пое пресекливо дъх и продължи:

— След третото убийство Тони трябва да се е досетил, че зад посочените податели в писмата се крие друг. И въпреки това той продължи да ги убива, и то с нарастваща жестокост. Сякаш искаше да ме изплаши, да ме накара да се оттегля, да ми покаже, че е способен да убие когото си поиска и накрая да стигне до мен.

— А може и да е искал да се отърве от потенциални свидетели на среднощната му авантюра с Аделе — предположи Белман. — Лайке е знаел само, че в хижата са присъствали седем души, но не ги е познавал. Вие сте му предоставили информация кои са били.

— Само си представете! — засмя се Алтман. — Обзалагам се, че е отишъл в „Ховасхюта“, за да надникне в книгата за гости, ала се е натъкнал на откъснат лист. Колко ли се е пулил!

— А вие защо продължихте да му изпращате писма?

— В какъв смисъл? — попита Алтман и го изгледа нащрек.

— Защо просто не подадохте анонимен сигнал в полицията и не сложихте край на всичко това? Вероятно и вие сте искали свидетелите по случая да бъдат ликвидирани.

Алтман наклони глава и ухото му почти докосна рамото.

— Както вече казах, инспекторе, понякога е трудно да си дадем сметка за подбудите, определящи действията ни. Подсъзнанието се командва от инстинкта за оцеляване и затова често е по-рационално от съзнанието. Не е изключено подсъзнателно да съм си давал сметка, че и за мен е по-безопасно Тони да очисти свидетелите. Единствени те знаеха, че съм бил в хижата през онази нощ, и рискът някой от тях да ме разпознае на улицата изчезваше със смъртта им. Но сега няма как еднозначно да си отговоря на въпроса защо съм постъпил така, нали?

В печката пращеше силен огън.

— Но защо, по дяволите, му е на Тони Лайке да си отсича пръста? — чудеше се Бьорн Холм.

Той се бе настанил на дивана, докато Хари преглеждаше съдържанието на аптечката, намерена в дъното на едно от кухненските чекмеджета. Откри още няколко бинта и кръвоспиращ мехлем, който ускорява кръвосъсирването. От датата на производството му бяха изминали едва два месеца.

— Алтман го е принудил — отвърна Хари. Вниманието му привлече кафяво шишенце без етикет. — Искал е Лайке да усети вкуса на унижението.

— Май и ти не вярваш на версията си.

— Напротив, вярвам — настоя Хари, отпуши шишенцето и подуши съдържанието му.

— Така ли? Всички отпечатъци, косми и следи от обувки в хижата са на Лайке. Той има гарвановочерна коса и носи четирийсет и пети номер, докато Сигюр Алтман е рус и носи четирийсет и втори.

— Алтман се е погрижил да не оставя следи. Напомни ми да изследваме това — Хари прибра шишенцето в джоба на якето си.

— Погрижил се е да не оставя следи? На място, където дори не е извършено престъпление? Същият този човек не бе отстранил ясните отпечатъци от пръстите си върху писалището в дома на Лайке. Самият ти каза, че Алтман е проявил небрежност и не е разчистил след себе си при убийството на Ютму. Нещо не ми се връзва, Хари. А как то виждам — и на теб.

— Мамка му! — извика Хари, — да му се не види дано!

Опря чело на дланите си и заби поглед в масата.

Бьорн Холм вдигна на светлината едно от металните парченца, намерени в сифона, и остърга жълтия слой е нокът.

— Май се досещам какво е това.

— Така ли? — попита Хари, без да вдига глава.

— Желязо, хром, никел и титан.

— Тоест?

— Като малък носех зъбна шина. Съвременните брекети се коригират според нуждите на пациента посредством огъване и орязване на материала.

Хари вдигна рязко глава и прикова поглед в картата на Африка. Очертанията на държавите върху континента напомняха плочки от пъзел. А Мадагаскар, отдалечен от другите, приличаше на плочка, която не пасва.

— Когато ходех на зъболекар... — подхвана Бьорн.

— Шшт! — спря го с жест Хари.

Усети как една плочка от пъзела в ума му най-неочаквано намери мястото си. В хижата се чуваше само пращането на печката и учестилото се свистене на вятъра. Две плочки от пъзела, досега напълно раздалечени, се съединиха и образуваха смислена част от цялата картина. Дядо, живеещ до Люсерен. Дядо на майката. И снимката в чекмеджето на изоставената туристическа хижа. Семейната снимка. Не снимката на Тони Лайке, а на Од Ютму. Ревматоиден артрит. Какво му бе казал Тони? Не е заразен, но се унаследява. Момчето с големите оголени зъби. И мъжът със здраво стиснати устни, все едно крие мрачна тайна. Крие прогнилите си зъби и шината в устата си.

Камъчето... Кафяво-черното камъче, което Хари откри върху пода на банята в туристическата хижа. Бръкна в джоба си — то още стоеше там — и го подхвърли към Бьорн.

— Питам се... — подхвана Хари с пресъхнало гърло, — възможно ли е това да е зъб?

Бьорн го вдигна към светлината и го остърга с нокът.

— Възможно е, разбира се.

— Трябва да се връщаме — отсече Хари и усети как косите му се изправят. — Веднага. Не Алтман е убиецът.

— А кой е?

— Тони Лайке.

— Вие, естествено, сте прочели във вестниците, че Тони Лайке е освободен от ареста, защото е представил алиби — каза Белман. — По времето, когато Боргни и Шарлоте умират, Лайке се е намирал на друго място и има свидетели, готови да го потвърдят.

— Не знам нищо за алибито на Тони — възрази Сигюр Алтман и скръсти ръце. — Знам едно: видях го как забива нож в шията на Аделе, а всички мними податели на писмата, които му изпратих, загинаха непосредствено след като Тони ги прочете.

— Осъзнавате ли, че това ви прави съучастник в убийство?

Юхан Крун се прокашля:

— А ти осъзнаваш ли, че склучи сделка, която ти осигурява — на теб и на КРИПОС — залавянето на истинския убиец и слага край на всичките ти служебни неволи? Ще обереш всички лаври, а Сигюр ще свидетелства в съдебната зала, че е видял как Тони Лайке убива Аделе Ветлесен. Всичко останало не бива да напуска пределите на тази стая.

— И твоят клиент остава на свобода?

— Такава е уговорката ни.

— Ами ако Лайке е запазил писмата и реши да ги покаже в съда? Ще възникне сериозен проблем.

— Точно затова имам чувството, че писмата няма да се появят в съдебната зала — усмихна се Крун. — Нали, господин главен инспектор?

— А снимките на Аделе и Тони? — обърна се Белман към Алтман.

— Изгоряха в пожара в „Кадок“ — отвърна арестантът. — Заради онзи проклетник Хуле.

Микаел Белман кимна. Вдигна писалката „С. Т. Дюпон“. Олово и стомана. Сериозна тежест. Ала след като допря писеца до листа, подписът му сякаш сам се изписа върху хартията.

— Благодаря — каза Хари. — Край.

В отговор чу пращане. После в ушите му се разнесе единствено равномерното бучене на хеликоптера, леко заглушавано от слушалките. Хари отдалечи микрофона от устата си и погледна навън.

Закъсняха.

Току-що разговаря по радиостанцията с кулата на летище „Гардермуен“. От съображения за сигурност служителите в кулата разполагаха с достъп до повечето информация от летището, включително списъците с пътници, и потвърди, че Од Ютму е излетял вчера с предварително резервирания си билет за Копенхаген.

Земята бавно се движеше под краката на Хари.

Представи си как Лайке застава пред гишето за летищен контрол с паспорта на мъжа, когото е подложил на изтезания и убил. Служителят зад гишето вероятно е проверил само дали името в паспорта съвпада с регистрираното в системата име на пътника и — ако изобщо е погледнал снимката в паспорта, — му е направила впечатление шината върху зъбите на възрастния човек. После служителят е погледнал да провери дали и титулярят на билета носи такава шина. И наистина, върху изкуствено боядисаните в кафяво зъби на Тони Лайке е стояла същата шина, вероятно огъната и орязана така, че да прилегне към безупречната му челюст.

Хеликоптерът навлезе в дъждовен облак, който избухна при удара с плексигласовата кабина, и по стъклото на илюминаторите потекоха вади. Само след секунди облакът изчезна, все едно никога не е съществувал.

Пръстът.

Тони Лайке сам бе отрязал пръста си и го бе изпратил на Хари в последен опит да отклони вниманието от себе си, като го подведе, че е мъртъв. Така несъмнено бе целил разследващите да го забравят, да го зачеркнат от заподозрените и той да потъне в прашните архиви. Дали

случайно бе избрал да се раздели с онзи пръст, който бе изгубил и Хари, или съвсем съзнателно искаше да заприлича на него?

Но как бе умъртвил Боргни и Шарлоте, щом имаше желязно алиби за часовете на техните убийства?

Още преди известно време у Хари се загнезди смътно подозрение, ала той го отхвърли, защото хладнокръвните убийци — хора със сериозни психически отклонения, в същинския смисъл на думата окаляни в поквара, представляват рядкост. Дали все пак в убийствата не е замесен още един човек? Дали обяснението за алибито на Лайке не е съвсем просто: имал е съучастник?

— Мамка му! — изруга високо Хари и микрофонът, прикрепен към слушалките му, изпрати последната сричка до трите други комплекта в хеликоптера.

Йенс Рат го изглежда изпод вежди. Навярно Рат имаше право: в момента Тони Лайке отпива от питието си, докато в скута му седи екзотична мадама, и се усмихва самодоволно, задето е измислил изход.

СЕДЕМДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА ПРОПУСНАТИ ПОВИКВАНИЯ

В два и петнайсет хеликоптерът кацна на „Фурнебю“ — затвореното летище на двайсет минути от центъра. Хари и Бьорн веднага поеха към КРИПОС. Хари попита рецепционистката защо нито Белман, нито другите от разследващия екип вдигат телефоните си. Жената обясни, че са на оперативка.

— А защо нас никой не ни е извикал? — промърмори Хари, докато крачеше забързано по коридора, а Бьорн подтичваше зад него.

Бутна вратата, без да почука. Седем глави се обърнаха към влезлите. Осмата — на Микаел Белман — се намираше и без друго с лице към вратата, защото титулярят ѝ седеше в дъното на продълговатата маса. Досега присъстващите бяха гледали именно него.

— Лаурел и Харди! — бодро ги приветства Белман и по доволството в гласа му Хари отгатна, че екипът ги е коментирал в тяхно отсъствие. — Къде се губите?

— Докато вие тук си играете на Снежанка и седемте джуджета, ние ходихме в хижата на Тони Лайке — отвърна Хари и се отпусна върху свободен стол до срещуположния край на масата. — Имаме важни новини. Хванали сме не когото трябва. Убиецът не е Алтман, а Тони Лайке.

Хари нямаше конкретни очаквания към реакцията на присъстващите, ала се оказа неподготвен за пълното равнодушие, изписано по лицата им.

Главният инспектор се облегна назад в стола с дружелюбно-въпросителна усмивка.

— Ние ли сме хванали не когото трябва? Ако не ме лъже паметта, ленсман Скай извърши ареста на Сигюр Алтман. А колкото до името на убиеца, за нас то отдавна не е новина. Малко си назад с информацията, Хари.

Погледът на старши инспектора се спря на Ердал, на Пеликанката и после се върна върху Белман, докато Хари усилено разсъждаваше. Стигна до единственото възможно обяснение:

— Алтман ви е казал, че убиецът е Лайке. Знаел е през цялото време.

— Не просто е знаел. Подобно на Тони Лайке, който предизвика лавината, сгромолясала се върху „Ховасхюта“, Сигюр Алтман е предизвикал серията от убийства, само че несъзнателно. Скай е арестувал невинен човек, Хари.

— Невинен ли? — Хари поклати глава. — Видях с очите си снимките във фабриката, Белман. Алтман е замесен в цялата история. Просто още не съм разбрал как.

— Но ние разбрахме. Предлагам засега да оставиш говоренето на нас... — устните на Белман се подготвиха за думата „възрастните“, но той не я произнесе и продължи по друг начин: — ... които разполагаме с цялата фактология, и да се включиш, когато се осведомиш за всички новости по случая. Става ли? Бьорн, и ти ли си съгласен? Добре, тогава продължаваме. Тъкмо обяснявах, че е съвсем възможно Лайке да е имал помагач, извършил две от убийствата. За тях Лайке има алиби: намирал се е на бизнес срещи и десетина души могат да го потвърдят.

— Хитро е постъпил, гаднярът му с гадняр! — отбеляза Ердал. — Досещал се е, че полицията ще свърже убийствата, и се е подсигурил с алиби за две от тях, та подозренията срещу него да паднат автоматично и за останалите убийства.

— Да — потвърди Белман. — Но кой би могъл да е този съучастник?

Покрай ушите на Хари минаха десетки предположения, коментари и въпроси.

— Тони Лайке не е убил Аделе Ветлесен, за да избегне плащането на исканата от нея сума — намеси се вещо Пеликанката, — а защото се е страхувал, че ако новината за бременността ѝ се разчуе, Лене Галтунг ще сложи край на връзката им и Тони ще се сбогува завинаги с милионите, които татко Галтунг му е обещал за проекта в Конго. Затова трябва да си зададем въпроса кой друг е имал изгода от ликвидирането на тази опасност.

— Другите инвеститори в проекта! — извика младеж с гладко лице. — Трябва да проверим финансовите дружки на Лайке.

— Проектът на Тони Лайке в Конго действително е на път да пропадне — потвърди Белман. — Но инвеститорите са свикнали да

печелят и да губят пари. Никой от тях не би се замесил в убийство, за да обезпечи десетпроцентовия си дял от проекта. Освен това съучастникът на Лайке със сигурност е негово доверено лице — и в личен, и в професионален план. Да не забравяме впрочем, че Боргни и Шарлоте са убити с едно и също оръжие. Как се наричаше то, Хари?

— Ябълката на Леополд — отвърна беззвучно Хари, все още зашеметен.

— Малко по-силно, ако обичаш.

— Ябълката на Леополд.

— Благодаря. Оръжието е купено от Африка, където Лайке е служил като наеман войник. Най-логично ми се струва Лайке да е използвал услугите на бивш свой колега от армията. Предлагам да започнем оттам.

— Тогава защо не е наел този човек да му свърши цялата черна работа? — попита Пеликанката. — Ако не си беше изцапал ръцете с другите убийства, щеше да има алиби за всички престъпления.

— И изгодна отстъпка за количество — обади се мъжът с мустак като на Фритьоф Нансен. — А и наемните убийци получават най-много доживотна присъда.

— Възможно е неизвестни за нас съображения да са му попречили — предположи Белман. — Например, съучастникът му не е имал време да убие всички мишени или Лайке не е разполагал с достатъчно пари да му плати. А вероятно и в този случай важи най-баналното обяснение за развоя на криминалните деяния: просто така се е случило.

Присъстващите около масата кимнаха одобрително. Дори Пеликанката изглеждаше удовлетворена от отговора.

— Други въпроси? Няма ли? Тогава бих искал да използвам случая и да благодаря на Хари Хуле за съвместната ни работа. Понеже вече не се нуждаем от експертното му мнение, Хари ще се върне незабавно към задълженията си в Отдела за борба с насилието. Хари, ти привнесе в екипа ни интересен подход към разследването на убийства. Този път не успя да разплетеш случая, но кой знае, навярно в Отдела за борба с насилието те очакват други, макар и не толкова мащабни, служебни предизвикателства. Затова още веднъж ти благодаря. А сега, колеги, ако нямате нищо против, слагам край на срещата, защото ме чака пресконференция.

Хари гледаше Белман с възхищението, което човек изпитва към хлебарка в тоалетна чиния. Колкото и пъти да пуснеш водата, тя пак изплува. И накрая завладява света.

До леглото на болния секундите, минутите и часовете се нижеха бавно и монотонно. От време на време в стаята се отбиваше санитар, Съос си тръгваше и се връщаше. Цветята лешояди ставаха все по-дръзки в набезите си.

Хари бе ставал свидетел как близките на умиращите се оказват неспособни да понесат часовете преди последното дихание на обречените и горещо се молят на бог да ги избави от мъките — не безнадеждно болните, а тях, живите. Той обаче се чувстваше по съвсем различен начин. Никога не бе изпитвал толкова силна близост с баща си, както тук, в тази безсловесна стая, където всичко се свеждаше до дишането на умирация и очакването на следващия удар на сърцето му. Гледайки баща си в болничното легло, Хари се пренесе в спокойното съществуване на границата между живота и нищото.

Разследващите от КРИПОС стигнаха до ключови умозаклучения, ала пропускаха факта, който избистряше окончателно картината: връзката между имението на дядото на Лайке и Юстаусе; връзката между слуховете и призрака на изчезнало момче от местността и мъж, който нарича Юстаусе „своя район“; връзката между Тони Лайке и момчето от онази снимка, застанало между противния си баща и красивата си майка.

От време на време Хари поглеждаше екрана на телефона си: пропуснати повиквания от Хаген, от Йойстайн, от Кая. Беше му звънила два пъти. Все някога трябваше да отговори на обажданията й. Набра я.

— Може ли довечера да дойда у вас? — попита тя.

ОСЕМДЕСЕТА ГЛАВА

РИТЪМЪТ

Дъждовните капки барабаняха върху дъските на плаващия пристан. Хари се приближи към гърба на мъжа, застанал на ръба.

— Добро утро, Скай.

— Добро утре, Хуле — поздрави ленсманът, без да се обръща.

Върхът на въдицата му се бе огънал към кордата, губеща се в тръстиката на отсрещния бряг.

— Кълве ли?

— Не. Заседна в проклетата тръстика.

— Съжалявам. Прегледа ли днешните вестници?

— Тук, на село, пресата пристига с известно закъснение.

Независимо от преувеличеното твърдение Хари кимна.

— Сигурно са ме описали като малоумен селяндур — предположи Скай. — Добре че са се намесили градските полицаи, за да оправят кашата на селския ленсман.

— Още веднъж ти се извинявам.

— Не се извинявай — сви рамене Скай. — От самото начало знаех с какво се захващам. Не си ми спестил никаква информация. Честно казано, разнообразих си ежедневието. Иначе тук е голяма скука.

— Мм. Журналистите не се занимават много-много с теб. Вълнуват се главно от факта, че убиецът се оказа Тони Лайке. Цитират подробно изявлението на Белман.

— Не се съмнявам.

— Съвсем скоро ще открият и кой е бащата на Тони.

Скай се обърна и изгледа изненадано Хари.

— Трябваше да се сетя по-рано, особено след като проучвахме смяната на имената.

— Не те разбирам, Хуле.

— По време на един от разговорите ни ти ми спомена, че Тони е живял известно време при дядо си в имението „Лайке“. Този дядо е

бил баща на майката му. Следователно Тони е приел фамилията на майка си.

— Дотук нищо необичайно.

— Да, но в този случай Тони се е криел при дядо си, защото майка му го е изпратила там.

— Кое те кара да мислиш така?

— Моя колежка — Хари сякаш отново усети снощния ѝ аромат в ноздрите си — ми сподели какво е узнала от ленсмана в Юстаусе за семейство Ютму: бащата и синът се мразели до смърт.

— До смърт?

— Прегледах досието на Од Ютму. И той като сина си бил печално известен с избухливия си нрав. Като млад лежал на топло осем години за убийство от ревност. После се пренесъл да живее в Юстаусе, далеч от оживени места. Оженил се за Карен Лайке и им се родил син. Още като юноша Тони правел впечатление на много привлекателен и чаровен. Двама мъже и една жена в пълна изолация от света. Бащата — вече доказал патологичната си ревност. Карен Лайке се е опитала да предотврати надвисналото над семейството нещастие: тайно е изпратила сина си при своя баща и е хвърлила обувката му на място, където е паднала лавина.

— Не знаех това, Хуле.

Хари кимна и продължи:

— За жалост Карен Лайке е успяла само да отложи семейната трагедия. Преди броени дни открихме трупа ѝ в планинска пропаст. Черепът ѝ е пробит от куршум. На няколко метра се намираше тялото на нейния съпруг и убиец, премазано под моторна шейна. Од Ютму е бил подложен на физически мъчения, по-голямата част от кожата на гърба и ръцете му е била изгорена и почти смъкната, а зъбите — извадени. Познай чие дело е това.

— О, господи...

Хари лапна цигара.

— Кое те подсети за роднинската им връзка? — попити Скай.

— Приликата, наследствените белези. — Хари запали цигара. — Баща и син. Колкото и да бяга човек, кръвта води не става. Според мен Од Ютму се е досетил, че убийствата, свързани с „Ховасхюта“, означават едно: призракът на „загиналия“ му син ще погне и него. Затова Од е избягал от дома си в изоставена туристическа хижа, скрита

между непроходими скали. Взел е със себе си и снимка на семейството си — семейството, чийто крах сам е предизвикал. Само си представи: изплашен, навярно разкайващ се убиец, останал насаме с мислите си.

— Да, вече е получил заслуженото наказание.

— Там намерих онази снимка. Тони е извадил късмет — прилича на майка си. Трудно ми беше да открия прилика между възмъжалия Тони и детето от фотографията. Ала големите бели зъби го издадоха. Баща му, от своя страна, упорито бе скрил своите зад стиснати устни. В това отношение нямаха нищо общо.

— Но нали каза, че именно приликата е разбудила родствената им връзка?

— Да, защото страдат от една и съща болест.

— Били са убийци.

— Говоря за физическо заболяване — уточни Хари. — Ревматоиден артрит. Сутринта получих резултатите от поисканата ДНК експертиза. Анализът на обгорелите парчета плът върху печката и косми от Тони Лайке показва, че двамата с Од Ютму са баща и син.

Скай кимна.

— И така, дойдох да ти благодаря за помощта и да изряза съжаление от развръзката. Бьорн Холм поръча да поздравя съпругата ти. Не бил ял по-вкусни кюфтета с пюре от алабаш.

— Който е опитал от манджите на жена ми, все това казва — усмихна се Скай. — Дори Тони ги обожаваше.

— Така ли?

Скай сви рамене и извади нож от калъфа на кръста си.

— Нали ти казах колко хлътнала беше Мия по него. Точно след като бе посегнал на Уле, Мия го поканила на вечеря вкъщи в мое отсъствие. Жена ми ги приела, но после, когато разбрах, стана голяма разправия. Дъщеря ми ме засипа с необмислени обиди: ясно ти е какви са влюбените девойки на тази възраст. Опитах се да ѝ обясня колко опасен тип е Тони. Сгреших. Трябваше да съобразя, че колкото по-тежки обвинения отправям срещу нейния възлюбен, толкова по-упорито ще го брани, защото двамата, един вид, се изправят срещу целия свят. Знаеш го дори по-добре от мен: немалко жени се увличат в любовна кореспонденция с осъдени убийци.

Хари кимна.

— Мия се заричаше да избяга от къщи и да последва Тони накрай света. Беше полудяла.

Ленсманът преряза кордата и започна да я навива на макарата. Хари проследи завръщането на отпуснатата нишка.

— Мм. Накрай света, казваш.

— Да.

— Ясно.

Скай спря да навива кордата и се обърна рязко към Хари.

— Недей — категорично поклати глава той.

— Не те разбирам.

— Не си въобразявай разни неща.

— Какви неща?

— Че Тони и Мия отново са започнали да се срещат. Той скъса с нея и повече не са се виждали. Мия продължи живота си без него. Дъщеря ми няма нищо общо със случая, разбираш ли? Имаш думата ми. Мия тъкмо си стъпи на краката... Затова те моля...

Хари кимна и извади цигарата — изгаснала от дъжда — от устата си:

— Освободиха ме от работа по случая. Но дори да участвах в разследването, нямаше да наруша дадената дума.

Потегляйки от паркинга, Хари зърна в огледалото как Скай прибира рибарските си принадлежности.

Болницата. Отново влезе в ритъм. Времева линия вече не бе насечена от събития, а се разстилаше плавно. Дали да не поиска дюшек? Ще се почувства почти като в „Чунгкинг Меншън“.

ОСЕМДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА СВЕТЛИ ПЕТНА

Изминаха три дни. Той още беше жив. Всички бяха още живи.

Никой не знаеше къде се намира Тони Лайке. Следите на мнимия Од Ютму се губеха в Копенхаген. Един от жълтите вестници помести снимка на Лене Галтунг с шал на главата и с големи очила, стил „Грета Гарбо“. Надсловът гласеше „Без коментар“. Лене потърсила убежище в лондонската къща на баща си и от два дни не била излизала оттам. В пресата се появи и снимката на Тони в работен гащеризон пред хеликоптер. В последните издания говореха за „Изчезването на Кавалера“. Лайке се сдоби с прозвището на Алтман, защото то вече се бе наложило в медиите, а и много повече подхождаше на новия спряган за убиец. Засега журналистите не бяха надушили роднинската връзка между Тони и Ютму. Явно майката, а впоследствие и Тони, се бяха постарали да я скрият.

Микаел Белман даваше ежедневни пресконференции. В телевизионно токшоу той обясни собствената си версия как от КРИПОС са разплели случая. Впрегна педагогическите си способности и подкупващата си усмивка и омаловажи неосъществения арест на Кавалера, като наблегна колко по-важно е, че КРИПОС са разобличили, неутрализирали и извадили Лайке от играта.

Мракът се спускаше няколко минути по-късно от всяка предходна вечер. Всички очакваха пролет или студ, ала не се появи нито едното, нито другото.

По тавана пробягваха светли петна от фаровете на преминаващи автомобили. Легнал ребром, Хари се взираше в дима от цигарата си, който се виеше в тъмното, описвайки сложни и непредвидими фигури.

— Много си мълчалив — отбеляза Кая и се притисна към гърба му.

— Ще поостана малко след погребението и после заминавам.

Хари дръпна от цигарата. Кая мълчеше. Неочаквано той усети нещо влажно и топло по лопатката си. Остави цигарата в пепелника и се обърна към нея:

— Плачеш ли?

— Само малко — засмя се тя и подсмръкна. — Не знам какво ми става.

— Искаш ли цигара?

Тя поклати глава и избърса сълзите си.

— Днес Микаел ми се обади и поиска да се видим.

— Мм.

Кая отпусна глава върху гърдите му.

— Да ти кажа ли какво му отговорих?

— Само ако искаш.

— Отказах. Той ме предупреди, че ще съжалявам. Щял си да съсипеш живота ми. Вече няколко пъти се било случвало.

— Прав е.

Тя повдигна глава.

— За мен тези предупреждения нямат никаква стойност, разбираш ли? Ще те последвам навсякъде. — Сълзите отново рукнаха от очите ѝ. — Дори да ме завлечеш на дъното, пак искам да съм с теб.

— Но там няма нищо. И аз изчезвам. Нали ме видя в „Чунгкинг“. Ще се почувстваш като в хижата след лавината. Ще бъдем в една стая, но сами и изоставени.

— Но там ти ме намери и ме извади. Сега и аз ще ти помогна.

— А ако не искам да ме спасяваш? Нямам повече умиращи бащи, заради които да ме убеждаваш да живея.

— Ти ме обичаш, Хари. Знам го. Нима това не е достатъчна причина? Нима аз не мога да те мотивирам да живееш?

Хари погали косата ѝ, бузите ѝ, обра сълзите ѝ е пръсти и целуна мястото, където бяха попили.

— Можеш, разбира се — увери я той с печална усмивка.

Тя взе ръката му и я целуна на същото място.

— Недей — прошепна Кая. — Не ми казвай, че заминаваш, за да не ме повлечеш към дъното. Ще те последвам накрай света, чуваш ли?

Привлече я към себе си и в същия миг усети как нещо в него, някакъв мускул в тялото му, несъзнателно изопнат до скъсване, изведнъж се отпусна. Хари престана да се напруга, предаде се, отказа се да се съпротивлява. И болката у него се стопи, превърна се в нещо топло, смекчаващо и успокояващо и плъзна по кръвта из цялото му тяло. Усещането да се предадеш на свободното падане му донесе

освобождение и в гърлото му заседна буца. Даваше си сметка, че в снежната пелена над сипея част от него е жадувала точно за това.

— Накрай света — прошепна тя и дишането ѝ се ускори.

Светлите петна от фаровете продължаваха да пълзят по тавана.

ОСЕМДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА ЧЕРВЕНО

Хари седна до леглото на баща си. Още не се бе развиделило. Медицинска сестра му донесе чаша кафе, попити го дали е закусвал и пусна клюкарско списание в скута му.

— Хубаво е да се поразсеете — посъветва го тя, наклони глава и едва се стърпя да не го погали по бузата.

Докато тя проверяваше показателите на баща му, Хари разтвори послушно списанието. Ала дори жълтата преса го върна към случая „Кавалера“. Страниците на списанието бяха със снимки на Лене Галтунг: от премиери, от галавечери, в новото ѝ порше. Заглавието твърдеше, че „Тони ѝ липсва“, опирайки се не на нейни изказвания, а на думите на нейни приятели от светските среди. Папараците бяха щракнали и няколко кадъра на къщата ѝ в Лондон, но никой не бе виждал Лене да излиза оттам. Или просто не я бяха познали. Материалът бе придружен и от размазана снимка на червенокоса жена пред банка „Кредит Сюис“ в Цюрих. Списанието посочваше, че тази жена е не коя да е, а именно Лене Галтунг, позовавайки се на думите на стилистката ѝ, навярно получила тлъст хонорар за съгласието си да говори: „Поиска да ѝ накъдря косата и да я боядисам в керемиденочервено.“ Изданието споменаваше, че Тони Лайке е заподозрян в „светски скандал“, визирайки едно от най-тежките серийни престъпления в Норвегия.

Хари стана, излезе в коридора и позвъни на Катрине Брат. Още нямаше седем, ала тя беше будна. Днес я изписваха, а след уикенда започваше работа в Бергенското полицейско управление. Катрине се надяваше поне в началото да не се претоварва. Макар че спокойното отношение към живота никак не отговаряше на нейния буен темперамент.

— Последна задача — обеща Хари.

— А после?

— Изчезвам.

— Няма да липсваш на никого.

— ... колкото на теб?

— Има нещо вярно, скъпи.

— Става дума за банка „Кредит Сюис“ в Цюрих. Искам да разбереш дали Лене Галтунг има сметка там. Може да е получила предварително част от полагаемото ѝ се наследство. Швейцарските банки са малко проблемни, вероятно ще отнеме повече време.

— Добре, ще им хвана цаката.

— Още нещо. Искам да провериш делата на една жена.

— На Лене Галтунг ли?

— Не.

— А на коя?

Хари ѝ продиктува името.

В осем и петнайсет Хари спря пред къщата на „Воксен“, извадена сякаш от вълшебна приказка. Там вече стояха паркирани автомобили, а зад стичащите се дъждовни капки по стъклата Хари зърна изморените лица и дългите обективи на папараците. Имаха вид на хора, прекарвали цяла нощ пред къщата. Хари позвъни и влезе.

На вратата го посрещна жената е тюркоазните очи.

— Лене я няма — веднага го отпрати тя.

— Къде е?

— На място, където не могат да я открият — отвърна тя и посочи автомобилите отпред. — След последния разпит обещахте да я оставите намира. Тогава я държахте цели три часа.

— Знам — излъга Хари. — Но сега идвам да говоря с вас.

— С мен ли?

— Може ли да вляза?

Последва я в кухнята. Жената му направи знак да седне, обърна му гръб и му наля кафе от каната върху плота.

— Каква е тази история? — попита Хари.

— Коя история?

— Че вие сте майката на Лене.

Чашата падна върху пода и се строши на хиляди парченца. Жената се опря на плота, раменете ѝ се разтресоха. Хари се поколеба за миг, после си пое дъх и каза каквото си бе наумил:

— Направихме ДНК тест.

Тя се извърна рязко и гневно:

— Какво? Нямаме...

Но не довърши.

Очите на Хари срещнаха нейните. Жената повярва на лъжата му. Той почувства известно неудобство, вероятно дори срам, ала бързо го преодоля.

— Махайте се оттук! — просъска тя.

— И къде да отида? При тях ли? — Хари посочи папараците. — Съвсем скоро напускам системата на полицията и съм решил да попътувам, трябва ми обаче пари. Щом медиите са готови да платят двайсет хиляди крони на фризьорката на Лене, за да им издаде актуалния цвят на косата на клиентката си, колко според вас ще ми предложат, ако се съглася да им кажа коя е истинската ѝ майка?

Жената пристъпи напред и вдигна десница вероятно с намерението да му удари шамар, ала сълзите изпълниха очите ѝ, изгасиха яростния пламък в тях и тя се свлече безсилна върху близкия стол. Хари се проклинаше наум, задето прояви такава ненужна жестокост, но ситуацията изискваше крути мерки.

— Извинете ме. Просто се опитвам да спася дъщеря ви. А за целта се нуждая от помощта ви. Разбирате ли?

Сложи длан върху ръката ѝ, но тя я отдръпна.

— Той е убиец — продължи Хари. — Тя обаче не иска и да знае. Ще направи каквото си е наумила.

— А именно? — подсмръкна жената.

— Ще го последва накрай света.

Жената само поклати мълчаливо глава, докато сълзите се стичаха по бузите ѝ. Хари чакаше търпеливо. Стана, наля си кафе, откъсна парче хартия от ролката, сложи го пред жената, седна и продължи да чака. Отпи от кафето.

— Непрекъснато я предупреждавах да не допуска моята грешка — изхлипа тя. — Не се влюбвай в мъж само защото... те кара да се чувстваш *красива* — така ѝ казвах. По-красива отколкото си. Може да ти изглежда като благословия, ала всъщност е проклятие... Видиш ли се дори един-единствен път преобразена в неговите очи, сякаш той те е разкрасил с магическа пръчица, не искаш да се отделиш от него, защото копнееш отново да се превърнеш в красавица. Израснах в каравана. Обикаляхме страната и не ходех на училище. На осем години

социалните ме взеха. На шестнайсет започнах да чистя в корабното дружество на Галтунг. Андерш беше сгоден, когато забременях от него. Той зависеше от парите на жена си; нямаше собствен капитал. Беше вложил средства в пазара, но котировките на бензина паднаха и се намираще в безизходица. Отпрати ме, но жена му разбра. Тя настоя да родя детето, да продължа да работя като чистачка, но в дома им, а тя да осинови детето и да го отгледа като свое. Беше бездетна и Лене стана нейна дъщеря. Тогава, изправена пред перспективата да отглеждам детето си сама, без образование, без близки, които да ме подкрепят, реших, че нямам право да отнемам на дъщеря си възможността да живее добре. Бях съвсем млада и ужасно изплашена. Повярвах, че така е най-добре за всички ни.

— Никой ли не знае за това?

Тя взе хартията от масата и си избърса носа.

— Удивително е колко лесно е да излъжеш хората, когато те ти позволяват. А може просто да са си затворили очите. За тях това не беше от значение. Прислужницата на Галтунг просто е износила детето му, какво толкова?

— А после? Не се ли грижехте за Лене?

— Грижех се, разбира се — сви рамене тя. — Кърмех я, хранех я, сменях пелени, спях с нея. Учех я да говори, възпитавах я... Но всички знаехме, че това е временно, че един ден ще трябва да се откажа от нея.

— Така ли направихте?

Тя се засмя горчиво.

— Нима една майка може да се откаже от рожбата си? Виж, дъщерята може да се отрече от майка си. Лене ме презира заради постъпката ми, заради това, което съм. Но ето какво стана: направи същото като мен.

— Тръгна след неподходящ мъж?

Жената вдигна рамене.

— Знаете ли къде е? — попита Хари.

— Не. Знам само, че замина при него.

Хари отпи от кафето си.

— Знам къде е краят на света.

Жената мълчеше.

— Ако ми помогнете, ще се опитам да ви я доведа.

— Няма да успеете.

— Струва си да се пробвам. — Хари извади лист и го сложи пред нея. — Какво ще кажете?

Тя прочете написаното и вдигна глава. Сълзите от тюркоазните ѝ очи бяха размазали грима и той се стичаше на вадички по хлътналите ѝ бузи.

— Закълнете се, че ще доведете момичето ми невредимо вкъщи, Хуле. Закълнете се и ще ви дам съгласието си, Хари я изглежда продължително.

— Кълна се.

Навън си запали цигара и се замисли над думите ѝ. *Нима една майка може да се откаже от рожбата си? Сети се за Од Ютму, занесъл снимка на сина си в скривалището си. Виж, дъщерята може да се отрече от майка си. Дали наистина? Хари издуха цигарен дим във въздуха. А той?*

Застанал до щанда със зеленчуци в любимата си пакистанска бакалница, Гюнар Хаген гледаше смаян старши инспектора от отдела си.

— Искаш отново да заминеш за Конго, за да намериш Лене Галтунг, така ли? И това отново не е свързано с убийствата?

— Като миналия път — потвърди Хари и взе зеленчук, който виждаше за пръв път в живота си. — Отивам във връзка с издирването на изчезнало лице.

— Доколкото ми е известно, Лене Галтунг е обявена за изчезнала само от жълтата преса.

— Вече и от биологичната си майка.

Хари извади лист от джоба на палтото си и показва подписа на Хаген.

— И как очакваш да обясня в Министерството, че започваме издирването ѝ в Конго?

— Имаме следа.

— Каква следа?

— Във „Вижте и чуйте“ прочетох, че Лене Галтунг си е боядисала косата в керемиденочервено. Дори не знам дали съществува

такъв цвят според общоприетата номенклатура, но вероятно съм го запомнил именно защото звучи странно.

— Какво си запомнил?

— Че същият цвят е посочен в паспорта на Юлиана Верни от Лайпциг. В началото на разследването бях помолил Гюнтер да провери дали в паспорта ѝ има печат от Кигали. Полицаяте не откриха нищо, защото паспортът ѝ беше изчезнал. Сигурен съм, че го е взел Тони Лайке.

— И?

— И го е дал на Лене Галтунг.

Хаген пусна глава китайско зеле „бок чой“ в кошницата за пазаруване и поклати глава.

— Смяташ, че писанията из жълтите вестници са достатъчно основателна причина да пътуваш за Конго, така ли?

— Почакай да разбереш какво откри Катрине Брат за последните новости около Юлиана Верни.

Хаген тръгна към касиера.

— Верни е мъртва, Хари.

— В последно време и мъртвите започнаха да пътуват. Оказа се, че Юлиана Верни — или по-скоро жена с къдрава коса в керемиденочервено — си е купила самолетен билет от Цюрих за края на света.

— Какво означава това?

— За Гома, Конго. Излита утре сутрин.

— Значи ще я арестуват на летището, защото ще открият, че пътува с паспорта на жена, починала преди повече от два месеца.

— Консултирах се с Международната организация за гражданска авиация. Казаха ми, че понякога отнема година, преди да изтрият от регистрите номера на паспорта на починал човек. Прочие, човек с паспорта на Од Ютму спокойно може да пристигне в Конго. Норвегия не е подписала споразумение за сътрудничество с Конго, а там не е проблем да си платиш и полицията да те остави на мира.

Докато чакаше касиера да въведе кодовете на покупките, Хаген разтри слепоочията си в отчаян опит да предотврати настъпващото главоболие.

— Звънни на колегите в Цюрих да хванат Лене Галтунг на летището.

— Не, шефе. По-добре да я проследим. Тя ще ни отведе право при Тони Лайке.

— Ще ни отведе право в пропастта, Хари.

Хаген плати, взе покупките си и излезе на мократа ветровита „Грьонланслайре“, където минувачите бързаха с вдигнати яки и наведени глави.

— Не разбираш, шефе. Брат откри, че преди няколко дни Лене Галтунг изтеглила всички пари от сметката си в Цюрих. Два милиона евро. Тази сума е твърде скромна, за да покрие разходите по миннодобивния проект на Тони Лайке, но ще им стигне на първо време, докато нещата около тях поутихнат.

— Това са само спекулации.

— За какво са й според теб два милиона евро в суха наличност? Хайде де, шефе, няма да имаме друг шанс. — Хари ускори крачка, за да не изостава от началника си. — В Конго е много лесно да изчезнеш. Тази шибана държава е голяма колкото Западна Европа и цялата ѝ територия се състои от джунгли, където бял човек не стъпва. Ако не действаме сега, Лайке ще те преследва в кошмарите ти, шефе.

— Аз не сънувам кошмари като теб, Хари.

— А сподели ли с близките на жертвите колко спокойно спиш, шефе?

Гюнар Хаген се сепна.

— Извинявай, шефе. Прекалих.

— Така е. Всъщност не разбирам защо продължаваш да мрънкаш за моето разрешение. Досега липсата му не те е спирала.

— За да си мислиш, че ти решаващ, шефе.

Хаген го изгледа предупредително. Хари сви рамене:

— Дай ми картбланш, шефе. После ще ме уволниш за нарушение на служебна забрана. Ще поема цялата вина, не се притеснявай.

— Така ли?

— И без това възнамерявам да подам оставка.

Хаген го изгледа продължително.

— Добре. Заминавай тогава.

И продължи пътя си.

— Наистина ли? — Хари забърза след него.

— Да. Впрочем бях съгласен от самото начало.

— И защо не ми го каза?

— Приятно ми беше да си мисля, че аз решавам.

ДЕВЕТА ЧАСТ

ОСЕМДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

КРАЯТ НА СВЕТА

Присъни ѝ се, че стои пред затворена врата и чува самотен вледеняващ писък на птица от гората. Странно. А слънцето грее ли, грее. Тя отваря вратата...

Кая се сепна. Беше заспала върху рамото на Хари. Избърса слюнката от ъглите на устата си. Командирът на полета събщи, че след броени минути ще кацнат на летището в Гома. Тя погледна през прозореца. Сива ивица от изток предвещаваще началото на нов ден. Излетяха от Осло преди цели дванайсет часа. След още шест се очакваше да кацне самолетът от Цюрих с мнимата Юлияна Верни на борда.

— Питам се защо Хаген се съгласи толкова лесно да проследим Лене — промърмори Хари.

— Навярно си му представил убедителни аргументи — прозина се Кая.

— Мм. Но ми се стори доста спокоен. Според мен държи коз, който му гарантира, че няма да му посегнат служебно.

— Може да е научил нещо компрометиращо за човек от Министерството.

— Или за Белман. Дали не знае за връзката ви?

— Съмнявам се — Кая се вторачи в мрака. — Тук няма никакво осветление.

— Явно токът е спрял. Но летището сигурно разполага със самостоятелно електрозахранване.

— Каква е тази светлина в далечината? — Кая посочи червеникавите отблясъци на север от града.

— Нирагонго. Лавата осветява небето.

— Наистина ли? — Кая долепи нос до илюминатора.

Хари пресуши чашата с вода.

— Хайде да преповторим плана.

Кая кимна и изправи седалката на креслото си.

— Ти ще останеш в залата за пристигащи и ще следиш за евентуални промени в графика. През това време аз отивам на покупки. От летището до центъра се стига за петнайсет минути, така че ще се върна преди самолетът на Лене да е кацнал. Ти ще наблюдаваш дали някой ще я посрещне и ще тръгнеш след нея. Лене ще ме познае, ако ме види, затова ще ви чакам отвън в такси. Ако се случи нещо непредвидено, веднага ми звъниш, нали?

— Да. Сигурен ли си, че тя ще пренощува в Гома?

— В нищо не съм сигурен. В града функционират само два хотела, а според Катрине на името Верни или Галтунг не са правени резервации. От друга страна, бунтовниците контролират пътищата на запад и север, а до най-близкия град на юг се пътува осем часа.

— Наистина ли смяташ, че единствената причина Тони да повика Лене при себе си са парите ѝ?

— По думите на Йенс Рат проектът му здраво е закъсал. Ти сещаш ли се за друга причина?

Кая сви рамене.

— Ами ако, макар и убиец, Тони я обича и иска да бъде с нея? Толкова абсурдно ли ти звучи?

Кимането на Хари можеше да означава и „да, права си“, и „да, звучи абсурдно“.

Колелата се спуснаха с бръмчене и последва щракване като от камера, снимаща на забавен каданс. Кая се загледа през прозореца.

— Това с „покупките“ никак не ми допада, Хари. Не искам да се забъркваме с оръжия.

— Лайке е опасен противник.

— Не ми харесва, дето пристигаме тук инкогнито. Не можем да внесем собствени оръжия в Конго — ясно, но защо поне не потърсихме съдействие от местната полиция за ареста на Лайке?

— Казах ти: нямаме споразумение за експулсиране на престъпници. Богаташ като Лайке най-вероятно е подкупил местните полицаи да го предупреждават за надвиснала опасност.

— Поредната конспиративна теория.

— Да. И елементарна математика. Полицейската заплата в Конго не стига за издръжката на семейство. Не се притеснявай: Ван Борст има съвсем малка железария и умее да мълчи.

Колелата изсвириха при удара с пистата.

Кая отново се вторачи през прозореца.

— Защо има толкова много войници?

— Мироопазващите сили на ООН са повикали подкрепление заради опасно настъпление на бунтовниците.

— Кои бунтовници?

— От племето хуту, тутси или май-май. Знаем ли?

— Хари...

— Да?

— Да приключваме бързо и да се прибираме.

Той кимна.

Развидели се. Хари тръгна покрай редицата от таксите пред летището. Размени по няколко думи с десетина шофьори и най-последно намери един, който говори добре английски. Не добре — безупречно. Мъжът беше дребен, с бдителен поглед, прошарена коса и дебели вени над слепоочията от двете страни на високото лъщящо чело. Школският му, прекалено литературен английски явно бе усъвършенстван в автентична езикова среда, най-вероятно в Оксфорд, макар да се долавяше известен конгоански акцент. Хари му обясни, че иска да го наеме за цял ден, двамата се споразумяха за цената, стиснаха си ръцете и Хари му предплати една трета от сумата в долари. Конгоанецът се представи като доктор Дуигам.

— Доктор по английска литература — поясни шофьорът и преброи парите без грам смущение. — Ала понеже ще прекараме заедно целия ден, предлагам да ме наричаш Саул.

Хари отвори задната врата на очукания хюндай, качи се и поръча на Саул да кара към пътя в подножието на изгорялата църква.

— Май не си тук за пръв път, а? — попита таксиджията и пое по ивицата равен асфалт, която постепенно се превръщаше в минно поле, осяяно с кратери и пукнатини.

— За втори.

— Трябва да внимаваш — усмихна се Саул. — Хемингуей е написал, че веднъж отвориш ли душата си за Африка, те тегли все натам.

— Наистина ли Хемингуей е написал такова нещо? — леко се усъмни Хари.

— Да, но той непрекъснато е съчинявал подобни романтични бълвочи. Застрелвал е лъвове пиян, а после е изливал урината си, пълна с уиски, върху труповете им. Истината е, че никой не се връща в Конго, освен в краен случай.

— Аз нямах друг избор — усмихна се на свой ред Хари. — Да ти кажа, опитах се да се свържа с шофьора, дето ме кара миналия път. Името му е Джо и работи в службата и помощ за бежанците. Но никой не ми вдигна.

— Джо замина.

— Как така замина?

— Натовари семейството си на таксито — нищо, че не е негово — и поеха към Уганда. Гома се намира под обсада. Бунтовниците ще избият всичко живо. След няколко дни и аз се махам. Колата на Джо е хубава, ще успее да избяга.

Хари позна шпила на църквата, извисяващ се над останките, пощадени от хищния език на Нирагонго. Таксито се клатушкаше и заобикаляше дупките. Хари се държеше здраво. На няколко пъти шасито изпраця и изпука застрашително.

— Изчакай ме тук — заръча Хари. — Имам малко път пеша. Няма да се бавя.

Слезе и в ноздрите му нахлу пращен въздух с миризма на подправки и развалена риба. Тръгна. Видимо пиян мъж се опита да го бутне с рамо, но не успя, олюля се и залитна настрани. Извика нещо подире му. Хари вървеше с умерена крачка. Стигна до единствената зидана постройка в храсталаците между магазините, качи се до вратата, потропа силно и зачака. Отвътре се чуха забързани стъпки — твърде енергични, за да принадлежат на Ван Борст. Вратата се откряна и се подаде половината от тъмнокожо лице.

— *Van Boorst home?*^[1] — попита Хари.

— *No.*^[2] — В горната ѝ челюст проблесна златен зъб.

— *I want to buy some handguns, miss van Boorst*^[3], Ще ми помогнете ли?

— *Sorry. Goodbye.*^[4] — поклати глава тя.

Хари побърза да пъхне крак в отвора.

— Ще ви платя добре.

— *No guns. Van Boorst not here.*^[5]

— А кога ще се върне, госпожице Ван Борст?

— Не знам. Бързам.

— Търся един норвежец. Казва се Тони, висок, красив, да сте го виждали наоколо?

Жената поклати глава.

— Ще се прибере ли довечера? Важно е, госпожице.

Тя го погледна. Измери го мнително от глава до пети.

Сочните ѝ устни се разтеглиха и оголиха зъбите.

— *You a rich man?*^[6]

Хари мълчеше. Тя премига сънливо, а черните ѝ очи проблеснаха матово. После се усмихна малко снизходително:

— *Thirty minutes. Come back then.*^[7]

Хари се върна в колата, седна отпред, поръча на Саул да кара към банката и позвъни на Кая.

— Продължавам да стоя в залата за пристигащи. Нищо ново. Самолетът от Цюрих ще кацне по разписание — съобщи тя.

— Преди да се върна при Ван Борст, ще мина да направя регистрация в хотела и ще купя каквото е нужно.

Хотелът се намиреше на изток от центъра по пътя за границата към Руанда, до брега на езеро. Пред рецепцията имаше паркинг от засъхнала лава, обрамчен с дървета.

— Посадиха ги след последното изригване — поясни Саул, прочел мислите на Хари, че в Гома почти няма дървета.

Двойната им стая се намиреше на втория етаж и имаше балкон, надвиснал над водата. Хари изпуши една цигара, докато наблюдаваше как сутрешното слънце блести в повърхността на езерото и се отразява в близка нефтена сонда. Погледна си часовника и се върна на паркинга.

Саул се държеше напълно в унисон с влачещото се автомобилно движение: шофираше бавно, говореше бавно, движеше бавно ръцете си. Паркира пред църквата на известно разстояние от къщата на Ван Борст. Изключи двигателя, обърна се към Хари и го помоли най-учтиво, но категорично за втората третина от сумата.

— Не ми ли вярваш? — попита Хари с вдигната вежда.

— Вярвам на искреното ти желание да ми платиш, но в Гома парите ти са на по-сигурно място у мен, отколкото у теб, мистър Хари. Уви, това е самата истина.

Хари кимна одобрително, отброи дължимия остатък от сумата и попита Саул дали му се намира нещо тежко и компактно в колата, сравнимо по размери с пистолет — например фенер. Саул кимна и отвори жабката. Хари извади фенера, прибра го във вътрешния си джоб и погледна часовника. Бяха изминали два̀сет и пет минути.

Бързо пресече улицата, като гледаше само напред, но с периферното си зрение улавяше мъже, които се обръщат след него и преценяват с поглед височината и теглото му; бързината на крачките му. Явно виждайки как якето му виси на една страна, а материята под вътрешния джоб се издува, потенциалните нападатели бързо се отказваха да го закачат.

Хари се качи до вратата и позвъни.

Отвътре се чуха същите пъргави стъпки.

Вратата се отвори. Тя го стрелна с поглед и веднага огледа улицата зад него.

— Бързо, влизай — подкани го тя, хвана го за ръката и го дръпна вътре.

Хари прекрачи прага и застана в мрачното помещение. Всички прозорци бяха затулени с пердета, освен прозорецът над леглото, където при първото си идване Хари завари тук мис Ван Борст полугола.

— Още не се е прибрал — обясни тя на непретенциозния си, но съвсем сносен английски. — Но го очаквам всеки момент.

Хари кимна и погледна леглото. Опита се да си я представи там, легнала, метнала небрежно одеяло над бедрата си, върху които пада загадъчна светлина. Но не успя да извика спомена. Защото вниманието му улови нещо смущаващо, нещо, което липсваше или не беше където трябва.

— Сам ли дойде? — попита жената, заобиколи го и седна на леглото пред него.

Опря дясната си ръка на матрака и едната презрамка на роклята ѝ се смъкна.

Погледът на Хари шареше из помещението, за да разбере откъде дойде това усещане за промяна. И откри причината: колонизаторът и експлоататор крал Леополд.

— Да — машинално отговори той. — Сам.

Портретът на белгийския монарх — миналия път закачен на стената зад леглото — бе изчезнал. В главата на Хари тутакси изникна нова мисъл: и Ван Борст е изчезнал. И него — като крал Леополд — го няма.

Хари пристъпи към жената. Тя се обърна към него и навлажни сочните си червено-черни устни. Оттук Хари видя какво стои на мястото на белгийския крал. На гвоздея, на който висеше преди портретът, в момента бе нанизана банкнота с отпечатано върху нея чувствено лице с грижливо оформен мустак. Едвард Мунк.

Хари се досещаше какво ще се случи и понечи да се обърне, ала нещо му подсказа, че е закъснял, защото вече се е озовал точно на мястото, предвидено за него от режисьора на тази постановка.

Някой се раздвижи зад гърба му. Дори не усети прецизното убождане във врата, само дъха, който лъхна слепоочието му. Тилът му се вцепени, а вцепенението плъзна по гърба към корените на косата му. Краката му се подкосиха. Веществото стигна до мозъка му и последната ясна мисъл в угасващото му съзнание беше удивлението от светкавичното действие на кетаномина.

[1] *Van Boorst home?* (англ.) — Ван Борст вкъщи ли си е? — Б.пр.

↑

[2] *No.* (англ.) — Не. — Б.пр. ↑

[3] *I want to buy some handguns, miss van Boorst.* (англ.) — Искам да купят няколко пистолета, госпожице Ван Борст. — Б.пр. ↑

[4] *Sorry. Goodbye.* (англ.) — Съжалявам. Довиждане. — Б.пр. ↑

[5] *No guns. Van Boorst not here.* (англ.) — Тук няма оръжия. Ван Борст го няма. — Б.пр. ↑

[6] *You a rich man?* (англ.) — Вие богаташ? — Б.пр. ↑

[7] *Thirty minutes. Come back then.* (англ.) — Върнете се след трийсет минути. — Б.пр. ↑

ОСЕМДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА ОТНОВО ЗАЕДНО

Кая прехапа долната си устна. Нещо не беше наред.

Набра номера на Хари за втори път. Пак се включи гласовата му поща. От близо три часа тя седеше в залата за пристигащи — впоследствие се оказа и зала за заминаващи — и пластмасовият стол убиваше по всяка част на тялото ѝ, докоснала се до него.

Кая чу бръмченето на самолетен двигател. След малко на единствения монитор в помещението — очукан сандък, увиснал на две ръждясали жици от тавана, се изписа съобщение, че полет KJ337 от Цюрих е кацнал благополучно.

През две минути Кая обхождаше с поглед цялата зала и досега не бе видяла Тони Лайке.

Обади се още веднъж на Хари, но този път прекрати връзката почти веднага, защото си даде сметка колко безсмислено е да повтаря машинално същата процедура, без да се надява на успех.

Вратите пред залата с ленти за багаж се плъзнаха настрани и първите пътници от полета — регистрирали само ръчен багаж — започнаха да излизат. Кая стана и се приближи до вратите. Огледа пластмасовите табели и бележките в ръцете на таксиметровите шофьори, очакващи клиентите си. Никъде не прочете нито Юлияна Верни, нито Лене Галтунг.

Върна се на наблюдателния си пункт — пластмасовия стол. Седна върху дланите си, плувнали в пот. Какво да прави? Сложи си големите слънчеви очила, дотогава вдигнати на главата ѝ, и прикова поглед в плъзгащите се врати. Секундите минаваха. Нищо не се случваше.

Големи виолетови очила скриваха почти цялото лице на Лене Галтунг. Пред нея вървеше едър тъмнокож мъж. С боядисана в червено и накъдрена коса, облечена в дънково яке, камуфлажен панталон и със солидни планински обувки, Лене дърпаше чанта на колелца, съобразена с летищните изисквания за размерите на ръчния багаж, и малък лъскав метален куфар.

Случващото се хем не беше нищо особено, хем изглеждаше невероятно. Миналото се сля с настоящето и Кая осъзна, че ѝ се удава златна възможност, каквато бе чакала отдавна. Възможност да действа.

Без да зяпа Лене Галтунг, тя се постара новопристигналата да остане в лявата част на полезрението ѝ. Изчака Галтунг да мине покрай нея, изправи се спокойно, взе сака си и тръгна след нея. Излязоха навън — под лъчите на ослепителното слънце. Все още никой посрещач не бе спрял или заговорил Лене. Гледайки бързите ѝ решителни крачки, Кая отсъди, че годеницата на Тони е получила подробни инструкции как да се държи и какво да прави. Лене подмина такситата, пресече улицата и се качи на задната седалка на тъмосин „Рейндж роувър“. Вратата ѝ отвори чернокож мъж в костюм. След като затръшна вратата, той заобиколи колата и седна отпред. Кая веднага се шмугна в първото такси от колоната, наведе се напред между седалките и след бърз размисъл осъзна, че няма как да се изрази по друг начин:

— *Follow that car.*^[1]

В огледалото за обратно виждане погледът ѝ срещна въпросително вдигнатите вежди на шофьора. Тя посочи роувъра пред тях, шофьорът кимна, но остави двигателя за работи на празен ход.

— *Double pay*^[2] — додаде Кая.

Таксиджията кимна и отпусна съединителя.

Кая отново набра Хари. Никакъв отговор.

Таксито пое на запад по главната улица, провирайки се между камиони, колички за багаж и автомобили със завързани на покрива куфари. От двете страни на улицата се точеха хора. Носеха върху главите си големи вързопи с дрехи и други вещи. На места движението спираше. Шофьорът, явно схванал естеството на задачата си, се стараяше между таксито и роувъра да има поне един автомобил.

— Накъде са тръгнали всички? — попита Кая.

Шофьорът поклати усмихната глава в знак, че не я разбира. Кая повтори въпроса на френски. Пак не получи отговор. Накрая просто посочи въпросително към минавачите, които минаваха съвсем близо до таксито.

— *Re-fu-gee* — обясни шофьорът. — *Go away. Bad people coming.*

[3]

Кая кимна. Изпрати поредния есемес на Хари, като се мъчеше да се не поддава на връхлитащата я паника.

В центъра на Гома главната улица се разклоняваше на две. Роувърът заяви наляво. Малко по-нататък отново направи ляв завой и пое към езерото. Озоваха се в съвсем различен квартал — високи огради, големи къщи, оградени от поддържани градини с дървета, които правеха сянка и спираха любопитните погледи.

— *Old. The Belgium. Co-lo-nist.*^[4]

В района нямаше движение и Кая даде знак на шофьора да спазва по-голяма дистанция от роувъра, макар да се съмняваше, че Лене Галтунг умее да разпознава кога я следят. Роувърът спря на сто метра пред тях. Кая накара шофьора и той да спре. Мъж в сива униформа отвори желязна порта, пропусна роувъра и пак я затвори.

Лене Галтунг усещаше бесните удари на сърцето си. Откакто чу гласа му по телефона, сърцето ѝ блъскаше лудешки под гърдите. Той ѝ съобщи, че се намира в Африка, и поиска и тя да го последва, защото се нуждае от нея. Само тя може да му помогне — така каза. Само тя може да спаси проекта — не само негов, но и неин. Така той ще се сдобие със собствен бизнес, а всеки мъж трябва да гради бъдещето си, за да осигури спокоен живот на децата си.

Шофьорът ѝ отвори вратата и тя слезе. Слънчевите лъчи не се оказаха толкова парещи, колкото се опасяваше. Пред нея се издигаше великолепна къща. Стара, навярно строена бавно — камък по камък. С пари, трупани и продължение на години. Ето така ще направят и те — Лене и Тони. Когато двамата се запознаха, той непрекъснато изразяваше възхищението си от потеклото ѝ и не се уморяваше да повтаря, че тя има честта да е потомка на един от малкото изконно норвежки аристократични родове. Вероятно това негово въодушевление я подтикна да отложи признанието за истинския си произход: дете на съвсем обикновени родители, сиво камъче от сипея, случайно попаднало в богато семейство.

Ала сега с Тони ще изградят своя аристокрация, ще заблестят върху сипея, ще започнат да строят.

Шофьорът мина пред нея и я поведе по каменното стълбище пред вратата. Въръжен мъж в камуфлажна униформа им отвори. От

тавана на преддверието висеше внушителен кристален полилей. Лене стискаше конвулсивно дръжката на металния куфар с парите. Сърцето ѝ направо щеше да изскочи от гърдите. Дали прическата ѝ не се е развалила? Дано недоспиването и дългото пътуване не са сложили отпечатък върху лицето ѝ. По широкото стълбище от горния етаж се зададе фигура. Оказа се чернокожа жена, навярно от прислугата. Лене ѝ се усмихна учтиво, ала без да влага особено чувство. Жената ѝ отговори с безсрамна, почти нагла усмивка, а в устата ѝ проблесна златен зъб. После изчезна през вратата зад Лене. И той се появи.

Облегнат на перилата, гледаше надолу.

Висок, смугъл, в копринен халат. Красивият дебел белег върху гърдите му проблесна. Усмихна се. Дишането ѝ се ускори. Тази усмивка! Засия на лицето му и изпълни сърцето ѝ със светлина, по-ярка от светлината на полилея.

Той се спусна по стълбите.

Лене остави куфара и се втурна към него. Той разтвори обятия и тя най-сетне се озова в прегръдките му. Усети аромата му — по-силен от друг път, смесен с нещо ново, пикантно и тръпчиво, навярно идващо от халата, защото Лене забеляза, че елегантната домашна дреха е леко износена и не му е по мярка. Тони понечи да се освободи и Лене осъзна колко здраво се е вкопчила в него. Веднага го пусна.

— Но, миличка, ти плачеш... — засмя се той и я погали по бузата.

— Така ли? — засмя се и тя и избърса очите си с надеждата гримът ѝ да не се е разтекъл.

— Имам изненада за теб — хвана ръката ѝ той. — Ела.

— Но...

Тя се обърна и установи, че някой вече е отнесъл куфара. Качиха се по стълбите и влязоха в голяма светла спалня. Лекият ветрец от терасата поклащаше едва-едва дългите ефирни пердета.

— Да не си спал досега? — попита тя и посочи неоправеното легло под балдахин.

— Не — усмихна се той. — Седни тук и затвори очи.

— Но...

— Прави каквото ти казвам, Лене.

Долови нотка на раздражение в гласа му и побърза да се подчини.

— След малко ще ни донесат шампанско и тогава ще те попитам нещо, но първо искам да ти разкажа една история. Готова ли си?

— Да — отвърна тя, сигурна, че мигът е настъпил; мигът, който ще помни до края на живота си.

— Ще ти разкажа за себе си. Преди да отговориш на въпроса ми, искам да узнаеш някои неща.

— Добре.

Лене вече усещаше как мехурчетата от шампанското бълбукат весело в кръвта ѝ и едва успя да сдържи смеха си.

— Казвал съм ти, че съм израснал с дядо ми, защото родителите ми починаха. Но всъщност живях при майка ми и баща ми до петнайсетгодишна възраст.

— Знаех си! — възкликна тя.

Тони повдигна вежда. „Колко деликатно оформена и красива!“ — възхити се тя.

— Винаги съм усещала, че криеш нещо от мен, Тони — засмя се тя. — Но и аз имам някои тайни. Искам двамата с теб да знаем всичко — абсолютно всичко! — един за друг!

Тони се усмихна малко недоволено:

— Ако е така, моля те да ми позволиш да довърша разказа си, без повече да ме прекъсваш, скъпа Лене. Майка ми била много религиозна и се запознала с баща ми в молитвен дом. Тогава той тъкмо бил излязъл от затвора, след като излежал присъда за убийство от ревност. Зад решетките му се явил Исус. За майка ми неговата история звучала като взета от Библията — историята на разкайващия се грешник, чиято душа ще намери спасение и вечен живот с нейна помощ, а самата тя ще изкупи своите грехове. Затова — по нейни думи — майка ми се омъжила за тази свиня.

— Какво.

— Шшт! Баща ми непрекъснато се мъчеше да приспи гузната си съвест, като обявяваше всичко, което не е свързано с възхвала на Бог, за грях. Не ми позволяваше да се забавлявам като другите деца, а дръзнях ли да му възразя, коланът му заиграваше по гърба ми. Нарочно ме предизвикваше, твърдейки например, че слънцето се върти около Земята, а не обратното — така пишело в Библията. Наказваше с бой всеки мой опит да му се противопоставя. Веднъж — бях на дванайсет — отидох с майка ми до външната тоалетна. Случваше се често. Той

ме причака навън с градинска лопата. Наби ме, защото според него било грях, дето ходя с майка си до тоалетната. Беляза ме за цял живот.

Лене преглътна. Тони вдигна изкривения си, деформиран от артритата показалец и го прокара по белега върху гърдите си. Чак сега Лене забеляза, че средният му пръст липсва.

— Тони! Какво се...

— Шшт! Последния път, когато баща ми ме наби, бях на петнайсет. В продължение на дваайсет и три минути не престана да ме шиба с колана си. Това прави хиляда триста деветдесет и две секунди. Броих ги, докато ме удряше на всеки четири секунди — като настроена машина. Ожесточаваше се все повече и повече, защото не се разплаках. Спря едва когато ръката му умаля — след триста четирийсет и осмия удар. Още същата нощ изчаках да започне да хърка, промъкнах се в спалнята им и капнах малко киселина в едното му око. Той се разкрещя като обезумял, ала аз го хванах здраво и му прошепнах, че ако още веднъж ми посегне, ще го убия. Усетих как цял се вцепени в хватката ми, стреснат от физическото ми превъзходство. А най-вероятно е видял какво нося в себе си.

— Какво?

— Психика на убиец.

Сърцето на Лене спря. Не, това не може да е истина. Нали я увери, че не е виновен; натопили са го, така ѝ каза.

— Оттогава всеки ден се дебнехме като два звяра. Майка виждаше, че единият от нас рано или късно ще намери смъртта си. Изплаши се ужасно, когато баща ми отишъл в Яйло и се прибрал с патрони за пушката. Закле ме да се махна оттам; уговорила се с дядо ми да замина при него. Баба беше починала и той живееше сам до езерото Люсерен. Мама му обяснила всичко: да ме крие от хорските очи, защото разчуе ли се къде съм, баща ми ще дойде да ми види сметката. И аз я послушах. Майка ми представи внезапното ми изчезване като нещастен случай — повлякла ме е лавина. Баща ми избягваше да се среща с хора и обикновено майка се грижеше за всичко, което изисква общуване. Излъгала го, че е ходила в полицията да ме обяви за изчезнал, но в действителност споделила само с един човек какво е направила и защо: с Рой Стиле, служител в ленсманската служба. С него открай време... познаваха се добре. Стиле си дал сметка, че полицията е безсилна да ме защити от баща ми и обратното,

затова ѝ помогнал да прикрие следите. При дядо се чувствах добре, докато не пристигна вестта за кончината на майка ми: изчезнала в планината.

Лене протегна ръка към него:

— Горкичкият Тони...

— Казах ти да не си отваряш очите!

Заплашителната нотка в гласа му я стресна, тя отдръпна ръка и пак затвори очи.

— Дядо не ме пусна да отида на погребението ѝ. Не биваше никой да узнава, че съм жив. Когато се прибра, ми предаде дословно какво е казал свещеникът за майка ми във възпоминателната реч. Изчерпваше се с три реда. Три реда за най-красивата и силна жена на света. Последният гласял „Карен стъпваше леко по земята“. Останалата част от речта била свързана с Исус и опрощението на греховете. Три реда и опрощение на грехове, които майка ми не бе извършила.

Тони задиша тежко.

— „Стъпваше леко“. С други думи, дяволът в расото казал от амвона, че майка ми се е изпарила, без да остави следа — точно както е живяла. А после просто е минал към следващия стих от Библията. Дядо разказа всичко това без никакви заобикалки и знаеш ли, Лене... Това се оказа най-значимият ден в живота ми. Разбираш ли?

— Тъъ... не, Тони.

— Знаех, че мерзавецът, дето я бе убил, е слушал заупокойната служба, и се захлех да си отмъстя. Да му покажа на какво съм способен. Да покажа на всички. В онзи ден реших, че каквото и да се случи, няма да свърша като него или като нея. С три реда за живота ми. А от опрощение на греховете ми не се нуждаех нито аз, нито негодникът, наречен мой баща. И двамата щяхме да горим в ада. По-добре обаче да се пържим в преизподнята, отколкото да споделяме рая с такъв Бог. — Тони понижи глас: — Зарекох се да не позволявам на никого да застане на пътя ми. Сега разбираш ли, Лене?

— Да — усмихна се тя. — И сам си извоюва всичко това, Тони. Заслужаваш го. Труди се толкова упорито!

— Радвам се, че проявяваш такова разбиране, скъпа. Защото има още. Готова ли си?

— Да — кимна тя и плесна радостно с ръце. Ще види тя — онази, самотната, огорчена от живота, дете от завист не иска дъщеря й да изживее истинската любов!

— Имах всичко — продължи Тони и Лене усети как той докосна коляното й. — Теб, парите на баща ти, проекта в Конго. Мислех си: няма какво да се обърка. Но след като изчуках онази разгонена кучка в „Ховасхюта“ — спомних си името й чак когато получих писмото й, — нещата се объркаха. Съобщи ми, че била бременна и ми поиска пари. Застана на пътя ми, Лене. И аз се подготвих много внимателно. Застлах цялата кола с найлон. Намерих гланцирана картичка, останала ми от Конго, и принудих кучката да напише обяснение за изчезването си. После я заклах. Плясъкът на кръв върху найлона... е нещо много специално, Лене.

[1] *Follow that car.* (англ.) — Карай след онази кола. — Б.пр. ↑

[2] *Double pay.* (англ.) — Ще ти платя двойно. — Б.пр. ↑

[3] *Re-fu-gee. Go away. Bad people coming.* (англ.) — Бежанци. Махат се. Идват лоши хора. — Б.пр. ↑

[4] *Old. The Bel-gium. Co-lo-nist.* (англ.) — Старо. Белгийците. Колонизаторите. — Б.пр. ↑

ОСЕМДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

МУНК

Някой сякаш заби ледена шушулка в черепа на Лене. Въпреки това тя продължаваше да стиска очи.

— Ти... си... я убил? Някаква жена, с която... си спал в планината?

— Либидото ми е по-силно от твоето, Лене. Щом отказваш да задоволиш нагона ми, търся други жени, склонни да го направят.

— Но ти... искаше да... — сълзите я задавиха. — Това е извратено!

Той се изсмя.

— Курвата от „Ховасхюта“ изобщо не се противеше, Лене. Юлияна — също. Е, на нея все пак ѝ плащах, и то добре.

— Юлияна? Какви ги говориш, Тони? Тони?

Лене протегна ръце като слепец.

— Проститутка от Лайпциг, с която се виждахме редовно. За пари прави всичко. По-точно: правеше.

Лене усети как сълзите се стичат по бузите ѝ. Необичайно спокойният му глас подсилваше у нея усещането за нереалност.

— Кажи... кажи, че не е вярно, Тони. Моля те, престани.

— Шшт! Получих второ писмо. Представи си колко шокиран бях, когато в плика открих и снимка на Аделе в колата ми със стърчащ от шията ѝ нож. Подателката се бе подписала „Боргни Стем-Мюре“. Заплашваше ме, ако не ѝ дам пари, да ме предаде в полицията за убийството на Аделе Ветлесен. Естествено, налагаше се да я очистя. Ала се нуждаех и от алиби за убийството, в случай че полицията ме свърже с Боргни и с опита ѝ да ме шантажира. Първоначално възнамерявах да изпратя картичката на Аделе от Африка при следващото ми идване в Конго, но ми хрумна по-подходяща идея. Свързах се с Юлияна и я накарах веднага да замине за Гома под фалшивата самоличност на Аделе, да изпрати картичката от Кигали, да отиде при Ван Борст и да купи от него ябълка, която смятах да поднеса на Боргни. После се срещнахме в Лайпциг. Юлияна имаше честта

първа да вкуси от ябълката — Тони се изсмя. — Бедничката, мислеше си, че това е поредната сексуална играчка.

— И... си убил и нея?

— Да. А после и Боргни. Проследих я. Издебнах я пред входната врата на жилището ѝ, опрях нож о гърлото ѝ и я накарах да слезе с мен в мазето. Там вече бях приготвил всичко: катинар, ябълката. Бих ѝ инжекция с кетаномин и заминах за Шиен на среща с инвеститорите в проекта ми. Те изиграха ролята на мои свидетели. Осигуриха ми алиби. Знаех, че докато прием наздрависи с бяло вино, Боргни сама ще довърши започнатото от мен. В крайна сметка не издържат. После се върнах, слязох в мазето, взех си катинара, с който я бях заключил, извадих ябълката от устата ѝ и се прибрах при теб. Онази вечер се любихме. Ти се престори, че си свършила. Помниш ли?

Лене поклати глава, неспособна да отрони дори звук.

— Предупредих те да не си отваряш очите.

Тя усети как Тони плъзна длан по челото ѝ и затвори клепачите ѝ като погребален агент. После продължи да нарежда монотонно, сякаш на себе си:

— Той обичаше да ме бие. И сега го разбирам. Усещаш надмощие, когато причиняваш някому болка и виждаш, че той се подчинява, че става твоята воля на земята и на небето.

Лене усети как от него се носи миризмата на женска утроба. Гласът му зашепна плътно в ухото ѝ:

— Убийствата отключиха нещо. Сякаш кръвта на жертвите ме поливаше и подхранваше семе, отдавна посято и мен. Започнах да разбирам омразата в погледа на баща ми. В мое лице е виждал себе си. Сега аз на свой ред виждах него в себе си. Надмощието ми харесваше. Надмощието и безсилието. Опивах се от играта, от риска, едновременно от пропастта и от върховете. Защото, когато застанеш в планината с глава в облаците и чуеш ангелския хор на рая, трябва да доловиш и съскането на пламъците в ада под теб, за да оцениш първото. Баща ми го е знаел. А сега го знам и аз.

От вътрешната страна на клепачите ѝ затанцуваха червени петна.

— Дадох си сметка колко го ненавиждам чак като тийнейджър — една вечер, докато се целувах с момиче в горичката пред местна дискотека. Неин приятел се нахвърли върху мен. В очите му пламтеше ревност. Все едно видях как баща ми посяга с лопатата към мен и

майка ми. Прерязах му езика. Хванаха ме и ме тикнаха зад решетките. Там открих как затворът променя хората. Разбрах защо баща ми никога не бе споменавал и дума за престоя си там. Дадох ми сравнително лека присъда. И въпреки това вътре едва не полудях. Докато стоях там, реших какво да направя, след като изляза. Трябваше да го вкарам в затвора за убийството на майка ми. Не да го убия, а да го оставя да гние жив зад решетките. Ала за целта се нуждаех от доказателство за вината му: тленните останки на майка ми. Затова си построих хижа високо в планината, далече от хорските очи, за да не разпознае някой в мен момчето, изчезнало преди петнайсет години. Всяка година, обикновено още щом снегът се стопи, започвах да претърсвам района педя по педя. Обикалях нощно време, за да не ме види никой. Слизях в пропасти, претърсвах руслата на паднали лавини. В краен случай нощувах в туристически хижи, но гледах да избирам все такива, където туристите отсядат само за през нощта. Ала въпреки предпазливостта ми явно някой от местните ме бе забелязал, защото плъзнаха слухове за призрака на Ютмувия син.

Тони се разхълца от смях. Лене повдигна клепачи, но той не я видя. Взираше се в цигаре, което бе извадил от джоба на халата си. Лене побърза отново да затвори очи.

— След смъртта на Боргни пристигна писмо, подписано „Шарлоте“. Тя твърдеше, че е изпратила и предходните писма. Почувствах се натясно. Откъде да знам дали това не е поредният блъф и писмото не е написано от съвсем друг човек, отседнал в „Ховасхюта“ през онази нощ? Отидох в хижата да проверя списъка с гостите, но някой беше откъснал страницата. После убих Шарлоте. Получих поредното писмо. Убих Марит, а след нея и Елиас. Настъпи затишие. Прочетох във вестника призива на полицията към хората, нощували заедно с жертвите на убийствата, да се свържат незабавно с органите на реда. Реших да се обадя, защото разчитах да науча от полицията имената на гостите и така да стигна до анонимния изнудвач или поне да разбера кого още трябва да пречукам. Свързах се направо с най-осведомения участник в разследващия екип, Хари Хуле. Пробвах се да го подпитам за другите гости, но той не ми каза нищо. Микаел Белман от КРИПОС дойде да ме арестува. Обясни ми, че от дома ми някой се обадил на Елиас Скуг. Тогава се досетих: който ме разиграва така, не иска пари, а ще се опита да ме тикне зад решетките. Кой би могъл

толкова хладнокръвно да гледа как умират невинни хора и да продължава този... кръстоносен поход срещу мен? Кой ме мрази толкова силно? Пристигна и последното писмо. Този път нямаше подпис. Авторът пишеше само, че през онази нощ е бил в „Ховасхюта“, невидим като призрак, макар да го познавам отлично. Заричаше се да ме намери и да ми види сметката. И тогава се сетих. Най-сетне ме бе намерил. Баща ми.

Тони си пое дъх.

— Беше ми замислил същата съдба, каквато и аз му бях отредил в плановете си: да ме погребат жив зад решетките до смъртта ми. Но как бе успял? Предположих, че е наглеждал „Ховасхюта“, защото някой му е подшушнал нещо. Вероятно е разбрал, че съм жив и ме е следил известно време, помислих си. След като се сгодих, жълтата преса се наводни с мои снимки, а дори отшелник като баща ми разгръща от време на време клюкарски списания. И все пак трябва да е имал съучастник, предполагих тогава. Не би се решил да влезе с взлом в апартамента ми в Осло или да снима Аделе с нож в шията. Разбрах, че е избягал от къщата си, гадината му с гадина. Той обаче нямаше представа колко добре съм опознал района, докато години наред издирвах тялото на майка ми. Открих го в туристическата хижа в Дяволската паст. Зарадвах се като дете, но претърпях разочарование.

Лене чу шумолене на коприна.

— Изтезанията, на които го подложих, не ми донесоха очакваното удоволствие. Къоравият идиот дори не ме позна. И по-добре. Искях да ме види преуспял и да почувства унижението, задето никога не бе постигнал моите успехи. Ала в действителност той видя истинския ми лик: на убиец. — Тони въздъхна. — Тогава започна да ми просветва, че мистериозният ми душевадец не е баща ми. Той не притежаваше нужните качества, за да замисли и осъществи всичко това. Беше прекалено грохнал, страхлив, нерешителен. Предизвиках лавината над „Ховасхюта“. Намирах се в състояние, граничещо с паника, защото знаех: бил е друг — невидим, безшумно стъпващ ловец, който дебне в мрака и диша с моето темпо. Трябваше да се махна от страната. Да избягам някъде, където няма да ме открие. И ето ни сега тук, скъпа. До джунгла с размерите на Западна Европа.

Цялото тяло на Лене се тресеше неудържимо.

— Защо правиш това, Тони? Защо ми разказваш... всичко това?

Усети дланта му до бузата си.

— Защото го заслужаваш, скъпа. Защото носиш името Галтунг и след смъртта ти свещеникът ще ти отреди дълга възпоминателна реч. Защото смятам за редно да знаеш всичко за мен, преди да ми отговориш.

— На какво?

— Дали ще се омъжиш за мен.

Лене усети как всичко в главата ѝ се завъртя.

— Дали ще... ще...

— Отвори очи, Лене.

— Но аз.

— Казах да ги отвориш!

Тя се подчини.

— Това е за теб.

Лене Галтунг имаше чувството, че се задушаваше.

— От чисто злато е — поясни Тони. Слънчевата светлина проблесна матово в жълто-кафявия метал, поставен върху лист хартия на ниската масичка помежду им. — Сложи я.

— Да я сложа?

— Да, след като подпишеш брачния ни договор, разбира се.

Лене мигаше зашеметена. Мъчеше се да се събуди от този кошмар. Ръката с изкривените пръсти покри нейната. Лене наведе глава и погледът ѝ падна върху шарката на наситено червения копринен халат.

— Знаем какво си мислиш, Лене: парите в куфарчето, което донесе, ще стигнат за известно време, но брачното ни свидетелство ще ми осигури наследнически права след смъртта ти. Питаш се дали възнамерявам да те убия, нали?

— Ще го направиш ли?

Тони се засмя тихо и стисна ръката ѝ.

— А ти възнамеряваш ли да заставаш на пътя ми, Лене?

Тя поклати глава. Бе искала само близост. Като в транс взе химикалката, която той ѝ подаде, и се подписа. Сълзите ѝ покапаха и размиха леко мастилото. Тони дръпна рязко листа.

— Ще свърши работа — увери я той, духна върху мастилото и посочи ниската масичка. — Сложи я.

— Къде да я сложа, Тони? Това не е халка.

— В устата, Лене. Сложи ябълката в устата си.

Хари премигна. От тавана висеше самотна запалена крушка. Лежеше върху дюшек. Гол. Същият онзи сън, само дето този път не сънуваше. От стената над него стърчеше гвоздей, забит в главата на Едвард Мунк. Норвежка банкнота. Хари се мъчеше да отвори устата си още по-широко, счупената му челюст заплашваше да се разцепи, но натискът отвътре не намаля, напротив: главата му се изду до пръсване. Не сънуваше. Кетаноминът беше изчерпил действието си и болките вече не допускаха никакви сънища. Колко време е лежал тук? Откога болките започнаха да го побъркват? Внимателно извърна глава и погледна стаята. Още се намираше в дома на Ван Борст. Нямаше други хора, не беше вързан, можеше да се изправи, когато пожелае.

Погледът му проследи телта, завързана за дръжката на входната врата: пресичаше стаята и отиваше към стената зад него. Хари обърна предпазливо глава в другата посока. Телта минаваше през U-образния болт в стената точно зад главата му, а после влизаше в устата му. Ябълката на Леополд. Няма мърдане — разбра Хари. Вратата се отваряше навън, така че който я дръпне, ще задейства иглите и те ще пробият главата му отвътре. Същото ще се случи и при рязко движение от негова страна.

Хари пъхна пръсти в двата ъгъла на устата си. Опипа шиповете. Напразно се опита да подпъхне пръст под един от тях. Задави го кашлица и му причерня, защото се затрудняваше да диша. Хрумна му, че шиповете навярно са предизвикали оток на лигавицата около трахеята и съществува сериозен риск да се задуши. Телта, привързана към вратата. Отрязаният пръст. Случайно ли бе това, или Тони Лайке знаеше как бе действал Снежния човек? И целеше да го надмине?

Хари ритна няколко пъти по стената и напрегна гласните си струни, ала металното топче заглуши вика му. Отказа се. Облегна се на стената, въоръжи се с търпение да понесе още по-силна болка и стисна зъби. Някъде прочете, че човешката захапка е почти сравнима със захапката на бялата акула. Въпреки това обаче челюстната му мускулатура успя само леко да натисне шиповете обратно в дупките им. После шиповете отново разтвориха силom устата му. Топчето пулсираше, все едно Хари е лапнал туптящо желязно сърце. Опипа

телта, излизаща от устата му. Инстинктите му го призоваваха да я дръпне, да извади топчето. Съвсем неотдавна обаче му бяха демонстрирали нагледно какво става в такъв случай. Бе виждал и снимки от местопрестъпленията. Ако не беше...

В същия миг го осени прозрение не само как ще умре, а и как са загинали другите жертви. Изпита необяснимо желание да се разсмее. Всичко беше адски просто. Толкова адски просто би могло да го замисли само адско изчадие.

Алибито на Тони. Лайке не е имал съучастник. Всъщност в ролята на негови съучастници са влизали жертвите му. След като е упоил Боргни и Шарлоте, те са се събудили сами, без да знаят какво е това топче в устата им. Боргни се е намирала заключена в мазе, а Шарлоте — на открито, но връвта от устата ѝ е влизала в багажника на изоставената кола пред нея и колкото и да се е мъчила, да е дращела и да е дърпала багажника, не е успяла да го отвори. Нито Боргни, нито Шарлоте са имали шанс да се измъкнат от клопката, а когато болките са станали непоносими, двете са постъпили напълно предсказуемо: дръпнали са връвта. Дали са подозирали какво ги очаква? Навярно заради болката надеждата е надделяла над съмнението; надеждата, че при дръпването на връвта шиповете ще се приберат в отворите върху мистериозното топче? И докато двете млади жени бавно, но неизбежно са изминавали пътя от колебанието към решението да дръпнат връвта, Тони на свой ред е изминал няколко десетки километра до уговорен обяд с клиенти или доклад, уверен, че жените ще довършат започнатото от него и ще му осигурят най-желязното алиби за часа на убийствата. Обективно погледнато, той не ги е умъртвил.

Хари раздвижи глава, за да провери какъв обхват на действие има, без да опъва стоманената тел.

Трябва да предприеме нещо, каквото и да е. Простена. Телта сякаш се опъна, той притаи дъх, вторачи се към вратата в очакване тя да се отвори, да...

Не се случи нищо.

Опита се да си спомни демонстрацията на Ван Борст как функционира ябълката; на каква дължина излизат шиповете, когато няма съпротивление. Да можеше да си отвори устата още по-широко, да можеше челюстите...

Хари затвори очи. Удиви се колко естествено и логично прозвуча тази мисъл в главата му. Вътрешно изобщо не се съпротивляваше срещу нея. Напротив, изпита облекчение, задето сам ще си причини по-силна болка, а ако се наложи — дори ще предизвика собствената си смърт в отчаяния си опит да оцелее. Всичко му се стори логично, елементарно, а мракът на съмнението изведнъж отстъпи преди светла, ясна, безумна идея. Хари се обърна по корем с глава до U-образния болт така, че телта се отпусна. После внимателно се изправи на колене и опипа челюстта си. Откри точката вместилище на болката: металната пластина в челюстта му, която едва-едва крепеше мускулите и нервите след инцидента в Хонконг. Сам Хари не би могъл да се удари с необходимата сила. Поглади с пръст гвоздея в стената. Стърчеше на четири сантиметра. Съвсем обикновен гвоздей с голяма широка глава. Би разтрошил всичко, което му се изпречи, стига да се блъсне в него в достатъчно сила. Прицели се, доближи челюст до главата на гвоздея, повдигна се, за да прецени под какъв ъгъл да падне и колко дълбоко да навлезе гвоздеят, без да засегне нерви и да предизвика парализа на тила например. Изчисли. Не хладнокръвно и спокойно, но все пак прецени. Насили се да разсъждава. Главата на гвоздея стоеше леко наведена към тялото му и едва ли би нанесла максимални поражения, ако се извади. Накрая Хари се замисли дали не пропуска нещо, но се досети, че умът му просто се опитва да намери оправдание да отложи замисленото.

Пое си дълбоко въздух. Тялото му отказваше да се подчини. Противеше се, оказваше отпор. Не искаше да позволи главата да се удари в гвоздея.

— Идиот! — помъчи се да извика Хари, но се чу само съскане.

По бузата му потече гореща сълза.

„Стига съм циврил — скастри се той наум. — Време е за малко умиране.“ Заби главата си в гвоздея. Той го пое с дълбока въздишка.

Кая потърси опипом мобилния си телефон. „Карпентърс“ току-що изпяха на три гласа „*Stop!*“, а Керън Карпентър отговори „*Oh, yeah, wait a minute*“ — сигнал за получен есемес.

Навън мракът се спускаше бързо и неумоливо. Кая вече изпрати три съобщения на Хари. Обясни му какво се е случило; че стои в такси

пред къщата, където влезе Лене Галтунг и чака реакцията му. Помоли го да ѝ даде знак, че е жив.

Чудесна работа. Ела да ме вземеш от улицата южно от църквата. Няма как да се объркаш: там има една-единствена тухлена сграда. Влез, без да звъниш: отворено е.

Хари

Кая каза адреса на шофьора, той кимна, прозина се и запали двигателя.

Кая написа „идвам“ и го изпрати на Хари, докато таксито пътуваше по светлите улици. Вулканът озаряваше вечерното небе като електрическа крушка, засенчваше звездите и придаваше на всичко наоколо едва доловим кървавочервен оттенък.

Четвърт час по-късно се озоваха на мрачна улица, осеяна с кратери. Пред магазин висяха две парафинови лампи. Или токът бе спрял, или просто улицата не бе електрифицирана. Шофьорът спря и посочи дома на Ван Борст — малка тухлена къща. Кая се огледа. Нагоре по улицата видя два „Рейндж“ роувъра. Подминаха я два врещящи мотопеда с подскачащи светлини. От близка врата се носеше африканска дискомузика. Тук-там в мрака проблясваха цигари или бели очи.

— *Wait here*^[1] — заръча тя на таксиметровия шофьор, прибра косата си под шапката с козирка и пренебрегвайки предупредителния вик на шофьора, отвори вратата и слезе от колата.

Тръгна направо към къщата. Изобщо не си правеше илюзии какви рискове дебнат бяла жена без придружител в град като Гома след спускането на мрака, но в момента тъмнината беше най-добрият ѝ приятел.

Потърси вратата с черни блокове от засъхнала лава от двете страни. Усещаше, че не бива да се бави нито секунда, защото трябва да изпревари надвисналата опасност.

Едва не се спъна, докато бързаше и дишаше с отворена уста. Посегна към дръжката на вратата. Независимо че температурата падаше изненадващо бързо след залез-слънце, потта се стичаше на

вади между лопатките и гърдите ѝ. Насили се да натисне дръжката. Ослуша се. Цареше същата необичайна тишина като онзи път, когато...

Риданията заседнаха в гърлото ѝ като гъста бетонова маса.

— Хайде де — прошепна си тя. — Не и сега.

Затвори очи. Съсредоточи се върху дишането си. Изхвърли всички мисли от ума си. Ще се справи. Страховете изтекоха навън. Изтрий ги, изтрий ги. Ето така, готово. Остана само една-единствена мисъл и Кая да отвори вратата.

Хари се събуди от леко пощипване в ъгъла на устата си. Отвори очи. Беше се стъмнило. Трябва да е припаднал. Изведнъж забеляза как телта, излизаща от устата му, се опъна. Сърцето му ускори ударите си и заби лудешки. Долепи устата си плътно до болта, макар прекрасно да осъзнаваше, че отвори ли някой вратата, тази мярка изобщо няма да му помогне.

Светъл лъч се плъзна по стената над него. Проблесна кръв. Вкара пръсти в устата си и натисна силно зъбите на долната си челюст. От болка му причерня за миг, ала усети как челюстта се раздвижи. Беше се откачила! Докато я натискаше с една ръка, с другата хвана топчето и се опита да го изтръгне от устата си.

Отвън се чуха звуци. Проклятие, проклятие! Още не можеше да прокара топчето между зъбите си. Увеличи натиска върху долната си челюст. Хрущенето на кости и звукът от разпорена тъкан идваше право от ухото му. Надяваше се да натисне челюстта си максимално надолу от едната страна и да извади топчето странично, но тогава бузата щеше да му попречи. С крайчеца на окоето си видя как дръжката на вратата се раздвижи. Нямаше време. Никакво време. Изтичаше.

Последната мисъл в главата на Кая. Есемесът. Тя отвори очи. Какво ѝ бе казал Хари, докато седяха на терасата в апартамента ѝ и обсъждаха заглавието на книгата на фанти? Че никога не изпраща текстови съобщения, за да не се почувства емоционално ограбен, за да не остави никакви следи. Досега Кая действително не бе получила от него нито един есемес. Този беше първият. Защо ѝ изпрати съобщение,

вместо да се обади? Надушваше нещо гнило. Всъщност не си търсеше оправдания, за да не отвори вратата, а предчувстваше капан.

Внимателно пусна дръжката. Гореща въздушна струя лъхна тила ѝ. Сякаш нечия дихание. Кая зачеркна мислено „сякаш“ и се обърна. Оказаха се двама. Лицата им се сливаха с тъмнината.

— *Looking for someone, lady?*^[2]

Усещането за нещо преживяно я връхлетя още преди да отговори:

— *Wrong door, that's all.*^[3]

В същия миг Кая чу запалване на двигател. Обърна се и видя задните фарове на таксито, което се клатушкаше надолу по улицата.

— *Don't worry, lady. We paid him.*^[4]

Тя отново погледна двамата непознати. Бяха насочили пистолет към нея.

— *Let's go.*^[5]

Кая обмисли какви варианти се откриват пред нея. Не ѝ отне много време, защото варианти нямаше.

Тръгна пред тях към двата роувъра. Вратата на единия се отвори. Тя се качи. Вътре миришеше на пикантен афтършейв и на нова кожа. Мъжът се усмихна с едрите си бели зъби и поздрави с мек бодър глас:

— Добър вечер, Кая.

Тони Лайке носеше жълто-сива камуфлажна униформа и държеше червен мобилен телефон в ръка — телефона на Хари.

— Съобщението гласи „влизай, без да звъниш“. Кое те разколеба?

Тя сви рамене.

— Удивително — отбеляза той и наклони глава.

— Кое?

— Изобщо не изглеждаш изплашена.

— А трябва ли?

— Да, защото съвсем скоро ще умреш. Наистина ли още не си го разбрала?

Кая усети как гърлото ѝ се сви. Макар част от съзнанието ѝ да крещеше, че това са празни заплахи, че тя е полицайка, че Тони Лайке няма да посмее да ѝ посегне, друг глас заглушаваше тези на пръв поглед разумни доводи и напомняше, че Тони Лайке знае как стоят нещата. Дватама с Хари действаха като безмозъчни камикадзета и се

намираха на хиляди километри от родината си, без официална акредитация, без подкрепление, без възможности за отстъпление. Без шансове за оцеляване.

Лайке натисна копче и страничният прозорец се смъкна.

— *Go finish him and bring him up there*^[6] — заръча той на двамата чернокожи и вдигна стъклото. После се обърна към Кая: — Според мен щеше да придадеш щипка изтънченост на кончината му, ако бе отворила вратата. Той заслужава поетична смърт. Но при така стеклите се обстоятелства ще заложим на поетично сбогуване. — Лайке се наведе и погледна кървавочервеното небе. — Красиво е, нали?

Изречението и гласът му недвусмислено ѝ подсказваха какво предстои, а реалистично настроеният ѝ вътрешен глас ѝ го прошепна съвсем ясно: очаква те сигурна смърт.

[1] *Wait here.* (англ.) — Изчакайте тук. — Б.пр. ↑

[2] *Looking for someone, lady?* (англ.) — Търсите ли някого, госпожице? — Б.пр. ↑

[3] *Wrong door, that's all.* (англ.) — Обърках вратата, нищо повече. — Б.пр. ↑

[4] *Don't worry, lady. We paid him.* (англ.) — Не се тревожете, госпожице. Платихме му. — Б.пр. ↑

[5] *Let's go.* (англ.) — Да тръгваме. — Б.пр. ↑

[6] *Go finish him and bring him up there.* (англ.) — Довършете го и го отнесете горе. — Б.пр. ↑

ОСЕМДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

КАЛИБЪР

Кинзонзи посочи къщата на Ван Борст и каза на Удри да паркира роувъра плътно до вратата. Зад пердетата се виждаше, че в стаята свети, а мистър Тони им поръча да не изгасят осветлението на тръгване. Слезе и изчака Удри да извади ключа от контакта и да слезе на свой ред. Заповедта гласеше само „убийте го и го донесете“. Не събуди никакви чувства у изпълнителите: нито страх, нито радост, нито дори вълнение. Беше просто работа, нищо повече.

Кинзонзи, понастоящем на деветнайсет, се биеше от единайсетгодишен. Тогава PDLA, *People's Liberation Democratic Army* — Народната демократична армия за освобождение — щурмува селото, където живееше с родителите си. Войниците разбиха черепа на брат му с „Калашников“, изнасиха двете му сестри, като принудиха баща му да гледа, после командирът заяви, че ако бащата не се съгласи да извърши полов акт с по-младата си дъщеря пред очите на войниците, ще убият Кинзонзи и по-голямата дъщеря. Ала преди командирът да довърши изречението си, бащата се наниза на мачетето в ръцете на един от войниците. Отекна дружен смях.

След като го взеха със себе си и напуснаха селото, той за пръв път от няколко месеца опита нормална храна. Командирът му връчи барета. Два месеца по-късно вече носеше „Калашников“ и бе застрелял първата си жертва — многодетна майка, отказала да даде на войниците вълнените си одеяла. На дванайсет години се включи в групово изнасилване на момиче недалеч от родното му място. Когато дойде неговият ред, момичето изведнъж му заприлича на по-малката му сестра, защото двете навярно бяха връстнички. Ала гледайки лицето ѝ, Кинзонзи осъзна, че вече не си спомня как изглеждат майка му, баща му, сестрите и братята му. Бяха се изличили от паметта му.

Четири месеца по-късно заедно с двама свои другари отрязва ръцете на командира и тримата го гледаха как умира от кръвозагуба. Не го убиха от жажда за мъст или от омраза, а защото от CFF, *Congo Freedom Front*, ще рече Конгоанският фронт за свобода, им обещаха

по-добро заплащане. В продължение на пет години Кинзонзи се препитава с плячката от набезите на Фронта в джунглата на Нор-Киву, но се налагаше непрекъснато да се пазят от други бунтовнически групировки, а често заварваха селата оплячкосани и си тръгваха с празни ръце. Известно време фронтът води преговори с правителствената армия. Срецу прекратяване на насилието им обещаваха амнистия и назначение в армията. Накрая така и не се споразумяха за заплатите.

Мъчени от глад, в отчаянието си войниците от фронта, макар да знаеха с колко по-качествени оръжия и с каква охрана разполагат големите миннодобивни компании в района, нападнаха една от тях, разработваща колтанови находища. Кинзонзи никога не бе хранил илюзии, че ще живее дълго или ще загине при обстоятелства, различни от бой. Затова дори окото му не мигна, когато дойде на себе си и се вторачи в дулото на пистолета в ръката на бял мъж, който го заговори на неразбираем език. Само кимна в знак, че и той предпочита да свършват бързо. След два месеца от раните му нямаше и помен, а компанията стана новият му работодател.

Белият мъж се казваше мистър Тони. Плащаше добре, но забележеше ли дори сянка на нелоялност, ставаше безпощаден. Разговаряше с подопечните си. Досега не бе имал толкова разбран шеф. Конгоанецът не би се поколебал и за секунда да го застреля, ако си заслужава. Но не си заслужаваше.

— Побързай! — подкани Кинзонзи своя другар Удри и зареди пистолета си.

Кинзонзи знаеше, че металното топче, което ще се задейства в устата на белия полицай, след като отворят вратата, понякога не предизвиква моментална смърт. Затова предпочиташе да го застреля с влизането, а после с Удри да се изкачат към Нирагонго. Там ги чакаха мистър Тони и дамите.

Мъжът, седнал пред съседния магазин с цигара, стана, раздразнен промърмори нещо и се изгуби в мрака.

Кинзонзи огледа дръжката на вратата. При първото му посещение тук отведоха Ван Борст. Тогава видя за пръв път небезизвестната Алма. Белгиецът си бе изхарчил спестяванията за „Сингапур Слинг“, за охрана и за Алма, чиито капризи не излизаха никак евтино. В безизходицата си Ван Борст допусна фаталната грешка

да изнудва мистър Тони за пари, заплашвайки го, че ще разкаже в полицията каквото знае. Когато Кинзонзи и Удри пристигнаха в дома му, белгиецът ги прие по-скоро с примирение, отколкото с изненада. Побърза да допие питието си. Нарязаха го на парчета и ги хвърлиха на тлъстите свине пред бежанския лагер. Мистър Тони взе Алма. Алма с изкусителните бедра, със златния зъб и със съблазнителния налудничав поглед. Заради този поглед Кинзонзи би забил куршум в челото на мистър Тони. Ако рискът си заслужава.

Сега натисна дръжката и дръпна рязко вратата. Тя се отвори, но наполовина. Задържа я тънка стоманена тел. Телта се опъна, чу се силно, отчетливо щракване и удар на метал о метал. Така звучи и байонет, издърпан от ножница. Вратата проскърца и се разтвори.

Прекрачи прага, след него и Удри. Затръшнаха вратата зад гърба си. Лъхна ги остър мирис на повръщано.

— Запали фенера.

Удри веднага се подчини.

Кинзонзи се вторачи в дъното на помещението. От гол гвоздей на стената над леглото висеше банкнота, пропита с кръв. Кръвта бе потекла и по стената. Върху леглото, в локва от жълтеникаво повръщано, плуваше окървавено метално топче със стърчащи от него игли — като слънчеви лъчи. От белия полица обаче нямаше и следа. Вратата! Кинзонзи се обърна рязко с пригответен за стрелба пистолет.

Там нямаше никого.

Коленичи и надникна под леглото. Нищо.

Удри отвори единствения шкаф в стаята. Оказа се празен.

— Избягал е — обърна се Удри към Кинзонзи, който прокара пръст по дюшека. — Какво е това? — Удри се приближи.

— Кръв.

Кинзонзи взе фенера от другаря си и освети пода. Кървавата следа водеше до капак с желязна халка. Дръпна я, отвори капака и насочи фенера към тъмното под краката си.

— Донеси си пушката, Удри.

Онзи излезе и се върна с „АК-47“.

— Прикривай ме — поръча Кинзонзи и се спусна по стълбите.

Стъпвайки върху пода долу, той държеше с една ръка пистолета, фенера — с другата. Огледа помещението. Светлият конус падна върху рафтове със зловещи бели маски: една с нокти вместо вежди; втора,

доста правдоподобна, с боядисана в червено асиметрична уста, която стигаше до едното ухо; трета с дупки вместо очи и копия, татуирани върху бузите... Както обхождаше етажерката на срещуположната стена, светлият лъч внезапно спря. Кинзонзи се вцепени. Оръжия. Пушки. Амуниции. Мозъкът е удивителен компютър. За частици от секундата регистрира тонове информация, комбинира я и стига до правилния извод. Насочвайки фенера обратно към маските, компютърът в главата му вече бе обработил успешно получената информация. Лъчът освети бялата маска с асиметрична уста. Венците, които се подаваха между устните, носеха червеникав отблясък като кръвта по стената под гвоздеа.

Кинзонзи никога не бе хранил илюзии, че ще живее дълго или ще загине при обстоятелства, различни от бой.

Мозъкът подаде нареждания на пръста му да натисне спусъка. Мозъкът — този удивителен компютър.

За микросекунда пръстът му се подчини на заповедта. Същевременно мозъкът бе приключил с разсъжденията и бе преценил какъв ще бъде изходът.

Хари бързо разбра, че има един-единствен изход и никакво време за губене. Затова удари главата си в гвоздеа, този път от по-високо. Много слабо усети как гвоздеят проби бузата му и се удари в металното топче в устата му. Смъкна се по-надолу в леглото, опря главата си о стената и се отпусна назад с цялата си тежест, като се опитваше да стегне челюстната си мускулатура. Първоначално не се случи нищо. После започна да му прилошава. Обзе го паника. Ако повърне сега, с ябълката на Леополд в устата, ще се задуши. Но колкото и да се мъчеше да успокои стомаха си, той се сви болезнено и изпрати първата „порция“ по хранопровода. Хари отчаяно повдигна главата и хълбоците си. После се отпусна върху гвоздеа. И усети как той разкъса бузата му. В устата му бликна кръв и потече по трахеята, активизира кашлечния рефлекс. Гвоздеят опря о горните му зъби. Той бръкна в устата си, ала топчето лепнеше от кръв. Пръстите му се хлъзгаха по металната повърхност. Промуши пръсти зад топчето и започна да го избутва навън, докато натискаше долната си челюст с другата ръка. Зъбите му проскърцаха. После съдържанието на стомаха му изригна с мощен залп.

Вероятно именно той избута металното топче навън. Отпуснал глава на стената, Хари гледаше как лъскавото смъртоносно изобретение се къпе в повърнатото върху дюшека под болта. Изправи се върху несигурните си крака. Беше свободен. С олюляващи се стъпки пое към вратата, но се сети за причината да дойде тук. Едва на третия опит успя да отвори капака върху пода. Докато слизаше по стълбата, се подхлъзна върху собствената си кръв и полетя в непрогледния мрак. Озова се на бетонен под. Дишаше запъхтян. Чу автомобилен двигател, после и гласове. Затръшване на врати. Изправи се, намери опипом стълбата в мрака, изкачи я на два скока, протегна се, хвана капака и го затвори. В същия миг вратата на стаята се отвори и се чу гръмкото щракване на „ябълката“.

Хари се спусна предпазливо по стълбата. Усети бетонната повърхност под краката си. Затвори очи и се опита да си спомни, да извика в паметта си как изглеждаше всичко по време на последното му посещение тук: рафта вляво, „Калашников“, „Глок“, „Смит & Уесън“, куфар с пушка „Мерклин“, боеприпаси. В този ред. Започна да се ориентира опипом. Пръстите му се плъзнаха по дуло на пистолет. Гладката стомана на „Глок“. А до него — познатите очертания на „Смит & Уесън“ 38-ми калибър — като служебния му пистолет. Взе го и опипа сандъците с боеприпаси. Отгоре се раздадоха гневни гласове и стъпки. Трябваше само да отвори капака на кутията. С малко късмет ще успее. Бръкна в кутията и стисна една от картонените пачки. Опипа патроните. По дяволите, прекалено големи са! Повдигна капака на втори сандък с боеприпаси. Взе една кутия, надявайки се патроните да са с точния калибър. В същия миг в мазето проникна светлина и образува кръг — все едно насочиха сценичен прожектор срещу подножието на стълбата. Светлината се оказа достатъчна Хари да прочете етикета върху кутията: 7.62 мм. Да му се не види! Погледна рафта. И там, върху съседната кутия видя „калибър 38 мм“. Светлото петно отскочи треперливо към тавана. Хари мерна силуета на „Калашников“ в отвора, а по стълбата — мъж.

Мозъкът е удивителен компютър.

Вдигайки капака на сандъка с патрони и посягайки към една от кутиите, Хари вече бе изчислил, че е закъснял.

ОСЕМДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА „КАЛАШНИКОВ“

— Тук изобщо нямаше да съществува път, ако не бяхме започнали миннодобивна дейност — обясни Тони Лайке, докато автомобилът подскачаше по тесния коларски път. — Предприемачи като мен са единствената надежда на тукашните хора, че Конго ще си стъпи на краката, ще догони развитите страни, ще стане част от цивилизацията. Другият вариант е да ги оставим намира, та спокойно да си продължават с отколешното си занимание: да се самоизтребват. Всички на този континент са едновременно ловци и плячка. Не забравяй това, докато се вглеждаш в умоляващите очи на изгладняло африканче. Дадеш ли му храна, някой ден очите му ще те гледат иззад прицела на автомат. И тогава няма да знае пощада.

Кая мълчеше. Беше се вторачила в червенокосата жена на задната седалка. Докато пътуваха, Лене Галтунг нито помръдна, нито си отвори устата. Само седеше с изпънати назад рамене.

— Всичко в Африка е циклично — продължи Тони. — Дъждовният и сухият период, нощта и денят, животът и смъртта. Днес ти ядеш — утре теб те изяждат. Животът тук се подчинява на природните закони. Нищо не подлежи на промяна. Затова плувай по течението, оцелявай, докато можеш, вземай каквото ти се предлага — друго няма какво да направиш. Защото твоят живот преповтаря живота на дедите ти. Не си в състояние да промениш каквото и да било. Развитието е невъзможно. До този извод са стигнали не африкански философи, а всички обикновени хора благодарение на опита. Именно *този опит* трябва да променим. Той променя начина на мислене, а на обратното.

— А ако опитът показва, че белите експлоатират африканските жители? — попита Кая.

— Представата за експлоатация е посята от белите. Ала това понятие е доказало отличната си приложимост за целите на африканските лидери, които се нуждаят от общ враг, за да си спечелят сподвижници сред народа. Чернокожите узурпатори открай време —

чак до разпадането на колониалната система през шейсетте — са се възползвали от угризенията на белите колонизатори, за да заграбят повече власт и да дадат начало на истинската експлоатация на народа. Впрочем подобни угризения у белите са направо смехотворни. Престъпление в истинския смисъл на думата е да оставиш африканеца да действа съгласно вродените си унищожителни и смъртоносни инстинкти. Повярвай ми, Кая, повечето конгоанци смятат управлението на белгийците за най-щастливия период в историята на родината си. Метежите не са били продиктувани от народното недоволство, а от властолюбивите амбиции на отделни личности. Малобройни банди щурмуваха къщите на белгийците до езерото Киву например, защото им изглеждали красиви и се надявали да плякосат нещо ценно оттам. Така е било, така и ще бъде. Затова жилищните сгради обикновено имат поне две врати, най-често в двата срещуположни края на къщата: през едната врата нахълтват обирджиите, през другата бягат обитателите.

— Затова ли не ви видях как се измъквате?

Тони се засмя.

— Наистина ли си въобразяваш, че ти ни следиш, а не обратното? Откакто кацнахте, не съм ви изпускарал от очи. Гома е малко градче с ниски заплати и съвсем обозрим властови апарат. Двамата с Хари постъпихте безкрайно наивно, идвайки тук сами.

— Ние ли сме наивни? Какво според теб ще се случи, когато се разбере, че двама служители на норвежката полиция са изчезнали безследно в Гома?

— Отвлечането не е нещо необичайно по тези географски ширини — вдигна рамене Тони. — Никак не бих се учудил, ако след няколко дни местната полиция получи писмо от лидера на бунтовническа банда за освобождението на Конго, в което той иска огромен откуп за двама ви и поставя условие няколко затворници, известни противници на режима на президента Кабила, да бъдат пуснати на свобода. Преговорите ще продължат няколко дни, но ще попаднат в задънена улица. Похитителите ще поставят неизпълними искания. После никой няма да ви види повече. Такива неща се случват всеки ден, Кая.

Тя се опита да улови погледа на Лене Галтунг в огледалото, но Лене гледаше настрани.

— А тя? — попита Кая. — Знае ли колко души си убил, Тони?

— Вече да. И ме разбира. Такава е истинската любов, Кая. С Лене довечера ще сключим брак. Поканена си — засмя се той. — В момента пътуваме към църквата. Очаква ни вълнуваща церемония, на която ще се вреем във вечна вяност. Нали, Лене?

Лене се килна напред и Кая разбра защо седи с изопнати назад рамене: ръцете ѝ бяха закопчани на гърба с чифт розови белезници. Тони се пресегна, хвана Лене за рамото и я дръпна грубо. Тя се обърна с лице към тях и Кая се стъписа. Подпухнала от плач, с оток около едното око, Лене Галтунг беше неузнаваема. Устата ѝ беше насила разтворена, а устните оформяха нямо „о“. Във вътрешността му проблясваше метал. От златното топче висеше къса червена връв.

Думите на Тони отекнаха в главата на Кая като едно друго предложение за женитба на прага на смъртта или по-скоро погребение под снега:

— Докато смъртта ни раздели.

Хари се шмугна зад рафтовете с маски, когато силуетът на мъжа стъпи върху пода и насочи фенера към стените. Нямаше къде да се скрие, оставаше му единствено да отброява секундите, докато непознатият го открие. Затвори очи, за да не го заслепи светлият лъч, и отвори пачката с патрони с лявата си ръка. Взе четири патрона с обиграно движение. Отвори барабана на револвера с дясната ръка, като се надяваше да задейства автоматизирания навик, придобит в американското общежитие в Кабрини Грийн, където поради липса на интересни занимания се упражняваше да зарежда бързо оръжието си. Ала сега обстоятелствата бяха доста по-различни — нито беше сам, нито скучаеше. Пръстите му трепереха. Светлият лъч падна върху лицето му, той инстинктивно стисна очи и под клепачите му затанцуваха червени петна. Изопна тялото си в очакване куршумите да го проният. Мъжът обаче не стреля. Светлината изчезна. Хари още не бе мъртъв. Пръстите започнаха да се подчиняват на командите на мозъка. Напъхаха патроните в четири от шестте празни гнезда със спокойни, ефективни движения на едната ръка. Барабанът щракна. Хари отвори очи, защото отново усети светлия лъч върху лицето си. Заслепен, натисна спусъка право в „слънцето“ срещу себе си.

Светлината отскочи към тавана и се изгуби. Изстрелът отекна многократно. Чуваше се и гръмкото търкаляне на фенера, който разпръскваше светлина като морски фар из цялото помещение.

— Кинзонзи! Кинзонзи! — чу се отгоре.

Фенерът се спря в рафтовете. Хари се спусна светкавично, грабна го, легна по гръб на пода, изпъна ръка с фенера възможно най-далеч от тялото си, опря стъпала о рафтовете и се оттласна към стълбата така, че да се озове точно под капака. В същия миг отгоре проехтя автоматен откос. Куршумите зашляпаха по пода около фенера като удари с камшик и Хари усети как по ръцете и гърдите му се посипаха парчета, отскочили от бетонния под. Прицели се и бързо изстреля три куршума срещу осветената фигура, разкрачила се над отвора.

Първо падна автоматът „Калашников“. Изтреця оглушително върху пода до главата на Хари. После се свлече и мъжът. Хари едва свари да се отдръпне и тялото тупна долу без никакво съпротивление: мъртва телесна материя.

В продължение на няколко секунди цареше тишина.

После Хари чу как Кинзонзи — ако първият слязъл чернокож наистина се казваше така — простена тихо. Хари се изправи, като продължаваше да държи фенера на разстояние от тялото си, и ритна настрани пистолета „Глок“, паднал на пода до конгоанеца. После взе автомата, завлачи другия конгоанец до стената, възможно най-далеч от Кинзонзи, и го освети. Явно и той бе реагирал машинално като Хари — бе стрелял слепешком в светлото петно. Професионалният поглед на Хари веднага регистрира, че по слабините панталонът на мъжа е пропит с кръв, и заключи, че куршумът е продължил към стомаха, но не го е убил. По рамото му се стичаше с кръв, следователно един от куршумите бе улучил подмишницата му. Това обясняваше защо автоматът падна пръв. Хари приклепна. Но не обясняваше защо мъжът не диша.

Освети лицето му: не мъж, а момче.

Куршумът се бе врязал под брадичката, а заради ъгъла между момчето и Хари оловото най-вероятно бе навлязло в устата, бе пробило небцето и оттам — мозъка. Хари си пое въздух. Момчето нямаше повече от шестнайсет-седемнайсет години. Красив младеж.

Погубена хубост. Хари се изправи, насочи дулото на автомата срещу главата на мъртвия и извика високо:

— *Where are they? Mister Leike. Toni. Where?* — почака малко и продължи: — *What? Louder. I can't hear you. Where? Three seconds. One — two...*^[1]

Хари дръпна спусъка. Оръжието явно бе настроено на автоматичен, а не на полуавтоматичен режим, защото преди да се сети да отпусне пръста си, Хари изстреля поне четири куршума. Затвори очи и усети как кръвта плисна в лицето му. После повдигна клепачи: от красивото лице на младежа нямаше и помен. Хари видя как по голото му тяло се стича нещо топло.

Пристъпи към Кинзонзи и застана разкрачен над него, насочи фенера към лицето му, а дулото на автомата — към челото му и повтори същото отпреди малко — дума по дума:

— *Where are they? Mister Leike. Toni. Where? Three seconds...*

Кинзонзи отвори очи. Склерите му потрепнаха. Страхът от смъртта е предпоставка за желание за живот. Или поне тук, в Гома.

Кинзонзи отговори бавно и ясно.

[1] *Where are they? Mister Leike. Toni. Where? What? Louder. I can't hear you. Where? Three seconds. One — two...* (англ.) — Къде са? Господин Лайке. Тони. Къде? Какво? По-силно. Не те чувам. Къде? Три секунди. Една, две. — Б.пр. ↑

ОСЕМДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА ЦЪРКВАТА

Кинзонзи лежеше неподвижно. Високият бял мъж остави фенера върху пода и лъчът освети тавана. Кинзонзи го видя как облича дрехите на Удри. Белокожият раздра тениската на ивици и уви брадичката и главата си така, че платът да покрива грозно зиналата рана от единия край на устата му до ухото му. Стегна долната си челюст, за да не виси на една страна. Кръвта веднага обагри памучния плат.

Кинзонзи отговори на въпросите му: къде, колко и какви оръжия носят.

Белокожият се приближи до рафтовете и свали черен куфар. Отвори го и провери съдържанието му.

Кинзонзи знаеше, че ще умре. Млад и от насилствена смърт. Но се надяваше часът на смъртта му още да не е ударил. Надяваше се да не издъхне тази нощ. Сякаш някой бе излял киселина в стомаха му, ала може пък раната и да не се окаже смъртоносна.

Белокожият се изправи и взе автомата на Удри. Пристъпи към Кинзонзи и се надвеси над него. Светлината остана зад гърба му. Внушителна фигура с превързана глава — така конгоанците увиват брадичките на мъртъвците, преди да ги погребат. Ако възнамерява да ме убие, ще го направи сега, помисли си Кинзонзи. Мъжът пусна върху него неизползваните ивици плат:

— *Help yourself.*^[1]

После изохка и тръгна по стълбата.

Кинзонзи затвори очи. Ако действа бързо, вероятно ще успее да спре кръвотечението, преди да припадне от кръвозагуба. Ще се замъкне до пътя, ще повика помощ. С повечко късмет може и да попадне на хора, различни от местните лешояди. А защо не и да намери Алма? Ще я направи своя жена, защото тя вече няма мъж. А Кинзонзи — работодател. Нали видя какво има в куфара, който белокожият взе със себе си.

Хари паркира „Рейндж“ роувъра пред ниския зид около църквата непосредствено пред раздрънкания хюндай, който още чакаше там.

В колата проблесна цигара.

Хари изгаси фаровете, свали прозореца и подаде глава навън:

— Саул!

Светлото петно се раздвижи. Шофьорът слезе от колата.

— Хари! Какво стана? Лицето ти...

— Нещата не се развиха по план. Изобщо не очаквах да те заваря тук.

— Защо? Нали ми плати за целия ден? — Саул поглади с длан капака на роувъра. — Хубава кола. Открадна ли я?

— Не, наех я.

— Аха. А дрехите? И тях ли взе под наем?

— Да.

— А кръвта по тях на предишния собственик ли е?

— Остави таксито и се качвай при мен, Саул.

— Искам ли да се забърквам в тази история, Хари?

— Навярно не. Ще помогне ли, ако те уверя, че съм от добрите?

— Съжалявам, Хари, но ние в Гома вече сме забравили какво означава това.

— Мм. Какво ще кажеш за още сто долара?

— Двеста... — настоя Саул.

Хари кимна.

— ... и петдесет — додаде конгоанецът.

Хари слезе и Саул седна зад волана.

— Сигурен ли си, че са там? — попита таксиметровият шофьор и потегли.

— Да — отвърна Хари от задната седалка. — Веднъж един човек ми каза, че единствено оттам хората в Гома могат да отидат на небето.

— Това място не ми харесва.

— Така ли?

Хари отвори сандъка върху седалката до себе си. „Мерклин“. Указанията как се сглобява пушката се намираха върху лист, залепен от вътрешната страна на капака. Хари се залови за работа.

— Зли демони. Ба-Тойе.

— Следвал си в Оксфорд, нали така каза?

Частите на пушката прилепваха гладко една към друга с щракването на добре смазан механизъм.

— Явно не си чувал за огнения демон — отбеляза Саул.

— Не, но познавам отлично тези приятелчета — Хари вдигна един от патроните, сложени в специално отделение на сандъка. — Залагам на тях срещу Ба-Тойе.

Оскъдната светлина в купето проблесна в златистата обвивка на патрона. Оловният куршум в нея имаше шестнайсетмилиметров диаметър: най-големия калибър в света. Докато Хари работеше по случая „Червеношийката“, експерт по балистика му обясни, че калибърът на „Мерклин“ сериозно надвишава границите на разумното, дори да я използват за лов на слонове. Оръжие с подобни патрони било по-подходящо за поваляне на дървета.

Хари нагласи оптичeskия мерник.

— Газ до дупка, Саул!

Подпря цевта върху облегалката на празната седалка пред себе си и сложи пръст на спусъка, като държеше окото си на известно разстояние от мерника заради неравностите по пътя. По правило мерникът следваше да се нагласи, калибрира, настрои съвсем внимателно, ала обстоятелствата не позволяваха.

Пристигнаха. Кая погледна през прозореца. Долу, под краката им, проблясваха пръснати светлини: Гома. В далечината Кая видя светлината от нефтените сонди в езерото Киву. Луната се отразяваше в зелено-черната вода. Последната част от пътя представляваше пътека, лъкатушеща към върха, фаровете осветяваха черната гола местност, осяяна с неравности. Изкачиха се до най-горното плато — съвършено равна, кръгла каменна плоскост с близо стометров диаметър. После шофьорът пресече платото. Потънаха в облаци от стелец се бял дим, обогрен в червено до кратера на Нирагонго. Шофьорът изгаси двигателя.

— Може ли да те питам нещо, Кая? — попита Тони. — През последните седмици един въпрос не ми дава мира: какво е усещането да знаеш, че ще умреш? Не говоря за страха, когато си изправен пред смъртна опасност. Самият аз неведнъж съм го изпитвал. Интересува ме как се чувства човек, когато ясно осъзнава, че след броени минути

животът му ще приключи. Ще се опиташ ли да... ми го опишеш? — Тони се наведе леко напред, за да установи зрителен контакт с Кая. — Не бързай. Спокойно обмисли отговора си.

Кая го погледна. Очакваше да я връхлети паника, ала сякаш се бе превърнала в камък — подобно на заобикалящия я пейзаж.

— Не чувствам нищо — отвърна тя.

— Е, хайде де. Другите бяха толкова изплашени, че от страх не можеха да говорят ясно, само пелтечеха. Шарлоте Лол не обели и дума от шок. Елиас Скуг заекваше. Баща ми се разрева. Само хаос ли цари в главата ти, или успяваш да разсъждаваш? Изпитваш ли мъка? Разкайание? Или по-скоро облекчение, задето вече не се налага да се съпротивляваш? Погледни Лене, тя например се е предала. Върви към гибелта си с обичайната си примиренческа нагласа на жертвено агне. Как е при теб, Кая? Ще ти олекне ли, ако най-сетне изгубиш контрол над ситуацията?

Кая забеляза неподправено любопитство в погледа му.

— А на теб ще ти олекне ли, ако си възвърнеш контрола над ситуацията, Тони? — Тя прокара език по небцето си в опит да намери малко влага. — Все пак човек в сянка, на когото — оказа се — си отрязал езика преди години, те подтикна да убиеш петима души. Каж ми, как се чувстваш?

Тони се вторачи във въздуха и поклати бавно глава, сякаш в отговор на друг, зададен само в съзнанието му въпрос.

— Дори не ми бе хрумвало, преди да прочета в интернет, че добрият стар Скай е арестувал мой бивш земляк, Уле. Кой би предположил, че Уле ще намери толкова смелост?

— Искаш да кажеш — толкова омраза.

Тони извади пистолет от джоба на якето си и си погледна часовника.

— Хари закъснява.

— Ще дойде.

Тони се засмя.

— Да, но ще те завари без пулс. Впрочем Хари ми е много симпатичен. Забавно е да се играе с него. Обадох му се от Юстаусе — беше ми дал номера си. Беше записал съобщение на гласовата си поща, че няколко дни ще се намира извън обхват. Не успях да сдържа смеха си, защото веднага разбрах, че е отишъл в „Ховасхюта“, хитрецът му с

хитрец. — Тони държеше пистолета в едната си шепа, а с другата си ръка галеше черната стомана. — Още когато го видях за пръв път в Главното управление, разбрах, че с него сме еднакви.

— Някак не ми се вярва.

— О, повярвай ми. И той като мен е подвластен на поривите си. Наркоман. Човек, който прави каквото трябва, за да получи каквото иска; който, ако се наложи, ще мине през трупове. Не е ли така?

Кая мълчеше.

Тони отново си погледна часовника.

— Май ще трябва да започнем без него.

„Ще дойде — надяваше се Кая. — Стига да намеря начин да забавя Лайке.“

— Избяга с паспорта на баща си и с неговата зъбна шина, нали? — попита тя.

Тони я погледна. По физиономията му личеше, че отлично разбира какво цели тя, ала както повечето престъпници очевидно и Тони изпитваше удоволствие да обяснява как е надхитрил полицията:

— Като се замисля, Кая, иска ми се и баща ми да беше сред нас в момента. Тук, на върха на моята планина. Да можеше да види това и да разбере какво го очаква, преди да го убия. Както сега Лене знае, че трябва да умре. Както — надявам се — и ти го разбираш, Кая.

Тя усети прилив на страх. Почувства го като физическа болка. Не я обзе паника, която да блокира рационалното ѝ мислене. Все още се намираше в състояние да вижда, чува и разсъждава нормално, дори по-добре от всякога.

— Започнал си да убиваш, за да прикриеш изневярата си — просъска тя с одрезгавял глас. — Иначе си рискувал да изгубиш милионите на Галтунг. Сигурен ли си обаче, че парите, които си взел от Лене с измама, ще спасят проекта ти?

— Не — усмихна се Тони и вдигна пистолета. — Ще видим. Слизай от колата.

— Заслужава ли си, Тони? Струваше ли си да отнемаш толкова човешки животи?

Той натисна дулото на пистолета между ребрата ѝ и тя едва си пое въздух.

— Огледай се, Кая — процеди той. — Това е люлката на човечеството. Виж колко струва човешкият живот. Някои умират,

други — повече на брой — се раждат и този процес тече без прекъсване, с главоломна бързина. Едното не е по-смислено от другото. Ала играта придава смисъл на всичко. Страстта, всепоглъщащото желание. Някои идиоти го наричат пристрастеност към игри. Да, но играта е всичко. Да вземем например Нирагонго. Той поглъща всичко, заличава всичко, но е и предпоставка за живот. Ако неговата страст не съществуваше, ако в кратера му не кипеше лава, всичко около него би било мъртво като камък и застинало в мраз. Но си ли тази страст в душата си, Кая? Или просто си мъртъв вулкан, прашина сред човешкото множество, чийто житейски път се побира в три изречения от надгробно слово?

Кая се отскубна от ръцете му и Тони се разсмя.

— Готова ли си за венчавката, Кая? Готова ли си да се разтопиш?

Лъхна я остра миризма на сярата. Шофьорът отвори вратата на Кая, погледна я съвсем равнодушно и насочи срещу нея късоцевна пушка. Дори в купето, на десет метра от ръба на кратера, Кая усещаше парещата жегата. Не помръдна. Чернокожият се наведе и сграбчи ръката ѝ. Тя му позволи да я издърпа навън, без да се противи. Само се постара да се отпусне и да му дотежи, за да наруши равновесието му. После рязко отскочи и се отскубна от хватката му. Изненадан, мъжът политна назад. Беше слаб и малко по-нисък от нея. Кая го удари с лакът, защото знаеше, че ударът с лакът е способен да нанесе по-сериозни поражения от юмрук, а вратът, слепоочията и носът са подходящи мишени. Нещо изхрущя като счупено, мъжът падна и изпусна оръжието си. Тя вдигна крак. Бяха я учили, че най-ефикасният начин да обезвредиш нападател, повален върху земята, е като стъпиш с всичка сила върху бедрото му. Съчетанието от натиска на тялото ти върху бедрото и натиска на твърдата повърхност отдолу предизвиква силни кръвоизливи в богато кръвоснабдената бедрена мускулатура и нападателят губи способността да се изправи и да те настигне. Друг вариант е да стъпиш с крак върху гърдите или шията му, но рискуваш изходът за него да е фатален. Докато Кая гледаше оголената шия на чернокожия, луната освети лицето му. Тя се поколеба за частица от секундата. Младежът изглеждаше приблизително на възрастта на Евен, когато си отиде.

Усети как две ръце обхващат тялото ѝ отзад, дръпват нейните зад гърба ѝ и вдигайки я от земята, сякаш източват въздуха от дробовете ѝ.

Тя размаха безпомощно крака.

— Браво, Кая — похвали я бодро Тони току до ухото ѝ. — Показа страст, желание за живот. Ще му орежа възнаграждението, обещавам.

Младежът пред нея се изправи и грабна оръжието си. Равнодушието изчезна. В погледа му припламна гняв.

Тони изви ръцете ѝ на гърба и стегна китките ѝ с тънки ивици лейкопласт.

— Готово. А сега мога ли да ви помоля да станете свидетел на нашето бракосъчетание, госпожице Сулнес?

Изведнъж — най-последно — паниката я връхлетя. Помете всички други мисли в съзнанието ѝ и остави само бяло петно, в което всичко изглеждаше голо и ужасяващо. И съвсем просто. Кая изкрещя в изстъпление.

[1] *Help yourself.* (англ.) — Превържи се. — Б.пр. ↑

ОСЕМДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА БРАКОСЪЧЕТАНИЕТО

Застанала на ръба, Кая гледаше в дълбините на кратера, който бълваше нагорещен въздух срещу лицето ѝ. Чувстваше се силно замаяна — или от отровните изпарения, или просто трептенията на горещия въздух размазваха картината пред очите ѝ. Лавата в пропастта проблясваше в жълто-червени нюанси. Кичур коса се бе полепил по лицето ѝ, ала Кая не можеше да го махне заради вързаните на гърба ръце. Лене Галтунг, застанала до нея, изглеждаше като дрогирана. През цялото време се взираше пред себе си с налудничав поглед: облечена в бяло, жива покойница, чийто вътрешен свят е изтъкан от студ и пустота. Фигура на младоженка зад прозореца на въжарница...

Тони стоеше зад двете жени. Кая усети ръката му на кръста си.

— Вземате ли за съпруг този мъж до вас, обещаваме ли да го обичате, почитате и уважавате в добри и в лоши дни... — зашепна той.

Преди това им обясни, че им е подготвил такава смърт не от жестокост, а защото е по-удобно. След тях няма да останат нито следи, нито въпроси. В Конго изчезването на хора не е нещо необичайно.

— И така, обявявам ви за съпруг и съпруга.

Кая промърмори молитва — или поне така си мислеше, докато не си даде сметка за последните си думи:

— ... защото не мога да бъда с човека, когото обичам.

Цитат от прощалното писмо на Евен.

Автомобилен двигател изпърпори на ниски обороти и два фара осветиха небето. „Рейндж“ роувърът се появи от другата страна на кратера.

— Ето ги и другите гости! — подвикна Тони. — Махнете им за сбогом, момичета.

Хари не знаеше какво ще завари на платото до кратера. Кинзонзи му каза, че освен двете жени, мистър Тони е взел със себе си само шофьора, ала двамата мъже са въоръжени с автомати.

Малко преди да се изкачат до кратера, Хари предложи на Саул да си тръгне, но Саул отказа:

— Нямам никакви роднини, Хари. А навярно наистина си от добрите. Пък и ми плати за целия ден.

Роувърът спря. Фаровете осветиха повърхността на кратера и трима души, застанали на ръба. Изведнъж и тримата се изгубиха в облак дим, но Хари вече бе видял достатъчно: въоръжен мъж с късоцевна пушка зад тримата, паркиран наблизко роувър и никакво време за губене. Облакът отмина и Хари забеляза, че Тони и другият мъж, засенчвайки очите си с длан, гледаха към него, все едно очакват нещо.

— Изгаси двигателя — нареди Хари от задната седалка и опря цевта на пушката „Мерклин“ върху ръба на облегалката. — Но не изгасяй фаровете.

Саул се подчини. Мъжът в камуфлажната униформа коленичи, опря пушката на рамото си и се прицели срещу тях.

— Премигни няколко пъти с фаровете — разпореди Хари и доближи око до оптическия мерник. — Сигурно очакват сигнал.

Хари присви лявото си око. Изключи половината свят; изключи бледите лица на двете жени: Кая и Лене с издути бузи и почернели от шок очи. Опита се да забрави колко решаващи са тези секунди, да забрави за тюркоазните очи, вперени в него, докато той изричаше клетвата си. Игнорира пукането от изстрела, след като мъжът в униформата ги разпозна като врагове, игнорира трясъка от забиването на куршума в каросерията, последван от още един трясък. Постара се да не мисли за пречупването на светлината в предното стъкло на роувъра и в маранята над кратера, за вероятното отклонение на куршума вдясно, накъдето се носеха облаци пара. Хари осъзнаваше, че го крепи едно-единствено нещо: адреналинът; че това краткотрайно опиянение ще изтече всяка секунда. Ала докато сърцето му изпомпваше кръв до мозъка, тази секунда беше всичко, от което се нуждаеше. Защото мозъкът е удивителен компютър. Главата на Лене Галтунг закриваше наполовина главата на Тони Лайке, но неговата все пак стърчеше отгоре.

Хари се прицели в остриите зъби на Кая, после — към проблясващото топче в устата на Лене. Отмести мерника малко по-нагоре. За точно прицелване е нужна фина настройка. А сега ще разчита на случайността. Залагай всичко, тече финалната обиколка.

Отляво се задаваше облак пара.

Съвсем скоро щеше да обвие четиримата. Изведнъж, сякаш осенен от прозрение, Хари осъзна, че след като облакът отмине, хората ще изчезнат. Пръстът му опъна спусъка. Видя как Кая премига точно над кръстчето.

„Кълна се.“

Провали се. Най-последно.

Грохотът щеше да разцепи купето, а рамото на Хари — да се откъсне. В предното стъкло се образува скрежнобяла дупка. Кървавочерният облак закри всичко от другата страна на кратера. Хари си пое пресекливо дъх и зачака.

ДЕВЕТДЕСЕТА ГЛАВА

МАРЛОН БРАНДО

Легнал по гръб, Хари се носи по водата. Надалеч. Потъва в езерото Киву, докато кръвта — неговата и на другите — се смесва с водите на езерото, влива се в цялото, изгубва се в безпаметния сън на вселената, а звездите отгоре чезнат в черната студена вода. Чувства спокойствието в бездната, в тишината, в нищото, после пак изплува на повърхността върху мехурче метанов газ — посинял труп, заразен с гвинейски червей, който се гърчи под кожата. Трябва да излезе от езерото, за да продължи живота си и да чака.

Хари отвори очи. Над главата си видя хотелски балкон. Обърна се настрана и преплува няколкото метра до брега. Излезе от басейна.

След броени часове ще съмне, ще се качи на самолета за Осло, а после ще отиде в кабинета на Гюнар Хаген да му съобщи, че всичко е приключило; че са загубени, загубени завинаги. Че са претърпели провал. А после отново ще се опита да изчезне.

Треперейки, Хари се уви в голямата бяла хавлия и се качи по стълбите към хотела.

Облакът бе отминал, а до кратера не стоеше никой. Оптическият мерник на Хари машинално затърси стрелеца. Откри го и тъкмо да стреля втори път, установи, че мъжът се отдалечава с гръб към него. Качи се в роувъра, запали, подмина ги и изчезна.

Отмести мерника към мястото, където последно видя Кая, Тони и Лене. Настрои мерника на по-голямо увеличение и видя три чифта пети.

Захвърли пушката, скочи от колата и се втурна към кратера с револвер, насочен напред. Докато тичаше, се молеше. Свлече се на колене до тях, предчувствайки, че е загубил.

Отключи вратата на хотелската си стая. Влезе в банята, свали мократа превръзка около главата си и сложи чиста — дадоха му я от рецепцията. Временните шевове придържаха бузата му, но положението с челюстта беше по-сериозно. До леглото му стоеше пътната му чанта — готова. Дрехите, с които щеше да пътува, стояха

метнати върху облегалката на стола. Хари извади кутия цигари от джоба на панталона си, излезе на балкона и седна на пластмасов стол. Студът облекчи болката в бузата и челюстта му. Погледът му се плъзна над сребристите повърхности на езерото, което виждаше за последен път.

Тя бе мъртва. Оловният куршум е диаметър сантиметър и половина бе минал през дясното ѝ ухо, бе отнесъл дясната част от главата ѝ, после бе забил големите бели предни зъби на Тони Лайке в черепа му, бе образувал кратер в главата му и бе разпръснал всичко това върху площ от сто квадратни километра, покрита с вулканични камъни.

Тогавя Хари повърна. Докато зелената жлъчка се стичаше върху телата им, той залитна назад.

Сега извади две цигари от кутията и ги лапна. Те заподскачаха между тракаците му зъби. Самолетът излиташе след четири часа. Уговори се със Саул да го откара до летището. От изтощение Хари едва държеше очите си отворени. Въпреки това нито можеше, нито искаше да спи. През първата нощ призраците имаха забрана за посещения.

— Марлон Брандо — обади се тя.

— Какво? — Хари запали цигарите и ѝ подаде едната.

— Актьорът с мъжествено излъчване и висок глас, за когото не успях да се сетя, е Марлон Брандо. По-женствен глас не съм чувала. А има и чувствена уста. Забелязал ли си впрочем, че произнася „с“ с леко фъфлене? Не е фрапиращ говорен дефект, а по-скоро обертон, който ухото не долавя, но мозъкът все пак регистрира.

— Разбирам какво имаш предвид — кимна Хари, дръпна от цигарата и погледна Кая.

Намери я окървавена, покрита с парчета кости, плът и мозък. Отне му много време, докато пререже лейкопласта над китките ѝ. Пръстите му отказваха да се подчинят. След като най-сетне я освободи, тя се изправи, а той остана на земята на четири крака.

Изобщо не понечи да я спре, когато Кая хвана трупа на Тони Лайке за яката и колана и го претърколи в пропастта. Хари не чу дори звук, само шушукането на вятъра. Кая изпрати с поглед тялото в пропастта и се обърна към него.

Той кимна. Не ѝ поиска обяснение — нямаше нужда. Тя постъпи по най-правилния начин.

После Кая погледна въпросително към трупа на Лене Галтунг. Хари поклати глава. Бе преценил кое е по-разумно и прагматичното натежа срещу моралното. Дипломатическите последствия — срещу възможността една майка да погребее чедото си. Истината олекна в полза на лъжата, която ще направи живота по-поносим. Хари се изправи, вдигна тялото на Лене Галтунг, едва не се свлече под тежестта на иначе слабичкото младо момиче, застана на ръба на пропастта, затвори очи, усети копнежа да се отпусне в бездната, олюля се за миг и после я пусна. Отвори очи и погледна надолу. Тя вече се бе превърнала в точица. После димът я погълна.

— В Конго всеки ден изчезват десетки хора — каза Кая, докато Саул шофираше на връщане от планината, а двамата с Хари се возеха на задната седалка.

Хари знаеше, че докладът по случая ще бъде кратък. Никакви следи. Изчезнали. Може да са отишли къде ли не. А отговорът на всички възникващи въпроси ще бъде „всеки ден в Конго постъпват десетки сигнали за изчезнали лица“. Това ще отговорят и на нея — жената с тюркоазните очи. Защото така е най-лесно. Никакви трупове, никакво вътрешно разследване, което се провежда винаги, когато полицаи стреля. Така ще избегнат и огласяването на инцидента по света. Издирването на Лене Галтунг няма да приключи, но на практика ще се води само на книга. Ще я обявят за изчезнала. Не си е купила билет, нито е била регистрирана от имиграционните власти в Конго. Така е най-добре — ще каже Хаген. За всички. Или поне за онези, които имат значение. А жената с тюркоазните очи ще кимне. Ще приеме обяснението му. Или въпреки това ще се досети, че се е случило нещастие, заслушвайки се в недоизреченото. Пред нея ще се открие избор: да се досети, че дъщеря ѝ е мъртва; че Хари се е прицелил между очите на Лене, вместо малко по-надясно, както подозираше, че е по-правилно. Постъпи така, защото искаше да избегне риска куршумът да полети надясно и да рани колежката му, дошла в Конго да му помага. Жената с тюркоазните очи можеше и да предпочете друго: да повярва на лъжата, да се вслуша в онези честоти от гласа му, които вместо представата за гроб вдъхват надежда.

В Кампала имаха прекачване. Седнали върху твърди пластмасови седалки, двамата с Кая гледаха кацащите и отлитащите самолети. Постепенно тя заспа и отпусна глава върху рамото на Хари.

Събуди я някаква промяна: в температурата на помещението, в ритъма на сърцето му или в браздите върху бледото му от недоспиване лице. Той пусна мобилния телефон в джоба си.

— Какво има? — попита тя.

— Обади се от болницата. — Погледът му се плъзна покрай нея, проби прозорците и се изгуби навън, към линията, където бетонната покривка срещаше светлосиньото небе. — Починал е.

ДЕСЕТА ЧАСТ

ДЕВЕТДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА СБОГУВАНЕ

В деня, когато погребяха Улав Хуле, валише дъжд. Хората, дошли да се простят с него, бяха колкото очакваше Хари: не много като на майчиното му погребение, но не и обидно малко.

След траурната церемония Хари и Съос останаха пред църквата да приемат съболезнования от възрастни роднини, за които дори не бяха чували, от бивши колеги на баща им от училище, които виждаха за пръв път, от съседи, които познаваха по име, но не и лично. Единствените присъстващи, чийто вид не навяваше мисъл за скорошна смърт, бяха колеги на Хари от полицията: Гюнар Хаген, Беате Льон, Кая Сулнес и Бьорн Холм. Йойстайн Айкелан изглеждаше ни жив, ни умрял, ала обясни неразположението си с махмурлук. Предаде съболезнования от Сабото. Хари се огледа за двамата, седнали на най-задната пейка в църквата, ала те явно си бяха тръгнали преди изнасянето на ковчега.

После покани опечалените на хамбургери и бира в „Скрьодер“. Отзоваха се малцина. Говореше им се за необичайно ранната пролет, но не и за Улав Хуле. Хари си изпи ябълковия сок, извини се, че има среща, благодари за вниманието и си тръгна.

Спря такси по пътя и даде на шофьора адрес в квартал „Холмен“. В градините на възвишението още имаше неразтопен сняг. Докато се изкачваше към черната къща, сърцето му се разблъска. А когато застана пред добре познатата врата, позвъни и чу познати стъпки зад нея, сърцето му направо щеше да изскочи от гърдите.

Тя си беше все същата. Такава щеше да си остане винаги: с тъмна коса, нежни кафяви очи, елегантна шия. Проклета да е! От ослепителната ѝ красота го заболя.

— Хари — каза тя.

— Ракул.

— Какво е станало с лицето ти? Забелязах го в църквата.

— Нищо. Казаха, че ще се оправя напълно — излъга той.

— Влез, ще направя кафе.

— Не — поклати глава Хари. — Навън ме чака такси. Олег тук ли е?

— Горе е, в стаята си. Искаш ли да го видиш?

— Друг път. Колко ще останете?

— Три дни. Или четири-пет. Още не сме решили.

— Съгласна ли си да се видим?

Тя кимна.

— Не знам дали постъпих правилно.

— Едва ли някой знае — усмихна се Хари.

— Говоря за църквата. Тръгнахме си преди... Не искахме да се натрапваме. Ти беше зает с други неща. А и дойдохме заради Улав. Знаеш колко... се разбираха с Олег. Паснаха си, защото и двамата са резервирани към околните.

Хари кимна.

— Олег говори много често за теб, Хари. Влязъл си му под кожата повече, отколкото предполагаш. — Тя заби поглед надолу. — А вероятно и повече, отколкото аз съм предполагала.

Хари се прокашля.

— И тук всичко си стои същото, откакто...

Ракел побърза да кимне, преди Хари да е довършил: откакто Снежния човек се опита да ги убие в същата тази къща.

Хари я гледаше. През цялото това време бе искал да я види, да чуе гласа ѝ, да усети погледа ѝ върху себе си. Не беше дошъл да я разпитва. Отново се прокашля:

— Може ли да те питам нещо?

— Какво?

— Да влезем за минута в кухнята, а?

Тя се съгласи. Хари седна до масата срещу Ракел. Обясни бавно и изчерпателно за какво става дума. Тя го изслуша, без да го прекъсва.

— Иска да го посетиш в болницата, за да те помоли за прошка.

— И защо да го правя?

— Сама прецени, Ракел. Не му остава много.

— Четох, че страдащите от тази болест често живеят дълго.

— Не му остава много — повтори Хари. — Помисли си. Не е нужно да решаваш веднага. Тя премига и очите ѝ се наляха със сълзи. Разхлипа се съвсем тихо. После си пое пресекливо дъх:

— Ти какво би направил на мое място, Хари?

— Бих отказал. Но все пак да не забравяме, че съм лош човек.

Тя се разсмя през сълзи. Хари се питаше нима е възможно да тъгуваш толкова много по определен звук, по определено трептене на въздуха, по нечий смях.

— Ще си тръгвам — надигна се той.

— Защо?

— Остават ми още три срещи.

— Остават ти? А после?

— Утре ще ти се обадя.

Хари се изправи. От втория етаж се чуваше музика. „Слейър“.
„Слипнот“.

Качи се в таксито и събщи на шофьора следващия адрес. Замисли се за въпроса на Ракол: „А после?“ После ще приключи. Ще се освободи от задълженията. Навярно.

Не пътуваха дълго.

— Този път ще се забавя повече — предупреди той шофьора.

Пое си дъх, отвори портата и тръгна към вратата на приказната къща.

Докато вървеше, имаше чувството, че от кухненския прозорец го следят чифт тюркоазни очи.

ДЕВЕТДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА СВОБОДНО ПАДАНЕ

Застанал до изхода на окръжния затвор, Микаел Белман гледаше приближаващия се Сигюр Алтман, придружаван от надзирател.

— Тръгвате ли? — попита служителят зад гишетото.

— Да — кимна Алтман и му подаде бележка.

— Да сте вземали нещо от минибара?

Колегата му се засмя на шегата — явно традиционна в тези среди. Служителят на гишетото отвори шкаф, извади вещите на арестанта и ги подаде на Алтман с широка усмивка:

— Надявам се престоят ви тук да е оправдал очакванията ви, господин Алтман. Дано не се видим скоро.

Белман отвори вратата на Алтман и двамата тръгнаха по стълбите.

— Навън са се събрали журналисти — предупреди главният инспектор на КРИПОС. — Затова ще минем през подземния пасаж. Крун те чака в кола зад Главното управление.

— Експерт по финтиране — отбеляза Алтман с кисела усмивка.

Белман не го попита кого точно има предвид. Вълнуваха го други въпроси. Четиристотинте метра щяха да стигнат да ги зададе. Вратата към пасажа избръмча и той я отвори:

— След като сключихме сделка, очаквам да ми кажеш някои неща.

— Питай, инспекторе.

— Например защо не опроверга твърденията на Хари, щом разбра, че ще те арестува?

— Недоразумението ми се стори забавно — сви рамене Алтман. — Всичко си имаше обяснение. Само не разбрах защо арестът ще се състои в Ютре Енебак. А когато нещо не ти е ясно, по-добре да си траеш. Затова си мълчах, докато цялата картинка ми се изясни.

— И какво разбра от цялата картинка?

— Че се намирам в много ключова позиция.

— А това ще рече...?

— Знаех за конфликта между КРИПОС и Отдела за борба с насилието. И съзрях в него златна възможност да се възползвам от позицията си и да наклоня везната в едната посока.

— Но защо не се опита да сключиш сделка с Хари вместо с мен?

— Когато се намираш в такава позиция, най-хитро е да се обърнеш към губещата на пръв поглед страна. Отчаянието я подтиква да жертва повече. Съвсем просто е.

— И кое те наведе на мисълта, че Хари няма да загуби?

— Не бях сигурен, но се появи и друг фактор. Започнах да опознавам Хари. Той не е склонен към компромиси като теб, Белман. Не го вълнува имиджът му в обществото, иска единствено да залови лошите момчета, и то всички. В очите на Хари Тони щеше да бъде изпълнителят на главната роля, а аз — режисьорът. И Хари нямаше да ми позволи да се измъкна леко. Затова сметнах, че амбициозен мъж като теб ще погледне на нещата по различен начин. Юхан Крун ме подкрепи. Очаквахме ти да възприемеш възможността да заловиш убиеца като шанс за лична облага, защото знаеш, че хората искат да видят зад решетките човека, *извършил* убийствата, а не онзи, който ги е *планирал*. Ако един филм се превърне в провал, за режисьора е изгодно главната роля да е изиграл Том Круз, защото той ще понесе критиките. Обществото и пресата искат просто случаят да бъде разрешен, а моето престъпление е косвено и с неясен характер. Най-вероятно бих получил доживотна присъда, но въпросът тук не опира до съдилища, а до политика. Ако журналистите и хората са доволни, тогава и Министерството на правосъдието е доволно и всички могат преспокойно да се разотидат по домовете си. Никой не губи от факта, че ще получа кратка, а вероятно и условна присъда.

— Не съвсем — възрази Белман.

Алтман се изсмя и ехото от смеха му заглуши стъпките им.

— Послушай съвета на човек, наясно с нещата. Забрави за всичко това. Не му позволявай да те разяжда отвътре. Несправедливостта е като климата. Ако не се научиш да живееш с него, по-добре се махни. Несправедливостта не е част от механизма. Тя е самият механизъм.

— Не говоря за себе си, Алтман. Свикнал съм с несправедливостта.

— И аз не говоря за теб, Белман, а за онези, които не са свикнали.

Главният инспектор кимна. Ситуацията му се струваше съвсем поносима. От Министерството се обадиха. Не министърът, разбира се, но посланието беше повече от ясно: бяха доволни и се очакваха добри новини за КРИПОС и конкретно за Белман.

Двамата мъже изкачиха стълбите и излязоха навън. Пресякоха улицата.

Юхан Крун слезе от синьото си ауди и протегна ръка на Сигюр Алтман. Белман изчака колата да изчезне от погледа му зад завоя.

— Идваш тук, а не се обаждаш, Белман.

Белман се обърна. На отсрещния тротоар Гюнар Хаген, по риза, стоеше със скръстени ръце. Белман пресече улицата и се ръкуваха.

— Кой ме издаде?

— Тук при нас всичко излиза наяве — Хаген потри ръце, зъзнейки, и се усмихна широко: — В този ред на мисли — в края на следващия месец ще присъствам на среща с Министерството.

— Аха — кимна Белман.

Знаеше какво ще се обсъжда на тази среща — реструктуриране на отделите, съкращаване на персонала, прехвърляне на компетенцията за разследване на убийства. Ала Белман не разбра какво има предвид Хаген с израза „в този ред на мисли“ — всичко излиза наяве.

— Не ти казвам нищо ново — съгласи се Хаген. — И двамата получихме молба да дадем препоръка как да се осъществява разследването на убийства занапред. Крайният срок да изпратим отговора приближава.

— Едва ли ще се трогнат особено от препоръките ни — Белман погледна Хаген изпитателно, опитвайки се да се досети накъде бие. — Ще изложим мнението си, но в духа на колегиалността.

— А може и да се обединим около общото становище, че настоящото статукво е за предпочитане пред евентуално съсредоточаване на следствената дейност на едно-единствено място — отбеляза Хаген с тракащи зъби.

Белман се изсмя:

— Не си се облякъл достатъчно дебело, Хаген.

— Възможно е. Впрочем питам се какви коментари биха излезли в пресата, ако новият отдел за разследване на убийства се оглавява от

полицай, навремето възползвал се от служебното си положение, за да измъкне бъдещата си съпруга от съдебен процес за контрабанда на наркотици, въпреки че свидетели са я посочили като виновна.

Белман спря да диша. Таванът се разлюля, а подът го засмука надолу. Косите му се изправиха, стомахът му се качи нагоре. Кошмарът му се сбъдваше. Насън покачваше адреналина му, ала наяве го ужасяваше: въжето му се къса. Пропадането на катерача индивидуалист.

— Май и теб те втресе, а, Белман?

— Върви по дяволите, Хаген.

— Аз ли?

— Какво искаш?

— Да видим... В общ план искам, разбира се, да предотвратя поредния публичен скандал в гилдията, който би поставил под съмнение професионалния морал на средностатистическия норвежки полицай. А колкото до преструктурирането... — Хаген сви глава между раменете си и разтърка крака, за да ги стопли. — Не е изключено Министерството да съсредоточи всички кадри по разследване на убийства на едно място. Ако ми предложат да оглавя подобно звено, няма да откажа. Но според мен разпределението на задълженията и в момента функционира задоволително. Убийците си получават заслуженото, не мислиш ли? Затова ако моят опонент в спора застъпва моето мнение, ще предложи на официалната среща разследването на убийства и за в бъдеще да се осъществява на две места — и в „Брюн“, и в Главното управление. Какво ще кажеш, Белман?

Микаел Белман усети как въжето го дръпна нагоре и опъна седалката. Гръбнакът му сякаш нямаше да издържи на натоварването и щеше да се счупи. Смесица от болка и парализа. Олюля се, безпомощен и зашеметен, между небето и земята. Ала оцеля.

— Дай ми време да помисля, Хаген.

— Мисли колкото искаш. Само не се бави прекалено. Крайният срок приближава. Трябва да си сверим часовниците.

Хаген, подтичвайки, влезе отново във входа на Главното управление. Белман се обърна и се загледа над покривите в квартал „Грьонлан“. Над града — неговия град.

ДЕВЕТДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА ОТГОВОРЪТ

Застанал насред стаята, Хари я оглеждаше, когато телефонът звънна.

— Аз съм — Раquel. Какво правиш?

— Оглеждам какво остава след смъртта на човека.

— И?

— Много неща. И същевременно нищо особено. Със Съос се разбрахме какво да запазя, а утре ще дойде някакъв тип, който изкупува вещи на покойници. Обеща ми петдесет хиляди крони за цялото имущество. В цената влиза и почистването на къщата. Направо... направо... — Хари не намираше точните думи.

— Знам. И аз се чувствах така, когато татко почина. Вещите му — дотогава толкова важни и необходими — изведнъж изгубиха значение. Явно само той е можел да им придаде стойност.

— А навярно у нас проговаря желанието да разчистим, да изгорим останките и да започнем отначало.

Хари влезе в кухнята и погледна снимката над кухненския шкаф — Олег и Раquel.

— Дано да сте успели да се сбогувате. Прощаването е важно. Особено за онзи, който не си отива.

— Не знам. С него така и не си казахме „здрости“. Предадох доверието му.

— Как?

— Помоли ме да ускоря смъртта му. Отказах.

Настъпи краткотрайно мълчание. Хари се заслуша в звуците зад Раquel: явно се намираше на летището.

После гласът ѝ отново се появи:

— Съжالياваш ли, че не се отзова?

— Да. Сега съжالياвам.

— Не мисли за това. Вече нищо не можеш да направиш.

— Така ли?

— Да, Хари. Късно е.

Отново се умълчаха. Хари чу как носов глас прикани пътниците за Амстердам да се насочат към изхода.

— А ти? Отказа ли се да го посетиш?

— Не мога, Хари. Сигурно и аз съм лош човек.

— За следващата ни среща ще се опитаме да бъдем по-добри.

Чу как тя се усмихна.

— Дали е възможно?

— Никога не е твърде късно да опитаме. Ще поздравиш ли Олег от мен? Предай му какво съм ти казал.

— Хари...

— Да?

— Нищо.

Тя затвори. Хари се загледа през кухненския прозорец.

После се качи на втория етаж и започна да опакова вещите.

Лекарката изчака Хари пред тоалетната. Продължиха по коридора към охранителя.

— Състоянието му е стабилно — съобщи тя. — Не е изключено съвсем скоро да го върнем в затвора. Защо идвате пак?

— Да му благодаря, задето ни помогна да разплетем един случай и да му обясня защо не успях да изпълня негово желание.

Хари си съблече якето, подаде го на охранителя и вдигна ръце встрани, за да го обискират.

— Пет минути — предупреди го лекарката. — Не повече. Разбрахте ли?

Хари кимна.

— Ще вляза с вас — обади се охранителят, който не сваляше очи от обезобразената буза на Хари.

Хари повдигна вежда.

— Такива са правилата за посещения от цивилни — аргументира се другият. — Чухме, че сте напуснали полицията.

Хари вдигна рамене.

Снежния човек бе станал от леглото и седеше на стол до прозореца.

— Открихме го — съобщи Хари и придърпа стол до неговия.

Охранителят застана до вратата, но разстоянието не му позволяваше да ги чува.

— Благодаря за помощта.

— Спазих моята част от договорката — напомни Снежния човек.
— Какво стана с твоята?

— Ракел не пожела да те посети.

По лицето на мъжа не трепна дори мускул, ала той се сгъна, сякаш пронизан от леден вятър.

— В аптечката в хижата, където бе отседнал Кавалера, намерихме бутилка. След анализ на съдържанието се установи, че е пълна с кетаномин. С това вещество убиецът е упоявал жертвите си. Чувал ли си за кетаномин? В големи дози причинява смърт.

— Защо ми го казваш?

— Наскоро изпитах действието му върху себе си. В известен смисъл ми хареса. Но на мен не може да се вярва — все пак съм наркоман. За теб това не е новина, нали ти разправих как си набавях дрога в хотел „Ландмарк“ в Хонконг.

Снежния човек предпазливо погледна охранителя и пак се обърна към Хари.

— А, да, сецам се — небрежно отвърна той. — Слагал си парите в казанчето от...

— Отдясно — довърши Хари. — Е, добре тогава, още веднъж ти благодаря. Избягвай да се поглеждаш в огледало.

— И ти — мъжът му подаде бялата си кокалеста ръка.

Хари се поколеба, но все пак я пое.

Отключиха му вратата в дъното на коридора и преди да излезе, той се обърна. Видя как Снежния човек се тътри заедно с охранителя към тоалетната.

ДЕВЕТДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА СТЪКЛЕНИ СПАГЕТИ

— Здравсти, Хуле — Кая вдигна глава с усмивка.

Седеше на бара върху ниска табуретка, подложила ръце под дупето си. Гледаше го страстно. Устните ѝ искряха в яркочервено, а бузите ѝ пламтяха. Досега Хари не я бе виждал гримирана. Осъзна колко е грешал, мислейки си, че козметиката не може да подсили красотата на хубавите жени. Кая беше облечена в семпла черна рокля. Върху ключиците ѝ блестеше къса огърлица с жълто-бели перли. При всяко надигане на гърдите ѝ перлите се раздвижваха и отразяваха меката светлина в помещението.

— Дълго ли ме чака? — попита Хари.

— Не — тя се изправи, привлече го към себе си и облегна глава на рамото му. — Стана ми малко студено.

Кая изобщо не се смути от погледите на хората до бара. Не го пусна от прегръдките си. Пъхна ръце под сакото му и ги плъзна по гърба му, за да ги стопли. Хари чу дискретно покашляне. Застаналият до тях мъж, очевидно оберкелнерът, му кимна любезно.

— Масата ни е готова — усмихна се Кая.

— Маса ли? Мислех, че само ще пийнем по едно.

— Трябва да отпразнуваме подобаващо приключването на случая. Поръчах специално меню.

Настаниха се до прозореца в препълнения ресторант. Сервитьор запали свещи, наля ябълково вино в чашите, остави бутилката в шампаниерата и се отдалечи. Кая вдигна чашата:

— Наздраве!

— За какво?

— За Отдела за борба с насилието. Нека продължаваме в същия дух да залавяме престъпници. Вдигам тост и за нас двамата.

Отпиха. Хари остави чашата върху масата и леко я отмести. Столчето очерта мокра диря.

— Кая...

— Имам нещо за теб, Хари. Кажи ми какво искаш най-много в момента.

— Чуй ме, Кая...

— Какво? — попита тя без дъх и се наведе нетърпеливо напред.

— Предупредих те, че ще замина. Утре тръгвам.

— Утре ли? — засмя се тя, ала усмивката ѝ увехна, докато сервитьорът разгъваше платнените салфетки върху коленете им. — Накъде?

— Надалеч.

Тя заби безмълвно поглед в масата. На Хари му се прииска да докосне ръката ѝ, но се отказа.

— Значи, не се оказах достатъчна причина? — прошепна тя. — Връзката ни не е достатъчна да те задържи тук.

Изчака да улови погледа ѝ.

— Не, не е достатъчна — потвърди той. — Нито за теб, нито за мен.

— Какво разбираш ти от любов! — отрони тя с натезал от сълзи глас.

— Достатъчно.

Задавена от плач, Кая направи опит да овладее гласа си:

— Заради Раquel ли...?

— Да. Заради Раquel.

— Винаги си обичал нея, нали?

— Да.

— Но нали сам каза, че тя не те иска?

— Не ме иска такъв, какъвто съм в момента, затова ще трябва да се поправа. Да залича грозните си страни. Разбираш ли?

— Не, не разбирам. — Две малки сълзи се вкопчиха, треперейки, за ресниците ѝ. — И сега си привлекателен. Тези белези са просто...

— Отлично знаеш, че не говоря за *видимите* белези.

— Ще те видя ли пак? — попита тя и спря търкулната се сълза с показалец.

Хвана ръката му и я стисна до побеляване. Хари я погледна и тя го пусна.

— Втори път няма да дойда да те спасявам — прошепна тя.

— Знам.

— Няма да се оправяш.

— Може и да си права — усмихна се той. — Но кой се оправя с живота?

Тя наклони глава и се усмихна с малките си остри зъби:

— Аз.

Хари остана на мястото си. Чу мекото щракване от затварянето на автомобилна врата и запалването на дизелов двигател. Заби поглед в покривката. Тъкмо мислеше да става, но в полезрението му попадна супена чиния в ръцете на оберкелнера. Мъжът обяви:

— Специално изпратени от Хонконг по поръчка на дамата: стъклени спагети от ресторанта на Ли Юан.

Хари се вторачи в чинията. Представи си, че Кая още седи на стола си, а ресторантът се превръща в сапунен мехур и започва да се издига. Понася се над града и отлита надалеч. Продуктите в кухнята не се изчерпват и своеобразният балон никога не се приземява.

Стана от масата с намерението да тръгва. Ала се разколеба. Седна и взе клечките за хранене.

ДЕВЕТДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА СЪЮЗНИЦИТЕ

Хари излезе от ресторанта с дансинг, където вече не се танцуваше, и се пусна по нанадолнището към моряшкото училище, което вече не беше моряшко училище. Продължи към бункерите, някога убежище за окупаторите на страната. Под него мъгла забулваше фиорда и града. Автомобилите се промъкваха крадешком с жълтите си котешки очи. От мъглата се появи трамвай — призрак с оголени зъби.

Пред Хари спря автомобил. Той се качи отпред. От стереоуредбата се точеше сладникаво-лепкавият глас на Кейти Мелуа и Хари отчаяно затърси откъде да спре радиото.

— Майко мила, какво се е случило? — ужаси се Йойстайн. — Хирургът, дето те е шил, май е бил доста небрежен. Поне ще сместиш пари от маска за Хелуин. Не се смей, че шевовете ти ще се спукат.

— Няма. Обещавам.

— Впрочем днес имам рожден ден.

— О, съвсем забравих. Честито. Ето ти цигара — подарък.

— Точно това си бях пожелал.

— Мм. Нямах ли по-мащабни мечти?

— Като например?

— Световен мир.

— В деня, когато настъпи световен мир, изобщо няма да се събудиш, Хари. Защото това означава, че е настъпил краят на света.

— А няма ли да си пожелаеш нещо в личен план?

— Знам ли... Нова съвест например.

— *Нова ли?*

— Старата съвсем се опорочи. Много стилин костюм, Хари. Мислех, че имаш само един.

— Този е на баща ми.

— Явно си отслабнал, щом ти става.

— Да — Хари си оправи вратовръзката. — Отслабнах.

— Как ти се стори ресторант „Екеберг“?

— Хубав — Хари затвори очи.

— Спомняш ли си каква прокапала съборетина беше, когато онзи път се промъкнахме вътре? На колко бяхме? На седемнайсет?

— На шестнайсет.

— Тогава ли танцува с Килър Куин?

— Май да.

— Направо ме втриса, като си помисля, че най-желаната MILF на младостта ни в момента е в старчески дом.

— Какво е MILF?

— Провери го в интернет — въздъхна Йойстайн.

— Мм. Йойстайн?

— Да?

— Ние с теб защо станахме приятели?

— Сигурно защото израснахме заедно.

— Само затова ли? Заради някаква си демографска случайност? Не се ли сблизихме заради духовно сходство?

— Не съм забелязал подобно нещо. Доколкото знам, с теб имахме само една обща черта.

— А именно?

— Никой не искаше да дружи с нас.

Преминаха завоите в мълчание.

— Освен Сабото — уточни Хари.

— Уф — изсумтя Йойстайн. — Краката му воняха ужасно и никой не искаше да седи до него.

— Да, но ние го преодоляхме.

— Да, ама как само смърдеше!

Засмяха се. Добродушно, весело и малко тъжно.

Йойстайн паркира таксито върху покафенялата трева и остави вратите отворени. Хари се покатери по оградата около бункера и седна на ръба. Размаха крака. От тонколоните в колата Брус Спрингстийн пееше за двама кръвни братя през зимна нощ и за обещание, което трябва да се спази.

Йойстайн подаде на Хари бутилка с „Джим Бийм“. От града се разнесе воят на самотна сирена и постепенно заглъхна. Отровата опари гърлото и стомаха на Хари и той повърна. Втората глътка му понесе по-добре. Третата се плъзна безпрепятствено.

Макс Уейнбърг сякаш се опитваше да скъса кожата на барабаните.

— Често ми се ще да изпитвах повече *разкажание* — сподели Йойстайн. — Но, уви, не изпитвам подобно нещо. Май от първата си съзнателна секунда съм се примирил, че ще си остана непрокопсаник. А ти?

Хари се замисли.

— Аз съжалявам ужасно, но вероятно защото имам нереално висока самооценка. Въобразявам си, че съм можел да, построя живота си другояче.

— Но не си можел.

— Този път не успях. Но следващия може и да успее, Йойстайн.

— Има ли такъв прецедент в шибаната история на човечеството, Хари?

— Че нещо не се е случвало досега, не означава, че няма да се случи. Не знам дали тази бутилка ще падне, ако я изпусна. Кой философ го беше казал? Хобс? Хюм? Хайдегер? Един от откачалниците, чиито имена започват с Х.

— Отговори на въпроса ми.

Хари вдигна рамене.

— Според мен е възможно човек да си извади поука. За жалост обаче се учим прекалено бавно и когато най-сетне нещата ни се изяснят, вече е твърде късно. Например, в живота се случва твой близък да те помоли за услуга, с която да докажеш любовта си към него — като, да речем, да ускориш идването на смъртта му. Отказваш му, защото още не си помъдрял достатъчно, не си се убедил в правотата на това действие. Когато стигнеш до правилния извод, вече си закъснял. — Хари отпи от уискито. — За да поправиш грешката си, помагаш на друг да умре по-бързо, дори да го мразиш.

Йойстайн пое бутилката.

— Нямам представа за какво говориш, но ми звучи откачено.

— Не съвсем. Никога не е късно да направиш каквото трябва, нали?

— Искаш да кажеш — *винаги* е късно.

— Не! Открай време съм смятал, че омразата е толкова всепоглъщащо чувство, че е изключено мразещият да се поддаде на други импулси. Ала според баща ми омразата и любовта са двете страни на една и съща монета; всичко започва с любов, омразата е само опаката страна.

— Амин.

— Но това вероятно означава, че има обратен път назад: от омразата към любовта; че ненавистта е подходяща отправна точка за помъдряване, за промяна, за желание следващия път да не допусках старите грешки.

— От твоя оптимизъм ми се доповръща, Хари.

В припева се включи орган. Високите му честоти режиха като циркуляр.

Докато изтръскваше цигарата си, Йойстайн наклони глава. На Хари му се доплака. Просто защото в начина, по който приятелят му от детинство изтръскваше пепелта от цигарата си — наведен настрани, все едно цигарата му тежи, и с наклонена глава, сякаш светът му се вижда по-хубав от тази перспектива, — видя изминалите години, видя отишлия си живот: пепелта, падаща върху пода в училищната пушалня, в гърлото на празна бирена бутилка на купон, върху грапавата студена бетонена повърхност на бункер.

— Остаряваш, Хари.

— Защо?

— Когато мъжете започват да цитират бащите си, значи навлизат в старостта.

И на Хари му хрумна отговорът на въпроса на Кая за какво си мечтае. За бронирано сърце.

ЕПИЛОГ

Над Виктория Пийк — най-високата точка на Хонконг — се носеха синьо-черни облаци, но дъждът най-сетне спря: от септември валеше непрекъснато. Слънцето проби облачната пелена и между остров Хонконг и полуостров Коулун се изви дъга. Хари затвори очи срещу топлещите лъчи. Дъждът спря точно навреме — по-късно вечерта започваха конните надбягвания в Хепи Вали.

Хари чу гласовете на японски туристи. Подминаха пейката му. Идваха от фуникуляра, който от 1888 година превозва туристи и местни до Виктория Пийк да подишат чист въздух над града. Хари отвори очи и разлисти програмата за надбягванията.

Още с пристигането си в Хонконг се обади на Херман Клойт. Той му предложи работа като ловец на длъжници: тоест, да издирва хора, които не си плащат заемите. Така Клойт хем не губеше пари, продавайки дълга със задължителната значителна отстъпка на Триадата, хем не изпитваше угризения за бруталните методи, с които принуждаваха длъжниците да върнат парите.

Да се твърди, че Хари харесваше работата си, би било прекалено, но пък му плащаха добре и от него се изискваше единствено да локализира длъжниците, а не лично той да събира дълговете. Внушителната му осанка и белегът от устата до ухото се оказваха впрочем достатъчно респектираци и хората бързаха да се разплатят веднага. Много рядко се налагаше да използва търсачка, чийто сървър се намирал в Германия.

Старяше се да стои далеч от наркотиците и алкохола. Засега успяваше. Днес на рецепцията го чакаха две писма. Хари нямаше представа откъде са се сдобили с адреса му. Навярно Кая имаше нещо общо. Едното писмо носеше печата на Главното полицейско управление в Осло и Хари предположи, че е от Гюнар Хаген. Второто изобщо не представляваше загадка, защото Хари веднага позна полегатия детски почерк на Олег. Прибра писмата в джоба на якето си, без да е решил дали и кога ще ги прочете.

Сгъна програмата за надбягванията и я остави върху пейката. Примижа срещи континентален Китай, където с всяка изминала година жълтият смог ставаше все по-гъст. Ала тук горе, в планината, въздухът ухаеше на свежест. Хари се загледа в Хепи Вали, в гробищата западно от булевард „Уонг Най Чунг“, разделени на секции за протестанти, католици, мюсюлмани и индуисти. Виждаше хиподрума, където жокеи и коне вече бяха наизлезли да се подготвят за тазвечерното състезание. След малко зрителите щяха да заприиждат: обнадеждени, отчаяни, късметлии, маркототевци. Дошли да осъществят мечтите си и дошли само да мечтаят. Губещите, предприели непремерен риск, и онези, които са премерили риска, ала въпреки това ще изгубят. Бяха идвали и пак щяха да дойдат, включително и призраците от гробищата — стотиците загинали при избухването на големия пожар по време на състезание през 1918. Защото се надяваха тази вечер да удари техният час и да излъжат прогнозите, да обърнат обстоятелствата в своя полза, да натъпчат джобовете си с шумолящи хонконгски долари, да си спасят кожата. След няколко часа ще влязат в хиподрума, ще прочетат програмата, ще попълнят фишовете с двойни залози, с куинели, с екзакти, с трифекти, със суперфекти — зависи в кой хазартен бог се кълнат. После ще се наредят на опашка пред пунктовете. Повечето от тези хора ще примират на всяко финаширане, ала от спасението ще ги делят само петнайсет минути, когато ще стартира следващата група коне. Освен ако не са от така наречените *bridge jumpers*, тоест играчи, които залагат всичките си пари на един-единствен кон в едно състезание. Ала никой не се оплакваше от съдбата си, защото всички бяха наясно с коефициентите.

Едно е да знаеш коефициентите обаче, а съвсем друго — да знаеш как ще завърши състезанието. Наскоро на хиподром в Южна Африка открили тръби, заровени на стартовата линия. Тръбите съдържали компресиран въздух и миниатюрни стрелички с упойващо вещество, които се контролирали с дистанционно управление: с едно натискане на копчето се забивали в корема на конете.

Катрине Брат го осведоми, че Сигюр Алтман се регистрирал в хотел в Шанхай, само на един час полет от Хонконг.

Хари погледна за последно първата страница от програмата.

Друго е да знаеш как ще завърши състезанието.

— Това е само игра — казваше Херман Клойт; вероятно защото обикновено печелеше.

Хари си погледна часовника, стана и тръгна към трамвая. Посъветваха го да заложи на многообещаващ кон в третата гонка.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.